Lov om naturfredning 292.
" " Skylddeling " 292
" " døve blinde barns undervisning 320
" " tvungen avstaalse av grunn ved elektrisk anlegg 335

Norsk Lovtidende.

2den avdeling.

Samling af love, resolutioner m. m.

Utgit efter offentlig foranstaltning.

1916.

Utgiver: Byranchef Young.

Kristiania.
Grøndahl & Søns Boktrykkeri.

Norsk Lovtidende.

2den avdeling.

Samling af love, resolutioner m. m.

Utgit efter offentlig foranstaltning.

1916.

Utgiver: **Byraachef Young.**

Kristiania.

Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Norsk Lovtidende.

2den avdeling.

Samling af love, resolutioner m. m.

Utgit efter offentlig foranstaltning.

1916.

Norsk Lovtidende

2den avdeling.

1916.

Tillæg til aargangen 1915.

1915
17 decbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt i anledning av en forespørsel fra Fredriksværns helseraad, om det utvalg, som nævnes i loven om forsorg for barn av 10 april 1915 § 4, skal føre særskilt protokol, og hvorfra man i tilfælde skal faa disse.

Departementet bemerker, at det antages at høre under de kommunale myndigheter at bestemme, om det forannævnte utvalg skal føre særskilt protokol. I tilfælde maa utgiftene ved anskaffelse av saadan bli at utrede av kommunen.

Departementet tilføier forøvrig for sit vedkommende, at det antagelig vil være baade i kommunens og utvalgets interesse, at dets avgjørelser indføres i en særskilt protokol. Dette vil lette oversigten og bidrage til at skape konsekvens i utvalgets avgjørelser.

1916.

1916
5 janr.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Marinens Haandverkskorps, hvori uttales, at departementet ikke har adgang til at indvilge et andragende fra enken efter en pensionert underofficer om understøttelse av bevilgningen til marinens trængende, da forsørgelsespligt i henhold til fattigloven av 19 mai 1900 § 5 kun paahviler marinen likeoverfor stadig tjenstgjørende militære med familie, naar trangen indtræder under tjenestetiden eller ved dens ophør.

5 janr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Marinens Sanitet, hvori uttales, at departementet ikke har adgang til at indvilge et andragende fra en sykeforsikret verftsarbeider om frit ophold paa marinens sykehus, efterat kredssykekassens forpligtelse er utløpet, da marinens forpligtelse likeoverfor sykeforsikringspligtige arbeidere i sygdomstilfælde er fyldestgjort ved erlæggelse av den lovbestemte andel av præmien.

6 janr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At der fra Kviteseids jordmordistrikt i Bratsbergs amt utskilles et nyt jordmordistrikt, omfattende Vraadal sogn av Kviteseids herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

7 janr. **Provisorisk anordning***) angaaende skibsaktieselskapers stiftelse m. v.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Denne anordning kommer til anvendelse paa norske aktieselskaper, hvis forretning utelukkende gaar ut paa at drive skibsfart eller paa at drive saadan virksomhet i forbindelse med ekspedition (skibs-aktieselskaper).[1])

§ 2. Et skibs-aktieselskap kan ikke bestaa av færre end tre personer. Enhver, som deltar i stiftelsen, maa tegne mindst én aktie.

Selskapet kan med den begrænsning, som følger av § 8, ikke konstitueres, før den hele aktiekapital er tegnet.

§ 3. Hvis de, som vil danne et skibs-aktieselskap, selv overtar alle aktier, har de som stiftere at avholde konstituerende generalforsamling, i hvilken de samtlige skal møte enten personlig eller ved fuldmægtig med skriftlig fuldmagt.

I generalforsamlingen skal stifterne fremlægge i original eller bekræftet avskrift enhver kontrakt, som de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende selskapets stiftelse eller angaaende ansættelse av fører for eller mandskap paa selskapets skib eller skibe. For at bli gyldig overfor selskapet maa kontrakten vedtages av samtlige møtende.

Om vedtagelsen av enhver kontrakt skal der ske tilførsel til generalforsamlingens protokol med angivelse av stifternes og medkontrahenternes navn samt av, hvad der fra hver av siderne skal ydes.

I protokollen maa derhos under særskilt post opføres et-

---

*) Bekjendtgj. 7 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 1.

[1]) Jfr. lov om aktieselskaper m. v. av 19 juli 1910 § 2 b.

hvert utlæg, som stifterne maatte ha hat til juridisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, og som de kræver godtgjort av selskapet. 7 janr.

§ 4. Indholdet av den overenskomst, som træffes angaaende selskapets stiftelse, skal samlet gjengives i generalforsamlingens protokol.

Denne gjengivelse av overenskomsten maa angi:

1. gjenstanden for selskapets virksomhet;
2. den kommune, hvor selskapet skal ha forretningskontor;
3. aktiekapitalen og de enkelte aktiers størrelse;
4. hvorvidt aktierne skal lyde paa navn eller paa ihændehaver.

Derhos skal i denne gjengivelse fuldstændig indtages enhver bestemmelse, som maatte træffes om:

5. at enkelt klasse av aktier skal ha særegne, større eller ringere rettigheter, navnlig vedkommende utbytte eller andel i selskapsformuen eller særlig andel i selskapets styrelse;
6. at selskapet skal kunne tvinge aktieeierne til at la deres aktier indløse — med angivelse av den maate, hvorpaa indløsning skal ske;
7. at aktiernes omsættelighet er indskrænket;
8. at der skal paahvile aktieeierne forpligtelser utenfor pligten til at indfri aktiens paalydende beløp;
9. at der paa aktie skal kunne gjøres indskud, som ikke bestaar i rede penger;
10. at selskapet mot erlæggelse av vederlag i aktier eller paa anden maate skal til bruk eller eie overta bestaaende eller paatænkte anlæg eller andre formuesgjenstande;
11. at enkeltmand skal ha særskilt fordel eller forrettighet i selskapet;
12. at stiftere eller andre skal ha særskilt godtgjørelse for stiftelsen;
13. at selskapets virksomhet skal være begrænset til en viss tid.

Forsaavidt angaar de under 9—12 omhandlede bestemmelser, skal det nøiagtig angives, hvad der fra hver side skal ydes. Bestemmelse om, at en bestemt person skal være medlem av selskapets styre eller selskapets forretningsfører (disponent, prokurist), kan alene træffes med det forbehold, at vedkommende naarsomhelst uten erstatning skal kunne suspenderes og fjernes overensstemmende med reglerne i § 24, første og andet led.

Derefter anføres i protokollen for hver stifters vedkommende, hvor mange aktier han tegner. Tegning, foregaat før denne tid, er ikke bindende for tegneren. Naar paa denne maate samtlige aktier er optat av stifterne, er dermed selskapet stiftet. Naar vedtægter er besluttet og derefter valg paa tillidsmænd foretat, er selskapet konstituert.

7 janr. Protokollen underskrives av samtlige møtende.

§ 5. Overtar de, som vil danne et skibs-aktieselskap, ikke selv samtlige aktier, eller vil en enkeltmand indbyde til saadan dannelse, har de som indbydere at utfærdige en av dem egenhændig underskrevet indbydelse til tegning av aktier og at bekjendtgjøre den i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Ved siden herav kan der ogsaa indbydes til aktietegning gjennem kundgjørelse i andre tidender eller ved opslag, omsendte prospekter eller cirkulærer, men disse indbydelser skal alene indeholde en ordret gjengivelse av den i Kundgjørelsestidenden indrykkede underskrevne indbydelse.

§ 6. Indbydelsen skal indeholde angivelse av, hvad i § 4 nr. 1—4 er nævnt, og endvidere av:

1. den maate[1]) paa hvilken, og den frist inden hvilken tegning av aktier skal foregaa, samt de regler, efter hvilke der skal forholdes i tilfælde av overtegning;[2])
2. hvor mange aktier indbyderne paa forhaand har overtat;
3. den maate hvorpaa og den frist hvormed den konstituerende generalforsamling skal indkaldes.[3])

§ 7. Forsaavidt man vil:

1. træffe bestemmelse om, at aktierne skal utbydes til overkurs, eller
2. træffe nogen saadan bestemmelse som i § 4 nr. 5—13 nævnt,

maa forbehold herom med angivelse av bestemmelsens indhold indtages i indbydelsen.[4]) Skal indløsning av aktier kunne fremtvinges, maa derhos være angit den maate, hvorpaa indløsningen skal ske.

Utlæg av saadan art som i § 3, sidste led nævnt kan ikke kræves godtgjort av selskapet, dersom det ikke er forbeholdt i indbydelsen.[5])

§ 8. Det kan i indbydelsen bestemmes, at selskapet skal kunne stiftes, forsaavidt mindst en viss angit sum blir tegnet, men at tegningen skal kunne fortsættes, dog ikke utover en bestemt høiere sum og ikke utover et længer tidsrum end seks maaneder efter avholdelsen av den konstituerende generalforsamling. Yderligere forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av aktier kan alene finde sted paa den i §§ 21—23 foreskrevne maate.

§ 9. Tegning av aktier skal ske skriftlig paa tegningslister, som indeholder en ordret gjengivelse av den underskrevne

---

[1]) Jfr. § 9.
[2]) Jfr. § 10, 2det led.
[3]) Jfr. § 10, 1ste led.
[4]) Jfr. § 11, næstsidste led.
[5]) Jfr. § 11, nr. 4.

indbydelse. Tegning maa ikke mottages, uten at der samtidig deponeres en tiendedel av de tegnede aktiers paalydende beløp. [1] 7 janr.

Først 8 dage efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« maa der gives adgang til tegning av aktier.

Tegning, som av andre end indbydere er foretat før utløpet av denne tid eller i henhold til en tegningsindbydelse, som ikke fyldestgjør fordringene i § 6, eller uten deponering av det i første leds andet punktum nævnte beløp, er ugyldig.

§ 10. Den konstituerende generalforsamling indkaldes av indbyderne og skal avholdes inden ni maaneder efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Avholdes den ikke inden denne tid, kan enhver aktieeier gjennem henvendelse til en av indbyderne begjære sin tegning utslettet; dog maa saadan henvendelse ske, inden generalforsamlingen er sat.

I tilfælde av overtegning har indbyderne at fatte beslutning overensstemmende med, hvad derom i tegningsindbydelsen er bestemt, forinden de indkalder til generalforsamling. [2]

§ 11. I generalforsamlingen har indbyderne til protokollen at fremlægge:

1. den av dem utfærdigede tegningsindbydelse;
2. det nummer av »Norsk Kundgjørelsestidende«, hvori indbydelsen har været offentliggjort;
3. en av samtlige indbydere underskrevet beretning om selskapets stiftelse, bilagt — i original eller i bekræftet gjenpart — med enhver kontrakt, de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende stiftelsen eller angaaende ansættelse av fører for eller mandskap paa selskapets skib eller skibe; beretningen skal indeholde oplysning om, hvorvidt nogen av indbyderne har erholdt provision eller er sikret andre særfordele i anledning av kontrakternes indgaaelse, i tilfælde med angivelse av fordelenes art og størrelse;
4. en av samtlige indbydere underskrevet opgave over de utlæg til juridisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, som indbyderne maatte ha hat, og som de kræver godtgjort av selskapet; [3]
5. tegningslisterne i original eller bekræftet avskrift med indbydernes skriftlige erklæring om, at den for stiftelsen nødvendige kapital er tegnet. [4]

---

[1]) Jfr. § 26, 1ste led.
[2]) Jfr. § 6, nr. 1.
[3]) Jfr. § 6, sidste led.
[4]) Jfr. § 18.

7 janr. I generalforsamlingen kan der ikke fattes beslutning, som strider mot nogen i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art som i § 4 nr. 1—4 nævnt. Heller ikke kan der træffes nogen bestemmelse av saadan art som i § 4 nr. 5—13 nævnt, medmindre forbehold herom med angivelse av bestemmelsens indhold er indtat i tegningsindbydelsen, likesom en i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art som i § 4 nr. 9—12 nævnt ikke kan utvides paa selskapets bekostning.

Bestemmelse om, at en bestemt person skal være medlem av selskapets styre eller selskapets forretningsfører (disponent, prokurist), kan alene træffes med det forbehold, at vedkommende naarsomhelst uten erstatning skal kunne suspenderes og fjernes overensstemmende med reglerne i § 24, første og andet led.

§ 12. I generalforsamlingen skal der først tages bestemmelse om, hvorvidt et utvalg av aktieeiere skal nedsættes for at prøve de fremlagte aktstykker. Saafremt en tredjedel av de møtende aktieeiere eller den eller de, som indehar aktier for en tredjedel av den i møtet repræsenterte kapital, stemmer derfor, blir saadant utvalg at nedsætte. Utvalget bestaar av tre medlemmer, hvis der ikke med almindelig stemmeflerhet fattes beslutning om et større antal. Dette utvalg, til hvilket indbyderne er pligtige at gi de fornødne oplysninger, har at avgi en skriftlig indstilling, hvorav der mindst tre dage før næste møte tilstilles hver aktieeier med kjendt opholdssted en avskrift.

Er det besluttet, at saadant utvalg ikke skal nedsættes, avstemmes der om, hvorvidt selskapet skal stiftes. Er derimot saadant utvalg nedsat, fastsætter generalforsamlingen et nyt møte tidligst 14 dage derefter til behandling av utvalgets indstilling og avstemning om selskapets stiftelse.

Ved avstemning om det ovennævnte utvalgs nedsættelse og ved valg paa dets medlemmer medregnes ikke indbyderne eller de av dem repræsenterte aktier; det samme gjælder ved avstemning om selskapets stiftelse, naar saadant utvalg som i første led omhandlet har været nedsat.

Naar selskapet er stiftet, blir vedtægter at fastsætte og derefter valg av tillidsmænd at foreta. Hermed er selskapet konstituert.

§ 13. Det konstituerte selskap skal anmeldes til registrering overensstemmende med lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890.[1])

Anmeldelsen skal, foruten hvad der er foreskrevet, tillike indeholde oplysning om enhver avtale, som indgaar under bestemmelserne i nærværende lovs § 4 nr. 5—13, jfr. § 7.

---

[1]) Se lov 17 mai 1890 § 19.

§ 14. Med anmeldelsen skal foruten selskapets vedtægter følge som bilag: 7 janr.

1. bekræftet gjenpart av den konstituerende generalforsamlings protokol samt av alt, hvad der til denne er fremlagt;
2. skriftlig erklæring fra selskapets styre om:
   a. størrelsen av det beløp, som er indbetalt paa hver aktie, hvorfor vederlag skal ydes i penger;[1])
   b. at i tilfælde forskriftene i § 19, andet punktum er opfyldt, samt
   c. at den, som skal gjøre indskud i værdigjenstande, som overdrages til bruk eller eie, har overdraget dem til selskapet eller for fast eiendoms vedkommende utstedt fornødent dokument.

§ 15. Indeholder en tegning av aktier noget forbehold, som ikke er hjemlet i en i stiftelsesoverenskomsten eller tegningsindbydelsen indtat bestemmelse av saadan art, som i § 4 nr. 5—13, jfr. § 7, nævnt, er tegningen ugyldig.

Tages saadant forbehold uten at komme tilsyne i aktietegningen, er denne gyldig, men forbeholdet ugyldig likeoverfor selskapet.

§ 16. Først naar selskapet er registrert, kan det som saadant likeoverfor tredjemand erhverve rettigheter og paadra sig forpligtelser.

For forpligtelser, indgaat paa selskapets vegne før registreringen, hefter i mangel av anden avtale de, som har indgaat disse, personlig én for alle og alle for én.

§ 17. Frivillig overdragelse av aktie i et selskap, som er stiftet overensstemmende med §§ 3 og 4, eller som er stiftet overensstemmende med §§ 5—12, men uten at tegningsindbydelsen har været utlagt til offentlig tegning, er ikke bindende for erhververen, dersom den sker inden et aar efter den første offentliggjørelse av registreringen. Dog maa i begge tilfælde erhververen ha anlagt søksmaal herom inden tre aar efter den første offentliggjørelse av registreringen.

Ovenstaaende bestemmelse kommer ikke til anvendelse paa aktie i selskap, som stiftes til overtagelse av et ved anordningens ikrafttræden bestaaende partrederis formue, naar stiftelsen sker paa den maate, at samtlige aktier overtages av de tidligere partredere.

§ 18. Stifterne og indbyderne pligter uten hensyn til, om skade er forvoldt selskapet, én for alle og alle for én at overta, hvad der maatte mangle i den ifølge deres opgave til den konstituerende generalforsamling tegnede aktiekapital.[2])

---

[1]) Jfr. § 19.
[2]) Jfr. § 11, nr. 5.

7 janr. Lignende forpligtelse paahviler styret med hensyn til dets opgave til registerføreren om indbetalt aktiekapital.[1])

§ 19. Forinden selskapet kan registreres, maa der paa hver aktie, hvorfor ifølge avtalen vederlag skal ydes i penger, være indbetalt det hele beløp, dersom aktien lyder paa et mindre beløp end et hundrede kroner, og iøvrig mindst en fjerdedel av det paalydende beløp. Er aktierne ikke fuldt indbetalt, maa der være indkaldt et like stort beløp paa hver aktie av samme klasse.

Aktierne maa være fuldt indbetalt inden et aar efter selskapets registrering.

§ 20. Blir aktiekapitalen forhøiet gjennem utstedelse av nye aktier, skal inden et aar efter beslutningen om forhøielsen det hele beløp være indbetalt paa de nye aktier, hvorfor vederlag skal ydes i penger.

§ 21. Forhøielse av aktiekapitalen ved utstedelse av nye aktier kan alene besluttes av generalforsamlingen. Til gyldig beslutning herom utkræves, at to tredjedele av de avgivne stemmer er derfor. Saadan beslutning kan derhos først fattes, efterat selskapet er registrert. I beslutningen maa angives en bestemt høieste grænse for forhøielsen. Ingen avtale, som ind gaar under nærværende lovs § 5 nr. 4—12, er gyldig uten samtykke av generalforsamlingen.

§ 22. Vil de ældre aktieeiere eller fordringshavere i selskapet eller begge i forening ikke overta samtlige nye aktier, har styret eller den eller de, som generalforsamlingen dertil maatte ha bemyndiget, at utfærdige en egenhændig underskrevet indbydelse til tegning av aktier. I denne skal opgives det paa hver ældre aktie indbetalte beløp. Forøvrig kommer ogsaa paa denne tegningsindbydelse til anvendelse de i § 5, § 6 — med undtagelse av de to sidste nummer — § 7 og § 9 givne regler. Den frist, inden hvilken tegningen av aktier skal være avsluttet, maa ikke sættes fjernere end til seks maaneder efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Efter utløpet av den i indbydelsen satte frist kan aktier ikke tegnes.

Naar tegningen er avsluttet eller tegningsfristen utløpet, har styret at inddrage tegningslisten og, om nødvendig, at foranstalte reduktion av overtegning i overensstemmelse med tegningsindbydelsen.

§ 23. Inden seks maaneder efter utløpet av den i § 20 fastsatte frist skal der ske anmeldelse til handelsregistret om den stedfundne forhøielse av aktiekapitalen, omfattende de aktier, hvis paalydende beløp er fuldt indbetalt. Er der truffet

[1]) Jfr. § 14, 2.

avtale, som indgaar under nærværende lovs § 4, nr. 5—12, skal oplysning derom indtages i anmeldelsen. 7 janr.

Med anmeldelsen skal følge som bilag:

1. tegningslister i original eller i bekræftet gjenpart eller anden legitimation for, at samtlige aktier er overtat;
2. enhver avtale — i original eller i bekræftet gjenpart — av den art, at den indgaar under nærværende lovs § 4, nr. 9—12;
3. skriftlig erklæring fra styret, indeholdende de i § 14, nr. 2, foreskrevne oplysninger samt bevidnelse om, at de for forhøielse av kapitalen i § 21 opstillede betingelser foreligger.

Saafremt der senere foregaar fuld indbetaling paa flere aktier, kan der ske ny anmeldelse herom.

De i §§ 15, 17 og 18, andet led,[1]) givne regler finder tilsvarende anvendelse ved forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av nye aktier.

§ 24.[2]) Ethvert medlem av styret kan uten varsel foreløbig fjernes ved beslutning av generalforsamlingen eller av repræsentantskapet, hvor saadant findes; samtidig blir et nyt medlem midlertidig at ansætte. I ethvert tilfælde blir spørsmaalet om, hvorvidt vedkommende endelig skal fjernes, uopholdelig at forelægge en ny generalforsamling — ordentlig eller overordentlig — til avgjørelse.

Saavel til midlertidig som til endelig fjernelse utfordres to tredjedels stemmeflerhet, medmindre vedtægtene bestemmer, at beslutning herom kan fattes med simpelt flertal.

Styremedlem, som fjernes i henhold til reglerne i denne paragraf, har intet krav paa erstatning, hvis han har utvist svigagtig forhold eller saadan forsømmelighet, skjødesløshet eller uforstand, at der var rimelig grund til hans fjernelse. Iøvrig blir det at avgjøre efter almindelige retsregler, hvorvidt erstatning tilkommer ham.

§ 25. Et medlem av styret maa ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av noget anliggende, hvori han selv har fremtrædende personlig eller økonomisk særinteresse.

Et medlem av styret og selskapets forretningsfører (disponent, prokurist) maa ikke uten samtykke av generalforsamlingen mot godtgjørelse formidle avslutningen av retshandler med selskapet. Saadant samtykke kan naarsomhelst tilbakekaldes av generalforsamlingen med simpel stemmeflerhet.

§ 26. Den, som mottar aktietegning i strid med regelen i § 9, første leds andet punktum, eller som medvirker dertil, straffes med bøter.

---

[1]) Jfr. § 23, nr. 3.
[2]) Jfr. § 4, næstsidste led, og § 11, sidste led.

7 janr. Stiftere, indbydere, styremedlemmer eller forretningsførere (disponenter, prokurister), som iøvrig overtræder nærværende lovs bestemmelser, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker, straffes med bøter eller under særdeles skjærpende omstændigheter med fængsel indtil 3 maaneder, forsaavidt handlingen ikke indgaar under nogen anden straffebestemmelse.[1])

§ 27. Denne anordning træder i kraft straks.

7 janr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 12, jfr. §§ 7 og 8, i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tillægslove sprængstoffet Sikrit tillates befordret med jernbanen som almindelig il- og fragtgods paa betingelser, som blir at fastsætte av Justisdepartementet.

7 janr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Tønsets herred, Hedemarkens amt, under 13 december 1915 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

7 janr. **Kongelig resolution****), hvor der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Strandviks herred, Søndre Bergenhus amt, under 13 november 1915 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

7 janr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 18 juni 1915 om midlertidig forlængelse av den i lovene om patenter av 16 juni 1885 og 2 juli 1910, henholdsvis § 6 og § 14, omhandlede tillægsfrist for betaling av aarsavgift for patenter bestemmes:

Den i § 6, tredje led, i lov om patenter av 16 juni 1885 og i § 14, andet led, i lov om patenter av 2 juli 1910 omhandlede tillægsfrist av 3 maaneder for betaling av aarsavgift for patenter forlænges for de patenter, for hvilke aarsavgiften forfalder i tiden fra og med 1 juli 1915 til og med 31 mars 1916, til 9 maaneder og for de patenter, for hvilke aarsavgiften forfalder i tiden fra 1 april 1916 til og med 30 september 1916, til 31 december 1916.

7 janr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa de av Kristiania kommunestyre under

---

[1]) Jfr. alm. strf.lov §§ 273, 339 og 373.

*) Bekjendtgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

**) Bekjendtgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor forandringene er indtat.

25 februar og 21 oktober 1915 fattede beslutninger om forandring i §§ 3 b og 19 g og tillæg til § 18 i de ved kongelige resolutioner av 1 oktober 1897, 19 december 1898, 16 januar 1903, 27 mars 1905, 6 mai 1911 og 16 oktober 1911 approberte sundhetsforskrifter for Kristiania. 7 janr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Koperviks herredsstyre i Stavanger amt under 24 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Koperviks herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 7 janr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Viks herredsstyre i Nordre Bergenhus amt under 9 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Viks herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 7 janr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Overhallens herredsstyre i Nordre Trondhjems amt under 8 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Overhallens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 7 janr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Vefsens herredsstyre i Nordlands amt under 22 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Vefsens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grund- 7 janr.

*) Bekjendtgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

7 janr. eieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning

7 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Bodins herredsstyre i Nordlands amt under 8 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Bodins herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

7 janr. **Kongelig resolution***), hvor der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Sørreisa herredsstyre i Tromsø amt under 13 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Sørreisa herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

7 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Tromsøysunds heredsstyre i Tromsø amt under 6 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Tromsøysunds herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

7 janr. **Kongelig resolution****), hvor der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Verrans herred, Nordre Trondhjems amt, i møter den 29 juni og 30 oktober 1915 besluttede skogvedtægter for herredet.

---

*) Bekjendtgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.
**) Bekjendtgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor skogvedtægtene er indtat.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 7 janr.

1. At der til bruk for beboerne av Rudsfjerdingen grænd i Modums prestegjelds hovedsogn under Drammens provsti i Kristiania stift tillates opført et kapel paa en dertil utset tomt av gaarden Bjørkerud efter en utarbeidet plan med de forandringer deri, som er foreslaat av statens bygningsinspektør. Derhos bemyndiges Kristiania stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller hensigtsmæssige.
2. At der til dette kapel, som blir at benævne Rud kapel, indtil videre henlægges 12 gudstjenester aarlig, hvorav 10 tages fra Vestre Spone kapel og 2 fra Heggen hovedkirke, og som blir at fordele saaledes utover aaret og imellem prestegjeldets tre prester, som Kristiania biskop nærmere bestemmer.
3. At den av Modums herredsstyre i møte den 19 oktober 1915 fattede beslutning om bevilgning av en skyssgodtgjørelse av kr. 4,00 pr. tur for prestenes reiser til avholdelse av gudstjeneste i Rud kapel — approberes i henhold til lov om formandskaper paa landet av 14 januar 1837 § 39.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfæstelse paa en fremlagt plan for et sikkerhetsfond ved Bergverksaktieselskapet Røragens bergverk i Røros herred, Søndre Trondhjems amt, — dog med et par forandringer. 7 janr.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av post 9, første punktum, i de ved kongelig resolution av 7 juli 1913 fastsatte koncessionsbetingelser og i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfæstelse paa en fremlagt plan for det Norske Nitridaktieselskaps sikkerhetsfond til Stokkens fattigdistrikt, Nedenes amt, — dog med en enkelt forandring. 7 janr.

Kongelig resolution, hvorved der som gjældende indtil videre meddeles approbation paa den i generalforsamling den 1 mai 1915 subsidiært vedtagne forandring i § 4 i den ved høieste resolution av 14 november 1893, jfr. høieste resolution av 29 mars 1898, approberte plan for Vangs Brandforsikringsforening. 7 janr.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i forstanderskapsmøter den 4 januar og 22 mai 1915 vedtagne forandringer i §§ 1, 4, 6, 13 og 21 i den for 7 janr.

7 janr. Vestnes prestegjelds Brandforsikringsselskap ved kongelige resolutioner av 15 december 1894 og 13 mars 1907 approberte plan.

7 janr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa vedtægter for Samtrygdelaget »Trudvang«.

7 janr. **Skrivelse***) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at utførsel fra riket av borsyre, borax og andre borater indtil videre skal være forbudt.

Denne bestemmelse træder i kraft den 11 ds.

8 janr. **Skrivelse****) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket verktøi og verktøistaal, med undtagelse av det som er av norsk tilvirkning og ledsaget av oprindelsesbevis.

Samtidig er ophævet det under 20 september 1915 utfærdigede forbud mot utførsel fra riket av haandverktøi og dreiestaal med undtagelse av det som er av norsk tilvirkning og ledsaget av oprindelsesbevis.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

11 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til grosserer cand. theol. Henrich Thomassen Heftyes testamente av 2 juni 1862 oprettede »Henrich Thomassen Heftyes legat til videnskabelige stipendier« samt paa den under 27 november 1915 utfærdigede fundas for dette legat.

12 janr. **Kongelig resolution****), hvor der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende av kjøpstaden Holmestrands bystyre den 30 december 1915 vedtagne beslutning angaaende tillæg til § 5 i de ved kongelig resolution av 12 december 1891, jfr. kongelig resolution av 23 juli 1900, stadfæstede politivedtægter for nævnte kjøpstad:

»Dog skal kjælkeakning være tillatt i Langgaten gjennem Bilet indtil kl. 10 aften«.

12 janr. **Kongelig resolution*****), hvorved den av Spydebergs herredsstyre i møte den 15 december 1915 fastsatte lukningsvedtægt er indtat.

---

*) Bekjendtgj. 8 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.
**) Bekjendtgj. 13 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.
***) Bekjendtgj. 13 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

vedtægt for samtlige manufaktur- og kolonialforretninger i det bygningsloven underlagte strøk ved Spydebergs jernbanestation i Spydebergs herred, Smaalenene amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer. Vedtægten træder i kraft 15 februar 1916. 12 janr.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Stods herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 22 oktober 1915 besluttede nye skogvedtægter for herredet. 12 janr.

Kongelig resolution **), hvor der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Tønsets herredsstyre i Hedemarkens amt under 13 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Tønsets herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 12 janr.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Nordre Aurdals herredsstyre i Kristians amt under 18 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Nordre Aurdals herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 12 janr.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Leikanger herredsstyre i Nordre Bergenhus amt under 8 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Leikanger herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan 12 janr.

*) Bekjendtgj. 13 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor de nye skogvedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 13 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

12 janr. saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

12 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Bardu herredsstyre i Tromsø amt under 20 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Bardu herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

12 janr. **Kongelig resolution***), hvorved post 1 i den kongelige resolution av 5 november 1915 om regler for anvendelse av pigtraad til gjærde i Finnaas herred, Søndre Bergenhus amt, ændres saaledes, at den mindste avstand fra jorden, hvori pigtraad kan anvendes til gjærde i Finnaas herred, blir 1,15 meter.

12 janr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. At et fremlagt utkast til nyt skadereglement for Kongsberg Sølvverk og Mynten godkjendes som trædende istedenfor det nuværende pensionsreglement, avsnit II (§§ 11—15).
2. At det ved den norske regjerings resolution av 6 september 1905 approberte reglement for tilstaaelse av sykeløn m. v. ved Kongsberg Sølvverk og myntindretningen samme-steds ophæves.

Det i post 1 omhandlede nye reglement er saalydende:

§ 11.

1. Med hjemmel i lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere av 13 august 1915 § 1, sidste led, overtar Sølvverket og Mynten at yde erstatning ved bedriftsulykke, som medfører nogen opsynsmands eller arbeiders legemsbeskadigelse eller død.
2. Ved sykebehandlingen i anledning av ulykken og ved beregningen av den skadedes eller hans efterlattes skadebot kommer bestemmelserne i ulykkesforsikringslovens §§ 4, 5, 8, 9, 10 og 18, 2det og 3dje led, eller de bestemmelser, som maatte træde i disses sted, til tilsvarende anvendelse, dog med følgende forandringer og tillæg:

*) Bekjendtgj. 13 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

a) Har den skadede uten senere avbrytelse været i Sølvverkets eller Myntens tjeneste fra tiden før 1 juli 1896, erholder han fra 11te til 28de dag efter ulykken fuld løn, beregnet efter det ordinære antal skikter. 12 janr.

b) Hvis den skadede, naar lægebehandlingen er avsluttet, igjen indtræder i Sølvverkets eller Myntens tjeneste, har han ikke krav paa nogen erstatning (invaliderente), saalænge hans gjennemsnitlige fortjeneste ved Sølvverket eller Mynten ikke er mere end 5 % lavere end hans arbeidsfortjeneste før skadetilføielsen.

c) Godtgjørelse for begravelsesomkostninger, naar ulykken har medført døden, utredes efter de i pensionsreglementet § 7 indeholdte regler, dog ikke med et mindre beløp end kr. 50,00.

§ 12. Den skadedes arbeidsfortjeneste beregnes efter den avlønning, som han har oppebaaret i løpet av det sidste aar (herunder medregnet i tilfælde værdien av frit hus eller jord, ansat efter gjennemsnitsprisen paa stedet).

Har den skadede ikke indehat sin stilling i bedriften et fuldt aar tilbake, lægges den avlønning til grund, som i dette tidsrum arbeidere av samme slags i bedriften gjennemsnitlig har oppebaaret.

For arbeidere, som snart er ansat i en, snart i anden bedrift, og som saaledes kun midlertidig er beskjæftiget ved Sølvverket eller Mynten, gjælder som aarlig indtægt — hvis den ikke bestaar av mindst for en maaned fastsatte beløp — det 300 dobbelte av den gjennemsnitlige dagsfortjeneste.

Hvad den samlede aarsindtægt overstiger kr. 1200,00, kommer ikke i betragtning ved erstatningens beregning.

§ 13. Avgjørelsen av, hvad enhver tilkommer efter ovenstaaende bestemmelser om erstatning i skadetilfælde, træffes av Riksforsikringsanstaltens bestyrelse, hvis avgjørelse kan indankes for Riksforsikrings-appelkommissionen efter de i ulykkesforsikringsloven §§ 19 og 21 givne bestemmelser.

Forskrifter *) angaaende forsendelse av sprængstoffet Sikrit, utfærdiget av Justisdepartementet i medhold av § 12, jfr. §§ 7 og 8, i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tillægslove, jfr. kongelig resolution av 7 januar 1916. 12 janr.

Sprængstoffet Sikrit (med sammensætning: 66—70 % ammoniumnitrat, 12—14 % ferrosilicium, 10 % (max) med nitroglyserin gelatinert nitrocellulose og 8—12 % flytende trinitrotoluol eller lignende nitrerte kulvandstoffe) tillates befordret med jernbanen som almindelig il- og fragtgods paa følgende betingelser:

*) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

12 janr. 1. Sprængstoffet skal være i patronform. Patronerne lægges i æsker eller forenes til pakker av ikke over 25 kg.s vegt. Æskerne (pakkerne) gjøres vandtætte f. eks. ved et solid overdrag av ceresiv eller et lignende stof.

2. Æskerne (pakkerne) skal være støtt anbragt i sterke, tætte, sikkert tillukkede træbeholdere, som skal være foret med vandtæt papir eller lignende.

Lokket maa være fæstet med skruer. Beholderen skal ha sikker bæreanordning (haandtak, bærelister eller bærestropper), hvis vegten av sprængstoffet overstiger 10 kg.

En beholder maa ikke indeholde mer end 50 kg. sprængstof.

3. Beholderne skal med tydelig paaskrift være merket:

Eksplosiv
Amm. nitr. spr. stof
Sikrit

og desuten være paaført oversenderens (firmaets) navn eller fabrikmerke og vegten av sprængstoffet i beholderen.

4. Fragtbrevet skal være ledsaget av en erklæring fra avsenderen og fra en av Statens inspektør for ildsfarlige gjenstande som kompetent anerkjendt kemiker om, at sprængstoffets sammensætning er overensstemmende med hvad foran er angit, og at bestanddelenes beskaffenhet er den samme som i den Sikrit, der blev prøvet 5 og 6 november 1915.

Fragtbrevet skal være paaført en av avsenderen underskrevet erklæring om, at indpakningen er overensstemmende med, hvad der er bestemt i nærværende forskrifter.

5. Forsendelsen maa ske i lukket vogn.

6. Ikke haandtersikre sprængstoffe, eksplosive tændmidler, ildsfarlige væsker og andet letantændelig gods maa ikke læsses i samme vogn som Sikrit.

Forsendelsen kan efter jernbanens bestemmelse foregaa med godstog eller almindelig persontog.

13 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av disponent Oluf Grønneberg og hustru Anna Marie Grønneberg, født Arnesen, ved testamente av 28 mai 1909 oprettede »A. og O. Grønnebergs legat« til bedste for trængende, som ikke nyder fattigunderstøttelse og er hjemmehørende i Drammen, samt paa de under 18 september 1915 utfærdigede statutter for dette legat.

13 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av apoteker Morten Stillesen ved testamente av 11 april 1899 med tillæg av 18 december 1913 oprettede »Familien Stillesens stipendie-legat« til utenlandsophold til videre utdannelse for yngre videnskapsmænd av det matematisk-natur-

videnskabelige fakultet samt paa den under 17 april 1915 ut- 13 janr.
færdigede fundas for dette legat.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 14 janr.
det av brukseier Carl Lauritz Schifter ved testamente av 12 september 1910 oprettede legat til bedste for tuberkulosesaken samt paa de under 30 november 1915 utfærdigede statutter for dette legat.

Skrivelse*) fra Utenriksdepartementet, hvorved i hen- 14 janr.
hold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at utførsel fra riket av

amylalkohol (fuselolje)

indtil videre skal være forbudt.

Denne bestemmelse træder i kraft den 18 ds.

Rundskrivelse fra Norges Brandkasse til brandtakstbe- 14 janr.
styrerne, hvori meddeles, at Brandkassen i skrivelse av 4 januar 1916 paa foranledning har uttalt følgende:

»I anledning av hr. byfogdens skrivelse av ..... angaaende adgangen til at forlange brandtakst avholdt over bygninger, som ikke agtes indlemmet i Brandkassen, skal man henvise til lov av 21 juni 1912 § 38, hvorav fremgaar, at brandtakst kun kan forlanges av den, som ønsker sin eiendom taksert »til forsikring«, hvorved efter den hele sammenhæng maa forstaaes »til forsikring i Brandkassen«. En bestemmelse svarende til § 39 i loven av 19 august 1845 blev med hensigt ikke optat i den nye brandkasselov.

Med foranstaaende er det selvfølgelig ikke hensigten at uttale, at rekvirenten av en brandtakst i alle tilfælde er bundet til forsikring i Brandkassen. Han maa antages at ha ret til at reservere sig til protokols, indtil han faar se utfaldet av brandtaksten og Brandkassens avgjørelse av de takserte bygningers klassifikation og kontingent. Men hvor det paa forhaand er paa det rene, at bygningene ikke skal forsikres i Brandkassen, maa den forlangte brandtakst negtes avholdt.«

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 17 janr.
Trondhjem om lovligheten av en beslutning, som et herredsstyre har fattet om beliggenheten av en av herredets skoler.

Efter hvad der oplyses, er reguleringen av vedkommende kreds tidligere vedtat paa lovlig maate. Men ved beslutningen om kredsreguleringen blev det ikke nøiagtig fastsat, hvor kredsens skolehus skulde ligge, og herredsstyret har anset sig berettiget til at træffe den nærmere bestemmelse herom, idet her-

*) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

17 janr. redsstyret har gaat ut fra, at de 3 tomter, der var tale om, »i skolelovens forstand maatte betragtes som like beleilige«.

Efter hvad der foreligger oplyst, har departementet imidlertid vanskelig for at kunne tilegne sig den opfatning, at de heromhandlede tomter skulde være »like beleilige«. Mot den av herredsstyret valgte tomt har nemlig saavel kreds som skolestyre uttalt sig, likesom herredsstyrets beslutning er fattet med 10 mot 10 stemmer. Under disse omstændigheter maa departementet anse valget av tomt for skolehuset for at være en saa vigtig bestanddel av kredsreguleringen, at spørsmaalet om skolens beliggenhet maa bli at behandle og avgjøre efter reglerne om kredsregulering i skolelovens § 3. Saken blir derfor at forelægge kreds og skolestyre til fornyet uttalelse og ny beslutning blir at fatte av herredsstyret. Herredsstyrets beslutning blir at meddele overtilsyn og amtsskolestyre, som hver for sig eller begge i forening kan indanke den til departementets endelige avgjørelse.

18 janr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det vestenfjeldske distrikt, hvorefter et fartøi, som paa reise fra en utenlandsk havn til en anden anløp Norge, blev anset lodspligtig, da det ikke alene forsynte sig med skibsprovisioner og kul, men ogsaa fik utbedret maskinskade.

19 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Legat for tuberkuløse og andre trængende syke i Selbu, oprettet av Selbygger i Amerika og deres efterkommere« ved gavebrev av 25 februar 1914 samt paa de under 25 februar 1914 og 20 november 1915 utfærdigede statutter for dette legat.

21 janr. **Kongelig resolution***), hvorved den av Ulviks herredsstyre i møter den 16 august og 13 december f. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Ulviks herred, Søndre Bergenhus amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

Vedtægten træder i kraft fra og med 15 februar 1916.

21 janr. **Kongelig resolution****), hvorved den av Os herredsstyre i møter den 29 oktober og 14 december 1915 fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Os herred, Søndre Bergenhus amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer.

---

*) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

Kongelig resolution *), hvorved den av Herø herredsstyre i møter den 4 september og 10 december 1915 fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Herø herred, Romsdals amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer. 21 janr.

Kongelig resolution **), hvorved Vaagans herredsstyres beslutning i møte den 17 december f. a. angaaende forandring av den ved kongelig resolution av 29 januar 1915 stadfæstede lukningsvedtægt for utsalgssteder i Kabelvaag og Svolvær i Vaagans herred, Nordlands amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, saaledes at der til § 2 gjøres følgende tilføielse: 21 janr.

»Cigar- og tobakshandlere kan paa søn- og helligdage holde aapent fra kl. 5 til kl. 10 eftermiddag.«

Kongelig resolution **), hvorved Sydvaranger herredsstyres beslutning i møte den 28 september 1915 angaaende forandring av § 1 B. 1. i den ved kongelig resolution av 14 juli 1914 stadfæstede lukningsvedtægt for Kirkenes og Bjørnevand i Sydvaranger herred, Finmarkens amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1915 som gjældende indtil videre. 21 janr.

Efter beslutningen skal § 1 B. 1. lyde saaledes:

»Paa hverdage fra kl. 7 aften til kl. 8 morgen«.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa nedenstaaende av kommunestyret for ladestedet Son den 23 august 1915 fattede beslutning om et tillæg til § 6 i de for ladestedet ved kongelig resolution av 16 november 1861 approberte sundhetsforskrifter: 21 janr.

»Tømning av gjødselbinger skal i sommermaanedene mai, juni, juli og august kun foregaa fra kl. 10 aften til kl. 6 morgen. Vognene skal være tætte og ikke overfyldes, saa noget av indholdet spildes paa gaten«.

Kongelig resolution ***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Ømarks herred i Smaalenene amt i møte den 25 mai 1915 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig 21 janr.

*) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

***) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor tillægget er indtat.

21 janr resolution av 23 november 1909 approberte sundhetsforskrifter.

21 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Hofs herred i Jarlsberg og Larviks amt i møte den 6 oktober 1915 fattede beslutning om et tilllæg til de for herredet ved kongelig resolution av 7 november 1898 approberte sundhetsforskrifter.

21 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av Lillehammer bystyre efter forslag av helseraadet sammesteds i møte den 29 september 1915 fattede beslutning om et tillæg til § 16 i de for kjøpstaden ved kongelig resolution av 1 mai 1897, jfr. resolution av 17 juni 1907, approberte sundhetsforskrifter.

21 janr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Hjelmelands herred i Stavanger amt i møte den 5 mars 1915 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.

21 janr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sjernerø herred i Stavanger amt i møte 5 juni 1915 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.

21 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Austads herred i Lister og Mandals amt i møte den 31 juli 1915 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet

---

*) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor sundhetsforskriftene m. v. er indtat.

gjældende sundhetsforskrifter, approbert ved kongelig resolution av 21 april 1894. 21 janr.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Øislebø herred i Lister og Mandals amt i møte den 18 september 1915 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 11 april 1901 approberte sundhetsforskrifter. 21 janr.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Foldalens herred, Hedemarkens amt, i møter den 19 oktober og 20 november 1915 besluttede nye skogvedtægter for herredet. 21 janr.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre smør fra riket. 21 janr.

Denne bestemmelse træder i kraft den 25 januar 1916.

Kongelig resolution†), hvorved der i henhold til § 101 i lov om bygningsvæsenet i Kristiania av 26 mai 1899 meddeles approbation paa Kristiania bystyres beslutning i møte den 25 november 1915 angaaende forandringer i nævnte lovs § 81. 21 janr.

Kongelig resolution††), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Hamar bystyres beslutning i møte den 14 december 1915 angaaende tillægsbestemmelse til § 33, 1ste led, i nævnte lov, — dog med en enkelt forandring. 21 janr.

Kongelig resolution***), hvorved bestemmes: 21 janr.

1. Post 2 i kongelig resolution av 8 oktober 1904 angaaende undtagelse fra bygningslovens forskrifter av visse dele av Fredrikstads bys marker ophæves.

---

*) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor de nye skogvedtægter er indtat.

***) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

†) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor forandringene er indtat.

††) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor den approberte beslutning er indtat.

21 janr. 2. I henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles som gjældende indtil videre saadan dispensation fra nævnte lovs § 1, at der i det under 1 nævnte strøk tillates at opføre:

1. Enetages træbygninger overensstemmende med lovens § 3, 2 passus, dog saaledes, at bygningene kan gives et areal av 200 m.^{2}
2. Toetages træbygninger med en høide av 6,5 m. til gesimsens overkant og areal indtil 200 m^2. Her maa ikke indredes beboelsesrum hverken i kjelder eller paa loft, intet opbyg eller utbyg paa tak opføres og ingen utvendig væg gjøres høiere end 8 m., regnet til høieste punkt.

   Disse bygninger skal være adskilt fra nabogrund ved brandvæg eller en avstand, som for bygninger med mindre areal end 125 m.^{2} skal utgjøre mindst halvparten og for bygninger med større areal end 125 m.^{2} skal utgjøre mindst to tredjedele av høiden av den væg, som vender mot nabogrunden.
3. Træbygninger til gaardsbruk, bestemt for gaardbrukerens eget behov, med areal indtil 500 m^2. Avstanden fra disse bygninger til anden træbebyggelse paa samme tomt eller til nabotomt maa være mindst 15 m.

21 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 99, jfr. § 82, i lov om bygningsvæsenet i Bergen av 19 april 1899 meddeles approbation paa Bergens bystyres beslutning i møte den 20 december 1915 angaaende forskrifter for byggestillaser i Bergen.

21 janr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes, at det ved kongelig resolution av 25 april 1913 under post II fastsatte forbud mot motorvognkjøring enkelte dage i uken paa strækningen Kvelle Kirke i Hedrum —Svarstad kirke i Lardal av hovedveien gjennem Laagendalen ophæves.

21 janr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23 og 69 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Stenkjær bystyre i møter den 11 november 1914 og 25 juni 1915 vedtagne regler for brandvernets ordning sammesteds.

---

*) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor forskriftene er indtat.

**) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

***) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor reglerne er indtat.

Kongelig resolution*), hvorefter der utfærdiges reglement for benyttelsen av reguleringsdammen i Børsvand (Forsaavasdraget) som gjældende indtil videre overensstemmende med det i Arbeidsdepartementets foredrag av 21 januar 1916 indtagne forslag fra vasdragsdirektøren,. 21 janr.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes: 21 janr.

1. — — — — — — — — — — — — — — — —
2. — — — — — — — — — — — — — — — —
3. At generalkonsulatet i New Yorks distrikt herefter skal omfatte staterne New York, Connecticut, Rhode Island, Massachusetts, Vermont, New Hampshire, Maine, New Jersey, Pennsylvania, Maryland, Delaware, West Virginia, Virginia, North Carolina, South Carolina, Georgie, Florida, Alabama, Mississippi, Lousiana og Texas samt øen Puerto Rico.
4. At det lønnede konsulat i Chicago henlægges under legationen i Washington som generalkonsulat og bestemmes at skulle ha som distrikt staterne Illinois, Wisconsin, Michigan, Ohio, Indiana, Jowa, Nebraska, Kansas, Missouri, Oklahoma, Arkansas, Kentucky og Tennessee.
5. At det lønnede konsulat i San Francisco henlægges under legationen i Washington som generalkonsulat og bestemmes at skulle ha som distrikt staterne California, Oregon, Washington, Montana, Idaho, Nevada, Arizona, Utah, Wyoming, Colorado, New Mexico samt Distrikt of Alaska.
6. At konsulatet i St. Paul henlægges under legationen i Washington som generalkonsulat og bestemmes at skulle ha som distrikt statene Minnesota, North Dakota og South Dakota.

Kongelig resolution, hvorved der som gjældende indtil videre meddeles approbation paa den i generalforsamling den 30 april 1910 vedtagne nye plan for Namsos Landdistrikts Brandforsikringsselskap for Løsøre, som herefter benævnes Klingen og Vemundviks Brandforsikringsselskap for Løsøre. 21 janr.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til post 2 i de ved stortingsbeslutning av 9 juni og kongelig resolution av 6 juli 1891 fastsatte koncessionsvilkaar indrømmes Aktieselskapet Trollerud Sølvverk en yderligere utsættelse av 1 aar fra 1 mai 1916 at regne med driftens paabegyn- 21 janr.

*) Bekjendtgj. 24 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor reglementet er indtat.

21 janr. delse i de selskapet tildelte 27 utmaal i Kongsberg Sølvverks grubefelt paa vilkaar, at der til enhver tid arbeides med mindst 50 mand, fordelt paa et eller flere utmaal efter selskapets valg.

25 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Kristine Tangen ved testamente av 11 november 1907 oprettede »Skibsreder Ole Tangens og hustrus legat for trængende sjømænd og deres efterlatte« i Skien samt paa de for dette legat utfærdigede udaterte statutter.

26 janr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene og skrivelse av s. d. til riksadvokaten:

I skrivelser til riksadvokaten av 8 mars 1901 og 28 mai 1910 samt i rundskrivelser til amtmændene av 20 juli 1898 og 8 mars 1901 er git forskjellige bestemmelser vedrørende indmelding til vedkommende militære myndighet om straffedomme etc., overgaat militærperson, og om endel forhold som staar i forbindelse hermed.

Instruksen for paatalemyndigheten av 24 december 1904 § 28 indeholder ogsaa bestemmelse om underretning til vedkommende militære myndighet, naar militærperson er dømt til tap av retten til tjenstgjøring i rikets krigsmagt eller til tap av militær stilling.

Da disse bestemmelser, hvad underretning om straffedomme angaar, av de militære myndigheter ikke ansees fyldestgjørende, idet paatalemyndigheten i henhold til samme kun har anset sig forpligtet til at gjøre indberetning om domme over militærpersoner for enkelte mere graverende forbrydelser, men ikke om andre domme, har Forsvarsdepartementet anmodet om, at den nævnte underretningspligt maa bli utvidet overensstemmende med et nærmere av generaladvokaten avgit forslag. Videre har Forsvarsdepartementet henstillet, at de eventuelle nye regler sammenarbeides med de ældre paalæg, da man gjerne vil ha disse bestemmelser samlet.

I anledning herav og da ogsaa dette departement finder det hensigtsmæssig, at de herhen hørende bestemmelser blir samlet paa et sted, har man utarbeidet efternævnte regler, som saaledes vil avløse eller supplere de forannævnte bestemmelser.

Regler
om indmelding til vedkommende militære myndighet, naar militærperson er under straffeforfølgning m. v.

I.

Ved behandling av straffesaker, herunder saker angaaende forseelser saavelsom forbrydelser, eller ved saker angaaende

gjenindsættelse (æresopreisning) skal underdommeren søke op- 26 janr.
lysning om, hvorvidt sigtede eller tiltalte i nogensomhelst egenskap tilhører hæren eller flaaten, og tilføre retsboken det fornødne herom. Det skal angives, hvilken militæravdeling (for marinen: sjømilitær distriktskommando, korps eller krigsskib, se nedenfor) han tilhører (jfr. post III, nr. 1 og 3).

Tilsvarende regel gjælder ved optagelse av utenretslig efterforskning vedrørende befalingsmand eller menig, som er i tjeneste, (jfr. post III, nr. 2).

II.

Statsadvokatene (politiet) skal i alle tilfælde, hvor tiltalte ved den strafbare handling dertil har vist sig uværdig, og betingelserne forøvrig foreligger (jfr. straffelovens § 30, 3 og 30, 5, jfr. § 29, 3), være opmerksom paa at nedlægge paastand om, at vedkommende som tillægsstraf blir fradømt retten til at tjenstgjøre i rikets krigsmagt.

Hvor saken blir utført for retten av nogen anden end statsadvokaten, skal han ved sakens oversendelse til aktor gi denne fornødent paalæg herom.

III.

Paatalemyndigheten (politiet) skal gi meddelelse til vedkommende militære avdeling (krigskommissær), (jfr. nedenfor):

1. Naar nogen, som i hvilkensomhelst egenskap tilhører hæren eller flaaten:
   a) idømmes fængsel (hvad enten det er for forbrydelse eller forseelse),
   b) besluttes anbragt i tvangsarbeide,
   c) gjenindsættes i de statsborgerlige rettigheter.
2. Naar befalingsmand (fastlønnet eller ulønnet) eller menig, som er i tjeneste:
   a) dømmes eller vedtar forelæg for en forbrydelse eller forseelse, uanset straffens størrelse,
   b) arresteres eller tiltales for forbrydelser eller for drukkenskap eller gateuorden.
3. Naar nogen vernepligtig, som endnu ikke er utskrevet, efter 1 januar i det aar, hvori han opnaar 20-aars alderen:
   a) idømmes fængsel (for forbrydelse eller forseelse),
   b) besluttes anbragt i tvangsarbeide.

Meddelelsen gives i de under punktene 1 og 2 omhandlede tilfælde til vedkommende landmilitære avdeling eller sjømilitære distriktskommando, korps eller krigsskib og i det tilfælde, som er nævnt i punkt 3, til krigskommissæren.

26 janr.

IV.

Avsoning av bøter, fængselsstraffe i kortere tid end 6 maaneder og hensættelse i tvangsarbeidsanstalter for personer tilhørende de i fred tjenestepligtige aarsklasser av den væbnede magt bør saavidt mulig henlægges til saadanne tider, at kollision ikke opstaar med vedkommendes militære tjeneste.

V.

Er en person, som tilhører den væbnede magt, dømt til tap av retten til tjenstgjøring i rikes krigsmagt eller til tap av militær stilling, skal statsadvokaten samtidig med fuldbyrdelsen gi vedkommende militære chef underretning derom.

Er et ikke utskrevet mandskap efter 1 januar i det aar, hvori han opnaar 20-aars alderen, dømt til tap av retten til tjenstgjøring i krigsmagten, sendes underretning derom til vedkommende utskrivningsmyndighet. (Efter Forsvarsdepartementets bestemmelse i henhold til utskrivningsreglementet av 3 november 1910 § 124. Paataleinstruksen av 24 december 1904 § 28, sidste led, er saaledes forsaavidt forandret).

Overensstemmende hermed er der rettet paalæg til dommerne i straffesaker og til paatalemyndighetens tjenestemænd.

26 janr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en helseraadsordfører i anledning av en forespørsel angaaende helseraadets myndighet med hensyn til utskrivelsen av patienter fra epidemisykehus m. v.:

Det maa ansees utvilsomt, at helseraadet har ret til at bestemme, naar og paa hvilke betingelser en patient paa epidemisykehus kan erklæres smittefri og utskrives, saaledes hvadslags og hvormange bakteriologiske undersøkelser der maa foretages i hvert tilfælde.

Naar der er et kommunalt epidemisykehus, falder det naturlig, at vedkommende sykehuslæge foretar saadanne undersøkelser, men det kommer an paa hans instruks og forutsætningene for fastsættelsen av hans løn, hvorvidt han er forpligtet til at foreta dem uten godtgjørelse.

Helseraadet som saadant kan selv indrette undersøkelseslaboratorium, eller dets ordfører kan indsende prøverne til medicinalstyrelsen for at faa dem undersøkt av statens epidemilæge. Men helseraadet kan ikke uten videre paalægge en anden læge at utføre de undersøkelser, som danner grundlaget for dets egne beslutninger om, hvorvidt patienter kan erklæres smittefri, medmindre vedkommende læge er ansat av kommunen med speciel forpligtelse hertil og altsaa i denne henseende er stillet til helseraadets disposition.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Marinens Minevæsen, hvori uttales, at forpligtelse til indskud i Enkekassen ikke antages at paahvile en ingeniør, som er ansat ved Minevæsenet foreløbig for 3 aar og senere med 6 maaneders gjensidig opsigelse, uten at der ved ansættelsen er paalagt ham at sikre sin enke pension. 27 janr.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder meddeles stadfæstelse paa den av Aalesunds bystyre den 16 december 1915 vedtagne beslutning om kinematografvedtægt for byen. 28 janr.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter indkommet andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Lier herred i Buskeruds amt. 28 janr.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Ringebu herred i Kristians amt i møte den 15 november 1915 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet. 28 janr.

Kongelig resolution†), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Lardals herred i Jarlsberg og Larviks amt i møte den 26 august 1915 fattede beslutning om sundhetsforskrifter (renholdsregler for butikker m. v.). 28 janr.

Kongelig resolution††), hvorved der i henhold til § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av bystyret for kjøpstaden Kristiansand i møte den 13 oktober 1915 fattede beslutning om ordning av meddelelsespligten ved tuberkuløse sykes flytning. 28 janr.

---

*) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor kinematografvedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

***) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor sundhetsforskriftene er indtat.

†) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor renholdsreglerne er indtat.

††) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor beslutningen er indtat.

28 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Hægebostads herred i Lister og Mandals amt den 2 september 1914 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 19 september 1894 approberte sundhetsforskrifter.

28 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Lyngdals herred i Lister og Mandals amt under 3 november 1914 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet gjældende, ved kongelige resolutioner av 21 april 1894 og 17 februar 1911 approberte sundhetsforskrifter.

28 janr. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Opdals herred i Søndre Trondhjems amt i møter 7 juni og 25 september 1915 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.
2. De ved kongelig resolution av 22 mai 1880 approberte sundhetsforskrifter for Opdals herred ophæves fra den dag, da ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

28 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Frænens herred i Romsdals amt i møte den 28 oktober 1915 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 1 september 1911 approberte sundhetsforskrifter.

28 janr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Hemnes herred i Nordlands amt i møter 21 september 1914 og 30 august 1915 fattede beslutning om et tillæg til de for her-

*) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor tillægget er indtat.

**) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd nr. 5, hvor de nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

redet og strandstedet Hemnesberget, henholdsvis 9 28 janr.
februar 1903 og 28 oktober 1871 samt 10 september 1891, approberte sundhetsforskrifter.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om 28 janr.
ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Ringebu herredsstyre i Kristians amt under 29 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Ringebu herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov 28 janr.
om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Hitterdals herredsstyre i Bratsbergs amt under 18 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Hitterdals herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov 28 janr.
om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Bakke herredsstyre i Lister og Mandals amt under 9 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Bakke herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov 28 janr.
om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Skogns herredsstyre i Nordre Trondhjems amt under 11 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Skogns herred paatræffes uten ledsager i

*) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

28 janr. beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundcieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

28 janr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. I medhold av lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 25, jfr. lov av 19 juli 1907, tillates Søgne kommune at regulere Tveraaens vasdrag sammesteds i det væsentlige overensstemmende med fremlagt plan og paa de i et fremlagt utkast opstillede betingelser.
2. I henhold til betingelsernes punkt 3 fastsættes som gjældende indtil videre manøvreringsreglement for reguleringsdammen overensstemmende med et fremlagt utkast.

28 janr. **Kongelig resolution****), hvorved det ved kongelig resolution av 11 april 1913 i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, utfærdigede forbud mot motorvognkjøring paa hovedveien Saude-Hellandsbygden, Stavanger amt, ophæves.

28 janr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til § 6 i skattelov for byene av 18 august 1911 meddeles stadfæstelse paa det av Bergens bystyre i møte den 29 november 1915 besluttede tillæg til § 2 i de ved kongelig resolution av 24 april 1914 stadfæstede vedtægter om taksering til eiendomsskat i kjøpstaden.

28 janr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I. Det ved kongelig resolution av 6 oktober 1900, kfr. kongelig resolution av 20 december 1905, stadfæstede reglement (med bestemmelser angaaende revselsesmidler) for Bastø skolehjem ophæves.

II. I henhold til § 37 i lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896 stadfæstes nedenstaaende forslag til

1) reglement for Bastø skolehjem;

2) reglement for Bastø skolehjems særavdeling (med nogen forandringer);

3) strafferegiement for Bastø skolehjems almindelige avdelinger og

4) strafferegiement for Bastø skolehjems særavdeling.

---

*) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor manøvreringsreglementet er indtat.

**) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

***) Bekjendtgj. 31 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor tillægget er indtat.

1. Reglement for Bastø skolehjem.

§ 1. Skolehjemmet har som formaal at virke som opdra- 28 janr.
gelsesanstalt for forsømte gutter og omfatter foruten almindelige aapne avdelinger ogsaa en særavdeling (avdeling for særlig vanskelige barn).

§ 2. Skolehjemmets formaal søkes naadd ved passende undervisning og arbeide og i det hele ved en i kristelig aand ledet opdragelse.

§ 3. Optagelse i skolehjemmet sker i henhold til lov av 6 juni 1896 om forsømte barns behandling med tillægslove av henholdsvis 17 juni 1907 og 2 juli 1915 og er betinget av, at vedkommende gut ikke er idiot eller lider av nogen smitsom sygdom eller legemlig svækkelse, som gjør ham uskikket til deltagelse i legemlig arbeide.

§ 4. Ved siden av guttenes undervisning og oplærelse til legemlig arbeide sørger skolehjemmet for deres bespisning, beklædning og pleie i det hele tat.

§ 5. Guttenes behandling, som først og fremst skal støtte sig til et samvittighetsfuldt studium av den enkeltes natur, skal være præget av kjærlighet og tro paa det gode i barnet og deri søke tilknytning for moralsk paavirkning. Bestræbelserne for at erstatte slette tilbøieligheter og forkjerte egenskaper med sunde vaner og interesser skal derfor lægge særlig vegt paa fornuftig opmuntring, hensigtsmæssig beskjæftigelse og etisk belærelse, som er avpasset for unge.

Lar vedkommende sig ikke lede ved disse midler, ved kjærlig paamindelse eller alvorlig irettesættelse og advarsel, blir de særskilt for de almindelige avdelinger og for særavdelingen opsatte og av Kongen approberte strafferegler at befølge.

§ 6. De nærmere bestemmelser vedkommende skolehjemmet og dets drift avgives av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

2. Reglement for Bastø skolehjems særavdeling.

§ 1. I særavdelingen anbringes:

1. Barn, som er i saadan grad sedelig forkommen eller har vist saadanne forbryderske anlæg, at de maa antages ikke hensigtsmæssig at kunne anbringes i skolehjemmets almindelige avdelinger.
2. Barn, som allerede er anbragt paa en av skolehjemmets almindelige avdelinger eller paa et andet skolehjem uten nogen særavdeling, naar det gjør sig skyldig i forbrydelser, i rømning, i forførelse av andre barn, i høi grad av gjenstridighet eller paa anden maate viser sig uskikket for behandling i den almindelige avdeling.
3. Barn, som efter at ha været utskrevet paa prøve fra noget

28 janr. skolehjems almindelige avdeling, igjen paa grund av slet opførsel tages tilbake.

Enhver beslutning om et barns overførelse fra almindelig avdeling til særavdelingen blir at indberette til vedkommende departement. Meddelelse om et barns overflytning til særavdelingen skal desuten sendes vedkommende vergeraad med anmodning til dette om at gi forældre eller foresatte underretning herom, forsaavidt disse har myndighet over barnet.

§ 2. Anbringelse i eller overførelse til særavdelingen avgjøres for hvert tilfælde overensstemmende med lov av 2 juli 1915 om forandringer i lov av 6 juni 1896 § 32.

§ 3. Avdelingens gutter skal holdes helt avsondret fra skolehjemmets øvrige elever. Ingen av disse maa benyttes i erende til avdelingen eller sættes i arbeide i dens umiddelbare nærhet.

§ 4. Guttene skal hovedsagelig beskjæftiges med praktisk arbeide under fornødent hensyn til alder og kræfter. Arbeidstiden bør tilsammen utgjøre 9 timer pr. dag. I denne bør dog som regel for skolepligtiges vedkommende indskytes daglig undervisning i folkeskolens hovedfag — i fornøden utstrækning avpasset efter hver elevs utviklingstrin. Derhos bør ogsaa andre elever, naar det findes paakrævet, gives adgang til saadan undervisning.

§ 5. Beklædningen skal være som i de almindelige avdelinger, dog skal elevene om hverdagene bruke træsko.

Kostholdet skal være som i de øvrige almindelige avdelinger med den forskjel, at der alle hverdage til aftens gives vandgrøt og melk. Kaffe gives ikke undtagen til mellemmat paa helligdage og ved særskilte anledninger.

§ 6. Med post og sendinger til og fra avdelingens gutter forholdes som ved de almindelige avdelinger. I regelen maa guttene ikke motta besøk oftere end 2 ganger i aarets løp, og kun efterat tilladelse er indhentet hos skolehjemmenes bestyrer.

3. Strafferegelement for Bastø skolehjems almindelige avdelinger.

Disciplinen søkes opretholdt efter de i skolehjemmets reglement § 5 opstillede grundsætninger. Hvor kjærlig paamindelse eller alvorlig irettesættelse ikke hjælper, anvendes alt efter forseelsens art eller hyppighet følgende straffer:

1. Tap av begunstigelser eller udmerkelser.
2. Indskrænkninger i fordele og friheter, som i almindelighet er tilstaat elevene.
3. Indkaldelse for det samlede personale og alvorlig gjennemgaaelse av forseelsen med formaning i dettes nærvær.

4. Negtelse av ekstraportioner. 28 janr.
5. Stuearrest (adskillelse fra de øvrige elever i fritiden) i indtil 8 dage.
6. Betænkningsrum (enrum) i indtil 5 dage. Eleven skal herunder beskjæftiges med bestemte tegne-, skrive- eller regneopgaver; han skal jevnlig tilsees av bestyreren eller vedkommende husfar.
7. Ris, som væsentlig kun bør anvendes overfor forseelser, der vidner om utpræget raahet eller brutalitet, kan gives med 10 slag paa den blottede bak. Riset skal være bjerkeris og ikke over 65 cm. længde.

Førend nogen straf dikteres, skal der være git eleven adgang til frygtløst at forklare sig. Ingen revselsesmidler skal anvendes uten efter bestyrerens bestemmelse og under ingen omstændighet til skade for elevens helbred. Legemlig straf (ris) utføres av bestyreren selv eller den funktionær, han paalægger det. Under avstraffelsen, som under ingen omstændighet maa ske i de øvrige gutters nærvær, skal altid en funktionær være tilstede som vidne.

Enhver diktert straf noteres i en dertil indrettet protokol, hvor ogsaa straffens aarsak anføres. Den protokollerte straf underskrives av bestyreren og den funktionær, som har været tilstede ved avstraffelsen.

4. Strafferegleмent for Bastø skolehjems særavdeling.

Disciplinen søkes opretholdt efter de i skolehjemmets reglement § 5 opstillede grundsætninger. Hvor kjærlig paamindelse eller alvorlig irettesættelse ikke hjælper, anvendes alt efter forseelsens art eller hyppighet følgende straffer:

1. Tap av indrømte friheter, hel eller delvis fortapelse av optjente arbeidspenger eller lignende fordele.
2. Tilpligtelse til at utføre arbeide av mere ensformig eller ubehagelig art.
3. Indkaldelse for det samlede avdelingspersonale og alvorlig gjennemgaaelse av forseelsen med formaning i dettes nærvær.
4. Adskillelse fra de øvrige elever i fritiden i indtil 14 dage.
5. Adskillelse fra de øvrige elever i arbeidstiden med henvisning til arbeide i enrum i indtil 14 dage.
6. Indsættelse i lyst enrum for en tid av indtil 3 uker. Indsættelse for længer tid end 3 uker kan alene ske, efterat departementets samtykke er indhentet for hvert enkelt tilfælde. I arresttiden skal eleven beskjæftiges den hele dag. Mellemmat tilstaaes ikke.
7. Overfor utprægede affekttilstande kan istedenfor straf an-

28 janr. vendes temperert dusj med efterfølgende 1 døgns sengeleie, likesom blot sengeleie kan anvendes i indtil 8 dage.

8. Legemlig revselse med slag av bjerkeris indtil 12 slag paa blottet bak. Riset maa ikke være av over 65 cm. længde.

Førend nogen straf dikteres, skal der være git eleven adgang til frygtløst at forklare sig.

Ingen revselsesmidler skal anvendes uten efter bestyrerens bestemmelse og under ingen omstændighet til skade for elevens helbred. Legemlig straf utføres av bestyreren selv eller den funktionær, han paalægger det. Under avstraffelsen, som under ingen omstændighet maa ske i de andre gutters nærvær, skal altid en funktionær være tilstede som vidne.

Enhver diktert straf anføres tillikemed straffens grund i en dertil indrettet protokol.

Den protokollerte straf underskrives av bestyreren og den funktionær, som har været tilstede ved avstraffelsen.

1 febr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det søndenfjeldske distrikt, hvorefter et fartøi, som paa reise fra en utenlandsk havn til en anden anløp Norge kun for at faa underretning om, hvorvidt fremmede undervandsbaater var i farvandet, ansees som ikke lodspligtig. Fartøiet gik i almindelig fragtfart, og fritagelsesgrunden i lodslovens § 2, 5 (l. 26 mai 1899, nr. 4) antoges at kunne anvendes analogisk i nærværende tilfælde.

2 febr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det vestenfjeldske distrikt, hvorefter et fartøi, som paa reise i almindelig fragtfart fra en utenlandsk havn til en anden anløper havn i Norge for at ta kystlods eller kjendtmand ombord, ansees som ikke lodspligtig, selv om det ankrer i vedkommende havn, idet fritagelsesgrundene i lodslovens § 2, 5 (l. 26 mai 1899, nr. 4) formentlig maa kunne anvendes analogisk paa anløp som nævnt.

3 febr. **Rundskrivelse** fra Kirkedepartementet til samtlige skolehjem, hvori departementet foranlediget ved en av Revisionsdepartementet utfærdiget antegnelse ved et skolehjems regnskap uttaler, at det ikke paaligger skolehjemmet at utrede de utgifter, som er medgaat til begravelse av et paa skolehjemmet anbragt barn, og at de derfor ikke maa medtages i skolehjemmets regnskap. Disse utgifter skal i sin helhet utredes av vedkommende barns forsørger eller i tilfælde av dets hjemstavnskommune.

Skolehjemsbestyrerne er desuten anmodet om, at der i tilfælde av noget barns dødsfald konfereres med barnets forsørger eller hjemstavnskommune om, hvorledes der i tilfælde skal forholdes med begravelsen, men med uttrykkelig tilkjendegivelse

av, hvem det paaligger at bære omkostningene. Departementet gaar ogsaa ut fra, at skolehjemmet saavidt mulig, og dersom det ønskes, er vedkommende behjælpelig med at arrangere begravelsen. 3 febr.

Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til samtlige skolehjem, hvori departementet i anledning av forespørsel fra et skolehjems bestyrer uttaler, at naar et barn har maattet indlægges paa sykehus som lidende av smitsom sygdom, bør utgiftene med barnets sykehusophold overensstemmende med, hvad der gjælder for skolerne for blinde, døve og aandssvake (jfr. Kirkedepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 20 november 1902), utredes av skolehjemmet. Dør barnet, pligter forsørger eller hjemstavnskommune at betale opholdsbidrag til skolehjemmet indtil barnets dødsdag. Utgifter vedkommende barnets begravelse eller likets hjemsendelse vil bli at utrede av forsørger eller hjemstavnskommune. 3 febr.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 4 febr.

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 § 1 skal de to saakaldte »slangegraner«, som vokser, den ene paa eiendommen Riis, g.nr. 41, br.nr. 101, i Vestre Aker, Akershus amt, og den anden paa eiendommen Opager, g.nr. 89, br.nr. 1, i Grue, Hedemarkens amt, være fredet mot beskadigelse og ødelæggelse.

II. Fredningsbeslutningen blir at kundgjøre ved opslag paa fredningsstedene.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 4 febr.

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 § 1 skal den paa eiendommen Barland, g.nr. 35, br.nr. 1, i Sannikedal, Bratsbergs amt, voksende bregne »Polypodium vulgare var. phegoteroides Neum« være fredet mot indsamling og ødelæggelse.

II. Fredningsbeslutningen blir at kundgjøre ved opslag paa fredningsstedet.

III. — — — — — — — — — — — — — — — —

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Asker herred, Akershus amt, under 17 december 1915 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v. 4 febr.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 4 febr.

*) Bekjendtgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
**) Bekjendtgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor vedtægten er indtat.

4 febr. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Aamots herred, Hedemarkens amt, under 18 december 1915 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

4 febr. **Kongelig resolution***), hvorved med hjemmel av 2det og 3dje led av § 4 i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 bestemmes, at de i Trondhjem med laste- og lossearbeide beskjæftigede arbeidere skal være forsikringspligtige, uanset om den enkeltes indtægt overstiger den i lovens § 1,2 a fastsatte indtægtsgrænse, og uanset om arbeidsforholdet i det enkelte tilfælde ikke ifølge forholdets natur kan faa en varighet av 6 dage eller derover, jfr. lovens § 1, 3.

Resolutionen gjøres gjældende straks.

4 febr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 19, andet led, bestemmes, at den største tillatte hastighet for kjøring med motorvogn inden Stavanger by indtil videre forhøies fra 15 til 24 kilometer i timen, undtagen forsaavidt angaar motorvognkjøring i Kirkegaten.

4 febr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 41 i lov om havne- og ringeveesenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at det ved kongelig resolution av 3 september 1895 oprettede havnestyre for forskjellige uthavner inden Søgne og Greipstads herred, Lister og Mandals amt, ophæves, og at der skal oprettes et havnestyre for hver av uthavnene Ny-Hellesund, Høllen, Torvefjorden og Aalo (Aalaug) inden Søgne herred.

4 febr. **Kongelig resolution**, hvorved de i Bodø ansatte politibetjenter som uniform skal benytte:

1. Lue av mørkeblaat klæde i kepifacon 11—12 cm. høi med blank lærskygge og lærstormsnor. Rundt luen et 13 mm. bredt guldbaand. Over dette et frontskilt bestaaende av det norske vaaben omgit av en aapen ekekrans og med inskriptionen: »Bodø politi« nedenunder, alt i gult metal. Opad ender skiltet i en kugle (pompon), likeledes av gult metal, rakende op over luens overkant.

   Til vinterbruk lue av krøllet skind uten noget merke.
2. Jakke. Enkelknappet (»blindknappet«) jakke av mørkeblaat klæde med julf og opstaaende krave med et 7 mm. bredt guldbaand rundt øverste kant og nedover fortil. Paa

*) Bekjendtgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.
**) Bekjendtgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor omraadet for de forskjellige havnestyrer er beskrevet.

skuldrene fastsydde skulderklaffer, i hvis øvre ende er en løveknap. Som distinktion paa skulderklaffene romertallet I i gult metal. Saafremt der maatte ansættes stationsbetjenter (politivaktmestre) og overbetjent i Bodø, skal distinktionerne for disse være henholdsvis II og III i gult metal. 4 febr.

3. Benklær av samme stof og farve som jakken og uten paspoiler. Om sommeren kan benyttes benklær av hvitt lerret.
4. Ytterfrak. Dobbeltknappet frak av samme stof og farve som jakken med to rader gule løveknapper, nedfaldende krave og fastsydde skulderklaffer og do. rygstrop. Paa skulderklaffene er anbragt en løveknap inderst ved halsen samt distinktionen I i gult metal (eventuelt for stationsbetjent og overbetjent henholdsvis II og III). Paa rygstroppen to over hverandre sittende løveknapper.

   Det tillates betjenten at benytte vaar- eller høstfrak av lettere stof, men med farve og utstyr forøvrig som vinterfrakken.
5. Regntøi. Luetræk og regnkappe eller regnslag tillates benyttet av sort gummi, oljetøi eller andet tøi.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av forhenværende kjøbmand Mons Andreas Olsen ved testamente av 4 juni 1915 oprettede »Kjøbmand Mons Andreas Olsen og hustru Dorthea Christine Olsens legat til beklædning av fattige barn i Domkirkens menighet i Bergen« samt paa de under 18 november 1915 utfærdigede statutter for dette legat. 4 febr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av statsraad A. O. Lindvig ved gavebrev av 25 september 1915 oprettede »Statsraad Lindvig og hustrus legat for trængende sjøfolk og deres efterlatte, bosat i Kragerø« samt paa de under 8 december 1915 og 22 januar 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 5 febr.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Marta og Gunder Michelsen ved gavebrev av 29 juli 1915 oprettede legat til fordel for trængende paa strandstedet Sand samt paa den under 11 oktober 1915 utfærdigede fundas for dette legat. 7 febr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 7 febr.

Efter § 12 i lov om sakførere av 12 august 1848 har enhver sakfører at underrette Justisdepartementet gjennem vedkommende amtmand om, paa hvilket sted han har tat bopæl, og at anmelde, naar nogen forandring foregaar heri.

7 febr. Da denne bestemmelse ofte blir overset, skal man anmode hr. amtmanden om ved indsendelsen av andragender om autorisation som sakfører at paase, at der foreligger oplysning om, hvor vedkommende agter at ta bopæl, likesom de inden Deres distrikt bosittende sakførere bedes erindret om at avgi meddelelse om forandring i bopæl overensstemmende med ovennævnte lovbestemmelse.

Det vil ogsaa være ønskelig, at der sendes departementet meddelelse, naar en sakfører ophører at praktisere eller — efter at ha ophørt med at praktisere — gjenoptar sin tidligere praksis.

Endelig bedes indberetning indsendt hertil, naar en sakfører i Deres distrikt avgaar ved døden.

Tilsvarende oplysninger ønskes ogsaa i tilfælde meddelt, forsaavidt angaar de inden Deres distrikt praktiserende høiesteretsadvokater.

7 febr. **Cirkulære** fra Finansdepartementet til toldkamrene:

Ifølge departementets cirkulære til toldkamrene av 19 april 1915 har toldoppebørselsbetjentene at indsende til overkontroløren for tobaks- og fyrstikbeskatningen kvartalsekstrakter av det i cirkulæret omhandlede regnskap vedkommende forhandlingen av stempelmerker for visse tobaksvarer.

Departementet skal herved anmode om, at der istedenfor ekstrakten for budgetterminens sidste kvartal maa bli indsendt til overkontroløren en generalekstrakt av regnskapet, omfattende den hele budgettermin.

Paa generalekstraktens indtægtsside blir som beholdning at opføre den samlede avgiftsværdi av de stempelmerker, som ved budgetterminens begyndelse var i behold hos merkeforhandleren, hvilken værdi maa stemme med, hvad der i regnskapet for den foregaaende termin er opført som merkebeholdning ved denne termins utgang. Nogen kontantbeholdning forutsættes merkeforhandleren ikke at ville sitte inde med ved begyndelsen av senere budgetterminer end indeværende, idet de kontanter, som maatte være i kasse ved utløpet av en budgettermin, i henhold til bestemmelsen i departementets cirkulære av 26 november 1915 straks vil bli at indsætte paa statskassens folium i Norges Bank, forsaavidt de ikke tiltrænges til dækning av den merkeforhandleren tilkommende godtgjørelse for merkesalget. Paa indtægtssiden blir forøvrig at opføre værdien av de fra overkontroløren for tobaks- og fyrstikbeskatningen i terminens løp mottagne stempelmerker; for terminens 3 første kvartaler kan værdien angives med et samlet beløp for hvert kvartal under henvisning til de tidligere for disse kvartaler avgivne

Eksempel:

GENERALEKSTRAKT

av det av toldkassereren (den forrettende toldkasserer) i ..... førte regnskap vedkommende forhandling av stempelmerker for visse tobaksvarer i budgetterminen 19.....

Indtægt.

			Kr.	Ø.
Juli	1.	Beholdning av stempelmerker	0 000	00
		I 1ste, 2det og 3dje kvartal av terminen er ifølge tidligere indsendte regnskapsekstrakter fra overkontroløren for tobaks- og fyrstikbeskatningen mottat stempelmerker til beløp		
		i 1ste kvartal kr. 000,00		
		i 2det — » 000,00		
		i 3dje — » 000,00		
		kr. 0 000,00		
Mai	2.	Mottat stempelmerker fra overkontroløren ..... kr. 000,00		
Juni	5.	Do. Do. » 000,00		
		kr. 000,00	0 000	00
			00 000	00

Utgift.

			Kr.	Ø.
Juli	31.	Indsat paa statskassens folium i Norges Bank	00	00
—	31.	Do. Do.	00	00
Septbr.	30.	Do. Do.	00	00
Oktbr.	30.	Do. Do.	00	00
Novbr.	30.	Do. Do.	00	00
Decbr.	31.	Do. Do.	00	00
Januar	31.	Do. Do.	00	00
Febr.	29.	Do. Do.	00	00
Mars	31.	Do. Do.	00	00
April	29.	Do. Do. (kfr. vedl. kvittering)	00	00
Mai	31.	Do. Do. (—»—)	00	00
Juni	30.	Do. Do. (—»—)	00	00
Mars	15.	Sendt stempelmerker til overkontroløren	00	00
Juni	30.	Salgsprovision for 1/7 19.... til 30/6 19....		
		4 % av kr. 3 000,00 = kr. 120,00		
		2 % » » 22 000,00 = » 440,00		
		1/2 % » » 25 000,00 = » 125,00		
		1/4 % » » 0 000,00 = » 000,00		
			000	00
—	30.	Beholdning av stempelmerker	00 000	00
			00 000	00

..... den ..... 19.....

Underskrift.

7 febr. ekstrakter; derimot bør værdien av de i 4de kvartal mottagne merker specifiseres saaledes, at hver merkesendings værdibeløp anføres med angivelse av dato for merkernes mottagelse. Paa samme maate bør forholdes ved avfattelsen ogsaa av kvartalsekstrakterne.

Paa generalekstraktens utgiftsside blir under vedkommende datoer at opføre de enkelte remisser til statskassen i terminens løp, værdien av de stempelmerker, som maatte være sendt tilbake til overkontroløren, beregnet og hævet salgsgodtgjørelse samt værdien av de ved terminens utgang i behold værende stempelmerker.

Generalekstrakten, hvis avfatning forøvrig vil fremgaa av hosstaaende eksempel, vil bli at bilægge med kvitteringer for de i budgetterminens sidste kvartal stedfundne indbetalinger paa statskassens folium i Norges Bank samt kvitteringer for til overkontroløren i kvartalet tilbakesendte merker m. v.

I denne forbindelse skal departementet paa foranledning meddele, at man samtykker i, at der ved hver maaneds eller hvert kvartals utgang hæves forskud for den ved departementets cirkulære av 26 november 1915 fastsatte godtgjørelse til toldoppebørselsbetjentene for forhandlingen av stempelmerker, naar det paasees, at der ikke hver gang hæves mer end, hvad der paa vedkommende tidspunkt antages at være optjent efter en beregning, hvorved den for hele terminen eventuelt tilkommende godtgjørelse fordeles jevnt over den hele termin (jfr. departementets cirkulærer av 24 juli og 28 november 1878).

11 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Lille-Elvedalens herred, Hedemarkens amt, 4 december 1915 fattede beslutning om forandring i § 14 i de ved kongelig resolution av 7 juni 1912 stadfæstede politivedtægter for herredet.

11 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa den av kjøpstaden Breviks bystyre den 14 oktober 1915 og 24 januar 1916 vedtagne beslutning til forandring i § 6 i de ved kronprinsregentens resolution av 28 februar 1905 stadfæstede politivedtægter for byen.

11 febr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899

---

*) Bekjendtgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor forandringen er indtat.

**) Bekjendtgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor vedtægten er indtat.

meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Austr- 11 febr.
heims herred, Søndre Bergenhus amt, under 27 december 1915 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution*), hvorved Trondhjems bystyres 11 febr.
beslutning i møte den 27 januar d. a. angaaende forandring av § 3 i den ved kongelig resolution av 30 oktober 1914 stadfæstede lukningsvedtægt for utsalgssteder i Trondhjem stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til byskatte- 11 febr.
lovens § 62, saaledes som denne lyder efter forandringen ved lov av 18 august 1915, meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende av Kristiania bystyre i møte den 13 januar d. a. fattede beslutning om forandring av ligningsvedtægtens § 8, første punktum:

»Til behandling av selvangivelserne vælges av bystyret et ligningsraad, bestaaende av formand og saa mange medlemmer i eller utenfor ligningsnævnden, som av bystyret indenfor den i byskattelovens § 62 fastsatte grænse aarlig bestemmes.«

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om 11 febr.
fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 31 gjøres den forandring i de senest ved kongelig resolution av 7 oktober 1913 trufne bestemmelser for sikkerhetsfondet ved Bossmo a/s gruber i Mo herred, Nordlands amt, at fondets størrelse sættes til 35 000 — fem og treti tusen — kroner.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Søndre 11 febr.
Trondhjems amt i anledning av forespørsel fra en distriktslæge om, fra hvilket tidspunkt bidrag i henhold til loven om forsorg for barn av 10 april 1915 skal beregnes, naar vedkommende kvinde først søker herom kortere eller længere tid efter det tidspunkt, da bidragene ifølge loven kan kræves.

Herom bemerker departementet følgende:

Lovens § 1 opstiller som betingelse for, at der kan ydes understøttelse, at kvinde, som er med barn, »ikke kan sørge for sit utkomme«. Efter § 2 er betingelsen, at vedkommende mor »har saa daarlig raad, at hun maa overlate sit barn til andre, hvis hun ikke faar hjælp«. Som distriktslægen antyder, vil der kunne indtræffe tilfælde, hvor barselkvinden ikke er trængende i hele det tidsrum, hvori loven ordinært aapner ad-

*) Bekjendtgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor forandringen er indtat.
**) Bekjendtgj. 12 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

11 febr. gang til understøttelse, og understøttelse skal da bare ydes for det tidsrum, hvori den trænges. Hertil vil der bli at ta hensyn av bidragsfogden, naar han avgir den uttalelse, som omhandles i § 4, 2det led. Naar nu vedkommende kvinde først fremsætter sin begjæring om hjælp, efterat der er hengaat en større eller mindre del av den ordinære understøttelsestid, vil dette kunne tyde paa, at hun ikke tidligere har trængt hjælp, og kommer bidragsfogden og helseraadsutvalget efter de nærmere foreliggende omstændigheter til det resultat, at trang ikke tidligere har foreligget, bør understøttelse ikke ydes for den forutgaaende tid. Omstændighetene kan dog stille sig saadanne, at der ikke i begjæringens sene fremkomst kan sees noget tegn paa, at vedkommende ikke tidligere har været trængende. Hun kan f. eks. ha været ubekjendt med loven eller bo saa avsides, at hun ikke tidligere har kunnet fremsende sin begjæring.

I saadanne tilfælde bør der efter departementets mening ikke være noget til hinder for, at ansøkersken for den forløpne tid faar saadan hjælp, som helseraadsutvalget efter de foreliggende omstændigheter vilde ha git hende, om hendes krav var fremkommet tidligere.

For tiden før loven traadte i kraft, kan bidrag ikke gives.

12 febr. **Skrivelse** *) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at utførsel fra riket av

kobberoxyd og kobberoxydyl

indtil videre skal være forbudt.

Denne bestemmelse træder i kraft den 16 ds.

14 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt, hvori uttales:

Naar en skatyder i medhold av landskattelovens § 43 (byskattelovens § 37) skatlægges for gevinst ved avhændelse av aktie, erhvervet i spekulationsøiemed, antages der ikke at være adgang til i gevinsten at gjøre fradrag for, hvad der av denne skyldes den paa aktien faldende andel av selskapets overskud, som ikke har været utdelt som utbytte til aktionærerne, men oplagt til fonds o. lign. Heller ikke antages der at være adgang til ved beskatning av salgsgevinsten at fratrække renter av aktiens indkjøpssum for den tid, skatyderen har eiet aktien.

14 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til stiftamtmanden i Trondhjem, hvori uttales:

Ved beregningen av den i byskattelovens § 37 (landskattelovens § 43) som skattepligtig indtægt omhandlede gevinst

*) Bekjendtgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

ved avhændelse av faste eiendomme eller tomter 14 febr.
blir der ikke at fradrage renter av den i den avhændede gjenstand nedlagte kapital, naar samme i avhænderens eiertid ikke har kastet indtægt av sig.

Kongelig resolution*), hvorved post 19 paa den for- 16 febr.
tegnelse over særskilt sundhetsfarlige bedrifter, som er utfærdiget i henhold til § 29 i lov om tilsyn med arbeide i fabrikker m. v. av 10 september 1909, jfr. lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915 § 18, og fastsat ved kongelige resolutioner av 3 juni 1913 og 6 februar 1914, forandres til at lyde saaledes:

19. Glashytter.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 6 16 febr.
i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Skogns herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 20 november 1915 besluttede skogvedtægter for herredet.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov 16 febr.
om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation av det av herredsstyret i Holtaalens herred, Søndre Trondhjems amt, i møte den 17 januar 1916 vedtagne utkast til vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om 16 febr.
ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Vaale herredsstyre i Jarlsberg og Larviks amt under 27 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Vaale herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om 16 febr.
ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Vaage herredsstyre i Kristians amt under 29 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Vaage herred

*) Bekjendtgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
**) Bekjendtgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor skogvedtægtene er indtat.
***) Bekjendtgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor vedtægtene er indtat.

16 febr. paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

16 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Torpens herredsstyre i Kristians amt under 24 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Torpens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

16 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Time herredsstyre i Stavanger amt under 17 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Time herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

16 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Leiranger herredsstyre i Nordlands amt under 20 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Leiranger herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

16 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Dverbergs herredsstyre i Nordlands amt under 28 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Dverbergs herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i stræk-

*) Bekjendtgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

ningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, 16 febr.
inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 107 i 16 febr.
lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 bestemmes, at byggebeltet i Strinden utvides overensstemmende med Strindens herredsstyres beslutning i møte den 29 mai 1915.

Denne resolution træder i kraft straks.

Beslutningen er saalydende:

»Fra beltesten nr. 4 ved Ringveveien følges grænselinjerne mellem Lade paa den ene side og Rognli, Moen og Østmarken paa den anden side ned til sjøen« (grænserne er avmerket paa et under saken fremlagt kart).

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om 16 febr.
forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles livsforsikringsselskapet »Norrøna« tilladelse til fra 1 januar 1916 overensstemmende med selskapets bestyrelses beslutning av 3 november 1915 at forandre ordene »inden utgangen av 1915« i §§ 1 og 3 av selskapets »Bestemmelser om krigsforsikring« til »inden utgangen av aaret 1916«.

Kongelig resolution, hvorved rikets bestyrelse un- 16 febr.
der Kongens forestaaende reise til Trondhjem i henhold til grundlovens § 13 overdrages til statsraadet, som ogsaa bemyndiges til at anordne, hvorledes der i forfaldstilfælde skal forholdes med bestyrelsen av de forskjellige regjeringsdepartementer.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kri- 16 febr.
stiansand, i anledning av en sak om et skolestyres ret til at utelukke fra folkeskolen et par barn, som et vergeraad har bortsat i kommunen. Det er oplyst, at skolestyret har besluttet at utelukke dem fra folkeskolen midlertidig, og at grunden til beslutningen er den, at der ikke er plads til disse 2 barn ved skolen.

Herom uttaler departementet, at skolestyret ikke har lovlig adgang til at utelukke de omhandlede barn — hverken midlertidig eller endelig — av den grund, som skolestyret angir, nemlig pladsmangel. Skal et skolestyre overhodet kunne utelukke et barn fra folkeskolen, maa en av lovens utelukkelsesgrunde foreligge, landsskolelovens § 10, a, b og c (lov av 13 august 1915). Er ikke en av de her nævnte utelukkelsesgrunde tilstede, gjælder lovens hovedregel, at hvert i herredet boende barn er berettiget til undervisning i folkeskolen. Be-

*) Bekjendtgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

16 febr. stemmelsen i punkt 2 i § 10 (efter loven av 13 august 1915) er git, forat skolestyret skal ha den avgjørende myndighet ved spørsmaalet om utelukkelse fra folkeskolen av et barn, som er bortsat i kommunen av et vergeraad, naar vergeraadet og skolestyret er uenige om utelukkelsen, kfr. for den ældre lovs vedkommende rundskrivelse av 24 august 1901 (i Lovtidenden). Men en av lovens utelukkelsesgrunde maa selvsagt foreligge ogsaa i dette tilfælde.

16 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar, i anledning av en forespørsel om fremgangsmaaten ved forelæggelse for kredsen av spørsmaalet om skolens undervisningssprog efter den nye skolelov. Det er oplyst, at skolestyret har besluttet, at der ved kredsmøtet om denne sak skal omdeles følgende stemmeseddel:

1. Hvilken ABC?
   Svar: Austlids, Holst og Rogstads.
2. Hvilken læsebok i smaaskolen?
   Svar: Austlids, Nordahl Rolfsens landsmaalsutgave.
   do. do. riksmaalsutgave.
3. Hvilken læsebok i 2den avdeling?
   Svar: Austlids, Nordahl Rolfsens landsmaalsutgave.
   do. do. riksmaalsutgave.
4. Skal elevenes skriftlige arbeider i almindelighet foregaa i landsmaal eller i det almindelige bokmaal?
   Svar: Landsmaalet.
   Bokmaalet.

   Hvad man ikke ønsker benyttet, strykes.

Der spørres nu om, hvorvidt man ved avstemningen maa uttale sig om hvilken utgiver (forfatter?) av ABC og læsebøkerne man ønsker, eller om det er nok, at man uttaler sig om, hvilken maalform for disse bøker man ønsker, og at da skolestyret senere vælger utgiveren (forfatteren, boken?) samt om, hvorvidt der paa kredsmøtet kan stemmes ved forfald.

Departementet uttaler, at den nye lov maa forstaaes paa den maate, at kredsen skal spørres om, hvilken bestemt læsebok og hvilken bestemt ABC den ønsker brukt ved sin skole. I det spørsmaal, som forelægges kredsen, maa derfor de enkelte læsebøker og abc-bøker, som kredsen har at vælge mellem, individualiseres saa nøiagtig, at der ikke kan være tvil om, hvilken bok som faar flertal i kredsen, og hvor stort flertal den faar.

Ved den stemmeseddel, som efter det oplyste skal forelægges kredsen fra skolestyret, har departementet bare den bemerkning at gjøre, at Austlids læsebok og landsmaalsutgaven av Nordahl Rolfsens læsebok endnu ikke er godkjendt av departe-

mentet. Godkjendelsesspørsmaalet for disse 2 bøkers vedkom- 16 febr.
mende vil kunne ventes avgjort i den nærmeste fremtid; imidlertid bør avstemningen over dem nu ske under forbehold av, at de blir godkjendt. Departementet antar iøvrig, at kredsen bør gjøres kjendt med alle godkjendte læsebøker og abc-r.

Departementet antar endvidere, at der ved et kredsmøte ikke kan stemmes ved forfald, men kun ved personlig fremmøte av de stemmeberettigede.

Skriv fraa Kyrkjedepartementet til skuledirektøren, Bergen. 16 febr.
Skuledirektøren spør um, korleis reglarne um amtsvikarkassa etter § 33 i landsskulelovi er aa tyda.

Som svar melder departementet:

1. Det er lovi si meining, at naar amtet skipar vikarkassa, so kann det krevja, at alle heradi i amtet — og alle lærarane — vert med i denne vikarkassa og yter dei tilskot til kassa, som er fastsett i lovi. I dette høve har ikkje dei einskilde herad rett til aa skipe si eigi vikarkassa.
2. Den $^1/_{10}$ av utgiftene ved amtsvikarkassa, som fell paa amtet, skal løyvast av amtsskulekassa, sjaa § 46 f. i landsskulelovi.
3. Heradi kann ikkje faa statstilskot til dei $^2/_{10}$ av utgiftene, som dei maa bera, naar amtet skipar amtsvikarkassa, jamnfør § 33 e, der det er fastsett, at heradi skal bera $^4/_{10}$ av utgiftene til ei heradsvikarkassa. Av desse utlegg fær heradi same statstilskot etter § 38 som til lærarløningarne.

   Utleggi for heradet skulde soleis verta noko nær dei same, anten heradet eller amtet skipar vikarkassa. Med »lærernes vikarkasser« i § 38 er berre meint vikarkassor, som er skipa av heradi.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre 16 febr.
Bergenhus amt, hvori uttales, at i distrikt, hvor ligningsraadet er ophævet, antages ligningsnævnden at ha adgang til at gjøre sig bekjendt med de for tidligere aar til raadet indleverte selvangivelser.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Jarls- 17 febr.
berg og Larviks amt i anledning av en av formanden i Lensmændenes Landsforening indsendt forespørsel fra lensmanden i Tune av 27 f. m. om, hvorvidt lov om barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hverandre, av 10 april 1915 § 43, tredje led, er saaledes at forstaa, at bidragsfogden for sit arbeide med at tilveiebringe og meddele oplysninger om morens eller den opgivne fars øko-

17 febr. nomiske forhold i henhold til samme lovs § 8 eller § 24 kan beregne 3 kroner for undersøkelse angaaende farens og 3 kroner for undersøkelse angaaende morens økonomiske forhold.

Departementet uttaler, at det antar, at det fremsatte spørsmaal maa bli at besvare bekræftende. Jfr. Indst. O. XIII for 1914 pag. 18.

17 febr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, hvori uttales, at der for en forbudsforretning, hvorved underett blev nedlagt forbud mot, at 7 forskjellige personer hugget en del utviste trær i en almenning, hvilken forretning med parternes samtykke var avholdt paa samme tid og sted, samt for likeledes underett avholdt forliksmægling i samme anledning kun antages at burde beregnes sportler som for én forbudsforretning og én forliksmægling.

19 febr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en politimester i anledning av, at denne hadde vægret sig ved at motta til deposition en bankbok, hvis paalydende beløp utgjorde en brandskadeerstatning, om hvilken det ikke var paa det rene, hvem den skulde utbetales til.

Departementet henviser til skrivelse fra Finansdepartementet av 29 august 1893, indtat i Lovtidenden, angaaende deposition av penger hos fogderne og uttaler, at da politimestrene i landdistrikterne ved den nye civile embedsordnings gjennemførelse i det væsentlige har overtat de tidligere fogders funktioner, bortset fra oppebørselsforretningene, maa den nævnte skrivelse fra Finansdepartementet nu ansees gjældende for politimestrene. Forholdet maa efter departementets mening anskues paa samme maate, hvad enten det er rede penger, som ønskes deponert, eller en bankbok.

Angaaende utbetalingen av det deponerte beløp finder departementet at kunne henholde sig til Finansdepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 17 juli 1894.

21 febr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til medicinaldirektøren, hvori departementet uttaler, at en stadslæge ifølge lov nr. 1 av 26 juli 1912 § 3 ansees forpligtet til uten særskilt godtgjørelse at overta lægetilsynet med alle i byen værende fattige syke uanset deres hjemstavnsforhold, dog saaledes, at han antages berettiget til et billig honorar av hjemstavnskommunen for behandlingen av personer, som opholder sig i byen med direkte understøttelse fra en anden kommune (hjemstavnskommunen).

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes: 22 febr.

At den ved departementets skrivelse til amtmanden av 6 april 1915 bestemte deling av Tune jordmordistrikt i Smaalenene amt ophæves, saaledes at herredet igjen kommer til at danne ét jordmordistrikt.

Denne nye omregulering træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet, hvorved i medhold av lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at utførsel fra riket av: 22 febr.

Hornsalt (hjortetaksalt, kulsur ammoniak)

indtil videre skal være forbudt.

Bestemmelsen træder i kraft straks.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Søndre Trondhjems amt, hvori uttales, at der ikke i lovgivningen antages at være hjemlet en lensmand adgang til av hensyn til de med hans stilling forbundne tjenestepligter at undslaa sig for at vælges til medlem av ligningsnævnden (eventuelt til dennes formand). 22 febr.

Lov *) [1]) om midlertidig avgift av skibstonnage. 23 febr.

§ 1. Forsaavidt Stortinget derom fatter beslutning, blir det indtil videre av norske registreringspligtige handelsfartøier at betale til statskassen en maanedlig tonnageavgift. Nr. 1.

Avgiften forfalder til betaling ved utløpet av hver kalendermaaned. Efter forfald beregnes 6 pct. renter.

Avgiften, for hvis rigtige betaling den bestyrende reder er ansvarlig, opkræves av toldvæsenet. Den kan tillikemed paaløpne renter i mangel av betaling inddrives ved utpantning. Til sikkerhet for avgiften haves derhos panteret i vedkommende fartøi med prioritet som fastsat for skatter og offentlige avgifter av fast eiendom.

§ 2. Avgiften beregnes pr. brutto registerton.

For fartøi, hvis brutto registertonnage er større end dets dødvegt tonnage, beregnes avgiften pr. vegtton av denne.

Dødvegt tonnagen regnes efter fartøiets fulde dødvegt lasteevne paa dets sommermerke med fradrag av den vegtmængde kul, som fartøiets kulbokser kan rumme.

Krav paa beregning av avgiften efter dødvegt tonnage maa stilles av vedkommende rederi, som i tilfælde har at legitimere den avgiftspligtige tonnages størrelse.

*) Bekjendtgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

[1]) St.besl. 23 febr. Se Ot. prp. nr. 11. Dok. nr. 2. Indst. O. I. St.tid., forh. i Ot. s. 23—40, 43—68; i Lt. s. 14—23.

23 febr. Nr. 1.

§ 3. Fri for avgiftspligt er:

1. Fartøier i utelukkende indenriksk fart.

Fartøi, som leilighetsvis benyttes i utenriksk fart, betaler avgift for den tid, det befinder sig i saadan fart.

2. Fangst- og fiskefartøier.

Ogsaa for andre fartøier kan avgiften efter almindelige av Kongen fastsatte regler nedsættes eller helt eftergives, hvor der foreligger særlige grunde for saadan nedsættelse eller eftergivelse.

§ 4. Kongen opnævner et avgiftsstyre bestaaende av 7 medlemmer, hvorav 1 opnævnes som formand.

Godtgjørelse til styrets medlemmer bestemmes av Kongen.

§ 5. Avgiftsstyret har:

a. at avgi forslag til de almindelige regler for avgiftens nedsættelse eller eftergivelse, som efter § 3 skal fastsættes av Kongen.

b. at træffe de skjønsmæssige avgjørelser, som maatte paakræves ved anvendelse i de enkelte tilfælde av bestemmelserne i § 3 og de i henhold til disse fastsatte almindelige regler.

§ 6. De nærmere regler om lovens gjennemførelse og avgiftens opkrævning gives av Kongen. Kongen bestemmer ogsaa godtgjørelse for opkrævningen.

§ 7. Nærværende lov træder i kraft straks.

23 febr. Nr. 2.

Lov *) [1]) indeholdende forandringer i lov av 17 august 1915 om utligning av skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur.

I.

Følgende paragraffer i lov av 17 august 1915 om utligning av skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur skal herefter lyde saaledes:

§ 3. Ved beskatning av skibsrederi fremgaaes saaledes, at indtægten skatlægges i sin helhet paa partrederiets eller selskapets haand. Dette gjælder dog ikke, hvis partrederiet eller selskapet er opløst, inden skattebeslutningen vedtages, idet indtægten isaafald skal skatlægges hos parthaverne eller aktieeierne i forening med deres øvrige indtægt.

Det samme gjælder selskaper, som driver fangstvirksomhet paa havet eller bjergningsvirksomhet.

Til skattepligtig indtægt blir i alle tilfælde at henregne fortjeneste ved salg av skib.

---

*) Bekjendtgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

[1]) St.besl. 23 febr. Se Ot. prp. nr. 9. Indst. O. II. St.tid., forh. i Ot. s. 7—23; i Lt. s. 2—14.

Ved ligning efter denne lov erholder eier av part eller paa navn lydende aktie i ovennævnte selskaper, forsaavidt disse skatlægges efter denne lov, fradrag for indtægt av saadan part eller aktie. 23 febr. Nr. 2.

§ 6. Skatten forfalder til betaling den 1 februar i budgetaaret ved første gangs ligning efter denne lov, ved senere ligning 1 september i det kalenderaar, hvori ligningen skal utføres. Dog kan indbetaling i intet tilfælde kræves, forinden der er forløpet 4 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blev kundgjort. Har skatyder indgit klage til den i denne lovs § 8 omhandlede ankenævnd, forfalder skatten for hans vedkommende 6 uker fra klagens avgjørelse.

II.

Denne lov træder i kraft straks og anvendes første gang ved utskrivning av skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur for 1916—17.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 7 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det i samme lovs § 4 indeholdte utførselsforbud, som ved kongelig resolution av 3 oktober 1914 midlertidig blev sat ut av kraft, forsaavidt angaar en del fødevarer, hvoriblandt kaffe, igjen gjøres gjældende for kaffes vedkommende. 23 febr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 4, sidste avsnit, i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at den i denne paragraf omhandlede undtagelse fra forbudet mot utførsel av fisk og fiskevarer, forsaavidt agnskjæl angaar, midlertidig ophæves, saaledes at det indtil videre er forbudt at utføre agnskjæl (herunder ogsaa blaaskjæl) fra riket. 23 febr.

Bestemmelsen træder i kraft straks.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Bergens museum angaaende den nærmere forstaaelse av § 3 i lov om fredning og bevaring av fortidslevninger av 13 juli 1905. 23 febr.

Paa en eiendom har ligget en gravhaug, som har været fredet i henhold til lov om fredning og bevaring av fortidslevninger av 13 juli 1905, dog saaledes, at eieren hadde ret til bl. a. at pløie den. Ved en over-utskiftning av denne og andre eiendomme blev gravhaugen av over-utskiftningsretten paa grund av den servitut, som saaledes paahvilte den i henhold til lov,

*) Bekjendtgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

23 febr. sat i en ringere boniteringsgrad end bestemt ved underutskiftningen, og eieren av den eiendom, hvorpaa gravhaugen ligger, er derfor paalagt yderligere at avstaa endel av sin jord i erstatning til den, hvis eiendom gravhaugen ved utskiftningen er tillagt. Herfor har gravhaugens oprindelige eier paastaat sig erstatningsberettiget i henhold til forannævnte lov.

Kirkedepartementet har imidlertid uttalt, at saadant erstatningskrav ikke kan godkjendes, da man antar, at den stedfundne utskiftning ikke kan betragtes som gaaende ind under det begrep »foranstaltning«, som der efter nævnte lovs § 3 kan ydes erstatning for, i tilfælde den medfører ulempe, tap eller skade for eieren.

23 febr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Akershus amt, hvorved i henhold til lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At Nesoddens jordmordistrikt i Akershus amt, omfattende Nesodden og Oppegaards herreder, deles i to distrikter, saaledes at hvert av herredene kommer til at utgjøre særskilte jordmordistrikter.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

24 febr. **Skrivelse** *) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket

balata og guttaperka i arbeide med undtagelse av driv- og transportremmer;

kautschuk (gummi elasticum) i arbeide.

Denne bestemmelse træder i kraft den 29 ds.

24 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til amtmanden i Nordlands amt i anledning av en besværing fra et skolestyre over, at amtskassereren har likvidert vedkommende kommunes bidrag av amtsskolekassen til opførelse av et skolehus i amtets tilgodehavende hos kommunen.

Skolestyret har oplyst, at følgen av, at kommunen ikke faar utbetalt bidraget av amtsskolekassen, vil bli, at skolehuset kanske blir staaende uten at kunne fuldføres.

Departementet henviser til sin skrivelse til amtmanden av 12 februar 1915, hvori det uttalte, at amtskassereren var uberettiget til at tilbakeholde statens bidrag til en kommunes lærerlønninger til dækkelse av kommunens gjæld til amtskassen. Overensstemmende hermed mener departementet, at amtskas-

*) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

sereren heller ikke er berettiget til at tilbakeholde amtsskole- 25 febr.
kassens bidrag til en kommunes skolebygninger til dækkelse av kommunens gjæld til amtskassen, da amtsskolekassens bidrag her er git i et bestemt øiemed, som saaledes ikke kan realiseres, og amtsskolekassens midler jo for størstedelen er tilveiebragt ved statsbidrag. Amskassereren bedes derfor paalagt at utbetale kommunen beløpet.

Kongelig kundgjørelse*)[1]) om skat til staten paa 25 febr.
indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur for budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 paa grundlag av indtægtsaaret 1915.

Stortinget har den 24 februar d. a. fattet følgende beslutning:

Skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur for budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 paa grundlag av indtægtsaaret 1915.

§ 1. For budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 utskrives en skat til staten av indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur paa grundlag av indtægtsaaret 1915.

Skatten erlægges av:

a. Skatydere, som ved den ordinære statsskatligning for budgetterminen 1915—1916 er lignet i en indtægt av kr. 10 000,00 eller derover;
b. partrederier og aktieselskaper, som driver skibsrederi, fangstvirksomhet paa havet eller bjergningsvirksomhet, med en nettoindtægt for 1915 av kr. 10 000,00 eller derover.

Aktieselskaper av enhver art samt partrederier skal dog kun svare saadan skat, naar de i sidste regnskapsaar har hat en nettoindtægt motsvarende 5 pct. eller mere av den indbetalte kapital.

Betingelse for skattepligt skal desuten være, at den merindtægt, hvorav skat efter § 2 skal erlægges, har utgjort mindst kr. 2 000,00.

§ 2. Ved skattens beregning lægges som merindtægt til grund det beløp, hvormed skatyderens antagne indtægt i 1915 — for skattepligtige, som indtægtslignes efter et andet regnskapsaar end kalenderaaret, i regnskapsaaret 1914—1915 — overstiger middeltallet av den skattepligtiges indtægtsligning efter statsskatligningene for 1913—1914 og 1912—1913 eller en av disse statsskatligninger, om han ikke er lignet ved begge. Er den skattepligtige ikke statsskatlignet i noget av de nævnte aar, lægges som merindtægt til grund den hele statsskatlignede indtægt for 1915.

*) Bekjendtgj. 25 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
[1]) Se Ot. prp. nr. 9. Indst. S. nr. 65. St.tid. s. 127—137.

25 febr. For de i § 1 b nævnte skattepligtige selskaper lægges som merindtægt til grund det beløp, hvormed den antagne indtægt i 1915 overstiger middeltallet av de antagne indtægter i aarene 1913 og 1912 eller et av disse aar, om vedkommende selskap ikke har hat indtægt i begge. Har den skattepligtige ikke hat indtægt i nogen av aarene 1913 og 1912, lægges som merindtægt til grund den antagne indtægt i 1915. For selskaper med et andet regnskapsaar end kalenderaaret lægges til grund merindtægten i 1914—1915, paa samme maate sammenlignet med indtægten i foregaaende aar eller, hvis den skattepligtige ikke har indtægt i nogen av disse, den antagne indtægt i 1914—1915.

Skatten beregnes av den del av den saaledes ansatte merindtægt, som maa antages at skyldes den herskende europæiske krigstilstand.

§ 3. Skatten erlægges med følgende satser:

5	pct.	av de første	kr.	5 000,00
7½	—»—	næste	»	10 000,00
10	—»—	»	»	15 000,00
12½	—»—	»	»	20 000,00
15	—»—	»	»	25 000,00
17½	—»—	»	»	25 000,00
20	—»—	merindtægtens overskytende beløp.		

§ 4. Utligningen av skatten foretages av de ligningsmyndigheter, som utfører statsskatligningen for 1915—1916.

Med hensyn til stedet for skatskrivningen gjælder de samme forskrifter, som indeholdes i beslutningen om den almindelige formues- og indtægtsskat til staten for 1915—1916, dens § 3. De i nærværende skattebeslutnings § 1 b omhandlede skattepligtige selskaper skatskrives i det distrikt, hvor kontoret haves, eller bestyrelsen foregaar.

§ 5. Forøvrig kommer til anvendelse bestemmelserne i skatteloven for landet og for byene av 18 august 1911 samt i lov av 17 august 1915 om utligning av skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur med tillægslov av 23 februar 1916.

§ 6. Denne skattebeslutning træder i kraft straks.

25 febr. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) om skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur for budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 paa grundlag av indtægtsaaret 1916.

---

*) Bekjendtgj. 25 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

[1]) Se Ot. prp. nr. 9. Indst. S. nr. 65. St.tid. s. 127—137.

Stortinget har den 24 februar d. a. fattet følgende be- 25 febr.
slutning:

Skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur for budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 paa grundlag av indtægtsaaret 1916.

§ 1. For budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 utskrives en skat til staten av indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur paa grundlag av indtægtsaaret 1916.

Skatten erlægges av:

a. Skatydere, som ved den ordinære statsskatligning for budgetterminen 1916—1917 er lignet i en indtægt av kr. 10 000,00 eller derover;

b. partrederier og aktieselskaper, som driver skibsrederi, fangstvirksomhet paa havet eller bjergningsvirksomhet, med en nettoindtægt for 1916 av kr. 10 000,00 eller derover.

Aktieselskaper av enhver art samt partrederier skal dog kun svare saadan skat, naar de i sidste regnskapsaar har hat en nettoindtægt motsvarende 5 pct. eller mere av den indbetalte kapital.

Betingelse for skattepligt skal desuten være, at den merindtægt, hvorav skat efter § 2 skal erlægges, har utgjort mindst kr. 2000,00.

§ 2. Ved skattens beregning lægges som merindtægt til grund det beløp, hvormed skatyderens antagne indtægt i 1916 — for skattepligtige, som indtægtslignes efter et andet regnskapsaar end kalenderaaret, i regnskapsaaret 1915—1916 — overstiger middeltallet av den skattepligtiges indtægtsligning efter statsskatligningene for 1913—1914 og 1912—1913 eller en av disse statsskatligninger, om han ikke er lignet ved begge. Er den skattepligtige ikke statsskatlignet i noget av de nævnte aar, lægges som merindtægt til grund den hele statsskatlignede indtægt for 1916.

For de i § 1 b nævnte skattepligtige selskaper lægges som merindtægt til grund det beløp, hvormed den antagne indtægt i 1916 overstiger middeltallet av de antagne indtægter i aarene 1913 og 1912 eller et av disse aar, om vedkommende selskap ikke har hat indtægt i begge. Har den skattepligtige ikke hat indtægt i nogen av aarene 1913 og 1912, lægges som merindtægt til grund den antagne indtægt i 1916. For selskaper med et andet regnskapsaar end kalenderaaret lægges til grund merindtægten i 1915—1916, paa samme maate sammenlignet med indtægten i foregaaende aar eller, hvis den skattepligtige ikke har indtægt i nogen av disse, den antagne indtægt i 1915—1916.

Skatten beregnes av den del av den saaledes ansatte merindtægt, som maa antages at skyldes den herskende europæiske krigstilstand.

25 febr. § 3. Skatten erlægges med følgende satser:

5	pct.	av de første	kr.	5 000,00
7½	—»—	næste	»	10 000,00
10	—»—	—	»	15 000,00
12½	—»—	—	»	20 000,00
15	—»—	—	»	25 000,00
17½	—»—	—	»	25 000,00
20	—»—	merindtægtens overskytende beløp.		

§ 4. Utligningen av skatten foretages av de ligningsmyndigheter, som utfører statsskatligningen for 1916—1917.

Med hensyn til stedet for skatskrivningen gjælder de samme forskrifter, som indeholdes i beslutningen om den almindelige formues- og indtægtsskat til staten for 1916—1917, dens § 3. De i nærværende skattebeslutnings § 1 b omhandlede skattepligtige selskaper skatskrives i det distrikt, hvor kontoret haves eller bestyrelsen foregaar.

§ 5. Forøvrig kommer til anvendelse bestemmelserne i skatteloven for landet og for byene av 18 august 1911 samt i lov av 17 august 1915 om utligning av skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur med tillægslov av 23 februar 1916.

§ 6. Denne skattebeslutning træder i kraft straks.

25 febr. **Kongelig kundgjørelse***)[1] om midlertidig avgift til statskassen av skibstonnage.

Stortinget har den 24 februar 1916 fattet følgende beslutning:

For gjenværende del av indeværende budgettermin skal der overensstemmende med lov av 23 februar 1916 om midlertidig avgift av skibstonnage (jfr. indst. O. I.) til statskassen svares følgende avgift av saadan tonnage:

1. for dampfartøier — de i post 2 omhandlede fartøier undtat — kr. 1,50 pr. ton pr. maaned.
2. for dampfartøier, som gaar i fast rute- eller linjefart mellem Norge og utlandet, og som eies av vedkommende selskap eller rederi, kr. 1,00 pr. ton pr. maaned.
3. for seilfartøier kr. 0,50 pr. ton pr. maaned.

Avgiften kan av Kongen helt eller delvis midlertidig nedsættes eller ophæves.

Denne beslutning træder i kraft straks.

25 febr. **Plakat***) indeholdende forandring i plakat av 5 juni 1908 angaaende norske skibes forpligtelse til at medta sjøfolk, der hjemsendes ved norsk konsuls foranstaltning.

---

*) Bekjendtgj. 25 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

[1]) Se Ot. prp. nr. 11 og indst. O. I. Dok. nr. 2. Indst. S. nr. 61, St.tid. s. 107—127.

I medhold av § 34 i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 bestemmes herved, at § 2 i kongelig plakat av 5 juni 1908 angaaende norske skibes forpligtelse til at medta sjøfolk, der hjemsendes ved norsk konsuls foranstaltning, skal lyde saaledes: 25 febr.

Naar sjømænd, der efter foranstaltning av vedkommende konsul eller vicekonsul skal hjemsendes, medtages av norske skibe, blir derfor at erlægge følgende betaling for kost og passage beregnet pr. døgn:

	For underordnede sjømænd, derunder kokker	For skibsførere, styrmænd, maskinister, stuerter og restauratører
med seilskibe . .	kr. 1,30	kr. 1,80
» dampskibe . .	» 2,00	» 3,00

Dampskibe, der underholder fast rute mellem bestemte havner, og er i besiddelse av passagercertifikat, skal derhos ha krav paa halvdelen av den for reisen fastsatte passagertakst for 2den plads for skibsførere, styrmænd, maskinister, stuerter og restauratører og 3dje plads for andre sjømænd (derunder kokker).

Vedkommende departement kan i særegne tilfælde tilstaa en forhøielse i den ovenfor fastsatte godtgjørelse. Betalingen beregnes fra den dag, sjømanden av konsulen er sendt ombord i fartøiet, og indtil dettes ankomst til den havn, hvorhen sjømanden skal medtages.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Flaa herred, Buskeruds amt, den 15 november 1915 og 2 februar 1916 fattede beslutning til politivedtægter, som for Flaa herreds vedkommende skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 13 mai 1899 stadfæstede vedtægter for det daværende Nes herred, hvorfra Flaa herred er utskilt ved kongelig resolution av 16 september 1903. 25 febr.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 25 febr.

1. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herreds-

*) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor de nye politivedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor de approberte nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

25 febr. styret for Hollens herred i Bratsbergs amt i møter den 21 juni og 11 november 1915 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet samt om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning, — dog med en enkelt forandring.

2. De ved kongelig resolution av 13 april 1899 approberte sundhetsforskrifter for Hollens herred ophæves fra den tid, da ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Klepps herred i Stavanger amt i møter den 25 august og 4 december 1915 fattede beslutning om almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Høilands herred i Stavanger amt i møter den 5 juni og 20 november 1915 fattede beslutning om almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.

25 febr. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 11, jfr. 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Breims herred i Nordre Bergenhus amt i møte den 29 december 1915 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.
2. De ved kongelig resolution av 5 november 1881 for Gloppens herred approberte sundhetsforskrifter — forsaavidt de er gjældende for Breims herred — ophæves fra den dag, da ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

---

*) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor sundhetsforskriftene m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor de nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sande herred i Romsdals amt i møter den 14 mai og 4 december 1915 fattede beslutning om almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning. 25 febr.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 25 febr.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov angaaende særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Stemshaugs herred i Romsdals amt i møte den 13 december 1915 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet og om forskrift om meddelelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning, — dog med en enkelt forandring.

II. De for Aure herred, samme amt, ved kongelig resolution av 4 november 1911 approberte sundhetsforskrifter ophæves for Stemshaugs herreds vedkommende fra den dag, ovenomhandlede forskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 25 febr.

1. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Flakstads herred i Nordlands amt i møte den 30 oktober 1915 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning, — dog med en enkelt forandring.
2. De for herredet ved kongelig resolution av 18 februar 1893 approberte almindelige sundhetsforskrifter ophæves fra den dag, da ovenfor omhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution***), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 25 febr.

*) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor sundhetsforskriftene m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor de approberte nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

***) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

25 febr. av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Norderhovs herred, Buskeruds amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 12 februar 1914, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for Norderhovs herred blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Aamli herred, Nedenes amt, til 20 ha., og kongelig resolution av 26 januar 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for Aamli herred blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved den i §§ 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænse 500 ha. for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Horgs herred, Søndre Trondhjems amt, til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Inderøens herred, Nordre Trondhjems amt, til 10 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Byglands herredsstyre i Nedenes amt under 29 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Byglands herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

---

*) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Førde herredsstyre i Nordre Bergenhus amt under 8 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Førde herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 25 febr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Hitterens herredsstyre i Søndre Trondhjems amt under 17 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Hitterens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 25 febr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Sørfrøya herredsstyre i Søndre Trondhjems amt under 2 november 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Sørfrøya herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 25 febr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Beitstadens herredsstyre i Nordre Trondhjems amt under 16 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Beitstadens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 25 febr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Tron- 25 febr.

*) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

25 febr. denes herredsstyre i Tromsø amt under 3 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Trondenes herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning, dog undtages hund, der benyttes til rendriften.

25 febr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 82,2 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at nævnte lov skal være gjældende for et strøk av Saude herred i Stavanger amt indenfor de i en grænsebeskrivelse angivne grænser.

Denne resolution træder i kraft straks.

25 febr. **Kongelig resolution****), hvorved istedenfor den ved kongelig resolution av 14 juni 1913 under post 3 indtagne bestemmelse om forbud mot motorvognkjøring over Hamar bro fastsættes i henhold til lov av 21 juni 1912 om bruk av motorvogner § 2, andet led, følgende som gjældende indtil videre:

Motorvognkjøring over Hamar bro er kun tillatt med vogner (person- og lastevogner), hvis vegt i fuldt lastet stand ikke overstiger 2000 kg.

Kjørehastigheten maa i intet tilfælde overstige 10 kilometer i timen.

25 febr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 19, jfr. § 67, meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Drammens bystyre i møte den 25 november 1915 besluttede forandringer i § 5 i de ved kongelig resolution av 20 april 1911 godkjendte hovedregler for feiervæsenet i Drammen.

25 febr. **Kongelig resolution†**), hvorved bestemmes:

1. I henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19 og 67 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Lillehammer bystyre i møter den 4 mai og 18 november 1915 vedtagne nye reglement for feiervæsenet sammesteds.
2. De ved kongelig resolution av 28 juni 1912 godkjendte regler for feiervæsenet i Lillehammer ophæves.

---

*) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor grænsebeskrivelsen er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

***) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor forandringene er indtat.

†) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor det nye reglement er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19 og 67 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Tromsø bystyre i møte den 13 oktober 1915 vedtagne forandringer i §§ 3, 7 og 14 i det ved høieste resolution av 31 august 1888 approberte reglement for feiervæsenet sammesteds. 25 febr.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der skal oprettes et havnestyre for Knappe- og Hellesund med de tilliggende forskjellige uthavner i Hjelme herred, Søndre Bergenhus amt, og grænserne for det omraade, som skal underlægges havnestyret, fastsættes. 25 febr.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der skal oprettes et havnestyre for Aandalsnes i Gryttens herred, Romsdals amt, og at det havnestyret underlagte omraade skal begrænses mot vest av en ret linje fra grænsen mellem Grytten og Eids herreder paa fjordens nordside til inderste elv fra Setnesfjeldet paa fjordens sydside og mot øst av en ret linje fra grænsen mot Hens herred paa fjordens nordside til samme grænse paa sydsiden. 25 febr.

Kongelig resolution†), hvorved i henhold til § 38,2 passus, i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at utkastning av fiskeavfald skal være forbudt i nogen havner paa Selje prestegaard, Nordre Bergenhus amt. 25 febr.

Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 27 i lov om vasdragenes benyttelse m. v av 1 juli 1887 tillates indtil videre opkrævet som bidrag til vedlikehold av de ved kongelig resolution av 17 december 1915 tillatte anlæg til sænkning av Vasaasvasdraget i Hof, Jarsberg og Larviks amt, en avgift av 20 — tyve — øre pr. tylvt av den trælast, som efter arbeidets fuldførelse fløtes gjennem det oprensede elvestykke. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved der oprettes en ministerpost i Rom. 25 febr.

---

*) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor forandringene er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor grænserne for havneomraadet er beskrevet.

***) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

†) Bekjendtgj. 29 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor de omhandlede havner er anført.

25 febr. **Kongelig resolution**, hvorved rikets biskoper bemyndiges til indtil videre at meddele tilladelse til, at der i menigheter, hvor sognepresten maatte finde dette ønskelig, avholdes ekstraordinære gudstjenester paa hverdage til utførelse av daaps- og nadvershandlinger efter de ældre ritualer.

25 febr. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896 § 38 stadfæstes en fremlagt plan for Kristiania kommunale tvangsskole for gutter, vedtat av Kristiania skolestyre den 15 oktober 1915.

25 febr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles stadfæstelse paa en fremlagt plan for det av frk. R. Undhjem drevne barnehjem paa Stabæk i Bærum, kaldet Barnehjemmet, saaledes at Kristiania vergeraad i hjemmet kan bortsætte barn, som ønskes anbragt i barnehjem eller lignende indretning (kfr. lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 §§ 1 og 19).

25 febr. **Kongelig resolution**, hvorved det bestemmes, at politibetjentene i Fredrikshald som uniformslue skal benytte:

Lue i kepifacon, 11—12 cm. høi, av mørkeblaat klæde med blank lærskygge og sort lærstormsnor. Rundt luen et 13 mm. bredt guldbaand. Over dette et frontskilt i gult metal bestaaende av Fredrikshalds byvaaben omgit av en aapen ekekrans og med inskriptionen: »Fredrikshalds politi« nedenunder. Opad ender skiltet i en kule (pompon) likeledes av metal, rakende op over luens overkant.

Til vinterbruk lue av krøllet, sort skind uten noget merke.

25 febr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes:

1. At der meddeles approbation paa Justisdepartementets kjøp av frøken Anna Ourens eiendom Østby, matr.nr. 125 til Øvre gate paa Lillehammer til embedsgaard for sorenskriveren i Søndre Gudbrandsdalen sorenskriveri for kr. 20 000,00 + omkostninger.
2. — — — —
3. At proprieteten til den nye embedsgaard forbeholdes Oplysningsvæsenets Fond.
4. — — — —

25 febr. **Kongelig resolution**, hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles »Det gjensidige norske livsforsikringsselskap Glitne« tilladelse til at utvide selskapets invaliditetsforsikring i forbindelse med livsforsikring til ogsaa at omfatte dagserstatning ved invaliditet hos forsikrede paa grund av sygdom eller ulykke

overensstemmende med den av selskapets fællesstyre under 26 juli 1915 derom fattede beslutning. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles »Det norske livsforsikringsselskap Fram a/s« stadfæstelse paa de av selskapets styre under 10 november f. a. besluttede forandringer i reglerne for beregning av præmier og præmiereserver for forsikringer med ukepræmie (avdeling I), som træder istedenfor det tilsvarende ved kongelig resolution av 26 mars 1915 stadfæstede grundlag. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved der paa sædvanlige betingelser tillates oprettet et apotek paa Gvarv i Saude herred i Bratsberg amt paa et sted, hvis nærmere beliggenhet fastsættes av Socialdepartementet. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa de i aarsmøte den 9 april 1915 vedtagne forandringer i § 1 og § 4, første punktum, i de ved høieste resolution av 8 oktober 1897 approberte love for Tveit herreds Brandforsikringsselskap. 25 febr.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa Porsgrunds bystyres beslutning av 2 december 1915 om forandringer i §§ 2, 3 og 4 i det ved kongelig resolution senest av 6 februar 1914 stadfæstede takstreglement for benyttelse av byens brygger. 25 febr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om, hvorvidt utgiftene ved kundgjørelse av ledige lærerposter ved en bruksskole skal bæres av herredet eller av bruket. 25 febr.

Departementet uttaler, at da skolestyret ifølge loven (landskolelovens § 44) bestyrer bruksskolen paa samme maate som herredets øvrige folkeskoler, og det her gjælder en utgift, som vedkommer skolens bestyrelse (en administrationsutgift), antar departementet, at omhandlede utgift maa bæres av herredskassen, dersom ikke bruket (brukene) frivillig vil overta at utrede utgiften.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Tromsø amt i anledning av en forespørsel om, hvorvidt veilovens eller bygningslovens bestemmelser kommer til anvendelse ved ekspropriation av grund til en av Trondenes herredsstyre besluttet bygdevei, som paa nogen faa meter nær ligger indenfor Harstads byggebelte. 25 febr.

25 febr. Departementet bemerker, at veilovens ekspropriationsbestemmelser antages at maatte komme til anvendelse i et tilfælde som det foreliggende, hvor herredsstyret har besluttet anlæg av offentlig vei gjennem en bys byggebelte.

Derimot antages bygningslovens ekspropriations- og refusionsregler at komme til anvendelse, naar vedkommende by i bygnings- eller reguleringsvæsenets interesse beslutter at anlægge offentlig gate eller vei i byggebeltet.

29 febr. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet, hvorved i medhold av lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre dyrisk avfald fra riket.

Bestemmelsen træder i kraft 3 mars d. a.

3 mars. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov av 31 juli 1912 til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke og i overensstemmelse med Koperviks bystyres beslutning av 15 april 1915 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i ladestedet Kopervik fra 1 april 1916 det hele aar skal være gjenstand for bevilling.

3 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Mo herredsstyre i Bratsbergs amt under 17 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Mo herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

3 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Aurlands herredsstyre i Nordre Bergenhus amt under 17 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Aurlands herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

3 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Kol-

*) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.

vereids herredsstyre i Nordre Trondhjems amt under 14 decem- 3 mars.
ber 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund,
som i Kolvereids herred paatræffes uten ledsager
i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grund-
eieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen
havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maa-
neder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om 3 mars.
ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915
dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Egge
herredsstyre i Nordre Trondhjems amt under 25 november
1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i
Egge herred paatræffes uten ledsager i beite-
strækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren
som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havne-
berettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder,
kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov 3 mars.
om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning
av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret
for Nes herred, Akershus amt, i møte den 9 februar
1916 vedtagne utkast til vedtægter for herredet om
istandbringelse og indredning av forsvarlig hus-
vær for folk og hester under skogarbeide og fløt-
ning.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov 3 mars.
om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19, 23, 27, 67 og
69, jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871, meddeles stadfæstelse
som gjældende indtil videre paa de av Mjøndalens byg-
ningsrepræsentantskap i møte den 13 august 1915 ved-
tagne tillægsbestemmelser til brandloven, — dog
med et par forandringer.

**Kongelig resolution†), hvorved der i henhold til lov om 3 mars.
brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 23, 67 og 69,
jfr. ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 § 24, bestemmes:

1. At der som gjældende indtil videre meddeles godkjendelse
av de av Hemnesbergets bygningsrepræsentant-
skap i møte den 23 april 1914 vedtagne regler for

*) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12.
**) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor vedtægtene er indtat.
***) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor de stadfæstede tillægsbestemmelser er indtat.
†) Bekjendtgj. 4 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor de godkjendte regler for brandvernets ordning m. v. er indtat.

3 mars. brandvernets ordning samt regler for betaling til feiermesteren i Hemnesbergets brand- og bygningskommune, — dog (for førstnævnte reglers vedkommende) med nogen forandringer.

2. At brandsyn paa ovennævnte sted indtil videre blir at utføre av feiermesteren eller av brandchefen og to av bygningsrepræsentantskapet for hvert aar opnævnte mænd. Den ene av disse skal om mulig være bygningskyndig og særlig forstaa sig paa murerarbeide. Brandsynet er beslutningsdygtig, om en av de sidstnævnte to medlemmer har forfald. I tilfælde av stemmelikhet gjør feiermesterens eller brandchefens stemme utslaget.

3. At det ved kongelig resolution av 3 februar 1877, jfr. kronprinsregentens resolution av 11 mars 1899 og høieste resolution av 22 november 1900, approberte brandreglement for ovennævnte sted ophæves, dog saaledes at ildsfarlighetslovgivningen fremdeles blir gjældende samme-steds.

3 mars. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. At den ved kongelig resolution av 23 september 1910 for maskinkontroløren ved statsbanerne eller hans stedfortræder paa reiser for at kontrolere leveranser til statsbanerne utenfor rikets grænser fastsatte kostgodtgjørelse av kr. 15,00 pr. døgn forhøies til kr. 18,00 pr. døgn under ophold i utlandet utenfor Sverige og Danmark.

2. At den samme kostgodtgjørelse av kr. 18,00 pr. døgn under ophold i utlandet utenfor Sverige og Danmark fastsættes for ingeniøren ved hovedstyrets brokontor paa reiser for at kontrolere leveranser av bromaterialer samt for de ingeniører, som maatte utføre kontrol med skinneleveranser som stedfortrædere for statsbanernes skinnekontrolør.

4 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Ole Larsen Bolstad ved gavebrev av 18 januar 1913 oprettede »Ole Larsen Bolstad og hustru Oline Olsdatter Bolstads legat« til bedste for et vordende sykehjem i Aamot kommune samt paa de under 18 december 1915 utfærdigede statutter for dette legat.

4 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av George Olson ved gavebrev av 7 september 1910 oprettede »George Olsons og hustru Caroline Olsons legat til fattige i Østre Fredriksstad« samt paa de i 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frk. Elevine Rinde ved testamente av 1 januar 1914 oprettede »Frøken Elevine Rindes legat til forskjellige veldædige øiemed« samt paa de under 27 januar 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 4 mars.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av »Kelnerhustruernes understøttelsesforening« ved beslutning av 29 mars 1915 oprettede »Kelnerhustruernes understøttelsesfond« samt paa de under 23 december 1915 utfærdigede statutter for dette fond. 6 mars.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder meddeles stadfæstelse paa den av Risør bystyre i møter den 14 december 1915 og 22 februar 1916 fattede beslutning om kinematografvedtægter. 8 mars.

Kongelig resolution**), hvorved den av Odda herredsstyre i møter 14 december 1915 og 24 januar 1916 fastsatte vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Odda herred stadfæstes i medhold av § 28, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre. 8 mars.

Kongelig resolution***), hvorved bestemmes: 8 mars.

1. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Tingvolds herred i Romsdals amt i møte den 17 december 1915 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.
2. De ved kongelig resolution av 1 april 1910 approberte almindelige sundhetsforskrifter for Tingvolds herred ophæves fra den dag, da ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

Kongelig resolution†), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 8 mars.

*) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor kinematografvedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de nye sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

†) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor tillægget er indtat.

8 mars. 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Steigens herred i Nordlands amt i møte den 7 oktober 1915 fattede beslutning om tillæg til sundhetsforskriftene for herredet.

8 mars. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av bystyret for Vardø by i møte den 21 december 1915 fattede beslutning om forskrifter for renhold i rorboder.
2. Sidste passus i § 2 i de for byen gjældende almindelige sundhetsforskrifter, approbert ved kongelig resolution av 1 mai 1897, ophæves fra den tid, ovenomhandlede forskrifter om rorboder træder i kraft.

8 mars. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hølands herred, Akershus amt, i møte senest den 14 februar 1916 besluttede skogvedtægter for herredet.

8 mars. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Ytre Sandsvær herredsstyre i Buskeruds amt under 4 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Ytre Sandsvær herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

8 mars. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Hols herredsstyre i Buskeruds amt under 15 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Hols herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

---

*) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor renholdsforskriftene er indtat.

**) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor skogvedtægtene er indtat.

***) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Saude herredsstyre i Stavanger amt under 30 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Saude herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 8 mars.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Leinstrandens herredsstyre i Søndre Trondhjems amt under 11 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Leinstrandens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 8 mars.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 1 i lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (med tillægslove) meddeles godkjendelse av den ved Trondhjems bystyres beslutning av 28 april 1910 vedtagne beliggenhet og ved samme bystyres beslutning av 7 december 1915 vedtagne plan for et kommunalt slagtehus i Trondhjem, samt samtykke til indførelse av slagtetvang. 8 mars.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 88 samt § 1 i lov av 17 juni 1869 bestemmes: 8 mars.

1. At den almindelige bygningslovgivning skal være gjældende for Nordheimsund, Øystese og Aalvik i Kvams herred, Søndre Bergenhus amt, inden de av Kvams herredsstyre i møte den 14 december 1915 foreslaaede grænser.
2. At ovennævnte strøk ved Aalvik overgaar til særskilt kommune i bygningsvæsenets anliggender.

Kongelig resolution*), hvorved kongelig resolution av 18 august 1914, hvorved Norges Banks indfrielse av dens sedler midlertidig utsattes i henhold til banklovens § 7, sidste led, ophæves. 8 mars.

---

*) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
**) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de i post 1 omhandlede grænser er beskrevet.

8 mars. **Kongelig resolution***), hvorved nedenstaaende almindelige regler for tonnageavgift i henhold til lov av 23 februar og avgiftsbeslutning av 24 februar 1916 godkjendes:

I. Dampskibe.

A. Avgiftens beregning.

§ 1. Som utgangspunkt for fastsættelse av den til enhver tid anvendelige avgiftssats tages den fragt, som et almindelig lastedampskib paa omkr. 2500 brutto reg. tons til enhver tid kan opnaa for 12 maaneders rent tidscerteparti.

Skibe sluttet paa almindelig tidscerteparti.

§ 2. For dampskibe av den i § 1 nævnte eller større drægtighet, som er sluttet paa almindelig tidscerteparti, fastsættes avgiften saaledes:

			Pr. brutto reg. ton
Fragt kr.	27,00	pr. ton dødvegt eller derover	kr. 1,50
— »	24,00	eller derover men under kr. 27,00 . .	» 1,25
— »	20,00	—»— » 24,00 . .	» 1,00
— »	16,00	—»— » 20,00 . .	» 0,75
— »	12,00	—»— » 16,00 . .	» 0,50
— »	8,00	—»— » 12,00 . .	» 0,25

Naar fragten er under kr. 8,00, opkræves ingen avgift.

§ 3. For mindre dampskibe end 2500 tons br. r. t. paa tidscerteparti bestemmes avgiften efter den fragt, som samtidig sluttet certeparti til de i § 2 nævnte rater betinger. Hvis dette ikke lar sig utfinde, sættes avgiften i forhold til raten under fornødent hensyn til skibets drægtighet.

Skibe sluttet paa andet certeparti.

§ 4. For dampskibe, som sluttes i det aapne marked, fastsættes avgiften under hensyn til bestemmelserne i § 1.

Maksimalsats vil saaledes bli at anvende paa alle dampskibe, som sluttes i det aapne marked, samtidig som dampskibe paa ca. 2500 tons br. reg. kan opnaa kr. 27,00 pr. dødvegt ton eller derover for et 12 maaneders rent tidscerteparti.

Falder raten for et 12 maaneders certeparti som det i § 1 nævnte, nedsættes ogsaa avgiften overensstemmende med tabellen i § 2.

Skibe i rute- eller linjefart.

§ 5. For dampskibe i rute- eller linjefart mellem Norge og utlandet (skattebest. pkt. 2) beregnes avgiftssatsen (maks. kr. 1,00) paa samme maate som i § 4 bestemt.

*) Bekjendtgj. 9 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

Utregnet paa grundlag av markedets stilling for et 12 mnd. rent timecharter efter § 1, fastsættes avgiftssatserne for disse skibe saaledes: 8 mars.

Naar tidsfragterne noteres:

		Pr. brutto reg. ton
Kr. 27,00	eller derover	kr. 1,00
» 24,00	eller derover men under kr. 27,00 . . .	» 0,75
» 18,00	—»— » 24,00 . . .	» 0,50
» 10,00	—»— » 18,00 . . .	» 0,25

Naar fragten er under kr. 10,00, opkræves ingen avgift.

II. Seilskibe.

§ 6. For seilskibe — hvortil ogsaa henregnes seilskibe med motor eller anden hjælpemaskine — beregnes avgiften paa grundlag av tidsfragternes stilling for dampskibe (beregnet som ovenfor) saaledes:

Naar tidsfragterne noteres:

		Pr. brutto reg. ton
Kr. 27,00	eller derover	kr. 0,50
» 20,00	eller derover men under kr. 27,00 . . .	» 0,35
» 15,00	—»— » 20,00 . . .	» 0,25
» 10,00	—»— » 15,00 . . .	» 0,15

Naar fragten er under kr. 10,00, opkræves ingen avgift.

§ 7. Ved beregning av fragten regnes

£ 1-0-0 = kr. 18,00
$ 1.00 = » 3,70

og anden mynt efter normal kurs.

B. Fritagelse for eller nedsættelse av avgift.

§ 8. Skibe, som seiler paa certepartier, sluttet før 1/10 1914, er fritat for avgift, saalænge saadant certeparti er uforandret gjældende. Er skib delvis løst fra gammelt certeparti, fastsættes avgiften under hensyn til den derved opnaadde fordel.

§ 9. Avgiftsstyret kan indrømme nedsættelse av eller hel fritagelse for avgift, hvis et rederi tilrettelægger oplysninger, som viser, at det grundlag, hvorefter avgiften er fastsat eller betalt, ikke holder stik.

Som aarsak til saadan nedsættelse eller fritagelse gjælder eksempelvis :

a) Skibet er sluttet paa ugunstig certeparti efter 1/10 1914.

8 mars. b) En reises forretningsmæssige resultat forringes eller tilintetgjøres paa grund av uforutseede og uforutseelige omstændigheter som havari, opbringelse, usedvanlig lang reise eller langt ophold i havn m. v.

c) Et rederi nødsages til at slutte sit skib til rate, som ligger under markedet.

§ 10. Avgiftsstyret kan for kortere eller længere tid indrømme nedsættelse i avgift for skibe, som er uforholdsmæssig dyrt indkjøpt og paa et saa sent tidspunkt, at der ikke har været anledning til nævneværdig amortisation. Forutsætningen for saadan nedsættelse er dog den, at vedkommende rederi legitimerer (f. eks. ved fremlæggelse av bankerklæring), at en av avgiftsstyret godkjendt del av skibets fortjeneste anvendes til amortisation.

Hvis nedsættelse indrømmes, fastsættes denne saaledes:

Skibe overtat av nuværende rederi:

I januar og februar 1916. . . 50 %
- november—december 1915 . 40 %
- september—oktober 1915 . . 20 %

C. Avgiftens betaling.

§ 11. Avgiften betales for 1 kalendermaaned ad gangen ved hver maaneds utgang. For tiden 24 februar (avgiftsbeslutningens datum) til 29 februar 1916 erlægges avgiften sammen med avgiften for mars maaned og beregnes som 1/6 av 1 maaneds avgift. Forøvrig regnes som del av kalendermaaned: 1 dag = 1/30.

§ 12. Avgiften forfalder til betaling hver sidste i maaneden efter den for vedkommende skib fastsatte sats, uten hensyn til om rederiet har reist spørsmaal om avgiftens nedsættelse eller eftergivelse.

§ 13. Avgiften opkræves av toldvæsenet ved hver kalendermaaneds utgang efter de i skattebeslutningen angivne satser, medmindre almindelig bestemmelse fra avgiftsstyret om lavere sats eller avgiftsfrihet er utfærdiget, eller speciel bestemmelse om lavere sats for noget enkelt skib av dette er avgit.

Avgiften erlægges til toldvæsenet paa det sted, hvor vedkommende fartøi ved avgiftens forfaldstid hører hjemme.

§ 14. Tilbakebetaling av formeget erlagt avgift sker av toldvæsenet efter opgave fra avgiftsstyret.

§ 15. Forsvundet skib er fri for avgift fra sidste havneavgang.

§ 16. Disse regler træder i kraft straks.

8 mars. **Kongelig resolution**, hvorved i medhold av lov om arbeidstvister av 6 august 1915 § 27,1 nedenstaaende utkast

fastsættes som INSTRUKS indtil videre for forretningsforholdet mellem riksmæglingsmanden og kredsmæglingsmændene: 8 mars.

1. En kredsmæglingsmand skal, forinden han forbyr arbeidsstans efter § 29, samraade med riksmæglingsmanden, hvis dertil er anledning.
2. Naar en kredsmæglingsmand har nedlagt forbud mot arbeidsstans, skal han uten ophold sende meddelelse herom til riksmæglingsmanden og redegjøre for de nærmere forhold, som har været avgjørende for hans antagelse av, at betingelserne for forbudet forelaa.
3. Kredsmæglingsmanden skal indberette til riksmæglingsmanden, saasnart han enten av eget tiltak eller efter begjæring av en part er skredet til mægling i en tvist, hvori arbeidsstans ikke er forbudt.

   Hvis kredsmæglingsmanden ikke vil opta mægling i en tvist, bør han underrette riksmæglingsmanden og oplyse om grunden hertil.
4. Har en kredsmæglingsmand ledet mæglingen, skal han sende riksmæglingsmanden beretning om saken snarest mulig. Beretningen skal være saa uttømmende, at riksmæglingsmanden derav kan faa fuldstændig kjendskap til den hele tvist, dens grundlag og forskjellige tvistepunkter, saavelsom om mæglingens forløp, herunder ogsaa forslag om parternes forslag og tilbud og ethvert forslag, som mæglingsmanden maatte ha fremsat, selv om det ikke er indtat i møteboken. Beretningen bør som regel ledsages av en avskrift av møteboken.
5. Om nogen av parterne vedtar mæglingsmyndighetens forslag til løsning av tvisten, efterat mæglingen er sluttet, skal kredsmæglingsmanden sende beretning herom til riksmæglingsmanden. Det samme gjælder om den anden parts godkjendelse og om derav følgende oprettelse av tarifavtale.
6. Om gjenoptagelse av mæglingen i en tvist og om forløpet av den skal kredsmæglingsmanden sende lignende beretning som i § 4 omhandlet.
7. Kredsmæglingsmændene skal i det hele tat søke at bidra til, at riksmæglingsmanden gjennem beretninger faar anledning til at skaffe sig fuldt kjendskap til alle saker og deres behandling av mæglingsmyndigheten.
8. Kredsmæglingsmændene bør, i tilfælde hvor de er i tvil om, hvorledes de bør forholde sig, paa hensigtsmæssigste maate sætte sig i forbindelse med riksmæglingsmanden, og samraade med ham.
9. Enhver kredsmæglingsmand er pligtig til at overta mæg-

8 mars. ling, som paalægges ham av riksmæglingsmanden, selv om tvisten ligger utenfor hans distrikt.

10. Ved hvert aars utløp indsender kredsmæglingsmændene en liste over de saker, som de har behandlet i aarets løp. Saklistens anordning fastsættes av riksmæglingsmanden.

11. Riksmæglingsmanden bør gjøre kredsmæglingsmændene bekjendt med saadanne avgjørelser og overenskomster i tvister, som han antar kan være av interesse for deres virksomhet.

8 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Regine Hansen ved testamente av 10 juni 1911 oprettede legat til gamle fattige syke og til trængende enker efter forulykkede sjøfolk og fiskere i Risør samt paa de under 5 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

8 mars. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Akershus:

En komité for utarbeidelse av planer m. v. for et kommunalt sykehus hadde forespurt, om løn til en fast jordmor ved et paatænkt fødselshjem ved sykehuset kan tænkes fordelt paa stat, amt og kommune i henhold til lov nr. 2 av 26 juli 1912.

Departementet uttaler i den anledning, at der ikke antages at være adgang for departementet til at samtykke i utredelse av statsbidrag til løn til en jordmor, som ikke er offentlig ansat som distriktsjordmor, kfr. lov om jordmødre av 19 december 1898 §§ 7—9, jfr. lov nr. 2 av 26 juli 1912.

10 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori uttales, at i den tid, en person er medlem av ligningsnævnden, maa han ogsaa antages forpligtet til at overta hvervet som nævndens formand.

11 mars. **Lov** *)[1] indeholdende midlertidige tillægsbestemmelser til skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911.

§ 1. Ved indtægtsbeskatning av skibsrederi, fangstvirksomhet paa havet eller bjergningsvirksomhet[2] fremgaaes saaledes, at alene det utdelte utbytte skatlægges hos parthaverne eller aktieeierne, hvorimot det øvrige overskud[3], hvad enten det henlægges til reserve-, delkredere-, pensionsfond o. lign., anvendes til bedriftens utvidelse eller forbedringer ved samme, som tilskrivning paa aktierne eller til betaling av gjæld eller over-

*) Bekjendtgj. 11 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
[1]) St.besl. 11 mars. Se Ot. prp. nr. 10. Indst. O. III. St.tid., forh. i Ot. s. 70—106, 163—168; i Lt. s. 23—33, 33—34.
[2]) Se landl. § 20, byl. § 15.
[3]) Landl. § 51, byl. § 41.

føres til næste aars regnskap, skatlægges hos partrederiet eller selskapet. Lyder alle aktier paa ihændehaveren, blir den hele formue og indtægt at skatlægge hos selskapet. Dog blir utdelt utbytte ikke at beskatte hos parthaver eller aktieeier, forsaavidt det er utdelt av fonds, oplagt av fortjeneste, hvorav partrederiet eller selskapet allerede har betalt indtægtsskat. 11 mars.

Beløp, som avsættes for at dække utgifter til klassifikation eller til kjedelfond eller assuransepræmie, kommer til fradrag ved indtægtsansættelsen, forsaavidt det ikke overskrider et rimelig maal.

§ 2. Partrederier og selskaper, som driver skibsrederi, fangstvirksomhet paa havet eller bjergningsvirksomhet, er forpligtet til at indgi selvangivelse [1]), forsaavidt angaar den del av overskuddet, som efter § 1 skal skatlægges hos partrederiet eller selskapet. De er likeledes forpligtet til at indgi selvangivelse, forsaavidt angaar den formue og det utdelte utbytte, som falder paa parthavere eller aktieeiere, bosat i utlandet, og paa aktier lydende paa ihændehaveren. Lyder alle aktier paa ihændehaveren, er selskapet forpligtet til at indgi selvangivelse for den hele formue og indtægt. Selvangivelsen bør være vedlagt gjenpart av sidste aars regnskap.

Redere og disponenter [2]) er derhos forpligtet til paa anmodning at meddele ligningsnævnden (ligningsraadet) enhver oplysning, som findes nødvendig for aktieeiernes eller parthavernes rigtige ligning.

§ 3. Gevinst [3]) ved salg av skib og byggekontrakt om skib blir ved skatteligningen altid at medregne som indtægt. Det samme gjælder gevinst ved salg av aktie eller skibspart, forsaavidt aktien eller parten er indkjøpt efter 1 august 1914 og solgt efter denne lovs ikrafttræden.

Tap [4]) ved saadanne salg kommer til fradrag i indtægten.

Ved siden herav kommer skattelovenes almindelige bestemmelser om indtægtsbeskatning av salgsgevinst, overskud ved salg av skib, skibspart og skibsaktier, som er nedskrevet paa eierens haand, m. v. fremdeles til anvendelse. [5])

Er skib under ekstraordinære konjunkturforhold indkjøpt til overpris, skal denne ved indtægtsansættelsen fradrages med passende beløp efter ligningsmyndighetens skjøn.

§ 4. Avbrytes gjennemsnitsligning [6]) av indtægt, som er knyttet til handel, industri, skibsrederi, fangstvirksomhet paa

[1]) Landl. §§ 56 og 57, byl. §§ 48 og 49.
[2]) Landl. § 63, byl. § 55.
[3]) Landl. § 43, byl. § 37.
[4]) Landl. § 45, byl. § 39.
[5]) Landl. § 50, byl. § 40.
[6]) Landl. §§ 50 og 53, byl. §§ 40 og 45.

11 mars. havet eller bjergningsvirksomhet, blir den del av indtægten, der som følge av avbrytelsen undgaar beskatning, at efterligne. Saadan efterligning sker dog kun, naar et indtægtsbeløp av kr. 10 000,00 eller derover ellers vilde undgaa beskatning. Efterligningen blir uten begjæring av kommunestyret eller vedkommende regjeringsdepartement at foreta, saasnart ligningsnævnden (ligningsraadet) blir vidende om den omstændighet, som avbryter gjennemsnitsligningen.

Forøvrig kommer bestemmelserne i skattelovene av 18 august 1911 for landet § 121 og for byene § 113 til anvendelse.

§ 5. Bestyrende redere og disponenter samt hvert enkelt medlem av bestyrelse av selskaper og andre skattepligtige indretninger er forpligtet til, naar disse opløses og deres midler fordeles mellem parthaverne, aktionærerne eller deleierne, at avholde de fornødne beløp til dækkelse av pligtig skat. Undladelse herav straffes med bøter. [1])

§ 6. Skatyder, som i vedkommende kalenderaar (regnskapsaar) har hat en nettoindtægt av mindst kr. 3 000,00, og som undlater at indgi selvangivelse, straffes med bøter indtil kr. 50 000,oo.

Er straf ilagt for overtrædelse av selvangivelsespligten, blir der av vedkommende ligningsmyndighet at fastsætte en ny frist for indlevering av selvangivelse, hvis undladelse medfører ny straf efter denne paragrafs første led.

Indgir skatyderen selvangivelse, efterat ny frist er sat, blir han at efterligne [2]) for den forøkelse av formue og indtægt, som selvangivelsen maatte gi oplysning om.

§ 7. For partrederier og selskaper, som driver skibsrederi, fangstvirksomhet paa havet eller bjergningsvirksomhet, samt for skattepligtige, som har hat gevinst av den i § 3 omhandlede art, eller som har hat en indtægt av den i § 6 bestemte størrelse, sættes ved ligningen til kommuneskat 1916—1917 (statsskat 1915—1916) en frist for indleverelse av selvangivelse eller i tilfælde utfyldende opgaver over indtægt som i § 3 anført til utgangen av mars 1916, hvorimot ved senere ligninger de ordinære frister i landskattelovens § 59, byskattelovens § 51 kommer til anvendelse. Dog kan for disse skattepligtige vedkommende ligningsmyndighet indrømme en passende forlængelse av denne frist.

§ 8. Denne lov træder i kraft straks.

Bestemmelsen i § 1 om, at beløp, som overføres til næste aars regnskap, skatlægges hos partrederiet eller selskapet, gjøres ikke gjældende for saldo overført fra regnskapsaaret 1915.

---

[1]) Landl. § 32, byl. § 27.
[2]) Landl. § 121, byl. § 113.

De i nærværende lov omhandlede forseelser paatales av 11 mars.
det offentlige efter forlangende av vedkommende regjeringsdepartement, formandskap, amts- eller riksskattestyret.

Bøterne tilfalder herreds- eller bykassen.[1])

Skrivelse fra medicinaldirektøren til en apoteker, hvori i 13 mars.
anledning av en forespørsel, om spiritus mot attest kan utleveres jordmødre til desinfektion, bemerkes:

Efter plakat av 4 juni 1904, jfr. kongelig resolution av 10 september 1909, kan spiritus av mindst 90 volumprocents styrke utleveres til teknisk bruk mot en skriftlig forsikring fra mottageren og anbefaling fra politimesteren i byene eller av lensmanden paa landet. Til medicinsk bruk derimot kan spiritus i henhold til samme plakats § 2 kun utleveres efter recept fra læge (tandlæge eller dyrlæge). Fra disse bestemmelser er der ingen undtagelser for jordmødrenes vedkommende.

Hvis der i dette tilfælde ved »desinfektion« — som det synes — er ment »antiseptisk bruk«, maa der foreligge recept fra læge for, at jordmødrene til saadan bruk kan faa utlevert spiritus fra apotek.

Lov *)[2]) om avgift ved utførsel av fisk og fiske- 14 mars.
varer, som tilhører utlændinger.

§ 1. For tilfælde av, at der for budgetterminen 1915—1916 og senere budgetterminer besluttes ilignet avgift til staten paa utførsel av fisk eller fiskevarer, som er indkjøpt her i riket av eller for regning av personer, som er bosat i utlandet, eller utenlandske selskaper, skal ved siden av de almindelige bestemmelser i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 følgende regler komme til anvendelse.

§ 2. Avgiften erlægges av den, der som mellemmand melder til utførsel fisk eller fiskevarer som i § 1 nævnt. Avgiften erlægges ved angivelsen til utførsel.

§ 3. Avgiften opkræves av toldvæsenet. For opkrævningen tilkommer der vedkommende toldoppebørselsbetjent en godtgjørelse, som fastsættes av Kongen.

Fisk og fiskevarer, som agtes utført landværts, angives til utførsel paa den i toldlovgivningen for sjøværts utførsel bestemte maate

Enhver, som angir saadanne varer til utførsel landværts eller sjøværts, pligter paa utførselsangivelsen at avgi erklæring paa tro og love om, for hvis regning utførselen foregaar. Avsenderens angivelse av vedkommende partis størrelse og vare-

[1]) Landl. § 118, byl. § 110.
*) Bekjendtgj. 14 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
[2]) St.besl. 14 mars. Se Ot. prp. nr. 14. Indst. O. V. St.tid., forh. i Ot. s. 109—163; i Lt. s. 34—59.

14 mars. sorter, som likeledes avgives paa tro og love, blir at lægge til grund for opkrævningen av den pligtige avgift. Avsenderen pligter dog paa forlangende at fremlægge bevisligheter til støtte for sin opgave.

§ 4. Avgiften skal med fradrag av utgifter til dens opkrævning med videre anvendes til bedste for fiskerne efter Stortingets nærmere bestemmelser.

§ 5. Denne lov finder ikke anvendelse paa den utførsel, som i medhold av lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 29 c kan foretages av førere av russiske fartøier i tiden fra 15 juni til 30 september (makketiden).

§ 6. Kongen eller den, han bemyndiger til det, gir de forskrifter, som forøvrig maatte ansees nødvendige til gjennemførelse av denne lov.

§ 7. Overtrædelse av de til betryggelse for avgiftens erlæggelse givne bestemmelser (jfr. den almindelige borgerlige straffelovs §§ 339 og 406) behandles paa samme maate som bestemt for overtrædelser av toldlovgivningen.

§ 8. Denne lov træder i kraft straks.

16 mars. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt i anledning av en forespørsel fra sorenskriveren i Moss, om bidragsfogden tilkommer salær for møte i retten i farskapssaker i henhold til lov om barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hverandre av 10 april 1915 § 12.

Departementet bemerker under henvisning til rundskrivelse av 7 december 1915, punkt 5, at det er forutsætningen, at bidragsfogden tilstaaes vanlig skyss- og kostgodtgjørelse, naar de i tilfælde det offentliges interesse kræver det, har fundet at maatte foreta reiser til retsmøterne, men derimot ikke salær.

17 mars. **Lov***)[1]) om straffebestemmelser for utenlandske militærpersoner, som er internert her i riket under krig mellem fremmede magter.

§ 1. En utenlandsk militærperson, som er tilbakeholdt, bevogtet eller paa anden maate internert her i riket under krig mellem fremmede magter[2]) og som uten tilladelse forlater eller søker at forlate et anvist interneringsomraade eller overtræder betingelserne for en meddelt tilladelse til større bevæ-

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

[1]) St.besl. 14 mars. Se Ot. prp. nr. 4. Indst. O. nr. 11. St.tid., forh. i Ot. s. 108—109; i Lt. s. 34.

[2]) Se Haagoverenskomsterne av 18 oktober 1907 (ratifisert 2 september 1910) nr. V art. 11, nr. X art. 15 og nr. XIII art. 21 og 24 (indtat i »Overenskomster« for 1910, s. 137 flg. og i Lovtid. 2den avd. for 1910 s. 436 flg.).

gelsesfrihet inden rikets grænser, straffes med arrest eller 17 mars.
fængsel indtil 2 aar.

Paa samme maate straffes en utenlandsk militærperson, som er internert her i riket og medvirker til en saadan forbrydelse.[1])

§ 2. En utenlandsk militærperson, som under internering her i riket overtræder nogen forskrift, som er git av en offentlig myndighet angaaende interneringen, eller medvirker til saadan overtrædelse, straffes med arrest eller fængsel indtil 6 maaneder.

§ 3. De strafbare handlinger, som omhandles i §§ 1 og 2, er militære forbrydelser.[2])

De kan straffes disciplinært med revselse, saafremt en av de i den militære straffelovs § 110 nævnte revselser ansees tilstrækkelig. I saa fald faar nævnte lovs § 108, sidste led, tilsvarende anvendelse.

De kan ogsaa søkes avgjort ved forelægsstraf, saafremt en av de i den militære straffelovs § 112 nævnte straffe ansees tilstrækkelig.

§ 4. En utenlandsk militærperson, som under internering her i riket gjør sig skyldig i nogen forseelse mot militær tugt og orden, som ikke er strafbar efter § 1 eller § 2, kan straffes disciplinært med revselse.

§ 5. Den militære straffelovs §§ 110—128 faar tilsvarende anvendelse paa norske militærmyndigheters utøvelse av disciplinærmyndighet overfor de internerte.

§ 6. Denne lov træder i kraft straks.

Den provisoriske anordning av 17 december 1915 om straffebestemmelser for utenlandske militærpersoner, som er internert her i riket under krig mellem fremmede magter, ophæves.

Kongelig resolution *), hvorved bestemmes: 17 mars.

1. At et fremlagt utkast til regler angaaende erlæggelse av avgifter, som i henhold til ildsfarlighetslovens § 26 (jfr. lov nr. 4 av 12 juni 1914) av vedkommende bedrifter skal utredes for tilsyn med de ildsfarlige gjenstande, som omfattes av nævnte lov, bifaldes som træ dende istedenfor de ved kongelig resolution av 12 juni 1914 bifaldte regler.
2. At de under post 1 bifaldte regler anvendes ogsaa ved beregningen av avgiftene for terminerne 1 januar 1915—30 juni 1917, idet dog avgiftene blir at beregne efter reglementet av 12 juni 1914, hvor disse er lavere.

---

[1]) Se ogsaa strfl. § 134, andet led, og § 346, andet led.
[2]) Jfr. militær strfl. § 2 og milit. str.prl. §§ 1 og 6.
*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

17 mars. De i post 1 omhandlede nye regler er saalydende:

§ 1. Enhver fabrik for tilvirkning av nitroglyserin, dynamit, krudt eller andre sprængstoffe skal betale en aarlig avgift av kr. 400,00.

§ 2. Bedrifter, som sælger sprængstoffe, skal betale en aarlig avgift av kr. 50,00 for hvert oplag (utenfor tilvirkningsstedet) av over 1000 kg. sprængstof.

§ 3. Forsaavidt loven i medhold av § 12 av Kongen besluttes gjort anvendelig paa andre eksplosionsfarlige gjenstande, blir for hvert tilfælde at træffe bestemmelse om, i hvilken utstrækning vedkommende bedrifter vil ha at betale avgift for tilsynet.

§ 4. Bedrifter, som sælger ildsfarlige væsker av de i lovens § 14, jfr. § 16, omhandlede arter, skal betale en aarlig avgift for hvert oplag efter saadan beregning:

a. Av de i lovens § 16, post 1 A omhandlede væsker, saafremt den tillatte beholdning er:

over	10 000 l.	indtil	100 000 l.	kr.	300,00,
»	100 000 -	—	500 000 -	»	400,00,
»	500 000 -	—	2 000 000 -	»	500,00,
»	2 000 000 -			»	600,00.

b. Av de i lovens § 16, post 1 B omhandlede væsker, saafremt den tillatte beholdning er:

over	100 000 l.	indtil	1 000 000 l.	kr.	300,00,
»	1 000 000 -	—	5 000 000 -	»	400,00,
»	5 000 000 -	—	20 000 000 -	»	500,00,
»	20 000 000 -			»	600,00.

Er der ved et oplag beholdning av begge slags væsker, betales en fælles avgift efter den samlede beholdning, beregnet efter forholdet 1 l. av de i lovens § 16 post 1 A nævnte væsker = 10 l. av de i § 16 post 1 B nævnte.

Avgiften beregnes efter den største beholdning, som kan haves i henhold til den meddelte tilladelse. Hvis der for et oplag før utgivelsen av lov nr. 4 av 12 juni 1914 er istandbragt særskilt for øiemedet indrettet anlæg, beregnes avgiften efter den maksimumsbeholdning, som de ældre beholdere rummer, medmindre bedriften for departementet erklærer alene at ville lagre en mindre beholdning, som i saa fald ikke maa overskrides, uten at melding derom gives.

§ 5. Departementet bemyndiges til at nedsætte eller helt frafalde de foran bestemte avgifter for enkelte bedrifter, saafremt avgiften paa grund av bedriftens ringe omfang vil falde særlig trykkende.

§ 6. Statens bedrifter og oplag er fritat for at betale avgift.

§ 7. Hvis inspektøren har maattet foreta reise efter for-

anledning av vedkommende bedrift, skal denne refundere statskassen de dermed forbundne reiseomkostninger. 17 mars.

Kongelig resolution*), hvorved det med hjemmel av 3dje led av § 4 i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 bestemmes, at de i Tromsø med laste-, losse- og bryggearbeide beskjæftigede arbeidere skal være forsikringspligtige, uanset om arbeidsforholdet i det enkelte tilfælde ikke ifølge forholdets natur kan faa en varighet av 6 dage eller derover, jfr. lovens § 1, 3. 17 mars.

Resolutionen gjøres gjældende straks.

Kongelig resolution**), hvorved den av Buksnes og Hols herredsstyre i møte den 8 januar d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Buksnes og Hols herred, Nordlands amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring. 17 mars.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at bruk av snarer, faldstokker og lignende redskaper til fangst av tiur, røi og hare inden Stavanger amt skal være forbudt indtil utgangen av aaret 1921. 17 mars.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29 bestemmes, at det paa den strækning ved utløpet av Figgenelven, Stavanger amt, hvor det ved post 1 i kongelig resolution av 13 mai 1908 er forbudt i en viss tid av aaret at benytte kastenot med mindre masker end 5,8 cm. mellem knuterne eller sættegarn eller lignende redskaper, ogsaa skal være forbudt i tiden fra og med 15 juni til og med 31 august at anvende snurrevad — flyndrenot — uanset maskevidden. 17 mars.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Nordre Lands herredsstyre i Kristians amt under 12 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Nordre Lands herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 17 mars.

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr 16.
**) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

17 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Valestrands herredsstyre i Søndre Bergenhus amt under 31 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Valestrands herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

17 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Sundalens herredstyre i Romsdals amt under 22 januar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Sundalens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

17 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Bynesets herredsstyre i Søndre Trondhjems amt under 9 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Bynesets herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

17 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Nærø herredsstyre i Nordre Trondhjems amt under 3 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Nærø herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

---

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 17 mars.

I. I medhold av lov av 12 juli 1848 om behandlingen av det saakaldte krabas- og bundtømmer meddeles approbation paa det av styret for Fura og Svartelven Fællesfløtningsforening indsendte utkast til reglement for behandling av krabas- og bundtømmer i Fura og Svartelven og Akersviken vasdrag i Hedemarkens amt.

II. Fællesfløtningsforeningens styre bemyndiges til i overensstemmelse med dette reglement at la det tømmer av ovennævnte slags, hvortil ingen eier inden den bestemte tid har meldt sig med legitimation for sin eiendomsret, anvende til fordel for vasdraget.

III. Styret har at foranstalte reglementet bekjendtgjort 2 ganger i hver av de 2 inden distriktet mest utbredte aviser, samt at paase, at reglementet stadig er opslaat paa tingstedene inden de herreder, hvorfra last fløtes i vasdraget.

IV. Fra styret skal inden utgangen av juni maaned hvert aar indsendes til Landbruksdepartementet en specifisert forklaring over de beløp, hvortil det i det sidst forløpne aar avhændede krabas- og bundtømmer er utbragt, med detaljert angivelse av de øiemed, hvortil disse beløp er anvendt.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til §§ 6 og 7 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Tinns herredsstyre i møter den 30 januar 1914 og 6 juli 1915 vedtagne reguleringsplan med tilbaketrukne byggelinjer for de bygningsloven underlagte strøk i Vestfjorddalen (Rjukan), kfr. et under saken fremlagt kart. 17 mars.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 88.2 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, § 1 i lov indeholdende adskillige bestemmelser om bygningsvæsenet av 17 juni 1896 og §§ 65 og 66 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes: 17 mars.

1. At den almindelige bygningslovgivning skal være gjældende for Tyssedal i Odda indenfor de av Odda herredsstyre i møte den 14 december 1915 angivne grænser.

---

*) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor det i post I omhandlede reglement er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.

***) Bekjendtgj. 18 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor de i post 1 omhandlede grænser er beskrevet.

17 mars. 2. At brandloven skal være gjældende for det nævnte strøk.

3. At strøket overgaar til egen kommune i brand- og bygningsvæsenets anliggender.

17 mars. **Kongelig resolution**, hvorved det i medhold av lov om arbeidsformidling av 12 juni 1906 § 1 bestemmes, at der skal oprettes et offentlig kontor til formidling av arbeide av enhver slags i Egersund.

17 mars. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. At medicinaldirektøren bemyndiges til indtil videre at la medicinaltakstens grundpriser for bromammonium, bromkalium, bromnatrium, salicylsyre, acetyl-salicylsyre, salicylsurt natron, fenylsalicylat (salol) og uldfett (lanolin) utregne paa grundlag av en avance for apotekerne av 50 % istedenfor 100 %.
2. At denne bemyndigelse blir gjældende, saalænge indkjøpsprisen for acetyl-salicylsyre og salol overstiger kr. 20,00 pr. kg. og indkjøpsprisen for de øvrige stoffe kr. 10,00 pr. kg.

17 mars. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 18 juli 1915 vedtagne plan for Leines gjensidige Brandassuranseforening for Bygninger og Løsøre, — dog med nogen forandringer.

17 mars. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kjøbmand Søren Joachim Øyen ved testamente av 3 juli 1909 med tillæg av 12 august 1910 oprettede legat »Søren Øyens gave til St. Jørgens stiftelse« i Trondhjem samt paa de av Trondhjems bystyre under 16 september 1915 og 27 januar 1916 utfærdigede vedtægter for dette legat.

17 mars. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Kristians amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At Nordre Aurdals herred i Kristians amt inddeles i følgende 3 jordmordistrikter:

1. Aurdals jordmordistrikt, omfattende Aurdals hovedsogn.
2. Skrautvaal jordmordistrikt, omfattende Skrautvaal sogn og den del av Svennes sogn, som ligger søndenfor Strandgaardene og paa østre side av Strandfjorden til og med Strandpladsene.
3. Svennes og Ulnes jordmordistrikt, omfattende den resterende del av Svennes sogn og Ulnes sogn.

Omreguleringen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Skrivelse*) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at utførsel fra riket av hvalolje indtil videre skal være forbudt. 20 mars.

Denne bestemmelse træder i kraft den 23 ds.

Skrivelse*) fra Landbruksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det under 7 mai 1915 utfærdigede eksportforbud for ben, talg og fett fra drøvtyggere ændres og utvides derhen, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket: 21 mars.

Ben, talg og fett fra husdyr, med undtagelse av benfett, der er utvundet i Norge ved fabrikmæssig behandling og ledsaget av oprindelsesbevis.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til kommanderende admiral, hvori meddeles, at konstabler av Sjømilitære Korps, som ikke har bestaat avgangseksamen eller ikke har tilfredsstillende vidnesbyrd om sin praktiske dygtighet og sit forhold i det hele, ifølge forutsætningene for korpsets plan og for al ansættelse som befalingsmand ikke bør ansættes som vernepligtige underofficerer efter endt tjenestetid, jfr. vernepligtslovens § 13 (l. 19 juli 1910, nr. 2). I henhold til reglementets § 28, andet led (reglem. for sjømilitære korps av 2 august 1901) bør de meddeles avsked av korpset og blir derefter med hensyn til vernepligt at likestille med menige i sin aarsklasse. 21 mars.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar, i anledning av spørsmaalet om anvendelse av de midler, som kommer ind ved salg av tømmer fra skolejordskog. 22 mars.

Departementet uttaler herom følgende:

Da loven ingen særskilte regler indeholder for utnyttelse av skog, som tilligger en lærerjordvei, antar departementet, at hovedregelen maa være den, at læreren, forsaavidt ikke anden gyldig bestemmelse ved lærerjordens anskaffelse eller senere er truffet, har samme raadighet over skogen som over den øvrige lærerjord, og samme ret til avkastningen av skogen som til avkastningen av lærerjorden forresten. Kaster imidlertid skogen mer av sig end det, som læreren trænger til daglig bruk (materialer til reparationer, ved til brændsel), er der den eiendommelighet ved denne meravkastning, at den ikke, som av-

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

22 mars. kastningen av gaardsbruket, falder aarligaars, men med længere eller kortere mellemrum. Dette forhold gjør det paakrævet at ha en regel om, at værdien av denne avkastning ikke skal tilfalde den enkelte lærer, som da kunde faa mer, end der rettelig tilkom ham i forhold til hans brukstid, men blir at sætte fast som en bestillingskapital til indtægt for postens indehaver til enhver tid. Eller utbyttet blir at bruke til postens forbedring paa anden maate, saaledes f. eks. til jordveiens opdyrkning, skogplantning, anlæg av have eller lignende. Paa denne maate vil det nemlig ogsaa komme enhver bruker av jordveien tilgode. Dette forhold nødvendiggjør endvidere ogsaa den regel, at dispositioner med salg av skogens produkter ikke kan foretages frit av den enkelte lærer, men maa ske efter samraad med de kommunale myndigheter og med deres samtykke.

Naar utbyttet av skogen saaledes brukes overensstemmende med øiemedet for lærerjordens anskaffelse, nemlig til bedste for den post, som lærerjorden er tillagt, antages ikke amtsskolekassen at ha krav paa nogen andel i dette utbytte. Saadant krav for amtsskolekassen opstaar først, naar utbyttet besluttes brukt til andre formaal end forutsat ved jordens indkjøp.

Er saaledes en lærerjordskog saa stor, at den kan gi avkastning til salg, efterat lærerens behov for ved og materialer til vedlikehold er dækket, kan der ikke antages at være noget iveien for, at salgsutbyttet besluttes anvendt til fremme av formaal, der ikke netop er knyttet til den lærerpost, som jordveien tilligger.

I disse tilfælde antages amtsskolekassen berettiget til at kræve sin andel av salgssummen, dersom ikke samtykke gives til den besluttede anvendelse av midlene. Men da salg av skog, som tilligger en lærerjord, medfører en forringelse av lærerjordens værdi, antar departementet, at samtykke til saadant salg maa gives ved kongelig resolution i henhold til landsskolelovens § 75, om salgsbeløpet for nogen del skal brukes til andre formaal end forbedring av den lærerpost, som jordveien tilligger. Endvidere maa det være forutsætningen for, at salg i saadant øiemed kan finde sted, at lærerposten er ledig, eller at læreren er ansat med forpligtelse til at finde sig i salget.

22 mars. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til kommanderende admiral, hvorefter departementet antar, at utlændingers opsamling av blaaskjæl paa norsk territorium kan forbydes av admiralen i henhold til kongelig resolution av 6 november 1914 § 3 om forbud mot uvedkommendes adgang til bestemte omraader.

Lov *) [1]) om forandring i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896. 24 mars. Nr. 1.

I.

§ 67 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 skal herefter lyde saaledes:

Enhver skole skal, med saa mange aars mellemrum som overstyret bestemmer, utgi trykte meddelelser om sin virksomhet.

Ønsker rektor i aarsberetningen at indta andet end skoleefterretninger, maa han indhente overstyrets samtykke til de dermed forbundne utgifters utredelse av skolekassen.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

Lov *) [2]) om forandring i lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter. 24 mars. Nr. 2.

I.

Efternævnte paragraffer i lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenehter skal herefter lyde saaledes:

§ 4. Den, som eier eller er bestyrende reder eller disponent (adm. direktør) for skib, pligter paa forlangende at meddele det offentlige oplysning, om og i tilfælde for hvor lang tid og paa hvilke betingelser forøvrig skibet er bortfragtet. Den, som undlater at efterkomme saadant forlangende, straffes med bøter eller fængsel indtil 3 maaneder. Vedkommende offentlige tjenestemænd pligter at bevare taushet om de meddelte oplysninger.

Ved avstaaelse av eiendomsret til eller anden raadighet over skib eller fast eiendom med dertil hørende anlæg eller bedrift er det offentlige berettiget til straks med bindende virkning for kontraktsparterne at træde ind i rettighetshaverens rettigheter og pligter ifølge hans arbeidskontrakter vedkommende det avstaaede, saasom med bestyrende reder, disponent (adm. direktør), kontor- og forretningspersonale, arbeidere, skibsfører og mandskap.

§ 5. Det offentlige kan, i tilfælde ved politiets hjælp, straks overta det, som forlanges avstaat. Erstatning maa i saa fald fastsættes og erlægges snarest mulig derefter, likesom det offentlige skal dra omsorg for, at de fornødne data til værdsættelsen, saavidt mulig, kan foreligge, naar skjønnet skal avgives.

---

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

[1]) St.besl. 14 mars. Se Ot. prp. nr. 2. Indst. O. nr. 3. St.tid., forh. i Ot. s. 108; i Lt. s. 34.

[2]) St.besl. 23 mars. Se Ot. prp. nr. 17. Indst. O. VI. St.tid., forh. i Ot. s. 169—171; i Lt. s. 59—60.

24 mars. Nr. 2.

Hvor det gjælder avstaaelse av saadanne varer, som § 1 omhandler, eller av bruksret til skib, skal efter forlangende av det offentlige skjøn avgives, uten at skjønsmændene besigtiger varerne eller skibet.

Forøvrig faar bestemmelserne i lov av 10 mai 1860 §§ 1—4 anvendelse, forsaavidt dertil er anledning.

Den, hvis ret forlanges avstaat, kan kræve, at det offentlige, senest 14 dage efter endelig skjøn, træffer bestemmelse, om det vil erhverve skjønsgjenstanden eller ikke. Er det, som forlanges avstaat, overtat av det offentlige uten forutgaaende skjøn, er det offentlige bundet derved.

Skjøn i medhold av denne lov avgives av mænd, som opnævnes av amtmanden overensstemmende med lov om lagrettesmænd av 28 august 1854, kapitel 3.

I tilfælde, hvor Kongen finder det ønskelig, kan han bestemme, at skjøn avgives av en nævnd paa mindst 5 medlemmer. Opnævnelsen av medlemmer med varamænd foretages av Høiesteret. Et av medlemmene opnævnes som formand, og særskilt varamand opnævnes for ham. Formanden og denne varamand maa opfylde de betingelser, som er foreskrevet for høiesteretsdommere. De opnævnte pligter at motta hvervet. De skjøn, som nævnden avgir, er ikke gjenstand for paaanke til overskjøn. Derimot kan forretningen saavelsom hver enkelt under denne avgiven kjendelse paaankes til Høiesteret, hvor saken skal foretages ved varslets utløp uten hensyn til Høiesterets sessioner. Ankefristen er 4 uker. Forøvrig gjælder foranstaaende regler, forsaavidt dertil er anledning. Skjønsnævndens formand tilkjender mændene en med hensyn til forretningens beskaffenhet, reisens længde og øvrige omstændigheter avpasset betaling. Formandens betaling bestemmes av vedkommende departement.

Omkostningene ved underskjøn bæres av det offentlige og ved overskjøn av den, som skjønsretten bestemmer.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

24 mars. **Kongelig kundgjørelse** *) [1]) om avgifter ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger.

Stortinget har den 17 mars 1916 fattet følgende beslutning:

I.

For budgetterminen 1 juli 1915 til 30 juni 1916 blir overensstemmende med lov av 14 mars 1916 om avgifter ved

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
[1]) Se St. prp. nr. 37. Indst. S. nr. 104. St.tid. s. 450—454.

utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger, at ind- 24 mars.
kræve avgifter hos de mellemmænd, som melder til utførsel fisk eller fiskevarer, som er indkjøpt her i riket av eller for regning av personer, som er bosat i utlandet, eller utenlandske selskaper efter følgende satser:

Fersk fisk undtagen steinbit og blaakveite	kr.	1,50	pr. 100 kg.
Saltet fisk (ogsaa letsaltet) undtagen steinbit og blaakveite	»	1,25	» 100 »
Klipfisk	»	1,00	» 100 »
Tørfisk	»	1,50	» 100 »
Rogn, fersk, iset	»	2,00	» hl.
Rogn, saltet	»	2,00	» »
Levertran, alle sorter	»	2,00	» 100 «
Lever, raa	»	2,00	» 100 »
Saltet sild (ogsaa letsaltet)	»	1,50	» tønde
Letsaltet sild, som utføres i kasser	»	1,00	» hl.
Fersk sild, al slags	»	1,00	» »
Saltet brisling og musse	»	2,50	» tønde
Ansjos og krydret sild	»	5,00	» »
Fersk makrel	»	1,00	» hl.
Saltet makrel	»	3,00	» tønde.

II.

Kongen kan nedsætte eller ganske ophæve alle i post I nævnte avgifter eller enkelte av dem.

Kongelig resolution *), hvorved den av Evje herredsstyre 24 mars.
i møter den 13 november f. a., 21 januar og 7 mars d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Evje herred, Nedenes amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

Vedtægten træder i kraft 1 mai 1916.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til § 11, 24 mars.
jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Søkkelvens herred, Romsdals amt, i møte den 21 januar 1916 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved resolution av 9 juni 1905 approberte sundhetsforskrifter.

Kongelig resolution ***), hvorved i medhold av § 7 i lov 24 mars.
av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v.

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor vedtægten er indtat.
**) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor tillægget er indtat.
***) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

24 mars. bestemmes, at det i samme lovs § 4 indeholdte utførselsforbud, som ved kongelig resolution av 3 oktober 1914 midlertidig blev sat ut av kraft, forsaavidt angaar en del fødevarer, hvoriblandt krydderier, igjen gjøres gjældende for krydderiers vedkommende.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

24 mars. **Kongelig resolution***), hvorved den i §§ 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænse 500 ha. for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Grans herred, Kristians amt, til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

24 mars. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hisø herred, Nedenes amt, i møte den 5 februar 1916 besluttede vedtægter mot skogens ødelæggelse inden herredet.

24 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Gjesdals herredsstyre i Stavanger amt under 7 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Gjesdals herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

24 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Borgunds herredsstyre i Romsdals amt under 7 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Borgunds herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

24 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 19 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 meddeles godkjen-

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
**) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor vedtægtene er indtat.

delse som gjældende indtil videre av Ørje brandrepræsentantskaps beslutning i møte den 1 februar 1916 angaaende fast aarsløn for feiermesteren i Ørje brandkommune samt om, at feierpengene skal være 40 øre pr. pipe og indgaa i brandkommunens kasse. 24 mars.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den almindelige bygningslovgivning skal være gjældende for Nes (Eydehavn) i Østre Molands herred, Nedenes amt. 24 mars.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Stavanger bystyres beslutning i møte den 29 september 1915 angaaende tillægsbestemmelse til nævnte lovs § 34,2, dog med en enkelt forandring. 24 mars.

Den approberte beslutning er saalydende:

»Bryggerhus, rulle- og strykeværelser for almindelig husbruk samt baderum og lignende kan med bygningskommissionens samtykke indredes i 2 m. høi kjælder i vaaningshus paa betingelse av, at der i vedkommende rum kun benyttes elektrisk lys, og at væggene er uten avsatser, samt at taket pudses.«

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa Levanger bystyres beslutning i møter den 11 november 1915 og 11 februar 1916 angaaende betalingsregulativ for bygningsinspektøren sammesteds. 24 mars.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 24 mars.

1. At Hole herred i Buskeruds amt paa de vilkaar, som er vedtat av herredsstyret i møter 12 november 1914, 22 mars og 24 juli 1915, deles i to herreder, Hole herred og Tyristrandens herred, svarende til de nuværende sogn av samme navn.
2. At Hole tinglag deles i to tinglag, Hole tinglag og Tyristrandens tinglag, svarende til de nye herreder av samme navn.
3. At saktingene for Tyristrandens tinglag tillates avholdt i Hønefoss by.
4. At amtmanden i Buskeruds amt bemyndiges til at bestemme tid, sted og dagantal for tingene i de nye ting-

---

*) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
**) Bekjendtgj. 25 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor betalingsregulativet er indtat.

24 mars. lag, samt at det overlates til ham at fastsætte tiden for delingens ikrafttræden.

24 mars. **Kongelig resolution**, hvorved Finnaas herred i Søndre Bergenshus amt deles fra den tid, som amtmanden bestemmer, paa de av herredsstyret i møter 24 mai, 20 august og 15 oktober 1912, 8 oktober 1913 og 26 januar 1914 vedtagne vilkaar i tre herreder, Moster herred, omfattende Moster sogn, Bremnes herred, omfattende Bremnes sogn, og Bømmels herred, omfattende Bømmel sogn.

24 mars. **Kongelig resolution**, hvorved Fjelbergs herred i Søndre Bergenhus amt deles fra den tid, som amtmanden bestemmer, paa de av herredsstyret i møter 14 mars og 15 august 1913 og 30 august 1915 vedtagne vilkaar i to herreder, Fjelbergs herred, omfattende Fjelberg sogn og Eid sogn, og Ølens herred, omfattende Ølen sogn og Bjoestranden sogn.

24 mars. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes, at fra den tid, som fastsættes av amtmanden i Lister og Mandals amt, skal eiendommene gnr. 55, bnr. 5 og 7, Skarstein ytre av skyld henholdsvis 6 og 2 øre, overgaa fra Austad sogn og herred, Lyngdals prestegjeld, lensmandsdistrikt og tinglag i Lister og Mandals amt til Spind sogn og herred, Herreds prestegjeld og lensmandsdistrikt og Farsunds tinglag i samme amt.

25 mars. **Skrivelse** *) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at utførsel fra riket av

støpejernsavfald (gammelt støpejern)

indtil videre skal være forbudt.

Denne bestemmelse træder i kraft den 1 april 1916.

28 mars. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

I nærværende departements rundskrivelse av 25 juli 1894 (indtat i Norsk Lovtidende) angaaende befordring inden rikets grænser av sjøfolk, som hjemsendes fra utlandet for vedkommende rederis eller statskassens regning, er restauratører med hensyn til befordring med dampskibe sat i klasse med styrmænd og maskinister.

Ifølge meddelelse fra Utenriksdepartementet er det nu ved kongelig plakat av 25 februar 1916 bestemt, at ogsaa stuerter skal befordres efter samme regler som styrmænd og maskinister. Forutsætningen ved demne bestemmelse er imidlertid, at vedkommende stuerts stilling ombord er saadan, at han efter forholdene med rimelighet kan ha krav paa at likestilles

*) Bekjendtgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

med skibsofficererne. At vedkommende ved mønstringen eller ombord benævnes stuert, er i saa henseende ikke avgjørende. Det maa i hvert fald fordres, at vedkommende har nogen sig underordnet medhjælper, enten kok eller messegut. Er dette ikke tilfældet og vedkommende er alene med matens tilberedning og med opvartningen, bør han som kok henregnes til det underordnede mandskap. 28 mars.

Den omhandlede bestemmelse vil ogsaa komme til anvendelse, naar norske sjøfolk, hvis tjeneste er ophørt paa grund av vedkommende fartøis forlis paa den norske kyst, hjemsendes i henhold til nærværende departements rundskrivelse av 10 juli 1914 (indtat i Norsk Lovtidende).

Hermed bedes samtlige politiembedsmænd, politiassistenter og lensmænd inden hr. amtmandens embedsdistrikt gjort bekjendt.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til amtmændene: 28 mars.

Departementet har i den senere tid mottat adskillige henvendelser fra amtmændene om forstaaelsen av overgangsbestemmelserne i §§ 46 og 47 i loven av 10 april 1915 om barn hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hverandre.

Da det viser sig, at disse bestemmelser tildels forstaaes og praktiseres forskjellig i de forskjellige amter, finder departementet at burde fremkomme med endel bemerkninger angaaende enkelte spørsmaal, som hyppigst vil forekomme i den første tid efter lovens ikrafttræden, og som især er egnet til at fremby tvil.

Departementet skal først bemerke, at utgangspunktet for besvarelsen av de herhen hørende spørsmaal er bestemmelsen i lovens § 46. Det følger av denne paragraf, at lovens bestemmelser blir at anvende ogsaa overfor barn, født før 1 januar 1916, medmindre § 47 gjør nogen undtagelse. Det, som kan volde tvil, blir, i hvilken utstrækning § 47 gjør undtagelser fra regelen i § 46.

1. I den proposition, som ligger til grund for loven (Ot. prp. nr. 5 for 1914), er det uttalt s. 75, at man dels av billighetshensyn og dels av praktiske grunde har fundet det hensigtsmæssigst, at de før lovens ikrafttræden fødte barns familie- og arveretslige stilling til forældrene blir at bedømme efter den lovgivning, som var gjældende ved deres fødsel. Derfor bestemmer § 47, nr. 1, at den, som efter den hittil gjældende lovgivning er blit eller blir anset som barnets far, skal i forhold til denne lov alene ansees som bidragspligtig, dog saaledes at han kan overlates omsorgen for barnet efter reglerne i § 3.

28 mars. De bestemmelser i den nye lov, som medfører nye regler for barnets familie- og arveretslige stilling, kommer saaledes ikke til anvendelse overfor den, som er blit eller blir anset som far i henhold til den ældre lovgivning.

2. Da den nye lovs bestemmelser om barnets familie- og arveretslige stilling hænger nøie sammen med de nye regler om farskapets fastsættelse, har loven heller ikke villet, at disse sidste skal finde anvendelse, naar barnet er født før 1 januar 1916 (jfr. propositionens s. 75). Derfor bestemmer § 47, nr. 2, at den hittil gjældende lovgivning skal følges ved avgjørelsen av, hvem som skal regnes som barnets far. »Der blir«, som det uttales i propositionens s. 76, »hvis bidragspligten ikke tidligere er fastslaat, at sætte frist til anlæg av søksmaal overensstemmende med loven av 1892, § 23, likesom denne lovs regler iøvrig blir at følge med hensyn til sakens behandling«.

Herav følger bl. a., at den nye lovs § 11, sidste led, ikke har anvendelse i dette tilfælde.

3. Et av den nye lovs hovedprincipper er, at utfærdigelse av forelæg (resolution) ikke — saaledes som efter loven av 1892 — skal være avhængig av morens begjæring. Amtmanden skal utfærdige forelæg ex officio (dog med en undtagelse i lovens § 10).

Dette princip har imidlertid loven ikke villet anvende, naar barnet er født før 1 januar 1916. Propositionens s. 75 bemerker i saa henseende:

»Det samme (ɔ: at den nye lov ikke anvendes) gjælder reglerne om, at bidragsforelæg skal utfærdiges ex officio. Disse regler staar nemlig i nær forbindelse med utkastets ordning med hensyn til anmeldelse av fødsler (eller av stedfunden besvangrelse). Man har derfor alene foreslaat, at bidragsforelæg overensstemmende med den nye lov skal utfærdiges, naar det begjæres av nogen vedkommende. At forelæg (resolution) efter den tidligere lovgivning er utfærdiget, danner ingen hindring for utfærdigelse av nyt forelæg. Heller ikke er overenskomst, som maatte være indgaat mellem forældrene angaaende underholdningsbidrag, til hinder herfor, uten forsaavidt som overenskomsten vistnok vil utelukke parterne selv fra at begjære forelæg utfærdiget, jfr. Justisdepartementets i Lovtidende indtagne skrivelse av 30 september 1904.

Naar bidragsforelæg begjæres utfærdiget, vil den nye lovs regler bli at følge med hensyn til fastsættelsen av bidragets størrelse, bidragspligtens varighet o.s.v., dog saaledes, at der bør fastsættes visse præskriptionsfrister«.

Disse betragtninger har ført til bestemmelserne i lovens 28 mars.
§ 47, nr. 3 og 4.

Av ordene »overensstemmende med denne lov« har enkelte amtmænd antitetisk sluttet, at naar den berettigede ikke uttrykkelig begjærer den nye lov anvendt, skal forelæg utfærdiges efter den ældre lovgivning, bl. a. saaledes at dennes normer for bidragenes størrelse og bidragspligtens varighet blir at følge.

Departementet skal bemerke, at denne forstaaelse stemmer mindre vel med lovens hensigt. Denne har utvilsomt været at skjærpe farens (den bidragspligtiges) økonomiske pligter, uten hensyn til om barnet er født før eller efter 1 januar 1916. Under hensyn til det ubekjendtskap med lovbestemmelser og lovforandringer, som i almindelighet raader blandt de heromhandlede mødre, og som flere steder er pointert i propositionen, vilde det være lite rimelig at anta, at loven skulde kræve av dem, at de uttrykkelig skulde forlange den nye lov anvendt, forat de og deres barn skulde nyde godt av de større økonomiske rettigheter overfor faren, som den nye lov tilsiger dem. I og med et forlangende om utfærdigelse av forelæg maa man — naar ikke noget motsat siges — præsumtivt lægge en begjæring om at bli tilkjendt saa store bidrag og i saa lang tid som mulig.

Den nævnte forstaaelse motsiges ogsaa av lovens forarbeider. Jfr. det, som er citert foran av propositionen s. 76. Se ogsaa det tilsvarende lovutkast i Ot. prp. nr. 13 for 1909, § 48, Ot. prp. nr. 35 for 1912 og nr. 6 for 1913, § 36, første punktum. Særlig efter uttrykksmaaten i de to sidste propositioner har det utvilsomt ikke været meningen at kræve en utfrykkelig begjæring, og det vilde da være lite rimelig, om den sidste proposition i saa henseende skulde ha villet gjøre et tilbakeskridt til skade for mor og barn.

Departementet finder derfor for sit vedkommende ikke at kunne tiltræde den antitetiske fortolkning av § 47, nr. 3, som enkelte amtmænd har gjort gjældende, og som fremkommer ved en for sterk urgering av ordene »overensstemmende med denne lov«. Naar nogen berettiget begjærer forelæg (resolution) utfærdiget, bør efter departementets mening den nye lovs regler om bidragenes størrelse og bidragspligtens varighet følges, selvfølgelig med de begrænsninger, som er sat i § 47, nr. 3, 4 og 5, uten hensyn til om den berettigede uttrykkelig begjærer den nye lov anvendt eller ikke.

Det samme maa da ogsaa gjælde, naar den berettigede

28 mars. begjærer forhøielse av bidrag efter forelæg, som allerede er utfærdiget i henhold til den tidligere lovgivning.

Enkelte amtmænd har videre ment, at naar den berettigede ikke uttrykkelig begjærer den nye lov anvendt, skal forelæg for barn født før 1 januar 1916 utfærdiges av amtmanden paa farens hjemsted, saaledes som praksis var efter den ældre lov.

Efter hvad der foran er utviklet om den heromhandlede bestemmelses hensigt og forarbeider, anser departementet det for rigtigst at forstaa den saaledes, at den ikke gjør nogen undtagelse fra lovens almindelige regel om, at forelæg skal utfærdiges av amtmanden paa morens hjemsted. Se lovens §§ 8 og 24.

4. Stortingets justiskomite nr. 1, som hadde propositionon til behandling, indskjøt i § 47 som nr. 5 en bestemmelse om, at for den tid, som ligger forut for 1 januar 1916, kan bidrag ikke paalægges efter den nye lov, men derimot efter den hittil gjældende lovgivning.

Komiteen uttaler i Indst. O. XIII, s 31, at denne bestemmelse ikke faar stor betydning, saaledes som § 47, nr. 3 og 4 er avfattet. Departementet skal bemerke, at komiteen hermed antagelig sigter til de opstillede præskriptionsfrister, som neppe vil levne bestemmelsen nogen anvendelse, naar aaret 1916 er forløpet.

Naar man sætter disse præskriptionsfrister ut av betragtning, fører bestemmelsen i punkt 5 til følgende:

Bidrag efter den nye lovs § 21 til moren i de sidste 3 maaneder før fødselen kan aldrig ilægges, naar barnet er født før 1 januar 1916. Bidrag til moren for nedkomsten fastsættes efter den ældre lov. Opamningsbidrag efter den nye lovs § 20 fastsættes ikke for den del av de 9 maaneder, som falder før 1 januar 1916. Opfostringsbidrag for tiden før 1 januar 1916 fastsættes efter den ældre lovs normer.

5. Med hensyn til forstaaelsen av § 47,6 bemerkes, at kommer der begjæring om indkrævning, blir paa samme maate som omhandlet foran under nr. 3 den forstaaelse at lægge til grund, at den nye lovs regler i kap. IV skal anvendes, uten hensyn til om den berettigede uttrykkelig begjærer den nye lovs indkrævningsregler anvendt eller ikke.

Underdommerne og bidragsfogdene inden hr. amtmandens embedsdistrikt bedes gjort bekjendt med denne rundskrivelse.

29 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Bratsberg amt i anledning av en forespørsel fra en ordfører om, hvorvidt der er adgang til straks at vælge en ny kom-

munerevisor istedenfor en, som avtræder før tiden for at overta stillingen som kæmner i vedkommende kommune, eller om kommunestyret er pligtig til at la varamanden fungere indtil utløpet av den tid, da den avtraadte revisors funktionstid egentlig skulde ophøre. 29 mars.

Departementet bemerker, at ansættelse av kommunerevisorer — et hverv, som ikke kan paatvinges nogen som ombudspligt, se skrivelse i den almindelige lovsamling av 28 august 1839 — omhandles i byformandskapslovens § 17, litra d, som intet nærmere indeholder om revisorernes funktionstid, varamænd for dem etc. Løsningen av det reiste spørsmaal vil under disse omstændigheter kunne bero paa uttrykkelige eller stiltiende forutsætninger for bystyrets ansættelse av varamand for revisorerne, ældre praksis i kommunen o. l. Normalt bør efter departementets mening utkaarelse av varamænd for revisorerne opfattes derhen, at varamanden her — paa samme maate som varamænd for kommunale ombudsmænd — skal rykke op og gjøre tjeneste som revisor saavel ved en revisors midlertidige forfald som endelige avgang i funktionstiden.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for kjøpstæderne meddeles stadfæstelse paa den av Stavanger bystyre den 1 mars 1916 fattede beslutning om ny lydelse av § 27 i de ved kronprinsregentens resolution av 9 april 1904, jfr. kongelige resolutioner av 22 mai 1906, 30 december 1909 og 4 juni 1915, stadfæstede politivedtægter for kjøpstaden. 31 mars.

Kongelig resolution**), hvorefter lov om tilvirkning av gifter og apotekvarer av 3 juli 1914 skal træde i kraft fra 1 april 1916. 31 mars.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 31 mars.

I. I medhold av lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915 § 18 skal der for arbeidet i shoddy- og fillerivningsanlæg, som gaar ind under nævnte lov, gjælde de av Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri under 17 april 1915 utfærdigede forskrifter[1]).

II. I henhold til samme lovsted fastsættes for nedennævnte arter av bedrifter, som gaar ind under samme lov, følgende skjærpende bestemmelser:

---

*) Bekjendtgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

[1]) Indtat i Lovtid. 2den avdeling for 1915 s. 142.

31 mars.

1. **For smeltehytter:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsaavidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.
b) 8 timers skift for kontinuerlig arbeide i selve smeltehytten, dog ikke ved raffineringsarbeidet.
c) Forbud mot anvendelse av barn og unge arbeidere i selve smeltehytten.
d) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

2. **For knuseverk til finknusning eller maling av mineraler og stenarter:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsaavidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.
b) 8 timers arbeidsskift for arbeiderne i selve knuseverket, forsaavidt der ikke knuses vaatt eller er truffet andre, av tilsynet godkjendte effektive foranstaltninger til at dæmpe støvutviklingen, og forsaavidt der anvendes dag- og natdrift.
c) Forbud mot anvendelse av barn og unge arbeidere i selve knuseverket.
d) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

3. **Cementfabrikker:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsaavidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.
b) 8 timers arbeidsskift for arbeiderne ved roterende ovner, skaktovner, for møllerne, smørerne og i pakkeriet, forsaavidt der ikke indføres maskiner for sækkerensning og pakning.
c) Forbud mot anvendelse av barn og unge arbeidere ved ovnene, møllerne, i pakkeriet og som smørere.
d) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

4. **Porcelæns- og stentøifabrikker:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsaavidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.
b) 8 timers arbeidsskift for de arbeidere, som regelmæssig beskjæftiges i de avdelinger, hvor der behandles blyholdige eller andre giftige stoffe.

c) Forbud mot anvendelse av barn, unge arbeidere og frugt- 31 mars.
sommelige kvinder i de avdelinger, hvor giftige stoffe behandles.
d) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

5. **Elektrokemiske fabrikker:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsaavidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.
b) 8 timers arbeidsskift for de avdelinger, som drives kontinuerlig.
c) Forbud mot anvendelse av barn og unge arbeidere i de avdelinger, som drives kontinuerlig.

6. **Fabrikker til frembringelse av eksplosive stoffe:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsaavidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.
b) 8 timers skift ved de avdelinger, som gaar med nat- og dagdrift.
c) Forbud mot anvendelse av barn. Forbud mot anvendelse av unge arbeidere i de kontinuerlige avdelinger.
d) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

7. **Luntefabrikker:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask og renholdsregler.
b) Forbud mot anvendelse av barn.
c) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

8. **Skriftstøperier:**

a) Vask og renholdsregler.
b) Avtræk fra smelteovnene.
c) Forbud mot anvendelse av personer under 16 aar.
d) Forbud mot ophold i arbeidsrummene i spise- og hviletidene.
Særskilt spiserum utkræves kun, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

9. **Fabrikker til frembringelse av blyholdige og andre giftige stoffe og sinkhvitt:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsaavidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.

31 mars. b) 8 timers skift i de avdelinger, som gaar kontinuerlig, dog ikke ved fremstilling av sinkhvitt av metallisk sink.
c) Forbud mot anvendelse av barn og unge arbeidere og frugtsommelige kvinder i de avdelinger, hvor giftige stoffe behandles.
d) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

10. **Galvaniseringsverk; derunder forsølvningsbedrifter og emaljefabrikker:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask og renholdsregler.
b) Ventilation, om fornødent med kunstig avtræk fra syrebadene.
c) 8 timers skift for emaljefabrikker i de avdelinger, som drives kontinuerlig.
d) Forbud mot anvendelse av personer under 16 aar og frugtsommelige kvinder i galvaniseringsrummene.
e) Forbud mot ophold i galvaniseringsrummene i spise- og hviletider. — Særskilt spiserum efter tilsynets nærmere bestemmelse.

11. **Fabrikker til fremstilling av kunstige fôr- og gjødningsstoffe:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask, bad, forsaavidt der ikke er adgang til billige folkebad, og renholdsregler.
b) Arbeiderne ved de avdelinger, som kræver nat- og dagarbeide, skal ha 8 timers skift. Dog kan vedkommende regjeringsdepartement meddele dispensation herfra, hvor bedriftene gaar periodisk.
c) Forbud mot anvendelse av barn og, forsaavidt vedkommende regjeringsdepartement bestemmer det, av unge arbeidere.
d) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i spisetidene.

12. **Tekstilfabrikker:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask og renholdsregler.
b) Desinfektion efter tilsynets nærmere bestemmelse av vævskytler, hvor trædningen foregaar ved sugning.
c) Spiserum, som godkjendes av tilsynet, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

13. **Isbedrifter:** 31 mars.

Spiserum, hvor tilsynet finder det paakrævet.

14. **Tobaksfabrikker:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask og renholdsregler.
b) Forbud mot anvendelse av barn.
c) Særskilt spiserum, forsaavidt ikke alle arbeidere gaar hjem i hviletidene.

15. **Bakerier:**

a) Garderoberum, forsaavidt arbeiderne skifter klær ved bedriften, vask og renholdsregler.
b) Spiserum, hvor tilsynet finder det paakrævet.

III. Hvor gjennemførelsen av de under post II opførte skjærpende bestemmelser i de enkelte tilfælde er gjort avhængig av visse betingelser, henligger avgjørelsen av bestemmelsens anvendelse under vedkommende fabrikinspektør, hvis avgjørelse kan bringes ind for chefinspektøren for fabriktilsynet.

IV. De under post II nævnte skjærpende bestemmelser sættes i kraft saaledes:
Nr. 1 c, 2 c, 3 c, 4 c, 5 c, 6 c, 7 b, 8 c, 9 c, 10 d, 11 c, 12 b og 14 b 4 uker efter den dag, da det nummer av Lovtidenden, hvor nærværende resolution bekjendtgjøres, er utgit. Alle andre bestemmelser 1 oktober 1916.

V. Overtrædelse av de i post II nævnte skjærpende bestemmelser straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339,2.

Kongelig resolution*), hvorved den av Onsø herredsstyre 31 mars.
i møte den 25 februar d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Onsø herred, Smaalenene amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer.

Kongelig reselution**), hvorved der i medhold av § 6 i 31 mars.
lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa den av herredsstyret i Nordre Lands herred, Kristians amt, i møter den 14 august og 18 september 1915 fattede beslutning, hvorefter § 5 i de for herredet approberte skogvedtægter av 27 september 1912 ophæves.

---

*) Bekjendtgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
**) Bekjendtgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

31 mars. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Brandbu herred, Kristians amt, i møte den 8 februar 1916 vedtagne utkast til vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

31 mars. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Elverums bygningsrepræsentantskaps beslutning i møte den 18 februar 1916 angaaende saadan tillægsbestemmelse til nævnte lovs § 63, 4 led:

»I ildstedsrum med vægger og tak av ildfast materiale eller beklædt med rabitzpuds, kokolith eller lignende ildfast materiale efter bygningskommissionens godkjendelse tillates det at sløife damphætten over bryggepander og kokeovner, naar der til avtræk for dampen anbringes ildfaste ventiler, der godkjendes av bygningskommissionen.«

31 mars. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 21, 23, 24, 27, 67 og 69 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Mo brandrepræsentantskap, Nordlands amt, i møter den 27 mai og 23 august 1915 vedtagne tillægsbestemmelser til nævnte lov, forsaavidt Mo brandkommune angaar, med de i Arbeidsdepartementets foredrag omhandlede forandringer.

31 mars. **Kongelig resolution**, hvorved der bl. a. meddeles approbation paa den mellem Justisdepartementets ekspeditionschef paa det offentliges vegne og Stenkjær kommune avsluttede kontrakt om kjøp av en tomt, ca. 25,7 maal stor, av eiendommen Egge søndre, gnr. 4 brnr. 2 av skyld m. 28,71 i Egge herred, Stods tinglag, for kr. 200,00 pr. maal til embedsgaard for amtmanden i Nordre Trondhjems amt.

31 mars. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles stadfæstelse paa følgende tillæg til § 10 i de ved kongelig resolution av 6 januar 1906 m. fl. senere resolutioner stadfæstede statutter for Understøttelsesforeningen for norske læger og deres efterlatte:

---

*) Bekjendtgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.

***) Bekjendtgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 18, hvor de godkjendte tillægsbestemmelser er indtat.

§ 10 A, 1 passus in fine, gives saadan lydelse: 31 mars.
»— — — — — H. A. Thaulow, marinelæge Carl Thaulow og livmedikus Th. Egeberg«.
Under § 10 B opføres som nyt nummer:
»10. Johannes Lies legat kr. 10000,00. Renterne forbeholdes testator for hans levetid«.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Molde bystyre i møte den 27 december 1915 vedtagne takster og bestemmelser, forsaavidt samme angaar benyttelse av de stedets havnevæsen tilhørende kaier. 31 mars.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiansands biskop, hvori uttales følgende: 1 april.

Prestene tilkommer ikke skyss- og kostgodtgjørelse av det offentlige paa reiser inden sine egne distrikter — undtagen paa reiser for at yde fanger geistlig omsorg. Paa reiser til de ekstraordinære gudstjenester paa hverdage, som i henhold til kongelig resolution av 25 februar d. a. maatte bli tillatt avholdt til utførelse av daaps- og nadverhandlinger efter de ældre ritualer, vil presten saaledes ikke bli berettiget til at oppebære skyssgodtgjørelse av statskassen. Heller ikke vil han tilkomme saadan godtgjørelse av kommunen, medmindre kommunestyret meddeler samtykke dertil. Derimot vil den eller de personer, som forlanger den ekstraordinære gudstjeneste avholdt, i henhold til den geistlige lønningslovs § 30 være pligtig til paa reisen i den anledning at yde presten forsvarlig skyss eller godtgjørelse derfor. Da dette synes at maatte være en litet heldig ordning, bør presten i tilfælde indgaa til sogne- eller herredsstyret med andragende om, at kommunen maa overta den presten tilkommende reisegodtgjørelse i anledning av de nævnte gudstjenester.

Skrivelse fra Justisdepartementet i anledning av en forespørsel om, hvorvidt lensmændene kan ansees berettiget til at beregne sig gebyr i henhold til sportellovens § 117 for tilsigelse av arvingene til registrering i dødsbo. 1 april.

Departementet uttaler, at der ikke findes noget paabud om, at arvingene skal formelig tilsiges til registreringsforretningen. Det antages derimot at paahvile lensmanden som bestyrer av forretningen saavidt mulig at sørge for, at de tilstedeværende arvinger paa forhaand blir underrettet om tiden for forretningens avholdelse, uten at der tilkommer lensmanden noget særskilt gebyr herfor. Mulige utlæg til porto eller telefon maa lensmanden derimot kunne forlange refundert av boet.

3 april. **Stortingsbeslutning** [1]) angaaende universitetsbudgettet.

3 april. **Stortingsbeslutning** [2]) om bevilgning til offentlige kontorer for arbeidsformidling.

3 april. **Stortingsbeslutning** [3]) om utgifter ved brændevinskontrollen m. v.

4 april. **Lov** *) [4]) om tillæg til lov om bygningsvæsenet i Bergen av 19 april 1899.

§ 1. I det i Bergen 15de—16de januar 1916 avbrændte strøk mellem Muralmenningen, kommunikationslinjen, Christies gate, Smaastrandgaten, Torvalmenningen og Vaagen samt kvartalet mellem Christies gate, Kaigaten, Muségaten og Raadstusmuget er grundeierne i strøket av hensyn til gate- og tomtreguleringen efter branden pligtige til at avstaa sin grund, bebygget eller ubebygget, til kommunen mot erstatning efter overenskomst eller takst. Erstatningen erlægges i penger, medmindre

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. V, indtægtsbudgettets kap. 1, utgiftsbudgettets kap. 2. Dok. nr. 14. Indst. S. XXI. St.tid. s. 603—648.

Der bevilgedes bl. a. løn 2500 kr. til et docentur henholdsvis i kirkehistorie, retsvidenskap og radiokemi, likeledes 2500 kr. til den fysiologisk-hygieniske leder av studenternes idræt (dr. P. Torgersen) og 2000 kr. til en amanuensis ved det Zoologiske laboratorium.

[2]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. VII, kap. 8, tit. 1. Indst. S. nr. 118. St.tid. s. 651—661.

Der besluttedes bl. a. oprettet en inspektørstilling for den offentlige arbeidsformidling med løn for inspektøren 4000 kr. aarlig og 2 alderstillæg à 400 kr. efter 3 og 6 aars tjeneste; av lønnen indsættes 6 pct. i sparebank for senere eventuelt at overføres til en pensionskasse.

[3]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. X, kap. 4, tit. 1—2. Indst. S. nr. 87. St.tid. s. 661.

Der besluttedes bl. a.:

I.

1. De fast beskikkede kontrolører erholder foruten sin aarsløn en særskilt godtgjørelse av kr. 5,00 for hvert døgn, de gjør tjeneste, derunder indbefattet mellemkommende søndage og helligdage, paa hvilke brænderiets eller æterfabrikkens drift stanser.
2. Kontrolører, som uten at være fast beskikket gjør selvstændig tjeneste, erholder i løn kr. 10,00 pr. døgn paa samme maate beregnet som under forrige post anført.
3. Opsynsmænd, som gjør tjeneste under daglig tilsyn av en kontrolør, erholder i løn kr. 5,00 for hvert døgn, de gjør tjeneste, herunder ikke indbefattet mellemkommende søndage og helligdage.

II.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

*) Bekjendtgj. 5 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

[4]) St besl. 3 april. Se Ot. prp. nr. 25. Dok. nr. 15. Indst. O. VII. St.tid., forh. i Ot. s. 190—191; i Lt. s. 61—68.

den likvideres ved overdragelse av tomt i strøket overensstemmende med §§ 3 og 4. 4 april.

Det strøk, hvor lovens §§ 1, 3 og følgende paragraffer kommer til anvendelse, kan efter forslag av formandskapet indskrænkes efter bestemmelse av Kongen.

§ 2. Til at avgi de i kap. 2 i Bergens bygningslov av 19 april 1899 og de i nærværende lov nævnte takster anordnes en kommission, som skal bestaa av 5 medlemmer og 5 varamænd. Mindst 1 av kommissionens medlemmer og 1 av varamændene skal være i besiddelse av de for dommere foreskrevne egenskaper. Kommissionen med varamænd opnævnes av Kongen blandt et utvalg paa 15 dertil skikkede personer, som bringes i forslag av magistrat og formandskap. Før dette forslag endelig vedtages, skal det være offentlig bekjendtgjort og utlagt til eftersyn i mindst 2 uker. Opnævnelsen sker første gang for et tidsrum, som nærmere bestemmes av Kongen, og senere for 3 aar ad gangen.

Skjønskommissionens godtgjørelse fastsættes av Kongen og utredes av Bergens bykasse. Alle tvistemaal angaaende, hvad der er gjenstand for ekspropriation eller for erstatning eller lignende, avgjøres under forretningen av kommissionen. Disse avgjørelser kan paaankes til Høiesteret, hvor saken foretages ved varslets utløp uten hensyn til Høiesterets sessioner. Ankefristen er 4 uker. De av kommissionen avgivne skjøn og takster er derimot upaaankelige. Enhver forliksmægling bortfalder. Forøvrig kommer de i lov av 10 mai 1860 om tvungen avstaaelse av grund, dens § 1, indeholdte regler ogsaa til anvendelse paa disse forretninger, forsaavidt ikke anderledes er bestemt i nærværende lov.

§ 3. Saasnart den nye regulering av det eksproprierte strøk er endelig vedtat og stadfæstet av Kongen, foretar reguleringskommissionen en foreløbig tomteinddeling.

Tomtene takseres derefter av den i § 2 omhandlede kommission under hensyntagen til kommunens utgifter ved reguleringen, dog saaledes, at prisen ikke for nogen tomt maa staa i misforhold til den værdiforøkelse, som tomten antages at ha faat ved de av kommunen foretagne reguleringsforanstaltninger. Taksten avgives pr. m.^{2}.

De tomter, som bystyret finder, at byen selv bør beholde til offentlig bruk, skal det være berettiget til at overta efter den satte takst.

Efterat taksten er avholdt, indrykkes bekjendtgjørelse herom i aviserne med opfordring til dem, som ved branden var grundeiere i strøket, til inden 4 uker at meddele magistraten, om de ønsker at overta nogen tomt for den satte takst.

Efter denne frist avgir reguleringskommissionen indstilling til formandskapet om, hvem der bør gives fortrinsret, saafremt flere ønsker at overta samme tomt.

4 april. Formandskapet træffer derefter avgjørelse om disse tomters størrelse og til hvem, de skal overdrages. Foretages væsentlig forandring med nogen enkelt tomt, kan ny takst for tomten kræves avgit. Tomter, hvortil ingen av dem, som ved branden var grundeiere i strøket, har meldt sig inden ovennævnte frist, kan formandskapet sælge eller bortfæste til andre uten at være bundet av den ovennævnte takst.

§ 4. Grundeier, som ikke overtar nogen tomt overensstemmende med § 3, kan av formandskapet efter indstilling fra reguleringskommissionen i det brændte strøk anvises tomt i samme kvartal eller nabokvartal som refusion for grundavstaaelsen, naar det ved skjøn av den i § 2 omhandlede kommission avgjøres, at tomten er likesaa god og beleilig som hans tidligere eiendom.

Grundeieren er i saa fald pligtig til at tilsvare kommunen den merværdi, som den nye tomt har, sammenlignet med hans tidligere grund, forsaavidt den antages at skyldes, at den nye tomt faar façade til offentlig kai, plads eller gate med større bredde eller bedre stigningsforhold, end der var ved eierens tidligere grund. Størrelsen av det beløp, grundeieren saaledes skal tilsvare, fastsættes av den i § 2 omhandlede kommission.

§ 5. Tomtene overdrages fri for refusion for gategrund, men kommunen kan kræve refusion for efter branden foretat gateoparbeidelse efter en pris av indtil 24 kroner pr. løpende meter façadelinje.

§ 6. Kommunen har ret til at træffe specielle bestemmelser angaaende tomtenes bebyggelse.

§ 7. Erstatningsbeløpene forfalder til betaling, naar de i §§ 3 og 4 omhandlede avgjørelser av formandskapet foreligger, og forrentes imidlertid med 5 pct. fra takstens avhjemling.

For de beløp, grundeiere skal tilsvare kommunen i merværdi efter § 4 samt i refusion for gateoparbeidelse efter § 5, gjælder de betalingsvilkaar, som er fastsat i paragrafferne 20 og 26 i Bergens bygningslov av 19 april 1899.

§ 8. Dokumenter vedrørende overdragelse til og fra kommunen av eiendommer i det brændte strøk er indtil utgangen av 1920 fritat for stempelavgift og tinglæsningsgebyr.

Endvidere fritages kommunen indtil utgangen av 1916 for erlæggelse av sportler for panteattester vedrørende eiendommer i dette strøk.

§ 9. Nærværende lov træder i kraft straks.

4 april. **Stortingsbeslutning** [1]) om bevilgning til drift av Norges Oplysningskontor for Næringsveiene.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. IV, indtægtsbudgettet kap. 1, tit. 4, utgiftsbudgettet kap. 1, tit. 9. Indst. S. nr. 90. St.tid. s. 717—718. Lønsregulativet av 1914 (indtat i Lovtid. 2den avd. for s. a.

Stortingsbeslutning[1]) angaaende faste lønninger m. v. vedkommende toldvæsenet. 4 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Bjelland sogns frivillige fattigpleie ved dokument av 27 januar 1916 oprettede legat til fordel for værdige trængende i Bjelland sogn samt paa de samtidig utfærdigede statutter for dette legat. 4 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av høiesteretsadvokat Aage Schou ved gavebrev av 30 december 1915 oprettede »Cand. jur. Ejvind Schous legat« til ferieophold paa landet for fattige barn inden Fagerborg menighet i Kristiania samt paa de under 17 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 4 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av overretsassessor Thomas Jacob Aall ved testamente av 15 juni 1915 oprettede »Statssekretær Jacob Aall og hustrus legat« til medicinsk forskning (særlig hygiene) samt paa den under 3 februar 1916 utfærdigede fundas for dette legat. 5 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av forhenværende kjøbmand And. Larsen og hustru Marie Larsen, født Wischman, ved testamente av 5 november 1912 oprettede legat til landophold for trængende syke barn i Kristiania samt paa de under 16 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 5 april.

Skrivelse*) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket 6 april.

oljekit.

Denne bestemmelse træder i kraft den 10 april d. a.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes: 6 april.

---

pag. 96) besluttedes fra 1 juli 1916 fastsat saavel for sekretærer som assistenter i overensstemmelse med det for departementsfunktionærer gjældende regulativ (saaledes at begge grupper deles i 2 klasser).

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. X, kap. 2, tit. 1. Indst. S. XXXIII A. St.tid. s. 674—680.

Der besluttedes bl. a. oprettet en toldkontrolørpost i Larviks tolddistrikt, Sandefjords toldsted, fra 1 juli 1916 (mot at der fra samme tid inddrages en toldbetjentpost sammesteds).

*) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

6 april. At Østre Talviks jordmordistrikt i Finmarkens amt deles i følgende to distrikter:

1. Leirbottens jordmordistrikt, omfattende samtlige bosteder fra og med Høivik til og med Korsnes samt Aarøen.
2. Komagfjords jordmordistrikt, bestaaende av samtlige gaarder nordenfor Korsnes.

Delelinjen mellem de nye distrikter blir at trække over »Storfjeldet« mellem Korsnes og Korsfjorden.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

7 april. **Lov***) [1]) indeholdende forandringer i lov om arv av 31 juli 1854.

I.

Efternævnte bestemmelser i lov om arv av 31 juli 1854 skal herefter lyde saaledes:

§ 2. Slegtningers arveret er i den nedstigende og opstigende linje samt i den første sidelinje ubegrænset av fødsler eller led.

I de øvrige linjer arver ingen fjernere end beslegtede i femte led. Leddene tælles saaledes, at hver fødsel, hvorigjennem slegtskapet mellem arving og arvelater er dannet, regnes for et led.

§ 25. Er hverken forældre eller avkom av disse ilive, gaar arven over til tredje arvegangsklasse, som er den avdødes bedsteforældre og disses avkom indtil og med femte led fra arvelateren, saaledes at den ene halvdel tilfalder farens og den anden halvdel morens forældre, hvilke igjen indbyrdes deler saaledes, som ovenfor med hensyn til forældres arv efter barn sagt er. Er bedstefar eller bedstemor død, træder dennes barn, som er arvelaterens farbrødre eller morbrødre, fastere eller mostere, og, om nogen av disse er døde, deres avkom i den avdødes sted, efter de ovenfor om arvelaterens søskende givne regler. Er den ene av bedsteforældrene paa fars eller mors side død uten arveberettiget avkom, tilhører dennes lod den anden av bedsteforældrene paa samme side eller dennes avkom; og gives der ikke mere nogen arving i bedsteforældrenes linje paa den ene side, mens saadanne paa den anden side endnu er til, tilfalder hele arven dem.

§ 26. Er ogsaa bedsteforældrenes linjer utdød, kaldes fjerde klasse, eller oldeforældre og deres avkom, til arv efter de samme regler, som om næstforegaaende arvegangsklasse er git, saaledes at hvert par oldeforældre, om alle er ilive, faar en fjerdepart, hvilken, om den ene av et par oldeforældre er død uten avkom indtil og med femte led fra arvelateren, tilhører den anden, der lever igjen.

---

*) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

[1]) St. besl. 3 april. Se Ot.prp. nr. 3. Indst. O. nr. 24. St.tid., forh. i Ot. s. 178—179; i Lt. s. 60—61.

Er det ene par oldeforældre eller deres arveberettigede 7 april.
avkom ikke mere til, arver det andet par paa samme side eller deres avkom; og er begge par oldeforælde tillikemed deres linjer utdøde, gaar hele arven over til oldeforældrene paa den anden side.

§ 27. Er hverken oldeforældre eller arveberettiget avkom av dem til, kommer femte klasse, eller tipoldeforældre og disses barn, til arv i overensstemmelse med de om oldeforældres linjer opstillede regler, og saaledes fremdeles opad, saalænge der maatte findes slegtninger i opstigende linje.

II.

Denne lov træder i kraft 1 januar 1917.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 15 i lov 7 april.
om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes efter Kristiansands bystyres andragende, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i kjøpstaden Kristiansand.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov 7 april.
om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Nedre Eker herred, Buskeruds amt, i møte den 26 januar 1916 besluttede vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning, — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av 7 april.
lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Røkens herred, Buskeruds amt, i møte den 5 februar 1916 besluttede vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

Kongelig resolution*), hvorved nedenstaaende i Arbeids- 7 april.
departementets foredrag av 7 april 1916 foreslaaede bestemmelser om kjørehastighet paa Tryvandsbanen og om sikkerhetsforanstaltninger vedkommende færdslen paa banen nærliggende veier m. v. approberes som gjældende indtil videre:

1. Den langs banen førende vei og veier, som senere anlægges i banens umiddelbare nærhet, blir at forsyne med de

*) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.
**) Bekjendtgj. 8 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor de approberte vedtægter er indtat.

7 april. sikkerhetsforanstaltninger (t. eks. stabbestener og rækverk), som departementet maatte anse paakrævet av hensyn til banens og de veifarendes sikkerhet.

2. Ved banelinjens endepunkter — hvor disse ligger i nærheten av befærdet vei — og i nærheten av eventuelle veikrydsninger i planum skal anbringes advarselstavler til underretning for de veifarende.

Saafremt der senere anordnes veioverganger i planum, blir der forøvrig at træffe særskilte bestemmelser angaaende sikkerhetsforanstaltninger ved saadanne overganger.

Den til enhver tid gjældende kjøreplan skal, tydelig avfattet, opslaaes paa iøinefaldende steder ved veikrydsningene.

3. Under iagttagelse av de nedenfor under post 5 samt i banens tjenestereglement foreskrevne forsigtighetsregler gjælder følgende regler for kjørehastigheten:

Med bogievogner kan banen trafikeres med en hastighet av indtil 35 km. pr. time i retning mot Tryvandshøiden og indtil 30 km. pr. time i retning mot Holmenkollen, hvor linjen er ret eller nogenlunde ret og med reduktion til 20 km. pr. time paa strækninger, hvor der forekommer trange kurver eller banelinjens tracé er sterkt bugtet.

Enhver nedadgaaende vogn skal stoppe eller farten reduceres til 5 km. hastighet ved Voxenskogen og Voxenlien stoppested og ved Holmenkollen Sanatorium stoppested.

4. Frognersæteren stoppested skal utstyres som blokstation, anordnet saaledes, at ingen opadgaaende vogn maa fortsætte forbi stoppestedet, forinden nedadgaaende vogn fra Tryvandshøiden har passert bloksignalet og er ledet ind paa høire spor paa kjøreretning mot Majorstuen.

5. Togpersonalet skal i nærheten av veikrydsninger nøie ha sin opmerksomhet henvendt paa de veifarendes hester og andre dyr. Hvis disse viser sig urolige, skal kjørehastigheten indskrænkes, i nødsfald toget endog stanses.

6. Under trafikken i den mørke del av døgnet skal alle stationer, stoppesteder og veikrydsninger i planum være tilstrækkelig belyst.

7. Angaaende de øvrige sikkerhetsforanstaltninger henvises til banens tjenestereglement.

7 april. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles stadfæstelse paa en fremlagt plan for den i Nesoddens herred beliggende »Stupind fagskole«, saaledes at Kristiania og omegns vergeraad sammesteds kan anbringe piker, som ønskes anbragt i »barnehjem eller lignende indretning« (kfr. lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 1).

7 april. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa de i generalforsamling den 2

februar 1916 vedtagne forandringer i den for Eids og Starheims Brandforsikringsforening ved høieste resolution av 11 april 1904, jfr. kongelig resolution av 5 november 1912, approberte plan. 7 april.

Stortingsbeslutning[1]) angaaende bevilgning til Riksforsikringsanstalten. 7 april.

Driftsreglement*) for Tryvandsbanen, approbert 10 april 1916 av Departementet for de Offentlige Arbeider i henhold til den samme ved kongelig resolution av 31 mars næstfør givne bemyndigelse, saaledes at reglementet blir gjældende indtil videre. 10 april.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 11 april.

1. I medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at utførsel av fiskelevertran indtil videre skal være forbudt, dog saaledes, at utførsel kan finde sted, hvis vedkommende eksportør ved utførselen indbetaler til toldvæsenet en avgift, som indtil videre fastsættes til:

   kr. 5,00 pr. tønde,
   » 2,50 » 1/2 tønde,
   » 1,25 » 1/4 »

   eller, naar varen eksporteres i anden emballage, 5 øre pr. kgr.
2. Socialdepartementet bemyndiges til at anvende de beløp, som indbetales, til at regulere prisene paa medicintran til indenlandsk forbruk.
3. Disse bestemmelser træder i kraft straks.

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania, foranlediget ved en forespørsel om, hvorvidt der i henhold til lov nr. 6 av 10 april 1915 om forældre og egtebarn er adgang til at utfærdige resolution om underholdsbidrag mot en her i landet boende utlænding, naar hans hustru og barn er utlændinger og bosat i utlandet. 11 april.

Departementet uttaler, at der antages at være adgang til

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. VII, kap. 4, tit. 2—10. Indst. S. nr. 120. St.tid. s. 724—727.
Der besluttedes bl. a. oprettet 2 nye 1ste sekretærstillinger samt en assistentstilling av 1ste og 1 av 2den klasse.

*) Reglementet, som er bekjendtgj. 11 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, er likelydende med det under 13 mars 1913 for Holmenkolbanen og Smestadbanen approberte driftsreglement, hvilket reglement er indtat i Lovtid. 1ste avd. nr. 11 for 1913, s. 121 flg.

**) Bekjendtgj. 11 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

11 april. at utfærdige resolution om underholdsbidrag i det foreliggende tilfælde, forsaavidt iøvrig betingelserne efter § 1 i lov nr. 6 av 10 april 1915 findes at være tilstede. Bestemmelsen i den nævnte lov om, at det er amtmanden paa morens (hustruens) hjemsted, som utfærdiger beslutning om bidrag, tar formentlig kun sigte paa det almindelige tilfælde, at hustruen er bosat her i landet, og kan ikke antages at avskjære adgangen til utfærdigelse av beslutning om underholdsbidrag i et tilfælde, hvor hustruen er bosittende utenfor landet, mens manden er fast bosat og har sit erhverv her i riket.

11 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Kristiania magistrat, 3dje avdeling, i anledning av en forespørsel vedkommende forstaaelsen av aktieloven av 19 juli 1910.

Herom bemerker departementet:

Som av magistraten anført handler aktielovens § 27 alene om anvendelse av oplagte fond til forhøielse av aktiekapitalen gjennem tilskrivning paa aktierne, men ikke om deres anvendelse til utstedelse av nye aktier uten vederlag. Under hensyn hertil antar departementet for sit vedkommende, at der ikke er adgang for et aktieselskap til at anvende oplagte fond til forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av friaktier, idet en saadan fremgangsmaate formentlig vilde komme i strid med forskriftene om forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av nye aktier i aktielovens § 24 flg. (jfr. ogsaa § 20).

11 april. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre stivelse fra riket.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

12 april. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At der fra det ved resolution av 10 juli 1885 oprettede Bremsnes jordmordistrikt i Romsdals amt utskilles et nyt jordmordistrikt, omfattende gaardsnr. 31 til og med nr. 45 av Bremsnes herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

12 april. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At Nordre Evenes jordmordistrikt i Nordlands amt deles i følgende 2 distrikter:

---

*) Bekjendtgj. 15 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

1. Evenes jordmordistrikt, omfattende gaardsnr. 1 til og med nr. 19. 12 april.
2. Bogen jordmordistrikt, omfattende gaardsnr. 20 til og med nr. 31 av Evenes herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvori uttales, at der ikke efter skattelovgivningen kan antages at paahvile medlemmene av en ligningsnævnd nogen pligt til personlig at opta mandtal over ligningsdistriktets skattepligtige. Til istandbringelsen av det for ligningen fornødne mandtal maa ligningsnævnden ansees berettiget til at anta lønnet medhjælp, hvortil utgiftene blir at utrede av kommunen (landskattelovens § 70). Hvor der ved ligningsvæsenet er ansat fast forretningsfører, vil det selvfølgelig i første række paahvile ham som pligt at føre fornøden kontrol med, at skattemandtallet blir omhyggelig og fuldstændig tilveiebragt for ligningsnævndens arbeide. 13 april.

Lov*)[1]) om aktuareksamen ved Universitetet. 14 april.

§ 1. Ved Universitetet skal der avholdes en aktuareksamen.

§ 2. Aktuareksamen bestaar av to avdelinger, en matematisk avdeling, som avholdes av det Matematisk-Naturvidenskabelige Fakultet, og en socialvidenskabelig avdeling, som avholdes av det Juridiske Fakultet.

Den matematiske avdeling omfatter almindelig matematik og aktuarmatematik. Almindelig matematik forlanges i den utstrækning, som den kræves ved den matematisk-naturvidenskabelige embedseksamens almindelige avdeling.[2]) Aktuarmatematiken omfatter sandsynlighetsregning, utjevningslære, interpolationsregning, matematisk statistik og livsforsikringsmatematik.

Den socialvidenskabelige avdeling omfatter statsøkonomisk eksamen[3]) eller, hvis der indføres en statsvidenskabelig embedseksamen, dennes socialvidenskabelige avdeling, hvorhos kandidaten har at avlægge skriftlig prøve i bokholderi eller fremlægge skriftlig bevis for avlagt prøve deri ved handelsskole med godkjendt eksamensret, og hvis kursus har mindst et aars varighet.

---

*) Bekjendtgj. 15 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) St. besl. 3 april. Se Ot. prp. nr. 12. Indst. O. nr. 20. St.tid., forh. i Ot. s. 175—178; i Lt. s. 60.

[2]) Se reglement av 19 november 1913 § 4, 1.

[3]) Se lov 9 oktober 1905, nr. 3, og lov 27 mai 1910, nr. 1, reglement 27 november 1907, kongelige resolutioner 7 januar 1909, 1 mai og 15 oktober 1915.

14 april. Der avholdes saavel skriftlig som mundtlig prøve ved eksamen.

§ 3. Adgang til at underkaste sig denne eksamen tilkommer enhver, som er immatrikulert ved Universitetet og har underkastet sig den i lov om forberedende prøver ved Universitetet av 9 juni 1903, § 1, 1ste punktum, foreskrevne prøve.

§ 4. Personer, som opfylder betingelserne efter § 3 og derhos har underkastet sig statsøkonomisk eksamen, har adgang til at underkaste sig aktuareksamen ved en tillægseksamen, omfattende den matematiske prøve samt bokholderi.

Kandidater med matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen med matematik som hoved- eller bifag har kun at underkaste sig prøven i aktuarmatematik samt den socialvidenskabelige avdeling med bokholderi.

§ 5. De nærmere bestemmelser om aktuareksamen og de i foregaaende paragraf omhandlede tillægseksamener gives ved reglement, fastsat av Kongen, som likeledes træffer bestemmelse om, naar eksamen første gang skal avholdes.

14 april. **Kongelig kundgjørelse** *) [1]) om midlertidig toldfrihet for kornvarer og poteter.

I tariffen for indførselstolden blir under artiklerne »kornvarer« og »poteter« at indta følgende anmerkninger:

Kornvarer:

Anm. 3.

For den gjenværende del av budgetterminen 1915—1916 kan Kongen paa de nærmere betingelser, som av ham fastsættes, bestemme, at der ikke opkræves told av de under »kornvarer« nævnte varer, med undtagelse av malt, samt av sækker, hvori disse varer indføres. Naar saadan bestemmelse træffes, kan det samtidig bestemmes, at allerede fortoldede, men ikke til forbruk avsatte beholdninger av kornvarer med sækker, indgaar uten erlæggelse av told, saaledes at i henhold hertil formeget betalte toldbeløp blir at tilbakebetale.

Poteter:

Anm.

For den gjenværende del av budgetterminen 1915—1916 kan Kongen paa de nærmere betingelser, som av ham fastsættes, bestemme, at der ikke opkræves told av raa poteter. Naar saadan bestemmelse træffes, kan det samtidig bestemmes, at allerede fortoldede, men ikke til forbruk avsatte beholdninger

*) Bekjendtgj. 15 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
[1]) Se St. prp. nr. 28. Tillæg til indst. S. XII. St.tid. s. 821—848.

av poteter, indgaar uten erlæggelse av told, saaledes at i hen- 14 april.
hold hertil formeget betalte toldbeløp blir at tilbakebetale.

I henhold til de i nævnte beslutning givne bemyndigelser bestemmes:

1. At der fra og med 17 april d. a. indtil utgangen av budgetaaret 1915—1916 ikke blir at opkræve told av de i toldtariffen under »kornvarer« nævnte varer, med undtagelse av malt, samt av sækker, hvori disse varer indføres, og at der i samme tidsrum ikke blir at opkræve told av raa poteter.
2. At Finans- og Tolddepartementet bemyndiges til paa de nærmere betingelser, som av dette fastsættes, at tilstaa tilbakebetaling av erlagt told av allerede fortoldede, men til forbruk ikke avsatte beholdninger av hvete og hvetemel med sækker, samt av poteter, forsaavidt disse beholdninger den 17 april d. a. utgjør mindst henholdsvis 10 000 kg. hvete, 50 hele sækker eller 5000 kg. hvetemel og 10 000 kg. poteter.
3. At toldfrihet efter post 1 og 2 alene tilstaaes paa betingelse av, at der av de beholdninger av toldfrit indført hvete og hvetemel med sækker samt poteter av mindste størrelse som i post 2 bestemt, som forefindes, naar tolden paa disse artikler igjen træder i kraft, blir at svare tarifmæssig told efter derom av Finans- og Tolddepartementet truffet nærmere bestemmelse.

Kongelig kundgjørelse*) [1]) om avgifter til stats- 14 april.
kassen av brændevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av ætylætertilvirkningen samt av øltilvirkningen.

Fra 1 juli 1916 skal til statskassen erlægges:

A. Avgift av brændevinstilvirkningen ved de almindelige brænderier efter følgende regler:

1. Avgiften erlægges med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre — for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.
2. Naar norsk brændevin, hvorav foranstaaende avgift er betalt, i partier paa 1 — en — hektoliter eller derover og med iagttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolddepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften at tilbakebetale for raaspiritus med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre —, for renset spiritus med kr. 2,64 — to kroner og fire og seksti øre —, samt for til drik tilberedte destillata, hvortil

*) Bekjendtgj. 15 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
[1]) Se St. prp. nr. 6. Indst. S. XXXII. St.tid. s. 663—665.

14 april. har været anvendt fuldstændig renset spiritus, med kr. 2,67 — to kroner og syv og seksti øre — pr. liter av 100 pct. alkoholstyrke, naar andragende derom fremkommer inden to aar efter utførselen. Forat brændevin skal ansees som renset, maa det paa en saadan maate, som av Finans- og Tolddepartementet nærmere bestemmes, godtgjøres, at det efter skattelægningen har undergaat en fuldstændig rensningsproces med omdestillation.

3. Naar brændevin gjøres utjenlig til drik (denatureres), eller det paa anden fyldestgjørende maate findes garantert mot at bli anvendt til drik, kan Finans- og Tolddepartementet tillate, at det fritages for tilvirkningsavgiften paa samme maate som færdige destillata, der utføres til utlandet.

B. Avgift av mais, durra eller rug, hel eller formalt, som anvendes til brændevinstilvirkning ved de almindelige brænderier, efter følgende regler:

1. Av mais erlægges en avgift av 5 — fem — øre pr. kg. Naar et til den forbrukte mais svarende kvantum brændevin, beregnet efter et utbytte av 0,375 liter brændevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg. mais, utføres til utlandet inden 30 april i den anden tilvirkningstermin efter den, i hvilken maisen er anvendt, blir efter Finans- og Tolddepartementets nærmere bestemmelse den erlagte avgift at godtgjøre med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.
2. Av durra og rug erlægges paa samme maate, beregnet efter et utbytte av 0,30 liter brændevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg., en avgift av 4 — fire — øre pr. kg., og ved utførsel godtgjøres 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.

C. Avgift av ætylætertilvirkningen med kr. 3,50 — tre kroner og femti øre — pr. kg. ætylæter, som tilvirkes. Naar ætylæter av indenlandsk tilvirkning denatureres, eller den paa anden fyldestgjørende maate findes at være garantert mot at bli anvendt til andet end teknisk bruk, kan Finans- og Tolddepartementet tillate, at den fritages for tilvirkningsavgift; ætylæterens eier har at erstatte omkostningene ved denatureringen og kontrollen dermed.

D. Avgift av øltilvirkningen med følgende beløp for hver liter øl:

1. av øl, indeholdende indtil 2,25 vegtprocent alkohol, 3 — tre — øre.
2. av øl, indeholdende over 2,25 indtil 3,75 vegtprocent alkohol, 10 — ti — øre.
3. av øl, indeholdende over 3,75 indtil 5,5 vegtprocent alkohol, 20 — tyve — øre.

For øl, som ikke indeholder over 1 — en — vegtprocent alkohol, kan Finans- og Tolddepartementet paa de nærmere vilkaar, som det maatte fastsætte, tilstaa avgiftsfrihet. 14 april.

Kongelig kundgjørelse *) [1]) om avgift til statskassen av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops. 14 april.

For tidsrummet fra 1 juli 1916 til 30 juni 1917 erlægges til statskassen en avgift av 16 øre pr. kg. av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops.

Kongelig kundgjørelse *) [2]) om avgift til statskassen av jord, som i budgetterminen fra 1 juli 1916 til 30 juni 1917 anvendes til dyrkning av tobak. 14 april.

Av jord som i budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 anvendes til dyrkning av tobak, erlægges en avgift til statskassen av 14 øre pr. kvadratmeter, dog saaledes, at der av det av én dyrker paa én eiendom beplantede areal svares en avgift av mindst kr. 20,00. Avgiften paahviler den, som for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobak.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsættes av Finans- og Tolddepartementet.

Kongelig resolution **), hvorved et utkast til de nærmere forholdsregler, som i kjøpstaden Kristiansund blir at iagtta for at paase overholdelsen av bestemmelserne i lov av 11 juni 1857 angaaende avgift til kommunekassen av hunder i kjøpstæderne og visse ladesteder approberes, saaledes at disse regler træder istedenfor de ved høieste resolution av 20 august 1895 stadfæstede regler vedkommende hundeavgiften i Kristiansund. 14 april.

Kongelig resolution ***), hvorved den av Nannestads herredsstyre i møter den 24 juli, 9 oktober 1915 og 25 mars d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Nannestads herred, Akershus amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre. 14 april.

Vedtægten træder i kraft 10 mai d. a.

Kongelig resolution †), hvorved der i henhold til § 11, 14 april.

---

*) Bekjendtgj. 15 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23., hvor reglerne er indtat.
***) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor vedtægten er indtat.
†) Bekjendtgj. 15 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor paragraffen i den ændrede lydelse er indtat.
[1]) Se St. prp. nr. 31. Indst. S. nr. 117; St.tid. s. 662—663.
[2]) Se St. prp. nr. 17. Indst. S. nr. 110. St.tid. s. 661—662.

14 april. jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Sveio herred i Søndre Bergenhus amt i møte 31 januar 1916 fattede beslutning om forandring av § 10 i de gjældende sundhetsforskrifter for herredet, — dog med en enkelt tilføielse.

14 april. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av bystyret for Tromsø by i møter 28 juni 1915 og 22 februar 1916 fattede beslutning om bestemmelser for renhold i butikker, som tillæg til de for byen ved kongelig resolution av 11 juni 1915 approberte sundhetsforskrifter.

14 april. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Berlevaags herred i Finmarkens amt i møter den 7 august 1914 og 29 juni 1915 fattede beslutning om:
   1. Almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet, — dog med en enkelt forandring.
   2. Forskrifter til forebyggelse av ondartede smitsomme sygdommes utbredelse i herredet.
   3. Forskrifter for renhold m. v. i fiskevær, — samt
   4. Forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De ved kongelige resolutioner av 8 december 1900, 21 september og 17 oktober 1903 approberte, henboldsvis forskrifter til forebyggelse av smitsomme sygdommes utbredelse, almindelige sundhetsforskrifter, og forskrift om ordningen av meddelelsespligten, naar en tuberkuløs syk forandrer bopæl, for Tanens herred, ophæves — forsaavidt Berlevaags herred angaar — fra den dag, da ovenomhandlede forskrifter træder i kraft.

14 april. **Kongelig resolution*****), hvorved de i generalforsamling

*) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor bestemmelserne er indtat.

**) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor de approberte sundhetsforskrifter m. v. er indtat.

***) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor lovene er indtat.

den 8 mars 1916 vedtagne love for fællesfløtning i Trøa elv i Nordre Odalens herred, Hedemarkens amt, approberes i medhold av lov angaaende vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre. 14 april.

Kongelig resolution *), hvorved den i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 avgivne resolution av 27 oktober 1905 for Selbu herred i Søndre Trondhjems amt sættes paany i kraft og forblir gjældende indtil utgangen av aaret 1925. 14 april.

Overtrædelse av resolutionen er belagt med straf.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at al fangst av ferskvandsfisk — stangfiske undtat — for et tidsrum av 3 aar fra 14 juni 1916 at regne skal være forbudt i de inden Nordfrøya herred, Søndre Trondhjems amt, liggende ferskvand, elver, bækker og tjern. 14 april.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Gjerpens herred, Bratsbergs amt, i møte senest den 11 januar 1916 besluttede skogbrandsregler for herredet. 14 april.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Lille-Elvedals herredsstyre i Hedemarkens amt under 15 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Lille-Elvedals herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 14 april.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Ogne herredsstyre i Stavanger amt under 21 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Ogne herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier 14 april.

*) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
**) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor skogbrandsreglerne er indtat.

14 april. eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

14 april. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Strandens herredsstyre i Romsdals amt under 22 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Strandens herred paatræffes uten ledsager i beite-strækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

14 april. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Stamnes herredsstyre i Nordlands amt under 20 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Stamnes herred paatræffes uten ledsager i beite-strækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

14 april. **Kongelig resolution** *), hvorved det istedenfor den ved regjeringens resolution av 14 oktober 1913 under post I indtagne bestemmelse om forbud mot motorvognkjøring paa hovedveien mellem Øie i Hjørundfjord og Tryggestad i Sunnelvens herred bestemmes i medhold av lov av 21 juni 1912 om bruk av motorvogner § 2, andet led, følgende:

Motorvognkjøring er indtil videre forbudt paa hovedveien mellem Øie i Hjørundfjord og Tryggestad i Sunnelvens herred, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter vedkommende myndighets nærmere bestemmelse eller til de for rutegaaende motorvogner fastsatte tider.

Ovennævnte indskrænkning gjælder ikke tohjulede motorcykler og trehjulede motorcykler, som er indrettet alene for én person.

Foranstaaende bestemmelser træder i kraft straks.

14 april. **Kongelig resolution** **), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation

*) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
**) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor bygge forskriftene er indtat.

paa de av Aandalsnes bygningsrepræsentantskap i møter den 16 december 1915 og 16 februar 1916 vedtagne byggeforskrifter for nævnte bygningskommune. 14 april.

Kongelig resolution, hvorved der foretages en forandring i § 6 i fundasen for »Enkedronning Josephines legat for kvindelig utdannelse« (angaaende den der nævnte raadgivende komités sammensætning). 14 april.

Kongelig resolution, hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet to nye apotek i Sarpsborg, det ene i den østre bydel, ikke længer vest end Frams gate, og det andet i bydelen Sannesund. 14 april.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i lagsmøte den 15 mars 1916 vedtagne plan for Viks Brandtrygdelag. 14 april.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa de i generalforsamling den 16 oktober 1915 besluttede forandringer i § 14 i den ved høieste resolution av 25 april 1894, jfr. høieste resolutioner av 9 august 1898 og 5 december 1901, approberte plan for Opdals gjensidige Brandforsikringsforening for Løsøre. 14 april.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 20 mars 1916 vedtagne forandring i § 4 i den for Frosta gjensidige Brandforsikringsforening (husavdelingen) ved høieste resolution av 4 april 1903, jfr. kongelig resolution av 10 mai 1912 approberte plan. 14 april.

Stortingsbeslutning[1]) om bevilgning til utskiftningsvæsenet. 14 april.

Lov*)[2]) om ekspropriation av bruksret til foreningS- og forsamlingslokaler i Bergen. 15 april. Nr. 1.

---

*) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VIII, kap. 5. Indst. S. nr. 99. St.tid. s. 909. Jfr. st.besl. 28 febr. 1914 (indtat i Lovtid. 2den avd. for s. a. pag. 96) og st.besl. 4 februar 1915 (indtat i Lovtid. 2den avd. for s. a. pag. 23).

Der besluttedes bl. a. at vende tilbake til den tidligere (før 1 juli 1914 gjældende) regel med hensyn til beregningen av utskiftningsformændenes alderstillæg og anciennitet, saaledes at tjenestetid som ikke fastlønnet og midlertidig formand medregnes i anciennitéten ved oprykning i fastlønnet stilling, og at midlertidige formænd, som har kontinuerlig arbeide, kan tilstaaes alderstillæg.

[2]) St.besl. 15 april. Se Ot.prp. nr. 29. Indst. O. nr. 35. St.tid., forh. i Ot. s. 293—297; i Lt. s. 70—78.

15 april. Nr. 1.

§ 1. Bergens kommune kan efter beslutning av magistrat og formandskap kræve avstaat mot erstatning bruken av forenings- og forsamlingslokaler inden byens grænser for at anvende dem til herberge for husvilde. Avstaaelse av lokalerne kan kræves i saadant omfang, som de nævnte myndigheter finder paakrævet.

§ 2. De kommunale myndigheter er berettiget til om fornødent ved politiets bistand at bli sat i besiddelse av de lokaler, som forlanges avstaat, selv om erstatning for avstaaelse endnu ikke er fastsat.

Saavidt mulig bør der dog gives indehaveren av lokalet et rimelig varsel.

§ 3. Kommunens bruksret over de avstaaede lokaler ophører ved et tidspunkt, som Kongen fastsætter.

Kommunen kan forinden bringe forholdet til ophør ved opsigelse med 14 dages varsel.

Kommunen er pligtig til inden forholdets ophør at bringe lokalerne saavidt mulig i samme stand, som de var ved avstaaelsen.

§ 4. Erstatningen for avstaaelsen fastsættes til et bestemt beløp pr. maaned. Ved siden herav pligter kommunen i tilfælde at betale erstatning for skade paa lokalet og for ulempe, som er forbundet med avstaaelsen.

§ 5. Erstatningen fastsættes i mangel av overenskomst ved lovlig skjøn. Paa dette skjøn faar reglerne i lov om tvungen avstaaelse av grund av 10 mai 1860 §§ 2—4 tilsvarende anvendelse, forsaavidt dertil er anledning.

Omkostningene ved underskjøn bæres av kommunen. Hvem der skal betale omkostningene ved overskjøn, bestemmes av skjønsretten.

§ 6. Denne lov træder i kraft straks.

15 april. Nr. 2.

Lov*)[1]) om smaasalg av saltet sild efter vegt.

§ 1. Salg i smaat av saltet sild skal — forsaavidt det ikke sker efter tønde, halvtønde, fjerding eller otting — finde sted efter vegt.

§ 2. Overtrædelse av denne lov straffes med bøter.

§ 3. Den provisoriske anordning av 10 december 1915 om salg av sild efter vegt ophæves.

15 april. Nr. 3.

Lov*)[2]) om bemyndigelse for Kongen til midlertidig at frita Norges Bank for pligten til at kjøpe guld m. v.

---

*) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St.besl. 15 april. Se Ot.prp. nr. 20, Indst. O. nr. 21. St.tid., forh. i Ot. s. 172—175, 200—211; i Lt. s. 78.

[2]) St.besl. 15 april. Se Ot.prp. nr. 28. Indst. O. nr. 33. St.tid., forh. i Ot. s. 289; i Lt. s. 68.

§ 1. Kongen kan indtil utgangen av januar maaned 1917 frita Norges Bank fra dens pligt i henhold til lov av 17 april 1875 § 19 og lov av 23 april 1892 § 14 til at utlevere sedler mot guld i barrer. 15 april. Nr. 3.

Likeledes kan Kongen i samme tidsrum ophæve den ret, som i lov av 17 april 1875 § 9 er tillagt enhver, som indleverer guld til statens myntindretning, til at erholde utmyntet ti- og tyvekroner.

§ 2. Denne lov træder i kraft straks.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Øvre Sandsvær herred, Buskeruds amt, i møte den 5 februar 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring. 15 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av gaardbruker Nils Petter Nilsen Hunstad og hustru Marte Kristensdatter ved gavebrev av 18 februar 1915 oprettede »P. Hunstad og hustrus legat« for Sigdal sogn samt paa de i gavebrevet indeholdte og under 4 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 18 april.

Telegram fra Finansdepartementet til amtmanden i Nedenes amt, hvori uttales, at naar indtægt av skibsrederinæring ansættes ved gjennemsnitsligning efter regelen i landskattelovens § 50, blir gevinst ved salg av skib at medta under gjennemsnitsberegningen. 19 april.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til godseier Thoning Owesens testamente av 19 juli 1879 oprettede »Godseier Thoning Owesens legat for blinde hjemmehørende i det nordenfjeldske Norge« samt paa de under 26 april 1916 utfærdigede statutter for nævnte legat. 26 april.

Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse av 8 april 1916 **) [1]) til forandring i grundlovens § 12. 28 april.

»Grundlovens § 12 sidste led skal lyde saaledes:

Egtefæller, Forældre og Børn eller to Søskende maa ei paa samme Tid have Sæde i Statsraadet.«

*) Bekjendtgj. 17 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) Se St. prp. nr. 157 for 1914, jfr. dok. nr. 51 s. a., forslag I, 1. Indst. S. nr. 127. St.tid. s. 816—820.

28 april. **Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse** av 8 april 1916 *) [1]) til forandring i grundlovens § 69.

»Grundlovens § 69 skal lyde saaledes:

I overordentlige Tilfælde har Kongen ret til at sammenkalde Storthinget udenfor den almindelige Tid.«

28 april. **Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse** av 8 april 1916 *) [2]) til forandring i grundlovens § 75 a.

»Grundlovens § 75 bokstav a skal lyde saaledes:

a. at give og ophæve Love; at paalægge Skatter, Afgifter, Told og andre offentlige Byrder, som dog ikke gjælde længer end til 1ste Juli det Aar, da næste ordentlige Storthing sammentræder, medmindre de af dette udtrykkelig fornyes.«

28 april. **Lov** *) [3]) om indskrænkning i retten til at søke utlæg for gjæld.

§ 1. Utlæg kan ikke tages i:

1. gangklær, senger, sengklær, kjøkkentøi, symaskine eller andet indbo eller i ovner og komfyrer, som ikke er tilbehør til fast eiendom, alt forsaavidt tingene efter forholdene er nødvendige for saksøkte og hans husstand;
2. levnetsmidler, brændsel og belysningsmidler, som er nødvendige til bruk for saksøkte og hans husstand i de nærmeste otte uker. Hvis et tilstrækkelig forraad av disse ting for fire uker ikke findes hos saksøkte eller paa anden maate er sikret, skal av rede penger undtages det beløp, som trænges til indkjøp herav;
3. efter saksøktes valg to kjør eller et tilsvarende antal griser, sauer, gjeter, rensdyr eller fjærfæ, saaledes at til en ko regnes at svare to griser, seks sauer eller gjeter, otte rensdyr eller tyve fjærfæ. Likeledes skal undtages fór til de undtagne dyr, til de er fremfødd;
4. de trækdyr, redskaper, materialier, varer, bøker og andre hjælpemidler, som skjønnes at være nødvendige til utøvelsen av den virksomhet, saksøkte og hans husstand ernærer sig ved, til en værdi av 600 kroner;
5. foreskrevet tjenesteklædning og enhver anden ting, som offentlige tjenestemænd, kirkelige tjenestemænd i anerkjendte religionssamfund, militærpersoner og personale ved

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) Se St. prp. nr. 157 for 1914, jfr. dok. nr. 51 s. a., forslag nr. 1, VIII. Indst. S. nr. 102. St.tid. s. 809.

[2]) Se St. prp. nr. 157 for 1914, jfr. dok. nr. 51 s. a., forslag nr. 1, IX. Indst. S. nr. 101. St.tid. s. 809.

[3]) St. besl. 15 april. Se Ot. prp. nr. 13. Indst. O. IX. St.tid., forh. i Ot. s. 289—293; i Lt. s. 68—70.

jernbane-, sporveis-, telegraf- og telefonanlæg, som er aapent for almenheten, maa ha for at kunne utføre sin tjeneste; 28 april.

6. bøker til bruk for saksøkte eller hans husstand i kirke, ved husandagt, i skole eller ved anden undervisning;
7. regnskaps- og forretningsbøker, familiepapirer, forlovelsesringer, ærestegn og æresgaver;
8. hjælpemidler, som er nødvendige paa grund av legemsmangler eller sygdom og bestemt til bruk for saksøkte eller nogen av hans husstand;
9. penger og andre ting, som er ydet til hjælp i trangstilfælde av offentlige kasser, stiftelser eller offentlig indsamlede midler.

§ 2. Utlæg kan ikke tages i fordring paa:

1. stipendium eller lignende understøttelse, som er tilstaat saksøkte i et særskilt øiemed;
2. ulykkes-, sygdoms- eller uførhetserstatning, som tilkommer saksøkte i henhold til lov.

Er fordringen hævet, kan utlæg heller ikke tages i pengene.

§ 3. Utlæg kan ikke tages i uforfaldt fordring paa:

1. løn eller anden godtgjørelse for offentlig eller privat arbeide;
2. pension, vartpenger, livrente eller anden understøttelse av en offentlig kasse eller indretning, dog ikke frivillig tegnet livrente i den Norske Enkekasse;
3. pension, livrente eller anden understøttelse av en privat selvhjælps- eller understøttelsesforening, naar Kongen har git særskilt bestemmelse om saadan utlægsfrihet;
4. understøttelse fra en privat selvhjælps- eller understøttelsesforening, hvis medlemmer efterhaanden indbetaler regelmæssige indskud, forsaavidt understøttelsen ikke er større end, hvad der efter forholdene skjønnes at være nødvendig for saksøkte og hans familie;
5. anden understøttelse, pension, livrente eller føderaad, hvis fordringen tjener til avløsning av lovbestemt indskudspligt, eller hvis den er erhvervet uten vederlag fra saksøktes side, eller før den gjæld er paadrat, som der søkes utlæg for;
6. underholdningsbidrag, som i henhold til lov tilkommer egtefælle, barn eller et barns mor;
7. erstatning hos den skadegjørende for skade paa legeme eller helbred eller for berøvelse av forsørger.

§ 4. Av forfaldt fordring paa en løpende indtægt av saadan art som nævnt i § 3 kan saksøkte kræve undtat fra utlæg det beløp, som efter forholdene skjønnes nødvendig til

28 april. hans og hans families underhold til den dag, da indtægten næste gang forfalder.

Er den forfaldte fordring hævet, kan han kræve undtat et tilsvarende beløp i rede penger.

§ 5. Hvis den samlede værdi av de formuesgjenstande, som blir undtat fra utlæg i henhold til § 1 nr. 1—4 og § 4, utgjør mindre end 600 kroner, kan en saksøkt, som er familieforsørger, ogsaa kræve undtat andre gjenstande, naar værdien av dem og de gjenstande, som er nævnt foran, tilsammen ikke overstiger 600 kroner.

§ 6. Uten hinder av bestemmelserne i §§ 1 og 5 kan utlæg tages, naar saksøkeren har panteret eller tilbakeholdsret i gjenstanden for det krav, som søkes fyldestgjort, eller naar kravet utgjør kjøpesummen for den.

Bestemmelsen i § 2 nr. 1 gjælder ikke, naar utlæg søkes for gjæld, som er paadrat i anledning av det øiemed, stipendiet eller understøttelsen er ydet til.

Bestemmelserne i § 1 nr. 2—5 og §§ 2—5 gjælder ikke, naar utlæg søkes for skatter eller andre offentlige avgifter eller for privat erstatningskrav paa grund av forsætlig skadegjørende handling.

Bestemmelserne i §§ 2—5 gjælder ikke, naar utlæg søkes for krav, som grunder sig paa lovbestemt forsørgelsespligt, fattigvæsenets erstatningskrav i saadan anledning eller fattigvæsenets utlæg for saksøkte selv. I disse tilfælde kommer heller ikke § 1 nr. 2—5 til anvendelse, naar saksøkte ikke er familieforsørger.

§ 7. Særskilt utlæg kan ikke tages i retten til at bruke eller utnytte en formuesgjenstand eller til at oppebære dens frugter eller indtægter, naar der er adgang til at ta utlæg i gjenstanden selv.

I avling paa roten kan aldrig særskilt utlæg tages.

§ 8. Særskilt utlæg kan ikke tages i de enkelte dele, som en formuesgjenstand bestaar av, eller i en brøkdel av gjenstanden, uten naar delen utgjør alt det, saksøkte eier i gjenstanden, eller saksøkerens krav grunder sig paa en ret, som særskilt hviler paa delen.

Heller ikke kan særskilt utlæg tages i gjenstande, som efter gjældende ret maa betragtes som tilbehør til en hovedgjenstand.

§ 9. Ved bergverk, fabrik eller andet industrielt anlæg kan saksøkte forlange betragtet som tilbehør til grund og bygninger ogsaa de løse maskiner, indretninger og redskaper, som brukes til driften, og andet inventar, som hører til anlægget. Dette gjælder dog ikke kontorinventar og transportmidler og

heller ikke tilbehør, som allerede er beheftet med særskilt utlæg. 28 april.

En panthaver, som i henhold til lov av 8 juni 1895 § 2 har erhvervet panteret i saadant tilbehør, kan motsætte sig, at særskilt utlæg blir tat i det. Samme ret har den, som tidligere har utlæg i anlægget med saadant tilbehør.

Som industrielt ansees ethvert anlæg, som kommer ind under lovgivningen om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter.

§ 10. Saksøkte har ret til at utpeke, hvad der skal tages utlæg i.

Saksøkeren kan dog negte at ta imot utlæg i fast eiendom eller rettigheter i fast eiendom, naar der findes tjenlig løsøre, og han kan negte at ta imot utlæg i fordringer eller andre rettigheter, hvis der findes andet løsøre, som kan tages. Naar andet gods findes, behøver han heller ikke at ta imot utlæg i omtvistede eller usikre fordringer eller rettigheter eller utlæg i løsøre, som det vilde være særlig vanskelig at bevare eller sælge, eller som andre tidligere har erhvervet en ret over, saafremt utlægget maa staa tilbake for den.

Saksøkeren kan ikke negte at ta imot utlæg i en forfaldt fordring paa ham selv, naar den er erkjendt eller retskraftig avgjort.

Er saksøkerens krav sikret ved pant, kan han altid forlange utlæg i pantet.

§ 11. Hvis saksøkte ikke er tilstede ved utlægsforretningen og heller ikke møter ved fuldmægtig, eller hvis han ingen bestemmelse avgir, antages det, at han vil kræve undtat alt det, som loven gir adgang til.

Forretningens bestyrer skal da efter bedste skjøn gjøre undtagelsesretten gjældende og i det hele vareta saksøktes tarv, saavidt mulig efter samraad med hans egtefælle eller andre voksne personer av hans husstand. Hvis ingen saadan person er tilstede eller er villig til at optræde, bør bestyreren raadføre sig med hans husvert eller arbeidsgiver, om der er anledning til det, eller med den, som har gjenstandene i sin besiddelse eller varetægt.

Særlig skal bestyreren passe paa, at løsøre utlægges før fast eiendom og mere undværlige ting før mindre undværlige.

§ 12. De skjøn og værdsættelser, som foranlediges ved bestemmelserne i §§ 1—5, avgives av forretningens bestyrer og vidnerne i forening.

De gjenstande, som blir utlagt eller undtat fra utlæg, skal værdsættes til det beløp, som det antages, at de kan bringe ind ved lovlig forfølgning.

28 april. Av utlægsboken skal det fremgaa, om lovens bestemmelser om undtagelse fra utlæg er iagttat.

§ 13. Det, som i denne lov er bestemt om utlæg, skal ogsaa gjælde om avsætning og arrest.

§ 14. I konkurstilfælde skal de ting, som er nævnt i § 1, ikke indgaa i boets masse. Likeledes kan skyldneren forlange, at de ting og fordringer, som er nævnt i §§ 2—5, ikke inddrages i massen.

I tilfælde av skyldnerens død kan undtagelsesretten gjøres gjældende av hans enke og uforsørgede barn.

§ 15. De rettigheter, som er hjemlet ved denne lov, kan ikke retsgyldig fraskrives.

En skyldner kan heller ikke retsgyldig overdra eller pantsætte uforfaldt fordring paa løn eller anden indtægt, som er nævnt i §§ 2 og 3.

§ 16. Lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 76 skal lyde saaledes:

»Hvad der i § 69 er bestemt om fritagelse for arrest og utlæg for skibsførerens vedkommende, gjælder likeledes til fordel for skibsmandskapet. Arrest eller utlæg i mandskapets tilgodehavende hyre kan bare gjøres under forbehold av skibsførerens tilbakeholds- og fradragsret efter nærværende lovs § 99 samt §§ 102—106. Dette forbehold gjælder ogsaa med hensyn til hyrens avholdelse til dækkelse av underholdningsbidrag, som i henhold til lov tilkommer egtefælle, barn, eller et barns mor«.

§ 17. Lov indeholdende forandringer i lovgivningen om pant av 8 juni 1895 § 2 andet led skal herefter lyde saaledes:

»Som industrielt ansees ethvert anlæg, som kommer ind under lovgivningen om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter«.

§ 18. Denne lov træder i kraft 1 januar 1917.

Fra samme tid ophæves, forsaavidt de endnu er gjældende:

1. lovene av 28 august 1851, 8 mai 1869 og 29 mars 1890 med tillægslov av 27 juli 1896 om indskrænkning i retten til at søke utlæg for gjæld;
2. forordning av 6 december 1743 angaaende idømte pengebøters inddrivelse m. v. § 12 og lov av 16 juni 1883 angaaende omkostningene i straffesaker;
3. lov av 31 mai 1873 om pensionskasse for statens tjenestemænd § 8, lov av 21 juni 1895 om den Norske Enkekasse § 4 sidste led, lov av 8 april 1899 indeholdende tillæg til lovgivningen om den Norske Enkekasse § 7 andet led, lov av 8 august 1908 om ulykkesforsikring for fiskere § 13 (jfr. tillægslov av 6 august 1915), lov av

18 august 1911 om ulykkesforsikring for sjømænd § 31 (jfr. tillægslov av 30 august [1]) 1915), lov av 6 august 1915 om sykeforsikring § 73 og lov av 13 august 1915 om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v. § 31. 28 april.

Kongelig kundgjørelse *) [2]) om formues- og indtægtsskat til statskassen i budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917. 28 april.

§ 1. For budgetterminen fra 1 juli 1916 til 30 juni 1917 erlægges skat til staten efter følgende regler:

a. Av formuer under kr. 10 000,00 erlægges 33 øre av tusen av formuen.

fra kr.	10 000,00,	men under kr.	15 000,00	» 40	—
» »	15 000,00,	—	20 000,00	» 50	—
» »	20 000,00,	—	25 000,00	» 60	—
» »	25 000,00,	—	30 000,00	» 75	—
» »	30 000,00 og derover.			90	—

Det ved beregningen utkomne tal avrundes til det nærmeste med 10 øre delelige beløp.

b. Av indtægt erlægges fem av hundrede av indtægtens skatbare beløp, bestemt efter nedenstaaende regler.

c. Den skat paa formue og indtægt, som fremkommer efter foranstaaende satser, forhøies derpaa med tyve av hundrede. Det utkomne beløp blir at avrunde nedad til det nærmeste med 10 øre delelige tal.

d. Av indtægter fra kr. 12 000,00 erlægges en tillægsskat, beregnet procentvis av vedkommende skatyders samlede skat efter foranstaaende bestemmelser i bokstav a, b og c efter følgende satser:

Av indtægter

fra	kr. 12 000,00	men	under	kr. 14 000,00	erlægges	10	pct.
»	» 14 000,00	»	—	» 16 000,00	—	12	»
»	» 16 000,00	»	—	» 18 000,00	—	14	»
»	» 18 000,00	»	—	» 20 000,00	—	17	»
»	» 20 000,00	»	—	» 25 000,00	—	20	»

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
[1]) Skal være 30 juli 1915.
[2]) Se St. prp. nr. 10, St. prp. nr. 1, hovedp. X, kap. 1, tit. 6—12. Indst. XXXIX A. St.tid. s. 923—928.

28 april. fra kr. 25 000,00 men under kr. 30 000,00 erlægges 25 pct.
» » 30 000,00 » — » 40 000,00 — 30 »
» » 40 000,00 » — » 50 000,00 — 35 »
» » 50 000,00 og derover . . . . . — 40 »

e. Skatydere, som er lignet efter en samlet antat indtægt av kr. 10 000,00 og derover og efter en samlet antat formue av over kr. 100 000,00, erlægger særskilt formuesskat efter følgende satser:

Av formuens første kr. 100 000,00 erlægges intet.
» — næste » 50 000,00 — kr. 0,30 av tusen.
» — — » 50 000,00 — » 0,50 » —
» — — » 100 000,00 — » 0,75 » —
» — — » 200 000,00 — » 1,10 » —
» — — » 250 000,00 — » 1,50 » —
» — — » 250 000,00 — » 2,00 » —
» — — » 500 000,00 — » 2,50 » —
» — — » 500 000,00 — » 3,00 » —
» — — » 1 000 000,00 — » 3,50 » —
» — — » 1 000 000,00 — » 4,25 » —
» — overskytende beløp . . — » 5,00 » —

§ 2. Enhver, som efter de almindelige skattelove for landet og for byene av 18 august 1911 pligter at svare kommuneskat, er med de undtagelser, som følger av nedenstaaende regler, pligtig til at svare skat til staten av sin formue og indtægt. Dog skal kirker og milde stiftelser samt amts-, herreds- og bykommuner helt være fritat for saadan skat til staten. Naar familiestiftelser og andre formuesmasser efter landsskattelovens § 27, byskattelovens § 22, ilignes formuesskat til kommunen, blir de ogsaa at iligne formuesskat til staten.

Likeledes er den, som ikke har bopæl i riket, men nyder løn eller pension av den norske stat, skattepligtig av den indtægt, han saaledes oppebærer. Av diplomatiske og konsulære embedsmænds lønninger blir skat dog kun at erlægge i den utstrækning, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

§ 3. Med hensyn til stedet for skatskrivningen gjælder følgende bestemmelser:

a. Enhver skattepligtig skatlægges i det distrikt, hvor vedkommende efter bestemmelserne i landsskattelovens §§ 20, 21, 23 og 24, byskattelovens §§ 15, 16, 18 og 19, blir at iligne kommuneskat. I dette distrikt medtages ved statsskatskrivningen formue og indtægt, som skatlægges efter bestemmelserne i landsskattelovens §§ 18 og 19, byskattelovens §§ 13 og 14 (jfr. de nævnte loves §§ 82 og 75, begges tredje led).

b. Har nogen, som av den norske stat oppebærer løn eller

pension, hvorav han er skattepligtig, tat ophold i utlandet, skatskrives han i Kristiania skattedistrikt. 28 april.

c. Opstaar der tvist om, i hvilket distrikt en person skal skatskrives, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

d. Naar nogen er ilignet statsskat i et andet distrikt end det, hvor skatskrivningen efter foranstaaende regler rettelig skulde ske, kan han ikke forlange sig fritat for skattens erlæggelse, medmindre den paagjældende formue eller indtægt tillike er ilignet statsskat i det rette distrikt. Derimot kan han i saadant tilfælde ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kræve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres at være fremkommet ved feilagtige ligningsansættelser eller at være urigtig av andre grunde.

§ 4. Av samtlige formuer fra og med kr. 1 000,00 beregnes skat til staten, forsaavidt ikke skatyderens indtægt ifølge bestemmelsen i § 5 er for liten til, at han derav skal svare skat.

§ 5. Indtægter under kr. 1000,00 er skattefrie. Skattepligtige, som efter § 6 henføres til 0 klasse, blir dog at iligne skat, naar indtægten utgjør mindst kr. 400,00.

§ 6. Ved ansættelsen av skat befølges reglerne for klasseinddelingen i skattelovene av 18 angust 1911, for landet § 75, for byene § 68. Derhos blir at henføre til en egen klasse, 0 klasse, skattepligtige selskaper og indretninger, skattepligtige utlændinger (landsskattelovens § 15, byskattelovens § 10, bokstav b og c) samt personer, som av den norske stat oppebærer løn eller pension, men som ikke har fast bopæl her i riket. Har de sidstnævnte personer maattet ta ophold i utlandet som følge av sin stilling i den norske stats tjeneste, blir de dog at henregne til en av klasserne 1—8 efter det antal personer, som de har at forsørge.

Skattepligtige, som blir at henføre til 0 klasse, og hvis indtægtsansættelse er under kr. 1 000,00, skatlægges alene av 40 pct. av den antagne indtægt. Forøvrig ansættes den skatbare del av indtægten efter følgende tabel:

28 april.

Antat indtægt	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1 000,00	400,00	160,00	120,00	100,00	80,00	60,00	40,00	20,00	0,00
1 100,00	440,00	200,00	140,00	120,00	100,00	80,00	60,00	40,00	20,00
1 200,00	480,00	240,00	160,00	140,00	120,00	100,00	80,00	60,00	40,00
1 300,00	520,00	280,00	180,00	160,00	140,00	120,00	100,00	80,00	60,00
1 400,00	560,00	320,00	200,00	180,00	160,00	140,00	120,00	100,00	80,00
1 500,00	600,00	360,00	240,00	200,00	180,00	160,00	140,00	120,00	100,00
1 600,00	640,00	400,00	280,00	240,00	200,00	180,00	160,00	140,00	120,00
1 700,00	680,00	440,00	320,00	280,00	220,00	200,00	180,00	160,00	140,00
1 800,00	720,00	480,00	360,00	320,00	240,00	220,00	200,00	180,00	160,00
1 900,00	760,00	520,00	400,00	360,00	280,00	240,00	220,00	200,00	180,00
2 000,00	800,00	560,00	440,00	400,00	320,00	260,00	240,00	220,00	200,00
2 100,00	840,00	600,00	480,00	440,00	360,00	280,00	260,00	240,00	220,00
2 200,00	880,00	640,00	520,00	480,00	400,00	320,00	280,00	260,00	240,00
2 300,00	920,00	680,00	560,00	520,00	440,00	360,00	300,00	280,00	260,00
2 400,00	960,00	720,00	600,00	560,00	480,00	400,00	320,00	300,00	280,00
2 500,00	1 000,00	760,00	640,00	600,00	520,00	440,00	360,00	320,00	300,00
2 600,00	1 040,00	800,00	680,00	640,00	560,00	480,00	400,00	340,00	320,00

Antat indtægt.	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2 700,00	1 080,00	840,00	720,00	680,00	600,00	520,00	440,00	360,00	340,00
2 800,00	1 120,00	880,00	760,00	720,00	640,00	560,00	480,00	400,00	360,00
2 900,00	1 160,00	920,00	800,00	760,00	680,00	600,00	520,00	440,00	380,00
3 000,00	1 200,00	960,00	840,00	800,00	720,00	640,00	560,00	480,00	400,00
3 100,00	1 240,00	1 000,00	880,00	840,00	760,00	680,00	600,00	520,00	440,00
3 200,00	1 280,00	1 040,00	920,00	880,00	800,00	720,00	640,00	560,00	480,00
3 300,00	1 320,00	1 080,00	960,00	920,00	840,00	760,00	680,00	600,00	520,00
3 400,00	1 360,00	1 120,00	1 000,00	960,00	880,00	800,00	720,00	640,00	560,00
3 500,00	1 400,00	1 160,00	1 040,00	1 000,00	920,00	840,00	760,00	680,00	600,00
3 600,00	1 440,00	1 200,00	1 080,00	1 040,00	960,00	880,00	800,00	720,00	640,00
3 700,00	1 480,00	1 240,00	1 120,00	1 080,00	1 000,00	920,00	840,00	760,00	680,00
3 800,00	1 520,00	1 280,00	1 160,00	1 120,00	1 040,00	960,00	880,00	800,00	720,00
3 900,00	1 560,00	1 320,00	1 200,00	1 160,00	1 080,00	1 000,00	920,00	840,00	760,00
4 000,00	1 600,00	1 360,00	1 240,00	1 200,00	1 120,00	1 040,00	960,00	880,00	800,00
4 100,00	1 660,00	1 400,00	1 280,00	1 240,00	1 160,00	1 080,00	1 000,00	920,00	840,00
4 200,00	1 720,00	1 440,00	1 320,00	1 280,00	1 200,00	1 120,00	1 040,00	960,00	880,00
4 300,00	1 780,00	1 480,00	1 360,00	1 320,00	1 240,00	1 160,00	1 080,00	1 000,00	920,00

Antat indtægt.	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
4 400,00	1 840,00	1 520,00	1 400,00	1 360,00	1 280,00	1 200,00	1 120,00	1 040,00	960,00
4 500,00	1 900,00	1 560,00	1 440,00	1 400,00	1 320,00	1 240,00	1 160,00	1 080,00	1 000,00
4 600,00	1 960,00	1 600,00	1 480,00	1 440,00	1 360,00	1 280,00	1 200,00	1 120,00	1 040,00
4 700,00	2 020,00	1 660,00	1 520,00	1 480,00	1 400,00	1 320,00	1 240,00	1 160,00	1 080,00
4 800,00	2 080,00	1 720,00	1 560,00	1 520,00	1 440,00	1 360,00	1 280,00	1 200,00	1 120,00
4 900,00	2 140,00	1 780,00	1 600,00	1 560,00	1 480,00	1 400,00	1 320,00	1 240,00	1 160,00
5 000,00	2 200,00	1 840,00	1 660,00	1 600,00	1 520,00	1 440,00	1 360,00	1 280,00	1 200,00
5 100,00	2 260,00	1 900,00	1 720,00	1 660,00	1 560 00	1 480,00	1 400,00	1 320,00	1 240,00
5 200,00	2 320,00	1 960,00	1 780,00	1 720,00	1 600,00	1 520,00	1 440,00	1 360,00	1 280,00
5 300,00	2 380,00	2 020,00	1 840,00	1 780,00	1 660,00	1 560,00	1 480,00	1 400,00	1 320,00
5 400,00	2 440,00	2 080,00	1 900,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00	1 520,00	1 440,00	1 360,00
5 500,00	2 500,00	2 140,00	1 960,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 560,00	1 480,00	1 400,00
5 600,00	2 560,00	2 200,00	2 020,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00	1 520,00	1 440,00
5 700,00	2 620,00	2 260,00	2 080,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 560,00	1 480,00
5 800,00	2 680,00	2 320,00	2 140,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00	1 520,00
5 900,00	2 740,00	2 380,00	2 200,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 560,00
6 000,00	2 800,00	2 440,00	2 260,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00

Antat indtægt.	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
6 100,00	2 860,00	2 500,00	2 320,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00
6 200,00	2 920,00	2 560,00	2 380,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00
6 300,00	2 980,00	2 620,00	2 440,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00
6 400,00	3 040,00	2 680,00	2 500,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00
6 500,00	3 100,00	2 740,00	2 560,00	2 500,00	2 380,00	2 260,0	2 140,00	2 020,00	1 900,00
6 600,00	3 160,00	2 800,00	2 620,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00
6 700,00	3 220,00	2 860,00	2 680,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00
6 800,00	3 280,00	2 920,00	2 740,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00
6 900,00	3 340,00	2 980,00	2 800,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00
7 000,00	3 400,00	3 040,00	2 860,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00
7 100,00	3 480,00	3 100,00	2 920,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00
7 200,00	3 560,00	3 160,00	2 980,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00
7 300,00	3 640,00	3 220,00	3 040,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00
7 400,00	3 720,00	3 280,00	3 100,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00
7 500,00	3 800,00	3 340,00	3 160,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00
7 600,00	3 880,00	3 400,00	3 220,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00
7 700,00	3 960,00	3 480,00	3 280,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00

Antat indtægt.	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
7 800,00	4 040,00	3 560,00	3 340,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00
7 900,00	4 120,00	3 640,00	3 400,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00
8 000,00	4 200,00	3 720,00	3 480,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00
8 100,00	4 280,00	3 800,00	3 560,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00
8 200,00	4 360,00	3 880,00	3 640,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00
8 300,00	4 440,00	3 960,00	3 720,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00
8 400,00	4 520,00	4 040,00	3 800,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00
8 500,00	4 600,00	4 120,00	3 880,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00
8 600,00	4 680,00	4 200,00	3 960,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00
8 700,00	4 760,00	4 280,00	4 040,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00
8 800,00	4 840,00	4 360,00	4 120,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00
8 900,00	4 920,00	4 440,00	4 200,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00
9 000,00	5 000,00	4 520,00	4 280,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00
9 100,00	5 080,00	4 600,00	4 360,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00
9 200,00	5 160,00	4 680,00	4 440,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00
9 300,00	5 240,00	4 760,00	4 520,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00
9 400,00	5 320,00	4 840,00	4 600,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00

Antat indtægt.	Skatbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr	Kr.	Kr.	Kr.
9 500,00	5 400,00	4 920,00	4 680,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00
9 600,00	5 480,00	5 000,00	4 760,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00
9 700,00	5 560,00	5 080,00	4 840,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00
9 800,00	5 640,00	5 160,00	4 920,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00
9 900,00	5 720,00	5 240,00	5 000,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00
10 000,00	5 800,00	5 320,00	5 080,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00
10 100,00	5 900,00	5 400,00	5 160,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00
10 200,00	6 000,00	5 480,00	5 240,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00
10 300,00	6 100,00	5 560,00	5 320,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00
10 400,00	6 200,00	5 640,00	5 400,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00
10 500,00	6 300,00	5 720,00	5 480,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00
10 600,00	6 400,00	5 800,00	5 560,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00
10 700,00	6 500,00	5 900,00	5 640,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00
10 800,00	6 600,00	6 000,00	5 720,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00
10 900,00	6 700,00	6 100,00	5 800,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00
11 000,00	6 800,00	6 200,00	5 900,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00
11 100,00	6 900,00	6 300,00	6 000,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00

28 april.

Antal indtægt.	Skattbar indtægt								
	0 klasse	1ste klasse	2den klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
11 200,00	7 000,00	6 400,00	6 100,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00
11 300,00	7 100,00	6 500,00	6 200,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00
11 400,00	7 200,00	6 600,00	6 300,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00
11 500,00	7 300,00	6 700,00	6 400,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00
11 600,00	7 400,00	6 800,00	6 500,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00
11 700,00	7 500,00	6 900,00	6 600,00	6 500,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00
11 800,00	7 600,00	7 000,00	6 700,00	6 600,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00
11 900,00	7 700,00	7 100,00	6 800,00	6 700,00	6 500,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00
12 000,00	7 800,00	7 200,00	6 900,00	6 800,00	6 600,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00

Av enhver indtægt over kr. 12 000,00 er det skattefrie beløp i 0 klasse kr. 4 200,00, i 1ste klasse kr. 4 800,00, i 2den klasse kr. 5 100,00, i 3dje klasse kr. 5 200,00, i 4de klasse kr. 5 400,00, i 5te klasse kr. 5 600,00, i 6te klasse kr. 5 800,00, i 7de klasse kr. 6 000,00 og i 8de klasse kr. 6 200,00. 28 april.

Svarer en skattepligtigs indtægt ikke til et av de i tabellen opførte tal, blir den at henføre til det nærmeste av disse. Indtægter over kr. 12 000,00 avrundes til nærmeste med 100 delelige tal. Falder indtægtssummen midt imellem to tal, henføres den til de laveste.

§ 7. Iøvrig blir skatten at utligne efter de gjældende skattelove.

§ 8. Denne skattebeslutning træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 28 april.

1. I medhold av byformandskapslovens § 40 meddeles approbation paa Aalesunds bystyres beslutning av 9 mars 1916 om at oprette et folkeregister.
2. I medhold av § 1 i lov av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfæstes den i samme bystyremøte vedtagne vedtægt for folkeregistret.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder meddeles stadfæstelse paa en av Vardø bystyre den 26 juni 1915 fattet beslutning om forandring i § 16 i de ved kongelig resolution av 8 oktober 1888, kronprinsregentens resolution av 14 mai 1892 samt kongelige resolutioner av 30 december 1895 og 23 april 1915 stadfæstede politivedtægter for Vardø. 28 april.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder meddeles stadfæstelse — med en forandring — paa en av herredsstyret for Stamnes herred, Nordlands amt, den 13 mars 1916 vedtat beslutning om kinematografvedtægt for strandstedet Sandnessjøen. 28 april.

Kongelig resolution†), hvorved bestemmes: 28 april.

I. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor § i den ændrede lydelse er indtat.

***) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

†) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor de nye sundhetsforskrifter er indtat.

28 april. den av herredsstyret for Hylestads herred i Nedenes amt i møte den 9 februar 1916 fattede beslutning om nye almindelige sundhetsforskrifter for herredet.

II. De for Valle herred, samme amt, ved kongelig resolution av 24 november 1866 approberte sundhetsforskrifter ophæves for Hylestads herreds vedkommende fra den tid, ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

28 april. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Vaaler herred, Hedemarkens amt, i møte den 27 november 1915 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med et par forandringer.

28 april. **Kongelig resolution** **), hvorved der i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Hemsedals herred, Buskeruds amt.

28 april. **Kongelig resolution** **), hvorved der i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Sells herred i Kristians amt.

28 april. **Kongelig resolution** ***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Biri herredsstyre i Kristians amt under 22 februar og 17 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Biri herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

28 april. **Kongelig resolution** ***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Tiller herredsstyre i Søndre Trondhjems amt under 23 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Tiller herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor fiskerireglerne er indtat.

***) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Hillesøy herredsstyre i Tromsø amt under 15 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Hillesøy herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 28 april.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 8, jfr. § 15, i lov om bygningsvæsenet i Bergen av 19 april 1899 meddeles approbation paa Bergens bystyres beslutning i møte den 25 februar 1916 angaaende regulering av strøket nærmest søndenfor Svartediket sammesteds paa betingelse av, at ingen bygning opføres nærmere de regulerte veier end fastsat i de for byens villastrøk gjældende avstandsbestemmelser. 28 april.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Molde bystyres beslutning i møte den 25 februar 1916 angaaende saadan tillægsbestemmelse til § 72 i nævnte lov: 28 april.

»Bygninger, som bygningskommissionen finder vil virke skjæmmende for omgivelserne eller for vedkommende strøk, kan negtes opført.

Før bygningskommissionens avgjørelse træffes, skal alle bygningstegninger være forelagt et av bystyret opnævnt skjønhetsraad til uttalelse.«

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 28 april.

1. I henhold til §§ 6 og 7 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Molde bystyres beslutning i møte den 24 mars 1916 angaaende regulering med tilbaketrukne byggelinjer av brandstrøket sammesteds, dog saaledes, at passagerne mellem veien langs elven og Øvre vei samt ved sammenstøtet mellem Frænenveien og Øvre vei sløifes, at »passage nr. 6« indenfor portrumsaapningene, og »passagen over amtmandsgaarden« gives en bredde av henholdsvis 9 og 12,5 meter, og at den foreslaaede regulering av Frænenveien utstaar indtil videre.
2. Den ved resolutioner av 15 juni 1905, 3 mars 1910, 6 december 1912 og 21 mai 1915, jfr. resolution av 4 april

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

28 april. 1913, fastsatte grænse for murtvangsstrøket i Molde forandres saaledes, at murtvangsstrøket utvides til at omfatte det strøk paa østsiden av elven, som begrænses av den paa et fremlagt kart avsatte linje A—B—C.

28 april. **Kongelig resolution** *), hvorved bestemmes:

I. Kongelig resolution av 28 septemper 1901 angaaende betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider i Molde ophæves.

II. I henhold til §§ 3, 15 og 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Molde bystyres beslutning i møte den 24 mars 1916 angaaende
1) instruks for stadskonduktøren sammesteds;
2) tvungen opmaaling av tomter og grunder sammessteds samt betalingsregulativ herfor;
3) betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider sammesteds.

28 april. **Kongelig resolution** **), hvorved i henhold til lov av 15 april 1916 Norges Bank fritages indtil videre for den banken i henhold til lov av 17 april 1875 § 19 og lov av 23 april 1892 § 14 paahvilende pligt til at utlevere sedler mot guld i barrer.

28 april. **Kongelig resolution**, hvorved de i Bergen ansatte politibetjenter som uniform skal benytte:

1. Lue i kepifaçon, 11—12 cm. høi, av mørkeblaat klæde med blank fremstaaende lærskygge og lærstormbaand med messingspænde paa høire side. Rundt luen et 13 mm. bredt guldbaand. Over dette et frontskilt i gult metal med Bergens byvaaben i hvitt metal omgit av en aapen ekekrans og med inskriptionen: »Bergens politi« nedenunder. Opad ender skiltet i en kule (pompon) likeledes av gult metal, rakende op over luens overkant. Til vinterbruk kan benyttes lue av krøllet sort skind uten noget merke.
2. Jakke, enkeltknappet, av mørkeblaat klæde med julf og opstaaende krave med et 7 mm. bredt guldbaand rundt øverste kant og nedover aapningen foran. Skulderklaffer med en liten gul løveknap øverst ved halskraven. Langs klaffenes ytterside et 7 mm. bredt guldbaand. Paa tvers av skulderklaffene romertal I, II og III i gult metal, henholdsvis for politibetjentene, politivaktmestrene (eller stationsbetjentene) og overbetjenten. En brystlomme paa hver side av jakkens julf.

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor den nævnte instruks og regulativer er indtat.
**) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

3. Benklær av samme stof som jakken uten paspoiler. Om sommeren kan benyttes benklær av hvitt lerret. 28 april.
4. Ytterfrak, dobbeltknappet, av samme stof som jakken med to rader gule løveknapper, nedfaldende krave og fastsydde skulderklaffer samt rygstrop. Paa skulderklaffene er anbragt øverst ved halsen en gul løveknap samt distinktionerne I, II og III i gult metal, henholdsvis for betjenter, politivaktmestre (stationsbetjenter) og overbetjent. Paa rygstroppen to over hverandre sittende løveknapper. To sidelommer. Det er tillatt at benytte vaar- eller høstfrak av lettere stof, men med farve og utstyr forøvrig som vinterfrakken.
5. Regntøi: Luetræk og regnslag eller regnkappe av sort gummi, oljetøi eller andet tøi efter anordnede modeller.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles livsforsikringsselskapet »Gjensidige« tilladelse til: 28 april.

I. I de ved kongelig resolution av 4 september 1914 stadfæstede »bestemmelser om krigsforsikring« at forandre ordene »inden utgangen av 1915« i §§ 1 og 8 til »inden utgangen av 1916« samt at forandre nævnte § 8 saaledes som besluttet av selskapets fællesstyre under 29 februar 1916.

II. At forandre §§ 1 og 17 i selskapets vedtægter saaledes som besluttet i en generalforsamling i selskapet 17 mars 1916.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om arbeidsformidling av 12 juni 1906 § 1 bestemmes, at der skal oprettes et offentlig kontor til formidling av arbeide av ethvert slags i 28 april.

1. Hammerfest.
2. Kirkenes i Sydvaranger.

Kongelig resolution, hvorved der indtil videre fastsættes en forhøielse av Lierbanens nuværende fragtgodstakster med 20 % overensstemmende med det i Arbeidsdepartementets foredrag av 28 april 1916 avgivne forslag. 28 april.

Kongelig resolution, hvorved der fastsættes et midlertidig tillæg til Valdresbanens godstakster, stort 20 %, og til persontaksterne, stort 25 %, overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 28 april 1916. 28 april.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov av 15 april 1916 bestemmes, at den ret, som ifølge lov av 17 april 1875 § 9 tilkommer enhver til mot indlevering av guld 29 april.

*) Bekjendtgj. 1 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

29 april. til Statens Myntindretning at erholde utmyntet guldmynter, ophæves fra og med 1 mai d. a. og indtil videre, og saalænge som tilsvarende bestemmelse forblir gjældende i Danmark og Sverige, dog i hvert fald ikke længer end til utgangen av januar maaned 1917.

29 april. **Bruksregler** *) for den del av Dragaas statsalmenning, som ligger inden Holtaalens herred, approbert av Landbruksdepartementet 29 april 1916.

2 mai. **Stortingsbeslutning** [1]) om utgifter ved kontrollen med tobaks- og fyrstikbeskatningen.

2 mai. **Stortingsbeslutning** [2]) angaaende tilsyn med forsikringsselskaper.

2 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fabrikeier G. Jansen til minde om hans hustru opret-

---

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor bruksreglerne er indtat.

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. X, kap. 5, tit. 1—4. Indst. S. XXXXIII. St.tid. s. 1012—1016.

Der besluttedes bl. a.:

A.

— — — — —

B.

Der oprettes fra 1 juli 1916 følgende stillinger ved kontrollen med tobaks- og fyrstikbeskatningen:

a) en overkontrolørstilling,
b) tre underkontrolørstillinger,
c) en kontorassistentstilling.

C.

For tjenestemænd ved kontrollen med tobaks- og fyrstikbeskatningen fastsættes fra 1 juli 1916 saadanne lønninger: 1) overkontroløren kr. 5 000,00 aarlig, 2) underkontrolørerne kr. 2 600,00 aarlig, stigende efter 3 og 6 aars tjeneste til henholdsvis kr. 2 900,00 og kr. 3 200,00, og 3) kontorassistenten kr. 1 500,00, stigende efter 3 og 6 aars tjeneste til henholdsvis kr. 1 650,00 og kr. 1 800,00.

De nævnte tjenestemænd er forpligtet til at finde sig i saadan ordning av pensionsvæsenet, som statsmagtene maatte bestemme, samt i, at der av de regulerte lønninger avsættes 6 pct. til indskud i en sparebank for senere at overføres til en pensionskasse.

[2]) Se St.prp. nr. 1, indtægtsbudg. hovedp. VII, kap. 1, tit. 4, utgiftsbudg. hovedp. VII, kap. 7. Indst. S. nr. 98. St.tid. s. 954—955. Jfr. st.besl. 30 mai 1914 (indtat i Lovtid. 2den avd. s. a. pag. 198).

Der besluttedes bl. a., at lønningsregulativet for Forsikringsraadets sekretær, aktuar og revisor fra 1 juli d. a. forandres derhen, at sekretærgagen fastsættes til 3000 kr. aarlig uten alderstillæg og aktuar- og revisorgagerne til 4800 kr. aarlig uten alderstillæg.

tede »Fru Sofie Jansen, født Ekrolls legat« for trængende i Andebu samt paa statutter for dette legat. 2 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fabrikeier G. Jansen til minde om hans hustru opprettede »Fru Sofie Jansen, født Ekrolls legat« for trængende i Sem samt paa de under 10 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 2 mai.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Akershus amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes: 3 mai.

At der fra Løkens jordmordistrikt av Hølands herred i Akershus amt utskilles et nyt jordmordistrikt, Bjørkelangen, omfattende gaardsnummer 1 til og med 6 og nr. 62 til og med 75.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Kongelig resolution*), hvorefter bestemmelsen i § 1, 8de avsnit, i plakat 28 april 1900 indeholdende almindelige bestemmelser om de forsigtighetsregler, som skal iagttages ved transport av nitroglyserin, dynamit, sprænggummi, skytebomuld, krudt m. v., ikke skal være til hinder for, at der til transport av ballistit fra Engene fabrikker i Hurum til militæretatens beholdninger og avdelinger indtil videre anvendes trækasser, spikret med galvaniserte spiker, lokket med galvaniserte skruer. 5 mai.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 22 mai 1875 angaaende adgang til at gi dramatiske og andre offentlige forestillinger meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende av herredsstyret for Lillestrøms herred, Akershus amt, under 11 mars 1916 fattede beslutning om forandring for Lillestrøms herreds vedkommende i § 3 i de ved kongelig resolution av 20 december 1890, jfr. kongelig resolution av 9 september 1902, stadfæstede vedtægter for det tidligere Skedsmo herred angaaende saadanne forestillinger: 5 mai.

»Avgiften skal erlægges forskudsvis til politiet ved tilladelsens erholdelse. Forestillinger og forevisninger, som holdes i veldædige øiemed inden Lillestrøm eller av inden herredet hjemmehørende foreninger, kan av formandskapet fritages for avgift.«

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til 5 mai.

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
**) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

5 mai. beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa en av herredsstyret for Landviks herred, Nedenes amt, under 13 mars 1916 fattet beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

5 mai. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Inderøens herred, Nordre Trondhjems amt, under 13 mars 1916 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

5 mai. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at utførsel av raastoffene for fiskeguanofabrikationen (fiskehoder og rygger og andet fiskeavfald) indtil videre skal være forbudt.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

5 mai. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Skiptvets herred, Smaalenene amt, i møte den 15 februar 1916 besluttede skogvedtægter for herredet.

5 mai. **Kongelig resolution**†), hvorved der i henhold til lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Sande herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 8 april 1916 vedtagne utkast til vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

5 mai. **Kongelig resolution****), hvorved den i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915 §§ 3 og 4, omhandlede grænse 500 ha. for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Frolands herred, Nedenes amt, til 100 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

5 mai. **Kongelig resolution****), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i

---

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

***) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor skogvedtægtene er indtat.

†) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor vedtægtene er indtat.

lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Ivelands herred, Nedenes amt, til 20 ha., og kongelig resolution av 16 mai 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for Ivelands herred blev nedsat til 100 ha., ophæves. 5 mai.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved den i §§ 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænse 500 ha. for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Holtaalens herred, Søndre Trondhjems amt, til 100 ha. 5 mai.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Nissedals herredsstyre i Bratsbergs amt under 31 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Nissedals herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 5 mai.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Fjære herredsstyre i Nedenes amt under 13 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Fjære herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 5 mai.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Stords herredsstyre i Søndre Bergenhus amt under 14 mars 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Stords herred paatræffes uten ledsager i 5 mai.

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

5 mai. beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

5 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Bjugns herredsstyre i Søndre Trondhjems amt under 21 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Bjugns herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

5 mai. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Brønnøy herredsstyre i Nordlands amt under 15 december 1915 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Brønnøy herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

5 mai. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 67 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa Øiestads bygningsrepræsentantskaps beslutning i møte den 26 januar 1916 angaaende fritagelse fra paabudet i nævnte lovs § 29,2 om anskaffelse av selvvirkende brandsignalmidler for stedet, mot at der i stedet opsættes 2 passende klokker, en i Strømmen og en i Vrengen.

5 mai. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 108 i lov om bygningsvæsenet i Trondhjem av 11 juni 1906 meddeles approbation paa Strindens herredsstyres beslutning i møte den 30 mars 1916 angaaende forandringer i §§ 16 og 20.1 i nævnte lov, forsaavidt Strinden angaar, idet § 20.1 avfattes saaledes som anført i Arbeidsdepartementets foredrag.

Efter dette skal Trondhjems bygningslovs § 16 B 3, forsaavidt Strinden angaar, lyde saaledes:

»Ved deling av eiendom skal den fraskilte parcel paa

*) Bekjendtgj. 6 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

rekvirentens bekostning opmaales av herredsingeniøren og kart og maalebrev utstedes. Reguleringskommissionen kan dog for større grundarealer tilstede undtagelser fra denne bestemmelse.« 5 mai.

§ 20, 1ste led, skal lyde saaledes:

»Ingen tomt maa bebygges, medmindre der til og langs den fører gate, som er overtat til vedlikehold av kommunen, eller som er oparbeidet med fortaag, rendesten og kloakledning og godkjendt av formandskapet — eller der til den fører vei eller anden adgang, som er godkjendt av formandskapet som adkomst til tomten. Formandskapet kan bestemme, at fortaag indtil videre ikke oparbeides.«

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at eit framlegg til reglement for dei offentlege landsgymnasi, fyrste bolken, um upptaking og fraagang av elevar vert godkjend ei tid frametter, soleis at det tek til aa gjelda strakst. 5 mai.

Reglementet er saalydende:

I. Um upptaking og fraagang av elevar.

§ 1. Kvart aar minst 8 vikor fyre upptakingsprøva kunngjerer kvar skule kva tid nye elevar kann melda seg, og naar upptakingsprøva skal haldast. I kunngjeringi skal ein nemna kva upplysningar meldingi skal innehalda.

§ 2. Eleven kann melda seg sjølv, eller hans foreldre (fyresette) kann gjera det — skriftleg eller munnleg. Med meldingi skal fylgja aldersattest for eleven, upplysning um namnet og livevegen til foreldri hans, og vitnemaal um tidlegare upplæring. Melder nokon seg til ei av dei høgare klassorne, krevst det dessutan uppgaava paa kva han hev gaatt igjenom i alle fag, og dersom han fyrr hev vore elev i andre skular, vitnemaal fraa den skulen han hev søkt sist.

§ 3. Etter desse upplysningarne tek rektor (styrar) avgjersla um alle dei melde elevarne kann faa lov til aa koma fram til prøva, og um nokon kann takast upp utan prøva.

Utan prøva kann skulen taka upp elevar naar dei vert flutte beinveges yver fraa eit anna fireaarigt gymnas med eksamensrett, og naar dei hev med seg fullgodt vitnemaal um kunnskapar og aatferd.

I øvste klassa kann ein ikkje taka upp andre enn dei som kjem beinveges fraa eit anna fireaarigt gymnas med eksamensrett.

§ 4. Upptakingsprøva kann ein anten halda i slutten av eit skuleaar, eller naar nytt skuleaar tek til.

§ 5. Til aa halda prøva til upptaking i 2dre eller 3dje klassa vel rektor (styrar) til vanleg dei lærarane som det siste aaret hev undervist dei elevarne som er eller vert flutte upp i

5 mai. den klassa vedkomande er meld til eller truleg høver i. Elles kann rektor (styrar) setja kven han vil av lærarane til aa vera med i prøva.

§ 6. Tvo lærarar uppnemnde av rektor (styrar) dømer um kvar av dei skriftlege prøvorne ved upptaking i 1ste klassa. Undervisningsraadet kann tilnemna censorar til aa vera med i prøva.

§ 7. Kravi for upptaking i 1ste klassa er desse:

Religion. Vitnemaal som vert godteke av rektor, for at ein hev den kristendomskunnskap som er maalet for upplæringi i folkeskulen.

Norsk. Aa kunna lesa baade landsmaal og riksmaal tydeleg og med skyn, gjera greida for eit utval av bokavlen i baae maal, paa lag 50 sidor, 30 i hovedmaalet, 20 i det andre, og skriva ein lett stil av forteljande eller skildrande slag skikkeleg og klaart i nokolunde maalrett form. Av grammatikk maa ein kunna so mykje som er turvande til aa naa dette maalet.

Historia. Stød kjennskap til hovuddragi av fedrelandssoga og noko greida paa dei vigtugaste bolkarne av verdshistoria.

Landkunna. Stutt yversyn yver landkunna, serleg stadskildringi, med grundigare kjennskap til fedrelandet.

Naturkunna. Noko kjennskap a) til dei merkelegaste dyri og vokstrarne, serleg dei innanlandske og dei som er vigtugast for menneskja, og til korleis mannalikamen er bygd og organi hans verkar, med grunndragi av helselæra, derunder ogso upplæring um dei verknader og faarar som fylgjer rusdrykken, b) til dei vigtugaste naturovringarne og loverne for dei krefter som verkar i dei.

Rekning. a) Kunnskap og tame i praktisk rekning, nytta paa uvande uppgaavor fraa det daglege livet. Noko øving i endefram rekneskapsførsel. b) Noko øving i greide geometriske konstruksjonar av praktisk slag og utrekning av flator og rom.

Skrivning. Rein og tydeleg latinsk handskrift.

Teikning. Noko øving i frihandsteikning.

Handarbeid. Aa kunna laga ein vanleg bruksting av uvandt skap, eller øving i dei vanlege kvendelege handarbeid. Ei prøva paa eit sovore arbeid maa leggjast fram med vitnemaal um at eleven hev gjort det sjølv.

§ 8. Upptakingsprøva til 1ste klassa vert skipa soleis, at ein fyrst held skriftleg prøva i norsk (diktat og ein lett stil) og i rekning tvo dagar etter kvarandre. Til den norske stilen og til uppgaavorne i rekning skal elevarne kunna bruka upptil

4 timar. Dei som ikkje greider minst Tf. i kvart av desse fagi, kann ikkje takast upp. 5 mai.

Etterpaa held ein munnleg prøva i kvart av fagi norsk, historia, landkunna, naturkunna og rekning og like eins prøva i skriving og teikning. Til denne prøva maa ein bruka minst 2 og helst ikkje yver 4 dagar. Ved utrekning av karaktersum legg ein dubbel vegt paa karakterarne for norsk skriftleg og rekning skriftleg. Dei som ikkje greider minst medelkarakteren Tf. for alle baade munnlege og skriftlege fag, kann ikkje takast upp. Karakteren for teikneprøva vert likevel ikkje teken med i medelkarakteren for det fyrste.

Dersom det er fleire elevar som hev greidt upptakingsprøva enn gymnaset kann røma, vert upptakingi avgjort etter karaktersummen. Hev fleire elevar same sum, legg ein mest vegt paa karakterarne for dei skriftlege prøvorne i norsk og rekning.

§ 9 [10]. Naar det gjeld upptaking i høgare klassor, skipar rektor (styrar) det som trengst med prøva etter forskrifterne i lovi § 22.

§ 10 [11]. Etter prøva er fraaseggjord, tek skuleraadet avgjersla um upptaking etter dei upplysningarne som kom inn ved meldingi, og etter dei fraasegjingarne som vedkomande lærarar gjev um utfallet av prøva.

§ 11 [12]. Dei elevarne som er upptekne, maa gjeva upp bustaden sin for rektor, og dersom dei ikkje hev foreldri i bygdi, einkvan i næraste grannelaget som skulen kann venda seg till og rekna for deira fyresette. Vert det noko byte med dette, maa eleven straks melda det for rektor.

§ 12 [13]. Naar ein elev skal gaa fraa skulen fyrr han hev gaatt igjenom siste klassa, maa han eller hans foreldre (fyresette) melda det til rektor. Eleven kann krevja vitnemaal um kunnskapar, dugleik i tamefag, trott og aatferd (lovi § 16).

Naar ein elev gaar ut or skulen, bør han, um det er raad, segja fraa kva liveveg han er meint paa aa velja.

Kongelig resolution, hvorved Rakkestads herred i Smaalenene amt deles fra den tid, som amtmanden bestemmer, i to herreder, Rakkestads herred, omfattende Rakkestad sogn og Os sogn, og Degernes herred, omfattende Degernes sogn. 5 mai.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om forsikrikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles »Livsforsikringsaktieselskabet Norrøna« stadfæstelse paa de av selskapets generalforsamling under 30 mars d. a. besluttede forandringer i vedtægtenes §§ 4, 5, 7, 8 og 11. 5 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 5 mai.

5 mai. det av frøken Anne Kure ved testamente av 8 september 1909 oprettede legat til Rygge kommune for at hjælpe ubemidlede til egne hjem samt paa den under 20 mars 1916 utfærdigede fundas for dette leget.

5 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i anledning av Thorvald Lammer's 75-aars fødselsdag den 15 januar 1916 oprettede »Thorvald og Mally Lammer's fond« til utdannelse av norske musikere og til støtte for ældre saadanne samt paa de under 11 april 1916 utfærdige statutter for dette fond.

5 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Anne Olsen ved testamente av 24 december 1913 med tillæg av 19 januar 1914 oprettede legat til Arendals kommune til bedste for Barbu barnehjem samt paa de under 4 (6) december 1915 utfærdige statutter for dette legat.

5 mai. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til et fattigstyre, hvori som svar paa en forespørsel meddeles:

Reglerne for sindssykes optagelse i asyl findes i lov av 17 august 1848 § 9, som henlægger avgjørelsen av spørsmaalet om hver enkelt sindssyks optagelse til asylets læge (direktør). Hvad der er det bestemmende er, om han finder, at optagelsen er hensigtsmæssig for den sindssyke selv eller nødvendig for overholdelsen av den offentlige orden og sikkerhet. Men selvfølgelig maa der ogsaa tages hensyn til, om der kan skaffes plads i asylet.

Hvis den, som forlanger den syke indlagt, er misfornøiet med lægens avgjørelse, kan han ifølge samme § indbringe saken for asylets kontrolkommission.

Nogen almindelig bestemmelse om, at uhelbredelige syke ikke skal kunne mottages i asyl, eksisterer ikke. Men en anden sak er, at naar der er vanskelig om plads i asylet, vil — under forøvrig like forhold — helbredelige syke i almindelighet gives fortrinnet.

6 mai. **Stortingsbeslutning** [1]) om bevilgning til det tekniske skolevæsen.

6 mai. **Stortingsbeslutning** [2]) om utgifter ved Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. V, utgiftsbudgettet kap. 12, indtægtsbudgettet kap. 3, tit. 8—10. Indst. S. XXXI. St.tid. s. 1097—1101.
Der besluttedes bl. a. oprettet et teknologisk institut.

[2]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. VII, kap. 6. Indst. S. XVI C. St.tid. s. 1089—1096.
Der besluttedes bl. a.:

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Jens Johnsen Gimming ved gavebrev av 27 mars 1916 oprettede »Jens Johnsen Gimmings og hustrus legat« til fordel for trængende av Ids hovedsogn samt paa de i gavebrevet indeholdte statutter for dette legat. 6 mai.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet, hvorefter Lofotopsynet er hævet 30 april. 6 mai.

I.

Fraa 1 juli 1916 gjeld fylgjande lønsregulativ ved hovudsætet for Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank og Den norske stats Smaabruk- og Boligbank i Kristiania:

Kontorchefen . . . . . kr. 4 000,00
med 3 alderstillegg à kr. 400,00 etter 3, 6 og 9 aars tenestetid.

Bokhaldaran . . . . . - 3 400,00
med 3 alderstillegg à kr. 300,00 etter 3, 6 og 9 aars tenestetid.

Kasseraren . . . . . - 3 400,00
med 3 alderstillegg à kr. 300,00 etter 3, 6 og 9 aars tenestetid og teljepengar kr. 100,00 aarleg.

Fullmegter à . . . . . - 2 500,00
med 3 alderstillegg à kr. 300,00 etter 3, 6 og 9 aars tenestetid.

Assistentar av 1ste klassa à . . . . . - 1 500,00
med 3 alderstillegg à kr. 300,00 etter 3, 6 og 9 aars tenestetid.

Assistentar av 2den klassa à . . . . . - 1 200,00
med 1 alderstillegg à kr. 300,00 etter 3 aars tenestetid.

Bud og assistent . . . . . - 1 000,00
med 3 alderstillegg à kr. 200,00 etter 3, 6 og 9 aars tenestetid.

For regulativet vert det sett fylgjande reglar:

1. Alle funktionærar, som gjeng yver til det nye regulativet, pliktar aa skyta inn i ei pensionskassa eller paa annan fulltrygg maate aa syrgja for alderdomen til seg og kona, so snart det vert gjort nærare vedtak um det.

   So framt ikkje vedkomande paa annan maate hev sikra seg ein pension, vert det fyrebils aa setja av 6 pct. av den regulerte løni til innskot i ein sparebank, so det seinare kann førast yver til ei pensionskassa. Avsetjingi skjer etter kvart løni vert utbetala.

   Denne skyldnaden til aa setja av 6 pct. gjeld ikkje assistentarne.
2. Arbeidstidi skal vera 6 timar dagleg. Naar bankstyret finn det turvande, er alle funktionærar skyldige til aa arbeida ogso utanfor kontortidi utan serskild godtgjering.
3. Ingen funktionær maa taka arbeid utanfor banken utan lov fraa styret.
4. Ved utrekningi av alderstillegg tek ein berre umsyn til tenestetid i same post.

II.

— — — — —

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

8 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til amtmanden i Stavanger i anledning av en forespørsel om, hvorvidt en beslutning, som et kredsmøte har fattet i henhold til landsskolelovens § 73 om skolens undervisningssprog, kan kræves forelagt et nyt kredsmøte til endelig avgjørelse efter reglerne i samme lovs § 54, næstsidste led.

Departementet henviser herom til sin skrivelse av 9 januar 1899 til skoledirektøren i Bergen. Av skrivelsen, som er indtat i Lovtidenden, fremgaar blandt andet, at departementet har antat, at bestemmelsen i § 54, næstsidste led, finder anvendelse ogsaa paa kredsuttalelser om undervisningssproget, saaledes at skolestyret maa la avholde nyt kredsmøte om saken, dersom det kræves inden 4 uker efter den første avstemning av 1/4 av de stemmeberettigede i kredsen. Skolestyret kan saaledes ikke træffe sin avgjørelse, før nævnte frist er forløpet. Departementet antar ikke, at der ved loven av 13 august 1915 er gjort nogen forandring i disse forhold. Derimot er der ved nævnte lov gjort den forandring fra før, at kredsens uttalelse om undervisningssproget i visse tilfælde er bindende for skolestyret. I de tilfælde, hvor ny avstemning er foretat efter § 54, næstsidste led, er det den sidste kredsbeslutning, skolestyret har at lægge til grund ved sin avgjørelse av sprogspørsmaalene. Det er stemmetallet og antallet av fremmøtte ved det sidst avholdte kredsmøte, som er avgjørende for, om kredsens beslutning er bindende for skolestyret. Ved den sidste kredsbeslutning er nemlig den første beslutning bortfaldt og har saaledes ikke ænger nogen virkning.

9 mai. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. I medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at utførsel av makrel — fersk, røket, saltet eller hermetisk nedlagt — indtil videre skal være forbudt.
2. Landbruksdepartementet bemyndiges til at sikre det indenlandske forbruk makrel til rimelig pris og at anvende de i den anledning nødvendige beløp, herunder omsætningsomkostninger og et bestemt tilskud pr. kg. til den pris, som makrelfiskernes salgslag faar.
3. Disse bestemmelser træder i kraft straks.

9 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det ved bankkasserer J. Ugletvedts gavebrev av 1 juli 1913 grundlagte »Fond for syke og til sanitære formaal inden Strandebarm« samt paa de i februar/mars 1916 utfærdigede statutter for dette fond.

---

*) Bekjendtgj. 9 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det i henhold til enkefru Gjertine P. Browns testamente oprettede legat »Kristiansunds enke- og tjenestepikehjem« samt paa de under 30 december 1915 utfærdigede statutter for dette legat. 9 mai.

Lov *) [1] [2]) om kommunal regulering av husleie. 10 mai.

§ 1. Naar et kommunestyre finder, at husleieforholdene i kommunen eller dele av kommunen kræver det, kan det beslutte[3]), at husleien, herunder indbefattet fremleie, skal være undergit regulering ved en av kommunestyret valgt husleienævnd[4]).

Reguleringen skal gjælde beboelsesleiligheter paa indtil tre rum med eller uten kjøkken (pikeværelse medregnet). Dog kan kommunestyret beslutte, at reguleringen skal omfatte ogsaa leiligheter paa flere rum og andre rum end beboelsesrum, enten i eller uten forbindelse med saadanne. Kommunestyret kan videre beslutte, hvorvidt og i hvilken utstrækning reguleringen skal omfatte utleie eller fremleie av møblrte leiligheter eller enkelte rum, enten alene eller i forbindelse med kost, opvarmning, belysning eller opvartning.

§ 2. Husleienævnden skal være paa tre medlemmer, som vælges for ett aar. Et av medlemmene opnævnes som formand. Der vælges samtidig tre varamænd.

Nævndens medlemmer maa være kjendt med bolig- og husleieforhold; blandt medlemmene skal der være mindst en eier av leiegaard og en leieboer.

Nævnden træffer sin avgjørelse med almindelig stemmeflerhet; den er bare beslutningsdygtig, naar alle medlemmer er tilstede. Nævnden kan til enhver tid omgjøre sine beslutninger.

Naar forholdene gjør det ønskelig, kan der vælges flere husleienævnder. Disse kan samarbeide under ledelse av en fælles formand.

Kommunnstyret kan gi nærmere forskrifter[5]) for nævndens (nævndenes) virksomhet og tilstaa medlemmene godtgjørelse av kommunekassen for deres arbeide.

§ 3. Naar kommunestyret har fattet beslutning som nævnt i § 1, kan husleie for leilighet som angit i beslutningen ikke retsgyldig[6]) forhøies uten husleienævndens samtykke. Efter klage

*) Bekjendtgj. 11 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
[1]) St.besl. 10 mai. Se Ot. prp. nr. 21. Dok. nr. 16 med tillæg. Indst. O. VIII. St.tid., forh. i Ot. s. 212—288, 312—313; i Lt. s. 79—101, 102.
[2]) Rundskrivelse fra Socialdepartementet av 15 mai 1916.
[3]) Jfr. §§ 3 og 7.
[4]) Jfr. § 2.
[5]) Jfr. § 3, 1,
[6]) Jfr. §§ 6 og 7.

10 mai. fra leieboer kan nævnden ogsaa paaby husleie nedsat fra den tid, som der kan bli lovlig opsagt til[1]). Kommunestyret kan i sine forskrifter[2]) bestemme, at nævnden kan paaby husleien nedsat fra samme tid, selvom ikke klage foreligger.

Ved avgjørelsen av, om husleie skal tillates forhøiet eller paabydes nedsat, skal nævnden gaa ut fra, hvad den skjønner vilde være rimelig leie under normale forhold, med tillæg for stigning i rentefot og driftsutgifter. For bygninger, hvis opførelse er paabegyndt efter 1 august 1914, skal der ogsaa tages hensyn til byggeomkostningene.

Som forhøielse av husleie regnes ogsaa, at der paalægges leieboerne nye forpligtelser av økonomisk art.

§ 4. Hvis husleienævnden negter samtykke til en husleieforhøielse, kan leieboeren ikke uten nævndens samtykke retsgyldig opsiges[3]) til fraflyttelse[1]) i tidsrummet, fra forhøielsen blev krævet, indtil tolv maaneder derefter. Hvis husleienævnden nedsætter en husleie, er likeledes opsigelse uten nævndens tilladelse ugyldig, forsaavidt den tilsigter fraflyttelse i tidsrummet, fra klage er indgit, eller — hvis klage ikke foreligger[3]) — fra nævndens første behandling av saken, indtil tolv maaneder derefter. Dette gjælder dog ikke i tilfælde av manglende betaling av leien eller andet mislig forhold.

§ 5. Naar en leieboer begjæres utkastet[4]), og betingelserne for utkastelse er tilstede, skal eksekutionsmyndigheten forkynde[5]) for leieboeren opfordring til at flytte inden én uke med tilkjendegivende om, at han ellers vil bli kastet ut.

§ 6. Utleier, som kræver eller mottar høiere husleie, end denne lov hjemler, straffes med bøter eller fængsel indtil tre maaneder[6]). Den formeget betalte leie skal tilbakebetales.[7])

§ 7. Naar kommunestyret har fattet beslutning som nævnt i § 1, blir husleieforhøielser for leiligheter paa indtil tre rum og kjøkken (pikeværelse medregnet), som er foretat efter 17 december 1915, ugyldige, hvis ikke husleienævnden tillater forhøielsen. Den formeget betalte leie skal tilbakebetales[7]).

Det samme gjælder husleieforhøielse for andre leiligheter

---

[1]) Jfr. cancelliplakat av 20 april 1813.
[2]) Jfr. § 2, 5.
[3]) Jfr. § 3, 1.
[4]) Jfr. N. L. 6—14—6, lov om tvangsfuldbyrdelse av 13 august 1915 (nr. 7) § 3, nr. 9 og § 234, samt straffelovens § 344.
[5]) Jfr. lov om forkyndelser, varsler i civile saker m. m. av 4 juni 1892 (nr. 1), kap. 1 og lov om domstolene av 13 august 1915 (nr. 5), kap. 9.
[6]) Jfr. straffelovens § 77.
[7]) Jfr. straffeproceslovens § 3 og kap. 32.

og rum, som kommunestyrets beslutning omfatter, naar for- 10 mai.
høielsen er foretat efter denne lovs ikrafttræden [1]).

§ 8. Denne lov træder i kraft straks.

Den provisoriske anordning av 17 december 1915 angaaende husleie ophæves.

Bruksregler*) for Roltedalens statsalmenning i Søndre Trondhjems amt, approbert av Landbruksdepartementet 10 mai 1916. 10 mai.

Skrivelse**) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket: 10 mai.

platina, ubearbeidet;
platina, bearbeidet;
avfald av platina.

Denne bestemmelse træder i kraft den 14 dennes.

Kongelig anordning**) om fastsættelse av tiden for en almindelig bededag. 12 mai.

I henhold til grundlovens sekstende paragraf og lov om forandring i bestemmelserne om bededagen av 28 mai 1915 anordnes herved, at fredag før alle helgens søndag herefter skal være almindelig bededag.

Kongelig kundgjørelse**) [2]) om stempelavgift til statskassen av cigarer, cigaretter, cigarethylser og snus fra 1 juli 1916. 12 mai.

Fra 1 juli 1916 skal til statskassen erlægges stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigarethylser og snus efter følgende satser:

A. Av cigarer:

Kr.	0,20	pr.	100	stkr.	av	værdi			indtil kr.	3,00
»	0,40	»	»	»	»	—	over kr.	3,00	— »	5,00
»	0,60	»	»	»	»	—	» »	5,00	— »	7,00
»	0,80	»	»	»	»	—	» »	7,00	— »	9,00
»	1,00	»	»	»	»	—	» »	9,00	— »	11,00
»	1,20	»	»	»	»	—	» »	11,00	— »	13,00
»	1,40	»	»	»	»	—	» »	13,00	— »	15,00
»	1,80	»	»	»	»	—	» »	15,00	— »	20,00
»	2,40	»	»	»	»	—	» »	20,00	— »	25,00
»	3,00	»	»	»	»	—	» »	25,00	— »	30,00
»	4,00	»	»	»	»	—	» »	30,00	— »	40,00

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor bruksreglerne er indtat.
**) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
[1]) Se § 8.
[2]) Se St. prp. nr. 16. Indst. S. XXXXIV. St.tid. s. 1005—1012.

12 mai. med et tillæg av kr. 1,00 pr. 100 stykker for hver kr. 10,00 eller del derav, hvormed disses værdi overstiger kr. 40,00.

B. Av cigaretter:

Kr.	0,20	pr.	100	stkr.	av	værdi			indtil kr.	1,50
»	0,40	»	»	»	»	—	over kr.	1,50	— »	2,50
»	0,60	»	»	»	»	—	» »	2,50	— »	3,50
»	0,80	»	»	»	»	—	» »	3,50	— »	4,50
»	1,20	»	»	»	»	—	» »	4,50	— »	6,00
»	1,60	»	»	»	»	—	» »	6,00	— »	8,00

med et tillæg av kr. 0,40 pr. 100 stykker for hver kr. 2,00 eller del derav, hvormed disses værdi overstiger kr. 8,00.

C. Av cigarethylser:

Kr. 0,40 pr. 100 stykker eller del derav.

D. Av snus:

Kr. 0,10 pr. 50 gram av pakningens indhold eller del derav.

12 mai. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) om avgift til statskassen av fyrstiktilvirkningen.

Fra 1 juli 1916 til 30 juni 1917 skal til statskassen svares følgende avgift av fyrstikker, tilvirket indenlands:

1. For hver æske eller anden indpakning, indeholdende et normalantal av indtil 70 fyrstikker, 1,5 — en fem tiendedels — øre;
2. for hver æske eller anden indpakning, indeholdende over 70 indtil 420 fyrstikker, 9 — ni — øre;
3. for hver æske eller anden indpakning, indeholdende over 420 fyrstikker, 9 — ni — øre for hvert antal av 420 fyrstikker eller del derav.

12 mai. **Plakat***) angaaende forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige.

I kraft av lov angaaende foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14 juli 1894 § 17 forbydes det herved at indføre levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige saavel sjøværts som landværts.

Nærværende plakat træder i kraft straks.

12 mai. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. og lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Solums herred,

---

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

**) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor de nye politivedtægter er indtat.

[1]) Se St. prp. nr. 13. Indst. S. nr. 128, St.tid., s. 997–1005.

Bratsbergs amt, den 14 februar og 14 april 1916 fattede be- 12 mai.
slutning til nye politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelige resolutioner av 14 september 1893 og 15 august 1898 stadfæstede politivedtægter og den ved kongelig resolution av 17 juni 1910 stadfæstede vedtægt angaaende salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 12 mai.

I. I medhold av lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915 § 18 fastsættes for Glashytter nedenstaaende skjærpende bestemmelser:
   a. Vask, bad og renholdsregler.
   b. 8 timers arbeidsskift for de arbeidere, som skiftevis beskjæftiges med dag- og natarbeide.
   c. Forbud mot anvendelse av barn.
   d. Særskilt spiserum og garderoberum, hvor tilsynet finder det paakrævet.

II. Hvor gjennemførelsen av bestemmelserne er gjort avhængig av tilsynets bestemmelse i de enkelte tilfælde, ligger avgjørelsen under vedkommende fabrikinspektør, hvis avgjørelse kan bringes ind for chefinspektøren for fabriktilsynet.

III. Bestemmelserne træder i kraft 1 november 1916, undtagen forsaavidt angaar den under bogstav c opførte bestemmelse, som træder i kraft 4 uker efter den dag, da det nummer av Lovtidenden, hvor nærværende resolution bekjendtgjøres, er utgit.

IV. Overtrædelse av bestemmelserne straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339 II.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov 12 mai.
av 31 juli 1912 til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke og i overensstemmelse med Klingens herredsstyres beslutning av 29 februar 1916 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Bangsund i Klingens herred, Nordre Trondhjems amt, fra 1 juli 1916 skal være gjenstand for bevilling.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov 12 mai.
av 31 juli 1912 til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke og i overensstemmelse med Karasjoks herredsstyres beslutning av 23 mars 1916 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke paa bopladsen Sjusjavre og Kirkestedet samt de indenfor 10 km. fra Kirkestedet liggende gaarder i Karasjoks herred, Finmarkens amt, i tiden mellem 1 oktober og 1 mai skal være gjenstand for bevilling.

---

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

12 mai. **Kongelig resolution***), hvorved der som tillæg til § 8 i kongelig plakat av 4 juni 1904, jfr. plakat av 20 februar 1914, om utlevering av gifter og andre stoffe fra apotek indskytes mellem paragraffens 3dje og 4de led som et nyt led følgende bestemmelse:

»Naar giftige stoffe utleveres opdelt i portioner, hvorav hver enkelt overstiger den for mennesker fastsatte maksimaldose, skal hver portion altid være forsynt med giftmerke. Hvis arsenik eller sublimat i ublandet form og sublimatpastiller utleveres indpakket i papir, skal dette være sort«.

12 mai. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Valle herred i Nedenes amt i møte den 14 januar 1916 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet.
2. De ved kongelig resolution av 24 november 1866 approberte almindelige sundhetsforskrifter for Valle herred ophæves fra den dag, da ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft.

12 mai. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Øvre Siredalens herred i Lister og Mandals amt i møte den 11 mars 1916 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet.

12 mai. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Granvins herred i Søndre Bergenhus amt i møte den 14 december 1915 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet og om forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.
2. De ved kongelig resolution av 3 december 1892 approberte almindelige sundhetsforskrifter for herredet ophæ-

---

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
**) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor de nye sundhetsforskrifter er indtat.
***) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor sundhetsforskriftene er indtat.

ves fra den dag, da ovenomhandlede sundhetsforskrifter træder i kraft. 12 mai.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det ved kongelig resolution av 23 februar 1916 utfærdigede utførselsforbud for agnskjæl (herunder ogsaa blaaskjæl) sættes ut av kraft, saaledes at det indtil videre er tillatt at utføre agnskjæl fra riket. 12 mai.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Skjebergs herred, Smaalenene amt, i møte den 28 mars 1916 besluttede skogvedtægter for herredet. 12 mai.

Kongelig resolution ***), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Nordre Aurdals herred, Kristians amt, i møte den 13 november 1915 besluttede skogbrandsregler for herredet, — dog med en enkelt forandring. 12 mai.

Kongelig resolution †), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Flesbergs herred i Buskeruds amt, saaledes at reglerne blir gjældende indtil utgangen av aaret 1920. 12 mai.

Kongelig resolution *), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at post 2 og 4 i de ved kongelig resolution av 23 april 1915 fastsatte fiskeriregler for Aals herred, Buskeruds amt, herefter skal lyde saaledes: 12 mai.

Post 2. For Strandefjorden, regnet ned til den gamle kverndam ved Vangen, samt fra hovedvasdraget for Strandefjorden op til grænsen mot Hol skal desuten gjælde følgende regler:

a) Bruken av oter er til enhver tid forbudt.
b) Alt fiske er forbudt i tiden fra og med 1 til og med 25 september.

---

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.
**) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor skogvedtægtene er indtat.
***) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.
†) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28, hvor fiskereglerne er indtat.

12 mai. c) Bruken av not er forbudt i tiden fra og med 5 til og med 11 mai.

d) Det er forbudt at bruke garn av større længde end 20 m.; ei heller maa fler end 6 garn sammenbindes i en lænke, saaledes at dennes længde blir over 120 m. Mellem hvert garn eller saadan garnlænke og noget andet garn skal der være en avstand i hver retning av mindst 10 m.

Post 4. De under post 1 b, c og d samt post 3 nævnte forbud skal gjælde til utgangen av aaret 1920, de øvrige til utgangen av 1925.

12 mai. **Kongelig resolution** *), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi, aarhane og aarhøne fredes inden Kristians amt i tiden fra og med 16 november til og med 15 februar for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 juli 1916.

12 mai. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 meddeles approbation paa den i generalforsamlinger i Vegaarsheiens fællesfløtningsforening den 26 juni 1913 og 27 juni 1914 besluttede forandring i fællesfløtningens regler, gaaende ut paa, at reglernes § 17 herefter skal lyde saaledes:

»Fløtningsvæsenet forbeholder sig for sit tilkommende fløtningsløn, avgifter samt hvilkensomhelst anden fordring, som det maatte ha paa noget medlem som saadant — retentionsret, og det saaledes forstaat, at dets direktion kan søke betaling i den last, som til eieren ikke er utlevert, saavel for hvad der skyldes paa denne, som for hvad der resterer uavgjort paa forhen levert last av samme merke.«

12 mai. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Øvre Eker herredsstyre i Buskeruds amt under 19 april 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Øvre Eker herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

12 mai. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Støren herredsstyre i Søndre Trondhjems amt under 8 april 1916

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Støtrens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 12 mai.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles »Det gjensidige norske livsforsikringsselskab Glitne« stadfæstelse paa de av selskapets fællesstyre under 6 mars d. a. og i generalforsamling den 22 s. m. vedtagne bestemmelser om krigsforsikring, som trædende istedenfor de ved kongelig resolution av 12 februar 1915 stadfæstede bestemmelser om samme slags forsikring. 12 mai.

Kongelig resolution, hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet et 3dje apotek i Haugesund i byens nordre del, dog ikke søndenfor Thuhauggaten, paa et sted, hvis nærmere beliggenhet fastsættes av Socialdepartementet. 12 mai.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Varhaug herredsstyres beslutning i møte den 8 mars 1916 angaaende betalingsregulativ for bygningstilsyn m. v. for det bygningsloven underlagte strøk av Varhaugs herred. 12 mai.

Kongelig resolution, hvorved der bl. a. meddeles approbation paa den for Elverums gjensidige Brandforsikringsselskap for Løsøre i generalforsamling den 26 oktober 1915 vedtagne plan. 12 mai.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa den i generalforsamlinger den 29 december 1915 og 24 mars 1916 vedtagne nye plan for Hols Brandtrygdelag. 12 mai.

Kongelig resolution, hvorved der som gjældende indtil videre meddeles approbation paa de i generalforsamling den 4 mars 1916 vedtagne forandringer i §§ 4, 12 og 26 i den ved kronprinsregentens resolution av 28 februar 1905, jfr. kongelig resolution av 17 juni 1909 og den norske regjerings resolution av 27 mai 1910, approberte plan for Hetlands private Brandforsikringsforening (for Bygninger). 12 mai.

Kongelig resolution, hvorved der som gjældende indtil videre meddeles approbation paa den i generalforsamling den 12 mai.

12 mai. 28 februar 1916 vedtagne forandring i § 24 i den ved høieste resolution av 25 oktober 1881, jfr. kongelige resolutioner av 27 februar 1891 og 17 juni 1910, approberte plan for Andebu gjensidige Brandforsikringsforening, som herefter benævnes »Andebu Brandkasse«.

12 mai. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa det av Kristiansands bystyre i møte den 28 januar 1916 vedtagne takstregulativ for benyttelse av havnevæsenets brygger.

12 mai. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til havnelovens § 55 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa Narviks bystyres beslutning av 28 februar 1916 om et tillæg til § 1 i det ved kongelig resolution av 13 august 1915 stadfæstede takstregulativ for benyttelse av Narvik havnevæsens kaier i Kleven.

12 mai. **Stortingsbeslutning** [1]) vedkommende forføininger paa elektricitetsvæsenets omraade.

12 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru Alhed Schou ved gavebrev av 3 oktober 1890 oprettede legat »Fru Alhed Schous gave til skolepiker i Førde skolekreds« og paa de for dette legat utfærdigede statutter.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. IX A, indtægter kap. 6, utgifter kap. 10. Indst. S. nr. 156. St.tid. s. 1106—1107.

Der besluttedes bl. a.:

I.

— — — — —

II.

Stortinget samtykker i, at der fastsættes følgende lønsregulativ for tilsynet med elektriske anlæg:

For de tilsynsmænd og assistenter ved elektricitetsvæsenet, hvis tid er helt optat med tilsynsarbeidet, skal fra 1 juli 1916 gjælde følgende lønsregulativ:

1. For tilsynsmænd kr. 4 000,00, efter 5 aars tjeneste kr. 4 500,00 og efter 10 aars tjeneste kr. 5 000,00.
2. For assistenter kr. 2 600,00, efter 3 aars tjeneste kr. 2 800,00, efter 6 aars tjeneste kr. 3 000,00 og efter 9 aars tjeneste kr. 3 200,00.

De tjenestemænd, som omhandles i ovenstaaende regulativ, maa finde sig i de forandringer i pensionsvæsenets ordning, som statsmagtene maatte bestemme. Av den regulerte løn avsættes foreløbig, saafremt vedkommende ikke paa anden maate har sikret sig pension, 6 pct. til indskud i en sparebank for senere at overføres til en pensionskasse. Avsætningen sker, efterhvert som lønnen hæves.

Skrivelse *) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket: 12 mai.

natronhydrat (kaustik soda, kaustik natron) samt natriumkarbonat (soda, saavel kalcinert som krystallisert).

Denne bestemmelse træder i kraft den 16 dennes.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enke Anne Margrete Enes ved testamente av 20 oktober 1914 oprettede legat for trængende i Inderøen (tidligere Sakshaug) sogn samt paa de for dette legat utfærdigede statutter. 15 mai.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa en av Bendt Redse ved gavebrev av 2 november 1915 skjænket tillægsgave, stor kr. 5 000,00, til det ved kongelig resolution av 6 november 1906 stadfæstede legat »Bendt Redses minde« og paa en av legatstyret i den anledning under 1 februar 1916 vedtat ændring i statuttenes § 1. 15 mai.

Rundskrivelse fra Utenriksdepartementet til mønstringscheferne, hvori departementet efter konferanse med Justisdepartementet anmoder om, at der fremtidig blir forholdt paa nedenfor angivne maate fra mønstringsfunktionærernes side ved fuldbyrdelsen av straffedomme, hvorved retten til at være skibsfører, styrmand eller maskinist er frakjendt nogen for en viss tid eller for bestandig. 15 mai.

Naar meddelelse om domme av saadant indhold fra den ordinære paatalemyndighet er tilstillet vedkommende skibsinspektør, vil denne derom underrette mønstringschefen i det distrikt, hvor domfældte er rulleført.

Efter mottagelsen av saadan meddelelse skal mønstringschefen ved henvendelse til domfældte begjære hans certifikat indlevert til nærmeste mønstringskontor, som sender det til mønstringschefen. Saafremt domfældte skulde vægre sig ved at efterkomme saadan begjæring, vil mønstringschefen ved henvendelse til vedkommende politimester erholde bistand til certifikatets inddragelse.

Opholder domfældte sig i utlandet, skal mønstringschefen sende den fra skibsinspektøren mottagne underretning om dom men tillikemed oplysning om, hvor domfældte kan paatræffes, til Utenriksdepartementet til videre forføining.

Herom bedes mønstringsmændene underrettet.

Rundskrivelse til amtmændene fra Socialdepartementet i 15 mai.

*) Bekjendtgj. 15 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

15 mai. anledning av lov 10 mai 1916 om kommunal regulering av husleie.

Idet departementet henleder opmerksomheden paa loven, som træder i kraft straks og samtidig ophæver den provisoriske anordning av 17 december 1915 angaaende husleie, fremhæver det de væsentligste forandringer fra anordningen.

Lovens virkekreds. Loven kan ved kommunestyrets beslutning bringes til anvendelse i enhver kommune eller i dele av den saavel i by som paa landet. Reguleringen gjælder husleie — herunder ogsaa fremleie — for indtil 3 rum og kjøkken, men kommunestyret kan beslutte, at den ogsaa skal omfatte leiligheter paa flere rum og andre rum end beboelsesrum, enten i eller uten forbindelse med saadanne. Det er videre overlatt til kommunestyret at bestemme, hvorvidt og i hvilken utstrækning reguleringen skal omfatte utleie eller fremleie av møblerte leiligheter eller enkelte rum, enten alene eller i forbindelse med kost, opvarmning, belysning eller opvartning (§ 1).

Husleienævndens sammensætning. Husleienævnden skal bestaa av tre medlemmer, som vælges av kommunestyret for ett aar. Det vil være heldig, særlig i de større byer, at ett eller flere av nævndens medlemmer er bygningskyndige, og hertil bør kommunestyret ta hensyn ved valget av nævndens medlemmer. Er der nedsat flere nævnder, bør der istandbringes samarbeide mellem dem, og herom kan kommunestyret gi nærmere regler i sin instruks for nævndens virksomhet (§ 2).

Nedsættelse av husleie. Loven gir husleienævnden myndighet til efter klage fra leieboer at paaby husleie nedsat fra den tid, som der kan bli lovlig opsagt til, selv om forhøielse av leien ikke har fundet sted, efterat kommunestyret har besluttet loven bragt til anvendelse. Kommunestyret kan derhos i sine forskrifter bestemme, at nævnden ogsaa efter eget tiltak kan paaby husleie nedsat, selvom ikke klage foreligger (§ 3).

Særlige økonomiske forpligtelser. Som forhøielse regnes ogsaa, at der paalægges leieboerne nye forpligtelser av økonomisk art, f. eks. til at kjøpe aktier i det selskap, som eier vedkommende leiegaard (§ 3, 3dje led).

Hvad husleienævnden skal ta hensyn til ved sin bedømmelse av husleien, er der git nærmere forskrifter om i § 3, 2det led. Som det vil sees, er der en særlig bestemmelse for nybygninger (hvis opførelse er paabegyndt efter 1 august 1914), idet nævnden ved disse skal ta hensyn ogsaa til byggeomkostningene.

Opsigelse og fraflyttelse, naar nævnden har negtet

samtykke til forhøielse eller paabudt nedsættelse av husleien, 15 mai.
omhandles i § 4. Som det vil sees, kan leieboeren ikke uten nævndens samtykke opsies til fraflyttelse i tidsrummet fra forhøielsen blev krævet, eller — hvis det gjælder nedsættelse — fra klage er indgit, eller — hvis klage ikke foreligger — fra nævndens første behandling av saken, indtil 12 maaneder derefter.

Utkastelse. Efter § 5 skal, før utkastelse foretages, leieboeren — i likhet med, hvad der er foreskrevet i lov om tvangsfuldbyrdelse av 13 august 1915 (nr. 7) § 234 — gives én ukes varsel; jfr. Justisdepartementets rundskrivelse til amtmændene av 8 januar 1916 (ikke i Lovtidenden).

Straf og tilbakebetaling av formeget erlagt leie indeholdes der forskrifter om i § 6. Paatalen er offentlig, jfr. straffelovens § 77.

Virkningen av kommunestyrets beslutning. Ifølge lovens § 7 vil et kommunestyres beslutning om at bringe loven til anvendelse i nogen grad virke tilbake — for leiligheter paa indtil 3 rum og kjøkken til 17 december 1915 (utfærdigelsen av den provisoriske anordning) og iøvrig til lovens ikrafttræden (10 mai 1916).

Hr. amtmanden anmodes om at gjøre amtets by- og herreds-styrer samt magistrater og de embeds- og bestillings-mænd, som utkastelsesforretningene tilligger, bekjendt med denne rundskrivelse.

Derhos skal man be magistratene og herredenes ordførere anmodet om at indberette til hr. amtmanden, om og i hvilken utstrækning loven besluttes bragt til anvendelse. Disse indberetninger bedes meddelt departementet; jfr. departementets skr. til hr. amtmanden av 10 januar 1916 (ikke i Lovtidenden).

Skrivelse*) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold 15 mai.
til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket

carnaubavoks.

Denne bestemmelse træder i kraft den 18 ds.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kri- 16 mai.
stiania i anledning av en forespørsel, om et skolestyre ved tilstaaelse av permission til en lærer til fremme av private og skolen uvedkommende formaal kan ta gyldig forbehold om, at permissionstiden skal holdes utenfor ved beregningen av vedkommende lærers tjenestetid til opnaaelse av alderstillæg, samt om en lærer kan fraskrive sig saadan

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

16 mai. tjenestetid. Endvidere er der spurt, om permissionstiden i saadanne tilfælde kan komme vedkommende vikar tilgode som tjenestetid til opnaaelse av alderstillæg.

Herom uttaler departementet:

Ved den i departementets rundskrivelse av 7 september f. a. omhandlede høiesterets-dom er det fastslaat, at en lærer, som er permittert, uanset permissionens øiemed er indehaver av sin lærerpost efter de nugjældende bestemmelser i landsskolelovens § 20 (byskolelovens § 24). Permissionstiden er altsaa efter den saaledes fastslaaede fortolkning — i disse lovbestemmelser sidestillet med en lærers øvrige tjenestetid i henseende til optjening av alderstillæg. Til at foreta nogen forandring heri antages vedkommende parter ikke at ha lovlig adgang. De omhandlede lovbestemmelser antages nemlig i det hele ikke at kunne tilsidesættes eller forandres ved nogen dertil sigtende betingelse eller overenskomst, jfr. departementets skrivelser av 25 februar 1898 og 10 februar 1908 angaaende landsskolelovens §§ 21 og 22, hvormed disse bestemmelser i saa henseende maa sidestilles.

Da der saaledes efter departementets mening ikke er adgang til paa gyldig maate at bestemme, at permissionstiden ikke blir at medregne i en lærers tjenestetid til opnaaelse av alderstillæg, vil der ikke kunne opstaa spørsmaal om i disse tilfælde at la permissionstiden komme vedkommende vikarer tilgode til forbedring av deres tjenestetid.

16 mai. **Skriv** fraa Kyrkjedepartementet til formannen i nordre Bergenhus amtsskulestyre med tilføre av ein spurnad, um lærarar ved amtsskulen og dei andre ungdomsskularne i amtet kann faa vera med i ei amtsvikarkassa for folkeskulelærarane, som Nordre Bergenhus amt emnar paa aa faa til etter landsskulelovi § 33 e.

Til svar paa spurnaden melder departementet, at ei amtsvikarkassa, som vert skipa etter § 33 e i landsskulelovi, berre kann vera for folkeskulelærarane i amtet. Etter lovi er det soleis ikkje høve til aa lata, til dømes lærarar ved amtsskulen og ungdomsskulen vera med i ei slik amtsvikarkassa. Men det er ikkje noko i vegen for, at amtet skipar eigi vikarkassa for amtsskulelærarane sine. Og amtet vil daa faa $^3/_4$ tilskot fraa staten av dei utgifter, det tek paa seg til ei slik vikarkassa (same tilskot som til løningar aat lærarane ved amtsskulen). I Stavanger amt er det alt skipa ei vikarkasse for amtsskulelærarane, og departementet har sagt fraa, at amtet vil faa so stort statstilskot, som ovanfor nemt til denne vikarkassa.

Etter dei reglar, som no gjeld um statstilskot til folkehøgskular og private ungdomsskular, har ikkje departementet høve til aa stydja vikarkassor for lærarane ved desse

skular med statstilskot. Det har vore søkt um ei serskild pengeløyving av staten til ei slik vikarkassa, sams for alle lærarar ved folkehøgskulane og dei private ungdomsskular i landet. Men nokor løyving er til no ikkje gjevi. 16 mai.

Cirkulære fra Fængselsstyrelsen til amtmændene: 16 mai.

Ifølge lov av 10 april 1915 nr. 3 § 33 skal utgiftene ved transport av personer efter lovens § 31 til arbeidssted, tvangsarbeidshus eller anstalt (herunder rikets kredsfængsler og større hjælpefængsler) utredes av statskassen efter nærmere regler, som gives av vedkommende departement.

I henhold hertil har Justisdepartementet idag bestemt, at de regler, som nu gjælder for transport av straffanger og tvangsarbeidere, ogsaa skal gjælde foran nævnte transporter.

Skrivelse fra Fængselsstyrelsen til bestyreren av kredsfængslerne og de større hjælpefængsler, hvorved reglementet for disse fængsler forandres saaledes, at der i kapitel 31 indtages en ny § 1 a av følgende indhold: 16 mai.

»Det, som i dette reglement er bestemt med hensyn til fanger, som utstaar almindelig fængsel, skal ogsaa gjælde fanger, som er sat ind efter lov nr. 3 av 10 april 1915 § 31, andet led, jfr. lov nr. 6 av s. d. § 6. Dog skal arbeidspenger, som tilstaaes saadanne fanger, gjennem vedkommende bidragsfoged utbetales til den eller de bidragsberettigede. Fangerne løslates, naar de betaler eller stiller sikkerhet, og senest 6 maaneder efter indsættelsen til arbeide«.

Skrivelse fra Fængselsstyrelsen til direktørene for Opstad tvangsarbeidshus og Tvangsarbeidshuset for Kvinder, hvori gjøres opmerksom paa, at naar der i arbeidshuset indsættes personer i henhold til lovene av 10 april 1915, blir deres arbeidspenger at utbetale til den eller de bidragsberettigede (jfr. lov nr. 3 § 33, 2det led, og lov nr. 6 § 6). 16 mai.

Skrivelse fra Fængselsstyrelsen til riksadvokaten: 16 mai.

I forbindelse med Styrelsens brev av 29 december 1915 skal man meddele, at mænd, som skal indsættes i tvangsarbeidshus i henhold til § 31 i lov av 10 april 1915 nr. 3, jfr. lov nr. 6 av s. d. § 6, blir at sende til Opstad tvangsarbeidshus, uten at spørsmaalet om indsættelsesstedet først forelægges styrelsen. Bidragspligtige kvinder sendes til Tvangsarbeidshuset for Kvinder, Kristiania.

Man vil imidlertid henstille, at der fra paatalemyndighetens side vises stor forsigtighet med at sætte de omhandlede personer ind i tvangsarbeidshus, idet den ved resolutionen av 12 november 1915 hjemlede anbringelse i fængsler i regelen vil være at foretrække. Indsættelse i tvangsarbeidshus av bidrags-

16 mai. pligtige, som ikke er løsgjængere eller drukkenbolter, vil i mange tilfælde være uheldig, fordi de vil bli utsat for en paavirkning fra andre tvangsarbeidere, som kan virke skadelig paa dem. Og saalænge der bare er et tvangsarbeidshus for hvert kjøn, hvor bidragspligtige kan anbringes, vil indsættelse der ogsaa let kunne lede til praktiske urimeligheter, idet en person, som med besvær og bekostning er ført dit langveis fra, kanske fra de fjerneste dele av landet, atter maa løslates straks han skaffer betaling, kanske umiddelbart efter indsættelsen. Hvis der skulde bli mange indsættelser, vil der heller ikke være tilstrækkelig plads paa Opstad.

19 mai. nr. 1. **Lov** *) [1]) om forandring av §§ 32 og 36 i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905.

I.

§§ 32 og 36 i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905 skal herefter lyde saaledes:

§ 32. Enhver, som her i riket har bestaat artium og medbringer fyldestgjørende vidnesbyrd om sedelig forhold, er berettiget til at immatrikuleres som akademisk borger ved Universitetet.

Samme adgang kan kollegiet tilstede dem, som i utlandet har bestaat en eksamen, der i indhold omtrent svarer til artium, og som gir dem ret til immatrikulering ved vedkommende lands universiteter, naar de medbringer fyldestgjørende vidnesbyrd om sedelig forhold. Saafremt deres i utlandet avlagte prøver godtgjør et lignende maal av kundskaper som det, der her i riket kræves ved de forberedende prøver[2]), kan de av Kongen efter indstilling av kollegiet tillike fritages for disse.

Under hvilke betingelser de, som uten artium har bestaat avgangseksamen ved den kongelige norske Krigsskole eller Sjøkrigsskolens øverste avdeling eller ved Norges Tekniske Høiskole, skal ha adgang til at immatrikuleres ved Universitetet, bestemmes av Kongen.

§ 36. Enhver, som anmeldes til en teoretisk embedseksamen, skal ved anmeldelsen betale firti kroner til Universitetskassen; ved anmeldelsen til de forberedende prøver og statsøkonomisk eksamen betales henholdsvis ti kroner og tyve kroner.

For adgang til aktuareksamen[3]) betales firti kroner av kandidater, som tar begge eksamensavdelinger fra nyt av; kandi-

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) St.besl. 10 mai. Se Ot. prp. nr. 24. Indst. O. nr. 30. St.tid., forh. i Ot. s. 305—306; i Lt. s. 101—102.

[2]) Se lov 9 juni 1903, nr. 2 og lov 24 april 1914 samt kongelige resolutioner av 8 juli 1903 og 19 juni 1914.

[3]) Se lov 14 april 1916.

dater, som benytter sig av adgangen til at faa godkjendt tid- 19 mai.
ligere bestaat universitetsprøve som del av aktuareksamen, be- nr. 1.
taler tyve kroner.

Om og i tilfælde med hvilke beløp der skal erlægges avgift for adgang til at studere ved Universitetets institutter og laboratorier, bestemmes ved reglement, git av Kongen.

Kollegiet kan frita trængende kandidater for disse avgifter.

Studenter, som ikke har tat norsk artium, maa før immatrikuleringen betale firti kroner til Universitetskassen. For denne avgift kan kollegiet bare frita trængende studenter, som fremlægger bevis, enten for at de selv har norsk indfødsret, eller for at mindst én av deres forældre eller bedsteforældre har eller har hat saadan ret.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

Lov *) [1]) om forandring av § 12 i lov om høiere 19 mai.
almenskolor av 27 juli 1896. nr. 2.

I.

§ 12 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 skal herefter lyde saaledes:

Middelskolens og gymnasiets undervisning avsluttes med avgangsprøver, ved hvilke elevene skal godtgjøre, at de har naadd den modenhet og tilegnet sig de kundskaper og færdigheter, som er maalet for undervisningen. I religion avholdes ingen prøve i gymnasiet.

Den, som har bestaat den høiere lærerprøve i henhold til lov om seminarier og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 14 juni 1890 eller lærerprøven i henhold til lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902, behøver for at erholde vidnesbyrd for bestaat middelskoleeksamen alene at underkaste sig dennes skriftlige og mundtlige prøver i tysk, engelsk og matematik (uten praktisk regning), eller for at erholde vidnesbyrd for bestaat middelskoleeksamen med indskrænket fagkreds, at underkaste sig prøvene i matematik (uten praktisk regning) og et av de fremmede sprog eller kun prøvene i et av sprogene.

Den, som har bestaat den høiere lærerprøve i henhold til lov om seminarier og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 14 juni 1890 eller lærerprøven i henhold til lov om lærerskoler og prøver for lærere og lærerinder i folkeskolen av 18 januar 1902 og har erholdt vidnesbyrd om bestaat middel-

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
[1]) St.besl. 10 mai. Se Ot. prp. nr. 24. Indst. O. nr. 30. St.tid., forh. i Ot. s. 306—307; i Lt. s. 102.

19 mai. nr. 2. skoleeksamen, behøver for at erholde vidnesbyrd om bestaat artium alene at underkaste sig dennes skriftlige og mundtlige prøver i fremmede sprog, matematik, biologi og fysik. Dog maa vedkommende kandidat ved avgangseksamen fra lærerskolen for de skriftlige besvarelser og de mundtlige fag religionskundskap, norsk, historie, geografi, naturfag og pædagogik gjennemsnitlig ikke ha ringere karakter end »godt«.

Den, som har bestaat avgangseksamen ved et handelsgymnasium, hvis ordning av vedkommende regjeringsdepartement findes betryggende, med ikke ringere hovedkarakter end »meget godt« (2,50), behøver for at erholde vidnesbyrd om bestaat artium alene at underkaste sig dennes skriftlige og mundtlige prøver i norsk og matematik, og desuten paa reallinjen i fysik, paa den sproglig-historiske linje i engelsk og paa den sproglig-historiske linje med latin i latin.

Ved utgangen av 1ste gymnasieklasse i det treaarige gymnasium avholdes en aarsprøve for de elever, som fra denne klasse træder ut av skolen.

I hvilken utstrækning der iøvrig blir at avholde aarsprøver, bestemmes av overstyret.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

19 mai. nr. 3. **Lov** *) [1]) om fredning av krebs m. v.

§ 1. Krebs, som er kortere end 9 cm. fra pandehornets spids til enden av halen, maa ikke opbevares, falbydes, sælges, kjøpes, mottages eller dræpes, men skal straks, efterat den er optat, igjen kastes i vandet.

§ 2. Efter andragende overensstemmende med § 1 i lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 kan Kongen for vasdrag eller del derav paabyde en aarlig fredning av indtil 4 maaneder, i hvilken det skal være forbudt at fange eller dræpe krebs og at bruke, utsætte eller la bli staaende redskaper, der er indrettet til saadant fiske. I vasdrag eller del derav, hvor krebs tidligere manglet, men er indført i løpet av de sidste 5 aar, kan saadan fredningstid for et tidsrum av indtil 10 aar omfatte det hele aar.

Hvor aarsfredning er paabudt, skal det inden vedkommende kommunedistrikt eller distrikter efter utløpet av den 3dje dag efter fredningens indtræden være forbudt at opbevare, falbyde, sælge, kjøpe eller motta krebs.

§ 3. Inspektøren for ferskvandsfiskerierne skal være berettiget til, uanset de i § 1 indeholdte eller i medhold av § 2

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) St.besl. 10 mai. Se Ot. prp. nr. 18. Indst. O. nr. 34. St.tid., forh. i Ot. s. 307—308; i Lt. s. 102.

avgivne bestemmelser, at fiske eller under anordning av de for- 19 mai.
skrifter, som til forebyggelse av misbruk ansees fornødne, at la nr. 3.
fiske krebs, forsaavidt saadant sker i videnskabelig øiemed.

§ 4. Det skal indtil videre være forbudt at indføre til riket ukokt krebs. Ei heller maa krebskasser eller anden emballage, der har været anvendt ved transport av krebs, returneres eller paa anden maate indføres til riket.

§ 5. For at forebygge eller hindre videre utbredelse av krebspest kan Kongen utfærdige de forskrifter med hensyn til fangst av krebs samt salg, transport og opbevaring eller anden behandling av krebs, fiskeredskaper, krebsemballage og lignende, som maatte ansees fornødne.

§ 6. Overtrædelse av § 1, § 2, 2det led, eller av noget i medhold av § 2, 1ste led, utfærdiget forbud straffes med bøter, hvorhos krebs, med hensyn til hvilken forseelsen er begaat, eller dens værdi kan inddrages hos den skyldige. Overtrædelse av § 4 eller av nogen i medhold av § 5 utfærdiget forskrift straffes med bøter fra kr. 200,00, hvorhos krebsen, fiskeredskapene, krebsemballagen og lignende under fangsten eller transporten benyttede gjenstande bør opbrændes eller paa anden betryggende maate tilintetgjøres ved politiets foranstaltning.

Lov *) [1]) um tillegg til lov um sams normaltid 19 mai.
for kongeriket Norig fraa 29 juni 1894. nr. 4.

Lov um sams normaltid for kongeriket Norig fraa 29 juni 1894 fær dette tillegget til § 1:

Men Kongen kann for 1916 fastsetja ei onnor sams normaltid for serskilde aarstider.

Denne tilleggslovi tek til aa gjelda straks.

Kongelig resolution *), hvorved med hjemmel av lov 19 mai.
um sams normaltid for kongeriket Norig av 29 juni 1894 § 1, jfr. lov av 19 mai 1916, bestemmes:

Fra 22 mai til utgangen av september 1916 skal det lovlige klokkeslet i Norge være middeltiden for den meridian, som ligger 30 grader østenfor Greenwich.

Den 22 mai 1916 begynder den 21 mai kl. 11 aften efter den nugjældende normaltid, og den 30 september 1916 ender først 1 time efter kl. 12 aften efter den i nærværende resolution bestemte tid.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til 19 mai
beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 med-

*) Bekjendtgj. 20 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
**) Bekjendtgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor vedtægten er indtat.
[1]) St.besl. 19 mai. Se Ot. prp. nr. 34. Indst. O. nr. 50. St.tid., forh. i Ot. s. 344—367, 381—410; i Lt. s. 102—118.

19 mai. deles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Eikens herred, Lister og Mandals amt, under 28 april 1916 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

19 mai. **Kongelig resolution***), hvorved den av Romedals herredsstyre i møte den 13 april d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Romedals herred, Hedemarkens amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

19 mai. **Kongelig resolution***), hvorved den av Eikens herredsstyre i møter den 6 mars og 28 april d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Eikens herred, Lister og Mandals amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

19 mai. **Kongelig resolution****), hvorved den av Dverbergs herredsstyre i møter den 29 december 1915 og 17 april d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder inden Andenes byggekommune i Dverbergs herred, Nordlands amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer.

19 mai. **Kongelig resolution*****), hvorved i medhold av § 14 i lov av 3 juli 1909 om fiskerier i Søndre og Nordre Trondhjems amter bestemmes, at der i tiden 1 mai til 15 september ikke maa brukes garn til fangst av sei paa de i Lekafjorden liggende grunder Jupeggen, Kvitholmskallen, Haugsdyften, Bouraasa, Ombakken, Jupskallen, Grundskallen, Jupklupeggen, Grundklupeggen, Skjækerne (Skjærene), Austbakken, Revet og Nordgutvikjupet.

Overtrædelse av forbudet, som træder i kraft fra og med 15 juni 1916 og gjælder indtil videre, straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339,2.

19 mai. **Kongelig resolution†)**, hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av bystyret for kjøpstaden Molde i møter den 6 mai 1914 og 27 september 1915 fattede beslutning om tillæg til de for kjøpstaden ved kongelig resolution av 28 november 1903, jfr. resolution 22 september 1911, approberte sundhetsforskrifter.

---

*) Bekjendtgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

†) Bekjendtgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor tillæggene er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hofs herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 28 februar 1916 besluttede skogvedtægter for herredet. 19 mai.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, andet punktum, meddeles approbation paa en av Voldens herredsstyre i Romsdals amt under 18 april 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Voldens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 19 mai.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, andet punktum, meddeles approbation paa en av Surendalens herredsstyre i Romsdals amt under 13 april 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Surendalens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 19 mai.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, andet punktum, meddeles approbation paa en av Meldalens herredsstyre i Søndre Trondhjems amt under 12 februar 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Meldalens herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 19 mai.

Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 23, 67 og 69 bestemmes: 19 mai.

*) Bekjendtgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor skogvedtægtene er indtat.
**) Bekjendtgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.
***) Bekjendtgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor de omhandlede tillægsbestemmelser og regler er indtat.

19 mai. 1. At der meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Farsunds bystyre i møte senest den 15 september 1914 vedtagne tillægsbestemmelser til brandloven, forsaavidt nævnte by angaar.

2. At der — likeledes som gjældende indtil videre — meddeles godkjendelse av de av Farsunds bystyre i møte senest den 25 august 1915 vedtagne regler for brandvernets ordning sammesteds med den i Arbeidsdepartementets foredrag omhandlede tilføielse i reglernes § 3.

3. At det ved høieste resolution av 13 april 1898, jfr. høieste resolution av 19 august 1901, approberte brandreglement for Farsund ophæves.

19 mai. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes:

1. At der i Noumea oprettes et ulønnet konsulat med distrikt, omfattende kolonien Nykaledonien med tilliggende øer.

2. — — — — — — — — — —

3. At konsulatet i Papeetes distrikt herefter skal omfatte Tahiti og de franske besiddelser og protektorater i det Stille Hav undtagen kolonien Nykaledonien med tilliggende øer.

19 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av statsminister Gunnar Knudsen ved gavebrev av december 1915 i henhold til hans avdøde hustru fru Sofie Knudsen, født Cappelens, testamente skjænkede legat stort kr. 24 000,00, til det ved resolution av 24 november 1906 stadfæstede »Borgestad Arbeiderfond« samt paa de i gavebrevet indeholdte bestemmelser for dette legat.

19 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av statsminister Gunnar Knudsen ved gavebrev av 26 juni 1915 i henhold til hans avdøde hustru fru Sofie Knudsen, født Cappelens, testamente oprettede legat »Gjerpens sykepleierforenings fond« samt paa de under s. d. utfærdigede vedtægter for dette legat.

19 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av statsminister Gunnar Knudsen ved gavebrev av 26 juni 1915 i henhold til hans avdøde hustru fru Sofie Knudsen, født Cappelens, testamente oprettede legat »Gjerpens sogns fond til utdeling av nytestamenter« samt paa de under s. d. utfærdigede vedtægter for dette legat.

19 mai. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av byraachef Georg Martin How ved testamente av 12 august 1908 med tillæg av 22 oktober og 3 november 1910 oprettede legat til fordel for forældreløse gutter av

Kristiania m. v. samt paa de under 14 april 1916 utfær- 19 mai.
digede statutter for dette legat.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til amtmændene: 19 mai.

I henhold til lov om tilvirkning av gifter og apotekvarer av 3 juli 1914 § 7 er det ved kongelig resolution av 31 mars d. a. bestemt, at loven skal træde i kraft den 1 april 1916.

Overensstemmende med forslag fra medicinaldirektøren har departementet utfærdiget følgende

Bestemmelser

angaaende tilvirkning m. v. av de i lovens §§ 2 og 3 omhandlede gifter og apotekvarer:

I.

§ 1. Ansøkning om tilladelse til erhvervsmæssig at tilvirke gifter og apotekvarer overensstemmende med lovens § 2 indsendes gjennem vedkommende overøvrighet til Socialdepartementet. Ansøkningen maa indeholde bekræftede oplysninger om, hvorvidt vedkommende ansøker har den eksamen og tjenestetid, som kræves for at bli apoteker, eller om vedkommende paa anden maate har erhvervet sig den fornødne faglige utdannelse, og hvori denne bestaar.

Derhos maa vedkommende fremlægge paalidelige vidnesbyrd om, at der intet er at utsætte paa hans forhold og vandel.

Ved ansøkning fra et selskap maa der paa samme maate foreligge fyldestgjørende bevidnelse for, at der i spidsen for den tekniske side av virksomheten, som fuldt ansvarlig for denne staar en person, som tilfredsstiller de forannævnte fordringer.

Hvis ansøkningen kun gjælder enkelte præparater eller enkelte grupper av gifter og apotekvarer, maa det oplyses, hvilke præparater eller grupper av gifter og apotekvarer tilladelsen skal omfatte.

Ogsaa forretninger, som allerede for tiden bestaar, maa — i tilfælde av at de ønsker at fortsætte saadan virksomhet — indsende ansøkning overensstemmende med denne paragrafs forskrifter.

§ 2. Den, som overensstemmende med lovens § 2 har faat departementets tilladelse til at tilvirke gifter og apotekvarer, maa kun avhænde saadanne varer til:

a. Apotekere.
b. Kjøbmænd, som har ret til at sælge vedkommende vare.
c. Fabrikanter og andre industridrivende, som bruker varerne i sin virksomhet.
d. Bestyrere av offentlige laboratorier og videnskabelige indretninger, som ikke er sykehus eller pleiehjem.

(Jfr. lov av 16 juli 1907 § 27).

19 mai. § 3. Ved opbevaring, signering og behandling av de gifter og apotekvarer, som anvendes eller tilvirkes, skal vedkommende befølge de bestemmelser herom, som til enhver tid er gjældende for apotekere. Stoffe, som i apotekene skal opbevares i giftskap, skal være anbragt i et særskilt avlaast giftværelse eller giftskap, og nøklen hertil skal opbevares hos den ansvarlige leder av tilvirkningen eller av en i bedriften ansat farmaceut eller anden person, som har den fornødne faglige utdannelse.

Stoffe, som er av ringere kvalitet end den, der fordres av lægemidler, skal signeres paa saadan maate, at kvalitetsforskjellen fremgaar av signaturen.

§ 4. Stoffe, som skal benyttes som lægemidler eller indgaar som bestanddel av saadanne, maa tilfredsstille de fordringer, som til enhver tid er fastsat for vedkommende stoffe, naar de skal anvendes som lægemidler.

Hvis der opstaar tvil om, hvilke fordringer der skal stilles til saadanne stoffe, avgjøres dette av medicinaldirektøren.

§ 5. Lægemidler, som i henhold til den gjældende farmakopø kun skal tilberedes paa landets apotek, maa ikke erhvervsmæssig tilberedes andensteds.

Præparater, som tilvirkes til medicinsk bruk, og som bestaar av eller indeholder noget stof, som i medicinaltaksten er merket med stjerne (*) eller stoffe, som kan stilles i klasse dermed, skal — hvis ikke præparatets navn gir tilstrækkelig oplysning derom — paa den indre emballage paaføres oplysning om, hvorav præparatet bestaar, og i hvilken mængde stof av førnævnte art er tilstede i præparatet.

§ 6. Særskilt anmeldelse skal indsendes til departementet, hvis der tilvirkes:

a. Medicinsk opium.
b. Morfin og dets salter.
c. Kokain og dets salter.
d. Præparater, som indeholder morfin eller kokain (heri indbefattet de saakaldte antiopiumsmedikamenter).
e. Heroin og dets salter og præparater.
f. Ethvert derivat av morfin, kokain og deres respektive salter og ethvert andet alkaloid av opium.
g. Andre gifter, hvorom departementet maatte træffe saadan bestemmelse.

Over tilvirkningen av de i denne § omhandlede præparater skal der føres bok. I denne eller i en anden dertil indrettet bok skal derhos indtegnes, hvad der maatte bli indført fra utlandet, solgt, paa anden maate overdradd eller brukt samt utført av disse præparater.

§ 7. Ved avhændelsen av gifter og apotekvarer til fabri-

kanter eller andre industridrivende eller til bestyrere av offent- 19 mai.
lige laboratorier og videnskabelige indretninger, som ikke er sykehus eller pleiehjem, skal iagttages bestemmelserne i plakat av 4 juni 1904 (kfr. res. av 10 september 1909 og 21 juni 1912) §§ 17, 19, 20, 22, 23 og 24. Den i nævnte paragraf 22 omhandlede giftprotokol skal være autorisert av medicinaldirektøren. Ved avhændelsen av gifter og apotekvarer til kjøbmænd maa haves sikkerhet for, at vedkommende kjøbmand har faat ret til at sælge vedkommende vare.

§ 8. Streng nøiagtighet maa iagttages ved tilvirkning og avhændelse av gifter og apotekvarer. Tilvirkningen og avhændelsen maa ske under kontrol av bedriftens ansvarlige leder eller av anden person med tilstrækkelig faglig utdannelse.

Det maa paasees, at uvedkommende ikke uten kontrol faar adgang til bedriftens lokaler.

§ 9. Vedkommende skal til enhver tid holde departementet underrettet om, hvor bedriftens lokaler befinder sig.

§ 10. Medicinaldirektøren eller den, han bemyndiger dertil, skal til enhver tid ha adgang til at inspisere bedriften og til at underkaste de forskjellige lægemidler og gifter undersøkelse. Til det øiemed skal bedriften være forsynt med de reagenser og apparater, som findes fornødne.

Hvis medicinaldirektøren eller vedkommende departement skulde finde en mere indgaaende undersøkelse av de enkelte lægemidler eller gifter nødvendig, og der derved skulde foranlediges særlige omkostninger, skal disse i tilfælde kunne fordres utredet av bedriften. Angaaende de bedrifter av heromhandlede art, som henhører under lov om tilsyn med arbeide i fabrikker av 10 september 1909, henvises til nævnte lovs bestemmelser.

§ 11. Hvis den av departementet givne tilladelse til at tilvirke gifter og apotekvarer ikke er begrænset til kun at omfatte enkelte præparater eller enkelte grupper av gifter og apotekvarer, gjælder den ogsaa de gifter, som er omhandlet i lovens § 3.

§ 12. De, som har faat departementets tilladelse til at tilvirke gifter og apotekvarer, maa finde sig i de forandringer og tillæg, som departementet senere maatte gjøre i de foran nævnte bestemmelser.

II.

§ 13. Den tilladelse, som politiet i henhold til lovens § 3 kan meddele til tilvirkning av gifter, som ikke er særlig farlige, og som i større utstrækning har teknisk anvendelse, omfatter følgende stoffe:

19 mai. Ammoniumbromid, Bromammonium (Ammonium bromatum).
Ammoniumjodid, Jodammonium (Ammonium jodatum).
Antimonkloryr, Antimonsmør (Stibium chloratum).
Antimonoksyd (Stibium oxydatum).
Bariumbromid, Brombarium (Barium bromatum).
Bariumjodid, Jodbarium (Barium jodatum).
Bariumklorat, Klorsur baryt (Barium chloricum).
Barythydrat, Etsbaryt (Barium causticum).
Blyacetat, Eddikesurt blyoksyd, Blysukker (Plumbum aceticum).
Blynitrat, Salpetersurt blyoksyd (Plumbum nitricum).
Blysukker, Blyacetat, Eddikesurt blyoksyd (Plumbum aceticum).
Brom (Bromum).
Brækvinsten, Antimon-Kaliumtartrat (Kalium tartaricum stibiatum, Tartarus stibiatus).
Etsbaryt, Barythydrat (Barium causticum).
Etskali, Kaustisk kali, Kalihydrat (Kalium causticum).
Etslition, Kaustisk lition, Litionhydrat (Lithium causticum).
Etsnatron, Kaustisk natron, Natronhydrat, Kaustisk soda (Natrium causticum).
Flussyre (Acidum hydrofluoricum).
Fosfor, amorft, Rødt fosfor (Phosphorus amorphus).
Jernoksalat, Oksalsurt jernoksydul (Ferrum oxalicum oxydalatum).
Jod (Jodum).
Kadmiumbromid, Bromkadmium (Cadmium bromatum).
Kadmiumjodid, Jodkadmium (Cadmium jodatum).
Kalciumbromid, Bromkalcium (Kalcium bromatum).
Kalciumjodid, Jodkalcium (Calcium jodatum).
Kalihydrat (Kalium causticum).
Kaliumbromid, Bromkalium (Kalium bromatum).
Kaliumjodat, Jodsurt kali (Kalium jodicum).
Kaliumjodid, Jodkalium (Kalium jodatum).
Kaliumoksalat, nøitralt og surt (Kalium oxalicum et bioxalicum).
Kaliumperklorat, overklorsurt kali (Kalium perchloricum).
Kaustisk soda (Natrium causticum).
Kobberacetat, Eddikesurt kobberoksyd (Cuprum aceticum).
Kobbernitrat, Salpetersurt kobberoksyd (Cuprum nitricum).
Koboltklorid, Klorkobolt (Cobaltum chloratum).
Kromsyre (Acidum chromicum).
Litionhydrat, Kautisk lition, Etslition (Lithium causticum).
Natriumbromid, Bromnatrium (Natrium bromatum).
Natriumjodid, Jodnatrium (Natrium jodatum).
Natriumoksalat, Oksalsurt natron (Natrium oxalicum).

Natronhydrat (Natrium causticum). 19 mai.
Oksalsyre (Acidum oxalicum).
Pyridin (Pyridinum).
Sinkklorid, Klorsink (Zincum chloratum).
Strontiumbromid, Bromstrontium (Strontium bromatum).
Strontiumjodid, Jodstrontium (Strontium jodatum).
Svovelkulstof, Alcohol sulfuris (Carboneum sulfuratum).
Svovellever (Hepar sulfuris, Kalium persulfuratum).
Zinkklorid.

Hvis vedkommende søker tilladelse til at tilvirke andre gifter, maa ansøkningen forelægges departementet.

§ 14. Den, som skal forestaa tilvirkningen, bør personlig fremstille sig for politiet. Tilladelsen meddeles skriftlig, idet der gjøres opmerksom paa, at den gjælder for 10 aar, og at den naarsomhelst kan tilbakekaldes. Der skal endvidere gjøres opmerksom paa, hvilke gifter tilladelsen omfatter, og at de alene maa avhændes til kjøbmænd, som har ret til at sælge vedkommende vare, til apotekere, fabrikanter eller andre industridrivende, som bruker dem i sin virksomhet, samt til bestyrere av offentlige laboratorier, som ikke er sykehus eller pleiehjem.

Endvidere skal der henvises til nedenfor anførte forsigtighetsregler, som blir at iagtta ved gifters opbevaring, tilvirkning og avhændelse.

§ 15. I de lokaler, hvor gift opbevares, tilvirkes eller avhændes, maa ikke opbevares, tilvirkes eller avhændes næringsmidler av nogensomhelst art.

Det maa paasees, at uvedkommende ikke uten kontrol faar adgang til samme lokaler.

Angaaende de bedrifter av heromhandlede art, som henhører under lov om tilsyn med arbeide i fabrikker, henvises til nævnte lovs bestemmelser.

§ 16. Med hensyn til opbevaring og avhændelse av gifter forøvrig samt det eftersyn, som politiet skal foreta, blir at befølge de samme regler, som er gjældende for de kjøbmænd, der har faat politiets tilladelse til at sælge gifter. Kfr. kgl. resol. av 29 august 1908, II, §§ 3, 4, 5, 6 (første punktum), 7, 8 og 9.

Med foranstaaende bedes samtlige politimyndigheter, apotekere og embedslæger inden hr. amtmandens embedsdistrikt gjort bekjendt.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 20 mai.
det av frk. Anne Christine Dreyer ved testamente av 20 februar 1909 oprettede »Johannes og Anne Christine Dreyers

20 mai. legat« for værdige trængende av arbeiderstanden i Stavanger samt paa den under 12 april 1916 utfærdigede fundas for dette legat.

20 mai. **Skrivelse** *), fra Finansdepartementet til overkontroløren for tobaks- og fyrstikbeskatningen, hvorved departementet i henhold til den i § 7 i lov om tilvirkning og beskatning av fyrstikker av 29 april 1915 givne bemyndigelse samtykker i, at der til opbevaring og transport av almindelige fyrstikker av træ benyttes kasser eller beholdere foruten av de i departementets skrivelse av 26 mai 1915 (indtat i Lovtidende for s. a.) omhandlede størrelser ogsaa av en størrelse, som er avpasset for et æskeantal av 4320 (30 gros).

23 mai. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

Foranlediget ved en mottat forespørsel har departementet fundet at burde henlede overformynderiernes opmerksomhet paa, at bestemmelsen i lov av 28 september 1857 § 12 om, at obligationer for umyndiges midler bør være saaledes paategnet, at de utviser, hvilke myndlinger midlerne tilhører, samt bestemmelserne om prohibitivpaategning i reskripter av 12 oktober 1770 og 7 februar 1794 § 13 ogsaa kommer til anvendelse paa ihændehaverobligationer, jfr. formynderlovens § 14 a (lov av 23 april 1915) og lov om adgang for kreditforeninger til at utstede obligationer, lydende paa ihændehaveren av 17 juni 1907 § 5.

For statsobligationers og hypotekbankobligationers vedkommende er der desuten adgang til at faa obligationerne notert paa navn ved indsendelse henholdsvis til Finansdepartementet og Hypotekbanken, en adgang som overformynderierne efter departementets mening bør benytte.

Samtidig finder departementet at burde henstille til overformynderierne, at det blir fremholdt for vergerne, at de maa ta godt vare paa de her omhandlede værdipapirer, av hensyn til de strenge betingelser som i mortifikationsloven er sat for adgangen til at faa dem mortifisert. Det bør særlig fremholdes, at kupongarket ikke bør skilles fra obligationen, men opbevares sammen med denne.

23 mai. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

Ifølge meddelelse fra Det Statistiske Centralbyraa synes det efter de av politiet indsendte opgaver til belysning av indvandringen til riket (byraaets rundskrivelse av 31 januar d. a.) at raade adskillig uklarhet med hensyn til uttrykket »hjemmehørende i riket« i lov nr. 1 av 24 juni 1915 § 3.

*) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

Da fortolkningen av dette uttryk er av væsentlig betydning for 23 mai.
spørsmaalet, hvem fremmedloven paalægger meldepligt ved ankomst til riket, skal man be de inden hr. amtmandens embedsdistrikt fungerende politimestre og lensmænd gjort opmerksom paa følgende:

Det er utvilsomt, at lovens uttryk »hjemmehørende i riket« ikke er ensbetydende med: at ha norsk statsborgerret eller indfødsret.

Som uttalt i Justisdepartementets rundskrivelse av 22 juli 1915, post 3, medfører statsborgerret og betingelsvis indfødsret, at vedkommende er undtat fra utvisning, men fritar ikke i og for sig for pligten til anmeldelse og legitimationen ved ankomst til riket. Endmindre er fødsel i riket i og for sig nok til, at nogen i lovens forstand kan ansees som hjemmehørende her.

Det maa derimot antages at fremgaa av lovens forarbeider, at kun den, som har fast bopæl eller ophold her, i lovens forstand er hjemmehørende i riket og som saadan fritat for meldepligt efter § 3 (jfr. Ot. prp. nr. 9 — 1915 s. 8; Indst. O XI — 1915 s. 3).

Enhver reise ut av landet, hvorved nogen for sit personlige vedkommende ophører at ha fast bopæl eller stadig ophold her, medfører derfor, at han i lovens forstand ophører at være hjemmehørende i riket, selv om han eksempelvis har hustru og barn, som blir boende her, eller han selv er ugift, og hans forældre fremdeles er bosittende i Norge. Dette vil saaledes bl. a. gjælde alle, som ved avreisen fra landet er anmeldt som utvandrere.

Kommer han, efter utreise som nævnt, tilbake til riket, er han ikke at anse som hjemmehørende og som saadan undtat fra meldepligten.

Er det ut fra det her angivne synspunkt — og følgelig uten hensyn til statsborgerret eller indfødsret — bragt paa det rene, at vedkommende ikke er hjemmehørende i riket, blir det videre efter hensigten med eller varigheten av opholdet at bedømme, om han er meldepligtig eller ikke, jfr. lovens § 3, 1ste og 2det led.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 24 mai.
det av gartner Nicolai A. Rohde ved testamente av 10 august 1909 oprettede »Gartner N. Rohdes legat« til forsørgelse og kristelig opdragelse av forkomne eller trængende guttebarn samt paa de under 18 november 1915 utfærdigede statutter for dette legat.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 24 mai.
det av gaardbruker Halvor Torgersen ved testamente av 18 oktober 1913 oprettede legat til ophold ved sanatorier

24 mai. for ubemidlede tuberkuløse inden vestre Aker sogn samt paa de under 29 mars 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

24 mai. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvori meddeles, at departementet antar, at en lensmand ikke er berettiget til at beregne sig gebyr for tilsigelse av grundeier og rodemester til møte, der avholdes paa aastedet til forhandling med grundeieren om avstaaelse av et grustak, som skal anvendes til vedlikehold av en hovedvei.

Det antages nemlig at paahvile lensmanden som veitilsynsmand at foreta det fornødne i anledning av avholdelsen av et sandant møte, og departementet finder ikke, at der her kan bli tale om »tilsigelse« i sportellovens forstand.

26 mai. **Lov***)[1]) indeholdende forandring i lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915.

I.

§ 6 i lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915 skal herefter lyde saaledes:

Alle registreringspligtige norske fartøier forsikres paa denne maate mot krigsfare og er forpligtet til at delta i de dermed forbundne tap og omkostninger saaledes som i denne lov nærmere bestemt.

Ethvert forsikringspligtig fartøi forsikres for den værdi, som er fastsat for dets kaskoforsikring og godkjendt av styret. Herav har den forsikrede adgang til at være selvassurandør for indtil 20 pct., naar han gir erklæring herom inden en av styret fastsat frist.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

26 mai. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Strandebarms herred, Søndre Bergenhus amt, den 19 april 1916 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

26 mai. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Surenda-

*) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd nr. 31.
**) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor vedtægten er indtat.
[1]) St.besl. 26 mai. Se Ot. prp. nr. 42. Indst. O. nr. 56. St.tid., forh. i Ot. s. 410—414; i Lt. s. 119.

lens herred, Romsdals amt, den 13 april 1916 fattede beslut- 26 mai.
ning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

Kongelig resolution*), hvorved Stathelle kommunestyres 26 mai.
beslutning av 6 december 1915 angaaende forandring av § 1 i den ved kongelige resolutioner av 22 september 1902 og 23 december 1908 approberte lukningsvedtægt for utsalgssteder i Stathelle ladested, Bratsbergs amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

Kongelig resolution**), hvorved den av Molde bystyre i 26 mai.
møte den 26 april d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Molde stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer.

Kongelig resolution***), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov 26 mai.
om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Andebu herred, Jarlsberg og Larviks amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 17 mars 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for Andebu herred blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution***), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov 26 mai.
om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Øvrebø herred, Lister og Mandals amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 17 mars 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for Øvrebø herred blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution †), hvorved i medhold av lov om 26 mai.
fredning av ferskvandsfisk m. v. av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Østre Slidre herred i Kristians amt.

---

*) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor § 1 i den ændrede lydelse er indtat.

**) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.

†) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor fiskerireglerne er indtat.

26 mai. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at de ved den Norske Regjerings resolution av 12 december 1906 og kongelig resolution av 22 december 1911 fastsatte fiskeriregler for en del vand og elver beliggende i den til Ullensvangs herred, Søndre Bergenhus amt, støtende del av Hardangervidden forblir gjældende i yderligere 3 aar fra 13 december 1916 at regne.

26 mai. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Vaage herred i Kristians amt.

26 mai. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Dovre herred i Kristians amt.

26 mai. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 19 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Sandefjords bystyre i møte den 25 februar 1916 vedtagne betalingsregler for feining sammesteds.

26 mai. **Kongelig resolution†)**, hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Molde bystyres beslutning i møte den 26 april 1916 angaaende tillægsbestemmelser til bygningslovens §§ 8 og 19, passus 2 og 5, for nævnte by, — dog med en enkelt tilføielse.

26 mai. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa den i generalforsamling den 11 mars 1916 vedtagne plan for Vossestrandens Brandforsikringsselskap for Løsøre, — dog med en enkelt forandring.

26 mai. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i ekstraordinært fællesmøte i »Eidets hestekasse« i Namdalseidets herred, Nordre Trondhjems amt, den 28 februar 1916 vedtagne beslutning om forandring av § 10 i de ved kongelig resolution av 4 november 1911 approberte love for nævnte forening.

26 mai. **Kongelig resolution**, hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet et apotek paa Sandaker i Kristiania

*) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
**) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor fiskereglerne er indtat.
***) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor reglerne er indtat.
†) Bekjendtgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor de approberte tillægsbestemmelser er indtat.

paa et sted, hvis nærmere beliggenhet fastsættes av Socialde- 26 mai.
partementet.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet til en skibsregister- 26 mai.
fører, hvori uttales, at der efter lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 med tillægslov av 14 juli 1909 ikke antages at være adgang til, hvor et skib er overdradd fra A til B og fra B til C, at foreta direkte skjøtning fra A til C. Der maa foretages særskilt anmeldelse og registrering av overdragelsen fra A til B og av overdragelsen fra B til C, og der maa betales vanlig gebyr for hver registrering.

Det uttales videre, at skibsregisterlovens § 16 antages at finde anvendelse ogsaa paa skibe, som alene er foreløbig registrert.

Stortingsbeslutning[1]) om hærbudgettet. Efter beslut- 27 mai.
ningen skal lov av 20 august 1915 om forandringer i vernepligtsloven av 19 juli 1910 træde i kraft over hele landet fra 1 januar 1917, forsaavidt angaar nedsættelse av vernepligtsalderen til 21 aar.

Videre besluttedes nogen forandringer[2]) i den i 1909 vedtagne hærordning.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til samtlige amt- 27 mai.
mænd:

Paa foranledning av Generalstaben skal man anmode hr. amtmanden om at tilkjendegi samtlige lensmænd i amtet:

1. At den lensmændene ifølge dette departements rundskrivelse av 10 mai 1902 paahvilende pligt til ved mobilisering at møte frem ved landstormsavdelingenes mobiliseringspladser nu gjælder fremmøte ved landvernsavdelingenes, og av hensyn til opretholdelse av ro og orden ogsaa kan komme til at gjælde fremmøte ved linjeavdelingers mobiliseringspladser.
2. At der vil kunne bli rettet en anmodning til dem, som de i størst mulig utstrækning maa rette sig efter, om:
   a) at føre tilsyn med avdelingenes magasiner og personellets civile effekter (jfr. ovennævnte rundskrivelse av 1902, pkt. 1),
   b) at assistere ved anskaffelser av materiel,
   c) at være en eventuelt efterlatt befalingsmand behjælpelig med at samle de menige, som maatte komme forsent, og at besørge eftersendt personel, som maatte

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. XI A, utgiftsbudgettet kap. 1—8, indtægtsbudgettet kap. 1. Indst. S. X med tillæg. St.tid. 1277—1283, 1284—1321, 1323—1373.

[2]) Se »Meddelelser til hæren« 1916 nr. 15 s. 92.

27 mai. møte, efterat den nævnte befalingsmand er avreist til depotet.

31 mai. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til amtmændene:

Ved kongelig resolution av 9 november 1901 er der i henhold til § 6 i lov om jordmødre av 19 december 1898 utfærdiget regler om ordningen av jordmødrenes anmeldelse av fødsler m. v. I rundskrivelse av 28 november 1901 gjorde Justisdepartementet, hvorunder medicinalvæsenet dengang hørte, nærmere rede for de nye bestemmelser.

Efter disse regler har enhver jordmor inden 8 dage efter en fødsel, hvorunder hun har bistaat, at anmelde samme; dette gjælder dog ikke fødsel, hvorved fosteret er født inden utgangen av svangerskapets 4de kalendermaaned. Anmeldelse av levendefødte sendes direkte til ordføreren i vedkommende helseraad, hvorimot anmeldelse av dødfødte eller inden 24 timer efter fødslen døde sendes til vedkommende sogneprest. Anmeldelserne avgives for levendefødte gutte- og pikebarn efter de ved resolutionen fastsatte skemaer 1 a og 1 b og for dødfødte gutte- og pikebarn efter de fastsatte skemaer 2 a og 2 b.

For fødsler, hvorunder kun læge har bistaat, har lægen samme anmeldelsespligt som jordmødre. De anmeldelser av dødfødte eller inden 24 timer efter fødslen døde, som det i henhold til Kirkedepartementets cirkulære av 9 december 1842 paaligger ueksaminerte fødselshjælpersker at indsende, skal likeledes være indrettet efter skema 2 a og 2 b.

Efter ovennævnte skemaer har det kun været nødvendig at opgi morens navn for barn, som er født utenfor egteskap. Ved den nye lov av 10 april 1915 om barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hverandre, er der som bekjendt indført ændring i disse barns retsstilling (§ 1), idet de bl. a. har ret til farens familienavn. Som følge herav skal skemaerne for fremtiden ogsaa indeholde farens navn foruten de øvrige oplysninger om hans alder, stilling, fødselsaar og bopæl.

Endvidere har det Statistiske Centralbyraa i en forestilling til departementet uttalt, at det til belysning av frugtbarhetsforholdene og deres utvikling vil være ønskelig at ha nærmere opgave over, hvor mange barn moren tidligere har født i egteskap, og hvormange av dem fremdeles lever, og i forbindelse dermed oplysning om egteskapets stiftelsesaar. Spørsmaal herom er indtat i de lister over fødte, som sogneprestene hvert aar skal sende til byraaet. Men det har vist sig vanskelig at besvare disse spørsmaal for de dødfødte barns vedkommende, da de eneste oplysninger prestene som regel mottar om dødfødte er gjennem jordmødrenes anmeldelser. Efter byraaets henstillen har departementet indtat omhandlede spørsmaal i skema 2 a og 2 b.

Departementet har desuten efter byraaets anbefaling foretat 31 mai.
nogen mindre ændringer i skemaerne.

For at undgaa misforstaaelser bemerkes, at de heromhandlede anmeldelser av fødsler ikke berører de meldinger, som jordmødre etc. skal indsende efter lov av 10 april 1915, dens §§ 6 og 7, jfr. departementets rundskrivelse av 21 december 1915.

Som bekjendt er jordmødrene ikke tilstaat portofrihetsattestationsret. For at kunne passere portofrit har det hittil været nødvendig, at deres forsendelser er blit frigjort av mottageren overensstemmende med postlovens § 38. For mest mulig at undgaa de ulemper, som i forskjellige henseender har været følgen herav, er der ved Arbeidsdepartementets foranstaltning truffet den ordning, at de omhandlede indberetninger fra jordmødrene fremtidig kan avgives paa egne blanketter, der kan sammenlægges som brev, og som paa adressesiden bærer trykt paategning om at være »Portofri lovbefalt indberetning fra jordmor . . . . . .«

Avsenderens navn utfyldes av vedkommende jordmor. Disse blanketter tillates saa sendt i posten uten yderligere attestation.

Adressaternes opmerksomhet henledes paa, at de maa tilbakelevere forsendelserne, hvis de skulde indeholde andet end portofri saker.

Arbeidsdepartementet har ikke kunnet anbefale indført den heromhandlede ordning for forsendelsen av jordmødrenes fødselsanmeldelsesprotokoller; med disse blir der saaledes fremdeles at forholde som før.

Man skal anmode hr. amtmanden om at gjøre samtlige jordmødre, læger, sogneprester og kommunestyrer for kjøpstads- og ladestedskommuner inden Deres embedsdistrikt bekjendt med nærværende rundskrivelse.

Som i rundskrivelse av 28 november 1901 anført skal efter jordmorlovens § 15 utgiftene ved anskaffelsen av anmeldelsesblanketter til jordmødre utredes av vedkommende amts- eller bykommune.

Derimot vil det fornødne antal blanketter til bruk for læger og ueksaminerte fødselshjælpersker efter rekvisition bli tilstillet hr. amtmanden herfra til fordeling efter behovet.

Man vedlægger endel blanketter av de ændrede skema 1 a og b og 2 a og b. Eksemplarer bedes tilstillet byernes kommunestyrer, idet man skal be disse anmodet om nøie at befølge skemaerne saavel hvad indhold som form angaar og at anvende papir av samme farve som disse, naar de nuværende beholdninger er opbrukt og nye skal trykkes.

31 mai. At avlevere til helseraadets ordfører inden 8 dage efter fødselen. **Skema 1 a (og b).**

Anmeldelse

av et levende guttebarn (pikebarn) født den ..... 19 kl. { fm. / em.

..... by ..... herred ..... sogn

Er barnet født i eller utenfor egteskap? .....

Forældrenes navn, stand, fødsels- aar og bopæl { farens ..... / ..... / morens ..... / ..... }

Hvormange barn har moren tidligere født? .....

I hvilken maaned av svangerskapet foregik fødselen? .....

Fosterets leie og stilling under fødselen .....

Blev kunsthjælp anvendt ved barnets fødsel? ..... Hvilken? .....

Hvorfor? .....

.....

Blev kunsthjælp anvendt ved efterbyrdens fødsel? ..... Hvorfor? .....

Hvorledes var morens sundhetstilstand efter fødselen? .....

Blev læge tilkaldt under eller efter fødselen? .....

(Er fødselen en tvilling- eller trilling-fødsel, blir særskilt anmeldelse at utfærdige for hvert enkelt barn og anmeldelserne at sammenhefte).

..... den 19

.....

jordmor.

At avlevere til sognepresten inden 8 dage efter fødselen. **Skema 2 a (og b).**

† Anmeldelse †

av et dødfødt eller inden 24 timer efter fødselen dødt guttebarn (pikebarn) født den ..... 19 kl. { fm. / em.

i ..... by ..... herred ..... sogn

Er barnet født i eller utenfor egteskap? .....

Forældrenes navn, stand, fødsels- aar og bopæl { farens ..... / ..... / morens ..... / ..... }

Hvormange barn har moren tidligere født? 31 mai.
Har moren tidligere været gift?
Isaafald hvor mange barn har hun født i tidligere egteskap?
Hvormange av disse barn lever?
Har moren tidligere født i sit nuværende egteskap?
Hvor mange av disse barn lever?
Hvilket aar blev morens egteskap (egteskaper) stiftet?
I hvilken maaned av svangerskapet foregik fødselen?*)
Fosterets leie og stilling under fødselen
Blev kunsthjælp anvendt ved barnets fødsel? Hvilken?
Hvorfor?
Blev kunsthjælp anvendt ved efterbyrdens fødsel? Hvorfor?
Hadde barnet liv da det fødtes? Hvorlænge varte livet?
Hvilke oplivningsmidler anvendtes?

Døde fosteret før fødselen? eller under fødselen?
Hvilke tegn var der paa fosterets død?
Vites nogen aarsak til fosterets død?
Hvorledes var morens sundhetstilstand efter fødselen?
Blev læge tilkaldt under eller efter fødselen?

(Er fødselen en tvilling- eller trilling-fødsel, blir særskilt anmeldelse at utfærdige for hvert enkelt barn og anmeldelserne at sammenhefte).

den 19

jordmor.

I overensstemmelse med kirkebokens (fødselsregistrets) utvisende fol. bevidnes herved at ovennævnte barn er født egteskap.

den 19

sogneprest til

At ovenskrevne fødsels hjælperske er jordmor ikke er jordmor bevidnes.

helseraadets ordfører.

Skrivelse**) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket fosforsyre. 31 mai.

Denne bestemmelse træder i kraft den 5 juni 1916.

*) Aborter født før utgangen av den 4de kalendermaaned av svangerskapet anmeldes ikke.
**) Bekjendtgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

2 juni. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) om avgift til statskassen av apotekenes omsætning.

For budgetterminen 1 juli 1916—30 juni 1917 skal de, som har faat bevilling til at drive apotek, erlægge til statskassen en avgift av sin omsætning efter nedenstaaende regler:

§ 1.

A. For personlig priviligerte apotek:

1. De første kr. 10 000,00 av omsætningen skal være avgiftsfri.
2. Av restbeløpet fratrækkes 25 pct. for frie handelsvarer m. v.
3. Av den tiloversblevne omsætning beregnes følgende avgifter:

Av 1ste	kr. 5000,00	(eller dele derav)	1	pct.
» 2det	» 5000,00	—»—	2	»
» 3dje	» 5000,00	—«—	3	»
» 4de	» 5000,00	—»—	4	»
» 5te	» 5000,00	—»—	5	»
» 6te	» 5000,00	—»—	6	»
» 7de	» 5000,00	—»—	7	»
» overstigende omsætning			8	»

B. For salgbare apotek:

Der gjøres et fradrag i omsætningen av $^1/_3$ — en tredjedel —, hvorefter avgift av den tilbakeværende del av omsætningen svares efter de under A 1—3 for de personlig priviligerte apotek gjældende regler.

§ 2. Til et apoteks omsætning regnes alle beløp, som er indkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp at medregne, som er indkommet for varer, som enten direkte eller gjennem mellemmænd forhandles til andre apotek.

Omsætning ved filialapotek og medikamentutsalg blir at beregne særskilt fra hovedapotek.

§ 3. Det departement, hvorunder medicinalvæsenet hører, kan helt eller delvis frafalde avgiften for apotekere, med hvem der er indgaat eller indgaaes overenskomst angaaende avstaaelse av salgbare apotekprivilegier.

Departementet kan likeledes helt eller delvis frafalde avgiften, hvor dens utredsel vilde falde særlig trykkende.

§ 4. Avgiftsbeløp paa mindre end kr. 10,00 opkræves ikke.

---

*) Bekjendtgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

[1]) Se St.prp. nr. 1, indtægt, hovedp. VII, kap. 2, tit. 10, utgift, hovedp. VII, kap. 15, tit. 12. Indst. S. nr. 130. St.tid., s. 953—954.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Aasnes herred, Hedemarkens amt, den 10 januar og 27 mars 1916 fattede beslutning til politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 4 juni 1892, jfr. kongelige resolutioner av 6 februar 1897 og 6 oktober 1900, stadfæstede politivedtægter for herredet. 2 juni.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 2 juni.

1. I medhold av byformandskapslovens § 40 meddeles approbation paa Stavanger bystyres beslutning av 4 mai 1916 om at oprette et folkeregister.
2. I medhold av § 1 i lov av 24 mai 1915 om folkeregistre stadfæstes den i samme bystyremøte vedtagne vedtægt for folkeregistret.

Kongelig resolution***) hvorved det marked, som i henhold til kongelig resolution av 28 januar 1880 aarlig er avholdt i kjøpstaden Kongsvinger, ophæves fra utgangen av aaret 1916. 2 juni.

Kongelig resolution †), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa det av bystyret for kjøpstaden Bodø i møte den 11 mai 1916 fattede beslutning om et tillæg til § 26 i de for kjøpstaden ved kongelig resolution av 30 januar 1904 approberte sundhetsforskrifter. 2 juni.

Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den av Solums herredsstyre, Bratsbergs amt, under 14 april 1916 fattede beslutning om følgende bestemmelser: 2 juni.

Anvendelse av pigtraad til opførelse av nye gjærder eller til reparation av ældre gjærder er forbudt. Dog skal det være tillatt at anvende pigtraad ovenpaa gjærder av mindst 1,5 meters høide over marken.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Den ved kongelig resolution av 6 februar 1899 stadfæstede

---

*) Bekjendtgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor politivedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

†) Bekjendtgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor tillægget er indtat.

2 juni. vedtægt angaaende anvendelse av pigtraad til gjærde i Solums herred ophæves.

2 juni. **Kongelig resolution**, hvorved i medhold av lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 bestemmes:

I. At der oprettes følgende distriktslægestillinger[1]):

I Hedemarkens amt:

Hof, omfattende Hof herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

Aasnes, omfattende Aasnes herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

Vaaler, omfattende Vaaler herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00, og

Elverum, omfattende Elverums herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

I Buskeruds amt:

Sandsvær, omfattende herredene Øvre Sandsvær og Ytre Sandsvær, med aarlig grundløn kr. 1200,00, og

Rollag, omfattende herredene Rollag og Flesberg, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

I Bratsbergs amt:

Drangedal, omfattende Drangedals herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00,

Skaatø, omfattende herredene Skaatø og Sannikedal, med aarlig grundløn kr. 1200,00, og

Bamle, omfattende Bamle herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

I Lister og Mandals amt:

Undal, omfattende herredene Søndre Undal, Spangereid, Konsmo og Vigmostad, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

Bjelland, omfattende herredene Bjelland, Grindum og Aaseral, med aarlig grundløn kr. 1500,00, og

Laudal, omfattende herredene Laudal, Øislebø og Finsland, med aarlig grundløn kr. 1500,00.

I Stavanger amt:

Kopervik, omfattende Kopervik ladested og herredene Kopervik, Aakre, Avaldsnes, Bokn og Tysvær, med aarlig grundløn kr. 1200,00, og

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VII, kap. 16. Indst. S. nr. 161. St.tid. s. 1201—1203.

Skudenes, omfattende Skudenes herred og Skudeneshavn ladested, med aarlig grundløn kr. 1200,00. 2 juni.

I Romsdals amt:

Ulstein, omfattende Ulstein herred, med aarlig grundløn kr. 1500,00, og

Ørsten, omfattende herredene Ørsten og Vartdalstranden, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

I Nordre Trondhjems amt:

Frosta, omfattende Frosta herred, med aarlig grundløn kr. 1500,00.

Leksviken, omfattende Leksvikens herred, med aarlig grundløn kr. 1500,00.

Skogn, omfattende herredene Skogn og Aasen, med aarlig grundløn kr. 1200,00, og

Leka, omfattende herredene Leka og Gravvik, med aarlig grundløn kr. 2000,00.

I Nordlands amt:

Steigen, omfattende Steigens herred, med aarlig grundløn kr. 2000,00.

Flakstad, omfattende herredene Flakstad og Moskenes, med aarlig grundløn kr. 2000,00, og

Meløy, omfattende Meløy herred, med aarlig grundløn kr. 2000,00.

I Tromsø amt:

Ibbestad, omfattende Ibbestad herred, med aarlig grundløn kr. 1500,00.

Tranøy, omfattende herredene Tranøy og Dyrøy, med aarlig grundløn kr. 2000,00.

Sørreisa, omfattende Sørreisa herred, med aarlig grundløn kr. 2000,00.

Balsfjord, omfattende herredene Balsfjord og Malangen, med aarlig grundløn kr. 2000,00.

Lyngen, omfattende herredene Lyngen og Sørfjord, med aarlig grundløn kr. 2000,00, og

Karlsøy, omfattende herredene Karlsøy og Helgøy, med aarlig grundløn kr. 2000,00.

II. At der oprettes et amtslægeembede for Lister og Mandals amt med aarlig gage kr. 2500,00 og med kontorholdsgodtgjørelse indtil videre kr. 700,00 aarlig.

III. At der oprettes stadslægestillinger for kjøpstaden Kragerø med aarlig grundløn kr. 1500,00, for ladestedet

2 juni. Langesund med aarlig grundløn kr. 1200,00 og for ladestedet Mosjøen med aarlig grundløn kr. 1600,00.

IV. At der oprettes stadsfysikater for kjøpstæderne Skien, Aalesund og Kristiansund, hvert med en aarlig gage av kr. 3000,00 og alderstillæg å kr. 500,00 efter henholdsvis 5 og 10 aars tjeneste.

V. At oprettelsen av de forannævnte stillinger træder i kraft fra den tid, Social- og Industridepartementet bestemmer.

At det nuværende Rollag lægedistrikt efter delingen blir at benævne Nore lægedistrikt.

2 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der for Lillesand—Flaksvandbanen forsøksvis indtil videre fastsættes forhøielse av taksterne for befordring av reisende og frimerkegods m. v. overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 2 juni 1916.

2 juni. **Kongelig resolution**, hvorved taksterne for fragtgods ved Tønsberg—Eidsfossbanen og Holmestrand—Vittingfossbanen midlertidig forhøies overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 2 juni 1916.

2 juni. **Stortingsbeslutning**[1]) om oprettelse ved Karljohansverns verft av en kontorchefsstilling istedenfor den tidligere verftssekretærstilling.

2 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt, hvori uttales, at skatyder, som underholder sine arbeidsudygtige forældre, ikke — hvadenten forældrene bor hos ham eller andensteds — antages at tilkomme indtægtsfradrag for sine utgifter ved underholdet, som derimot vil være at ta i betragtning ved skatyderens klasseansættelse, jfr. Skattelovkomiteens indstilling, side 105.

3 juni **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det indtil videre er forbudt at utføre fra riket følgende slags træmaterialer:

1) Boks.
2) Bjelker og
3) Alle slags utlægs- eller utskotsplanker (planker daarligere end 5te sort, Kristianiasortering).

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 5 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. XI B, utgiftsbudgettet kap. 1, tit. 47. Indst. S. II. St.tid. s. 1377—1384.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at utførsel av følgende fiskesorter indtil videre skal være forbudt: 3 juni.

Ur (Rødfisk).

Kveite (Helleflyndre).

Sei, fersk eller i is, saltet i tønder eller kasser.

Denne bestemmelse træder i kraft fra og med den 8 juni 1916.

Stortingsbeslutning[1]) om arkivvæsenet. 3 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Nicolay Wiborg ved gavebrev av 16 januar 1916 oprettede legat til fordel for trængende inden haandverksstanden i Kragerø samt paa de under 21 mars 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 5 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Nicolay Wiborg ved gavebrev av 16 januar 1916 oprettede legat til fordel for trængende inden handelsstanden i Kragerø samt paa de under 23 mars 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 5 juni.

Rundskrivelse fra Socialdepartementet til amtmændene: 5 juni.

Medicinaldirektøren har henledet departementets opmerksomhet paa det forhold, at mange apotekere, som ikke har faat departementets tilladelse til at anta lærling, isteden derfor antar en »volontør«, som i kortere eller længere tid arbeider ved apoteket under forutsætning av senere at bli antat som lærling.

Der er berettet om tilfælde, hvor saadan »volontør« under denne forutsætning arbeider i flere aar endog ved apotek, hvor der paa grund av apotekets størrelse — under den nuværende sterke konkurranse — er liten eller ingen utsigt til, at der vil bli anledning til at anta lærling.

Medicinaldirektøren har fremholdt, at de unge mennesker i mange tilfælde til liten nytte for sig selv vil ha kastet bort sin tid, naar det efter kortere eller længere tids volontørtjeneste ikke lykkes for dem at bli lærlinger.

Endvidere henleder direktøren opmerksomheten paa, at det vil medføre uheldige følger for den fremtidige farmaceut- og apotekerstand, at lærlingene i mange tilfælde vil ha arbeidet i

*) Bekjendtgj. 5 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. V, kap. 10. Indst. S. XXXXVIII. St.-tid. s. 1433—1444.

Der bevilgedes bl. a. gager til en ny amanuensis ved Riksarkivet og en ny amanuensis ved Kristiania stiftsarkiv.

5 juni. flere aar som »volontører», førend de blir virkelige lærlinger og saaledes blir forholdsvis gamle, førend de har underkastet sig sine farmaceutiske eksamener.

Under henvisning hertil skal departementet i tilslutning til sin rundskrivelse av 22 februar 1915 gjøre opmerksom paa, at ingen apoteker kan gjøre saa sikker regning paa at faa tilladelse til at anta lærling, at han bør la nogen »volontør« arbeide i apoteket i tillid til, at vedkommende senere skal bli godkjendt som lærling.

Under den nuværende sterke konkurranse om at faa anta elever maa de smaa apotek gives et fortrin, saa at der i almindelighet ikke kan gives tilladelse til at anta nye lærlinger ved de større apotek.

Der vil forøvrig bli tat hensyn til vedkommendes skoleutdannelse og eksamenskarakter.

Departementet skal samtidig henlede apotekernes opmerksomhet paa, at de, som i henhold til meddelt tilladelse antar elev, overtar forpligtelsen til at sørge for vedkommendes undervisning (jfr. lov av 18 juni 1884 § 3). Denne pligt har ikke altid været opfyldt paa fyldestgjørende maate. Forsaavidt den teoretiske undervisning angaar, skal departementet henvise til det med rundskrivelse av 30 november 1910 oversendte skema for de farmaceutiske lærlingers utdannelse i apotekene.

For at elevene skal ha tilstrækkelig tid til teoretiske studier, maa de ikke paalægges for lang arbeidstid i apotekene. I tilslutning til en uttalelse av medicinaldirektøren finder departementet, at arbeidstiden ikke bør overstige 48 timer pr. uke foruten søndagstjeneste, som ikke maa forlanges oftere end hver anden søndag.

Lærlinger bør helst ikke ha natvakttjeneste. Paa apotek, hvor der kun er én eller ikke nogen farmaceut, kan det dog indtil videre tillates, at lærlinger deltar i natvaktene. De maa imidlertid ikke ha natvakt oftere end hver anden nat. Apoteklovens § 14 bestemmer, at lærlinger ikke maa betroes tilberedning paa egen haand av sterkt virkende lægemidler.

Lærlingene maa ikke benyttes til andet end det, som vedkommer det faglige arbeide i apoteket, eller som tjener til at utdanne dem til medhjælpere.

Av lærlingenes arbeidstid i apotek (regelmæssig 48 timer pr. uke) maa mindst 6 timer ukentlig avstaaes til teoretiske studier.

Enhver lærling bør ved sin tiltrædelse gjøres bekjendt med disse regler og med det skema, som er utfærdiget for de farmaceutiske lærlingers utdannelse i apotekene.

Med foranstaaende bedes embedslægerne og apotekerne inden hr. amtmandens embedsdistrikt gjort bekjendt.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av kammerherre Haaken Mathiesen og hustru Erika Mathiesen ved gavebrev av 12 januar 1916 til Eidsvolds kommune oprettede legat til fripladser paa Stensby sykehus for arbeidere i firmaet Haaken Mathiesens tjeneste, disses paarørende eller efterkommere samt paa de under 18 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 6 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Orkla grube-aktiebolag ved gavebrev av 19 april 1914 til Norges tekniske Høiskole skjænkede legat »Orklafondet« samt paa de under 14 april og 20 mai 1916 utfærdigede love for dette legat. 6 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fru C. Schous arvinger oprettede legat »Fru C. Schous gave til hjælp for sykepleien i Østre Aker« samt paa de under 8 mars 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 6 juni.

Lov*[1]) om tillæg til lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908. 7 juni.

§ 1. Aavirkning til salg eller industriel produktion av bartrær, som 1,5 m. fra høieste rotgren holder mindre tvermaal end 20 cm. utenpaa barken paa træets bredeste kant, er forbudt.

§ 2. Uten hinder av forbudet i § 1 kan aavirkes helt tørre (døde) eller vindfældte trær. Likeledes kan uten hinder av samme forbud efter utblinkning av statens skogforvalter eller amtsskogmesteren eller en av deres assistenter eller en av de i § 5 nævnte opsynsmænd aavirkes:

a. undertrykte, uveksterlige, vantrevne eller beskadigede trær
b. trær, som av hensyn til skogens trivsel eller til befordring av skogens eftervekst bør hugges.

Ved utblinkningen merkes trærne paa rot og stamme med blinkøks, godkjendt av kommunestyret eller amtsskogselskapet.

§ 3. Enhver aavirkning til salg eller industriel produktion maa anmeldes til skograadet mindst 14 dage, før blinkning eller — hvor saadan ikke anvendes — hugst igangsættes. Dog kan blinkning og hugst ogsaa sættes i gang med kortere varsel, naar skograadet samtykker deri.

§ 4. Den, som utfører blinkningen eller utvisningen, har ret til at kræve gjensat de nødvendige læ- og frøtrær. Disse skal merkes paa en særskilt maate og maa ikke skades eller fjernes uten samtykke av en av de foran nævnte tjenestemænd.

*) Bekjendtgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
[1]) St.besl. 5 juni. Se Ot.prp. nr. 31. Indst. O. nr. 57. St.tid., forh. i Ot. s. 431—447; i Lt. s. 135—150.

7 juni. § 5. Kommunestyret kan bestemme, at det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 8 omhandlede skogutvalg skal forrette som skograad, eller vælge særskilt skograad. Dette skal i tilfælde bestaa av 5 av kommunens indvaanere, hvorav mindst 3 skal være eier av skog eller matrikulert jord med skogbevokset utmark inden kommunen. Paa lignende maate vælges 5 varamænd [1]).

Skograadet ansætter det fornødne antal opsynsmænd og utfærdiger instruks for disse. Det har at paase overholdelse av denne lov og at anmelde overtrædelse for politiet.

Skograadet vælger formand med varamand. Formanden fastsætter tid og sted for møterne. Skograadet avgir aarsberetning til kommunestyret inden utgangen av januar. Er skograad ikke anordnet, forretter kommunestyret som skograad.

§ 6. Opsynsmændenes løn utredes av kommunekassen mot refusion av det halve beløp av statskassen [2]).

Skogeier og bruks- eller hugstberettiget pligter at yde den opsynsmand, som utfører blinkning, utvisning eller andet lignende arbeide for ham i skogen, betaling for utført arbeide efter en av kommunestyret fastsat takst [3]).

§ 7. Finder skogstyret, hvorved i denne lov forstaaes det departement, som skogvæsenet hører under, ordningen av opsynet med lovens overholdelse utilfredsstillende, kan det midlertidig ansætte det fornødne antal paalidelige opsynsmænd, hvis løn foreløbig utredes av statskassen, som av vedkommende kommune refunderes halvdelen av lønnen. Kommunens bidrag til lønnen skal dog i saa fald ikke under nogen omstændighet kunne andra til mer end kr. 500,00 aarlig.

§ 8. Tvist om utblinkning avgjøres efter parternes begjæring av skograadet.

§ 9. Denne lov gjælder ikke for skog, som staar under offentlig forvaltning, eller bygdealmenninger, som forvaltes efter regler foreskrevet av skogstyret og under tilsyn, som er godkjendt av dette.

Heller ikke skal den gjælde for skog, som er undergit vedtægter til forebyggelse av skogens ødelæggelse eller vedtægter til vernskogens bevarelse.

Heller ikke skal den gjælde for grund, som opryddes til have, aker eller slaatteland eller brukes til byggetomt, vei, industrielt anlæg, oplags-, laste-, lægge- eller velteplads eller — med herredsstyrets tilladelse for hvert enkelt tilfælde — i andet lignende øiemed [4]).

---

[1]) Jfr. vernskogloven av 8 august 1908 § 12.
[2]) Jfr. samme lovs § 9.
[3]) Jfr. samme lovs § 10, 4.
[4]) Jfr. samme lovs § 7.

§ 10. Øvrighetspersoner, dommere, politimestere og lensmænd kan ikke vælges til de i denne lov omhandlede hverv. Forøvrig skal reglerne for kommunale formænds og repræsentanters valgbarhet og funktionstid være gjældende [1]). 7 juni.

§ 11. I de tilfælde, hvor inddragning finder sted, sker dette til fordel for kommunens kasse [2]).

§ 12. Overtrædelse av denne lov eller de bestemmelser, som er git i medhold av den, straffes med bøter.

§ 13. Naar der herefter i en kommune eller et sogn istandbringes vedtægter til forebyggelse av skogens ødelæggelse eller vedtægter til vernskogens bevarelse, kommer denne lovs bestemmelser ikke længer til anvendelse paa barskog, for hvis behandling saadanne vedtægter gjælder.

§ 14. Denne lov træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 7 juni.

I. De ved kongelige resolutioner av 10 oktober og 20 november 1914 gjorte midlertidige indskrænkninger i det i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 3 bestaaende forbud mot salg og skjænkning av brændevin ophæves.

II. I medhold av lov om forbud mot indførsel av brændevin, vin og øl m. v. av 20 august 1915 forbydes indførsel av brændevin, vin og øl fra utlandet samt forsendelse inden riket av saadanne drikkevarer, alkoholsvakt øl undtat.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

Stortingsbeslutning [3]) om bevilgning til forberedende arbeider vedkommende oprettelse av en veterinærhøiskole i Kristiania. 7 juni.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra Fredrikshald magistrat, om utgiftene ved en av Fredrikshald skolestyre truffet anordning av undervisningen for gutten N. N., hvorefter han skal søkes anbragt i »Sophies Minde«, vil kunne fordres erstattet av guttens hjemstavnskommune, Id. Gutten bor hjemme hos sin mor, som har hjemstavn i Id, men har fast ophold i Fredrikshald, hvor hun mottar direkte fattigunderstøttelse fra hjemstavnskommunen. Den omhandlede gut kan, paa grund av medfødt lamhet i benene, ifølge en med- 7 juni.

*) Bekjendtgj. 8 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
[1]) Jfr. vernskogloven av 8 august 1908 § 13.
[2]) Jfr. samme lovs § 14.
[3]) Se St. prp. nr. 96. Indst. S. nr. 190. St.tid. s. 1485. Jfr. stortingsbesl. 18 aug. 1915, indtat i Lovtid. 2den avd. s. a. pag. 701.

7 juni. sendt lægeattest ikke gaa paa folkeskolen, og skolestyret har derfor besluttet at anordne undervisning for ham ved at søke ham anbragt paa »Sophies Minde«.

Departementet uttaler, at det er opholdskommunens skolestyre, som har at sørge for, at et barn, som er utelukket fra folkeskolen efter byskolelovens § 9, skaffes undervisning efter samme lovs § 53. De utgifter, som er forbundet hermed, maa bæres av opholdskommen, og de kan ikke kræves refundert hos hjemstavnskommunen, da loven bestemmer, at den slags utgifter ikke blir at anse som fattigunderstøttelse, § 54, saaledes som den lyder efter loven av 15 august 1908. Departementets skrivelse av 16 mai 1903, som er paaberopt i saken, kan ikke opretholdes efter loven av 15 august 1908, forsaavidt som skrivelsen uttaler, at opholdskommunen har krav paa refusion hos hjemstavnskommunen for undervisningsutgiftene i et tilfælde som det her omhandlede, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 30 november 1910. Efter det anførte antages saaledes ikke Fredrikshald kommune berettiget til at kræve refusion hos Id kommune av utgiftene ved anbringelsen av omhandlede gut i »Sophies Minde«.

7 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra Hedrum skolestyre angaaende kommunens ret til refusion for skoleutgifter vedkommende en bortsat gut, som er hjemstavnsberettiget i Norderhov.

Departementet uttaler: Efter landsskolelovens § 10 skal hjemstavnskommunen betale undervisningsutgiftene for et barn, som er bortsat i en anden kommune av fattigstyre eller vergeraad. Ifølge Kristiania byrets dom av 4 september 1915 gjælder ikke denne regel, naar fattigstyret eller vergeraadet i barnets opholdskommune har bortsat barnet inden opholdskommunen. I alle andre tilfælde derimot, hvor et barn er bortsat i en anden kommune av et fattigstyre eller et vergeraad, antages regelen at maatte gjælde. Hedrums kommune er derfor efter departementets mening berettiget til at faa refusion for undervisningsutgiftene til nævnte gut av Norderhov som er barnets hjemstavnskommnne.

8 juni. **Stortingsbeslutning** [1]) om utbetaling av geistlige embedsmænds løn efter døden.

---

[1]) Se St.prp. nr. 19. Indst. S. nr. 184. St.tid. s. 1531—1543. Beslutningen er saalydende:

I.

Stortinget samtykker i, at der av statskassen — efter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse — utbetales 1/12 av vedkommende embeds aarsindtægt (utbytte av embedsgaard og husleie- eller avsavnsgodtgjørelse heri ikke medregnet) til de

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av gaardbruker Olav Knutzon Brokke ved gavebrev (testamentarisk bestemmelse) av 7 august 1914 oprettede legat til fattige barns beklædning i Fyresdal samt paa de under 25 mars 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 8 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Christian Børs ved testamente av 6 januar 1905 oprettede legat til fordel for Bergens offentlige bibliotek samt paa den under 30 mars 1916 utfærdigede fundas for dette legat. 8 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Christian Børs ved testamente av 6 januar 1905 oprettede legat til fordel for Bergens billedgalleri samt paa den for dette legat utfærdigede fundas. 8 juni.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av lærer A. C. Hougen ved gavebrev av 5 oktober 1914 oprettede »Fru Valborg Hougens legat« til stipendier for Kragerø folkeskoles lærerinder samt paa de under 17 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 8 juni.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til stiftamtmanden i Kristiania, hvori departementet bemerker følgende i anledning av en forespørsel om, hvorvidt henvisningen i § 52 i lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 til »de for fattigunderstøttelse givne regler« ogsaa gjælder de i fattigloven's § 6 indeholdte bestemmelser, hvorefter refusion er betinget av, at fattigstyret paa vedkommendes hjemsted finder, at han har evne til at utrede erstatningen uten selv at komme til at mangle det fornødne til underhold eller opfyldelsen av den ham iøvrig paahvilende forsørgelsespligt: 8 juni.

§ 52 i lov av 6 juni 1896 er omtrent ordret hentet fra den i 1885 nedsatte straffelovkommissions utkast, § 33, sidste led. Kommissionen uttaler om dette (se utkastet side 25) bl. a. følgende: »Utkastet opstiller ingen regel for ansvarets nærmere fastsættelse inden den angivne begrænsning, men overlater vergeraadet eller skolestyret at beslutte derom, og tanken er den, at der bør tages hensyn saavel til vedkommendes formuesforhold som skyld«. I anledning av, at bestemmelsen om erstatningens størrelse ikke er foreslaat henlagt til kommunesty-

---

efterlatte efter saadanne geistlige embedsmænd, som ikke helt lønnes av Oplysningsvæsenets Fond eller av statskassen, og som er død efter 18 august 1915.

8 juni. rerne, saaledes som skolelovene av 1889 bestemmer for utgifter til særundervisning, uttaler kommissionen videre: »Man har imidlertid trodd, at de myndigheter, som beslutter forholdsreglerne, og derfor ogsaa er de nærmeste til at kjende de grunde, som bevirker dem, her bedre kunde træffe en retfærdig avgjørelse end kommunestyrelserne. — — —«.

Disse uttalelser kan efter departementets mening vanskelig forstaaes anderledes, end at det har været meningen at vergeraadene (skolestyrerne) helt paa egen haand avgjør disse spørsmaal. Som av kommissionen bemerket, maa erstatningens størrelse fastsættes ikke alene under hensyntagen til vedkommendes økonomiske forhold, men ogsaa til hans skyld. Dette sidste moment er selvsagt vergeraadet den nærmeste til at bedømme, og naar samtidig sees hen til, at § 52 selv sætter et maksimum for erstatningens størrelse, synes det departementet at være den rimeligste antagelse, at de i § 52 herom givne bestemmelser maa ansees i sig selv uttømmende. En anden sak er det, at hvor der kan være tvil om vedkommendes økonomiske evne til at utrede refusion, vil der være al opfordring for vergeraadet til at benytte sig av den veiledning, som en erklæring fra vedkommende fattigstyre kan gi.

9 juni. **Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse** av 19 mai 1916 *) [1]) til forandring i grundlovens § 52 d.

»Grundlovens § 52 sidste led skal lyde saaledes:

Understøttelse, som er modtaget i Form af Indlæggelse paa Sygehus eller Asyl eller til Dækkelse af Udgifter ved anden Sygebehandling eller til Ophold under Sygdom eller Arbeidsledighed, og Understøttelse, som gives til Invalider eller Uføre og til gamle, alderdomssvage Personer, samt Understøttelse, som er foranlediget ved abnorme Børns Undervisning, ved anordnet særskilt Undervisning for Skolebørn eller ved Skolebørns Forsyning med Undervisningsmidler, medfører dog ikke Stemmerettens Suspension.«

9 juni. Nr. 1. **Lov** **) [2]) om tvungen voldgift i arbeidstvister.

§ 1.

1. Finder Kongen, at en tvist mellem en fagforening og en arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening om ordningen av arbeids- eller lønningsvilkaar eller andre arbeidsforhold utsætter betydelige samfundsinteresser for fare, kan han bestemme, at tvisten skal avgjøres ved voldgift.

---

*) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
**) Bekjendtgj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
[1]) Se St.prp. nr. 157 for 1914, jfr. dok. nr. 51 s. a., forslag nr. IV, alt. 2. Indst. S. nr. 142. St.tid. s. 1166—1189.
[2]) St.besl. 9 juni. Se Ot. prp. nr. 44. Indst. O. XIII. St.tid., forh. i Ot. s. 450—515; i Lt. s. 150—173.

2. Naar Kongen bestemmer, at en tvist skal avgjøres ved voldgift, kan han ogsaa forby enhver iverksættelse eller fortsættelse av arbeidsstans i anledning av tvisten (jfr. § 5). 9 juni. Nr. 1.
3. Indtil voldgiftsdommen er avsagt, skal de arbeids- og lønningsvilkaar, som gjaldt ved tvistens utbrud, staa ved magt, hvis ikke parterne enes om noget andet.

§ 2.

1. Voldgiftsretten skal ha en formand og fire andre medlemmer.
2. Kongen opnævner for hver sak rettens formand og to av dens medlemmer og varamænd for dem. Arbeidernes faglige Landsorganisation og Norsk Arbeidsgiverforening opnævner hver et medlem med varamand. Opnævnelsen sker inden den frist, som Kongen fastsætter. Oversittes denne frist, sker opnævnelsen av Kongen.
3. Enhver norsk statsborger er pligtig til at overta hvervet.
4. Ingen maa gjøre tjeneste som medlem av voldgiftsretten, før han har avlagt skriftlig ed paa, at han samvittighetsfuldt vil opfylde sine pligter. Eden sendes til vedkommende regjeringsdepartement. Kongen fastsætter, hvordan den skal lyde.
5. Medlemmenes godtgjørelse fastsættes av Kongen. Under reiser har de krav paa skyss- og kostpenger efter lov av 10 juli 1894. Kostpengene skal være som bestemt for første klasse i lovens § 17.

§ 3.

1. Saasnart rettens medlemmer er opnævnt, fastsætter formanden tid og sted for behandlingen av saken og utfærdiger indkaldelser til retsmøtet med det varsel, han finder passende. Saken skal fremmes saa hurtig som mulig.
2. Et medlem av voldgiftsretten er ugild i de samme tilfælde som en dommer i almindelige borgerlige saker. Naar andre særlige omstændigheter foreligger, som er skikket til at svække tilliden til et medlems uhildethet, skal han likeledes vike sæte. Spørsmaal herom kan reises baade av ham selv og av parterne. Retten avgjør ved kjendelse, om nogen skal vike sæte som ugild.
3. Parterne kan møte selv og ved fuldmægtig. Fler end tre personer kan ikke møte for nogen part. Parternes repræsentanter maa være fuldmyndige, norske statsborgere og ikke fradømt stemmeret i offentlige anliggender og adgang til at opnaa offentlig tjeneste. Vedkommende departement kan dog dispensere fra paabudet om, at parternes repræsentanter skal være norske statsborgere. Fuldmagten maa være uindskrænket.

9 juni. Nr. 1.

4. Formanden leder forhandlingene. Saken behandles og bevisene føres paa den maate, som retten finder høvelig. Hovedforhandlingen skal være mundtlig, medmindre begge parter samtykker i skriftlig behandling, og retten finder den ubetænkelig. Straffeproceslovens §§ 120 og 124 faar tilsvarende anvendelse.
5. Forhandlingene føres for aapne dører, hvis ikke retten beslutter at utelukke offentligheten. Dørene skal lukkes, naar forhandlingene kommer ind paa forretnings- eller foreningshemmeligheter eller andet, som ikke uvedkommende bør faa kundskap om. De dele av fremlagte bøker, som ikke vedkommer saken, kan retten forsegle.

   Enhver, som har været tilstede under forhandlinger for lukkede dører, pligter at bevare taushet om det, som er forhandlet, hvis ikke retten tillater offentliggjørelse. Overtrædelse av taushetspligten straffes med bøter.
6. Retten kan indhente forklaringer av parter, sakkyndige og enhver anden, hvis prov kan være av betydning for saken. Straffeproceslovens regler om vidners møtepligt i lagmandsretssaker, om pligten til at avgi edelig forklaring og til at gjøre tjeneste som sakkyndig og om straf- og erstatningsansvar for vidner og sakkyndige faar tilsvarende anvendelse.
7. Retten kan kræve fremlagt dokumenter, forretningsbøker og andre bevisligheter, som en part eller nogen, som pligter at vidne i saken, har raadighet over. Den kan paalægge en part eller et vidne at undersøke regnskapsbøker eller andre bevisligheter og at gjøre optegnelser derom og ta dem med sig. Vidnepligtiges undladelse av at efterkomme rettens paalæg straffes som negtelse av at avgi vidneforklaring.
8. Retten kan foreta syn og granskning enten selv eller ved et eller flere av sine medlemmer eller ved opnævnte sakkyndige. Herunder kan ogsaa redskaper kræves brukt, maskiner sat i gang og arbeidsmaater paavist.
9. Retten kan kræve bevis optat ved enhver av de almindelige underretter. Bevisoptagelsen skal fremmes hurtigst mulig, om nødvendig ved ekstraret. Dommeren skal av eget tiltak sørge for at fremme forretningen. Vidner gives aftensvarsel. Parterne indkaldes bare, naar det er krævet i retsanmodningen.
10. Voldgiftsretten kan indhente de nødvendige oplysninger og paadømme tvisten, selv om en eller begge parter uteblir.

§ 4.

1. Rettens avgjørelser træffes med stemmeflerhet. Vold-

giftsdommen skal avsiges snarest mulig, efterat saksbehandlingen er slut. Den skal underskrives av alle voldgiftsmænd.

2. Uten samtykke av begge parter maa en voldgiftsdom ikke gives længer gyldighetstid end tre aar.
3. En voldgiftsdom, som er avsagt i henhold til denne lov, er endelig og har de samme virkninger som en tarifavtale (se lov om arbeidstvister av 6 august 1915 §§ 3—5, jfr. §§ 6 og 40).
4. Den, som ikke er part, kan paakjære en kjendelse, som paalægger ham at avgi forklaring, ed eller forsikring, fremlægge dokumenter eller fremvise, forelægge eller gi adgang til andre ting eller gjøre tjeneste som sakkyndig, eller som ilægger ham straf- eller omkostningsansvar. Parterne kan paakjære kjendelser, som ilægger dem selv straf.

   Kjæremaalet maa erklæres straks, hvis vedkommende er tilstede i retten, men ellers senest 3 dage, efterat han har faat meddelelse om avgjørelsen. Saafremt nogen har optraadt som motpart eller kan betragtes som motpart, skal han underrettes om kjæremaalet. Kjæremaalet har opsættende virkning for den kjærende.

   Formanden sender uten ophold kjæremaalserklæringen med de nødvendige dokumenter og utskrifter til Høiesterets kjæremaalsutvalg. Retten, den kjærende og andre, som kjæremaalet har betydning for, kan gi skriftlig uttalelse om saken. Paaberopes kjendsgjerninger, som ikke tidligere er nævnt, skal uttalelsen altid sendes gjennem retten.
5. For behandlingen av en sak ved voldgiftsretten og for bevisoptagelser til bruk for en saadan sak erlægges ingen betaling.

§ 5.

1. Bøter fra 5 til 25 000 kroner kan ilægges:
   a. den, som i strid med forbud efter § 1 foretar eller fortsætter arbeidsstængning eller deltar i arbeidsnedlæggelse eller fortsættelse av en saadan. Den, som handler paa en arbeidsgivers vegne, straffes, naar ikke arbeidsgiveren selv dømmes;
   b. de medlemmer av styret for en fagforening eller en arbeidsgiverforening, som medvirker til arbeidsnedlæggelse eller arbeidsstængning i strid med forbud efter § 1 ved at være med paa beslutning om at iverksætte, fortsætte eller godkjende arbeidsstansen eller om at støtte den ved utbetaling av foreningsmidler, eller som opfordrer til saadan arbeidsstans

9 juni. Nr. 1.

eller indsamler eller utdeler indsamlede bidrag til dens fortsættelse. Det samme gjælder medlemmer av andre foreningsmyndigheter og foreningenes tjenestemænd.

2. Sak reises av det offentlige efter paatalebegjæring av en fagforening, arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening, som er skadelidende ved arbeidsstansen, eller av vedkommende regjeringsdepartement.
3. I dommen kan det bestemmes, at i de tilfælde, som er nævnt under nr. 1 b, skal vedkommende forening hefte for bøterne. Dette gjælder dog ikke, hvis den skyldige har handlet i strid med foreningens vedtægter eller med beslutning, som er fattet paa foreningens vegne.
4. Bøter efter denne paragraf kan idømmes paany, naar to uker er gaat efter dommens forkyndelse, og den domfældte i dette tidsrum har gjort sig skyldig i saadant forhold med hensyn til den ulovlige arbeidsstans som nævnt under nr. 1. Det samme gjælder, naar to uker er gaat efter forkyndelsen av den anden dom, og saa fremdeles.

§ 6.

1. Denne lov træder i kraft straks, men kommer bare til anvendelse paa arbeidstvister, som er opstaat eller opstaar under den nuværende europæiske krig.
2. Nærmere forskrifter til gjennemførelse av denne lov kan gives av Kongen.

9 juni. **Kongelig resolution***), hvorved det samtidig med sanktion av foranstaaende lov nr. 1 er bestemt, at lovens gjennemførelse skal henlægges under Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri.

9 juni. **Kongelig resolution***), hvormed med hjemmel av lov av 9 juni 1916 om tvungen voldgift i arbeidstvister bestemmes:

A. At de tvister om nye lønsavtaler, som har været under mægling av riksmæglingsmanden ved bergverkene, de mekaniske verksteder, Norsk Hydro-Elektrisk Kvælstofaktieselskap, A/S Rjukanfos og Norsk Transport A/S, skal avgjøres ved voldgift overensstemmende med lovens regler.

B. — — — — — — — — — — — — —

C. — — — — — — — — — — — — —

D. At enhver iverksættelse eller fortsættelse av arbeidsstans i anledning av de tvister, som voldgiften omfatter, forbydes.

---

*) Bekjendtgj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

Dette forbud træder i kraft straks, forsaavidt angaar iverksættelse av arbeidsstans, og tirsdag 13 juni førstkommende kl. 6 formiddag, forsaavidt angaar fortsættelse av iverksat arbeidsstans. 9 uni.

Lov *)[1] om utbetaling av hyre til skibsbesætning efter krigsulykke m. v. 9 juni. Nr. 2.

§ 1. Uanset bestemmelserne i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 §§ 63, sidste led, og 91, sidste led, skal der indtil videre tilkomme fører og mandskap paa norsk skib, naar deres tjeneste er ophørt ved fartøiets forlis paa grund av krigsulykke eller ved skibets opbringelse eller beslaglæggelse, tillægshyre for en halv maaned, hvis forliset, opbringelsen eller beslaglæggelsen er indtruffet i Østersjøen eller Nordsjøen, og ellers for en maaned.

Var hyren bestemt for reisen, skal tillægshyren dog ikke overstige forskjellen mellem den fulde betingede hyre og den optjente hyre.

§ 2. Den i foregaaende paragraf omhandlede hyre utredes av den i lov av 16 juli 1915 omhandlede »Krigsforsikring«, forsaavidt vedkommende skib er forsikret i samme, og utgiftene hermed utlignes efter krigsforsikringens ophør overensstemmende med bestemmelserne i loven av 16 juli 1915 § 10 paa de forsikrede skibe.

§ 3. Denne lov træder i kraft straks.

Lov *)[2] om forandring i lov om høiesteretsadvokaters beskikkelse av 28 september 1857. 9 juni. Nr. 3.

§ 1. Den i lov om høiesteretsadvokaters beskikkelse av 28 september 1857 § 2 e omhandlede prøve skal herefter bestaa i utførelsen av tre mundtlige saker, derav mindst to civile, den ene for den ankende og den anden for den indstevnte part.

§ 2. Den, som har meldt sig til prøven før denne lovs ikrafttræden, kan utføre den efter de tidligere gjældende regler.

Lov *)[3] indeholdende tillæg til lovgivningen om stempelavgift av dokumenter[4]). 9 juni. Nr. 4.

§ 1. Saafremt Stortinget derom fatter beslutning, blir der av slutsedler, som utfærdiges ved omsætning av aktier og ihændehaver- og partialobligationer, at erlægge stempelavgift overensstemmende med de i denne lov og — forsaavidt de derpaa er

*) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

[1]) St.besl. 5 juni. Se Ot. prp. nr. 41. Indst. O. nr. 58. St.tid., forh. i Ot. s. 416—430; i Lt. s. 131—135.

[2]) St.besl. 5 juni. Se Ot. prp. nr. 38. Indst. O. nr. 59. St.tid., forh. i Ot. s. 430; i Lt. s. 135.

[3]) St.besl. 5 juni. Se Ot. prp. nr. 8. Indst. O. nr. 41. St.tid., forh. i Ot. s. 313—343, 449—450; i Lt. s. 119—130, 150.

[4]) Jfr. rundskrivelse fra Finansdepartementet av 30 juni 1916.

9 juni. Nr. 4.

anvendelige — de i love av 9 august 1839 §§ 23, sidste punktum, og 25, 11 april 1885 §§ 1—5, 7, 13 og 15, 6 august 1897 §§ 2—5, 17 mars 1902 § 7 og 8 juni 1907 § 2 indeholdte bestemmelser. Saadan avgift erlægges dog ikke ved omsætning av norske stats- og kommuneobligationer og obligationer, garantert av den norske stat eller av norske kommuner, samt obligationer utstedt av norske autoriserte kredit- og hypotekforeninger.

Med slutseddel forstaaes i denne lov ethvert skriftlig opgjør for en forretningsmæssig omsætning av ihændehaverobligationer og aktier, derunder ogsaa indbefattet bytte mot andre værdipapirer eller andre værdigjenstande end penger.

Til omsætning av aktier regnes ogsaa omsætning av andre lignende værdipapirer, saasom tegningsbevis, utbyttecertifikater o. l., som gir ret til forholdsmæssig andel i utbytte eller kapital i et uansvarlig selskap, samt omsætning av tegningsret til aktier og lignende værdipapirer og av interimsbevis for disse.

§ 2. Ved omsætning av aktier og de ifølge § 1 stempelpligtige obligationer skal slutsedler altid utfærdiges undtagen i de i § 6 a og b nævnte tilfælde.

Byttes værdipapirer av den i § 1 nævnte slags mot lignende værdipapirer, utfærdiges for omsætningen fra hver side to slutsedler, saaledes at hver av parterne faar hver sine slutsedler for de fra hver side overdragne værdipapirer. I andre tilfælde utfærdiges to slutsedler for hver omsætning, saaledes at hver av parterne faar en.

§ 3. Ved omsætning gjennem mellemmand, saasom mægler, bank eller bankier, skal slutsedlerne utfærdiges av mellemmanden. Anvender saavel sælger som kjøper en eller flere mellemmænd, skal hver av disse utfærdige slutsedler som for én omsætning. Slutseddel kan dog utstedes fra en mellemmand direkte til en av de efterfølgende mellemmænd eller til kjøperen.

Ved direkte omsætning utfærdiges slutsedlerne av sælgeren.

§ 4. Naar kjøpet eller byttet er avsluttet, skal slutsedlerne utfærdiges uten unødvendig ophold og straks leveres til vedkommende parter.

De skal indeholde oplysning om vedkommende parters navn og bopæl, tid og sted for forretningens avslutning, dens gjenstand og ved kjøp størrelsen av den betingede kjøpesum, ved bytte værdien av de overdragne værdipapirer.

Ved omsætning gjennem mellemmand skal slutsedlerne ogsaa indeholde oplysning om mellemmandens navn med en tilføielse, som betegner hans egenskap som saadan.

Optræder mellemmanden som kommissionær for en av parterne, er det tilstrækkelig, at hans navn med tilføielse »pr. kommission« anføres som kjøper eller sælger.

9 juni. Nr. 4.

Ved utfærdigelse av slutsedler benyttes blanketter med tilhørende talonger av saadant indhold, som av vedkommende regjeringsdepartement [1]) foreskrives. Talongerne, som foruten det øvrige indhold av slutsedlerne ogsaa maa paaføres oplysning om det samlede beløp av de til slutsedlerne anvendte stempelmerker, skal opbevares i mindst 2 aar hos den, som har utfærdiget vedkommende slutsedler.

§ 5. En slutseddel er stempelpligtig efter dens paalydende kjøpesum eller i tilfælde av bytte efter den paa slutseddelen anførte værdi av de omsatte obligationer eller aktier.

Til kjøpesummen blir ogsaa at medregne beløp eller tillæg, som er gjort avhængig av visse betingelser eller av mulig indtrædende begivenheter eller forhold.

Skal der stemples efter de omsatte obligationers eller aktiers værdi, ansættes denne efter den paa omsætningstiden gjældende kurs, forsaavidt vedkommende værdipapirer er gjenstand for offentlig kursnotering. I andre tilfælde ansættes værdien efter parternes bedste skjøn. Finder vedkommende regjeringsdepartement [1]) det saaledes opgivne beløp urimelig lavt, kan det forlange værdien bestemt ved skjøn av uvillige mænd. Omkostningene ved skjønnet betales av vedkommende parter, medmindre skjønnet skulde gaa det offentlige imot [2]).

§ 6. Stempelavgift pligtes ikke i følgende tilfælde:

a. ved første utlevering av obligationer eller aktier fra sammes utsteder;
b. naar hos den oprindelige utsteder eller dennes stedfortræder obligationer eller aktier ombyttes med nye av tilsvarende art og værdi uten vederlag utover en i vedtægt eller paa anden maate for saadan ombytning fastsat godtgjørelse;
c. ved omsætning av obligationer eller aktier for regning av person, bedrift eller institution, som er tilstaat almindelig fritagelse for stempelavgift, forsaavidt vedkommende efter de almindelige regler skulde pligte avgift av omsætningen;
d. ved utfærdigelse av slutsedler mellem mellemmænd pr. kommission.

§ 7. Stempelpligtig slutseddel skal stemples samtidig med utfærdigelsen.

Stemplingen sker overensstemmende med lov av 11 april 1885 §§ 3 og 5 ved paaklæbning av stempelmerker, som kasseres.

Stemplingen skal foretages av den, som utfærdiger slutseddelen, men for stempelavgiftens rigtige erlæggelse er ogsaa enhver av de øvrige, som har medvirket til omsætningen, ansvarlig og har at paase, at behørig stempling finder sted.

---

[1]) ɔ: Finansdepartementet.
[2]) Jfr. lov 8 juni 1907, nr. 6, § 3, 1ste og 3dje led.

9 juni. Nr. 4.

§ 8. Enhver, som vil optræde som mellemmand ved omsætning av aktier eller av obligationer, som er undergit stempelpligt efter § 1, skal paa forhaand avgi anmeldelse derom til vedkommende regjeringsdepartement. Selskaper og personer, som allerede driver en saadan virksomhet ved denne lovs ikrafttræden, skal indgi anmeldelse inden 4 uker derefter. Forretninger med filialer indgir særskilt anmeldelse for hovedavdelingen og for hver av filialerne.

§ 9. Den, som optræder som mellemmand ved omsætning av aktier eller av obligationer, som er stempelpligtige efter § 1, er pligtig til at føre bok over denne virksomhet, hvor i kronologisk orden skal anføres de enkelte omsætninger med opgave over parternes navn, værdipapirernes kjøpesum eller værdi, tiden for omsætningen og stempelavgiftens beløp samt — paa egen konto — de stedfundne indkjøp av stempelmerker. De nærmere bestemmelser angaaende bokførselen, og hvorlænge omhandlede bok skal opbevares [1]), træffes av vedkommende regjeringsdepartement [2]).

§ 10. Enhver, som har saadan befatning med omsætning av obligationer og aktier, at han efter § 7, sidste avsnit, er ansvarlig for stempelavgiftens rigtige erlæggelse, har paa forlangende av vedkommende regjeringsdepartement [2]) eller den, departementet bemyndiger, at meddele alle oplysninger, som ansees nødvendige til kontrol med, at pligtig stempelavgift erlægges, samt at fremlægge de hos ham beroende stempelpligtige slutsedler, talongerne til de av ham utfærdigede slutsedler, den i § 9 omhandlede bok og forretningens øvrige bøker med bilag, forsaavidt de angaar omsætning av stempelpligtige værdipapirer [3]).

Han er ogsaa pligtig til paa forlangende at indsende til departementet til gjennemgaaelse der den i § 9 omhandlede bok samt talongerne til de av ham utfærdige slutsedler.

Departementets befuldmægtigede pligter at bevare fuldstændig taushet om, hvad de under utførelsen av sit hverv har erfaret om de stedfundne omsætninger og vedkommendes forretningsforhold forøvrig.

§ 11. Er pligtig stempelavgift helt eller delvis ikke blit erlagt, svares indtil det 25-dobbelte av det uberigtigede ansvarsbeløp og i ethvert fald mindst kr. 5,00 efter vedkommende regjeringsdepartements [2]) bestemmelse.

For at fri sig for ansvar utover den pligtige avgift maa enhver, som er ansvarlig for avgiften, gjøre indberetning til departementet, saasnart han ved mottagelse av slutseddel eller

---

[1]) I rundskr. 30 juni er den tid, boken skal opbevares, fastsat til 3 aar fra utløpet av det kalenderaar, hvori boken er ført.

[2]) ɔ: Finansdepartementet.

[3]) Jfr. lov 24 juni 1915, nr. 4, § 8, 2det led.

paa anden maate er kommet til kundskap om, at avgiften ikke er blit berigtiget paa anordnet maate. 9 juni. Nr. 4.

§ 12. Overtrædelser av denne lov eller av de i henhold til den givne bestemmelser utenfor erlæggelse av pligtig stempelavgift straffes med bøter, forsaavidt ikke strengere straf efter den almindelige borgerlige straffelov for tilfældet er anvendelig.

Paatale finder kun sted efter begjæring av vedkommende regjeringsdepartement [1]).

§ 13. Denne lov træder i kraft fra den tid, Kongen bestemmer.

Kongelig resolution*), hvorved det samtidig med sanktion av foranstaaende lov nr. 4 er bestemt, at loven skal træde i kraft straks. 9 juni.

Kongelig resolution*), hvorved de ved lov av 13 august 1915 vedtagne forandringer i §§ 4, 5, 6 og 8 i lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889 sættes i kraft fra 1 juli 1916. 9 juni.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 9 juni.

1. I medhold av byformandskapslovens § 40 meddeles approbation paa Kristiansands bystyres beslutning av 15 mars 1916 om at istandbringe et folkeregister m. v.
2. I medhold av § 1 i lov nr. 2 av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfæstes den av bystyret i møter 15 mars og 19 mai 1916 vedtagne vedtægt for folkeregistret.

Kongelig resolution***), hvorefter det i henhold til lov nr. 1 av 18 august 1914 og lov nr. 8 av 20 august 1915, jfr. kongelig resolution av 7 juni 1916, bestaaende forbud mot salg og skjænkning av brændevin samt mot indførsel fra utlandet og forsendelse inden riket av brændevin, vin og øl, ikke skal være til hinder for 9 juni.

1. at indførsel av brændevin og vin sker til de til salg berettigede;
2. at forsendelse inden riket sker av brændevin til apotekere og læger til medicinsk bruk og av brændevin til teknisk og videnskabelig bruk, og
3. at forsendelse inden riket sker av brændevin fra brænderiene til destillationerne.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 9 juni.

*) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.
**) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtægten er indtat.
***) Bekjendtgj. 9 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.
[1]) o: Finansdepartementet.

9 juni. 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av Trondhjems bystyre den 18 mai 1916 vedtat beslutning om forandring i § 72 post 6 i de ved kongelig resolution av 7 juli 1902, jfr. kongelige resolutioner av 29 juli 1904, 23 december 1914 og 12 november 1915, stadfæstede politivedtægter for byen.

Efter beslutningen skal § 72 post 6 herefter lyde saaledes:

»For det tilsyn, som disse officianter har at føre, erlægges til bykassen saadan godtgjørelse, som magistrat og formandskap bestemmer.

Desuten betales følgende avgifter til bykassen:

For baller« osv. som i de gjældende bestemmelser.

9 juni. **Kongelig resolution***), hvorved det med hjemmel av 2 og 3 led av § 4 i lov om sykeforsikring av 15 august 1915 bestemmes, at de i Bergen fortrinsvis med laste- og lossearbeide beskjæftigede personer, ogsaa om saadant arbeide utføres utenfor bryggerne, samt alle bygningsarbeidere i Bergen skal være forsikringspligtige, uanset om den enkeltes indtægt overstiger den i lovens § 1, 2a fastsatte indtægtsgrænse, og uanset om arbeidsforholdet i det enkelte tilfælde ifølge forholdets natur kan faa en varighet av 6 dage eller derover, jfr. lovens § 1, 3.

Resolutionen gjøres gjældende fra 1 juli d. a.

9 juni **Kongelig resolution****), hvorved den av Naustdals herredsstyre i møter den 16 februar og 23 mai d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Naustdals herred, Nordre Bergenhus amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

9 juni. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Leiranger herred i Nordlands amt den 10 november 1915 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 12 juli 1901 approberte sundhetsforskrifter.

9 juni. **Kongelig resolution**†), hvorved der i medhold av lov

---

*) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

**) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor tillægget er indtat.

†) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor fiskereglerne er indtat.

om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Vestre Slidre herred i Kristians amt. 9 juni.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Etnedalens herred, Kristians amt, i møte den 11 mars 1916 besluttede skogbrandsregler for herredet, — dog med en enkelt forandring. 9 juni.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Ivelands herredsstyre i Nedenes amt, Rovde og Bremsnes herredsstyrer i Romsdals amt, Høilands herredsstyre i Stavanger amt, Evenes og Steigens herredsstyrer i Nordlands amt henholdsvis under 25, 25, 27, 19 og 28 april samt 8 mai 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 9 juni.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1914 meddeles saadan yderligere dispensation fra nævnte lovs § 1 for kjøpstaden Sarpsborg, at der indtil videre tillates at opføre bygninger av træ overensstemmende med nævnte lovs § 3, 2 led, og kongelig resolution av 30 december 1914 i kvartalerne 303, 306, 316, 317, 337, 344, 350, 351, 352, 354, 355, 360, 361, 365 og 366 i Sarpsborg. 9 juni.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 25 i lov om skyssvæsenet av 14 juli 1893, jfr. lov av 14 mars 1905, bestemmes, at det i tidsrummet fra 1 juni til 15 september paa strækningen Maabøvand—Fosli i skyssruten Vik i Eidfjord — Fosli i Søndre Bergenhus amt skal være forbudt andre end skyssanstalterne samt dem, som dertil har erholdt politiets tilladelse, at søke erhverv ved reisendes skyssbefordring. 9 juni.

---

*) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.

**) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

9 juni. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19 og 67 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Kongsberg bystyre i møte den 14 april 1916 vedtagne reglement for feiervæsenet sammesteds samt av bystyrets beslutning i samme møte angaaende fast aarsløn m. v. for byens feiermester eller feiermestre.

9 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der tillates de i Bodø ansatte politibetjenter som uniform ved siden av den i kongelig resolution av 4 februar 1916 omhandlede jakke at benytte surtout, forsynt med dobbelt rad løveknapper, men iøvrig av samme stof og med samme utstyr og distinktioner som jakken.

9 juni. **Kongelig resolution**[1]), hvorved bestemmes:

1. Fra 1 juli 1916 forhøies Høiesterets protokolsekretærers gager til kr. 3000,00 aarlig med 2 alderstillæg à kr. 300,00 efter 3 og 6 aars tjeneste paa de nedenfor — undtagen for protokolsekretær Blancs vedkommende — under nr. 15 nævnte betingelser.
2. Fra 1 juli 1916 oprettes et nyt 4de assessorembede ved Bergens byret med gage av statskassen kr. 4200,00 paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser.
3. Fra 1 juli 1916 forhøies gagerne for 1ste, 2den og 3dje assessor i Bergens byret til henholdsvis kr. 5 400,00, kr. 5 000,00 og kr. 4 600,00 paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser.
4. Fra 1 juli 1916 forhøies gagerne for statsadvokaterne i Smaalenene og Hedemarkens og Buskeruds og Kristians amter til kr. 5000,00 paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser.
5. Fra 1 juli 1916 oprettes et nyt 4de politifuldmægtigembede i Bergen med gage av statskassen kr. 2 400,00 samt 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter 3 og 6 aars tjenestetid paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser.
6. Fra 1 juli 1916 oprettes et politiinspektørembede i Trondhjem med gage av statskassen kr. 4 600,00 paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser.
7. Fra 1 juli 1916 oprettes et politifuldmægtigembede ved Rogalands politimesterembede med gage av

*) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor feierreglementet m. v. er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VI, utgiftsbudgettet kap. 1—8. Dok. nr. 22. Indst. S. XXII A med tillæg. St.tid. s. 1021—1072. (Justisdepartementets civile budget.)

statskassen kr. 2 400,00 samt 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter 3 og 6 aars tjenestetid paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser. 9 juni.

8. Fra 1 juli 1916 oprettes et politifuldmægtigembede ved Fredrikshalds politimesterembede med gage kr. 2 400,00, hvorav Fredrikshalds kommune betaler kr. 400,00 samt av statskassen 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter 3 og 6 aars tjenestetid paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser, hvorhos fra samme tid den nuværende politiassistentbestilling sammesteds inddrages.
9. Fra 1 juli 1916 oprettes et politifuldmægtigembede i Moss med gage av statskassen kr. 2 400,00 samt 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter 3 og 6 aars tjenestetid paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser, hvorhos fra samme tid den nuværende politiassistentbestilling sammesteds inddrages.
10. Fra 1 juli 1916 oprettes et nyt politifuldmægtigembede i Drammen med gage kr. 2 400,00, hvorav Drammens kommune betaler kr. 400,00 samt av statskassen 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter 3 og 6 aars tjenestetid paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser, hvorhos fra samme tid den nuværende politiassistentbestilling sammesteds inddrages.
11. Fra 1 juli 1916 oprettes et politifuldmægtigembede i Horten med gage kr. 2 400,00, hvorav Hortens kommune betaler kr. 400,00 samt av statskassen 2 alderstillæg av kr. 400,00 efter 3 og 6 aars tjenestetid paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser, hvorhos fra samme tid den nuværende politiassistentbestilling sammesteds inddrages.
12. Fra 1 juli 1916 oprettes et fast politifuldmægtigembede i Aalesund med gage kr. 2 400,00, hvorav Aalesunds kommune betaler kr. 400,00, samt av statskassen 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter 3 og 6 aars tjenestetid paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser, hvorhos fra samme tid det nuværende midlertidige politifuldmægtigembede sammesteds inddrages.
13. Fra 1 juli 1916 forhøies gagen for politimesteren i Kristiansand til kr. 4 500,00 paa de nedenfor under nr. 15 nævnte betingelser.
14. Fra 1 juli 1916 forhøies gagerne for politifuldmægtigene i Kristiania til kr. 2 800,00 og alderstillægene for politifuldmægtigene i Stavanger, Bergen og Trondhjem til kr. 400,00 — for de sidst-

9 juni. nævntes vedkommende paa betingelser som nedenfor under nr. 15 nævnt.

15. De foran under nr. 1—14 omhandlede protokolsekretærer i Høiesteret, assessorer i Bergens byret, stadsadvokater i Smaalenene og Hedemarkens og Buskeruds og Kristians amter, politiinspektør i Trondhjem, politimester i Kristiansand og politifuldmægtiger i Rogaland, Fredrikshald, Moss, Drammen, Horten, Aalesund, Stavanger, Bergen og Trondhjem tilpligtes at finde sig i de forandringer ved pensionsvæsenets ordning, som statsmagtene maatte bestemme. Av den for disse embeder regulerte løn avsættes foreløbig, saafremt vedkommende ikke paa anden maate har sikret sig pension, 6 procent til indskud i en sparebank for senere at overføres til en pensionskasse. Avsætningen sker efterhvert som lønnen hæves.

9 juni. **Kongelig resolution**, hvorved det i henhold til lov om tvungen voldgift i arbeidstvister av 9 juni 1916 dens § 2, 4 bestemmes:

At den ed, som medlemmer av voldgiftsretten ifølge nævnt leovbestemmelse skriftlig skal indsende til vedkommende regjeringsdepartement, skal lyde saaledes:

»at jeg som medlem av voldgiftsretten samvittighetsfuldt vil opfylde de pligter, som paaligger mig, — det sverger jeg saasandt hjælpe mig Gud den Almægtige og Alvidende« (»det forsikrer jeg paa ære og samvittighet«).

9 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der paa sedvanlige betingelser tillates oprettet to apotek i Aker herred i Akerhus amt, nemlig et i strøket Vinderen—Slemdal og et ved Grorud. Den nærmere beliggenhet blir at fastsætte av Socialdepartementet.

9 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 6 mai 1916 vedtagne forandring i § 4 i den ved kongelig resolution av 30 september 1910 approberte plan for Spydebergs gjensidige Brandforsikringsforening for Løsøre.

9 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa de i aarsmøte den 1 april 1916 vedtagne forandringer i §§ 4 og 25 i den for Kvam Hustrygdelag ved høieste resolution av 3 oktober 1893 approberte plan.

9 juni. **Kongelig resolution**, hvorved billetprisene samt taksterne for befordring av gods og levende dyr for strækningen Fineid—Sulitjelma og omvendt, respektive Skjønstaa—Sulitjelma og omvendt, fastsættes indtil videre

overensstemmende med det i Arbeidsdepartementets foredrag av 9 juni 1916 avgivne forslag. 9 juni.

Kongelig resolution, hvorved Gusli (Meldals) almenning, bestaaende av brukene, grnr. 13, br. nr. 8, Gusli av skyld mark 4,20 og gr. nr. 75, br. nr. 1, Gusfjeld av skyld mark 0,12 i Snaasens herred overføres til Grong herreds matrikel fra 1 juli 1916 at regne. 9 juni.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes, at standkvarteret for 2 brigade flyttes til Elverum, og at standkvarteret for Vestoplandenes infanteriregiment nr. 6 flyttes til Hønefos, det sidste fra oktober 1916. 9 juni.

Kongelig resolution, hvorved punkt 1 i kongelig resolution av 9 august 1820 om pensionsfond for enker efter avdøde officerer og underofficerer ved Kristiania bys borgerværbning og brandkorps herefter skal lyde saaledes: 9 juni.

»Fondet bestyres av en administration, bestaaende av stiftamtmanden, den borgermester, hvorunder legatvæsenet henhører, brandkorpsets chef, samt den efter stadshauptmanden i rang høieste officer ved det borgerlige infanterikorps. Er der flere officerer av samme rang, er den, som er ældst officer, medlem av administrationen.«

Kongelig resolution*), hvorved den frist, som ved kongelig resolution av 9 juni d. a. blev sat for Arbeidernes faglige Landsorganisation og Norsk Arbeidsgiverforening til at opnævne et medlem med varamand av den ved samme resolution nedsatte voldgiftsret, forlænges til onsdag 14 juni d. a. kl. 2 em. 10 juni.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Kristiania stift angaaende spørsmaalet om, hvorvidt kommunen er fortrinsberettiget til de bidrag, som et utenfor egteskap født barns far eller den bidragspligtige har at erlægge, forsaavidt angaar den tid, for hvilken der er tilstaat moren bidrag av kommunekassen efter lov om forsorg for barn av 10 april 1915. Underfogden har bestridt en saadan fortrinsret for kommunen, idet han mener, at den, som til enhver tid har barnet maa ha fortrinsret til det »løpende bidrag av hvad der kommer ind«. 10 juni.

I anledning herav skal Departementet meddele til efterretning og videre kundgjørelse, at den nævnte lovs § 8 gir kommunekassen et ubetinget krav paa at faa sine utlæg dækket

*) Bekjendtgj. 13 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

10 juni. av de bidrag, som faren eller den bidragspligtige har at betale for det tidsrum, hvori kommunen har ydet hjælp — barselbidraget undtat.

Departmentet finder dog at burde tilføie, at det saavidt mulig bør søkes undgaat, at kommunens refusionskrav gjøres gjældende paa en saadan maate, at moren falder fattigvæsenet til byrde.

13 juni. **Skrivelse** *) fra Landbruksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre tomme, nye sildtønder fra riket.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

13 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori uttales, at der ikke efter skattelovgivningen kan antages at paahvile en bank nogen forpligtelse til at efterkomme ligningsmyndigheters anmodninger om at meddele opgave over størrelsen av navngit persons laan i banken.

14 juni. **Stortingsbeslutning** [1]) om stipendier til teologiske studenter.

14 juni. **Stortingsbeslutning** [2]) om bevilgning til privat skogskjøtsel.

---

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

[1]) Se St.prp. nr. 87. Indst. S. nr. 192. St.tid. s. 1548.
Beslutningen er saalydende:

1. Av ubenyttede prestelønninger av Oplysningsvæsenets Fond kan — efter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse — indtil videre anvendes som stipendier indtil kr. 8 000,oo aarlig til teologiske studenter i den tid, hvori de forbereder sig til de foreskrevne prøver i hebraisk og græsk.
2. Skulde de ubenyttede lønninger ikke være tilstrækkelige for det i post 1 nævnte øiemed, kan det manglende utredes som en tilfældig utgift for Oplysningsvæsenets Fond.
3. Teologiske studenter, der er villige til efter avlagt embedseksamen at gaa som prester til Tromsø stift, kan — efter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse — av det Nordlandske Kirke- og Skolefond tilstaaes stipendier i den tid, hvori de tar undervisning i lappisk eller kvænsk ved Universitetet.

[2]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VIII, kap. 3, tit. 12—18 Indst. S. XXIII C. St.tid. s. 1549—1551.
Der besluttedes bl. a. oprettet en statsskogskole for Sørlandet i Oddernes herred.

Stortingsbeslutning [1]) om telegrafvæsenets drifts- 14 juni.
budget.

Stortingsbeslutning [2]) om lønsforbedring for amts- 14 juni.
kassererbetjenter m. v.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 14 juni.
Kristiansand i anledning av en forespørsel fra formanden i Stavanger amtsskolestyre, om en lærerinde med lavere lærerprøve, som er ansat i en post med 24 uker, hvorav 12 uker i smaaskolen og 12 uker i storskolen (haandarbeide for jenterne), kan betragtes som ansat i storskolepost, saaledes at hun er berettiget til storskolens alderstillæg. Det er oplyst at nævnte lærerindepost av skolestyret var tænkt

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. IX B, indtægtsbudget kap. 2, utgiftsbudget kap. 2, tit. 1—13. Indst. S. III A. St.tid. s. 1563—1572.

Der besluttedes bl. a.:

— — — — — — — — — — — — —

II.

Kvindelige telegraffunktionærer, som har underkastet sig det høiere telegrafkursus, kan ansættes i telegrafbestyrer- og telegrafuldmægtigstillinger.

[2]) Se St.prp. nr. 92. Tillæg til indst. S. XXXIX B. St.tid. s. 1553—1560.

I. Fra 1 juli 1916 og indtil videre gjælder følgende lønsregulativ for statslønnede fuldmægtiger og betjenter ved amtskassererkontorerne:

1ste lønsklasse: Kr. 1 500,00 med 3 alderstillæg à kr. 300,00 efter henholdsvis 3, 6 og 9 aars tjeneste og et 4de alderstillæg à kr. 300,00 efter 12 aars tjeneste i klassen eller 20 aars samlet tjeneste paa offentlig kontor.

2den lønsklasse: Kr. 1 200,00 med 4 alderstillæg paa kr. 200,00 efter samme tjenestetid.

3dje lønsklasse: Kr. 900,00 med 3 alderstillæg paa kr. 150,00 og et 4de paa kr. 200,00 efter tjenestetid som for 1ste og 2den lønsgruppe nævnt.

De statslønnede fuldmægtiger henføres til 1ste lønsklasse med et tillæg til grundlønnen av kr. 400,00.

Ved beregning av alderstillæggene kommer kun tjenestetid efter fyldt 18 aars alder i betragtning.

Arbeidstiden er 7 timer daglig med saadan aarlig ferie som av Finansdepartementet bestemmes, dog mindst 14 dage.

Fuldmægtiger og betjenter maa finde sig i, at arbeidstiden uten særskilt godtgjørelse forlænges eller efter omstændighetene henlægges til en anden tid end den ordinære.

Fuldmægtiger og betjenter er forpligtet til at finde sig i, hvad der med hensyn til pensionsindskud og aldersgrænse maatte bli bestemt, og kan ikke uten departementets samtykke overta fast lønnet bierhverv.

II. — — — — — —

14 juni. som en storskolepost, og at posten ogsaa blev kundgjort ledig som saadan. Desuten oplyses, at lærerinden er fast ansat i posten.

Departementet uttaler, at lærerinden ifølge de foreliggende oplysninger efter skoleloven er indehaver av en fuldstændig lærerpost i storskolen, hvorfor hun er berettiget til at oppebære løn og alderstillæg som for lærere i storskolen bestemt, lovens § 21. Men da hun ikke har den utdannelse, som kræves for fast ansættelse i storskolen (lovens § 26), kan hun alene betragtes som ansat paa opsigelse. Det er saaledes en feil, naar hun er meddelt fast ansættelse, og man skal derfor be henstillet til skolestyret at gjøre hende opmerksom paa, at hun maa betragtes som ansat i posten paa opsigelse. Man skal endvidere be henstillet til skolestyret, saafremt der ved den her trufne avgjørelse for vedkommende lærerinde skulde bli flere opsigelige lærerposter i kommunen, end loven tilsteder (§ 29), da at søke tilbakebragt lovlige forhold i denne henseende ved snarest mulig at ansætte fast en av de øvrige lærere, som maatte være ansat paa opsigelse.

14 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra 2 medlemmer av tilsynsutvalget for en kreds i N. N. kommune, om kredsformanden er forpligtet til at sammenkalde kredsmøte til valg av nye medlemmer av tilsynsutvalget, naar de valgte frivillig har trukket sig tilbake, og kredsens medlemmer har gjort krav paa, at der skal foretages nyt valg.

Departementet uttaler, at de 2 medlemmer av tilsynsutvalget, fra hvem forespørselen er indkommet, ikke har ret til »frivillig« at trække sig tilbake fra hvervet som medlemmer av tilsynsutvalget, naar de er valgt paa lovlig maate. I tilfælde de ikke ønsker at bli staaende som medlemmer av tilsynsutvalget, maa de søke skolestyret om at bli fritat for hvervet, og skolestyret antages at ha ret til at meddele saadan fritagelse, om de finder andragendet begrundet, se departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 20 mars 1890.

Saafremt skolestyret finder at kunne indvilge andragendet, maa det ogsaa sørge for, at der avholdes valg paa nye medlemmer av tilsynsutvalget i de fritagnes sted.

Kredsformanden har hverken ret eller pligt til at sammenkalde kredsmøte til valg av nye medlemmer av tilsynsutvalget, saalænge de allerede valgte medlemmer er forpligtet til at fungere.

15 juni. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet til en skibsregisterfører, hvori uttales, at bekjendtgjørelse i Kundgjørelsestidenden i henhold til skibsregisterlovens (l. 4 mai 1901, nr. 2.) § 32, 2det led, ikke antages at skulle finde sted, naar et skib i sin helhet skifter eier, eller naar en ene-

eier sælger en part i skibet, saaledes at dette overgaar fra ene- 15 juni.
rederi til partrederi.

Stortingsbeslutning[1]) om lønninger vedkommende skatte- 15 juni.
væsenet m. v.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kri- 15 juni.
stiania i anledning av en ansøkning fra et skolestyre om dispensation fra reglerne om lærerposters besættelse, saaledes at tilsynsutvalgets indstilling sløifes, og at skolestyret i stedet vælger en indstillingskomité til at gjennemgaa ansøkningene og foreta indstilling.

Departementet uttaler, at man forstaar skolestyrets beslutning som en ansøkning om tilladelse til at gjøre ogsaa byskolelovens regler om læreransættelser (byskolelovens § 31) gjældende for herredets folkeskoler i henhold til landsskolelovens § 82. Departementet antar imidlertid, at der ikke er lovlig adgang til at gjøre byskolelovens § 31 anvendelig paa en landsskole, kfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 20 mars 1891. Tilsynsutvalgets indstilling ved læreransættelser vil saaledes ikke kunne sløifes Derimot er der, som av direktøren uttalt, intet til hinder for, at skolestyret opnævner en komité til paa forhaand at gjennemgaa ansøkningene og avgi indstilling til lærerpostenes besættelse. Komiteens indstilling vil da bli at forelægge tilsynsutvalget til behandling sammen med ansøkningene.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Fin- 15 juni.
markens amt, hvori uttales, at attester, som begjæres utstedt av en offentlig tjenestemand til bruk ved ansøkning om fri sakførsel, blir at utfærdige uten betaling efter sportellovens § 80, næstsidste led, og § 143, tredje sidste led.

Kongelig kundgjørelse*) [2]) om arveavgift, otteprocentskat og tiendevogsleding til statskassen i budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917. 16 juni.

Post 1.

Skattebeslutning angaaende arveavgift.

§ 1. I budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 skal der til statskassen erlægges avgift av den i dette tidsrum fal-

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. X, indtægt kap. 4, tit. 4, utgift kap. 1, tit. 1—5. Indst. S. XXXIX B. St.tid. s. 1586—1587.
Det besluttedes bl. a. at dele Nes lensmandsdistrikt i Hallingdal i to lensmandsdistrikter: Nes og Flaa.
Videre besluttedes amtskassererne herefter benævnt skattefogder.

[2]) Se St.prp. nr. 7. Indst. S. L. St.tid. s. 1486—1491.

16 juni. dende arv, som enten efter loven, testamente eller overenskomst tilfalder andre end arvelaterens egtefælle, efter nedenstaaende regler:

a. Av arv, som tilfalder arvelaterens slegtninger i ret nedstigende linje samt adoptivbarn, der er adoptert før deres fyldte attende aar, erlægges:
av de første kr. 3 000,00 av hver enkelt arvelod intet,
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . . . . en pct.
av — — » 20 000,00 . . . . . to »
av — — » 30 000,00 . . . . . tre »
av — — » 40 000,00 . . . . . fire »
av — — » 50 000,00 . . . . . fem »
av — — » 100 000,00 . . . . . seks »
av — — » 200 000,00 . . . . . syv »
av dens overskytende beløp . . . . . otte »

b. Av arv, som tilfalder arvelaterens forældre, erlægges:
av de første kr. 3 000,00 . . . . . intet,
av de næste » 10 000,00 . . . . . tre pct.
av de — » 10 000,00 . . . . . fire »
av de — » 20 000,00 . . . . . fem »
av de — » 30 000,00 . . . . . seks »
av de — » 40 000,00 . . . . . syv »
av de — » 50 000,00 . . . . . otte »
av dens overskytende beløp . . . . . ti »

c. Av arv, som tilfalder arvelaterens søskende eller disses slegtninger i ret nedstigende linje eller arvelaterens egtefælles slegtninger i ret nedstigende linje, ret opstigende linjes første led og første sidelinje eller egtefæller av arvelaterens slegtninger i de samme linjer og led, erlægges:
av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelod seks pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . . . . syv »
av — — » 20 000,00 . . . . . otte »
av — — » 30 000,00 . . . . . ni »
av — — » 40 000,00 . . . . . ti »
av — — » 50 000,00 . . . . . tolv »
av dens overskytende beløp . . . . . femten »

d. Av arv, som tilfalder legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsaavidt de har almennyttige formaal, og styret har sit sæte her i landet, erlægges 5 pct., medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familie fortrinsret til nydelse av renterne, i hvilket tilfælde der blir at erlægge avgift efter reglerne i følgende litr. e.

e. Av al anden arv erlægges:
av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelod ti pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . . . . elleve »
av — — » 20 000,00 . . . . . tolv »

av arveloddens næste kr. 30 000,00 . . . . . fjorten pct. 16 juni.
av — — » 50 000,00 . . . . . sekten »
av dens overskytende beløp . . . . . tyve »

§ 2. Med arv blir at likestille arveforskud, hvorunder indgaar ikke blot de i arvelovens §§ 10—18 omhandlede forskud, men ogsaa anden overdragelse av endnu ikke falden arv til arving, arvings egtefælle eller barn, uanset om arvelateren har efterlatt sig skriftlig optegnelse derom eller ikke — saasom utdeling av formue til en eller flere arvinger, disses egtefæller eller barn, overdragelse av fast eiendom eller andre værdier til arving, dennes egtefælle eller barn, under form av kjøp og salg, hvor der paa grund av en uforholdsmæssig lav pris maa antages at skjule sig en forhaandsutdeling av arv. Angaar salget overdragelse av fast eiendom til en aasætesberettiget arving, blir der ved avgjørelse av avgiftspligten at ta hensyn til den i lov av 25 juli 1910 nr. 4 foreskrevne nedsættelse av værdien, der tilkommer aasætesberettiget arving ved overtagelse av fast eiendom paa skifte. Med arv blir likeledes at likestille legater og gaver, som tilfalder nogen ved dødsfald, derunder indbefattet kontraktmæssige gaver, der ikke er fuldbyrdet ved giverens død, alle gaver, som gives i de tre sidste maaneder før giverens død, selv om de er fuldbyrdet, forinden denne indtræder, samt alle gaver, ved hvilke giveren for sin levetid ubetinget eller under visse betingelser har forbeholdt sig raadigheten over gavens gjenstand eller retten til dens avkastning.

§ 3. Naar en arvelater efter naadd 65 aars alder i de sidste 12 maaneder før sin død bortgir sin formue eller nogen del av denne til en enkelt eller flere arvinger, ansees, hvad der saaledes bortgives, som arveforskud. Til arvinger regnes arvelaterens slegtninger i ret nedstigende linje og adoptivbarn samt enhver, som ved det tidspunkt, da midlerne bortgaves, var betænkt i arvelaterens testamente eller hørte til arvelaterens nærmeste berettigede arvinger efter loven eller disses slegtninger i ret nedstigende linje.

§ 4. Omkostninger og gaver av den i arvelovens § 12 omhandlede art, der ydes til barn eller paarørende, saavelsom gaver av anden art, naar de tilsammenlagt for hver enkelt arving ikke overstiger kr. 1 000,00, ansees ikke som arveforskud. Hvad der ydes til utdannelse av barn eller paarørende, ansees alene som arveforskud, naar dette har været arvelaterens vilje.

§ 5. De foran nævnte livsgaver og arveforskud er avgiftspligtige i overensstemmelse med de regler, som er gjældende ved arvefaldet. Dog skal de regler befølges, som gjaldt paa den tid, da gaven eller forskuddet ydedes, dersom disse leder til en lavere avgift eller til avgiftsfrihet.

§ 6. Hvis arving, som har mottat forskud, er avgaat ved

16 juni. døden før arvelateren, blir avgiften at tilsvare av hans bo eller arvinger.

§ 7. Fra avgiftspligten undtages:

a. Boer, hvis hele beholdne arvefaldne formue er under kr. 1 000,00.

b. Arvemidler, der som arv efter arvelaterens slegtning i ret opstigende linje henstaar i uskiftet bo hos dennes gjenlevende egtefælle, forsaavidt de tilfalder sidstnævnte eller arvelaterens livsarvinger, søskende eller disses slegtninger i ret nedstigende linje.

c. Arvemidler, der tilfalder personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død, forsaavidt angaar den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 1 000,00.

§ 8. Finansdepartementet kan frita arveforskud for avgift, naar billighet findes at tale derfor, saaledes naar de bortgivne midler forinden avgiftspligtens indtræden har vist sig værdiløse eller er blit betydelig forringet i værdi, eller naar de helt eller delvis er forbrukt av mottageren, og dennes økonomiske forhold er mindre gode.

§ 9. Forøvrig følges forskriftene i den gjældende lovgivning om arveavgiften.

Post 2.

Skattebeslutning angaaende otteprocentskat og tiendevogsleding.

I budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 erlægges til statskassen otteprocentskat av leding og andre jordeboksrettigheter samt tiendevogsleding efter de om disse avgifter hittil gjældende bestemmelser.

Dog bortfalder otteprocentskatten av de omhandlede avgifter, naar de er solgt til avgiftsyderen selv.

Paa samme maate bortfalder ogsaa tiendevogsledingen, forsaavidt den leding, hvorav samme svares, er avhændet til yderen.

16 juni. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. Det i henhold til lov nr. 1 av 18 august 1914 og lov nr. 8 av 20 august 1915, jfr. kongelig resolution av 7 juni 1916, bestaaende forbud mot salg og skjænkning av brændevin samt mot indførsel fra utlandet og forsendelse inden riket av brændevin, vin og øl, hvori ved kongelig resolution av 9 juni 1916 blev gjort nogen forandringer, yderligere forandres saaledes, at forsendelse inden riket av vin og øl skal være tillatt.

II. Denne resolution træder i kraft straks.

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov av 31 juli 1912 til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke og i overensstemmelse med Borge herredsstyres beslutning av 10 mai 1916 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Borge herred, Smaalenene amt, det hele aar fra 1 august 1916 skal være gjenstand for bevilling. 16 juni.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov av 31 juli 1912 til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke og i overensstemmelse med Kirkebø herredsstyres beslutning av 1 april 1916 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Kirkebø herred, Nordre Bergenhus amt, fra 1 august 1916 skal være gjenstand for bevilling. 16 juni.

Kongelig resolution**), hvorved Grimstad bystyres beslutning i møte den 2 juni d. a. angaaende forandring av § 1 i den ved kongelig resolution av 23 september 1910 stadfæstede lukningsvedtægt for utsalgssteder i Grimstad stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre. 16 juni.

Kongelig resolution***), hvorved den av Tune herredsstyre i møte den 24 mars 1916 besluttede vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Tune herred, Smaalenene amt, stadfæstes i medhold av § 28 første led, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer. 16 juni.

Kongelig resolution***), hvorved den av Solums herredsstyre i møte den 14 april 1916 fastsatte vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Solums herred, Bratsbergs amt, stadfæstes i medhold av § 28, første led, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer. 16 juni.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at utførsel fra riket av laks og hermetisk fisk, som er indført hertil fra utlandet, indtil videre skal være forbudt. 16 juni.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.
**) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor §en i den ændrede lydelse er indtat.
***) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

16 juni. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I henhold til §§ 9 og 67 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Arendals bystyre i møte den 26 april 1916 vedtagne nye reglement for brandsynet sammesteds.

II. Det ved den Norske Regjerings resolution av 12 mai 1910 approberte reglement for brandsynet i Arendal ophæves.

16 juni. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 19 og 67 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Arendals bystyre i møte den 26 april 1916 vedtagne forandrede reglement med takst for feiervæsenet sammesteds.

II. Det ved den Norske Regjerings resolution av 12 mai 1910 approberte reglement med takst for feiervæsenet i Arendal ophæves.

16 juni. **Kongelig resolution*****), hvorved i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 88, jfr. lov av 17 juni 1869 § 1, samt lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 65, jfr. § 66, bestemmes, at grænserne for Jevnaker brand- og bygningskommune i Stokke herred, Jarlsberg og Larviks amt, utvides overensstemmende med Stokke herredsstyres beslutning i møte den 1 mai 1916.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. At Ulsteins herred i Romsdals amt deles i to herreder, Ulsteins herred og Hareids herred, svarende til de nuværende sogn av samme navn, og paa de vilkaar, som er vedtat av herredsstyret i møter 15 mai og 28 december 1915 og 8 april 1916.
2. Det overlates til amtmanden i Romsdals amt at fastsætte naar delingen skal træde i kraft.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. bestemmes, at der som gjældende indtil videre meddeles approbation paa de i styremøte den 3 mai 1916 vedtagne love for Suldals gjensidige Brandtrygdelag.

16 juni. **Kongelig resolution,** hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles »Det gjensidige norske livsforsikringsselskap Glitne« stadfæstelse paa

*) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor det nye reglement er indtat.

**) Bekjendtgj. 17 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor det forandrede reglement m. v. er indtat.

***) Bekjendtgj. 17 juni i Lovt. 1ste avd. nr. 37, hvor de utvidede grænser er beskrevet.

de av selskapets fællesstyre under 22 mars d. a. besluttede bonusregler for forsikringer paa mindre gode liv. 16 juni.

Kongelig resolution, hvorved den ved kongelig resolution av 28 april 1916 indtil videre fastsatte forhøielse av Lierbanens fragtgodstakster med 20 % forandres til 40 %, herfra dog undtat fragtsatserne for melk. 16 juni.

Stortingsbeslutning [1]) om bevilgning til skolehjem for forsømte barn. 16 juni.

---

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. V, indtægtsbudgettet kap. 3, tit. 11—15, utgiftsbudgettet kap. 13. St. prp. nr. 54 og nr. 86. Indst. S. XXXVIII. St.tid., s. 1624—1628.

Der besluttedes bl. a.:

A.

Lønsregulativ for funktionærar ved Bastø skuleheim for vanvyrda born fraa 1 juli 1916.

I.

1. Styraren: Grunnløn kr. 3000,00, med 4 alderstillegg à kr. 250,00 etter 3, 6, 9 og 12 aars tenestetid. Fritt husvære, ljos og brennefang.
2. Husfedrar: Grunnløn kr. 1600,00 med 3 alderstillegg à kr. 200,00 etter 3, 6 og 9 aars tenestetid; lærartillegg kr. 400,00. Fritt husvære, ljos og brennefang.
3. Agronomen: Grunnløn kr. 1600,00 med 2 alderstillegg à kr. 200,00 etter 3 og 6 aars tenestetid. Fritt husvære, ljos og brennefang.
4. 1) maskinisten og 2) vaktmeisteren: Grunnløn kr. 1500,00 med 2 alderstillegg à kr. 150,00 etter 3 og 6 aars tenestetid. Fritt husvære, ljos og brennefang.
5. Handverkslærarar, reparationssnikkar, smed og tenarar ved seravdeildi: Grunnløn kr. 1000,00 med 2 alderstillegg à kr. 150,00 etter 3 og 6 aars tenestetid. Fritt upphald.

   Soframt nokon av handverkslærarane fær fritt husvære, ljos og brennefang istadenfor fritt upphald vert grunnløni kr. 1200,00 med 2 alderstillegg à kr. 150,00 etter 3 og 6 aars tenestetid.
6. Gardsgutar: Grunnløn kr. 900,00 med 2 alderstillegg à kr. 100,00 etter 3 og 6 aars tenestetid. Fritt upphald.
7. Skøyteførar: Grunnløn kr. 1100,00 med 2 alderstillegg à kr. 150,00 etter 3 og 6 aars tenestetid. Fritt husvære, ljos og brennefang.
8. Fjøsmannen: Grunnløn kr. 1200,00 med 2 alderstillegg à kr. 50,00 etter 3 og 6 aars tenestetid. Fritt husvære, ljos og brennefang, og desutan 2 liter nysila mjølk um dag og 2 tunnor potetor um aaret.

II.

Alle dei tenestemenner som regulativet gjeld, pliktar aa skyta inn i ei offentleg pensionskassa fraa den tid som seinare vert fastsett.

Soframt ikkje dei tenestemenner som er nemnde under 2—8 paa annan maate hev sikra seg ein pension, vert det fyrebils aa setja av 6 pct. av den regulerte løni til innskot i ein sparebank, so det seinare kann førast yver til ei pensionskassa. Avsetjingi skjer etter kvart løni vert utbetala.

B.

16 juni. **Stortingsbeslutning** [1]) om bevilgning av gage for et opdagelseschefsembede i Bergen.

16 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvori uttales, at der efter sportellovens § 119 a ikke antages at tilkomme en lensmand gebyr for bekjendtgjørelser angaaende:

1. Valg av forlikelseskommissærer.
2. Stortingsvalg.
3. Kommunevalg.
4. Smughandelslovens ikrafttræden for vedkommende herred (lov av 20 februar 1904 nr. 2 § 1).
5. Politivedtægter for herredet.
6. Vedtægt om forbud mot salg av tobak til barn (lov av 19 april 1899 nr. 2).

Departementet bemerker endvidere, at uttrykket »offentlige valg« i sportellovens § 119 antages likesom det tilsvarende uttryk i § 141 at omfatte ogsaa kommunale valg; jfr. Indredepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 18 august 1899. Bekjendtgjørelser av den under 4 og 5 nævnte art antages at angaa politivæsenets, av den under 6 nævnte sundhetsvæsenets anliggender.

Derimot antages en lensmand at tilkomme vanlig gebyr efter sportellovens § 119, 1 led, for bekjendtgjørelse om anmeldelse av hunder, idet saadan bekjendtgjørelse angaar et kommunalt anliggende; jfr. anm. 4 til § 119 i departementets utgave av sportelloven.

17 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Legatet for frøken Gunhilde Bergs og Johannes Bergs barnehjem« oprettet ved frk. Gunhilde Bergs testamente av 9 januar 1912 — samt paa den under 14 december 1915 og 23 mai 1916 utfærdigede fundas for dette legat.

19 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Fondet til sjømændenes vel i Grimstad« og paa de under 17 mars 1916 utfærdigede statutter for dette fond.

20 juni. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Søndre Bergenhus amt angaaende spørsmaalet om, hvorvidt der efter veiloven kan eksproprieres ret til bruk av en

[1]) Se St. prp. nr. 72. Tillæg til indst. S. XXII A. St.tid. s. 1611. Opdagelseschefen er tilpligtet at finde sig i de forandringer ved pensionsvæsenets ordning, som statsmagtene maatte bestemme, og i, at der av den regulerte løn, saafremt vedkommende ikke paa anden maate har sikret sig pension, efterhvert som lønnen hæves, foreløbig avsætte 6 pct. til indskud i en sparebank for senere at overføres til en pensionskasse.

privat bro for transport av vedlikeholdsmateriale til en offentlig vei. 20 juni.

I anledning herav uttaler departementet, at det antar, at der vil være adgang hertil i henhold til bestemmelsen i veilovens § 60, andet led (l. 21 juni 1912, nr. 1).

Nævnte lovbestemmelse er git for at aapne adgang til at faa den fornødne fremkomst over andenmands eiendom med materiale, som skal anvendes til vedlikeholdet av de offentlige veier, og departementet maa derfor anta, at bestemmelsen kan bringes i anvendelse ikke alene i det tilfælde, at det er nødvendig at anlægge en helt ny vei (med fornødne broer), men ogsaa hvor det gjælder at erhverve ret til i det omhandlede øiemed at benytte eksisterende private veier og broer.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordlands amt, hvori uttales, at der ikke antages at være adgang til at la private personer (f. eks. sakførere) faa sig de til amtsskattestyret indsendte utskrifter av skattedistrikternes ligninger forelagt til gjennemgaaelse, hvad enten for av utskriftene at skaffe sig materiale til kreditoplysninger eller i andet øiemed. 21 juni.

Stortingsbeslutning [1]) om indkjøp av embedsboliger for politimesteren i Vestfinmarken og byfogden i Fredrikstad. 22 juni.

Stortingsbeslutning [2]) om oprettelse av et torvlaanefond. 22 juni.

Stortingsbeslutning [3]) om kommanderende generals stilling. 22 juni.

Lov *)[4]) om tillæg til og forandring i lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 med tillægslov av 11 juni 1915. 23 juni.

§ 1. Den, som i henhold til en av vedkommende regjeringsdepartement godkjendt avtale har avgit en erklæring, som

---

*) Bekjendtgj. 26 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

[1]) Se St. prp. nr. 115. Indst. S. nr. 209. St.tid. s. 1654—1655.

[2]) Se St. prp. nr. 106. Indst. S. nr. 207. St.tid. s. 1686.

[3]) Se St. prp. nr. 85. Tillæg 5 til indst. S. X. St.tid. s. 1670—1674.

Der besluttedes bl. a.:

1. Stortinget samtykker i, at stillingen som kommanderende general efter hærordningen av 1909 fra 1 juli 1916 at regne blir en særskilt stilling, som besættes ved beordring i statsraad.
2. — — — — — — —

[4]) St.besl. 20 juni. Se Ot. prp. nr. 35 og 37. Dok. nr. 34. Indst. O. XIV. St.tid., forh. i Ot. s. 515—522; i Lt. s. 173—175.

23 juni. har til øiemed at indskrænke eller utelukke adgangen til at utføre visse varer fra riket, til en privat institution eller sammenslutning, som av departementet er bemyndiget til at motta saadanne erklæringer, straffes med bøter eller fængsel indtil seks maaneder, dersom han forsætlig eller av uagtsomhet handler i strid med nogen i erklæringen indtat bestemmelse. Paa samme maate straffes den, som forsætlig medvirker hertil. Den nævnte bemyndigelse kan utstrækkes til at omfatte ogsaa erklæringer, som tidligere er avgit til vedkommende institution eller sammenslutning, saaledes at straffen rammer handlinger, som senere foretages i strid med saadanne erklæringer.

§ 2. Den, som forsætlig eller av uagtsomhet utfører eller søker at utføre fra riket gjenstande eller varer i strid med en av ham selv eller andre til offentlig myndighet avgit erklæring om indskrænkning i eller utelukkelse av adgangen til utførsel, eller som forsætlig medvirker til saadan utførsel eller forsøk paa utførsel, straffes med bøter eller fængsel indtil 6 maaneder.

Paa samme maate straffes den, som ved engros-salg av gjenstande eller varer forsætlig eller av uagtsomhet undlater at oplyse, at der vedkommende gjenstandene eller varerne er avgit saadan erklæring, som er nævnt i første led.

Gjenstande eller varer, som utføres eller søkes utført i strid med forskriftene i første led, kan ved dom inddrages uten hensyn til, om de tilhører nogen, som er skyldig i den strafbare handling, eller ikke. Er der ikke anledning til inddragning av gjenstandene eller varerne selv, kan deres værdi inddrages hos den skyldige.

§ 3. § 6 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. skal lyde saaledes:

»Den, som overtræder denne lovs bestemmelser, eller som medvirker til saadan overtrædelse, straffes med bøter eller fængsel indtil 6 maaneder.

Varer, som søkes unddrat fra avstaaelse efter § 2, eller som søkes anvendt, solgt eller utskjænket i strid med § 3 eller utført i strid med § 4, kan ved dom inddrages uten hensyn til, om de tilhører nogen, som er skyldig i den strafbare handling, eller ikke. Paa samme maate kan øl eller brændevin, som er fremstillet i strid med § 3, inddrages. Er der ikke anledning til inddragning av varerne selv, kan deres værdi inddrages hos den skyldige.«

§ 4. Denne lov træder i kraft straks.

Samtidig ophæves lov av 11 juni 1915 om tillæg til lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v.

23 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved bestemmes:

*) Bekjendtgj. 26 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

I. I henhold til § 7 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at forbudet i nævnte lovs § 3 mot salg og skjænkning av brændevin ikke skal være til hinder for: 23 juni.
1) at de til salg av brændevin berettigede midlertidig sælger brændevin i tiden fra kl. 10—12 formiddag, alle hverdage undtagen mandag og lørdag,
2) at de til skjænkning av brændevin berettigede midlertidig skjænker brændevin i den tid, de indtil den provisoriske anordning av 4 august 1914 traadte i kraft dertil var berettiget, alle hverdage undtagen mandag og lørdag.

II. Det i henhold til lov nr. 8 av 20 august 1915, jfr. kongelig resolution av 7 juni 1916, bestaaende forbud mot indførsel fra utlandet og forsendelse inden riket av brændevin, vin og øl, hvori der ved kongelige resolutioner av 9 og 16 juni 1916 blev gjort nogen forandringer, — ophæves.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov 23 juni. om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hedrums herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 6 mai 1916 besluttede vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov 23 juni. om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ytre Rendalens herred, Hedemarkens amt, i møte den 20 mai 1916 besluttede vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov 23 juni. om husvær for folk og hester og under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Nordre Frons herred, Kristians amt, i møte den 18 mai 1916 besluttede vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

---

*) Bekjendtgj. 26 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor vedtægtene er indtat.

23 juni. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Bindalens herred, Nordlands amt, i møte den 18 januar 1916 besluttede vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning, — dog med en enkelt forandring.

23 juni. **Kongelig resolution** **), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa det av herredsstyret for Seljords herred, Bratsbergs amt, i møte den 25 april 1916 besluttede utkast til skogbrandsregler for herredet —, dog med nogen forandringer.

23 juni. **Kongelig resolution** ***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at tiur, røi, aarhane og aarhøne fredes inden Smaalenene amt i tiden fra og med 16 november til og med 15 januar for et tidsrum av 5 aar, regnet fra 1 juli 1916.

23 juni. **Kongelig resolution** ***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det inden Smaalenene amt skal være forbudt at anbringe snarer, faldstok eller andre fangstindretninger for hare, tiur, røi, aarfugl, jerpe og rype.

Denne bestemmelse gjælder indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1921.

23 juni. **Kongelig resolution** ***), hvorved bestemmes:

1. I medhold av § 1 c i lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter bestemmes, at anvendelse til fremstilling av træmasse eller cellulose av avfald (plankekap, bordkap, bakhon m. v.) fra sagbruk indtil videre skal være forbudt.
2. Landbruksdepartementet bemyndiges til at meddele dispensation fra dette forbud og i tilfælde utfærdige nærmere regler for saadan samt til at avgjøre, hvad der skal henregnes til avfald.

*) Bekjendtgj. 26 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor de approberte vedtægter er indtat.
**) Bekjendtgj. 26 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.
***) Bekjendtgj. 26 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

3. Overtrædelse av disse bestemmelser og de med hjemmel av disse utfærdigede regler er belagt med straf. 23 juni.
4. Bestemmelserne træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 23 juni.

1. I henhold til § 6 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Hamar bystyres beslutning i møte den 17 september 1915 angaaende omregulering av de nordvestre bydele i Hamar, dog saaledes, at »Arvesens vei« utgaar av reguleringen paa strækningen fra Sagatunveien til Kirkegaten.
2. I henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Hamar bystyres beslutninger i møter den 4 november 1913 og 14 april 1916 angaaende byggeforskrifter for ovennævnte strøk.
3. Den ved kronprinsregentens resolution av 13 februar 1905, jfr. kongelig resolution av 25 april 1913, meddelte tilladelse til træbebyggelse i et nærmere begrænset strøk av Hamar forandres overensstemmende med punkt V i bystyrets ovennævnte beslutninger.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at nævnte lov skal være gjældende for et strøk av Kirkebø herred i Nordre Bergenhus amt ved Aktieselskapet Høyangfaldene, Norsk Aluminium Co.s anlæg samme-steds, indenfor de av herredsstyret i møte den 8 juni 1916 fastsatte grænser. 23 juni.

Kongelig resolution***), hvorved Departementet for de Offentlige Arbeider bemyndiges indtil videre til midlertidig at forby befordring av spirituosa (herunder ogsaa sprit som ikke er denaturert, likører og punsj) i pakkeposten til de steder, som mottar post med skibene paa Ryfylkefjordene overensstemmende med Arbeidsdepartementets foredrag av 23 juni 1916. 23 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 23 juni.

1. at gnr. 103 Rotvold, gnr. 116 Hauge øvre, gnr. 117 Hauge nedre og gnr. 118 Lien vestre i Ølen sogn av Fjelbergs prestegjeld i Bergen stift fra 1 juli 1916 at regne overføres til Bjoestranden sogn av samme prestegjeld.

---

*) Bekjendtgj. 26. juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor de approberte byggeforskrifter m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 26 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor grænserne er beskrevet.

***) Bekjendtgj. 26 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

23 juni. 2. at Kirkedepartementet bemyndiges til at træffe nærmere bestemmelser om den ved nævnte overførelse nødvendiggjorte regulering av vedkommende geistlige tjenestemænds indtægter.

23 juni. **Kongelig resolution**, hvorved den aarlige godtgjørelse, som ifølge sportellovens § 148, 2 punktum, i kjøpstæderne skal erlægges for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd, retsvidner i straffesaker og private politisaker samt bisiddere og overskjønsmænd ved haandverksret, for kjøpstaden Stavangers vedkommende fra 1 juli 1916 fastsættes til 500 — fem hundrede — kroner.

23 juni. **Kongelig resolution**, hvorved den aarlige godtgjørelse, som ifølge sportellovens § 148, 2det punktum, i kjøpstæderne skal erlægges for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd, retsvidner i straffesaker og private politisaker samt bisiddere og overskjønsmænd ved haandverksret, for kjøpstaden Kristiansands vedkommende fra 1 juli 1916 bestemmes til 250 — to hundrede og femti — kroner.

23 juni. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. At Hisø herred av Øiestads tinglag i Nedenes fogderi, Nedenes amt, fra den tid, som av amtmanden nærmere bestemmes, overgaar til eget tinglag, Hisø tinglag, med to sak- og skatteting aarlig.
2. At amtmanden bemyndiges til at bestemme tid, sted og dagantal for sak- og skattetingene i det nye tinglag.

23 juni. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. post I i kongelig resolution av 31 juli 1912 om utførelsen av overlægeforretningene vedkommende den spedalske sygdom ophæves fra 1 juli 1916.

23 juni. **Kongelig resolution**, hvorved Stathelle ladested av det nuværende Kragerø lægedistrikt fra den tid, Social- og Industridepartementet bestemmer, henlægges til Skiens lægedistrikt.

23 juni. **Kongelig resolution**, hvorved taksterne for befordring av personer og fragtgods ved Urskog—Hølandsbanen midlertidig forhøies overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 23 juni 1916.

23 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der som gjældende indtil videre meddeles approbation paa de i generalforsamling den 4 januar 1916 vedtagne forandringer i §§ 3 og 13 i den ved høieste resolution av 14 juli 1898, jfr. høieste resolution av 28 januar 1901 og kongelige resolutioner av 6 januar 1906

samt 14 juni 1913, approberte plan for Indre Søndmør Brandforsikringsforening for Hus. 23 juni.

Kongelig resoluion, hvorved bestemmes: 23 juni.

1. At der meddeles stadfæstelse som gjældende fra 1 januar 1917 og indtil videre paa de av Bratsbergs amtsting i 1916 og Skiens bystyre under 27 april 1916 fattede beslutninger om avgift for gjennemgang av tømmer gjennem Norsjø—Skienskanalen og Bandak—Norsjøkanalen og om ophævelse av de gjældende avgifter til kanalen av kunstgjødsel, levende dyr og bær.
2. I de for kanalerne gjældende takster, begges § 6, blir efter ordene »i stadig fart paa kanalen« at indskyte »samt for tømmerfløtningens vedkommende«.

Kongelig resolution, hvorved det samlede maksimumsbeløp av indenrikske postinkassationer i én forsendelse utvides fra kr. 100,00 til kr. 1000,00. 23 juni.

Postinkassationsgebyret fastsættes til:

20 øre for indtil kr. 100,00.
30 —»— » 500,00
40 —»— » 1000,00.

Kongelig resolution, hvorved den under 6 mars d. a. oprettede »Lensmændenes Garantiforening« og dens love indtil videre approberes. 23 juni.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 23 juni.

A. At Infanteriets underofficersskoler underlægges generalinspektøren for Infanteriet.
B. At Forsvarsdepartementet bemyndiges til at træffe de for sakens gjennemførelse nødvendige nærmere bestemmelser samt at fastsætte tiden for bestemmelsens ikrafttræden.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Kristiania stift angaaende spørsmaal om, hvilken bidragsfoged kan gjøre krav paa den i § 26, 2 led, i lov nr. 3 av 10 april 1915 fastsatte indkrævningsavgift (4 %), naar inddrivelse av bidrag sker ved tilbakeholdelse i skyldnerens løn, og skyldnerens bosted og arbeidssted ikke ligger inden samme bidragsfogeds distrikt. 23 juni.

I anledning herav uttaler departementet, at det antar, at den nævnte lovparagraf er saaledes at forstaa, at indkrævningsavgiften i saadanne tilfælde tilkommer den bidragsfoged, som meddeler arbeidsgiveren den i lovens § 27 omhandlede underretning.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Tromsø amt angaaende spørsmaal om lensmændene efter lov om 24 juni.

24 juni. barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hverandre, av 10 april 1915 kan kræve godtgjort av statskassen utgiftene ved auktion over utpantet gods, hvori utlæg er tat ved utpantning for opfostringsbidrag, naar auktionens utbringende ikke dækker omkostningene, og disse ikke kan faaes ved tvangsinddrivelse hos den bidragspligtige.

I anledning herav uttaler departementet, at det med lensmanden er enig i, at en analogisk anvendelse av bestemmelsen i § 43 i ovennævnte lov antages at kunne begrunde den omhandlede godtgjørelses utbetaling av statskassen.

24 juni. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til amtmændene:

Efter hittil gjældende regel har der været anledning for skatydere til at indbetale skat (statsskat og gaardskatter) før — og betingelsesvis ogsaa efter — forfaldsdag direkte til amtskassereren istedenfor til den egentlige skatteopkræver, lensmanden.

Denne ordning har imidlertid efterhaanden vist sig at medføre adskillig ulempe for amtskassererne, uten at skatyderne kan ansees at opnaa fordele av større betydning.

Under disse omstændigheter har departementet av praktiske hensyn bestemt, at amtskassererne fra nu av indtil videre fritages for at motta direkte skatteindbetaling.

Man forutsætter imidlertid, at der, specielt i overgangstiden, fra amtskassernes side vises den imøtekommenhet overfor publikum, som med rimelighet kan forlanges.

Det er videre departementets forutsætning, at gaardskatter av offentlige eller dermed likestillede eiendomme, i den utstrækning, som det av vedkommende offentlige institutioner maatte findes hensigtsmæssig, fremdeles maa kunne indbetales til amtskassererne, jfr. i denne henseende ogsaa departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 29 mars 1904.

Om ovenstaaende bedes vedkommende amtskasserer og lensmændene inden amtet underrettet.

27 juni. **Skrivelse** fra Fængselsstyrelsen til riksadvokaten:

Fra bestyrere av skolehjem er der klaget over, at barn, som er utskrevet paa prøve fra disse hjem, men senere har forøvet strafbare handlinger, ikke sjelden arresteres og undertiden tiltales og straffes, uten at skolehjemmet faar underretning derom. Det hænder, at tiltale reises ogsaa i tilfælde, hvor det efter vedkommende bestyrers mening vilde været det heldigste, at barnet var tat tilbake til skolehjemmet uten at dømmes til en — gjennemgaaende kort — straf.

Ved at meddele foranstaaende henstiller Fængselsstyrelsen

til riksadvokaten at henlede politiets og statsadvokatenes op- 27 juni.
merksomhet paa forholdet. Det vil være ønskelig, at politiet straks underretter skolehjemmene, naar barn, som er utskrevet paa prøve, forser sig eller i det hele begynder at gli ut paa skraaplanet, og at politiet i tilfælde konfererer med bestyrerne om barnet og den maate, hvorpaa det rettest bør behandles. Og det vil være ønskelig, at statsadvokatene har oplysninger i saa henseende for øie, naar der er spørsmaal om tiltale mot et saadant barn.

Stortingsbeslutning[1]) om lønninger til statsraadet 28 juni.
og regjeringen m. v.

Stortingsbeslutning[2]) om fastsættelse av gageregulativ 28 juni.
for edsvorne fuldmægtiger og statslønnede fuldmægtiger og betjenter ved embeder under Justisdepartementet m. v.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, utgiftsbudgettets hovedp. III, kap. 1, tit. 1—4, kap. 2, tit. 1—4 og 6—7 og kap. 3. St.prp. nr. 46. Indst. S. XXXIV. St.tid. s. 1710—1722.

Der besluttedes bl. a. oprettet et eget Handelsdepartement.

Videre besluttedes det handelspolitiske kontor i Utenriksdepartementet delt med avlønning til et nyt byraachefsembede. Der bevilgedes løn til en ny sekretær av 2den klasse i Kirkedepartementets undervisningsavdeling, til et nyt byraachefsembede, en sekretærpost av 1ste klasse og to assistentposter i Justisdepartementet, til to assistentposter av 2den klasse i Socialdepartementet og en ny assistentpost av 1ste klasse i Medicinaldirektoratet, videre løn til tre nye sekretærer i Landbruksdepartementet (hvorav de to ansættes midlertidig), og til en ny assistent av 2den klasse i Arbeidsdepartementet (den alm. avdeling). I Finansdepartementet besluttedes oprettet et nyt kontor med gage til byraachef, en sekretær av 1ste og en do. av 2den klasse en assistent av 1ste og en do. av 2den klasse samt omgjørelse av en 2den assistentpost til 1ste assistentpost. Endelig besluttedes oprettet en ny assistentpost av 2den klasse i Armestyrelsen.

[2]) St.prp. nr. 71. Dok. nr. 50. Indst. S. XXII C. St.tid. s. 1749—1764.

Der besluttedes bl. a.:

I.

For de edsvorne fuldmægtiger ved nedennævnte embeder fastsættes fra 1 juli 1916 og indtil videre følgende gager:

Kr. 2 100,00, stigende efter 1 aars tjeneste til kr. 2 300,00 for den juridiske fuldmægtig ved Kristiania byfogedembede, hvortil kommer kr. 300,00 som personlig lønstillæg for stillingens nuværende indehaver.

Kr. 2 100,00, efter 1 aar kr. 2 300,00, for 1ste fuldmægtig ved Aker sorenskriverembede.

Kr. 2 000,00, efter 1 aar kr. 2 100,00, for 1ste fuldmægtigene ved Stavanger og Trondhjems byfogedembeder.

Kr. 1 900,00, efter 1 aar kr. 2 000,00, for 5 edsvorne fuldmægtiger ved de 5 sorenskriverembeder i Finmarkens amt.

Kr. 1 800,00, efter 1 aar kr. 1 900,00, for

28 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av konsul Christian Børs ved testamente av 6 januar 1905 oprettede legat til fordel for Vestlandske kunstindustrimuseum og paa den for dette legat utfærdigede udaterte fundas.

28 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av grosserer Severin Jacobsen — i anledning av hans guldbryllup den 14 mars 1916 oprettede »Severin Jacobsen og hustrus legat« for trængende i Fredrikshald samt paa de under 23 mars 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

---

14 edsvorne fuldmægtiger ved Aker (2den fuldmægtig), Midthordland, Nordhordland, Strinden og Selbu, Steigen, Senjen, Tromsø, Stjør- og Værdalen, Namdalen, Søndre Helgeland, Nordre Helgeland, Salten, Lofoten og Vesteraalens sorenskriverembeder;

4 edsvorne fuldmægtiger ved Sarpsborg, Bodø, Narvik og Tromsø byfogedembeder;

2 edsvorne fuldmægtiger ved Aker og Trondhjems kriminaldommerembeder.

Kr. 1 700,00, efter 1 aar kr. 1 800,00, for de øvrige 62 edsvorne fuldmægtiger ved 61 sorenskriverembeder,

de øvrige 17 edsvorne fuldmægtiger ved 17 byfogedembeder,

2 edsvorne fuldmægtiger ved Stavanger skifteforvalterembede og Drammens borgermesterembede.

II.

Fra 1 juli 1916 og indtil videre gjælder følgende lønsregulativ for statslønnede fuldmægtiger og betjenter ved stiftsamtmands- og amtmandsembedene og andre under Justisdepartementet hørende embeder:

1ste lønsklasse: Kr. 1 500,00 med 3 alderstillæg à kr. 300,00 efter henholdsvis 3, 6 og 9 aars tjeneste og et 4de alderstillæg à kr. 300,00 efter 12 aars tjeneste i klassen eller 20 aars samlet tjeneste paa offentlig kontor.

2den lønsklasse: Kr. 1 200,00 med 4 alderstillæg paa kr. 200,00 efter samme tjenestetid.

3dje lønsklasse: Kr. 900,00 med 3 alderstillæg paa kr. 150,00 og et 4de paa kr. 200,00 efter tjenestetid som for 1ste og 2den lønsklasse nævnt.

De statslønnede fuldmægtiger henføres til 1ste lønsklasse med et tillæg til grundlønnen av kr. 400,00.

Ved beregning av alderstillæggene kommer kun tjenestetid efter fyldt 18 aars alder i betragtning.

Arbeidstiden er 7 timer daglig med saadan aarlig ferie som av Justisdepartementet bestemmes, dog mindst 14 dage.

Fuldmægtiger og betjenter maa finde sig i, at arbeidstiden uten særskilt godtgjørelse forlænges eller efter omstændighetene henlægges til en anden tid end den ordinære.

Fuldmægtiger og betjenter er forpligtet til at finde sig i, hvad der med hensyn til pensionsindskud og aldersgrænse maatte bli bestemt, og kan ikke uten departementets samtykke overta fast lønnet bierhverv.

III, IV, V, VI, VII.

— — — — — — — — —

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen i anledning av en forespørsel fra en overretssakfører angaaende forstaaelsen av landsskolelovens bestemmelse om at folkeskolens elever skal lære at læse saavel landsmaal som det almindelige bokmaal. Overretssakføreren uttaler blandt andet, at han er bekjendt med, at lovens bestemmelser i dette punkt ikke følges i alle kredser i N. N. kommune, hvor landsmaalet er indført. Direktøren oplyser, at man i omhandlede kommune har ordnet sig saaledes, at der i smaaskolen læses bare landsmaal, mens læsningen av det »almindelige bokmaal« først begynder i 2den avdeling. Til denne ordning er det da formentlig, at overretssakføreren sigter med sin uttalelse. 28 juni.

Departementet uttaler, at det er maalet for hele folkeskolens undervisning i dette fag, som er opstillet i lovens krav om, at alle folkeskolens elever skal lære at læse begge de nævnte maalformer. Det er ikke et maal, som er opstillet for den enkelte klasse. Den naturlige ordning synes da at være, at skolen begynder med undervisning i læsning av det maal, som er skolens hovedmaal. Først naar barnene har opnaadd tilstrækkelig færdighet heri, vil det være rimelig at gaa over ogsaa til læsning av det andet maal. Paa hvilket trin i barnets skolegang undervisningen i læsning av det andet maal bør begynde, er til en viss grad en skjønssak, som det maa tilligge det enkelte skolestyre at træffe bestemmelse om, da avgjørelsen av dette spørsmaal for en stor del vil bero paa skoleforholdene paa hvert enkelt sted.

Departementet har saaledes efter det oplyste intet at bemerke ved, at læsningen av det »almindelige bokmaal« i omhandlede kommune først paabegyndes i folkeskolens 2den avdeling. Som det vil sees, er ogsaa landsmaalsutgaven av Rolfsens og Støylens læsebok, hvilket bokverk er godkjendt av departementet, bygget paa det princip, at der i de lavere klasser i folkeskolen skal drives læseøvelser utelukkende i landsmaal, idet læsebokverkets 1ste bind ikke indeholder andet end landsmaalsstykker. Først i 2det bind er der stykker paa begge maal. — Naar loven kræver at læsebøkerne maa indeholde tilstrækkelig læsestof i begge maal, saa sigter loven hermed selvfølgelig til det hele læseboksverk og ikke til de enkelte bind, hvorav bokverket maatte bestaa.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av egtefællerne Johannes Johannessen og Jokumine Sveinsdatter Bjerkan ved testamente av 12 januar 1910 oprettede legat til bedste for fattig- og sykepleien i Sandvollan (tidligere Hustad) herred og 29 juni.

29 juni. paa de under 14 mars og 3 juni 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

29 juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiansand i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, om en mand, som ikke er norsk statsborger, kan vælges til medlem av folkeskolens tilsynsutvalg efter byskolelovens § 47 c.

Departementet uttaler, at forespørselen er forelagt Justisdepartementet, som i skrivelse av 20 d. m. har uttalt som sin formening, at det ikke er en betingelse for valgbarhet efter den nævnte bestemmelse at ha norsk statsborgerret.

Kirkedepartementet finder at kunne slutte sig hertil.

30 juni. Nr. 1. **Lov***)[1]) om kommission, handelsagentur og handelsreisende.

1ste kapitel.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Bestemmelserne i denne lov kommer til anvendelse, naar ikke andet følger av avtale eller av handelsbruk eller anden sædvane, jfr. dog § 45.

§ 2. Ved handlende forstaaes i denne lov enhver, som gaar ind under § 4 i loven om kjøp av 24 mai 1907, eller som er handelsagent.[2])

§ 3. Naar nogen, som efter denne lov skal »gi meddelelse«, har indlevert meddelelsen til befordring med telegraf eller post eller avsendt den paa anden forsvarlig maate, gaar det ikke ut over ham, om meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

2det kapitel.

Om kommission.

Indledende bestemmelser.

§ 4. Ved kommissionær forstaaes i denne lov den, som har i opdrag at sælge eller kjøpe varer, værdipapirer eller andet løsøre for en andens regning, men i eget navn. Den, for hvis regning salget eller kjøpet skal ske, kaldes kommittent (opdraggiver).

Er kommissionæren handlende,[3]) og gaar opdraget ut paa salg eller kjøp, som falder indenfor hans bedrift, kaldes han handelskommissionær og forholdet handelskommission.

---

*) Bekjendtgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

[1]) St.besl. 20 juni. Se Ot.prp. nr. 7. Indst. O. XII. St.tid., forh. i Ot. s. 529—544; i Lt. s. 176.

[2]) Jfr. § 65.

[3]) Jfr. § 2.

§ 5. Faar den, som erhvervsmæssig driver virksomhet som handelskommissionær,[1]) anmodning fra nogen, som han staar i forretningsforbindelse med, om at besørge salg eller kjøp, som falder indenfor denne hans virksomhet, skal han uten ugrundet ophold gi meddelelse,[2]) hvis han ikke vil paata sig opdraget. Ellers ansees han for at ha paatat sig det. 30 juni. Nr. 1.

§ 6. Hvis den, som har faat gods sendt for at sælge det i kommission, ikke vil utføre opdraget, men allikevel tar sig av godset, har han panteret i det efter reglerne i §§ 31, 33 og 34 for det, som han i den anledning har krav paa.

Om kommissionærens pligter.

§ 7. Kommissionæren skal vareta kommittentens tarv. Han skal følge kommittentens forskrifter, saa langt det er mulig, underrette ham om forhold, som er av betydning for opdraget, særlig om avtaler, han har sluttet, og gi ham opgjør. Handelskommissionæren[1]) pligter dog ikke at opgi til kommittenten, hvem han har sluttet avtale med,[3]) hvis ikke andet følger av §§ 57 og 58.

§ 8. Kræver forholdene, at kommissionæren fraviker kommittentens forskrifter, skal han uten ophold underrette kommittenten om det og be om hans bestemmelse. Kan han ikke vente paa denne, skal han handle som forholdene kræver.

Dette gjælder ogsaa, hvis kommittenten har foreskrevet, at kommissionæren ikke maa sælge billigere eller kjøpe dyrere end til en opgit pris (prisgrænse, limitum). Anførsel av en pris for varen i kommittentens nota til salgskommissionæren ansees ikke som fastsættelse av prisgrænse.

§ 9. Er prisgrænse[4]) sat, maa kommissionæren allikevel søke at opnaa en fordelagtigere pris, hvis forholdene paa den tid, avtalen sluttes, gjør det mulig.

§ 10. Kommissionæren pligter at ta vare paa gods, som kommittenten sender ham til salg, eller som han kjøper for kommittentens regning. Hvis ikke andet følger av forholdene, skal han holde godset adskilt fra andet gods.

Handelskommissionæren[1]) pligter at holde godset brandforsikret, hvis det ikke efter godsets art eller forholdene forøvrig er unødvendig at forsikre det.

§ 11. Er gods sendt en handelskommissionær[1]) til salg, pligter han at undersøke det i den utstrækning, som ordentlig forretningsskik i handelskommissionen[1]) kræver.

---

[1]) Jfr. § 4, andet led.
[2]) Jfr. § 3.
[3]) Jfr. § 14, andet led.
[4]) Jfr. § 8, andet led.

30 juni. Nr. 1.

§ 12. Viser der sig ved mottagelsen eller senere mangler ved gods, som er sendt en kommissionær til salg, skal han underrette kommittenten om det. Gir han ikke underretning uten ugrundet ophold, efterat han har opdaget eller burde ha opdaget manglen, pligter han at erstatte den skade, som derved er voldt, efter regelen i § 17.

§ 13. Kommissionæren skal godskrive kommittenten alt det, han har opnaadd ved avtalen med tredjemand.

§ 14. Staar kommissionæren ifølge avtale, handelsbruk eller anden sedvane del credere, hefter han overfor kommittenten som selvskyldner for opfyldelsen av avtale, som han for dennes regning indgaar med tredjemand.

Selv om handelskommissionæren[1]) ikke staar del credere, kan kommittenten kræve, at han opfylder avtalen, naar han ikke i sin underretning til kommittenten om opdragets utførelse har opgit, hvem han har sluttet avtalen med.[2])

§ 15. Har kommissionæren sluttet avtale for kommittentens regning, og har han ved avslutningen eller senere forsømt sine pligter, kan kommittenten avvise avtalen, hvis hans tarv er væsentlig tilsidesat, eller kommissionæren har handlet svigagtig.

Kan kommittenten, naar han saaledes avviser avtalen, paa grund av bestemmelsen i § 54 ikke faa tilbake gods, som kommissionæren har solgt, skal denne isteden betale dets værdi.

§ 16. Har kommissionæren forsømt sine pligter ved at kjøpe over eller sælge under en fastsat prisgrænse[3]) eller forøvrig til en pris, som er ufordelagtigere, end forholdene burde ha medført, kan han avverge, at avtalen av den grund avvises,[4]) ved, at han uten ugrundet ophold betaler eller stiller betryggende sikkerhet for prisforskjellen. Dette gjælder dog ikke, hvis kommittenten ved kommisssionærens forhold har lidt væsentlig skade eller ulempe, som ikke dækkes av prisforskjellen, eller hvis kommissionæren har handlet svigagtig.

§ 17. Forsømmer kommissionæren sine pligter mot kommittenten, skal han erstatte den skade, som derved voldes denne.

§ 18. Har kommissionæren forsømt sine pligter ved at sælge under eller kjøpe over en fastsat prisgrænse,[3]) og blir avtalen ikke avvist,[4]) skal erstatningen utgjøre forskjellen mellem den avtalte pris og den fastsatte prisgrænse, hvis ikke bevis for større skade er ført. Krævet forholdene, at kommissionæren fravek prisgrænsen, men er fravikelsen ved hans forsømmelse

---

[1]) Jfr. § 4, andet led.
[2]) Jfr. § 7, andet punktum.
[3]) Jfr. § 8, andet led.
[4]) Jfr. § 15.

blit større end paakrævet, skal erstatningen utgjøre mindst for- 30 juni.
skjellen mellem den pris, han har opnaadd, og den, han burde Nr. 1.
ha opnaadd.

§ 19. Har salgskommissionæren forsømt sine pligter ved uberettiget at gi kredit eller anden henstand med kjøpesummens betaling, og blir avtalen ikke avvist,[1]) pligter han at betale kjøpesummen til den tid, kommittenten kunde ha fordret den, hvis henstanden ikke var git.

Godtgjør kommissionæren, at godset vilde blit solgt til lavere pris, hvis han ikke hadde git kredit eller anden henstand, pligter han ikke at betale mer end denne pris.

§ 20. Finder kommittenten, at kommissionæren har forsømt sine pligter, og vil han derpaa støtte nogen ret efter § 15, § 17 eller § 19, skal han gi kommissionæren meddelelse[2]) om, at han vil paaberope sig forsømmelsen. Han skal gi meddelelsen uten ugrundet ophold, efterat han har faat underretning fra kommissionæren om, hvorledes denne har forholdt sig. Gjør han ikke det, kan han ikke paaberope sig forsømmelsen. Indeholder meddelelsen ikke, at kommittenten vil avvise[1]) en avtale, som er sluttet for hans regning, kan han ikke senere gjøre dette.

§ 21. I handelskommission[3]) har kommittenten, hvis han er handlende,[4]) og kjøpet er skedd for hans bedrift, samme undersøkelsespligt som kjøperen efter loven om kjøp § 51.

§ 22. Viser det sig, at gods, som er kjøpt for kommittentens regning, lider av en mangel, og vil kommittenten paaberope sig denne, skal han uten ugrundet ophold gi kommissionæren meddelelse[2]) om det.

Gjør han ikke det, uagtet han har opdaget eller burde ha opdaget manglen, kan han senere alene gjøre den gjældende overfor kommissionæren i den utstrækning, denne kan faa godtgjørelse for den hos sælgeren, fragtføreren eller andre.

§ 23. Er gods, som er kjøpt for kommittentens regning, levert for sent, og vil kommittenten paaberope sig dette, skal han gi kommissionæren meddelelse[2]) om det uten ugrundet ophold, efterat godset er kommet frem til ham, eller det av underretning fra kommissionæren eller sælgeren har vist sig, at leveringen er skedd for sent. Gjør han ikke det, faar § 22, andet led, tilsvarende anvendelse.

§ 24. Reglerne i §§ 20, 22 og 23 faar ikke anvendelse, hvis kommissionæren har handlet svigagtig, eller hvis han har

---

[1]) Jfr. § 15.
[2]) Jfr. § 3.
[3]) Jfr. § 4, andet led.
[4]) Jfr. § 2.

30 juni. Nr. 1. gjort sig skyldig i grov uagtsomhet, og denne medfører stor skade for kommittenten.

§ 25. Har kommittenten ikke inden et aar, efterat han mottok gods, som er kjøpt for hans regning, git kommissionæren meddelelse om, at han vil paaberope sig en mangel, kan han ikke senere gjøre den gjældende i større utstrækning end i § 22, andet led, sagt. Dette gjælder dog ikke, hvis kommissionæren har paatat sig at indestaa for godset i længere tid eller har handlet svigagtig.

§ 26. Avviser kommittenten gods, som kommissionæren har kjøpt for hans regning, faar de bestemmelser, som loven om kjøp §§ 55—58 gir om kjøperens pligter og rettigheter, tilsvarende anvendelse paa kommittenten.

Om kommissionærens rettigheter.

§ 27. Handelskommissionæren har krav paa provision av de avtaler, han slutter for kommittentens regning.

Blir tredjemands forpligtelse efter avtalen ikke opfyldt, har kommissionæren kun krav paa provision, hvis den manglende opfyldelse skyldes kommittenten eller en hændelse, som denne ikke kunde paaberopt sig overfor tredjemand, om han selv hadde sluttet avtalen.

§ 28. Det, som er bestemt i § 27, andet led, gjælder ogsaa, om tredjemand delvis opfylder sin forpligtelse. Hvis den provision, som kommissionæren vilde hat krav paa, om forpligtelsen var helt opfyldt, overstiger det, som mangler i fuld opfyldelse eller kjøpesummen for det manglende, har han dog ret til det overskytende.

Skal levering ske efterhaanden, og betaling erlægges særskilt for hver levering, kan kommissionæren i ethvert tilfælde forlange provision av de leveringer, som er gaat i orden.

§ 29. Kommissionæren har krav paa særskilt godtgjørelse for utlæg til porto, telegrammer, telefonsamtaler, forsikringspræmier og for andre berettigede utgifter, hvis de ikke skal dækkes ved provision eller paa anden maate. Han kan beregne godtgjørelse for lagerrum eller andet oplagssted og for transport og arbeide av lignende art, selv om han ikke har hat nogen særskilt utgift til det.

§ 30. Har kommissionæren selv maattet opfylde avtalen overfor tredjemand, kan han kræve dækning hos kommittenten.

Forskud, som indkjøpskommissionæren uten kommittentens tilladelse har betalt til sælgeren, pligter kommittenten kun at dække i den utstrækning, tredjemands forpligtelse efter avtalen blir opfyldt.

§ 31. En salgskommissionær, som har git kommittenten forskud paa kjøpesummen, eller som forøvrig i anledning av opdraget har noget krav paa komittenten, har panteret for sit krav i det gods, som er sendt ham til salg, naar han selv eller nogen paa hans vegne er i besiddelse av godset eller av konnossement eller fragtbrev av saadan art, at avsenderen ikke uten at forevise det kan raade over godset. 30 juni. Nr. 1.

§ 32. I handelskommission[1]) har salgskommissionæren panteret efter § 31 ogsaa for krav, som skriver sig fra andet kommissionsopdrag fra kommittenten, naar denne er handlende,[2]) og opdraget falder indenfor hans bedrift.

§ 33. I kraft av sin panteret efter §§ 31 og 32 kan salgskommissionæren, forsaavidt hans sikkerhet ellers vilde utsættes for fare, holde godset tilbake, naar kommittenten forlanger det utlevert, og forøvrig undlate at følge hans forskrifter. Dog kan kommissionæren ikke sælge godset mot kommittentens vilje, undtagen i de tilfælde, som nævnes i næste paragraf.

§ 34. Naar den fordring, godset hefter for, er forfaldt, kan kommissionæren sælge det til dækning av fordringen. Er godset utsat for hurtig fordærvelse, eller vil det medføre uforholdsmæssig store omkostninger at bevare det, kan kommissionæren sælge det, selv om fordringen ikke er forfaldt, forsaavidt hans sikkerhet ellers vilde utsættes for fare. Kommissionæren har samme ret til provision av salget, som han ellers vilde hat.[3])

Før salg finder sted, skal kommissionæren saavidt mulig gi kommittenten betimelig varsel. Foregaar salget ved en forsvarlig kundgjort og avholdt auktion, kan kommittenten ikke gjøre indsigelse mod den pris, som er opnaadd.

§ 35. Har salgskommissionæren solgt godset i henhold til opdraget, kan han ved salg eller paa anden maate forføie over fordringen mot kjøperen, saa langt det er nødvendig til dækning av forfaldne fordringer paa kommittenten, for hvilke han vilde hat panteret i godset, om det var blit hos ham. Før kommissionæren forføier over fordringen, skal han saavidt mulig gi kommittenten betimelig varsel.

§ 36. Det, som er bestemt i §§ 31—35 om salgskommissionæren, faar tilsvarende anvendelse paa indkjøpskommissionæren i forhold til indkjøpt gods og fordring, som ved kjøpet er erhvervet mot sælgeren. Dog har en indkjøpskommissionær ikke krav paa provision, om han sælger godset efter § 34.

§ 37. Har indkjøpskommissionæren sendt godset til kommittenten, og aapnes der konkurs- eller akkordforhandling i den-

[1]) Jfr. § 4, andet led.
[2]) Jfr. § 2.
[3]) Jfr. §§ 27 og 28.

30 juni. Nr. 1.

nes bo, kan kommissionæren hindre, at godset blir overgit til boet eller kræve det tilbake fra boet efter reglerne i loven om kjøp §§ 39 og 41, sjøfartsloven § 166 og konkursloven § 40. Likeledes kan han hindre, at godset blir overgit til kommittenten, naar dennes formuesforhold viser sig at være saadanne, at det maa antages, at han vil være ute av stand til ved forfaldstid at betale en fordring, for hvilken kommissionæren vilde hat panteret i godset, om det var blit hos ham. Har kommissionæren gjort bruk av denne ret, kan han gjøre sin panteret i godset gjældende efter §§ 33 og 34.

Disse regler faar tilsvarende anvendelse paa salgskommissionæren, naar han har sendt tilbake gods, som han har hat til salg for kommittenten.

§ 38. Skyldes det forsinkelse fra kommittentens side, at gods, som er kjøpt for hans regning, ikke er overgit i hans besiddelse, har kommissionæren ret til at sælge det for kommittentens regning, hvis han ikke uten væsentlig omkostning eller ulempe kan vedbli at sørge for det, eller kommittenten ikke raader over det inden rimelig tid, efterat han er blit opfordret til det. Før salg finder sted, skal kommissionæren saavidt mulig gi kommittenten betimelig varsel. Foregaar salget ved en forsvarlig kundgjort og avholdt auktion, kan kommittenten ikke gjøre indsigelse mot den pris, som er opnaadd. Kommissionæren kan ikke beregne provision av salget.

Kan salg ikke finde sted, eller er det aabenbart, at de med et salg forbundne omkostninger ikke vil kunne dækkes av salgssummen, er kommissionæren berettiget til at skaffe godset bort.

Disse regler faar tilsvarende anvendelse paa salgskommissionæren, naar han ikke længer pligter at beholde gods, som han har til salg. Sælger han godset, har han dog samme ret til provision, som han ellers vilde hat.[1])

§ 39. Har kommissionæren ifølge opdraget mottat prøver, mønstre eller andet, som tilhører kommittenten og ikke er bestemt til salg, kan han, forsaavidt hans sikkerhet ellers vil utsættes for fare, holde det tilbake, indtil kommittenten betaler det, som kommissionæren har at kræve i anledning av opdraget, eller stiller anden betryggende sikkerhet for kravet.

Om kommissionærens selvindtræde.

§ 40. Kommissionæren kan kun, naar avtale, handelsbruk eller anden sedvane gir ham ret til det, utføre opdraget ved at træde ind som kjøper eller sælger for egen regning.

§ 41. Selvindtræde sker ved, at kommissionæren i sin un-

[1]) Jfr. §§ 27 og 28.

derretning til kommittenten om, at opdraget er utført, uttrykkelig erklærer, at han selv er kjøper eller sælger. 30 juni. Nr. 1.

Vil kommittenten gjøre gjældende, at kommissionæren efter § 40 ikke hadde ret til selvindtræde, skal han gi kommissionæren meddelelse[1]) om det uten ugrundet ophold, efterat han har mottat erklæring fra kommissionæren om, at denne selv træder ind. Ellers kan han ikke av den nævnte grund avvise selvindtrædet.

§ 42. Træder kommissionæren selv ind, skal han vareta kommittentens tarv med samme omsorg, som om han hadde utført opdraget gjennem avtale med tredjemand.[2])

Om prisen gjælder særlig, at den ikke i noget tilfælde maa være ufordelagtigere for kommittenten end den, som var gjængs paa det tidspunkt, da kommissionæren avgav erklæring om selvindtrædet. Har salgskommissionæren paa et tidligere tidspunkt raadet over godset for egen regning, maa opgjør ikke ske til lavere pris end den, som da var gjængs. Har indkjøpskommissionæren, efterat han fik anmodning om at paata sig opdraget, men før han avgav erklæring om selvindtrædet, kjøpt saadant gods, som opdraget gjælder, kan kommittenten kræve opgjør efter den pris, kommissionæren har betalt for godset; dette gjælder dog ikke, hvis kommissionæren godtgjør, at godset ikke er kjøpt i anledning av opdraget. Forsømmer kommissionæren de pligter, som saaledes paahviler ham med hensyn til prisberegningen, faar bestemmelserne i §§ 15—17, 20 og 24 tilsvarende anvendelse.

§ 43. Naar selvindtræde har fundet sted, har salgskommissionæren en kjøpers og indkjøpskommissionæren en sælgers rettigheter og pligter mot kommittenten.

Træder kommissionæren selv ind, har han samme ret til provision,[3]) som han vilde hat, hvis han hadde utført opdraget ved at slutte avtale med tredjemand. Desuten kan han kræve godtgjørelse efter § 29 for sine utgifter som kommissionær.

§ 44. Har kommissionæren i strid med det virkelige forhold og mot bedre vidende opgit til kommittenten, at opdraget er utført, kan denne betragte hans opgivende som erklæring om selvindtræde og kræve opgjør efter reglerne i § 42.

§ 45. Bestemmelserne i §§ 41, 42 og 44 kan ikke til skade for kommittenten fravikes gjennem avtale, handelsbruk eller anden sedvane. I andre tilfælde end de, som er nævnt i § 44, kan dog bestemmelserne i § 42 fravikes, hvis kommittenten er handlende,[4]) og opdraget gaar ut paa salg eller kjøp for hans bedrift.

---

[1]) Jfr. § 3.
[2]) Jfr. § 7 flg.
[3]) Jfr. §§ 27 og 28.
[4]) Jfr. § 2.

30 juni. Nr. 1.

Om kommissionsforholdets ophør.

§ 46. Kommittenten kan naarsomhelst kalde tilbake det opdrag, han har git kommissionæren; likeledes kan kommissionæren naarsomhelst frasi sig opdraget. Jfr. dog det, som er bestemt i §§ 50 og 51 om erstatningspligt.

§ 47. Kommer kommittenten eller kommissionæren under konkurs, falder opdraget bort. Det samme gjælder, hvis der aapnes akkordforhandling i kommissionærens bo.

§ 48. Er opdraget ophørt i henhold til §§ 46 og 47, pligter kommissionæren allikevel, saavidt det kan ske uten væsentlig omkostning eller ulempe for ham, at foreta det, som er nødvendig for at verge kommittenten mot tap, indtil denne selv kan vareta sit tarv.

§ 49. Er opdraget ophørt, kan kommissionæren allikevel gjøre gjældende de rettigheter, som han har efter §§ 31—39.

§ 50. Naar opdraget gjælder for et bestemt tidsrum eller en bestemt forretning, som kommissionæren maa ansees at ha krav paa at føre til avslutning, eller opsigelsesfrist er eller maa ansees for at være avtalt, pligter kommittenten at betale erstatning til kommissionæren, hvis han kalder opdraget tilbake før tiden. Kommissionæren har dog ikke ret til erstatning, hvis kommittenten hadde gyldig grund til at kalde opdraget tilbake, fordi kommissionæren hadde undlatt at opfylde sine pligter, eller der forelaa andre særlige forhold.

I de tilfælde, som omhandles i første punktum, har kommissionæren likeledes krav paa erstatning, hvis han frasiger sig opdraget før tiden, og kommittentens pligtforsømmelse har git ham gyldig grund til det.

§ 51. Naar kommissionæren har eller maa ansees at ha paatat sig opdraget for et bestemt tidsrum eller at føre en bestemt forretning til avslutning, eller opsigelsesfrist er eller maa ansees for at være avtalt, pligter han at betale erstatning til komittenten, hvis han frasiger sig opdraget før tiden. Kommittenten har dog ikke ret til erstatning, hvis kommissionæren hadde gyldig grund til at frasi sig opdraget, fordi kommittenten hadde undlatt at opfylde sine pligter, eller der forelaa andre særlige forhold.

I de tilfælde, som omhandles i første punktum, har kommittenten likeledes krav paa erstatning, hvis han kalder opdraget tilbake før tiden, og kommissionærens pligtforsømmelse har git ham gyldig grund til det.

§ 52. Frasiger kommissionæren sig opdraget uten at ha gyldig grund til det i forhold, som kan tilregnes kommittenten eller er at henføre til denne, taper han retten til godtgjørelse

for utgifter,[1]) forsaavidt disse som følge av opdragets ophør blir unyttige for kommittenten.

Det samme gjælder, naar kommittenten kalder opdraget tilbake og har gyldig grund til det i forhold, som kan tilregnes kommissionæren eller kan henføres til denne; likesaa, naar opdraget falder bort ved, at der aapnes konkurs eller akkordforhandling i kommissionærens bo.

Om forholdet til tredjemand.

§ 53. Gods, som er overgit kommissionæren til salg, vedblir at være kommittentens eiendom, indtil eiendomsretten er gaat over til tredjemand, eller til kommissionæren, hvis denne selv træder ind som kjøper.

Gods, som indkjøpskommissionæren erhverver for kommittentens regning, er dennes eiendom.

§ 54. Har salgskommissionæren faat godset i sin besiddelse, og forsømmer han sine pligter ved at sælge det til lavere pris, end forholdene burde ha medført, eller forøvrig i strid med kommittentens tarv, faar kjøperen allikevel ret til godset, hvis han, da avtalen blev sluttet, hverken visste eller burde vite, at kommissionæren ved den væsentlig tilsidesatte kommittentens tarv eller handlet svigagtig mot denne.

Forføier salgskommissionæren, mens han har godset i sin besiddelse, uberettiget over det paa anden maate end ved salg, er forføiningen allikevel bindende overfor tredjemand, hvis denne var i god tro ved erhvervelsen. Det samme gjælder, hvis indkjøpskommissionæren uberettiget forføier over gods, som han har kjøpt for kommittentens regning og har i sin besiddelse.

§ 55. Har kommissionæren godset i sin besiddelse, og forføier han uberettiget over det ved salg eller paa anden maate, efterat hans opdrag er ophørt,[2]) er forføiningen allikevel bindende overfor tredjemand, hvis denne ved erhvervelsen hverken visste eller burde vite, at opdraget var ophørt, og at forføiningen som følge derav var uberettiget. Er opdraget ophørt i henhold til bestemmelsen i § 47, kan tredjemand ikke paaberope sig, at han ikke visste om konkursen eller akkordforhandlingen.

§ 56. Ved avtale, som kommissionæren slutter for kommittentens regning, men i eget navn, faar tredjemand fordring kun paa kommissionæren og ikke paa kommittenten.

Tredjemand kan ikke grunde nogen ret overfor kommissionæren paa, at denne har krav paa at faa eller har faat gods eller penger av kommittenten til opfyldelse av avtalen. Dette

[1]) Jfr. § 29.
[2]) Jfr. § 46 flg.

30 juni. Nr. 1.

gjælder ogsaa, om der aapnes konkurs eller akkordforhandling i kommissionærens bo.

§ 57. Utenfor handelskommission[1]) har kommittenten, under de i § 58 nævnte vilkaar, ret til naarsomhelst at gjøre gjældende den fordring, som ved avtalen er erhvervet paa tredjemand.

I handelskommission[1]) har kommittenten, under de samme vilkaar, ret til at gjøre fordringen gjældende, naar tredjemands forpligtelse efter avtalen ikke i rette tid blir opfyldt, eller naar kommissionæren ikke har opfyldt sin pligt til at gi opgjør eller har handlet svigagtig mot ham, eller naar der er aapnet konkurs eller akkordforhandling i kommissionærens bo.

§ 58. Vil kommittenten gjøre fordringen mot tredjemand gjældende, maa han erklære dette til kommissionæren, eller i tilfælde hans konkursbo. Han maa ogsaa dække eller stille betryggende sikkerhet for kommissionærens krav paa ham, hvis de er av den art, at kommissionæren, naar de er forfaldt, kan forføie over fordringen paa tredjemand efter § 35 eller § 36.

Opfylder kommissionæren eller hans bo tredjemands forpligtelse, kan kommittenten ikke gjøre fordringen gjældende.

§ 59. Naar kommittenten efter §§ 57 og 58 har ret til at gjøre fordringen gjældende, kan han fordre skriftlig erkjendelse for dette fra kommissionæren eller dennes konkursbo.

Gjør kommittenten fordringen gjældende, uten at ha slik erkjendelse, pligter han paa forlangende av tredjemand at stille betryggende sikkerhet for det, som denne kan komme til at utrede til kommissionæren efter § 63.

§ 60. Naar kommittenten ikke efter §§ 57 og 58 har retten til at gjøre fordringen gjældende, har kommissionæren denne ret. Dette gjælder ogsaa, efterat opdraget er ophørt,[2]) dog saaledes, at i tilfælde av kommissionærens konkurs boet træder i hans sted.

Erlægges betaling til konkursboet, pligter dette at avgi det, som det har mottat, til kommittenten.

§ 61. I fordringen paa tredjemand kan der ikke tages utlæg for kommissionærens gjæld, medmindre denne overfor kommittenten har opfyldt tredjemands forpligtelse eller efter § 35 eller § 36 kan raade over fordringen.

§ 62. Har tredjemand opfyldt avtalen overfor kommissionæren, pligter han allikevel at opfylde den overfor kommittenten, hvis han ved opfyldelsen visste eller burde vite, at det var kommittenten, som hadde retten til at gjøre fordringen gjældende mot ham.[3])

---

[1]) Jfr. § 4, andet led.
[2]) Jfr. § 46 flg.
[3]) Jfr. § 57.

§ 63. Har tredjemand opfyldt avtalen overfor kommitten- 30 juni. Nr. 1.
ten, uagtet det ikke var denne, som hadde retten til at gjøre fordringen gjældende mot ham,[1]) blir han alene fri for at opfylde avtalen overfor kommissionæren i den utstrækning, han kan godtgjøre, at kommissionæren ikke har lidt skade ved, at opfyldelse er skedd til kommittenten istedenfor til ham.

§ 64. Naar salgskommissionæren gjør bruk av sin ret til at gjøre fordringen paa betaling for solgt gods gjældende mot tredjemand, kan denne bringe i motregning ogsaa de krav paa kommissionæren, som han har erhvervet paa en tid, da han visste, at kommissionæren hadde solgt for en andens regning. Krav, som tredjemand har paa kommittenten, kan han kun bringe i motregning i den utstrækning, han kan godtgjøre, at kommissionæren ikke derved lider nogen skade.

Gjør kommittenten fordringen gjældende,[1]) kan tredjemand bringe i motregning ogsaa krav paa kommissionæren, som han har erhvervet, før han visste eller burde vite, at det var kommittenten, som hadde retten til at gjøre fordringen gjældende mot ham.

3dje kapitel.

Om handelsagentur.

§ 65. Ved handelsagent (agent) forstaaes i denne lov den, som har i opdrag for en anden (hovedmanden) at virke for avsætning av varer ved at opta kjøpetilbud (ordrer) til hovedmanden eller ved selv at slutte salg i hans navn, og som ikke er ansat i hovedmandens tjeneste, men utøver virksomheten som selvstændig forretningsdrivende og har eget kontor for den.

§ 66. Agenten skal vareta hovedmandens tarv. Han skal underrette ham om forhold, som er av betydning for opdraget. Særlig skal han uten ophold indsende de ordrer, som kan komme i betragtning, og gi hovedmanden underretning om salg, som han har sluttet for dennes regning.

§ 67. Forsømmer agenten sine pligter mot hovedmanden, skal han erstatte den skade som derved voldes denne.

Vil hovedmanden kræve erstatning, skal han gi agenten meddelelse om,[2]) at han vil paaberope sig forsømmelsen. Han skal gi meddelelsen uten ugrundet ophold, efterat han har faat underretning fra agenten om, hvorledes denne har forholdt sig. Gjør han ikke det, kan han kun paaberope sig forsømmelsen, hvis agenten har handlet svigagtig, eller hvis han har gjort

[1]) Jfr. § 46 flg.
[2]) Jfr. § 3.

30 juni. Nr. 1.

sig skyldig i grov uagtsomhet, og denne medfører stor skade for hovedmanden.

§ 68. Agenten har krav paa provision av de salg, som er sluttet av ham eller forøvrig er kommet i stand ved hans medvirkning.

Blir kjøperens forpligtelse ikke opfyldt, har agenten kun krav paa provision, hvis den manglende opfyldelse skyldes hovedmanden eller en hændelse, som denne ikke kan paaberope sig overfor kjøperen. At kjøpesummen ikke blir betalt, fordi hovedmanden er kommet overens med kjøperen om, at salget skal gaa tilbake, eller at kjøperen skal faa henstand med kjøpesummen, har ingen indflydelse paa agentens ret til provision, saafremt han ikke har været enig i, at salget gik tilbake, eller at henstanden blev git.

§ 69. Det, som er bestemt i § 68, andet led, gjælder ogsaa, om kjøpesummen blir delvis betalt. Hvis den provision, som agenten vilde hat krav paa, om hele kjøpesummen var betalt, overstiger det, som mangler i fuld betaling, har han dog ret til det overskytende.

Skal levering ske efterhaanden, og betaling erlægges særskilt for hver levering, kan agenten i ethvert tilfælde forlange provision av de leveringer, som er gaat iorden.

§ 70. Har agenten eneret til, paa en bestemt plads eller forøvrig indenfor et bestemt omraade, at opta ordrer eller slutte salg for hovedmandens regning, har han krav paa provision ogsaa av de salg, som uten hans medvirkning sluttes med kjøpere, som hører til hans omraade.

§ 71. Er agenten varig repræsentant for hovedmanden, har han ret til at faa provisionsnota fra hovedmanden ved begyndelsen av hvert kalenderhalvaar for de salg, som er kommet i stand ved agentens medvirkning eller under saadanne forhold, at § 70 kommer til anvendelse.

I provisionsnotaen skal optages alle salg, som i løpet av det sidste kalenderhalvaar er eller burde ha været opfyldt fra hovedmandens side. For hvert salg skal enten godskrives provision[1]) eller opgives grunden til, at saa ikke sker. Er der i løpet av samme tid sluttet salg, som først senere skal opfyldes, skal de anføres i provisionsnotaen, uten at provision godskrives. Er grunden til, at provision av et salg ikke godskrives, av forbigaaende art, skal salget optages eller anføres paany i den følgende provisionsnota.

Er en provision godskrevet, og viser det sig senere, at agenten ikke har krav paa den, kan hovedmanden i en følgende provisionsnota godskrive sig beløpet.

[1]) Jfr. §§ 68 og 69.

30 juni. Nr. 1.

§ 72. Er agenten ikke varig repræsentant for hovedmanden, har han ret til at faa provisionsnota fra denne for hvert salg, som er kommet i stand ved hans medvirkning. I provisionsnotaen skal anføres den provision,[1]) som godskrives agenten, eller, hvis provision ikke godskrives, grunden til dette.

§ 73. Agenten har krav paa særskilt godtgjørelse for utlæg til porto, telegrammer, telefonsamtaler og andre berettigede utgifter, hvis de ikke skal dækkes ved provision eller paa anden maate.

§ 74. Har agenten ifølge opdraget mottat prøver, mønstre eller andet, som tilhører hovedmanden og ikke er bestemt til salg, kan han, forsaavidt hans sikkerhet ellers vilde utsættes for fare, holde det tilbake, indtil hovedmanden betaler det, som agenten har at kræve i anledning av opdraget, eller stiller anden betryggende sikkerhet for kravet.

§ 75. Har agenten varer paa lager til salg for hovedmanden, har han de samme pligter og rettigheter med hensyn til varerne, som handelskommissionæren[2]) efter 2det kapitel har med hensyn til gods, som er sendt ham til salg.

§ 76. Bestemmelserne i §§ 46—52 om kommissionsforholdets ophør faar tilsvarende anvendelse i agenturforhold.

§ 77. Agenten kan ikke slutte salg, som binder hovedmanden, hvis han ikke har fuldmagt til det fra denne Dette gjælder, selv om agenten er varig repræsentant for hovedmanden.

§ 78. Har agenten underrettet hovedmanden om salg, som han har sluttet for dennes regning, og vil hovedmanden ikke godta salget, fordi agenten har handlet uten fuldmagt eller har overskredet sin fuldmagt, skal han enten selv eller ved agenten gi meddelelse[3]) om det til kunden uten ugrundet ophold, efterat han mottok underretningen. Ellers ansees han for at ha godtat salget.

§ 79. Vil hovedmanden ikke anta en ordre, som er indsendt av hans agent, skal han enten selv eller ved agenten gi meddelelse om det til kunden uten ugrundet ophold, efterat han mottok ordren. Ellers ansees han for at ha antat ordren.

Dette gjælder dog ikke, hvis det ved forhandlingene mellem agenten og kunden maa ansees betinget, at ordren bortfalder, hvis den ikke uttrykkelig antages.

§ 80. Det, som er bestemt i §§ 78 og 79, faar tilsvarende anvendelse, naar hovedmanden faar underretning fra kunden om, at agenten har sluttet salget eller mottat ordren, dog saaledes, at meddelelsen maa sendes direkte til kunden.

---

[1]) Jfr. §§ 68 og 69.
[2]) Jfr. § 4, andet led.
[3]) Jfr. § 3.

30 juni. Nr. 1.

§ 81. At en ordre er indgit til agenten og av ham indsendt til hovedmanden, er ikke til hinder for, at kunden kalder den tilbake overfor hovedmanden, hvis han vilde hat ret til det, om han hadde indgit ordren direkte til hovedmanden. Dette gjælder dog ikke, hvis andet maa ansees betinget ved forhandlingene mellem agenten og kunden.

§ 82. Naar en handlende,[1]) som har forhandlet med en agent om at slutte kjøp for sin bedrift, faar underretning fra hovedmanden om, at denne i henhold til de førte forhandlinger godtar en avtale eller antar en ordre, maa han uten ugrundet ophold gi hovedmanden meddelelse,[2]) hvis han vil gjøre gjældende, at han ikke har sluttet avtalen eller indgit ordren, eller at avtalens eller ordrens indhold er et andet end av hovedmanden angit. Gir han ikke slik meddelelse, uagtet han av underretningen burde ha forstaat, at hovedmanden ansaa avtale sluttet med det indhold, som angives i underretningen, skal avtale av dette indhold ansees for at være kommet i stand, hvis den handlende ikke kan godtgjøre, at dette ikke er tilfældet.

§ 83. Selv om agenten kan slutte salg, som binder hovedmanden, kan han ikke uten fuldmagt fra denne motta betaling for solgte varer eller efter salget gi henstand eller avslag i prisen eller vedta anden forandring i avtalen.

Er hovedmanden ved underretning fra agenten eller kunden blit vidende om, at agenten uberettiget har mottat betaling for varer, som er solgt ved hans medvirkning eller under saadanne forhold, at § 70 kommer til anvendelse, og vil hovedmanden ikke godta betalingen, maa han uten ugrundet ophold gi meddelelse[2]) om det til kunden. Ellers ansees han for at ha godtat betalingen.

§ 84. Vil kunden gjøre gjældende, at varen har mangler, eller at den er levert for sent, eller vil han forøvrig henvende sig til hovedmanden om opfyldelsen av et sluttet salg, kan henvendelsen rettes til agenten, hvis salget er skedd ved hans medvirkning eller under saadanne forhold, at § 70 kommer til anvendelse.

Agenten kan ikke træffe nogen avgjørelse i anledning av henvendelsen, hvis han ikke har fuldmagt til det fra hovedmanden. Dette gjælder, selv om han har ret til at binde hovedmanden ved salg.

---

[1]) Jfr. § 2.
[2]) Jfr. § 3.

4de kapitel.

Om handelsreisende.

§ 85. Ved handelsreisende (reisende) forstaaes i denne lov den, som har i opdrag for en handlende[1]) (hovedmanden) at reise fra sted til sted og derunder virke for avsætning av varer, som han ikke fører med sig, ved at opta kjøpetilbud (ordrer) til hovedmanden eller ved selv at slutte salg i hans navn.

Er den handelsreisende ansat i hovedmandens tjeneste, kaldes han fast reisende.

§ 86. Den faste reisende[2]) ansees for at være ansat med en opsigelsesfrist av tre maaneder.

Han kan ikke uten hovedmandens samtykke paa sine reiser arbeide for salg av andre varer end dennes.

Hvis han lønnes helt eller delvis med provision, faar bestemmelserne i §§ 68—70 tilsvarende anvendelse.

§ 87. Handelsreisende, som ikke er fast reisende,[2]) har de samme pligter og rettigheter overfor hovedmanden som en agent efter §§ 66—74. Bestemmelserne i §§ 46—52 om kommissionsforholdets ophør faar tilsvarende anvendelse.

§ 88. Den faste reisende[2]) kan binde sin hovedmand ved salg.

Andre reisende kan ikke slutte bindende salg uten at ha fuldmagt til det fra hovedmanden.. Har hovedmanden forsynt den reisende med slutseddelblanketter, som bærer hovedmandens navn og efter sit indhold maa antages at være bestemt til i utfyldt stand at tjene som bevis for, at salg er sluttet for hovedmandens regning, ansees salg, som sluttes av den reisende under utfyldelse av en saadan blanket, som skedd i henhold til fuldmagt.

§ 89. Har den reisende underrettet hovedmanden om et sluttet salg eller en mottat ordre, og vil hovedmanden ikke godta salget eller anta ordren, faar bestemmelserne i §§ 78 og 79 om hovedmandens pligt til at gi meddelelse[3]) tilsvarende anvendelse, dog saaledes, at meddelelsen maa gives direkte til kunden.

Det samme gjælder, hvis hovedmanden faar underretning fra kunden om, at den reisende har sluttet salget eller mottat ordren.

§ 90. Det, som er bestemt i § 81, faar tilsvarende anvendelse, naar en kunde vil kalde tilbake en ordre, han har indsendt gjennem en handelsreisende.

---

[1]) Jfr. § 2.
[2]) Jfr. § 85, andet led.
[3]) Jfr. § 3.

30 juni. Nr. 1.

Det, som er bestemt i § 82, faar tilsvarende anvendelse, naar en handlende,[1]) som har forhandlet med en reisende om kjøp for sin bedrift, faar underretning fra hovedmanden om, at denne godtar en avtale eller antar en ordre.

§ 91. En handelsreisende kan ikke uten fuldmagt fra hovedmanden motta betaling for solgte varer eller efter salget gi henstand eller avslag i prisen eller vedta anden forandring i avtalen. Den faste reisende[2]) kan dog under sine forretningsreiser motta betaling, naar han opholder sig paa kundens plads eller paa et andet sted, hvor kunden søker ham, medmindre hovedmanden i slutsedlen eller ved forhaandsmeddelelse til kunderne har betinget sig anden betalingsmaate.

Er hovedmanden ved underretning fra den reisende eller kunden blit vidende om, at den reisende uberettiget har mottat betaling for varer, som er solgt ved hans medvirkning eller under saadanne forhold, at § 70 kommer til anvendelse, og vil han ikke godta betalingen, maa han uten ugrundet ophold gi meddelelse[3]) om det til kunden. Ellers ansees han for at ha godtat betalingen.

§ 92. Vil kunden gjøre gjældende, at varen har mangler, eller at den er levert for sent, eller vil han forøvrig henvende sig til hovedmanden om opfyldelsen av et sluttet salg, kan henvendelsen rettes til den reisende, hvis denne opholder sig paa kundens plads. Er den reisende ikke fast reisende, gjælder dette dog kun, naar salget er skedd ved hans medvirkning eller under saadanne forhold, at § 70 kommer til anvendelse.

Den reisende kan ikke træffe nogen avgjørelse i anledning av henvendelsen, hvis han ikke har fuldmagt til det fra hovedmanden. Dette gjælder, selv om han har ret til at binde denne ved salg.

§ 93. De regler, som efter dette kapitel gjælder om den faste handelsreisende,[2]) faar tilsvarende anvendelse paa den, som ellers er ansat i en handlendes[1]) tjeneste, og som har i opdrag at besøke kunder paa den plads, hvor den handlende driver sin forretning, og derunder virke for avsætning av varer, som han ikke fører med sig, ved at opta kjøpetilbud (ordrer) til den handlende eller ved selv at slutte salg i hans navn. Dog kan han ikke uten særskilt fuldmagt fra den handlende motta betaling for solgte varer.

De regler, som efter dette kapitel gjælder om den handelsreisende, som ikke er fast reisende,[2]) faar tilsvarende anvendelse paa den, som driver saadan virksomhet som i første led nævnt uten at være ansat i den handlendes tjeneste.

---

[1]) Jfr. § 2.
[2]) Jfr. § 85, andet led.
[3]) Jfr. § 3.

Lov*)[1]) om midlertidig tillæg til lodspengene. 30 juni. Nr. 2.

I.

I aaret 1 juli 1916 til 1 juli 1917 skal lodspenger, som beregnes av lodspligtige fartøier efter taksttabellene i lov om lodsvæsenet av 26 mai 1899, erlægges med et tillæg av 15 pct.

Av tillægget dannes et fond, hvorav der utbetales dyrtidstillæg til lodser efter nærmere bestemmelse av Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

Kongelig resolution, hvorved samtidig med sanktion av foranstaaende lov nr. 2 — Forsvarsdepartementet er bemyndiget til at træffe de forføininger, som er nødvendige til lovens gjennemførelse. 30 juni.

Kongelig kundgjørelse*)[2]) om midlertidig avgift til statskassen av skibstonnage for budgetterminen 1916—17. 30 juni.

I budgetaaret 1916—17 skal der overensstemmende med lov av 23 februar 1916 om midlertidig avgift av skibstonnage til statskassen svares følgende avgift av saadan tonnage:

1. for dampfartøier — de i post 2 omhandlede fartøier undtat — kr. 1,50 pr. ton pr. maaned.
2. for dampfartøier, som gaar i fast rute- eller linjefart mellem Norge og utlandet, og som eies av vedkommende selskap eller rederi, kr. 1,00 pr. ton pr. maaned.
3. for seilfartøier kr. 0,50 pr. ton pr. maaned.

Avgiften kan av Kongen helt eller delvis midlertidig nedsættes eller ophæves.

Kongelig kundgjørelse*)[3]) om avgifter ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger. 30 juni.

I.

For budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 blir overensstemmende med lov av 14 mars 1916 om avgifter ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger, at indkræve avgifter hos de mellemmænd, som melder til utførsel fisk eller fiskevarer, som er indkjøpt her i riket av eller for regning

---

*) Bekjendtgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

[1]) St.besl. 30 juni. Se Ot.prp. nr. 58. Indst. O. nr. 86. St.tid., forh. i Ot. s. 568—570; i Lt. s. 176—177.

[2]) Se St.prp. nr. 121. Indst. S. nr. 210. St.tid s. 1681—1686.

[3]) Se St.prp. nr. 119. Indst. S. nr. 217. St.tid. s. 1702—1708.

30 juni. av personer, som er bosat i utlandet, eller utenlandske selskaper efter følgende satser:

Fersk fisk undtagen steinbit og blaakveite	kr. 1,50	pr. 100	kg.
Saltet fisk (ogsaa letsaltet) undtagen steinbit og blaakveite	» 1,25	» 100	»
Klipfisk	» 1,00	» 100	»
Tørfisk	» 1,50	» 100	»
Rogn, fersk, iset	» 2,00	» hl.	
Rogn, saltet	» 2,00	» »	
Levertran, alle sorter	» 2,00	» 100	kg.
Lever, raa	» 2,00	» 100	»
Saltet sild (ogsaa letsaltet)	» 1,50	» tønde.	
Letsaltet sild, som utføres i kasser	» 1,00	» hl.	
Fersk sild, al slags	» 1,00	» »	
Saltet brisling og musse	» 2,50	» tønde.	
Ansjos og krydret sild	» 5,00	» »	
Fersk makrel	» 1,00	» hl.	
Saltet makrel	» 3,00	» tønde.	

II.

Kongen kan nedsætte eller ganske ophæve alle i post I nævnte avgifter eller enkelte av dem.

III.

Denne beslutning træder i kraft 1 juli 1916.

30 juni. **Kongelig kundgjørelse***)[1]) om stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917.

Stortinget har den 28 d. m. fattet følgende beslutning:

Post 1.

I budgetterminen 1 juli 1916 til 30 juni 1917 svares stempelavgift til statskassen av de i lov om stemplet papir av 9 august 1839 § 2 og i tillægslove av 11 april 1885 § 8, kfr. § 8 i lov av 24 juni 1915 nr. 3, 17 mars 1902 § 1, 8 juni 1907 § 4, 26 juni 1914, 24 juni 1915 nr. 4 § 1 og 9 juni 1916 nr. 4 § 1 omhandlede dokumenter samt av dokumenter, omhandlet i andre love, som pligter den for visse nummer i tariffen for stempelpapir opførte avgift, efter følgende satser:

---

*) Bekjendtgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

[1]) Se St.prp. nr. 1, indtægtsbudgettets hovedp. X, kap. 1, tit. 10—11, utgiftsbudgettets hovedp. X, kap. 3. St.prp. nr. 11 og 8. Indst. O. nr. 41. Indst. S. nr. 212. St.tid. s. 1697—1702.

a. av veksler: 30 juni.

kr. 0,10	naar paalydendet er			indtil kr.	200
- 0,20	—»—	over kr.	200	— -	400
- 0,30	—»—	— -	400	— -	600
- 0,40	—»—	— -	600	— -	800
- 0,50	—»—	— -	800	— -	1000
- 0,60	—»—	— -	1000	— -	1200
- 0,70	—»—	— -	1200	— -	1400
- 0,80	—»—	— -	1400	— -	1600
- 0,90	—»—	— -	1600	— -	1800
- 1,00	—»—	— -	1800	— -	2000

og, naar paalydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

b. av vekselobligationer, hvis paalydende beløp er over kr. 5000:

kr. 3,00	naar paalydendet er			indtil kr.	6000
- 3,50	—»—	over kr.	6000	— -	7000

og, naar paalydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

c. av firmaanmeldelse fra indenlandsk aktieselskap eller kommanditaktieselskap: kr. 1,00 for hver 100 kroner eller del derav, som aktiekapitalen utgjør;

d. av forsikringskontrakter (policer):

1. av kontrakter om transport- og sjøforsikring for varer og gjenstande, derunder skibe, med undtagelse av kontrakter, hvorved forsikring overtages mot krigsfare av den ved lov av 21 august 1914, jfr. lov av 16 juli 1915, oprettede gjensidige krigsforsikring for norske fartøier og av A/S Norsk Varekrigsforsikring:
   kr. 0,10 av hvert 1000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder paa, naar den gjælder en bestemt transport eller reise eller en tid av indtil 6 maaneder, og ellers kr. 0,20 for hvert 1000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder paa;
2. av kontrakter om andre arter forsikringer med undtagelse av livsforsikring, ulykkesforsikring, brandforsikring og husdyrforsikring:
   kr. 0,10 av hver kontrakt;

e. av dokumenter angaaende overdragelse av fast eiendom eller bruksret over fast eiendom eller staaende ydelse av fast eiendom samt av dokumenter, som pligter den for visse nummer i stempelpapirtariffen opførte avgift, efter følgende

30 juni. **tarif for stempelpapir:**

Nr.	1 til 50 øre for dokument med paalydende						
			av	indtil over	50 kr.		
-	2 -	1 kr.			50 -	indtil	100 kr.
-	3 -	1,50 -	—	—	100 -	—	150 -
-	4 -	2,50 -	—	—	150 -	—	250 -
-	5 -	5 -	—	—	250 -	—	500 -
-	6 -	10 -	—	—	500 -	—	1 000 -
-	7 -	15 -	—	—	1 000 -	—	1 500 -
-	8 -	20 -	—	—	1 500 -	—	2 000 -
-	9 -	25 -	—	—	2 000 -	—	2 500 -
-	10 -	30 -	—	—	2 500 -	—	3 000 -
-	11 -	35 -	—	—	3 000 -	—	3 500 -
-	12 -	40 -	—	—	3 500 -	—	4 000 -
-	13 -	45 -	—	—	4 000 -	—	4 500 -
-	14 -	50 -	—	—	4 500 -	—	5 000 -
-	15 -	55 -	—	—	5 000 -	—	5 500 -
-	16 -	60 -	—	—	5 500 -	—	6 000 -
-	17 -	65 -	—	—	6 000 -	—	6 500 -
-	18 -	70 -	—	—	6 500 -	—	7 000 -
-	19 -	75 -	—	—	7 000 -	—	7 500 -
-	20 -	80 -	—	—	7 500 -	—	8 000 -
-	21 -	85 -	—	—	8 000 -	—	8 500 -
-	22 -	90 -	—	—	8 500 -	—	9 000 -
-	23 -	95 -	—	—	9 000 -	—	9 500 -
-	24 -	100 -	—	—	9 500 -	—	10 000 -
-	25 -	110 -	—	—	10 000 -	—	11 000 -
-	26 -	120 -	—	—	11 000 -	—	12 000 -
-	27 -	130 -	—	—	12 000 -	—	13 000 -
-	28 -	140 -	—	—	13 000 -	—	14 000 -
-	29 -	150 -	—	—	14 000 -	—	15 000 -
-	30 -	160 -	—	—	15 000 -	—	16 000 -
-	31 -	170 -	—	—	16 000 -	—	17 000 -
-	32 -	180 -	—	—	17 000 -	—	18 000 -
-	33 -	190 -	—	—	18 000 -	—	19 000 -
-	34 -	200 -	—	—	19 000 -	—	20 000 -
-	35 -	215 -	—	—	20 000 -	—	21 500 -
-	36 -	230 -	—	—	21 500 -	—	23 000 -
-	37 -	245 -	—	—	23 000 -	—	24 500 -
-	38 -	260 -	—	—	24 500 -	—	26 000 -
-	39 -	275 -	—	—	26 000 -	—	27 500 -
-	40 -	290 -	—	—	27 500 -	—	29 000 -
-	41 -	305 -	—	—	29 000 -	—	30 500 -
-	42 -	320 -	—	—	30 500 -	—	32 000 -

Nr. 43 til 340 kr. for dokument med paalydende 30 juni.

		av	over			indtil	
				32 000	kr.		34 000 kr.
- 44 -	360 -	—	—	34 000	-	—	36 000 -
- 45 -	380 -	—	—	36 000	-	—	38 000 -
- 46 -	400 -	—	—	38 000	-	—	40 000 -
- 47 -	420 -	—	—	40 000	-	—	42 000 -
- 48 -	440 -	—	—	42 000	-	—	44 000 -
- 49 -	465 -	—	—	44 000	-	—	46 500 -
- 50 -	490 -	—	—	46 500	-	—	49 000 -
- 51 -	515 -	—	—	49 000	-	—	51 500 -
- 52 -	540 -	—	—	51 500	-	—	54 000 -
- 53 -	570 -	—	—	54 000	-	—	57 000 -
- 54 -	600 -	—	—	57 000	-	—	60 000 -
- 55 -	630 -	—	—	60 000	-	—	63 000 -
- 56 -	660 -	—	—	63 000	-	—	66 000 -
- 57 -	695 -	—	—	66 000	-	—	69 500 -
- 58 -	730 -	—	—	69 500	-	—	73 000 -
- 59 -	765 -	—	—	73 000	-	—	76 500 -
- 60 -	800 -	—	—	76 500	-	—	80 000 -
- 61 -	840 -	—	—	80 000	-	—	84 000 -
- 62 -	880 -	—	—	84 000	-	—	88 000 -
- 63 -	920 -	—	—	88 000	-	—	92 000 -
- 64 -	960 -	—	—	92 000	-	—	96 000 -
- 65 -	1 000 -	—	—	96 000	-	—	100 000 -
- 66 -	1 060 -	—	—	100 000	-	—	106 000 -
- 67 -	1 120 -	—	—	106 000	-	—	112 000 -
- 68 -	1 180 -	—	—	112 000	-	—	118 000 -
- 69 -	1 240 -	—	—	118 000	-	—	124 000 -
- 70 -	1 300 -	—	—	124 000	-	—	130 000 -
- 71 -	1 360 -	—	—	130 000	-	—	136 000 -
- 72 -	1 420 -	—	—	136 000	-	—	142 000 -
- 73 -	1 480 -	—	—	142 000	-	—	148 000 -
- 74 -	1 540 -	—	—	148 000	-	—	154 000 -
- 75 -	1 600 -	—	—	154 000	-	—	160 000 -
- 76 -	1 680 -	—	—	160 000	-	—	168 000 -
- 77 -	1 760 -	—	—	168 000	-	—	176 000 -
- 78 -	1 840 -	—	—	176 000	-	—	184 000 -
- 79 -	1 920 -	—	—	184 000	-	—	192 000 -
- 80 -	2 000 -	—	—	192 000	-	—	200 000 -
- 81 -	2 100 -	—	—	200 000	-	—	210 000 -
- 82 -	2 200 -	—	—	210 000	-	—	220 000 -
- 83 -	2 300 -	—	—	220 000	-	—	230 000 -
- 84 -	2 400 -	—	—	230 000	-	—	240 000 -
- 85 -	2 500 -	—	—	240 000	-	—	250 000 -
- 86 -	2 600 -	—	—	250 000	-	—	260 000 -

30 juni. Nr. 87 til 2 700 kr. for dokument med paalydende

	av	over	260 000 kr.	indtil	270 000 kr.
- 88	- 2 800 -	—	270 000 -	—	280 000 -
- 89	- 2 900 -	—	280 000 -	—	290 000 -
- 90	- 3 000 -	—	290 000 -	—	300 000 -
- 91	- 3 100 -	—	300 000 -	—	310 000 -
- 92	- 3 250 -	—	310 000 -	—	325 000 -
- 93	- 3 400 -	—	325 000 -	—	340 000 -
- 94	- 3 550 -	—	340 000 -	—	355 000 -
- 95	- 3 700 -	—	355 000 -	—	370 000 -
- 96	- 3 850 -	—	370 000 -	—	385 000 -
- 97	- 4 000 -	—	385 000 -	—	400 000 -
- 98	- 4 200 -	—	400 000 -	—	420 000 -
- 99	- 4 400 -	—	420 000 -	—	440 000 -
- 100	- 4 650 -	—	440 000 -	—	465 000 -
- 101	- 4 900 -	—	465 000 -	—	490 000 -
- 102	- 5 150 -	—	490 000 -	—	515 000 -
- 103	- 5 400 -	—	515 000 -	—	540 000 -
- 104	- 5 700 -	—	540 000 -	—	570 000 -
- 105	- 6 000 -	—	570 000 -	—	600 000 -
- 106	- 6 300 -	—	600 000 -	—	630 000 -
- 107	- 6 600 -	—	630 000 -	—	660 000 -
- 108	- 6 950 -	—	660 000 -	—	695 000 -
- 109	- 7 300 -	—	695 000 -	—	730 000 -
- 110	- 7 650 -	—	730 000 -	—	765 000 -
- 111	- 8 000 -	—	765 000 -	—	800 000 -
- 112	- 8 400 -	—	800 000 -	—	840 000 -
- 113	- 8 800 -	—	840 000 -	—	880 000 -
- 114	- 9 200 -	—	880 000 -	—	920 000 -
- 115	- 9 600 -	—	920 000 -	—	960 000 -
- 116	-10 000 -	—	960 000 -	—	1 000 000 -
- 117	-10 500 -	—	1 000 000 -	—	1 050 000 -
- 118	-11 000 -	—	1 050 000 -	—	1 100 000 -

og saa fremdeles kr. 500,00 for hvert antal av kr. 50 000,00, som summen er høiere end kr. 1 100 000,00.

f. av slutsedler ved omsætning fra den tid, Kongen bestemmer:

1. av aktier:

kr.	0,10 naar paalydendet er			indtil kr.	100
-	0,20	over kr.	100	— -	200
-	0,30	— -	200	— -	300
-	0,40	— -	300	— -	400
-	0,50	— -	400	— -	500
-	1,00	— -	500	— -	1000
-	1,50	— -	1000	— -	1500

kr. 2,00 naar paalydendet er over kr. 1500 indtil kr. 2000 30 juni.
- 2,50 — — - 2000 — - 2500
- 3,00 — — - 2500 — - 3000
og, naar paalydendet er større, kr. 1,00 yderligere for hvert kr. 1000,00 eller del derav.

2. av obligationer:
kr. 0,05 naar paalydendet er indtil kr. 100
- 0,10 — over kr. 100 — - 200
- 0,15 — — - 200 — - 300
- 0,20 — — - 300 — - 400
- 0,25 — — - 400 — - 500
- 0,50 — — - 500 — - 1000
- 0,75 — — - 1000 — - 1500
- 1,00 — — - 1500 — - 2000
- 1,25 — — - 2000 — - 2500
- 1,50 — — - 2500 — - 3000
og, naar paalydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert kr. 1000,00 eller del derav.

Post 2.

I samme budgettermin erlægges stempelavgift til statskassen av spillekort med kr. 0,70 for hvert spil.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse, idet den i beslutningens post 1 litra f fastsatte stempelavgift av slutsedler ved omsætning av aktier og obligationer bestemmes at skulle svares fra og med 20 juli d. a.

Kongelig kundgjørelse*) [1]) om toldavgifter fra 1 juli 1916. 30 juni.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 30 juni.

1. I henhold til den givne bemyndigelse i de vedtagne anmerkninger under »Kornvarer« og »Poteter« i foranstaaende kundgjørelse bestemmes, at der fra og med 1 juli 1916 og indtil videre, dog ikke længer end til 30 juni 1917, ikke skal opkræves told av de i tariffen under »Kornvarer« nævnte varer, med undtagelse av malt, samt av sækker, hvori disse varer indføres, og at der fra samme datum ikke skal opkræves told av raa poteter.
2. Den i post 1 omhandlede toldfrihet tilstaaes alene paa be-

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.
[1]) Se St.prp. nr. 5 og dok. nr. 40. St.prp. nr. 28. St.prp. nr. 5 og tillæg 2 og 3 til dok. nr. 40. St.prp. nr. 138. Indst. S. XII med tillæg. St.tid. s. 1628—1654, 1765—1774.

30 juni. tingelse av, at der av de beholdninger av toldfrit indført hvete og hvetemel med sækker samt poteter av mindste størrelse henholdsvis 10,000, 5,000 og 10,000 kg., som forefindes paa lager, naar tolden paa disse artikler igjen træder i kraft, blir at svare tarifmæssig told efter derom av Finans- og Tolddepartementet trufne nærmere bestemmelser.

30 juni. **Kongelig resolution***), hvorved den av Vannelvens herredsstyre i møter den 13 december f. a. og 17 januar samt 17 april d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Vannelvens herred, Romsdals amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913, som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer.

30 juni. **Kongelig resolution****), hvorefter nr. 12 paa den fortegnelse, som er fastsat ved kongelig resolution av 3 juni 1913 i henhold til § 29 i fabriktilsynsloven av 10 september 1909, jfr. nu § 18 i lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter, skal lyde saaledes:

»Cellulosefabrikker, forsaavidt angaar disses kokehus og fyrhus. Sulfitfabrikkenes syrehus og lukkede massekummer, hvor massen lempes ved haandkraft, og sodahus i sulfatfabrikker.«

30 juni. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

1. Medicinaldirektøren bemyndiges til indtil videre at la medicinaltakstens grundpris for atropinsalte utregne paa grundlag av en avanse for apotekerne av 50 % istedenfor 100 %.
2. Denne bemyndigelse blir gjældende, saalænge indkjøpsprisen paa atropinsalte overstiger kr. 30,00 pr. 10 gram.

30 juni. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. Landbruksdepartementet bemyndiges til indtil videre at træffe forføininger til salg av rug og hvete samt derav fremstillet sammalt mel til nedsat pris.

II. a. I medhold av § 3 i lov av 30 juli 1915 om utmaling av brødkorn og brødbakning m. v. bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at anvende til dyrefø de det korn og mel, som i henhold til Stortingets beslutning av 7 juni 1916 ved foranstaltning av Statens Provianteringskommission sælges til nedsat pris.

b. Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

III. Bestemmelserne træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om for- 30 juni.
anstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme av 14 juli 1894 § 17 bestemmes, at plakat av 12 mai 1916 angaaende forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige ophæves, og at de i henhold til plakat av 16 juli 1907, kfr. plakat av 14 mai 1915, tidligere gjældende bestemmelser om indførsel av disse husdyr fra Sverige igjen straks træder i kraft, dog saaledes, at punkt II, 5, indtil videre skal lyde saaledes:

»5. Det kvæg, der agtes solgt som livdyr, skal opstaldes i særskilt avdeling paa det kommunale fjøs i 8 døgn og i denne tid undersøkes med tuberkulin.«

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om 30 juni.
ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Snertingdalens herredsstyre i Kristians amt, Slemdals herredsstyre i Bratsbergs amt, Søgne herredsstyre i Lister og Mandals amt, Hjelmelands herredsstyre i Stavanger amt, Skaaneviks herredsstyre i Søndre Bergenhus amt, Soknedalens herredsstyre i Søndre Trondhjems amt, Søkkelvens og Ulvundeidets herredsstyrer i Romsdals amt, Lødingens og Alstahaugs herredsstyrer i Nordlands amt henholdsvis under 3 juni, 20 mai, 3 juni, 23 mai, 25 april, 29, 1, 10 og 4 mai samt 29 april 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeier som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolution*), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov 30 juni.
om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Strømmens herred, Jarlsberg og Larviks amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 31 mai 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for Strømmens herred blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov om 30 juni.
fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes en

*) Bekjendtgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.
**) Bekjendtgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor §§ 2 og 3 i den ændrede lydelse er indtat.

30 juni. ændret lydelse av §§ 2 og 3 i de ved kongelig resolution av 9 august 1912 fastsatte fiskeriregler for Tinns herred i Bratsbergs amt — gjældende indtil 1 august 1917.

30 juni. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 6, jfr. § 7, i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Svelviks bystyre i møter den 21 oktober 1915 og 22 mai 1916 fattede beslutninger angaaende regulering med tilbaketrukne byggelinjer av den søndre del av nævnte by med tilstøtende byggebelte (jfr. et under saken fremlagt kart).

30 juni. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes, at den ved kongelig resolution av 7 juli 1913 under post 2 b fastsatte indskrænkning for motorvognkjøring paa hovedveistrækningen Storebro—Seielstad bro—Forset bro i Kristians amt ophæves.

30 juni. **Kongelig resolution***), hvorved der med hensyn til krigførende magts krigsskib, som tilbakeholdes i en av rikets havner i henhold til artikel 24 i Haagkonferansens overenskomt XIII av 18 oktober 1907 om nøitrale magters rettigheter og pligter i tilfælde av sjøkrig, fastsættes følgende bestemmelser:

Skibet skal desarmeres i fornøden utstrækning og sættes ut av stand til at gaa tilsjøs, saa længe krigen varer, og dets officerer og øvrige besætning skal tilbakeholdes.

Forsvarsdepartementet bestemmer, hvorvidt skibets officerer og besætning skal forbli ombord paa dette eller anbringes iland. Det til skibets vedlikehold fornødne mandskap maa i ethvert fald forbli ombord. Skibets officerer og øvrige besætning sættes under bevogtning og maa ikke uten særskilt tilladelse fjerne sig fra det sted, som er dem anvist. Dog kan officerer faa beholde sin frihet, naar de paa æresord forpligter sig til ikke at forlate det dem anviste omraade.

Forsvarsdepartementet bemyndiges til at utfærdige de øvrige bestemmelser, som paa grund av foranstaaende punkt er nødvendige eller ønskelige.

Nærværende bestemmelser træder straks i kraft.

30 juni. **Kongelig resolution,** hvorved det i medhold av lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 bestemmes:

I. At der oprettes følgende distriktslægestillinger:[1])

*) Bekjendtgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

[1]) Se St.prp. nr. 94. Indst. S. nr. 198. St.tid. s. 1611—1615.

30 juni.

I Smaalene amt:

Hvaler, omfattende Hvaler herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00;

Id, omfattende herredene Id og Berg, med aarlig grundløn kr. 1200,00;

Aremark, omfattende Aremarks herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00, og

Rødenes og Ømark, omfattende herredene Rødenes og Ømark, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

I Hedemarkens amt:

Søndre Odalen, omfattende Søndre Odalens herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00;

Nordre Odalen, omfattende Nordre Odalens herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00;

Eidskogen, omfattende Eidskogens herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00;

Brandval, omfattende Brandvals herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00;

Grue, omfattende Grue herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00, og

Vinger, omfattende Vinger herred og Kongsvinger kjøpstad, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

I Kristians amt:

Østre Slidre, omfattende Østre Slidre herred, med aarlig grundløn kr. 1500,00.

I Buskeruds amt:

Norderhov, omfattende herredene Norderhov, Hole, og Tyristranden samt Hønefoss kjøpstad med aarlig grundløn kr. 1500,00, og

Aadalen, omfattende Aadalens herred, med aarlig grundløn kr. 1200,00.

I Søndre Bergenhus amt:

Skaanevik, omfattende herredene Skaanevik og Fjelberg, med aarlig grundløn kr. 1500,00, og

Ølen, omfattende herredene Ølen og Etne, med aarlig grundløn kr. 1500,00.

I Nordre Bergenhus amt:

Aurland, omfattende Aurlands herred, med aarlig grundløn kr. 1500,00.

30 juni. I Nordlands amt:

Herøy, omfattende Herøy herred, med aarlig grundløn kr. 2000,00;

Øksnes, omfatrende Øksnes herred, med aarlig grundløn kr. 2000,00, og

Bø, omfattende Bø herred, med aarlig grundløn kr. 2000,00.

II. At der oprettes et amtslægeembede for Søndre Bergenhus amt med aarlig gage kr. 2500,00 og med kontorholdsgodtgjørelse indtil videre kr. 900,00 pr. aar.

III. At oprettelsen av de forannævnte stillinger træder i kraft fra den tid, Social- og Industridepartementet bestemmer.

At Granvins herred fra 1 juli 1916 overføres fra Indre Hardanger lægedistrikt til Voss lægedistrikt.

At Nordre Midthordland og Indre Hardanger lægedistrikter fra 1 juli 1916 blir at benævne henholdsvis Askøens og Ullensvangs lægedistrikter.

At lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 sættes i kraft fra 1 juli 1916 i Sandnes (aarlig grundløn kr. 1200,00), Askøen, Ullensvang, Voss, Lyster, Buksnes (aarlig grundløn kr. 1500,00), Hamarøy og Lødingen (aarlig grundløn kr. 2000,00) lægedistrikter.

30 juni. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation som gjældende indtil videre paa de i generalforsamlinger den 14 mars 1915, 11 april 1915, 18 april 1915, 28 november 1915, 5 december 1915, 1 januar 1916, 5 mars 1916, 12 mars 1916 og 9 april 1916 vedtagne forandringer i §§ 4, 7 og 12 i den for Ytterøens prestegjelds Brandassuranseforening for Hus gjældende plan.

30 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Christine Ege ved testamente av 28 april 1908 oprettede »Eges legat« for trængende ældre damer i Bergen av borger- eller embedsstanden og paa den under 18 oktober 1915 utfærdigede fundas for dette legat.

30 juni. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøken Sophie Severine Aarsæth ved testamente av 27 juni 1898 oprettede »Aarsæths legat« for værdige trængende ugifte kvinder av embeds- eller borgerklassen samt paa de under 10 mars 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

30 juni. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til amtmændene:

Ifølgø lov indeholdende tillæg til lovgivningen om stempelavgift av dokumenter av 9 juni d. a. § 1 blir der, saafremt Stortinget derom fatter beslutning, at erlægge stempelavgift av

slutsedler, som utfærdiges ved omsætning av ak- 30 juni.
tier og ihændehaver- og partialobligationer, herfra dog undtat norske stats- og kommuneobligationer og obligationer, garantert av den norske stat eller av norske kammuner, samt obligationer utstedt av norske autoriserte kredit- og hypotekforeninger.

Undtat fra stempelpligt er efter dette f. eks. hypotekbanks- samt arbeiderbruk- og boligbanksobligationer, idet disse er garantert av staten.

Til nærmere oplysning hitsættes nedenfor den nævnte lovs væsentligste bestemmelser.

Ifølge § 1 forstaaes med slutseddel i denne lov ethvert skriftlig opgjør for en forretningsmæssig omsætning av ihændehaverobligationer og aktier, derunder ogsaa indbefattet bytte mot andre værdipapirer eller andre værdigjenstande end penger.

Til omsætning av aktier regnes ogsaa omsætning av andre lignende værdipapirer, saasom tegningsbevis, utbyttecertifikater o. l., som gir ret til forholdsmæssig andel i utbytte eller kapital i et uansvarlig selskap, samt omsætning av tegningsret til aktier og lignende værdipapirer og av interimsbevis for disse.

Man bemerker, at ogsaa omsætning av utenlandske aktier og obligationer er stempelpligtig ifølge loven.

§ 2 bestemmer, at ved omsætning av aktier og stempelpligtige obligationer skal slutsedler altid utfærdiges undtagen i de i § 6 a og b nævnte tilfælde.

Byttes værdipapirer av den i § 1 nævnte slags mot lignende værdipapirer, utfærdiges for omsætningen fra hver side to slutsedler, saaledes at hver av partene faar hver sine slutsedler for de fra hver side overdragne værdipapirer. I andre tilfælde utfærdiges to slutsedler for hver omsætning, saaledes at hver av partene faar en.

Ved omsætning gjennem mellemmand, saasom mægler, bank eller bankier, skal ifølge § 3 slutsedlerne utfærdiges av mellemmanden. Anvender saavel sælger som kjøper en eller flere mellemmænd, skal hver av disse utfærdige slutsedler som for én omsætning. Slutseddel kan dog utstedes fra en mellemmand direkte til en av de efterfølgende mellemmænd eller til kjøperen.

Ved direkte omsætning utfærdiges slutsedlerne av sælgeren.

Til nærmere forklaring av uttrykket mellemmand skal bemerkes, at herunder antages at indgaa enhver, som forretningsmæssig (som regel mot betaling) yder bistand ved omsætning av aktier eller obligationer, mens den, som uten personlig interesse, alene for at gjøre parterne en tjeneste, bringer dem sammen, ikke er mellemmand i lovens forstand.

30 juni. I § 4 gives regler om tiden for slutsedlenes utfærdigelse og avlevering samt om deres indhold. Loven bestemmer herom, at naar kjøpet eller byttet er avsluttet, skal slutsedlene utfærdiges uten unødvendig ophold og straks leveres til vedkommende parter.

De skal indeholde oplysning om vedkommende parters navn og bopæl, tid og sted for forretningens avslutning, dens gjenstand og ved kjøp størrelsen av den betingede kjøpesum, ved bytte værdien av de overdragne værdipapirer.

Ved omsætning gjennem mellemmand skal slutsedlene ogsaa indeholde oplysning om mellemmandens navn med en tilføielse, som betegner hans egenskap som saadan.

Optræder mellemmanden som kommissionær for en av parterne, er det tilstrækkelig, at hans navn med tilføielse »pr. kommission« anføres som kjøper eller sælger.

Ved utfærdigelse av slutsedler benyttes blanketter med tilhørende talonger av saadant indhold, som av vedkommende regjeringsdepartement foreskrives. I henhold til den departementet meddelte bemyndigelse har man bestemt, at slutsedlene og talongerne skal utfærdiges paa blanketter av indhold som det i nærværende rundskrivelse trykte skema.[1]) Det bemerkes, at blanketternes trykning og forhandling er overlatt det private initiativ. Blanketterne bør være perforert, saa de med lethet kan avrives. Talongerne, som foruten det øvrige indhold av slutsedlene ogsaa maa paaføres oplysning om det samlede beløp av de til slutsedlene anvendte stempelmerker, skal opbevares i mindst 2 aar hos den, som har utfærdiget vedkommende slutsedler.

Ifølge § 5 er en slutseddel stempelpligtig efter dens paalydende kjøpesum eller i tilfælde av bytte efter den paa slutsedlen anførte værdi av de omsatte obligationer eller aktier.

Til kjøpesummen blir ogsaa at medregne beløp eller tillæg, som er gjort avhængig av visse betingelser eller av mulig indtrædende begivenheter eller forhold.

Skal der stemples efter de omsatte obligationers eller aktiers værdi, ansættes denne efter den paa omsætningstiden gjældende kurs, forsaavidt vedkommende værdipapir er gjenstand for offentlig kursnotering. I andre tilfælde ansættes værdien efter parternes bedstes kjøn. Finder vedkommende regjeringsdepartement det saaledes opgivne beløp urimelig lavt, kan det forlange værdien bestemt ved skjøn av uvillige mænd. Omkostningene ved skjønnet betales av vedkommende parter, medmindre skjønnet skulde gaa det offentlige imot.

I § 6 er gjort endel undtagelser fra stempelpligten, hvorav

[1]) Se side 280 nedenfor.

de vigtigste er, at stempelavgift ikke svares ved omsætning av 30 juni.
obligationer eller aktier for regning av person, bedrift eller institution, som er tilstaat almindelig fritagelse for stempelavgift, forsaavidt vedkommende efter de almindelige regler skulde pligte avgift av omsætningen, og ved utfærdigelse av slutsedler mellem mellemmænd pr. kommission.

Det kan merkes, at der ved salg til utlandet ikke er gjort nogen undtagelse fra stempelpligten.

§ 7 foreskriver, at stempelpligtig slutseddel skal stemples samtidig med utfærdigelsen.

Stemplingen skal foretages av den, som utfærdiger slutsedlen, men for stempelavgiftens rigtige erlæggelse er ogsaa enhver av de øvrige, som har medvirket til omsætningen, ansvarlig og har at paase, at behørig stempling finder sted.

Stemplingen sker overensstemmende med lov av 11 april 1885 §§ 3 og 5 ved paaklæbning av stempelmerker, som kasseres derved, at der tvertover merket skrives eller stemples navn eller firma eller sammes begyndelsesbokstaver samt endvidere paa merket antegnes aarstal og datum for kasseringen.

Stempelmerkerne, som er de samme, der benyttes til dokumenter om overdragelse av fast eiendom, veksler m. v., erholdes kjøpt hos stempelpapirforvalteren, Kristiania (Grændsen 10, indgang fra Øvre Slotsgate), eller hos de utenfor dette sted antagne forhandlere.

Ifølge § 8 skal enhver, som vil optræde som mellemmand ved omsætning av aktier eller av stempelpligtige obligationer, paa forhaand avgi anmeldelse derom til vedkommende regjeringsdepartement (Finansdepartementet, Toldavdelingen). Selskaper og personer, som allerede driver en saadan virksomhet ved denne lovs ikrafttræden, skal indgi anmeldelse inden 4 uker derefter, det vil si inden 7 juli førstkom. Forretninger med filialer indgir særskilt anmeldelse for hovedavdelingen og for hver av filialerne. Det bemerkes, at vedkommende mellemmænd pligter at avgi anmeldelse, selv om det blot gjælder en enkelt omsætning.

I § 9 bestemmes, at den som optræder som mellemmand ved omsætning av aktier eller av stempelpligtige obligationer, er pligtig til at føre bok over denne virksomhet, hvor i kronologisk orden skal anføres de enkelte omsætninger med opgave over parternes navn, værdipapirenes kjøpesum eller værdi, tiden for omsætningen og stempelavgiftens beløp samt — paa egen konto — de stedfundne indkjøp av stempelmerker. De nærmere bestemmelser angaaende bokførselen, og hvorlænge omhandlede bok skal opbevares, træffes av vedkommende regjeringsdepartement.

Departementet har ikke fundet grund til f. t. at anordne

30 juni. noget særskilt skema for bokførsel, idet de bøker, der haves eller anskaffes, antages uten vanskelighet at kunne indrettes saaledes, at de opfylder lovens krav. Den tid, den heromhandlede bok skal opbevares, er av departementet fastsat til 3 aar fra utløpet av det kalenderaar, hvori boken er ført.

Det bemerkes, at pligten til at føre bok paahviler ogsaa den, som kun leilighetsvis, optræder som mellemmand.

§ 10 aapner det offentlige adgang til kontrol med lovens overholdelse, idet paragraffen bestemmer, at enhver, som har saadan befatning med omsætning av obligationer og aktier, at han efter § 7, sidste avsnit, er ansvarlig for stempelavgiftens rigtige erlæggelse, har paa forlangende av vedkommende regjeringsdepartement eller den, departementet bemyndiger, at meddele alle oplysninger, som ansees nødvendige til kontrol med, at pligtig stempelavgift erlægges, samt at fremlægge de hos ham beroende stempelpligtige slutsedler, talongerne til de av ham utfærdigede slutsedler, den i § 9 omhandlede bok og forretningens øvrige bøker med bilag, forsaavidt de angaar omsætning av stempelpligtige værdipapirer.

Han er ogsaa pligtig til paa forlangende at indsende til departementet til gjennemgaaelse der den i § 9 omhandlede bok samt talongerne til de av ham utfærdigede slutsedler.

Man bemerker, at pligt til at taale undersøkelse paa stedet m. m. ikke alene paahviler dem, der optræder som mellemmænd, men ogsaa de virkelige kjøpere og sælgere av aktier og obligationer.

§ 11 bestemmer, at der for undladelse av at erlægge pligtig stempelavgift, helt eller delvis skal svares indtil det 25-dobbelte av det uberigtigede ansvarsbeløp og i ethvert fald mindst kr. 5,00 efter vedkommende regjeringsdepartements bestemmelse.

For at fri sig for ansvar utover den pligtige avgift maa enhver, som er ansvarlig for avgiften, gjøre indberetning til departementet, saasnart han ved mottagelse av slutseddel eller paa anden maate er kommet til kundskap om, at avgiften ikke er blit berigtiget paa anordnet maate.

Overtrædelser av denne lov eller av de i henhold til den givne bestemmelser utenfor erlæggelse av pligtig stempelavgift straffes ifølge § 12 med bøter, forsaavidt ikke strengere straf efter den almindelige borgerlige straffelov for tilfældet er anvendelig.

Paatale finder kun sted efter begjæring av vedkommende regjeringsdepartement.

Stempelavgift av slutsedler ved omsætning av aktier og obligationer blir ifølge Stortingets beslutning av 28 juni d. a. for kommende budgettermin fra den tid at regne, som Kongen bestemmer, at beregne efter følgende satser: 30 juni.

1. av aktier:

kr. 0,10	naar paalydendet er				indtil kr.	100,00
» 0,20	—»—	over kr.	100,00	— »	200,00
» 0,30	—»—	— »	200,00	— »	300,00
» 0,40	—»—	— »	300,00	— »	400,00
» 0,50	—»—	— »	400,00	— »	500,00
» 1,00	—»—	— »	500,00	— »	1 000,00
» 1,50	—»—	— »	1 000,00	— »	1 500,00
» 2,00	—»—	— »	1 500,00	— »	2 000,00
» 2,50	—»—	— »	2 000,00	— »	2 500,00
» 3,00	—»—	— »	2 500,00	— »	3 000,00

og, naar paalydendet er større, kr. 1,00 yderligere for hvert kr. 1 000,00 eller del derav.

2. av obligationer:

kr. 0,05	naar paalydendet er				indtil kr.	100,00
» 0,10	—»—	over kr.	100,00	— »	200,00
» 0,15	—»—	— »	200,00	— »	300,00
» 0,20	—»—	— »	300,00	— »	400,00
» 0,25	—»—	— »	400,00	— »	500,00
» 0,50	—»—	— »	500,00	— »	1 000,00
» 0,75	—»—	— »	1 000,00	— »	1 500,00
» 1,00	—»—	— »	1 500,00	— »	2 000,00
» 1,25	—»—	— »	2 000,00	— »	2 500,00
» 1,50	—»—	— »	2 500,00	— »	3 000,00

og, naar paalydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert kr. 1 000,00 eller del derav.

Efter Kongens bestemmelse blir stempelavgiften at svare av slutsedler, som utfærdiges fra og med 20 juli førstkommende.

Om foranstaaende bedes børskomiteerne inden hr. amtmandens embedsdistrikt og samtlige selskaper eller personer (aktiemæglere, banker, bankiers og andre), som optræder eller antages at optræde som mellemmænd ved omsætning av aktier eller obligationer, og som vites at ha forretningskontor (hovedavdeling eller filialer) inden hr. amtmandens embedsdistrikt, git underretning.

Talong nr.

....., den 19

Sælger: .....
Adresse: .....
Kjøper: .....
Adresse: .....

Gjenstand for omsætningen:
(Tegningsret til:) (Interimskvittering for:)

	Kurs.	Sum. Kr.	Øre
Sum kr.			
Slutsedlene er stemplet tilsammen for . . kr.			

Papirenes værdi (ved bytte) .....

Talongen skal opbevares i mindst 2 aar.

Slutseddel nr.

Til stempelmerke.

....., den 19

Sælger: .....
Adresse: .....
Kjøper: .....
Adresse: .....

Gjenstand for omsætningen:
(Tegningsret til:) (Interimskvittering for:)

	Kurs.	Sum. Kr.	Øre
Sum kr.			
Kurtage . . . . kr.			
Stempel . . . . »			
Andre omkostn. »			
Renter . . . . . »			
Kr.			

Papirenes værdi (ved bytte) .....

Opgjør i ....., den 19

Mellemmand:

Slutseddel nr.

Til stempelmerke.

....., den 19

Kjøper: .....
Adresse: .....
Sælger: .....
Adresse: .....

Gjenstand for omsætningen:
(Tegningsret til:) (Interimskvittering for:)

	Kurs.	Sum. Kr.	Øre
Sum kr.			
Kurtage . . , . kr.			
Stempel . . . . »			
Andre omkostn. »			
Renter . . . . . »			
Kr.			

Papirenes værdi (ved bytte) .....

Opgjør i ....., den 19

Mellemmand:

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kri- 30 juni.
stiansand i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om, hvem som har at anvise optjent lærerløn til utbetaling av kommunekassen. Det er oplyst, at herredsstyret har besluttet, at tilsynsutvalgenes formænd skal anvise optjent lærerløn, mens skolestyret har besluttet, at anvisningsretten skal tilligge skolestyrets formand.

Departementet uttaler, at det er enig med direktøren i, at anvisningsmyndigheten tilligger skolestyrets formand. Finder skolestyrets formand det paakrævet, er der naturligvis intet iveien for, at han kan forlange bevidnelse fra tilsynsutvalgets formand for, at den opførte skoletid virkelig er holdt. Men dette maa skolestyrets formand selv kunne avgjøre, da ansvaret for, at anvisningen er rigtig, paahviler ham.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til kom- 1 juli.
manderende admiral, hvori uttales, at en vernepligtig officer, som ved bedømmelseskommission er erklært hjælpedygtig, ikke kan tilstaaes avsked.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nord- 3 juli.
lands amt i anledning av en ligningsnævnds forespørsel, om eiere eller førere av fiskemotorskøiter efter landsskattelovens § 65 var forpligtet til at sende ligningsmyndighetene indberetning om størrelsen av det fangstutbytte, som faldt paa hver av fiskemandskapet. Det var oplyst, at mandskapet selv holdt sig bruk og deltok i det fra skøiterne drevne fiske mot at faa en paa forhaand med skøitens eier avtalt andel av det samlede fangstutbytte efter fornødent fradrag i dette for de med skøitens drift forbundne utgifter til bensin, maskinoljer m. v.

Departementet uttaler, at spørsmaalet antages at maatte besvares benegtende.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 4 i lov av 4 juli.
18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes:

1. Utførsel av varer i emballage av alle slags jernblik skal være absolut forbudt undtagen fra følgende steder:
   Tromsø, Narvik, Bodø, Trondhjem, Kristiansund, Aalesund, Bergen, Haugesund, Kopervik, Stavanger, Kristiansand, Kristiania, Moss og Fredrikstad.
2. Heller ikke fra disse steder maa utførsel av varer i blikemballage finde sted til andre bestemmelsessteder end saadanne, til hvilke utførsel kan finde sted, uten at det kom-

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovttid. 1ste avd. nr. 41.

4 juli. mer i strid med ordlyden av de erklæringer, som er blit git med hensyn til noget av indholdet eller med hensyn til emballagen eller de blikplater, som er anvendt ved emballagens fabrikation.

3. Ingen utførsel maa finde sted, forinden eksportøren til vedkommende toldmyndighet har avgit erklæring indeholdende oplysning om antallet av kasser eller stykker, som søkes utført, antallet av bokser eller stykker i hver kasse eller kolli og fabrikantens eller fabrikanternes navn samt gaaende ut paa, at hverken varerne selv eller materialerne, hvorav emballagen er forarbeidet, eller selve boksene eller noget av indholdet (olje, tomat, fisk etc.) oprindelig er importert under avgivelse av erklæring, som utelukker den paatænkte utførsel, eller senere er blit beheftet med nogen saadan erklæring. Er eksportøren ikke selv fabrikant av den paagjældende vare, skal hans erklæring være bilagt med erklæring som foran nævnt fra fabrikanten.
4. De fabrikanter, hvis varer agtes utført, pligter at avgi til Finans- og Tolddepartementet oplysning om de merker, som maatte være indstemplet i deres blikemballager til tegn paa, at varen ikke skal eller kun kan utføres til visse land. Utførsel av saaledes merkede varer i strid med, hvad merkerne efter vedkommende fabriks eller utenlandske myndighets opgave maatte angi, kan under ingen omstændighet finde sted uten efter speciel tilladelse meddelt gjennem Finans- og Tolddepartementet.
5. De nærmere regler for utførselen og for kontrollen med disse bestemmelsers overholdelse gives av Finans- og Tolddepartementet.
6. Overtrædelse av disse bestemmelser og de med hjemmel av disse utfærdigede regler er belagt med straf.
7. Disse bestemmelser træder i kraft lørdag 8 juli 1916 kl. 12 middag, dog saaledes, at varer, som paa det tidspunkt er indlastet i skib eller jernbanevogn for — uten omlastning — at føres til utlandet, skal være undtat fra bestemmelserne.

4 juli. **Skrivelse***) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket

limlær og lim fremstillet derav.

Denne bestemmelse træder i kraft 7 dennes.

---

*) Bekjendtgj. 5 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.

Stortingsbeslutning[1]) om ny organisationsplan for døveskolerne. 5 juli.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt i anledning av en forespørsel fra en politimester om, hvorvidt han er forpligtet til at motta til opbevaring pengebeløp, som en sakfører har inkassert for en klient eller bankbøker for saadanne pengebeløp, naar klientens opholdssted er ukjendt. 5 juli.

Departementet uttaler, at en politimester ikke kan antages at ha nogen saadan pligt, og at det inkasserte pengebeløp formentlig bør behandles overensstemmende med lov om forsvundne og fraværende personer av 12 oktober 1857, kapitel I.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det søndenfjeldske distrikt angaaende beregningen av lodsbetalingen for lodsning av et fra utlandet kommende skib, som underveis fra riksgrænsen mot Sverige til Kragerø hadde benyttet 3 lodser. Indseilingspengene blev tilkjendt den paa den første strækning benyttede lods, og milepengene blev delt mellem lodsene efter den lodsede distanse, idet man dog, da milepengene for den sidst benyttede lods ved denne beregning ikke kom op til et beløp av kr. 12,00, i henhold til lodslovens § 30,6 (l. 26 mai 1899, nr. 4) bestemte, at hans godtgjørelse skulde fastsættes til dette beløp. 5 juli.

Da fartøiet var lodspligtig, fra det første gang passerte utenskjærsgrænsen til bestemmelsesstedet Kragerø, maatte alle 3 lodser betale avgift til Lodsunderstøttelseskassen av de oppebaarne beløp.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 26, sidste led, fastsættes følgende 7 juli.

*) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

[1]) Se St.prp. nr. 53. Dok. nr. 43. Indst. S. IX B. St.tid. s. 1793. Beslutningen er saalydende:

I.

For de døves undervisning skal der være følgende offentlige skoler:

En skole i Kristiania og en i Trondhjem, hvori optages elever fra det hele land vekselvis hvert andet aar, med klasser for a-, b- og eventuelt c-elever.

En fortsættelsesskole for det hele land.

Ved samme anstalt indrettes et pleiehjem for mindre dannelsesdygtige elever med en undervisning avpasset for dem.

Der sættes igang det fornødne antal klasser for de bedste u-elever og for tunghørte skolebarn.

Undervisningstiden er for alle 9 aar.

II.

Denne organisationsplan blir at sætte i kraft efter Kongens nærmere bestemmelse.

7 juli. bestemmelser om skibes utstyr med apparater for morsesignalering m. v.:

1. Damp- og motorskibe over 200 reg. tons br. og seilskibe over 500 reg. tons br. i utenriksk fart samt damp- og motorskibe over 500 reg. tons br. i kystfart skal ha ombord en morsesignallampe av saadan beskaffenhet, at lyset er synlig i en avstand av mindst 3 kvartmil og over en uavbrutt bue av horisonten paa mindst 90 grader.
2. Lampen maa være av en av sjøfartsdirektøren godkjendt konstruktion og ha certifikat fra offentlig undersøkelseskontor for skibsinstrumenter. Lampen maa være anbragt paa et solid stativ eller i riggen og saaledes indrettet, at den kan brukes til at lyse i de forskjellige retninger av horisonten. Til dagtelegrafering maa haves morsesignalflag med stang av passende størrelse.
3. Ethvert av de under 1 nævnte fartøier skal ha ombord en av vedkommende departement autorisert veiledning (haandbok) angaaende morsesignalering med planche indeholdende nødvendige opgaver over signaltegnene og deres anvendelse.
   Planchen skal slaaes op paa et let tilgjængelig sted ombord.
4. Skibsføreren skal tilholde skibets officerer at øve sig i morsesignalering, naar anledning gives.

7 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov indeholdende adskillige bestemmelser om politivæsenet i Kristiania av 26 mai 1866 meddeles stadfæstelse paa de av Kristiania bystyre den 27 januar og 21 juni 1916 fattede beslutninger om tillæg — vedkommende sporveisdriften — til de ved kongelig resolution av 10 januar 1874 stadfæstede politivedtægter for Kristiania og ophævelse av de ved kongelige resolutioner av 9 oktober 1875 og 29 september 1900 approberte tillæg til politivedtægtene.

7 juli. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914, lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. og lov av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder, meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Øvre Eker herred, Buskeruds amt, den 19 april og 23 juni 1916 vedtagne beslutning til nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 16 september 1908 stadfæstede vedtægter for her-

*) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor tillægget m. v. er indtat.

**) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor de nye politivedtægter er indtat.

redet og de ved kongelig resolution av 5 november 1915 stadfæstede vedtægter for strandstedet Vestfossen. 7 juli.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Øier herred, Kristians amt, den 1 mai og 19 juni 1916 vedtagne beslutning til nye politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 14 oktober 1893 stadfæstede vedtægter. 7 juli.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa den av herredsstyret for Tjømø herred, Jarlsberg og Larviks amt, under 8 juni 1916 fattet beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v. 7 juli.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadsfæstelse paa nedenstaaende av herredsstyret for Mo herred, Nordlands amt, den 19 mai 1916 vedtagne beslutning om forandring i §§ 1 og 4 i den ved kongelig resolution av 11 april 1901 stadfæstede vedtægt om salg av tobak til barn m. v. 7 juli.

Efter beslutningen skal § 1 gives saadant tillæg:

»Dog kan tobak utleveres til barn, som medbringer seddel, underskrevet av kjendt ældre person og paaført, hvormeget som skal kjøpes. Denne seddel skal være skrevet samme dag, og den skal beholdes av kjøbmanden.«

Vedtægtens § 4 skal lyde saaledes:

»Overtrædelse av disse bestemmelser er belagt med straf.«

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa den av herredsstyret for Lurøy herred, Nordlands amt, den 8 juni 1916 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v. 7 juli.

Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 12, jfr. §§ 7 og 8, i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tillægslove sprængstoffet Aerolit tillates befordret med 7 juli.

*) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor de nye politivedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

7 juli. jernbanen som almindelig il- og fragtgods paa betingelser, som blir at fastsætte av Justisdepartementet.

7 juli. **Forskrifter***) angaaende forsendelse av sprængstoffet Aerolit, utfærdiget av Justisdepartementet 7 juli 1916 i medhold av § 12, jfr. §§ 7 og 8, i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871 med senere tillægslove, jfr. kongelig resolution av 7 juli 1916.

Sprængstoffet Aerolit (med sammensætning 60—80 % ammoniumnitrat, 4—10 % kalisalpeter, 4—10 % svovl, 4—10 % organiske stoffe (fett, mel, harpiks, naftalin o. lign.) og 1—5 % brunsten eller andre manganforbindelser) tillates befordret med jernbane som almindelig il- og fragtgods paa følgende betingelser:

1. Sprængstoffet skal være i patronform. Patronerne lægges i æsker eller forenes til pakker av ikke over 2,5 kg.s vegt. Æskerne (pakkerne) gjøres vandtætte f. eks. ved et solid overdrag av ceresin eller et lignende stof.
2. Æskerne (pakkerne) skal være støtt anbragt i sterke, tætte, sikkert tillukkede træbeholdere, som skal være foret med vandtæt papir eller lignende. Lokket maa være fæstet med skruer. Beholderen skal ha sikker bæreanordning (haandtak, bærelister eller bærestropper), hvis vegten av sprængstoffet overstiger 10 kg.
   En beholder maa ikke indeholde mer end 50 kg. sprængstof.
3. Beholderne skal med tydelig paaskrift være merket:

Eksplosiv
Amm. nitr. spr. stof.
Aerolit

og desuten være paaført avsenderens (firmaets) navn eller fabrikmerke og vegten av sprængstoffet i beholderen.

4. Fragtbrevet skal være ledsaget av en erklæring fra avsenderen og fra en (av statens inspektør for ildsfarlige gjenstande som kompetent anerkjendt) kemiker om, at sprængstoffets sammensætning er overensstemmende med, hvad foran er angit, og at sprængstoffet ellers i enhver henseende er lik den Aerolit, som blev prøvet 5 og 6 mai 1916.
   Fragtbrevet skal være paaført en av avsenderen underskrevet erklæring om, at indpakningen er overensstemmende med, hvad der er bestemt i nærværende forskrifter.
5. Forsendelsen maa ske i lukket vogn.
6. Ikke haandtersikre sprængstoffe, eksplosive tændmidler,

*) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

ildsfarlige væsker og andet let antændelig gods maa ikke 7 juli.
læsses i samme vogn som Aerolit.

7. Forsendelsen kan efter jernbanens bestemmelse foregaa med godstog eller almindelig persontog.

Kongelig resolution*), hvorved den av Oppegaards herredsstyre i møte den 15 mai d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Oppegaards herred, Akershus amt, stadfæstes — med nogen forandringer — i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre. 7 juli.

Vedtægten, der, forsaavidt angaar Oppegaards herred, træder istedenfor den ved kongelig resolution av 16 januar 1914 stadfæstede lukningsvedtægt for Nesodden, træder i kraft den 1 august 1916.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov av 25 juli 1913 meddeles stadfæstelsee paa Buksnes og Hols herredsstyres beslutning i møte den 2 juni d. a. om, at efternævnte uttryk skal utgaa av den for herredet ved kongelig resolution av 17 mars d. a. stadfæstede lukningsvedtægt: 7 juli.

av § 2: »paaskeaften«.

av § 4: »og for paaskeaftens vedkommende bestemmelsen i § 2«.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 1 i lov av 31 juli 1912 til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke og i overensstemmelse med Viks herredsstyres beslutning av 30 mai 1916 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i strandstedet Vikøren i Viks herred, Nordre Bergenhus amt, fra 1 januar 1917 skal være gjenstand for bevilling. 7 juli.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 7 juli.

1. Det i kongelig resolution av 4 juni 1877 omhandlede januar-marked i Skibotten i Lyngen ophæves.
2. Det sammesteds omhandlede mars-marked henlægges til 20 februar og følgende dage, første gang i 1917.

Kongelig resolution**), hvorved bestemmes: 7 juli.

1. I medhold av § 1 c i lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter bestemmes, at anvendelse av ved til drift av dampmaskiner i fartøier indtil videre skal være forbudt — herfra undtat fartøier

*) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

7 juli. paa indsjøer, som ikke staar i farbar forbindelse med havet.

2. Landbruksdepartementet bemyndiges til at meddele dispensation fra dette forbud og i tilfælde utfærdige nærmere regler for saadan.
3. Overtrædelse av disse bestemmelser og de med hjemmel av disse utfærdigede regler er belagt med straf.
4. Bestemmelserne træder i kraft straks.

7 juli. **Kongelig resolution***), hvorved den ved kongelig resolution av 25 juli 1898 stadfæstede vedtægt angaaende forbud mot anvendelse av pigtraad til gjærde i Valle herred, Nedenes amt, ophæves.

7 juli. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Faabergs herredsstyre i Kristians amt, Haus herredsstyre i Søndre Bergenhus amt, Klæbu herredsstyre i Søndre Trondhjems amt, Leksvikens, Sandvollans og Vemundviks herredsstyrer i Nordre Trondhjems amt og Hamarøy herredsstyre i Nordlands amt henholdsvis under 19 juni 1916, 2 december 1915 / 25 mai 1916, 16 juni, 30 mai, 9 og 8 juni samt 27 mai 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

7 juli. **Kongelig resolution***), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Greipstads herred, Lister og Mandals amt, til 10 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

7 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at fangst av fugl med limpinder, fuglelim, lokkefor eller fangstbur skal være forbudt hele aaret inden Akershus amt.

Denne bestemmelse gjælder indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1921.

*) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

Kongelig resolution*), hvorved det ved kongelig resolution av 16 juli 1907 om fiskeriregler for Nes herred, Akershus amt, bestemte forbud mot ethvert fiske i mai maaned i tiden fra lørdag middag kl. 12 til tirsdag middag kl. 12 ophæves. 7 juli.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler for Nannestads herred i Akershus amt 7 juli.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 65,1 og § 66 bestemmes: 7 juli.

1. At nævnte lov skal være gjældende for Aandalsnes bygningskommune i Romsdals amt.
2. At stedet overgaar til egen kommune i brandvæsenets anliggender.

Kongelig resolution***), hvorved der utfærdiges som gjældende indtil videre reglement for manøvrering av A/S Saudefaldenes reguleringsanlæg i Storelven i Saude, Stavanger amt, overensstemmende med det i Arbeidsdepartementets indstilling av 7 juli 1916 indtagne forslag. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved den aarlige godtgjørelse, som ifølge sportellovens § 148, 2det punktum, i kjøpstæderne skal erlægges for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd, retsvidner i straffesaker og private politisaker samt bisittere og overskjønsmænd ved haandverksret for kjøpstaden Notoddens vedkommende fastsættes til 80 — otti — kroner. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved det i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles livsforsikringsselskapet Norrøna tilladelse til at indføre ny tabel for barneforsikring overensstemmende med selskapets bestyrelses beslutning av 5 april d. a. 7 juli.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 74, jfr. § 111, meddeles livsforsikringsselskapet »Idun« tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhet overensstemmende med det for Forsikringsraadet fremlagte og av dette godkjendte grundlag. 7 juli.

---

*) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.
**) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor fiskerireglerne er indtat.
***) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor reglementet er indtat.

7 juli. **Kongelig resolution**, hvorved indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd blir at erlægge av lensmændene i de nye Nes og Flaa lensmandsbestillinger efter indskudstarif II.

7 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Toldkasserer Løvdahls legat til fremme av haandfærdighet, særlig hos den opvoksende kvindelige ungdom i Stavanger« samt paa den under 5 juni 1916 utfærdigede fundas for dette legat.

7 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av grosserer Bernhard Olsen ved testamente av 11 juni 1913 oprettede legat til Kristiania bys forskjønnelse samt paa de under 6 januar 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

8 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt i anledning av en forespørsel fra en sorenskriver om, hvorvidt et efter en tvangsauktion, men inden approbationsfristens utløp underhaanden indgit overbud er at betragte som et auktionsbud, saaledes at dets approbation medfører, at auktionsforvalteren blir forpligtet til at utstede auktionsskjøte paa den solgte eiendom, og at de udækkede heftelser bortfalder.

Departementet uttaler, at spørsmaalet, hvis avgjørelse henhører under domstolene, efter departementets mening bør besvares bekræftende.

Det tilføies, at departementet tidligere i en skrivelse av 19 november 1858 (i den almindelige lovsamling) har hævdet en avvikende opfatning, forsaavidt angaar spørsmaalet om sportlernes beregning i et lignende tilfælde. I en skrivelse til Finansdepartementet av 26 januar 1905, som ikke er indtat i Lovtidende, er det imidlertid uttalt, at man ikke længer finder at burde fastholde den i skrivelsen av 19 november 1858 hævdede opfatning.

10 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket:

I. Uer (rødfisk), kveite (helleflyndre).

II. Sei, fersk eller iset eller saltet. Undtat fra forbudet er sei, som utføres til steder, beliggende paa den russiske Nordishavs- eller Hvitehavskyst. Til andre steder i utlandet skal utførsel av sei, som er saltet, kunne foregaa paa de vilkaar, som nærmere bestemmes.

*) Bekjendtgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

Landbruksdepartementet eller den, som departementet bemyndiger dertil, kan saaledes bestemme, at den, som faar tilladelse til utførsel av sei, skal tilbakeholde et visst kvantum indtil 10 vegtprocent av sei eller — efter det offentliges valg — anden fisk og stille dette kvantum til disposition for indenlansk forbruk til de priser og iøvrig paa den maate, som departementet eller den, som det dertil bemyndiger, nærmere bestemmer. 10 juli.

III. Finans- og Tolddepartementet utfærdiger de nærmere bestemmelser for kontrollen. De øvrige nærmere bestemmelser, som maatte være nødvendige, utfærdiges av Landbruksdepartementet.

IV. Overtrædelse av disse bestemmelser og de med hjemmel av disse utfærdigede nærmere bestemmelser er belagt med straf.

V. Denne resolution træder i kraft fredag den 14 juli 1916 kl. 12 middag, dog saaledes, at fisk, som det hittil ikke har været forbudt at utføre, og som ved resolutionens ikrafttræden er indlastet i skib eller jernbanevogn for — uten omlastning — at føres til utlandet, skal være undtat fra bestemmelserne.

VI. Kongelig resolution av 3 juni 1916 ophæves fra den tid, nærværende resolution træder i kraft.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Norsk Baker- og Konditorforbunds Forretningsutvalg i anledning av en forespørsel om, hvorvidt bestemmelserne om arbeidstid i lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915 kan gjøres anvendelig fra 1 januar 1917 for konditorsvendene i Kristiania, Bergen og Stavanger, eller om disse er bundet av de arbeidstidsbestemmelser, som indeholdes i de indgaaede tarifoverenskomster, indtil disse utløper. 10 juli.

Det er oplyst, at arbeidstiden for konditorsvendene i Kristiania ved overenskomst av 7 mai 1912 blev fastsat til 65 timer pr. uke. Denne overenskomst, som av svendene blev opsagt til utløp 1 mai 1916, er efter forslag av mæglingsmanden forlænget til 1 mai 1918 med den forandring, at arbeidstiden er fastsat til 57 timer pr. uke.

For konditorsvendene i Bergen blev arbeidstiden ved overenskomst av 31 oktober 1912 fastsat til 60 timer pr. uke. Da denne overenskomst, som utløp 1 mai 1916, ikke da var opsagt, gjælder den ifølge overenskomstens § 7 fremdeles til 1 mai 1917.

Arbeidstiden for konditorsvendene i Stavanger blev ved overenskomst av 1 mai 1913 fastsat til 56 timer pr. uke.

10 juli. Overenskomsten, som utløp 1 mai 1916, blev efter mæglingsmandens forslag uforandret prolongert til 1 mai 1918.

Departementet uttaler, at betingelsen for, at bestemmelserne om arbeidstid i §§ 23—31 i lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915 for nogen virksomhet ikke skal træde i kraft 1 januar 1917, er, at der for denne foreligger en tarifavtale, som er avsluttet før lovens ikrafttræden den 1 januar 1916. I saa fald træder de nævnte bestemmelser ikke i kraft, før tarifavtalens gyldighetstid er omme. Jfr. lovens § 65, post I. Tidspunktet for avsluttelsen av de nugjældende tarifoverenskomster for konditorsvendene i de ovennævnte tre byer blir at regne fra tariffens prolongation den 1 mai 1916. Da tariffen saaledes maa ansees avsluttet efter lovens ikrafttræden, vil dennes bestemmelser i §§ 23—31 fra 1 januar 1917 bli gjældende for vedkommende virksomheter.

12 juli. **Skrivelse** *) fra Arbeidsdepartementet, hvori meddeles, at departementet den 29 juni d. a. i henhold til kongelig resolution av 23 s. m. har bestemt, at det indtil videre skal være forbudt at befordre spirituosa i pakkeposten til postaapnerierne Saude i Ryfylke, Saudesjøen og Hellandsbygden i Saude herred, Stavanger amt.

14 juli. Nr. 1. **Lov** *) [1]) indeholdende forandring i lov om naturfredning av 25 juli 1910.

§ 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910 skal lyde saaledes:

Kongen kan bestemme, at visse naturforekomster eller steder skal være fredet, naar det ansees nødvendig for at beskytte vilde planter og dyr, geologiske og mineralogiske dannelser eller lignende, hvis bevarelse vil være av videnskabelig eller historisk betydning.

14 juli. Nr. 2. **Lov** *)[2])[3]) indeholdende forandringer i lov om skylddeling av 20 august 1909.

Følgende paragraffer i lov om skylddeling av 20 august 1909 skal herefter lyde saaledes:

§ 4. Matrikelskylden for hvert ved delingen fremkommet bruk bestemmes under iagttagelse av de regler om eiendommes matrikulering, som indeholdes i lov av 17 august 1818 § 28 (jfr. lov av 6 juni 1863 § 1).

---

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

[1]) St.besl. 4 juli. Se Ot. prp. nr. 6. Indst. O. nr. 72. St.tid., forh. i Ot. s. 546; i Lt. s. 181.

[2]) St.besl. 4 juli. Se Ot. prp. nr. 40. Indst. O. nr. 66. St.tid., forh., i Ot. s. 522—529; i Lt. s. 177—180.

[3]) Kfr. rundskrivelse fra Finansdepartementet av 21 juli 1916.

Intet bruk sættes i mindre skyld end 1 øre. Brøkøre anvendes ikke. 14 juli. Nr. 2.

Faar noget bruk bare 1 øre skyld, kan mændene, om de saa finder rettest, bestemme, at der for denne del ikke skal gjøres noget fradrag i hovedbøllets skyld. Utskilles et bruk, som faar over 1 øre skyld fra flere hovedbøl, og mændene finder, at skyldværdien av de dele, som er utskilt fra et eller flere av hovedbøllene, ikke er mer end 1 øre, kan de likeledes bestemme, at der ikke skal gjøres noget fradrag i skylden for de hovedbøl, som dette gjælder.

§ 23. Særskilt skyldlagte bruk, som efter lensmandens attest ligger i samme herred og sogn, grænser umiddelbart til hverandre og har samme eier, kan forlanges sammenføiet til ett bruk i panteregister, kassabok og matrikelen, naar alle rettighetshavere samtykker deri.

Tilsvarende regler skal ogsaa gjælde for sammenføining av skyldlagte bruksrettigheter med den eiendom, som de tilligger.

Ogsaa inden samme herred og sogn liggende særskilt skyldlagte bruk, som ikke grænser til hinanden, men har samme eier, kan med alle rettighetshaveres samtykke forlanges sammenføiet, naar det ved attest fra lensmanden godtgjøres:

a. at den ene eiendom efter sin beliggenhet eller beskaffenhet forøvrig er at anse som hovedbruk og den eller de øvrige alene er at anse som tilliggende til dette bruk eller
b. at eiendommene ligger i uutskiftet fællesskap.

Nyt fællesskap (teigeblanding) maa ikke stiftes.

Eierens og rettighetshavernes erklæring om sammenføining tinglyses uten betaling, hvorefter sorenskriveren underretter amtskassereren (fogden).

Saaledes sammenføiede bruk kan ikke igjen adskilles uten skylddelingsforretning.

Ovenstaaende regler gjælder ogsaa med hensyn til, hvad der under en skylddelingsforretning kan skyldlægges som ett bruk. Bevidnelse om, at betingelserne herfor er tilstede, utfærdiges i dette tilfælde av skylddelingsmændene i forbindelse med forretningens beskrivelse. Rettighetshavernes samtykke er unødvendig, medmindre bruket utskilles fra to eller flere hovedbøl, og det ikke har tilligget disse som fælleseie.

Lov*)[1]) om merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer. 14 juli. Nr. 3.

§ 1. Kongen kan indtil videre eller for et nærmere bestemt tidsrum fastsætte nærmere regler for merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer.

---

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
[1]) St.besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 59. Indst. O. nr. 100. St.tid., forh. i Ot. s. 577—579; i Lt. s. 188.

14 juli. Nr. 3. § 2. Overtrædelse av de i henhold til § 1 utfærdigede bestemmelser straffes med bøter.

§ 3. Den provisoriske anordning av 24 september 1915 om utførsel av hermetisk nedlagt brisling og sild m. v. forblir gjældende indtil 1 januar 1917, fra hvilket tidspunkt nærværende lov træder i kraft.

14 juli. Nr. 4. **Lov***)[1]) om midlertidig forlængelse av den i artikel 4 i Pariserkonventionen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte prioritetsfrist for patentkrav.

§ 1. Den i henhold til § 4 i Pariserkonventionen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte frist av 12 maaneder for opnaaelse av den i nævnte artikel omhandlede fortrinsret, som tilkommer borger eller undersaat av nogen unionsstat for indgivelse av krav paa patent, forlænges, forsaavidt fristen ikke var utløpet den 29 juli 1914, til og med 31 december 1916, hvorhos Kongen indtil videre kan bestemme, at fristen yderligere forlænges for et eller flere tidsrum av indtil 6 maaneder hvert.

§ 2. Den i § 1 i denne lov omhandlede forlængelse av prioritetsfristen tilkommer ikke borgere eller undersaatter av fremmed stat, medmindre denne paa sin side tilstaar norske borgere eller undersaatter en forlængelse av den i ovennævnte artikel 4 omhandlede prioritetsfrist.

Kongen avgjør, i hvilke stater dette vilkaar er opfyldt.

§ 3. Denne lov træder i kraft straks.

14 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 2 i lov av 14 juli 1916 om midlertidig forlængelse av den i artikel 4 i Pariskonventionen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte prioritetsfrist for patentkrav bestemmes, at den i nævnte lovs § 1 omhandlede forlængelse av prioritetsfristen for tiden skal tilkomme borgere og undersaatter av følgende stater: Brasilien, Danmark, Frankrike, Japan, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien og Irland, Tunis, Tyskland, Østerrike og Ungarn samt i den av Tyskland okkuperte del av Belgien.

14 juli. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtægter for rikets kjøpstæder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914, lov av 22 juni 1875 om offentlige forestillinger m. v. og lov av 14 juli 1893 om pigtraads anven-

---

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

**) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor de nye politivedtægter er indtat.

[1]) St.besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 57. Indst. O. nr. 93. St.tid., forh. i Ot. s. 579; i Lt. s. 189.

delse til gjærde, meddeles stadfæstelse paa den av kjøpstaden Kristiansunds bystyre den 10 december 1915 og 30 mai 1916 vedtagne beslutning om nye politivedtægter for byen, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 7 januar 1893 stadfæstede vedtægter. 14 juli.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Slemdals herred, Bratsbergs amt, i møte den 20 mai 1916 besluttede skogbrandsregler for herredet, — dog med en enkelt forandring. 14 juli.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Vestre Slidre herred, Kristians amt, i møte den 1 mai 1916 besluttede skogbrandsregler for herredet, — dog med en enkelt forandring. 14 juli.

Kongelig resolution **), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Holts herred, Nedenes amt, til 20 ha., og kongelig resolution av 6 mars 1913, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for Holts herred blev nedsat til 100 ha., ophæves.
Denne bestemmelse træder i kraft straks. 14 juli.

Kongelig resolution ***), hvorved der meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Lindaas herredsstyre i møte den 27 mars 1916 vedtagne ændrede takster for benyttelse av sluseanlægget i Lindaasstrømmen. 14 juli.

Kongelig resolution †), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 9, jfr. § 14, § 19, jfr. § 16, samt §§ 23, 27 og 67, meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Leirviks bygningsrepræsentantskap i møter den 15 mars 1915 og 13 mars 1916 vedtagne forslag til reglement for brandsyn og feiervæsen samt forskrifter for brandvernet i Leirviks brand- 14 juli.

*) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.
**) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.
***) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor de ændrede takster er indtat.
†) Bekjendtgj. 17 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor det omhandlede reglement m. v. er indtat.

14 juli. og bygningskommune — med de i Arbeidsdepartementets foredrag omhandlede forandringer i §§ 8 og 9 i forskriftene for brandvernet.

14 juli. **Kongelig resolution**, hvorved der foretages et par forandringer i fundas for »Norsk Folkemuseum« (stadfæstet ved kongelig resolution av 12 november 1913).

14 juli. **Kongelig resolution**, hvorved Kirkedepartementet bemyndiges til at træffe bestemmelse om, at det i prestegjeld, hvor der er ansat mer end en fast prest, skal paahvile anden- eller tredjepresten at føre kirkeboken og fødselsregistret for det sogn eller distrikt, hvori han er bosat — forsaavidt vedkommende sogneprest og menighet (kommunestyre) finder dette ønskelig.

14 juli. **Kongelig resolution**, hvorved der i medhold av post 9, første punktum, i de ved kongelig resolution av 7 juli 1913 fastsatte koncessionsbetingelser og i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa en fremlagt plan for A/S Arendal Smelteverks sikkerhetsfond til Stokken fattigdistrikt, Nedenes amt.

14 juli. **Kongelig resolution**, hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles »Det gjensidige norske livsforsikringsselskap Glitne« stadfæstelse paa den av selskapets fællesstyre den 22 mars fattede beslutning om indførelse av ny tabel for barneforsikring under forbehold av, at forsikringsbetingelsernes ordlyd uttrykkelig blir vedtat i det første møte av selskapets fællesstyre, som herefter avholdes.

14 juli. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 1 i lov om sindssykes behandling og forpleining av 17 august 1848 meddeles Kristiania kommune autorisation til at foreta en utvidelse av det nuværende kommunale sindssykeasyl paa Dikemark i Asker herred ved opførelse overensstemmende med en fremlagt plan av 2 nye paviljonger, en for mænd og en for kvinder, hver beregnet paa optagelse av 39 syke.

14 juli. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til havnelovens § 55 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa det av Vardø bystyre i møte den 23 februar 1916 vedtagne takstregulativ for benyttelse av Vardø nye dampskibskai.

14 juli. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 medde-

les stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Hvaler herredsstyre i møte den 23 mai 1916 vedtagne takster for benyttelse av kommunens brygge i Skjærhalden. 14 juli.

Kongelig resolution, hvorved der som tillæg til det ved kongelig resolution av 29 oktober 1915 stadfæstede takstregulativ for benyttelse av Vadsø kai stadfæstes som gjældende indtil videre i henhold til havnelovens § 55 Vadsø bystyres beslutning av 28 april 1916 om opkrævning av 10 øre pr. kasse lodde for benyttelse av kaien som arbeidsplads under loddetrafikken. 14 juli.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 14 juli.

1. I henhold til Stortingets beslutning av 2 mai 1916[1]), hvorved bl. a. Marinens assistenter, stab- og korpssersjanter fra 1 juli d. a. er git grad og lønsvilkaar som maskinmestre, forandres betegnelserne for Marinens tidligere 1ste grads underofficerer saaledes:

Nuværende benævnelse.	Ny benævnelse.
Stabssersjant Korpssersjant	Korpsløitnant.
Artilleriassistent Fyrverker-assistent Vaabenhv.-assistent	Arsenalløitnant.
Mineassistent.	Mineløitnant.
Takkelassistent.	Takkelløitnant.
Intendanturassistent.	Intendanturløitnant.
Skibsbygningshv.assistent.	Skibsbygningsløitnant.
Sanitetsassistent.	Sanitetsforvalter.

2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at foreta de forandringer i Marinens uniformsreglementer, som er en følge av, at de under punkt 1 omhandlede officerer gives uniform som for Marinens maskinmestre bestemt, for intendanturløitnanter og sanitetsforvalteren med de for vedkommende korpser fastsatte kjendetegn.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Stiftelsen i Gausdal for norske teologer«, oprettet ved sogneprest Christopher Bruuns gavebrev av 12 januar 1914 samt paa de i gavebrevet indeholdte statutter for stiftelsen. 18 juli.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. XI B, utgiftsbudg. kap. 1—4, indtægtsbudg. kap. 1. Indst. S. II med tillæg. St.tid. s. 985—986.

20 juli. **Stortingsbeslutning**[1]) om, at lønsregulativet for statslønnede funktionærer ved amtmandsembederne m. v. gjøres gjældende for amtsingeniørkontoristerne.

21 juli. **Lov***)[2]) om skifte- og konkurssaker.

Nr. 1. § 1. Skifte- og arvebehandling, konkursbehandling og akkordforhandling hører under herreds- eller byretten som skifteret.

§ 2. Ingen kan være skiftedommer under skifte- og arvebehandling, naar han selv er medeier eller arving i boet. Staar en skiftedommer i saadant forhold til en medeier eller arving som nævnt i lov om domstolene § 106, nr. 2—6, kan han ikke forrette uten samtykke av alle medeiere eller arvinger.

Under konkursbehandling og akkordforhandling kan ingen være skiftedommer i sit eget bo, eller naar han staar i saadant forhold til skyldneren som nævnt i lov om domstolene[3]) § 106, nr. 2—6.

Skiftedommer kan heller ikke nogen være, naar andre særegne omstændigheter foreligger, som er skikket til at svække tilliden til hans uhildethet. Navnlig gjælder dette under skifte- og arvebehandling, naar nogen medeier eller arving kræver, at han av den grund skal vike sæte, og under konkursbehandling og akkordforhandling, naar skyldneren eller en fordringshaver av samme grund kræver det.

Ved behandlingen av retstvister er dommeren ugild i samme utstrækning, som naar det gjælder søksmaal.

§ 3. Om ugildhet for den, som paa skifterettens vegne utfører forseglings- og registreringsforretninger, gjælder de samme regler, som er foreskrevet for retsskrivere ved lov om domstolene §§ 110—113, 118, 120 og 121.

§ 4. Skifte- og arvebehandling efter en avdød foretages av skifteretten i den retskreds, hvor arvelateren ved dødsfaldet

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) Se St.prp. nr. 1, statsbudgettets hovedp. IX A, utgiftsbudgettet kap. 6, tit. 1—9, indtægtsbudgettet kap. 3. Dok. nr. 19 og 20 med tillæg samt St.prp. nr. 132. Tillægsindstilling til indst. S. VII. St.tid. s. 2038.

Beslutningen er saalydende:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

II.

Stortinget samtykker i, at det under 28 juni 1916 fastsatte lønsregulativ for statslønnede fuldmægtiger og betjenter ved stiftamtmands- og amtmandsembederne og andre under Justisdepartementet hørende embeder fra 1 juli 1916 gjøres gjældende for amtsingeniørkontoristene. (Nævnte regulativ er indtat i Lovtid. 2den avd. for 1916 s. 244).

[2]) St. besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 19. Indst. O. nr. 99. St.tid., forh. i Ot. s. 611—613; i Lt. s. 188.

[3]) av 13 august 1915 (nr. 5).

hadde sin bopæl. Hvis han hverken i indlandet eller utlandet hadde paaviselig bopæl ved dødsfaldet, foretages behandlingen, hvor han sidst hadde bopæl eller opholdssted her i riket. Har længstlevende egtefælle sittet i uskiftet bo, træder dennes sidste bopæl eller opholdssted i stedet for avdødes. 21 juli. Nr. 1.

Skifte mellem egtefæller foretages ved egtemandens bopæl eller, hvis han ikke har bopæl i riket, ved hans sidste bopæl eller opholdssted.

Skifte efter en forsvunden person, som ved dom er formodet at være død, og hvis efterlatte egtefælle sitter inde med fællesboet, foretages ved dennes bopæl eller opholdssted.

Skifte av arvelod, som er tildelt en fraværende arving og behandles som umyndiges midler, foretages av skifteretten paa det sted, hvor arven først faldt.

En anden skifteret end den lovbestemte kan ikke vedtages.

§ 5. Konkursbehandling og akkordforhandling foretages av skifteretten i den retskreds, hvor skyldneren har sit almindelige verneting.

En anden skifteret end den lovbestemte kan ikke vedtages.

§ 6. Under skifteretten hører den retslige avgjørelse av alle spørsmaal om overtagelse, behandling, utlevering, slutning og opgjør av et bo.

I den utstrækning, det er nødvendig av hensyn til boets opgjør, avgjør skifteretten ogsaa de krav, som er fremsat mot boet paa utlevering eller dækning av midler, som er under skifterettens behandling, hvis ikke andet følger av § 7.

Har nogen meldt en fordring i boet, kan skifteretten ogsaa avgjøre boets motfordringer saa langt, som de bringes i motregning.

§ 7. Et krav kan ikke gjøres gjældende ved skifteretten, hvis det efter ufravikelige vernetingsregler hører under en anden ret end den herreds- eller byret, som behandler boet.

Krav mot et bo i anledning av forpligtelser, som det selv har paadrat sig (massekrav), kan saksøkeren ogsaa bringe ind for de almindelige domstoler. Det samme gjælder krav paa tinglige rettigheter i gjenstande, som er i boets besiddelse, hvis ikke kravet er opstaat ved arvefald i boet.

Er der, allerede før boet blev tat under skiftebehandling, reist søksmaal om et krav, som saksøkeren agter at gjøre gjældende mot boet, kan han fortsætte saken ved de almindelige domstoler.

I andre tilfælde kan de krav og fordringer, som er nævnt i § 6, bare gjøres gjældende ved skifteretten.

§ 8. Om skifterettens myndighet til at avgjøre retslige

21 juli. Nr. 1.

spørsmaal under akkordforhandling gjælder det, som er bestemt i lov om akkordforhandling av 6 mai 1899 med tillægslove.

§ 9. Skal skifteretten avgjøre en tvist, træffer den avgjørelsen ved kjendelse.

Kjendelsen er gjenstand for anke, naar den gjælder spørsmaal om overtagelse av boet eller den avgjør et krav, som er fremsat mot boet.

§ 10. Før skifteretten avsiger en kjendelse, skal den saavidt mulig gi den eller dem, som den angaar, anledning til at uttale sig enten mundtlig eller skriftlig.

Naar der ikke er tvist, kan meddelelse om kjendelsen gives paa den maate, som retten i ethvert tilfælde finder hensigtsmæssig.

§ 11. En tvist, som hører under skifteretten, kan bringes ind for den gjennem søksmaal, saafremt det paa grund av retsspørsmaalets art eller de oplysninger, som kræves, ansees hensigtsmæssigst, at tvisten behandles i et søksmaals former, og retten gir samtykke.

Under samme betingelser kan skifteretten henvise tvisten til saadan behandling.

Før retten gir samtykke eller beslutter henvisning, skal den gi parterne anledning til at uttale sig. Rettens beslutning om at samtykke i eller henvise til søksmaalsbehandling kan ikke angripes ved kjæremaal eller anke.

§ 12. Skal en tvist behandles som søksmaal, fastsætter skifteretten, hvem som skal reise søksmaalet, og inden hvilken frist det maa anlægges.

Mægling i forliksraadet foretages ikke, og hovedforhandling kan berammes uten saksforberedelse. Men ellers kommer de almindelige regler om søksmaal for herreds- og byret til anvendelse, hvis ikke andet følger av bestemmelserne i denne lov.

Skifteretten kan av eget tiltak beslutte at fremme behandlingen av boet uten hensyn til tvisten, hvis søksmaal ikke blir anlagt inden den frist, som er sat, eller hvis avgjørelsen av søksmaalet blir utilbørlig sinket ved feil av den part, som har reist det.

Rettens beslutninger efter denne paragraf kan ikke angripes ved kjæremaal eller anke.

§ 13. Skiftesamlinger og møter ved skifteretten til behandling av akkordforslag er retsmøter. Offentligheten kan altid utelukkes, naar det findes hensigtsmæssig.

§ 14. Er der opnævnt bestyrer i boet, skal forkyndelser og meddelelser vedkommende de krav, som er fremsat mot boet, rettes til bestyreren.

Forkyndelser og meddelelser i anledning av angrep paa

skifterettens avgjørelser eller utlodninger rettes til bestyreren paa boets vegne. 21 juli. Nr. 1.

§ 15. Saafremt den, hvis krav blir bestridt, ikke er tilstede i det møte, hvor indsigelsen fremsættes, skal skifteretten snarest mulig underrette ham ved anbefalt brev eller paa anden hensigtsmæssig maate. Er bestyrer opnævnt, skal han gi underretningen.

§ 16. Naar ikke andet er bestemt ved lov, avgjør skifteretten, om en kjendelse eller dom, som er avsagt under behandlingen av boet, skal lægges til grund for den videre behandling, før den er blit retskraftig.

§ 17. Skifterettens utlodninger er gjenstand for anke.

§ 18. I de tilfælde, som omhandles i lov av 2 juni 1906, indeholdende forandringer i lovgivningen om akkordforhandling og konkurs, avsnit I §§ 3, 13 og 29 og avsnit II §§ 60, 66 og 75, gaar kjæremaal til Høiesterets kjæremaalsutvalg.

§ 19. Fristene for anke og kjæremaal overfor en avgjørelse, som ikke skal forkyndes eller meddeles vedkommende, regnes fra det retsmøte, i hvilket avgjørelsen er truffet.

Opreisning gives ikke mot forsømmelse av frister eller retsmøter under skifte- og arvebehandling, konkurs eller akkordforhandling.

§ 20. De bestemmelser, som er git i lov om rettergangsmaaten for tvistemaal [1]) første, anden og fjerde del, faar tilsvarende anvendelse paa de forretninger, som skifteretten utfører i henhold til denne lov, forsaavidt dertil er anledning, og ikke andet er bestemt ved lov.

Slutningsbestemmelse.

Tiden for denne lovs ikrafttræden fastsættes ved særskilt lov.

Lov *) [2]) om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. 21 juli. Nr. 2.

§ 1. Vidner, som møter for retten efter lovlig indkaldelse, og sakkyndige, som avgir erklæring til retten eller paatalemyndigheten eller forklaring for retten, har krav paa godtgjørelse efter reglerne i denne lov.

§ 2. Et vidne har ret til skyssgodtgjørelse, naar reisen til retsstedet utgjør mindst 20 km., eller naar det paa grund av

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) av 13 august 1915 (nr. 6).

[2]) St. besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 19. Indst. O. nr. 98. St.tid., forh. i Ot. s. 610—611; i Lt. s. 182—188.

21 juli. Nr. 2.

legemsfeil, sygdom, alder eller svakelighet ikke kan komme til retsstedet uten befordring.

§ 3. Skyssgodtgjørelsen for vidner utgjør:

a. for reise med jernbane 4 øre pr. km.;
b. for reise med dampskib 25 øre pr. sjømil;
c. for reise paa anden maate 6 øre pr. km. tillands og 9 øre pr. km. tilvands.

Oplyser vidnet, at de utgifter, som med nødvendighet er gaat med til dets befordring, ikke blir dækket av denne godtgjørelse, kan det for reise med dampskib yderligere kræve erstattet nødvendige utlæg til indskrivningspenger, bryggepenger og fløtmandspenger.

Under samme betingelse kan vidnet for reise, som ikke er foregaat med jernbane eller dampskib, istedenfor godtgjørelse kræve erstatning for nødvendige utlæg. Dog kan det under ingen omstændighet kræve mer end det, som er bestemt for stevnevidner, saaledes beregnet, at vidnet ansees for at ha reist sammen med et andet vidne, naar dette har været mulig.

Kongen kan gi nærmere regler om vidners godtgjørelse for reise med ren.

§ 4. For den tid, som nødvendig gaar med til reisen eller opholdet paa retsstedet, skal vidnerne ha en godtgjørelse av 2 kroner for hvert døgn eller del av et døgn, hvis reisen til retsstedet utgjør mindst 20 km. Desuten skal ethvert vidne, som maa overnatte utenfor hjemmet, ha 1 krone for hver nat.

Naar retten i henhold til lov har utvidet et vidnes møtepligt, eller naar reisen og opholdet paa retsstedet tar over en uke, kan godtgjørelsen efter rettens skjøn forhøies. Men den maa ikke overstige 5 kroner pr. døgn.

§ 5. Naar et vidne ikke har krav paa godtgjørelse efter § 4 første punktum, kan retten tilkjende det erstatning for utlæg og tapt arbeidsfortjeneste, hvis særlige grunde, saasom vidnets kaar eller retsmøtets langvarighet, taler for det.

Vidnet kan dog ikke tilkjendes mer end 2 kroner dagen.

§ 6. Har et vidne paa grund av legemsfeil, sygdom, alder eller svakelighet trængt ledsager, faar ogsaa denne godtgjørelse efter §§ 2—5.

§ 7. Den reisegodtgjørelse, som vidnerne skal ha efter § 3 og § 4, første led, utbetales forskudsvis av statskassen, hvis ikke andet er bestemt. Kongen gir nærmere forskrifter om utbetalingen.

§ 8. Naar offentlige tjenestemænd møter som vidner for at forklare sig om forhold, som vedkommer deres tjeneste, skal de ha den skyss- og kostgodtgjørelse, som ellers er fastsat for deres stilling.

§ 9. Fast opnævnte sakkyndige skal for fremmøte i retten ha den skyss- og kostgodtgjørelse, som ellers er fastsat for deres embede eller bestilling. 21 juli. Nr. 2.

Andre opnævnte sakkyndige skal ha den reisegodtgjørelse, som er fastsat i lovgivningen angaaende offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse.

§ 10. Opnævnte sakkyndige, som ikke har fast løn, skal foruten reisegodtgjørelse ha en godtgjørelse for sin tjenstgjøring. Denne fastsætter retten for hver enkelt sak efter nærmere regler, som Kongen gir. Er betalingen lovbestemt, foretar retten ingen fastsættelse; dog kan den forhøie den lovbestemte betaling i overensstemmelse med de regler, Kongen gir, hvis den sakkyndiges tjenstgjøring har krævet særlig arbeide eller tidsanvendelse eller særlige fagkundskaper.

I andre saker end tvistemaal og private straffesaker kan ogsaa sakkyndige, som ikke er opnævnt, efter omstændighetene tilkjendes saadan godtgjørelse som ovenfor nævnt.

Naar godtgjørelsen er fastsat av andre domstoler end Høiesteret, er den gjenstand for revision og kan forandres av vedkommende regjeringsdepartement. I tvistemaal og private straffesaker foretages denne revision bare efter begjæring av den sakkyndige eller av vedkommende part, medmindre denne har faat fri sakførsel.

§ 11. Naar en, som ikke er part under et tvistemaal, maa fremlægge eller gi adgang til skriftlige bevis eller andre ting, som er i hans besiddelse, skal vedkommende part erstatte ham de utgifter, som er forbundet med det. Paa forlangende skal beløpet utredes forskudsvis.

§ 12. Ethvert krav paa godtgjørelse efter denne lovs §§ 2—8 eller § 11 falder bort, hvis det ikke er fremsat inden 6 maaneder efter vedkommende retsmøte.

Krav paa godtgjørelse efter § 10 falder bort, hvis det ikke er fremsat inden 6 maaneder efter avslutningen av den sakkyndiges tjenstgjøring.

Slutningsbestemmelse.

Tiden for denne lovs ikrafttræden fastsættes ved særskilt lov.

Lov *)[1]) om forandring i lov om rettergangsmaaten i militære straffesaker av 29 mars 1900 § 142; jfr. lov av 22 mai 1902. 21 juli. Nr. 3.

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St. besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 65. Indst. O. nr. 101. St.tid., forh. i Ot. s. 613—614; i Lt. s. 188.

21 juli. Nr. 3.

I.

I lov om rettergangsmaaten i militære straffesaker av 29 mars 1900 § 142, jfr. lov av 22 mai 1902, tilføies som 3dje led:

Straffens skjærpelse i krigstid kommer her ikke i betragtning.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

21 juli. Nr. 4.

Lov *)[1][2] om anvendelse av Fogedembedsgaardsfondets midler.

De gjældende bestemmelser angaaende civile embedsgaarder skal ikke være til hinder for, at Fogedembedsgaardsfondets midler anvendes til fordel for embeder, tilhørende det almindelige civile embedsverk, efter Kongens nærmere bestemmelse.

21 juli.

Kongelig resolution*), hvorved det i forbindelse med sanktion av foranstaaende lov nr. 4 er bestemt, at dispositionsretten over Fogedembedsgaardsfondets midler overføres til Justisdepartementet, og at det skal høre under nævnte departement at træffe de forføininger, som overhodet foranlediges ved emanationen av loven.

21 juli. Nr. 5.

Lov *)[3] om øket erstatning for sjøfolk ved krigsulykke.

§ 1. Ved beregningen av skadebøter for de ulykker, som indgaar under lov om ulykkesforsikring for sjømænd av 18 august 1911 med tillægslov av 30 juli 1915, og som er forvoldt eller forvoldes ved den nu paagaaende krig, skal hver av de i nævnte lovs § 11 opførte lønningssatser forhøies med kr. 1 000,00.

Det herved bevirkede tillæg i skadebøterne utredes av Riksforsikringsanstalten i forbindelse med de ordinære skadebøter efter loven.

§ 2. Er vedkommende fartøi forsikret i den ved lov av 21 august 1914 oprettede gjensidige forsikringsindretning »Krigsforsikringen«, skal der av denne forsikring for hver under sjømandsforsikringen indgaaende person, som rammes av saadan ulykke som i § 1 nævnt, yderligere utbetales en erstatning én gang for alle stor kr. 5 000,00 ved dødsfald eller hel invaliditet og en forholdsmæssig del av dette beløp beregnet efter tapet av erhvervsevne ved delvis invaliditet.

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St. besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 61. Indst. O. nr. 97. St.tid., forh. i Ot. s. 609; i Lt. s. 182.

[2]) Jfr. love av 25 august 1848, 14 juni 1851 og 14 mai 1872, kfr. lov nr. 5 av 21 juli 1894.

[3]) St. besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 55. Indst. O. nr. 83. St.tid., forh. i Ot. s. 573—577; i Lt. s. 189.

Denne skadebot utbetales til den eller de erstatningsberet- 21 juli.
tigede efter sjømandsforsikringsloven. Er der ved dødsfald flere Nr. 5.
erstatningsberettigede, fordeles beløpet mellem dem efter forholdet mellem de aarlige livrentebeløp, de bestemmes at skulle oppebære efter nævnte lov.

Den heromhandlede pligt paahviler ogsaa »Krigsforsikringen« med hensyn til krigsulykker, som er indtruffet mellem 1 august 1914 og nærværende lovs ikrafttræden, forsaavidt vedkommende fartøi paa ulykkestiden var forsikret i samme.

Dersom nogen erstatningsberettiget allerede har faat erstatning av vedkommende skibs rederi enten direkte eller ved forsikring tegnet av rederiet, kommer saadan erstatning til fradrag i opgjøret.

§ 3. Krav paa erstatning efter denne lovs § 2 avgjøres av Riksforsikringsanstalten. Dennes avgjørelser kan indankes til prøvelse av Riksforsikrings-appelkommissionen overensstemmende med bestemmelserne i § 25 i lov om ulykkesforsikring for sjømænd.

Erstatningen blir at utrede uten hensyn til, om den enkelte reise, hvorunder ulykken indtræffer, ikke er godkjendt av krigsforsikringens styre (jfr. lov av 16 juli 1915 § 9), naar vedkommende skib er forsikret i krigsforsikringen.

§ 4. Utgiftene ved den i § 2 omhandlede erstatning utlignes efter »Krigsforsikringens« ophør paa de forsikrede fartøier overensstemmende med bestemmelserne i § 10 i lov av 16 juli 1915 om forsikring av norske fartøier mot krigsfare.

§ 5. De efter sjømandsforsikringsloven forsikrede personer, som er beskjæftiget paa fartøier, som ikke er forsikret i »Krigsforsikringen«, er med hensyn til den i § 2 omhandlede erstatning fra denne lovs ikrafttræden forsikret i Riksforsikringsanstalten (sjømandsforsikringen).

Utgiftene ved denne forsikring dækkes ved en tillægspræmie, som utlignes paa vedkommende fartøier, herfra dog undtat fartøier i indsjø- og elvetrafik.

Erstatningspligt efter første led paahviler ogsaa Riksforsikringsanstalten med hensyn til krigsulykker, som er indtruffet mellem 1 august 1914 og nærværende lovs ikrafttræden, forsaavidt erstatningen ikke utredes av »Krigsforsikringen« efter § 2, næstsidste led.

»Krigsforsikringen« er til enhver tid pligtig til at bistaa Riksforsikringsanstalten med de fornødne opgaver over fartøier, som ikke er krigsforsikret.

Forøvrig gjælder bestemmelserne i sjømandsforsikringsloven, forsaavidt ikke andet er fastsat i denne lov.

§ 6. Det i § 2 omhandlede erstatningsbeløp utredes forskudsvis av Riksforsikringsanstalten.

21 juli. Nr. 5.

Ved utbetalingen av erstatninger efter denne lovs §§ 2 og 5 kommer lov om ulykkesforsikring for fiskere av 8 august 1908 § 7, 1ste og 2det led, tilsvarende til anvendelse.

§ 7. Fordringer paa erstatning efter denne lovs §§ 2 og 5 eller tilstaat erstatning, som i henhold til lovens bestemmelse endnu ikke er stillet til den berettigedes fri raadighet, kan ikke med retsvirkning avhændes, pantsættes eller gjøres til gjenstand for arrest, eksekution eller utpantning undtagen for formues- og indtægtsskat til stat og kommune.

§ 8. Erstatning efter §§ 2 og 5 utredes ved dødsfald ogsaa for svenske og danske undersaatter uten hensyn til, at disse ifølge sin nationalitet ikke omfattes av sjømandsforsikringsloven. Skadeboten kr. 5 000,00 fordeles blandt vedkommendes efterlatte efter hans hjemlands lovgivning.

§ 9. Denne lov er midlertidig og træder i kraft straks.

21 juli. Nr. 6.

Lov*)[1] om foranstaltninger mot bipest m. v.

§ 1. Kongen avgjør, hvilke sygdomme skal henregnes til bipest. Kongen kan likeledes bestemme, at denne lov ogsaa skal gjælde andre smitsomme bisygdomme.

§ 2. Medmindre Kongen anderledes bestemmer, fører den biavlsforening, som vedkommende departement til enhver tid bemyndiger til det, under departementets kontrol den umiddelbare ledelse av kampen mot bipest. Den ansætter i dette øiemed tilsynsmænd med kyndighet i sygdommens behandling og leder deres arbeide efter en av departementet godkjendt plan. Tilsynsmændene autoriseres av departementet og har at rette sig efter de til enhver tid gjældende instrukser, som likeledes maa godkjendes av departementet. Foreningen avgir hvert aar indberetning om sin virksomhet og om resultaterne av den samt indsender regnskap.

§ 3. Er bi angrepet av bipest eller av nogen smitsom sygdom, som kan befrygtes at være bipest, skal eieren snarest mulig melde det til lensmanden paa landet og politimesteren i byene eller til nærmeste offentlige landbruks- eller havebruksfunktionær eller til en av de foran nævnte tilsynsmænd. Om mulig bør anmeldelsen ledsages av prøver til undersøkelse. Den, som har tat mot anmeldelsen, sender den straks videre til vedkommende biavlsforening. Han kan paaby midlertidige foranstaltninger, som er uomgjængelig nødvendige for at hindre sygdommen i at gripe om sig.

§ 4. De i § 3 nævnte funktionærer, statsentomologen samt enhver, som av vedkommende departement bemyndiges til

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St. besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 51. Indst. O. nr. 91. St.tid., forh. i Ot. s. 597—599; i Lt. s. 189.

det, har ret til at undersøke enhver bigaard, hvor de har mistanke om, at der er bipest, samt til at ta med prøver til undersøkelse. Er distriktet i medhold av § 6 erklært smittet av bipest, har de samme ret, selvom saadan mistanke ikke foreligger. Negter eieren dem adgang, kan de om fornødent paakalde politiets hjælp. Sidste punktum i foregaaende paragraf finder tilsvarende anvendelse. 21 juli. Nr. 6.

§ 5. Findes nogen bigaard pestsmittet, kan den av vedkommende biavlsforening utsendte tilsynsmand paalægge eieren at træffe de foranstaltninger og iagtta de forholdsregler, som han finder nødvendige til helbredelse av biene og forebyggelse av smitte. Tilintetgjørelse av bier, bimateriel eller andre gjenstande maa kun finde sted, hvor helbredelse eller betryggende desinfektion maa ansees umulig eller uforholdsmæssig vanskelig og bare efter særskilt bemyndigelse av vedkommende biavlsforening. Eieren pligter at yde tilsynsmanden den fornødne hjælp under hans arbeide i bigaarden samt med desinfektionen og i tilfælde tilintetgjørelsen. Utlæg til bekjæmpelsesmidler, saasom sprøitevæsker, desinfektionsstoffe og lignende, kan helt eller delvis erstattes efter bestemmelse av vedkommende departement. Derimot vil der som regel ikke kunne tilstaaes godtgjørelse for arbeide eller erstatning for de øvrige foranstaltninger, som træffes i medhold av nærværende paragraf, medmindre omkostningene ved iverksættelsen av de givne paabud er særlig store i forhold til vedkommendes økonomiske evne, eller hvor det gjælder tilintetgjørelse av bier og gjenstande, som ikke er smittet. Godtgjørelse eller erstatning tilstaaes dog i intet tilfælde, saafremt skadelidte ved indførsel fra utlandet av smittede bier eller gjenstande, ved overtrædelse av givne forholdsregler eller paa anden maate selv har foraarsaket skaden.

Ethvert krav paa godtgjørelse for utlæg eller arbeide eller paa erstatning fortapes, hvis det ikke er fremsat for departementet eller en av de i § 3 omhandlede funktionærer inden 6 maaneder, efterat utlægget, arbeidet eller skaden har fundet sted.

§ 6. Kongen kan erklære et nærmere avgrænset omraade for smittet av bipest.

Inden saadant omraade er det forbudt:

a. at sælge, flytte bort, bortgi samt leie og laane bort bifamilier, sværmer og brukte biboliger — med eller uten voksbygning — uten tilladelse av vedkommende biavlsforening eller en av dens tilsynsmænd,
b. at avle bidronninger til salg,
c. at bruke fôrkopper i det fri eller at la rammer, honningbeholdere og andre gjenstande, som kan overføre smitte, staa slik til, at biene kan faa adgang til dem,

21 juli. Nr. 6.

d. at la utdøde biboliger med tavlebygning staa i det fri.

Derhos kan Kongen utfærdige yderligere forskrifter for at bekjæmpe og forebygge utbredelse av pesten.

§ 7. Kongen kan fatte beslutning om, at en eller flere av bestemmelserne i foregaaende paragraf ogsaa skal gjælde i distrikt, hvor bipest er konstatert, men som ikke er erklært pestsmittet.

§ 8. Kongen kan forby eller fastsætte nærmere vilkaar for indførsel fra fremmede land av bier og gjenstande, som kan overføre bipest.

§ 9. Undlater bieier at utføre det, som ifølge denne lov paaligger ham eller er ham paalagt, kan vedkommende tilsynsmand la det utføre for hans regning. Beløpet kan drives ind ved utpantning.

§ 10. Den i § 5 omhandlede godtgjørelse og erstatning samt de øvrige utgifter, som er forbundet med gjennemførelsen av denne lov, utredes av statskassen.

Vedkommende departement bestemmer, hvor meget vedkommende biavlsforening hvert aar kan anvende til administrationsutgifter.

§ 11. Denne lovs bestemmelser gjælder. saa langt de passer, ogsaa for den, som har bier i røgt, leie, varetægt eller anden besiddelse.

§ 12. Kongen kan bestemme, at den virksomhet, som ifølge denne lov kan tillægges en biavlsforening og dens tilsynsmænd, helt eller delvis skal utøves ved offentlige tjenestemænd.

§ 13. Overtrædelse av denne lov eller de med hjemmel av den utfærdigede bestemmelser og paalæg straffes med bøter.

§ 14. Denne lov træder i kraft straks.

21 juli. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om foranstaltninger mot bipest m. v. av 21 juli 1916 § 1 bestemmes, at følgende sygdomme indtil videre blir at henregne til bipest:

Yngelsyken eller bilarvens tarmsyke, som foraarsakes av Bacillus Brandenburgiensis eller larvae, yngelraaten eller bilarvens tarmraate, som foraarsakes av Streptococcus apis, og yngelpesten eller bilarvens tarmpest, som foraarsakes av Bacillus alvei.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

21 juli. Nr. 7.

Lov*)[1] om anlæg av kommunal kloak.

§ 1. Naar en kommune eller bygningskommune[2]) trænger kloak til bortledning av grundvand, overvand, urent vand, an-

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St. besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 52. Indst. O. nr. 95. St.tid., forh. i Ot. s. 599; i Lt. s. 189.

[2]) Kfr. lov av 20 august 1915 (nr. 10) om forandr. i lov indeh. adskillige bestemm. om bygn.væsenet m. v. av 17 juni 1869 § 4.

dre væsker og avløpsstoffe, og det findes nødvendig at føre anlægget over fremmed grund, kan Kongen gi tilladelse til mot erstatning efter skjøn at kræve avstaat dertil fornøden grund, bebygget som ubebygget, saavelsom til at paalægge de eiendomsbyrder, som foretagendet maatte medføre. 21 juli. Nr. 7.

Anlægget blir at fremme efter en av Kongen samtidig med tilladelsen approbert plan.

§ 2. Bestemmelserne i lov om rettergangsmaaten i saker angaaende tvungen avstaaelse av grund av 10 mai 1860 §§ 1—4 finder anvendelse paa avstaaaelser i henhold til denne lov.

Hvor det paa grund av omstændighetene findes hensigtsmæssig, at skjøn og takster vedkommende anlæg efter denne lov utføres ved dertil av Kongen særskilt opnævnte mænd, kan dette fastsættes ved tilladelsen til foretagendets utførelse. — Kongen fastsætter i saa fald tillike mændenes antal.

Omkostningene ved skjønnet blir den erstatningsberettigede uvedkommende. Dog skal han utrede omkostningene ved overskjøn, som er forlangt av ham, og som gaar ham imot. Hvorvidt dette er tilfældet, avgjøres av overskjønsmændene.

§ 3. Bygningslovgivningens bestemmelser om kloakers anlæg [1]) skal vedbli at gjælde, hvor nærværende lovs bestemmelser ikke kommer til anvendelse.

Lov *)[2]) om forandringer i lov om Norges Bank av 23 april 1892 med tillægslove. 21 juli. Nr. 8.

I.

Følgende paragraffer i lov om Norges Bank av 23 april 1892 skal for fremtiden lyde saaledes:

§ 2. Banken har et indbetalt grundfond paa fem og tyve millioner kroner, hvilket efter beslutning av repræsentantskapet i forening med direktionen kan forøkes indtil 50 millioner kroner. Desuten har banken et reservefond (jfr. § 40, ltr. b). Til indtægt for dette opføres i tilfælde det ved utvidelsen av grundfondet som kursavanse indvundne overskud.

§ 9. Banken kan utgi sedler for et beløp, der svarer til dens beholdning av guld, og desuten for et beløp av indtil 70 millioner kroner.

§ 10. Bankens guldbeholdning (jfr. § 9) bestaar av:

a. myntet og umyntet guld i bankens eget verge eller beroende for dens regning i det offentlige myntverk;

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) Se bygningslov av 27 juli 1896 (nr. 15) §§ 29 og 30, Kristiania bygningslov av 26 mai 1899 (nr. 3) §§ 38 og 39, Bergens bygningslov av 19 april 1899 §§ 41 og 42 samt Trondhjems bygningslov av 11 juni 1906 (nr. 3) §§ 46 og 47.

[2]) St. besl. 11 juli. Se Ot. prp. nr. 54. Dok. nr. 49. Indst. O. XV. St.tid., forh. i Ot. s. 599—608; i Lt. s. 189.

21 juli. Nr. 8.

b. ikke rentebærende tilgodehavende hos statsbanker i de land, med hvilke Norge har konvention om fælles myntsystem, indtil et beløp av 6 millioner kroner;

c. yderligere tilgodehavende hos disse banker og hos andre utenlandske bankforbindelser indtil et beløp, svarende til halvdelen av den under a omhandlede beholdning.

§ 11. Skulde det ved de opgjør, som banken vil ha at avgi (§ 37), vise sig, at der er i omløp et større beløp i sedler end efter § 9 tillatt, skal banken straks indsende forklaring til vedkommende regjeringsdepartement om aarsaken til overskridelsen, hvorhos den av det beløp, hvormed seddelutstedelsesretten er overskredet, har at erlægge til statskassen en avgift av 6 pct. aarlig, stigende med $^1/_2$ pct. for hver maaned, hvori overskridelsen maatte vedvare utover den nærmest følgende maaneds utgang. Avgiften beregnes av de beløp, som overskridelsen utgjør ved hvert av de ovennævnte opgjør, og for den tid, som er forløpet siden næstforegaaende opgjør.

Under forhold som omhandlet i § 7, sidste passus, eller under andre særlige ekstraordinære forhold kan Kongen nedsætte avgiften.

§ 19. Banken er forpligtet til uten godtgjørelse og uten utgift for det offentlige:

a. at motta staten og de offentlige fonds tilhørende indtægter og at besørge deres utbetalinger samt i det hele at overta statens pengeomsætninger, dog uten at staa i forskud;

b. at motta til opbevaring og forvaltning staten og de offentlige fonds tilhørende eller overfor samme deponerte værdipapirer og andre værdigjenstande;

c. at utføre saavel ved hovedsætet som ved avdelingene den statskassen paahvilende ind- og utveksling av skillemynt, herunder indbefattet forsendelse av skillemynt til offentlige betjenter samt private personer og institutioner m. v.

Nærmere forskrifter angaaende disse forpligtelser og det i den anledning fornødne regnskapshold gives av Kongen.

Hvorvidt og i tilfælde hvilken rente der skal svares av de i banken indestaaende offentlige midler, fastsættes i mangel av overenskomst mellem vedkommende regjeringsdepartement og bankens direktion av bankens repræsentantskap.

§ 40. Av resten utredes:

a. til aktieeierne 6 pct. av aktiernes paalydende;

b. derefter indtil 10 pct. av det tilbakeværende beløp til reservefondet, forsaavidt det utgjør mindre end $^2/_5$ av aktiekapitalen;

c. av det overskytende halvdelen til staten og halvdelen til aktieeierne, indtil disses samlede utbytte utgjør 9 pct.;

d. av resten $^4/_5$ til staten og $^1/_5$ til aktieeierne. 21 juli.

Hvad der av det aktieeierne tilfaldende utbytte ikke utgjør $^1/_{10}$ pct. av grundfondet, skal overføres til et reguleringsfond, hvis størrelse ikke maa overstige $^1/_{20}$ av grundfondet. Saafremt aktieeiernes utbytte maatte overstige 9 pct., kan den overskytende del av dette aktieeiernes utbytte efter beslutning av repræsentantskapet helt eller delvis henlægges til reguleringsfondet. Av det beløp, som til enhver tid maatte indestaa paa dette fond, kan efter lignende beslutning anvendes, hvad der maatte ansees passende til forøkelse av aktieeiernes utbytte, dog saaledes, at dette ved en saadan forøkelse ikke kommer til at overstige 8 pct. Forsaavidt aarsindtægten med tilskud fra reguleringsfondet ikke maatte være tilstrækkelig til at gi aktieeierne et utbytte av 6 pct., blir det manglende at tilskyte av reservefondet, forsaavidt det kan ske, uten at fondet synker under $^1/_3$ av aktiekapitelen. Utbytte utbetales kun efter avskrivning paa aktiebrev eller mot kupons. Nr. 8.

II.

Nærværende lov træder i kraft straks.

Ved fordelingen mellem staten og aktieeierne av bankens overskud i 1916 blir reglerne i lov av 19 juli 1912 § 40 at anvende, forsaavidt angaar overskuddet i 1ste halvaar 1916, og reglerne i nærværende lov, forsaavidt angaar overskuddet i 2det halvaar 1916. Hvert halvaars overskud ansættes til halvparten av aarets samlede overskud. Aktieeiernes halvaarsanparter blir at sammenlægge, hvorefter der fastsættes en samlet utbytteprocent for det hele aar under iagttagelse av reglerne i nærværende lovs § 40, sidste passus.

Lov*)[1]) om kjøp paa avbetaling. 21 juli.

§ 1. Ved kjøp paa avbetaling forstaaes i denne lov et kjøp, hvor det er avtalt, at kjøpesummen skal betales avdragsvis, og at ett eller flere avdrag først skal betales, efterat tingen er overgit til kjøperen, og hvor sælgeren har forbeholdt sig ret til at ta tingen tilbake, hvis kjøperen ikke opfylder sine forpligtelser, eller har forbeholdt sig eiendomsret til tingen, indtil betalingen helt eller delvis er erlagt. Nr. 9.

Om forholdet er kaldt leie, eller betalingen ellers er betegnet som vederlag for bruk av tingen, ansees det allikevel som kjøp paa avbetaling, hvis det er meningen, at mottageren skal bli eier av tingen.

Loven kommer bare til anvendelse, naar kjøpet gjælder løs-

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St.besl. 15 juli. Se Ot. prp. nr. 36. Indst. O. XI. St.tid., forh. i Ot. s. 549—567, 668; i Lt. s. 180—181, 189.

21 juli. Nr. 9.

øre, og summen av alle avdrag (avbetalingsprisen) ikke er over kr. 6 000,00.

§ 2. Sælgeren kan ikke gjøre gjældende en avtalt særlig retsvirkning av kjøperens undladelse av at betale, hvad han skylder, saasom ret til at ta tingen tilbake eller til at forlange betaling av avdrag, som ellers ikke vilde være forfaldt, hvis ikke kjøperen i 14 dage har skyldt og fremdeles skylder enten det sidste avdrag eller et avdrag, som utgjør mindst en tiendedel av avbetalingsprisen [1]), eller to eller flere avdrag, som tilsammen utgjør mindst en tyvendedel av den.

Sælgeren kan i intet tilfælde gjøre gjældende nogen avtalt særlig retsvirkning av kjøperens undladelse av at opfylde sine forpligtelser, saafremt retsvirkningen efter de foreliggende forhold vilde være aapenbart ubillig.

§ 3. Vil sælgeren ta tingen tilbake, skal ved opgjøret mellem parterne kjøperen godskrives den værdi, tingen har [2]) paa den tid, den blir tat tilbake.

§ 4. Sælgeren kan paa sin side godskrive sig:

a. de avdrag, som er forfaldt, men endnu ikke betalt paa den tid, tingen blir tat tilbake,
b. en saa stor brøkdel av de avdrag, som endnu ikke er forfaldt, som kontantprisen utgjør av avbetalingsprisen [1]), samt i tilfælde
c. de omkostninger, som har været nødvendige for at faa tingen tilbake.

Ved anvendelsen av denne regel regnes avdrag, som alene er forfaldt, fordi kjøperen har misligholdt sine forpligtelser, som ikke forfaldt. Ved kontantprisen forstaaes den pris, tingen kunde være kjøpt for mot kontant betaling paa den tid, kjøpet blev sluttet. Oplyses det ikke, hvor stor kontantprisen er, ansees den for at utgjøre ni tiendedele av avbetalingsprisen.

Er avbetalingsprisen [1]) aabenbart urimelig i forhold til den værdi, tingen hadde, da avtalen blev sluttet, kan kjøperen forlange, at der istedenfor de beløp, som er nævnt under a og b, godskrives sælgeren en rimelig avbetalingspris med fradrag av de avdrag, som alt er betalt.

§ 5. Er tingens værdi paa den tid, den blir tat tilbake, større end det beløp, sælgeren kan godskrive sig efter § 4, kan han ikke ta tingen tilbake, uten at han samtidig betaler det, som kjøperen faar tilgode efter opgjøret [3]).

Er tingens værdi mindre end sælgerens fordring efter § 4, kan sælgeren ikke kræve mer end forskjellen.

---

[1]) Se § 1, tredje led.
[2]) Se § 12, andet led.
[3]) Jfr. dog § 13.

§ 6 [1]). Har sælgeren forlangt tingen tilbake, kan kjøperen gjøre op sit mellemværende med ham ved at betale det, som skal godskrives sælgeren efter § 4. Gjør han det, beholder han tingen. 21 juli. Nr. 9.

Har sælgeren alt faat tingen tilbake, har kjøperen i fjorten dage ret til at løse den ind mot at betale det, som sælgeren har tilgode efter § 4. Har sælgeren betalt noget i henhold til § 5, første led, maa kjøperen ogsaa betale det tilbake.

§ 7 [1]). Forlanger sælgeren tilbake flere ting, som er solgt underett, har kjøperen ret til at ta ut en eller flere av tingene efter eget valg mot at betale sælgerens tilgodehavende efter § 4 med fradrag av værdien (jfr. § 3) av den eller de ting, som sælgeren efter dette faar tilbake. Er værdien av denne eller disse ting større end sælgerens fordring efter § 4, kan sælgeren ikke ta den (dem) tilbake uten samtidig at betale forskjellen.

Har sælgeren alt faat tingene tilbake, kan kjøperen benytte sin ret efter foregaaende led ved indløsning overensstemmende med § 6, andet led. Værdien av den eller de ting, som kjøperen ikke indløser, blir da at trække fra det beløp, som kjøperen skal betale efter § 6, andet led.

Kjøperen kan dog ikke gjøre gjældende sin ret efter nærværende paragraf, hvis de ting, som vilde bli igjen, har slik sammenhæng med de ting, som han ønsker at ta ut, at de vilde tape væsentlig i værdi ved at bli skilt fra dem.

§ 8. Har sælgeren forbeholdt sig, at kjøperens ret efter et kjøp paa avbetaling skal være betinget av, at han opfylder sine forpligtelser efter et andet avbetalingskjøp, kan kjøperen forlange, at reglerne i § 2, første led, anvendes, som om der bare forelaa ett kjøp.

§ 9. Er det avtalt, at gjenstaaende avdrag skal være forfaldt, hvis kjøperen undlater at opfylde sine forpligtelser, og forlanger sælgeren med hjemmel av denne avtale avdragene betalt, beregnes hans fordring efter reglerne i § 4.

§ 10. Vil sælgeren ta tingen tilbake, kan han forlange utlevering efter reglerne i §§ 11—13 uten søksmaal og dom.

§ 11. Utleveringen foretages av den myndighet, som eksekutionsforretningene hører under [2]). Begjæringen om utlevering skal være skriftlig og indeholde en beregning over, hvad sælgeren mener, han kan godskrive sig efter reglerne i § 4. Bestyreren berammer tid og sted for forretningen og gir begjæringen paategning om det. Derefter forkynder sælgeren begjæringen for kjøperen med varsel som for forliksklager bestemt [3]).

---

[1]) Se § 15.
[2]) Se lov (nr. 5) av 21 juli 1894 § 3 b.
[3]) Se lov av 4 juni 1892 § 20.

21 juli. Nr. 9.

Findes det betænkelig at gi kjøperen varsel, eller kan forkyndelse overensstemmende med lov av 4 juni 1892 § 4 eller § 5 ikke iverksættes, blir forretningen paa sælgerens begjæring at sætte, uten at kjøperen er stevnt. Forretningen kan imidlertid i saa fald alene fremmes, dersom kjøperen er tilstede. Er han ikke tilstede, kan bestyreren beslutte, at tingen skal tages i forvaring av ham eller av en tredjemand, som han opnævner. Forretningen utsættes til en bestemt tid, mindst 14 dage derefter, og til denne skal bestyreren varsle kjøperen gjennem skriftlig meddelelse, som han paa stedet leverer til nogen, som kan ta mot forkyndelse for kjøperen efter lov av 4 juni 1892 § 5; kan dette ikke ske, blir meddelelsen at opslaa eller efterlate paa stedet, og desuten av sælgeren at forkynde for kjøperen overensstemmende med lov av 4 juni 1892 § 4 eller § 5, hvis dertil er anledning. Forretningen blir derefter at fremme, enten kjøperen møter eller ikke.

§ 12. Forretningens bestyrer mægler forlik mellem parterne, hvis begge er tilstede. Møter ikke kjøperen, skal bestyreren vareta hans interesser under forretningen.

Enes ikke parterne om tingens værdi (§ 3), fastsættes den ved skjøn [1]) av forretningens bestyrer i forening med vidnerne. Finder bestyreren det paakrævet, kan han som vidner tilkalde to mænd, som er opnævnt overensstemmende med lagrettesloven § 19 eller § 23; sidstnævnte lovbestemmelse skal anvendes, naar det begjæres av begge parter.

§ 13. Gjør kjøperen indsigelse mot utleveringen, kan den bare foregaa, hvis bestyreren finder, at indsigelsen er aapenbart grundløs.

Er der tvist om, hvorvidt sælgeren skal betale noget i henhold til § 5, første led, eller om, hvor meget han skal betale, kan dog forretningen fremmes, hvis sælgeren deponerer en saa stor sum hos bestyreren, som denne fastsætter. Finder bestyreren saken tilstrækkelig oplyst, kan han derefter uten videre forhandling avgjøre, hvem som skal ha det deponerte beløp. I motsat fald berammer bestyreren samtidig et nyt møte til en bestemt tid mindst 14 dage derefter, hvortil kjøperen, om han ikke har møtt, varsles saaledes som i § 11, næstsidste punktum, bestemt. I dette møte kan parterne nærmere begrunde sine paastande, hvorefter bestyreren avgjør, hvem som skal ha det deponerte beløp. Er eksekutionsforretningene henlagt til nogen anden end underdommeren [2]), kan den part, som er misfornøiet med avgjørelsen, indbringe den til prøvelse for underretten paa det sted, hvor forretningen er holdt. Saken maa

[1]) Se § 18.
[2]) Se § 11.

inden 14 dage efter avgjørelsen paastevnes til første eller andet ting, hvortil lovlig varsel kan gives. Retten anstiller forliksmægling, hvis begge parter er tilstede. Nye bevisligheter kan for retten altid anbringes, nye indsigelser bare, forsaavidt de ikke strider mot nogen erkjendelse, som uttrykkelig er avgit under utleveringsforretningen og tilført dens protokol. Hører eksekutionsforretningene under underdommeren, gaar anken til overretten. De vanlige procesregler kommer i saa fald til anvendelse. 21 juli Nr. 9.

Det deponerte beløp blir ikke at utbetale, før endelig avgjørelse er truffet.

§ 14. Overskjøn [1]) kan forlanges, hvis avbetalingsprisen er større end kr. 200,00. Det bestyres av dommeren og avgives av 4 mænd, som er opnævnt paa vanlig maate. Stevning maa være forkyndt for den anden part inden en maaned, efterat utleveringsforretningen er sluttet. Sælgeren kan ikke tilstevne overskjøn, hvis han ikke under forretningen har avgit erklæring om, at han vil gjøre det. Avgir han slik erklæring, kan bestyreren bestemme, at tingen ikke skal utleveres til ham, men at den skal tages i forvaring av bestyreren eller av en tredjemand, som han opnævner. Slik bestemmelse kan bestyreren ogsaa træffe, hvis kjøperen paa stedet erklærer, at han vil forlange overskjøn.

Bestyreren skal inden forretningens slutning gjøre kjøper og sælger opmerksom paa følgerne av, at de ovennævnte erklæringer avgives eller undlates.

Omkostningene ved overskjønnet bæres av den part, som det gaar imot; hvem det er, avgjør overskjønsmændene.

§ 15. Vil kjøperen benytte sin ret efter § 6 eller § 7 til at løse ind ting, som sælgeren har faat tilbake, kan han forlange utlevering uten dom. Reglerne i §§ 11, 12 og 14 faar tilsvarende anvendelse.

Er det tvist om, hvor meget kjøperen skal betale efter § 6, andet led, jfr. § 7, kan utlevering ske, naar han foruten at betale, hvad han mener at skylde, deponerer en saa stor sum hos bestyreren, som denne bestemmer.

Denne tvist avgjøres paa den maate, som er foreskrevet i § 13.

Har sælgeren deponert noget i henhold til § 13, andet leds første punktum, skal det utbetales til ham, naar tingen igjen utleveres til kjøperen.

§ 16. Kjøperen kan ikke paa forhaand fraskrive sig rettigheter, som hjemles ham i denne lov.

---

[1]) Se § 18, sidste led.

21 juli. Nr. 9.

Heller ikke kan han paa forhaand gi fuldmagt til at slutte forlik paa hans vegne.

§ 17. Den, som gjør sig en næring av at sælge ting paa avbetaling, kan ikke slutte salg for en lavere avbetalingspris end kr. 500,00, hvis han ikke har tilladelse av politiet til at slutte slike salg.

Tilladelsen kan begrænses til enkelte arter av gjenstande. Den kan kaldes tilbake, hvis den maate, bedriften foregaar paa, eller andre særlige forhold gir grund til at frygte for misbruk.

Negter politiet at gi tilladelse, eller kalder det tilbake en tilladelse, som alt er git, kan avgjørelsen bringes ind for overøvrigheten.

Tilladelse efter denne paragraf fritar ikke for løsning av handelsbrev, saafremt saadant efter handelslovgivningen [1]) kræves til drift av næringen.

§ 18. For de i denne lovs §§ 11, 12 og 13, jfr. § 15, omhandlede utleveringsforretninger med tilknyttet skjøn betales:

a. naar den efter § 12 fastsatte værdi ikke er over kr. 200,00 . . . . . kr. 4,00
b. naar værdien er over kr. 200,00 . . . . . » 6,00

for den første forretningsdag og halvdelen herav for hver av de andre. Skyss- og kostgodtgjørelse beregnes ikke.

Paabegyndes flere forretninger hos samme person paa samme dag, betales fuldt gebyr for den første forretning og halvt gebyr for hver av de andre.

Forannævnte gebyrer beregnes ogsaa, hvis forretningen, efterat ret er sat, negtes fremme eller indstilles.

For berammelse betales intet. For tilsigelse betales kr. 1,00; tilsigelse av samme vidne til flere forretninger samme dag hos samme person regnes som en tilsigelse. For forretningens beskrivelse betales kr. 0,80 pr. ark.

Vidnerne tilkommer kr. 0,80 pr. dag. Uttages de efter lagretteslovens § 23, fastsætter bestyreren deres betaling.

For overskjøn betales gebyrer efter sportelloven [2]), dog saaledes, at overskjønsmændene uten særskilt betaling tilsiges av dommeren i rekommandert brev eller paa anden hensigtsmæssig maate.

§ 19. Denne lov træder i kraft 1 august 1916. Den er bare anvendelig paa avtaler, som sluttes, efterat den er traadt i kraft.

---

[1]) Se lov nr. 3 av 16 juli 1907.
[2]) Se lov nr. 9 av 6 august 1897.

Lov*)[1]) indeholdende forandringer i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslov av 18 september 1909. 21 juli. Nr. 10.

I.

Efternævnte bestemmelser i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 skal herefter lyde saaledes:

§ 1. Til betryggelse for, at de i love og forskrifter opstillede fordringer betræffende skibes sjødygtighet opfyldes, skal norske skibe, der er av registreringspligtig størrelse i henhold til lov av 4 mai 1901 om registrering av skibe, være underkastet saadan kontrol, som nærværende lov bestemmer.

Dog kan loven efter Kongens nærmere bestemmelse i den utstrækning, som maatte ansees paakrævet, ogsaa gives anvendelse paa skibe av mindre drægtighet, end § 1 i nævnte lov fastsætter, paa lægtere og paa fremmede skibe og lægtere i norske havner.

Kontrollen med norske skibe omfatter ethvert forhold, som betinger eller kan indvirke paa et skibs sjødygtighet.

§ 11. Tilsynet har saavidt mulig at holde sig underrettet om den forfatning, hvori de i dets distrikt hjemmehørende skibe og norske skibe, der befarer distriktet, befinder sig, og at skride ind, hvor der maatte findes grund til et indgaaende eftersyn, forat det kan bringes i erfaring, hvorvidt vedkommende skib er i sjødygtig stand og forøvrig utstyrt i overensstemmelse med gjældende love og bestemmelser.

Bygning av skib skal meldes til tilsynet, naar kjølen strækkes. Ved bygning her i landet paahviler meldingspligten bygmesteren (verkstedet), og ved bygning i utlandet rederen (bestilleren). Meldingen sendes nærmeste tilsynsmand.

Det paahviler derhos tilsynet at paase, at de fordringer, som maa stilles til besætningens kvalifikationer og antal, er skedd fyldest i den utstrækning, som skibets beskaffenhet, fartens art og øvrige forhold gjør nødvendig.

§ 16. Er skib forlist eller kondemnert eller forlatt i sjøen, eller er ved en ulykkeshændelse menneskeliv gaat tapt, har eieren eller den bestyrende reder uopholdelig eller senest inden fjorten dage, efterat ulykken er kommet til hans kundskap, herom at gi vedkommende skibsinspektør underretning. Naar et skib befrygtes at være forsvundet, paahviler det endvidere eieren eller den bestyrende reder inden en maaned efter utløpet av den i sjøfartslovens[2]) § 258 fastsatte abandonfrist at meddele vedkommende skibsinspektør underretning herom.

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St.besl. 17 juli. Se Ot. prp. nr. 45. Indst. O. XVI. St.tid., forh. i Ot. s. 579—592; i Lt. s. 190.

[2]) Lov om sjøfarten av 20 juli 1893.

21 juli. Nr. 10.

Naar sjøforklaring i utlandet er avgit for norsk konsul, besørger Sjøfartskontoret i de av vedkommende departement bestemte tilfælde utskrift av forklaringen oversendt vedkommende skibsinspektør.

Naar sjøforklaring er avgit for utenlandsk myndighet, paahviler det vedkommende skibs reder uopholdelig at foranledige utskrift av sjøforklaringen tilstillet vedkommende skibsinspektør.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

21 juli. Nr. 11.

Midlertidig lov*)[1]) angaaende forandring i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslov av 18 september 1909.

I.

§ 35 i lov av 18 september 1909 skal lyde saaledes:

1. Naar skib, hjemmehørende i utlandet, indkjøpes av norsk borger eller norsk selskap, skal dette, uanset bestemmelserne i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 og i lov om registrering av skibe av 4 mai 1901, ikke kunne indføres i det norske skibsregister eller tildeles nationalitetsbevis, medmindre det i »Det Norske Veritas« har klassen A 1, hvis det er av træ, 1 A 1, hvis det er av jern (staal), eller tilsvarende klasser i andre av Kongen anerkjendte besigtelsesinstitutioner. Har skibet saadan klasse for fart i begrænset farvand, kan det bare indkjøpes for anvendelse i begrænset fart.

   Derhos maa skibet efter besigtelse av tilsynet befindes at være sjødygtig samt forskriftsmæssig indrettet og utrustet, forsaavidt angaar de under § 36, 3 nævnte dele.

   Skibe over 20 aar gamle maa ikke indkjøpes fra utlandet.
2. Fartøier, som er bygget til fangst eller fiske paa havet, bjergning, slæpning, isbrytning eller lignende, og som fremdeles skal anvendes til saadant bruk, samt fartøier paa 100 reg. ton brutto og derunder skal uten hinder av bestemmelserne i post 1 kunne indkjøpes, saafremt de efter en av tilsynet anordnet besigtelse findes i fuldt betryggende forfatning.
3. Hvis skibet indkjøpes for at tjene til ophugning eller for at avrigges til lægter og i denne hensigt skal avgaa direkte til Norge, behøver det uanset alder eller klasse kun at kjendes sjødygtig for reisen efter besigtelse av »Det

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St.besl. 17 juli. Se Ot. prp. nr. 45. Indst. O. XVI. St.tid., forh. i Ot. s. 579—591, 592—596; i Lt. s. 190—195.

Norske Veritas« eller to av konsulen opnævnte sakkyndige mænd. 21 juli. Nr. 11.

4. Nærmere forskrifter angaaende besigtelse av skibe, der indkjøpes fra utlandet, fastsættes av Kongen.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

Den provisoriske anordning av 14 december 1915 om forbud mot at kjøpe utenlandske skibe ophæves.

Midlertidig lov*) [1]) om forbud mot salg av skibe til utlandet. 21 juli. Nr. 12.

§ 1. Det skal være forbudt under nogen form at avhænde skib eller part i skib, som er indført i det norske skibsregister [2]), eller for hvilket der er utstedt midlertidig norsk nationalitetsbevis [3]), til utlandet (utenlandsk statsborger, utenlandsk selskap).

§ 2. Vedkommende regjeringsdepartement kan i særlige tilfælde dispensere fra forbudet i § 1.

§ 3. Medmindre tilladelse til avhændelse er git, maa fartøiet ikke utslettes av skibsregistret paa grund av avhændelse til utlandet. Heller ikke maa overdragelse til utlandet av skibspart registreres.

§ 4. Overtrædelse av det i § 1 omhandlede forbud straffes med bøter eller fængsel indtil 6 maaneder, hvorhos det fartøi eller den skibspart, som søkes solgt i strid med forbudet, inddrages til fordel for statskassen. Om hertil ikke er anledning, inddrages fartøiets eller skibspartens værdi hos den skyldige.

§ 5. Denne lov træder i kraft straks.

Den provisoriske anordning av 3 december 1915 om forbud mot salg av fartøier til utlandet ophæves.

Lov*) [4]) indeholdende tillæg til lov av 2 mai 1912 om oprettelse av et lotteri til indtægt for skogsaken og tuberkulosesaken. 21 juli. Nr. 13.

§ 1. Den ved lov av 2 mai 1912 givne tilladelse til at oprette et pengelotteri utvides til at omfatte ogsaa et nyt eller tillægs-lotteri, hvis aarlige indskudssum ikke maa overstige

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St.besl. 17 juli. Se Ot. prp. nr. 45. Indst. O. XVI. St.tid,, forh. i Ot. s. 579—591, 596; i Lt. s. 195.

[2]) Kfr. lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 2 og lov om registrering av skibe av 4 mai 1901.

[3]) Kfr. reglement av 23 juli 1902 vedrør. anvendelsen av lov om registrering av skibe av 4 mai 1901, reglementets 3dje kapitel, samt almindelig norsk konsulatinstruktion av 24 juli 1906 § 79.

[4]) St.besl. 17 juli. Se Ot. prp. nr. 53. Dok. nr. 46. Indst. O. XVII. St.tid., forh. i Ot. s. 616—665; i Lt. s. 195—218.

21 juli. Nr. 13.

kr. 3 200 000,00. Dette lotteri kan organiseres i forbindelse med det i nævnte lov tillatte lotteri eller som et selvstændig lotteri efter Kongens nærmere bestemmelse.

Trækningenes aarlige antal kan sættes til 6.

Dets varighet begrænses til det samme tidspunkt, som er fastsat for det ved lov av 2 mai 1912 tillatte lotteri.

§ 2. Lotteriets overskud anvendes saaledes:

A.

Til støtte av den sceniske kunst:

1. Kr. 300 000,00 tilstaaes Det Norske Teater til anskaffelse av hus. Summen utbetales i løpet av de to første aar, fordelt med en halvdel paa hvert av disse.

B.

Til støtte av det videnskabelige arbeide:

2. Kr. 300 000,00 tilstaaes Bergens museum til videre fremme av dets videnskabelige arbeide. Summen utbetales i løpet av det tredje og fjerde aar, fordelt med en halvdel paa hvert.
3. Kr. 150 000,00 tilstaaes Det kongelige Videnskapsselskap i Trondhjem til et fond til fremme av dets virksomhet. Kr. 100 000,00 tilstaaes Stavanger museum og kr. 50 000,00 Tromsø museum til fond til fremme av deres virksomhet. Summene utbetales i løpet av det femte og sjette aar, fordelt med en halvdel paa hvert.

C.

4. Kr. 1 000 000,00 til de i lov av 2 mai 1912 § 1, post 2, omhandlede fond, idet beløpet deles likt mellem Den norske Nationalforening mot Tuberkulose og Norske Kvinders Sanitetsforening. Beløpet blir at utbetale med $^1/_{11}$ i hvert av de 11 aar, hvori lotteriet skal bestaa.
5. Resten anvendes til kornmagasinering, kornavlens fremme og landets opdyrkning efter Stortingets nærmere bestemmelse.

§ 3. Forældede gevinster tilfalder det i § 2 nr. 5 nævnte formaal.

§ 4. Forøvrig blir de i lov av 2 mai 1912 givne forskrifter gjældende ogsaa for et ved denne lov oprettet lotteri.

21 juli. Nr. 14.

Lov*)[1]) indeholdende forandring i lov om døve, blinde og aandssvake barns undervisning og om pleie- og arbeidshjem for ikke dannelsesdygtige aandssvake av 4 juni 1915.

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St.besl. 18 juli. Se Ot. prp. nr. 27. Indst. O. nr. 94. St.tid., forh. i Ot. s. 666; i Lt. s. 218.

I.

21 juli. Nr. 14.

§ 3 i lov om døve, blinde og aandssvake barns undervisning og om pleie- og arbeidshjem for ikke dannelsesdygtige aandssvake av 4 juni 1915 skal lyde saaledes:

Berettiget til optagelse i og ophold ved de skoler, som omhandles i de foregaaende paragraffer, er:

Døve barn mellem det fyldte 7de og det fyldte 18de aar.

Blinde barn mellem det fyldte 8de og det fyldte 21de aar.

Aandssvake barn mellem det fyldte 8de og det fyldte 21de aar.

Døve barn i indtil 9 skoleaar, aandssvake barn i indtil 8 skoleaar, blinde barn i indtil 11 skoleaar, medmindre de enten:

a. lider av nogen legemlig svakhet, som ifølge lægeattest gjør det unyttig eller utilraadelig at sende dem i skole, eller
b. har naadd skolens maal.

Barn, som ikke inden de forannævnte aldersgrænser har tilbragt de nævnte antal aar i skolen, er, naar forældrene ønsker det, og Kirke- og Undervisningsdepartementet, efter at ha indhentet erklæring fra direktøren for døve-, blinde- og aandssvakeskolerne, finder det hensigtsmæssig, berettiget til fortsat ophold ved skolen i 2 aar.

II.

Denne lov træder i kraft fra den dag, Kongen bestemmer.

21 juli. Nr. 15.

Lov*)[1][2] om bekjæmpelse av skadeinsekter og plantesygdomme.

§ 1. Kongen bestemmer, hvilke insekter eller sygdomme skal ansees farlige for planter, busker eller trær, og kan paaby nødvendige foranstaltninger for at bekjæmpe og forebygge utbredelsen inden landet av saadanne insekter eller sygdomme.

§ 2. I dette øiemed kan Kongen bl. a. utfærdige:

a. Forbud mot indførsel av planter, busker eller trær eller dele derav, herunder ogsaa indbefattet bær, rotfrugter, poteter, korn og andet frø.
b. Forbud mot saaning, plantning eller transport (uten eller i forbindelse med avhændelse) av planter, busker eller trær eller dele derav inden det hele land eller enkelte distrikter.
c. Forskrifter om tilintetgjørelse, isolering ved limringer eller paa anden maate, desinfektion eller sprøitning med insekt-

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St.besl. 18 juli. Se Ot. prp. nr. 50. Indst. O. nr. 104. St.tid., forh. i Ot. s. 666—668; i Lt. s. 218.

[2]) Kfr. lov av 22 mai 1875 indeh. bemyndigelse for Kongen til at forby indførsel av poteter fra visse fremmede land og plakater av 8 september 1916.

21 juli. Nr. 15.

og sopfordrivende midler av planter, busker eller trær samt dele derav, som er angrepet av farlige insekter eller sygdomme, eller som kan antages at indebære fare for, at saadanne insekter eller sygdomme kan utbredes; likeledes paabud om tilintetgjørelse eller desinfektion av smittede gjenstande saasom emballage og andre gjenstande, hvorfra smitte kan antages at ville utbredes.

d. Forskrifter om isolering av jordstykker, desinfektion av jord, oplagsrum, redskaper o. lign.

§ 3. Vedkommende regjeringsdepartement skal være berettiget til at dispensere fra forekrifter utfærdiget i henhold til §§ 1 og 2, forsaavidt angaar planter, busker eller trær eller dele derav, som agtes benyttet i videnskabelig eller teknisk øiemed.

§ 4. Eier eller bruker av jord eller skog er forpligtet til straks at underrette politiet eller nogen av de i § 5 omhandlede funktionærer, saafremt der paa hans eiendom optræder insekter eller sygdomme, som antages at være undergit nærværende lov.

Om mulig skal anmeldelsen ledsages av prøver til undersøkelse.

§ 5. Landbruks-, havebruks- eller skogfunktionærer, som er ansat i statens, amtets eller kommunens tjeneste, samt statsentomologen og andre funktionærer, som vedkommende regjeringsdepartement bemyndiger dertil, skal ha uhindret adgang til grundeiendom, potet- eller kornlager, butik og lign. — for at foreta undersøkelse angaaende insekter eller sygdomme, som i henhold til Kongens bestemmelse ansees farlige. Disse funktionærer har ret til at ta de nødvendige prøver til undersøkelse og til at paaby de midlertidige foranstaltninger, som er uomgjængelig nødvendige for at hindre videre utbredelse.

Forøvrig bestemmer vedkommende regjeringsdepartement, hvorvidt de foranstaltninger, som paabydes i henhold til denne lov, skal utføres av vedkommende eiere eller brukere eller av andre, som dertil antages.

§ 6. Undlater eieren eller brukeren at efterkomme, hvad der i henhold til bestemmelserne i foregaaende paragraf er ham paalagt, kan departementet eller den, det dertil bemyndiger, la arbeidet utføre for vedkommendes regning og la beløpet inddrive ved utpantning.

§ 7. Utlæg til bekjæmpelsesmidler, saasom sprøitevæsker, desinfektionsstoffe o. lign. kan helt eller delvis erstattes efter bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Derimot vil der som regel ikke kunne tilstaaes godtgjørelse for arbeide eller erstatning for foranstaltninger, som træffes i medhold av § 2, bokstav b, c eller d, medmindre omkostningene ved iverksættelsen av de givne paabud er særlig store i

forhold til vedkommendes økonomiske evne eller, hvor det gjælder tilintetgjørelse av gjenstand, som ikke er smittet. 21 juli. Nr. 15.

Godtgjørelse eller erstatning tilstaaes dog i intet tilfælde, saafremt skadelidte ved indførsel fra utlandet av smittede planter, busker eller trær eller dele derav, ved overtrædelse av givne forholdsregler eller paa anden maate selv har foraarsaket skaden.

Ethvert krav paa godtgjørelse for utlæg eller arbeide eller paa erstatning fortapes, hvis det ikke er fremsat for departementet, politiet eller en av de i § 5 omhandlede funktionærer inden 6 maaneder, efterat utlægget, arbeidet eller skaden har fundet sted.

Al godtgjørelse og erstatning efter denne lov utredes med en halvpart av statskassen, mens den anden halvpart utredes med 1/4 av amtet og 1/4 av vedkommende kommune.

§ 8. Overtrædelse av denne lov og de i henhold til samme utfærdigede forskrifter straffes med bøter, medmindre forholdet rammes av en strengere straffebestemmelse.

§ 9. Denne lov træder i kraft straks. Samtidig ophæves lov av 25 april 1907 om forbud mot indførsel og transport av stikkelsbærplanter m. v.

De i medhold av nævnte lov utfærdigede bestemmelser blir dog fremdeles gjældende, indtil de ophæves av Kongen.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om bekjæmpelse av skadeinsekter og plantesygdomme av 21 juli 1916 § 1 bestemmes, at følgende insekter og plantesygdomme indtil videre skal ansees farlige for planter, busker eller trær: 21 juli.

Berberisrust eller Sortrust (Puccinia graminis), Potetkræft (Synchytrium endobioticum), Stikkelsbærdræperen (Sphærotheca mors uvae), Jordbærmidde (Tarsonemus fragariæ), Pærens blærefot (Euthrips pyri), Furuspinderen (Dendrolimus pini), Nonnen (Lymantria monacha).

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Hols herred, Buskeruds amt, den 16 mai og 30 juni 1916 vedtagne beslutning til nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 28 september 1894 stadfæstede vedtægter. 21 juli.

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

**) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor de nye politivedtægter er indtat.

21 juli. **Kongelig resolution***), hvorved den av Drammens bystyre i møte den 3 juli d. a. fattede beslutning om forandring av § 1 i den ved kongelig resolution av 11 september 1914 stadfæstede vedtægt angaaende lukningstid for utsalgssteder i Drammen stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

Forandringen træder i kraft 5 august 1916.

21 juli. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

1. I den kongelige resulution av 4 juli 1916 angaaende forbud mot utførsel av varer i alle slags jernblik m. v. gjøres den tilføielse, at utførsel foruten fra de i post 1 nævnte toldsteder ogsaa skal kunne foregaa fra Sarpsborg og Holmestrands toldsteder.
2. Denne bestemmelse træder i kraft straks.

21 juli. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Kvikne herredsstyre i Hedemarkens amt, Lunner herredsstyre i Kristians amt, Melhus og Stadsbygdens herredsstyrer i Søndre Trondhjems amt og Ogndalens herredsstyre i Nordre Trondhjems amt henholdsvis under 13, 17 og 20 mai samt 5 og 8 juni 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

21 juli. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til havnelovens § 29 meddeles stadfæstelse paa Narviks bystyres beslutning av 19 juni 1916 om forhøielse av den for stedet ved høieste resolution av 31 mai 1904 fastsatte tonnageavgift til 10 øre pr. registerton av fartøier, som er ankommet fra eller bestemt til utlandet, og til 5 øre pr. registerton av fartøier, som er ankommet fra eller bestemt til indenriksk sted, samt av lystfartøier til 5 øre pr. ton av fartøiets maalte drægtighet.

II. Beslutningen træder straks i kraft og forblir gjældende til 30 juni 1917.

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor §en i den ændrede lydelse er indtat.

**) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

Kongelig resolution*), hvorved der istedenfor den under post 2 i kongelig resolution av 7 juli 1913 indtagne bestemmelse angaaende motorvogkjøring paa hovedveien fra Gulsvik jernbanestation til Gol jernbanestation fastsættes i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, 2det led, følgende som gjældende indtil videre: 21 juli.

Paa hovedveien fra Gulsvik jernbanestation i Flaa gjennem Nes til Gol jernbanestation er motorvognkjøring forbudt undtagen hver tirsdag og torsdag.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til §§ 6 og 7 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa Tønsbergs bystyres beslutning i møte den 29 september 1911 angaaende regulering av Svend Foyns gate med tilbaketrukket byggelinje sammesteds, saalydende: 21 juli.

»Svend Foyns gate reguleres paa strækningen mellem Storgaten og Tønsberg—Eidsfosbanens linje til en bredde av 15 meter og paa strækningen mellem nævnte jernbanelinje og Kaptein Hoffs Allé til en bredde av 12,5 meter. Med hensyn til hele den nævnte strækning — fra Storgaten til Kaptein Hoffs Allé — bestemmes, at der paa den søndre side av gaten utlægges en jevnsides med gaten løpende strækning av 5 meters bredde, der ikke maa bebygges«.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 29 bestemmes, at det i kongelig resolution av 10 september 1912 omhandlede sikkerhetsfond ved Trollerud Sølvverk i Svene fattigdistrikt i Flesbergs herred skal økes til et beløp av kr. 9000,00. 21 juli.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til havnelovens § 55 meddeles stadfæstelse paa det av Kristiansands bystyre i møte den 19 mai 1916 vedtagne regulativ for oplagsavgift av varer paa Kristiansands havnevæsens brygger m. v. 21 juli.

Kongelig resolution, hvorved Forsvarsdepartementet bemyndiges til at fastsætte bestemmelser om avgivelse av vidnesbyrd for utført tjeneste av militær tjenestemand i overensstemmelse med, hvad der er uttalt i departementets indstilling. 21 juli.

Stortingsbeslutning[1]) om grundfond for den norske Stats Smaabruk- og Boligbank. 21 juli.

---

*) Bekjendtgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd nr. 44.

[1]) Se St.prp. nr. 155. Indst. S. nr. 243. St.tid. s. 2048—2050.
Beslutningen er saalydende:
1. — — — —

21 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til riksadvokaten:

Lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 22 bestemmer blandt andet, at næringsbrev paa omførselshandel ikke bør tilstaaes nogen, som har gjort sig skyldig i strafbar gjerning, som kan medføre høiere straf end pengebot. Personer, som er straffet for ulovlig omførselshandel efter straffelovens § 332, bør altsaa ikke tilstaaes næringsbrev paa omførselshandel.

Da det ret hyppig hænder, at personer, som sydpaa er straffet for ulovlig omførselshandel, senere paa sit hjemsted løser næringsbrev paa omførselshandel i landets 3 nordligste amter, vil det være ønskelig, at meddelelser om domme og forelæg for ulovlig omførselshandel blir publisert, saa vedkommende myndighet, som utsteder saadant næringsbrev, har adgang til at bli bekjendt dermed og derved kan hindre, at personer, som er straffet for ulovlig omførselshandel, meddeles næringsbrev.

Man skal derfor henstille til hr. riksadvokaten at anmode politimestrene (fogderne) om at indberette til Polititidende, naar en person ved dom eller forelæg er straffet for ulovlig omførselshandel.

21 juli. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Hedemarkens amt angaaende spørsmaal om, hvorvidt utfærdigelse av forelæg eller vedtagelse av bidrag efter lov nr. 3 av 10 april 1915 § 10 kan undlates i et tilfælde, hvor moren til et utenfor egteskap født barn har indgaat egteskap med den person, hun har opgit som barnets far, forinden forelæg har kunnet bli utfærdiget, samt om der ikke i bekræftende fald under enhver omstændighet bør indhentes saadan erklæring fra den opgivne far som omhandlet i lovens § 10, jfr. § 13,1.

Departementet, antar — overensstemmende med, hvad der er uttalt av Justisdepartementet, for hvilket spørsmaalet har været forelagt — at der under de nævnte omstændigheter ikke vil være adgang til at utfærdige forelæg i henhold til nævnte lovs § 8, og at der da heller ikke kan bli spørsmaal om at indhente erklæring fra den opgivne far i henhold til lovens § 10, jfr. § 13,1.

21 juli. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt angaaende spørsmaal om, hvorvidt der er adgang til at gjøre den i lov nr. 3 av 10 april 1915 § 26 fastsatte indfordringsgodtgjørelse, 4 %, anvendelig ved

---

2. Stortinget samtykkjer i, at det av statskassa vert løyvt kr. 6 000 000,00 til grunnfond for Den norske Stats Smaabruk- og Boligbank. For denne summen vert det utferda ein 4 pct. renteberande statsobligation, amortisabel i 30 aar, med like store aarlege avdrag.

indfordring av bidrag, paalagt i henhold til den ældre lovgivning. 21 juli.

I anledning herav meddeler departementet til underretning og videre kundgjørelse under henvisning til cirkulære av 28 mars d. a., post 5, at det antar, at naar bidrag efter ældre resolutioner er begjært indkrævet av bidragsfogden, antages denne berettiget til, forsaavidt angaar bidrag, som forfalder efter den nye lovs ikrafttræden, at beregne den omspurte indfordringsgodtgjørelse, 4 %, fra forfaldsdagen.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til amtmændene: 21 juli.

Ved lov av 14 juli d. a. er det bestemt, at følgende paragraffer i lov om skylddeling av 20 august 1909 herefter skal lyde saaledes (forandringene er uthævet ved specielle typer):

§ 4. »Matrikelskylden for hvert ved delingen fremkommet bruk bestemmes under iagttagelse av de regler om eiendommes matrikulering, som indeholdes i lov av 17 august 1818 § 28 (jfr. lov av 6 juni 1863 § 1).

Intet bruk sættes i mindre skyld end 1 øre. Brøkøre anvendes ikke.

Faar noget bruk bare 1 øre skyld, kan mændene, om de saa finder rettest, bestemme, at der for denne del ikke skal gjøres noget fradrag i hovedbøllets skyld. *Utskilles et bruk, som faar over 1 øre skyld, fra flere hovedbøl, og mændene finder, at skyldværdien av de dele, som er utskilt fra et eller flere av hovedbøllene, ikke er mer end 1 øre, kan de likeledes bestemme, at der ikke skal gjøres noget fradrag i skylden for de hovedbøl, som dette gjælder.*

§ 23. Særskilt skyldlagt bruk, som efter lensmandens attest ligger i samme herred og sogn, grænser umiddelbart til hverandre og har samme eier, kan forlanges sammenføiet til ett bruk i panteregister, kassabok og matrikelen, naar alle rettighetshavere samtykker deri.

Tilsvarende regler skal ogsaa gjælde for sammenføining av skyldlagte bruksrettigheter med den eiendom, som de tilligger.

Ogsaa inden samme herred og sogn liggende særskilt skyldlagte bruk, som ikke grænser til hinanden, men har samme eier, kan med alle rettighetshaveres samtykke forlanges sammenføiet, naar det ved attest fra lensmanden godtgjøres:

a. at den ene eiendom efter sin beliggenhet eller beskaffenhet forøvrig er at anse som hovedbruk og den eller de øvrige alene er at anse som tilliggende til dette bruk, eller

b. at eiendommene ligger i uutskiftet fællesskap.

Nyt fællesskap (teigeblanding) maa ikke stiftes.

Eierens og rettighetshavernes erklæring om sammenføining tinglyses uten betaling, hvorefter sorenskriveren underretter amtskassereren (fogden).

21 juli. Saaledes sammenføiede bruk kan ikke igjen adskilles uten skylddelingsforretning.

Ovenstaaende regler gjælder ogsaa med hensyn til, hvad der under en skylddelingsforretning kan skyldlægges som ett bruk. Bevidnelse om, at betingelserne herfor er tilstede, utfærdiges i dette tilfælde av skylddelingsmændene i forbindelse med forretningens beskrivelse. Rettighetshavernes samtykke er unødvendig, medmindre bruket utskilles fra to eller flere hovedbøl, og det ikke har tilliget disse som fælleseie«.

Som det vil sees, har man ved de vedtagne lovforandringer utvidet adgangen for skylddelingsmændene til at bestemme, at der ikke skal gjøres fradrag i hovedbøllets skyld (§ 4).

Endvidere er der aapnet adgang til under visse betingelser ogsaa at opføre som ett bruk (i panteregister, kassabak og matrikel) grundstykker, som ikke grænser umiddelbart til hinanden, hvorhos det for at utelukke tvil om lovens forstaaelse paa dette punkt uttrykkelig er bestemt, at betingelserne for at slaa sammen forskjellige stykker til ett bruk under en skylddelingsforretning er de samme som for sammenføining av paa forhaand særskilt skyldlagte bruk (§ 23); jfr. Ot. prp. nr. 40 og indst. O. nr. 66 for 1916 samt forhandlingene i Odelsting og Lagting.

Idet man herved skal be de inden hr. amtmandens distrikt ansatte sorenskriveres, skattefogders (fogders) og lensmænds opmerksomhet henledet paa den nye lov, skal man med hensyn til § 23 specielt bemerke, at de nye regler om bruks sammenføining bør praktiseres med forsigtighet for at undgaa stiftelse av nyt fællesskap (teigeblanding). Av hensyn hertil bør ogsaa de nye bestemmelser i størst mulig utstrækning søkes bragt til skylddelingsmænds kundskap, f. eks. ved paategning av mændsopnævnelser eller paa anden hensigtsmæssig maate.

25 juli. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at departementet s. d. i henhold til punkt 3 i de ved kongelig resolution av 7 juli 1916 fastsatte bestemmelser om skibes utstyr med apparater for morsesignalering m. v. har autorisert Joh. Fossum og Hj. Jensens »Haandbok i Morsesignalering for sjømænd« med tilhørende planche til bruk ombord.

26 juli. **Lov***)[1]) om kommunale proviantering sraad.

Nr. 1. § 1. I hver kommune skal kommunestyret snarest mulig efter denne lovs ikrafttræden vælge et eller flere proviante-

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) St.besl. 22 juli. Se Ot. prp. nr. 73. Indst. O. nr. 132. St.tid., forh. i Ot. s. 824; i Lt. s. 269.

ringsraad, bestaaende av mindst tre medlemmer. Indtil valget har fundet sted, fungerer det nuværende provianteringsraad. Undlater en kommune inden rimelig tid at vælge provianteringsraad, eller finder Kongen, at et provianteringsraad ikke er forsvarlig sammensat eller ikke utfører sit hverv tilfredsstillende, kan han opnævne provianteringsraad eller et eller flere medlemmer istedenfor eller ved siden av dem, som tidligere maatte være valgt eller opnævnt. 26 juli. Nr. 1.

Enhver, som er valgbar ved kommunale valg, pligter at overta hvervet som medlem av provianteringsraadet.

§ 2. Kongen kan gi nærmere forskrifter om provianteringsraadets virksomhet.

§ 3. Utgiftene ved provianteringsraadets virksomhet utredes av kommunen. Hvor hvervet som medlem av provianteringsraadet er særlig byrdefuldt, kan der tilstaaes en rimelig godtgjørelse, som fastsættes av formandskapet. Godtgjørelsen for medlemmer, som er opnævnt av Kongen, fastsættes av ham.

§ 4. Denne lov træder i kraft straks.

Lov*)[1] om forandring i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. ændringslov av 13 august 1915. 26 juli. Nr. 2.

Lovens §§ 6 og 33 skal herefter lyde saaledes:

§ 6. For norske statsborgere er tilladelse ikke nødvendig til erhvervelse av skoggrund gjennem arv, egteskap eller odelsløsning eller gjennem overdragelse, naar erhververen er nærmere odelsberettiget til eiendommen end overdrageren eller er dennes egtefælle eller beslegtet eller besvogret med overdrageren i op- eller nedstigende linje eller i første eller anden sidelinje.

Norsk statsborger, som bare trænger koncession, fordi han gaar ind under § 3, bokstav b, kan uten tilladelse erhverve skoggrund, naar den alene eller sammen med det, erhververen og i tilfælde dennes familie tidligere eier av skoggrund inden herredet, ikke overstiger 200 ha., selv om arealgrænsen efter § 3, første led, jfr. § 5, er lavere. Men betingelsen herfor er, at han lar tinglæse en erklæring paa ære og samvittighet om, at han har overtat og bosat sig paa eiendommen for selv at drive den eller vil gjøre dette inden et aar efter kjøpekontraktens avslutning, og om, at han vil vedbli at bo paa eiendommen og drive den selv i saa lang tid, som er nødvendig til at utbringe to aars sammenhængende fast ophold i herredet. Den her omhandlede fritagelse for koncession falder bort, hvis

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) St.besl. 22 juli. Se Ot. prp. nr. 69. Indst. O. XIX. St.tid., forh. i Ot. s. 849—871; i Lt. s. 269—271.

26 juli. Nr. 2.

erklæringen er urigtig, eller hvis erhververen uten samtykke av vedkommende departement undlater at opfylde den.

Til erhvervelse gjennem tvangsauktion, derunder ogsaa auktion i henhold til konkurslovens § 127, er tilladelse ikke nødvendig for norske kommuner, korporationer og stiftelser, som har helt norsk styre med sæte i Norge, og hvis formaal er almennyttig, Norges Bank, Kongeriket Norges Hypotekbank, Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank, Den norske stats Smaabruk- og Boligbank, Riksforsikringsanstalten, offentlige fond og autoriserte sparebanker. Kongen kan bestemme, at det samme skal gjælde kredit- og hypotekforeninger, hvis statutter er godkjendt av vedkommende departement, forsaavidt erhvervelsen sker for at redde en fordring, som tilhører foreningen, og som denne har panteret for i eiendommen. Holdes auktionen efter § 21, skal koncessionsfriheten altid være avhængig av, at erhvervelsen er skedd for at redde en fordring, som tilhører erhververen, og som denne har panteret for i eiendommen, uten at panteretten er paaheftet av den, hvem eiendommen frasælges ved auktionen.

Til erhvervelse gjennem tvangsauktion, derunder ogsaa auktion i henhold til konkurslovens § 127, er tilladelse heller ikke nødvendig for norske statsborgere eller for aktiebanker og forsikringsselskaper, som har helt norsk styre med sæte i Norge, saafremt erhvervelsen er skedd for at redde en fordring, som tilhører erhververen, og som denne har panteret for i eiendommen. Dette gjælder dog ikke, hvis panteretten er paaheftet av den, hvem eiendommen frasælges ved auktionen, eller stiftet ved utlæg hos ham. Heller ikke gjælder det, hvis panthaveren har erhvervet panteretten paa anden maate end ved arv eller egteskap i løpet av de sidste 3 aar før auktionen.

Omfatter en erhvervelse skoggrund og jordbruk, som er skyldlagt sammen, er tilladelse ikke nødvendig til at erhverve saa meget av skoggrunden, som for jordbruket tiltrænges til husbehov og gaardsfornødenhet beregnet efter regelen i § 29, sidste led.

Om fornødiges, blir det at avgjøre ved lovlig skjøn[1]), hvorvidt skoggrunden er mer end tilstrækkelig for nævnte behov, samt i tilfælde, hvilken del av skoggrunden skal følge jordbruket.

§ 33. Anføres det i koncessionsandragendet, at overdragelsen helt eller delvis er en gave, og der i andragendet angives den sum, som antages at tilsvare eiendommens værdi, blir denne sum at anse som den for forkjøpsretten gjældende kjøpesum. Dog kan herredsstyret, hvis det finder den for høit ansat, forlange kjøpesummen fastsat ved lovlig skjøn.

---

[1]) Se § 34.

Hviler der paa skoggrund, hvortil en kommune gjør for- 26 juli.
kjøpsret gjældende, uthugstkontrakt, som er avsluttet i forbin- Nr. 2.
delse med avhændelse av skoggrunden, kan kommunen kræve at overta skoggrunden med paastaaende skog for summen av vederlaget for avhændelsen av skoggrunden og vederlaget for uthugstkontrakten, i tilfælde med et ved lovlig skjøn fastsat forholdsmæssig fradrag for de trær, som allerede maatte være hugget. Det samme gjælder, selv om uthugstkontrakten er uten forbindelse med avhændelsen av skoggrunden, hvis kontrakten er avsluttet i løpet av de sidste 12 maaneder før eller samtidig med avhændelsen. Men i saa fald kan erhververen av uthugstkontrakten hos kommunen kræve erstattet nødvendige utgifter, som han har paadrat sig for at sætte hugst eller drift i gang. I tilfælde av tvist fastsættes erstatningen ved lovlig skjøn. Opnaaes der ikke enighet med erhververen av skoggrunden og erhververen av uthugstretten om fordelingen av summen, kan kommunen bli fri ved at deponere beløpet hos politimesteren (fogden).

Er der fastsat en fælles kjøpesum for eiendom, som efter § 29 omfattes av forkjøpsretten, og for anden fast eiendom eller rettighet eller løsøre, som agtes avhændet underett med den, skal det ved skjøn bestemmes, hvor stor del av denne fælles kjøpesum der svarer til, hvad forkjøpsretten omfatter, og i tilfælde til det øvrige, som herredskommunen i henhold til § 29, andet led, skal overta.

Lov *)[1]) om forandring i lov om ordningen av 26 juli.
retsforholdene vedkommende statens høifjeldsgrund Nr. 3.
m. v. av 8 august 1908.

Lov om ordningen av retsforholdene vedkommende statens høifjeldsgrund m. v. av 8 august 1908 § 4 skal lyde saaledes:

Til hver grænseopgangsforretning lar kommissionen utfærdige en indkaldelse, hvorved samtlige vedkommende varsles om at møte paa opgit sted paa den for forretningens begyndelse bestemte dag. Indkaldelsen bekjendtgjøres i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Desuten skal den, med angivelse av dagen for denne bekjendtgjørelse, uten ophold indrykkes i lokale aviser og opslaaes paa bekvemme steder, alt efter kommissionens nærmere bestemmelse. Varslet er 6 uker regnet fra bekjendtgjørelsen i Kundgjørelsestidenden.

Samme forkyndelsesmaate kan, forsaavidt parterne angaar, benyttes ved stevninger til vidneførsler for kommissionen og til tingsvidner, som optages efter dens begjæring (jfr. § 5), saavelsom ved ankestevninger (jfr. § 8).

---

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) St.besl. 22 juli. Se Ot. prp. nr. 68. Indst. O. nr. 136. St.tid., forh. i Ot. s. 755—756; i Lt. s. 262.

26 juli. Nr. 4.

Lov *)[1]) om pligtmæssig avhold fra alkoholnydelse i visse stillinger.

§ 1. Den, som tjenstgjør:

a. som militær person[2]) ved opsat militær avdeling, underavdeling og troppekommando, og paa krigsskib,
b. ved driftsavdeling ved jernbaner til almindelig benyttelse[3]),
c. som vognfører ved sporvei til almindelig benyttelse og
d. som fører av motorvogn[4]), som regelmæssig befordrer personer mot betaling,

maa i tjenestetiden[5]) ikke nyde alkoholholdige drikke. Til drikke som nævnt regnes dog i denne lov ikke øl med under 2¼ vegtprocent alkohol[6]).

§ 2.

a. Ved militær person[7]) forstaaes i denne lov de ved rikets væbnede magt ansatte eller dertil hørende personer og likesaa medfarende paa krigsskib, dog ikke de ved utskrivningsvæsenet og det militære retsvæsen ansatte tjenestemænd.
b. Nærmere forskrifter om, hvem som indgaar under § 1, b, fastsættes av Kongen.

§ 3. Ved tjenestetid forstaaes i denne lov:

a. for de personer[8]), som indgaar under § 1, a[9]), tidsrummet fra den tid, da vedkommende er fremmøtt for at paabegynde tjenesten og indtil dimission. Til tjenestetiden regnes desuten:
   1. den tid, som medgaar til reise til det sted, hvor tjenesten begynder, og tilbake.
   2. fravær under permission, naar vedkommende befalingsmand kræver det.
b. for de i § 1, b—d, nævnte personer[9]) tidsrummet fra den tid, da vedkommende i henhold til sine tjenestepligter paabegynder utførelsen av saadant arbeide, som stillingen kræver, og indtil arbeidet slutter. Til tjenestetiden regnes desuten 6 timer forut for den tid, da tjenesten begynder, forsaavidt det ikke blir nødvendig at la tjenesten utføre

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.
[1]) St.besl. 22 juli. Se Ot. prp. nr. 64. Indst. O. nr. 123. St.tid., forh. i Ot. s. 757—823; i Lt. 262—269.
[2]) Jfr. § 2.
[3]) Jfr. lov av 7 september 1854 § 10,2.
[4]) Jfr. lov av 21 juni 1912 (nr. 2) kap. III.
[5]) Jfr. § 3.
[6]) Jfr. lov av 17 mai 1904 (nr. 8) § 18.
[7]) Jfr. militære straffelovs § 9 post 1 og 2 (l. 22 mai 1902, nr. 13).
[8]) Jfr. militære straffelovs § 5.
[9]) Jfr. kgl. res. av 26 juli 1916.

ved nogen anden end den tjenestepligtige, og der ikke kan gives stedfortræderen saa langt varsel. 26 juli. Nr. 4.

§ 4. For militære personer paa sjøtogt (jfr. den militære straffelovs § 8, 1ste avsnit), for militære befalingsmænd paa togt, ved skoleavdelinger og garnisonerende avdelinger samt ved anden opsat militær avdeling ved særlige officielle anledninger kan Kongen gjøre undtagelser fra forbudet i § 1. Det samme gjælder for militære personer, som i tjenestetiden bor i eller besøker private hjem [1]).

§ 5. Militær person, som overtræder forbudet i § 1, straffes disciplinært med revselse overensstemmende med den militære straffelovs § 108, 1ste led, jfr. § 110, forsaavidt ikke strengere straf efter nævnte lov kommer til anvendelse. Paa samme maate straffes militær person, som medvirker til overtrædelsen.

§ 6. Overtræder nogen av de i § 1, b—d, nævnte personer det i § 1 givne forbud, straffes han med bøter.

I gjentagelsestilfælde kan fængsel indtil 3 maaneder idømmes, likesom vedkommende kan fradømmes [2]) retten til for en viss tid eller for bestandig at indeha en saadan stilling, som han hadde, da forseelsen blev begaat, eller anden stilling, som omhandles i § 1, b—d.

§ 7. Medvirker nogen, som gjør sig en næring av at drive herberge (hotel, pensionat, losjihus o. lign.) eller bevertning med mat eller drikke [3]), eller nogen, som er i tjeneste hos en saadan, i overtrædelse av forbudet i § 1, straffes han, forsaavidt medvirkningen sker under utøvelsen av saadan næring, med bøter og i gjentagelsestilfælde med bøter eller fængsel indtil 3 maaneder. Er den for medvirkningen strafskyldige berettiget til salg eller skjænkning av berusende drikke [4]), skal han ved tredje gangs gjentagelsesstraf fradømmes retten.

§ 8. Denne lov kan efter Kongens nærmere bestemmelse [5]) i den utstrækning, som ansees paakrævet, gives anvendelse paa dem, som tjenstgjør ombord i norsk skib med passagercertifikat i henhold til lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslove.

Kongelig resolution*), hvorved det i forbindelse med sanktion av foranstaaende lov nr. 4 er bestemt, at lovens gjennemførelse henlægges til: 26 juli.

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) Jfr. kgl. res. av 26 aug. 1916.

[2]) Jfr. straffelovens § 29,5.

[3]) Jfr. lov av 31 juli 1912 (nr. 2).

[4]) Jfr. lov av 17 mai 1904 (nr. 8).

[5]) Jfr. kgl. resolutioner av 26 juli og 8 september 1916.

26 juli. a. Forsvarsdepartementet, forsaavidt angaar de i § 1 a nævnte personer,
b. Departementet for de Offentlige Arbeider, forsaavidt angaar de i § 1, b—d nævnte personer,
c. Utenriksdepartementet (Sjøfartsavdelingen), forsaavidt angaar lovens mulige anvendelse paa de i § 8 nævnte personer.

26 juli. Nr. 5. **Lov***)[1]) om midlertidig lov om tillægserstatning for skadebotberettigede og rentenydere ifølge lovgivningen om ulykkesforsikring for industriarbeidere og sjømænd.

§ 1. De ydelser, som utbetales av R. F. A. i henhold til lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. av 23 juli 1894 med tillægslove av 23 december 1899, 12 juni 1906, 30 juni 1908 og 9 juni 1911 og lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v. av 13 august 1915 samt i henhold til lov om ulykkesforsikring for sjømænd av 18 august 1911 med tillægslov av 30 juli 1915, skal med nedenstaaende begrænsning indtil videre utbetales med et tillæg av 25 pct.

§ 2. Tillægget skal omfatte:

1. inden ulykkesforsikringen for industriarbeidere m. v.:
   a. de sykepenger, som ved legemsbeskadigelse ydes arbeidere, samt likeledes de sykepenger, som ydes den skadedes paarørende under dennes kur og pleie paa sykehus.
   b. invaliderenter fra og med 18 pct. (30 pct. invaliditet) og derover samt egtefælle-, barne- og ascendentrenter uten hensyn til rentens størrelse.
2. inden sjømandsforsikringen de sykepenger, som efter nævnte lovs § 5, 3dje led, ydes den skadedes paarørende under dennes kur og pleie paa sykehus, samt renter paa samme maate som ovenfor under 1 b bestemt, i begge tilfælde dog ikke, forsaavidt lov om øket erstatning for sjøfolk ved krigsulykke kommer til anvendelse.

§ 3. Tillægget utbetales fra og med 1 juli 1916 og samtidig med de ordinære ydelser. Det ophører fra den tid, Kongen nærmere bestemmer.

§ 4. Til dækkelse av den ulykkesforsikringen for industriarbeidere m. m. ved nærværende lov paaførte ekstraordinære belastning kan Riksforsikringsanstalten indføre et tillæg av 15 pct. til de ordinære præmier gjennem et tidsrum, som nærmere blir at fastsætte av vedkommende regjeringsdepartement. § 13,

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.
[1]) St.besl. 22 juli. Se Ot. prp. nr. 70. Indst. O. XX. St.tid., forh. i Ot. s. 844—848; i Lt. s. 262.

1ste passus, i lov om ulykkesforsikring for industriarbeidere m. v. av 13 august 1915 kommer ikke til anvendelse paa denne forhøielse. 26 juli. Nr. 5.

§ 5. Denne lov træder i kraft straks.

Lov *) [1]) om tillæg til lov om tvungen avstaaelse av grund m. v. til anlæg av elektriske kraftledninger av 23 juli 1894 og lov om foranstaltninger til betryggelse mot fare og ulemper ved elektriske anlæg m. v. av 16 mai 1896. 26 juli. Nr. 6.

I.

Lov om tvungen avstaaelse av grund m. v. til anlæg av elektriske kraftledninger av 23 juli 1894 § 1 skal herefter lyde saaledes:

Kongen kan med virkninger, som nedenfor nærmere er angit, meddele tilladelse til anlæg av elektriske kraftledninger, naar interesser av almen betydning derved kan antages at ville befordres. For tilladelsen kan opstilles saadanne vilkaar, som antages stemmende med statens og almenhetens tarv.

I den kongelige resolution, hvorved arbeider overensstemmende med denne lov tillates iverksat, fastsættes saavel den sikkerhet, som blir at stille for mulig skadeserstatning i anledning av foretagendet, som planen for arbeidets utførelse. Denne maa senere ikke fravikes uten særskilt kongelig tilladelse.

II.

Lov om foranstaltninger til betryggelse mot fare og ulemper ved elektriske anlæg m. v. av 16 mai 1896 § 2 skal herefter lyde saaledes:

Elektriske anlæg med saa høi spænding, at derav antages at kunne opstaa fare for menneskeliv eller den offentlige sikkerhet, kan ikke iverksættes uten tilladelse av Kongen eller den, han dertil bemyndiger [2]). Forinden saadan tilladelse meddeles, skal kommunestyrets erklæring om andragendet indhentes.

For tilladelsen kan opstilles saadanne vilkaar, som antages stemmende med statens og almenhetens tarv.

Der kan i vilkaarene fastsættes en aarlig avgift til staten av indtil kr. 2,00 pr. elektrisk hk. av anlæggets energimængde.

Hviler der avgift paa kraften i henhold til koncession om leie av kraft [3]), skal denne avgift komme til fradrag i den avgift, som paalægges i henhold til denne lov.

---

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) St.besl. 22 juli. Se Ot. prp. nr. 72. Indst. O. nr. 129. St.tid., forh. i Ot. s. 838—844; i Lt. s. 260—262.

[2]) d: Arbeidsdepartementet, se kongelig resolution av 13 februar 1897.

[3]) Se lov om erhvervelse av vandfald, bergverk og anden fast eiendom av 18 september 1909 § 14.

26. juli. Nr. 6.

Hviler der avgift paa det vandfald, hvorfra kraften overføres, ifølge reguleringstilladelse [1]) eller ifølge tilladelse til at erhverve vandfaldet, bør dertil tages hensyn ved fastsættelse av avgift efter denne lov.

Erlægges avgiften ikke til forfaldstid, svares derefter 6 pct. aarlig rente. Avgiften inddrives ved utpantning.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erlæggelse fastsættes av vedkommende regjeringsdepartement.

III.

Denne lov træder i kraft straks.

26 juli. Nr. 7.

Lov*) [2]) om tillæg til lov av 12 august 1848 indeholdende særskilte bestemmelser angaaende anlæg av jernveier til almindelig benyttelse.

I.

Lov av 12 august 1848 indeholdende særskilte bestemmelser angaaende anlæg av jernveier til almindelig benyttelse, dens § 2, litr. d, skal herefter lyde saaledes:

d. at de forpligter sig til at istandbringe og vedlikeholde de overganger, der er fornødne for kommunikationen mellem begge sider av jernbanen.

Til opfyldelse av denne forpligtelse kan de kræve grund avstaat og veirettigheter paalagt til fordel for den, hvis forbindelse avbrytes. Erstatningen herfor betales efter takst overensstemmende med denne lov.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

26 juli. Nr. 8.

Lov*) [3]) om ændringer i lov av 10 juli 1894 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse.

§ 1. Den i lov av 10 juli 1894 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse § 17 bestemte kostgodtgjørelse ændres saaledes, at kostgodtgjørelsen blir:

for 1ste klasse	kr.	7,00	pr. døgn
» 2den —	»	6,00	» »
» 3dje —	»	5,00	» »
» 4de —	»	4,00	» »

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) Se lov om vasdragsreguleringer i industrielt øiemed av 4 august 1911 § 12.

[2]) St.besl. 22 juli. Se Ot. prp nr. 71. Indst. O. nr. 128. St.tid., forh. i Ot. s. 837—838; i Lt. s. 260.

[3]) St.besl. 22 juli. Se Ot. prp. nr. 60. Indst. O. nr. 102. St.tid., forh. i Ot. s. 825—837; i Lt. s. 255—260.

§ 2. § 18 i samme lov skal lyde saaledes: 26 juli.

Forsaavidt den reisende maa overnatte (ɔ: tilbringe over 3 timer av natten) utenfor sin bopæl, skal de i henhold til § 17 til 1ste og 2den klasse hørende tjenestemænd være berettiget til at erholde et tillæg til kostgodtgjørelsen av kr. 4,00 og de til 3dje og 4de klasse hørende av kr. 3,00 for hver nat. Som nat regnes tiden mellem kl. 11 aften og 7 morgen. Tillægget bortfalder for nætter, hvorfor der i henhold til § 9 beregnes godtgjørelse for utlæg til soveplads paa jernbane. Nr. 8.

§ 3. § 19 i samme lov skal lyde saaledes:

Stortingsmænd tilkommer paa reiser, som de ifølge grundlovens § 65, første led, erholder reisegodtgjørelse for, en kostgodtgjørelse av kr. 10,00 pr. døgn, med tillæg som i § 18 for 1ste og 2den klasse bestemt, naar de overnatter utenfor hjemmet.

§ 4. Denne lov træder i kraft 1 juli 1916.

Lov *) [1]) om skibs-aktieselskaper. 26 juli. Nr. 9.

Indledende bestemmelser.

§ 1. Denne lov kommer til anvendelse paa norske aktieselskaper, hvis forretning udelukkende gaar ut paa at drive skibsfart eller paa at drive saadan virksomhet i forbindelse med ekspedition (skibs-aktieselskaper) [2]).

Som aktieselskap ansees ethvert selskap, hvis kapital er bestemt, og hvis medlemmer deltar alene med avtalt indskud uten at ha personlig ansvar for selskapets forpligtelser.

1ste kapitel.

Om selskapets stiftelse.

§ 2. Et skibs-aktieselskap kan ikke bestaa av færre end tre personer [3]). Enhver, som deltar i stiftelsen, maa tegne mindst én aktie.

Selskapet kan med de begrænsninger, som følger av §§ 5 og 9, ikke konstitueres, før den hele aktiekapital er tegnet.

---

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) St.besl. 24 juli. Se Ot. prp. nr. 5 og 62. Dok. nr. 5 med tillæg og dok. nr. 26. Indst. O. XVIII. St. tid., forh. i Ot. s. 668—720, 873—893; i Lt. s. 219—253, 271.

[2]) Jfr. lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper av 19 juli 1910 med ændringslov av 26 juli 1916 § 2.

[3]) Jfr. § 74.

26 juli. Nr. 9.

1ste avsnit.

Stiftelse uten tegningsindbydelse.

§ 3. Hvis de, som vil danne et skibs-aktieselskap, selv overtar alle aktier, har de som stiftere at avholde konstituerende generalforsamling, i hvilken de samtlige skal møte enten personlig eller ved fuldmægtig med skriftlig fuldmagt.

I generalforsamlingen skal stifterne fremlægge i original eller bekræftet avskrift enhver kontrakt, som de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende selskapets stiftelse eller dets fremtidige drift, herunder ogsaa om ansættelse av fører for eller mandskap paa selskapets skib eller skibe (jfr. § 47). Samtidig skal der tilføres protokollen oplysning om, hvorvidt nogen av stifterne har erholdt provision eller er sikret andre særfordele i anledning av kontrakternes indgaaelse, i tilfælde med angivelse av fordelenes art og størrelse. For at bli gyldig overfor selskapet maa kontrakterne vedtages av samtlige møtende.

Om vedtagelsen av enhver kontrakt skal der ske tilførsel til generalforsamlingens protokol med angivelse av stifternes og medkontrahenternes navn samt av, hvad der fra hver av siderne skal ydes.

I protokollen maa derhos under særskilt post opføres ethvert utlæg, som stifterne maatte ha hat til juridisk, økonomisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, og som de kræver godtgjort av selskapet.

§ 4. Indholdet av den overenskomst, som træffes angaaende selskapets stiftelse, skal samlet gjengives i generalforsamlingens protokol.

Denne gjengivelse av overenskomsten maa angi:

1. gjenstanden for selskapets virksomhet, derunder uttrykkelig, at det er skibs-aktieselskap;
2. den kommune, hvor selskapet skal ha forretningskontor;
3. aktiekapitalen;
4. de enkelte aktiers størrelse.

Derhos skal i denne gjengivelse fuldstændig indtages enhver bestemmelse, som maatte træffes om:

5. at enkelt klasse av aktier skal ha særegne, større eller ringere rettigheter, navnlig vedkommende utbytte eller andel i selskapsformuen eller særlig andel i selskapets styrelse;
6. at selskapet skal kunne tvinge aktieeierne til at la deres aktier indløse — med angivelse av den maate, hvorpaa indløsning skal ske;
7. at aktiernes omsættelighet er indskrænket;
8. at der skal paahvile aktieeierne forpligtelser utenfor pligten til at indfri aktiens paalydende beløp;

9. at der paa aktie skal kunne gjøres indskud, som ikke bestaar i rede penger;[1])
10. at selskapet mot erlæggelse av vederlag i aktier eller paa anden maate skal til bruk eller eie overta bestaaende eller paatænkte anlæg eller andre formuesgjenstande;
11. at enkeltmand skal ha særskilt fordel eller forrettighet i selskapet;
12. at stiftere eller andre skal ha særskilt godtgjørelse for stiftelsen;
13. at selskapets virksomhet skal være begrænset til en viss tid, eller
14. at der for stemmeret i selskapets anliggender skal gjælde andre regler end de i § 61, fjerde punktum, indeholdte.

Forsaavidt angaar de under 9—12 omhandlede bestemmelser, skal det nøiagtig angives, hvad der fra hver side skal ydes. Bestemmelse om, at en bestemt person skal være medlem av selskapets styre, kan alene træffes for et saa langt tidsrum, som valg av styremedlem efter § 44 kan gjælde, og saaledes at vedkommende naarsomhelst skal kunne suspenderes og fjernes overensstemmende med reglerne i § 45. Bestemmelse om, at en bestemt person skal være forretningsfører (kontorchef, prokurist) kan alene træffes med forbehold om, at han kan opsiges med en opsigelsestid ikke længer end seks maaneder. Hvis selskapet skal overta bestemte skibe, skal oplysning saavidt mulig tilføres protokollen om kjøpesummen ved alle overdragelser av skibene i de sidste to maaneder.

Derefter anføres i protokollen for hver stifters vedkommende, hvor mange aktier han tegner. Tegning, foregaat før denne tid, er ikke bindende for tegneren, medmindre den i løpet av de sidste fjorten dage er skedd paa et dokument, som indeholder rigtige og fuldstændige oplysninger om alt, hvad der efter § 3 eller de foregaaende led i denne paragraf skal tilføres protokollen, og om indholdet av alle dokumenter, som skal fremlægges i generalforsamlingen. Naar paa denne maate samtlige aktier er optat av stifterne, er dermed selskapet stiftet. Naar vedtægter er besluttet, og derefter valg paa tillidsmænd foretat, er selskapet konstituert. Om stemmegivning efter selskapets stiftelse gjælder de i 7de kapitel givne regler.

Protokollen underskrives av samtlige møtende.

§ 5. Har selskapet til formaal at drive skibsfart med bestemte skibe, kan det i overenskomsten om dets stiftelse bestemmes, at aktietegningen skal kunne fortsættes, dog ikke utover en høiere sum end halvdelen av den kapital, hvormed selskapet er stiftet, og ikke utover et længere tidsrum end en

[1]) Jfr. § 21.

26 juli. Nr. 9.

maaned efter den konstituerende generalforsamling. Saadan tegning er dog kun gyldig, saafremt den sker paa et dokument, som alene indeholder en ordret gjengivelse av den nævnte generalforsamlings protokol og av alle de dokumenter, som er fremlagt i generalforsamlingen, men ikke indtat i protokollen.

Naar saadan fortsat aktietegning finder sted, er den konstituerende generalforsamlings beslutning om vedtægter og valg av tillidsmænd kun gjældende til en ny generalforsamling, som skal avholdes senest to maaneder bakefter. I denne generalforsamling fattes endelig beslutning om vedtægter og vælges tillidsmænd. Nogen ændring i eller utvidelse av, hvad der efter § 3, andet, tredje og fjerde led, eller § 4, andet og tredje led, er tilført den konstituerende generalforsamlings protokol, kan ikke vedtages, uten forsaavidt angaar forhøielsen av aktiekapitalen.

Yderligere forhøielse av aktiekapitalen kan alene finde sted paa den i §§ 24—26 eller § 27 foreskrevne maate.

2det avsnit.

Stiftelse gjennem tegningsindbydelse.

§ 6. Overtar de, som vil danne et skibs-aktieselskap, ikke selv det til stiftelsen nødvendige antal aktier (jfr. §§ 3—5), eller vil en enkeltmand indby til saadan dannelse, har de som indbydere at utfærdige en av dem egenhændig underskrevet indbydelse til tegning av aktier og at bekjendtgjøre den i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Ved siden herav kan der ogsaa indbydes til aktietegning gjennem kundgjørelse i andre tidender eller ved opslag, omsendte prospekter eller cirkulærer, men disse indbydelser skal alene indeholde en ordret gjengivelse av den i Kundgjørelsestidenden indrykkede underskrevne indbydelse.

§ 7. Indbydelsen skal indeholde angivelse av, hvad i § 4, nr. 1—4, er nævnt[1]), og endvidere av:

1. den maate, paa hvilken, og den frist, inden hvilken tegning av aktier skal foregaa, samt de regler, efter hvilke der skal forholdes i tilfælde av overtegning;
2. hvor mange aktier indbyderne paa forhaand har overtat;
3. den maate, hvorpaa, og den frist, hvormed den konstituerende generalforsamling skal indkaldes.

§ 8. Forsaavidt man vil:

1. træffe bestemmelse om, at aktierne skal utbydes til overkurs[2]), eller
2. træffe nogen saadan bestemmelse, som i § 4 nr. 5—14 nævnt,[1])

[1]) Jfr. § 12.
[2]) Jfr. § 20.

maa forbehold herom med angivelse av bestemmelsens indhold indtages i indbydelsen. Skal indløsning av aktier kunne fremtvinges, maa derhos være angit den maate, hvorpaa indløsningen skal ske. 26 juli. Nr. 9.

Utlæg av saadan art som i § 3, sidste led, nævnt, kan ikke kræves godtgjort av selskapet, dersom det ikke er forbeholdt i indbydelsen.

§ 9. Det kan i indbydelsen bestemmes, at selskapet skal kunne stiftes, forsaavidt mindst en viss angit sum blir tegnet, men at tegningen skal kunne fortsættes, dog ikke utover en bestemt høiere sum og ikke utover et længere tidsrum end seks maaneder efter avholdelsen av den konstituerende generalforsamling. Yderligere forhøielse av aktiekapitalen kan alene finde sted paa den i §§ 24—26 eller § 27 foreskrevne maate.

§ 10. Tegning av aktier skal ske skriftlig paa tegningslister, som indeholder en ordret gjengivelse av den underskrevne indbydelse. Tegning maa ikke mottages, uten at der samtidig deponeres en tiendedel av de tegnede aktiers paalydende beløp. De deponerte beløp indsættes straks paa tegnernes navn i en i tegningsindbydelsen opgit bankindretning eller i autorisert sparebank, og indvundne renter godtgjøres tegnerne.

Først otte dage efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«[1]) maa der gives adgang til tegning av aktier.

Tegning, som av andre end indbydere er foretat før utløpet av denne tid eller i henhold til en tegningsindbydelse, som ikke fyldestgjør fordringene i § 7, eller uten deponering av det i første leds andet punktum nævnte beløp, er ugyldig.

§ 11. Den konstituerende generalforsamling indkaldes av indbyderne og skal avholdes inden ni maaneder efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«[1]). Avholdes den ikke inden denne tid, kan enhver aktieeier gjennem henvendelse til en av indbyderne begjære sin tegning utslettet; dog maa saadan henvendelse ske, inden generalforsamlingen er sat.

I tilfælde av overtegning har indbyderne at fatte beslutning overensstemmende med, hvad derom i tegningsindbydelsen er bestemt[2]), forinden de indkalder til generalforsamling.

§ 12. I generalforsamlingen har indbyderne til protokollen at fremlægge:

1. den av dem utfærdigede tegningsindbydelse;
2. det nummer av »Norsk Kundgjørelsestidende«, hvori indbydelsen har været offentliggjort;

---

[1]) Jfr. § 6.
[2]) Jfr. § 7 nr. 1.

26 juli. Nr. 9.

3. en av samtlige indbydere underskrevet beretning om selskapets stiftelse, bilagt — i original eller i bekræftet gjenpart — med enhver kontrakt, de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende stiftelsen eller selskapets drift, herunder ogsaa om ansættelse av fører for eller mandskap paa selskapets skib eller skibe; beretningen skal indeholde oplysning om, hvorvidt nogen av indbyderne har erholdt provision eller er sikret andre særfordele i anledning av kontrakternes indgaaelse, i tilfælde med angivelse av fordelenes art og størrelse;
4. en av samtlige indbydere underskrevet opgave over de utlæg til juridisk, økonomisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, som indbyderne maatte ha hat, og som de kræver godtgjort av selskapet;
5. tegningslisterne i original eller bekræftet avskrift med indbydernes skriftlige erklæring om, at den for stiftelsen nødvendige kapital er tegnet.

I generalforsamlingen kan der ikke fattes beslutning, som strider mot nogen i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art som i § 4, nr. 1—4, nævnt[1]). Heller ikke kan der træffes nogen bestemmelse av saadan art som i § 4, nr. 5—14, nævnt[2]), medmindre forbehold herom med angivelse av bestemmelsens indhold er indtat i tegningsindbydelsen, likesom en i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art, som i § 4, nr. 9—12, nævnt ikke kan utvides paa selskapets bekostning.

Bestemmelse om, at en bestemt person skal være medlem av selskapets styre, kan alene træffes for et saa langt tidsrum, som valg av styremedlem efter § 44 kan gjælde, og saaledes, at vedkommende naarsomhelst skal kunne suspenderes og fjernes overensstemmende med reglerne i § 45. Bestemmelse om, at en bestemt person skal være forretningsfører (kontorchef, prokurist) kan bare træffes med forbehold om, at han kan opsiges med en opsigelsestid ikke længer end seks maaneder. Hvis selskapet skal overta bestemte skibe, skal oplysning saavidt mulig meddeles om kjøpesummen ved alle overdragelser av skibene i de sidste to maaneder.

§ 13. Hvis en tredjedel av aktieeierne eller en tredjedel av aktiekapitalen er repræsentert paa generalforsamlingen, skal der først tages bestemmelse om, hvorvidt et utvalg av aktieeiere skal nedsættes for at prøve de fremlagte aktstykker. Saafremt en halvdel av de mødende aktieeiere eller den eller de, som indehar aktier for en halvdel av den i møtet repræ-

[1]) Jfr. § 7.
[2]) Jfr. § 8.

senterte kapital, stemmer derfor, blir saadant utvalg at nedsætte. Utvalget bestaar av tre medlemmer, hvis der ikke med almindelig stemmeflerhet fattes beslutning om et større antal. Dette utvalg, til hvilket indbyderne er pligtige at gi de fornødne oplysninger, har at avgi en skriftlig indstilling, hvorav der mindst tre dage før næste møte tilstilles hver aktieeier med kjendt opholdssted en avskrift. 26 juli. Nr. 9.

Er det besluttet, at saadant utvalg ikke skal nedsættes, avstemmes der om, hvorvidt selskapet skal stiftes. Er derimot saadant utvalg nedsat, fastsætter generalforsamlingen et nyt møte tidligst 7 dage derefter til behandling av utvalgets indstilling og avstemning om selskapets stiftelse.

Ved beregningen av aktieeiernes antal og aktiekapitalen efter denne paragrafs første punktum, ved avstemning om det ovennævnte utvalgs nedsættelse og ved valg paa dets medlemmer medregnes ikke indbyderne eller de av dem repræsenterte aktier; det samme gjælder ved avstemning om selskapets stiftelse, naar saadant utvalg som i første led omhandlet har været nedsat.

Naar selskapet er stiftet, blir vedtægter at fastsætte, og derefter valg av tillidsmænd at foreta. Hermed er selskapet konstituert.

Om aktieeiernes stemmegivning gjælder de i 7de kapitel givne regler.

3dje avsnit.

Selskapets registrering.

§ 14. Det konstituerte selskap skal anmeldes til registrering overensstemmende med lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890[1]).

Anmeldelsen skal, foruten hvad der er foreskrevet, tillike indeholde oplysning om enhver avtale, som indgaar under bestemmelserne i nærværende lovs § 4, nr. 5—14, jfr. § 8.

§ 15. Med anmeldelsen skal foruten selskapets vedtægter følge som bilag:

1. bekræftet gjenpart av den konstituerende generalforsamlings protokol samt av alt, hvad der til denne er fremlagt;
2. skriftlig erklæring fra selskapets styre om:
   a. størrelsen av det beløp, som er indbetalt paa hver aktie, hvorfor vederlag skal ydes i penger;[2])
   b. at i tilfælde forskriftene i § 22, andet punktum, er opfyldt, samt

[1]) Se handelsregisterlovens § 19.
[2]) Jfr. § 22.

26 juli. Nr. 9.

c. at den, som skal gjøre indskud i værdigjenstande, som overdrages til bruk eller eie, har overdraget dem til selskapet eller for fast eiendoms vedkommende utstedt fornødent dokument.

4de avsnit.

Almindelige bestemmelser.

§ 16. Indeholder en tegning av aktier noget forbehold, som ikke er hjemlet i en i stiftelsesoverenskomsten eller tegningsindbydelsen indtat bestemmelse av saadan art, som i § 4, nr. 5—14, jfr. § 8, nævnt, er tegningen ugyldig.

Tages saadant forbehold uten at komme tilsyne i aktietegningen, er denne gyldig, men forbeholdet ugyldig likeoverfor selskapet.

§ 17. Først naar selskapet er registrert, kan det som saadant likeoverfor tredjemand erhverve rettigheter og paadra sig forpligtelser.

For forpligtelser, indgaat paa selskapets vegne før registreringen, hefter i mangel av anden avtale de, som har indgaat disse, personlig én for alle og alle for én.

§ 18. Frivillig overdragelse av aktie i et selskap, som er stiftet overensstemmende med §§ 3—5, eller som er stiftet overensstemmende med §§ 6—13, men uten at tegningsindbydelsen har været utlagt til offentlig tegning, er ikke bindende for erhververen, dersom den sker inden 2 aar efter den første offentliggjørelse av registreringen. Dog maa i begge tilfælde erhververen ha anlagt søksmaal herom inden tre aar efter den første offentliggjørelse av registreringen.

Ovenstaaende bestemmelse kommer ikke til anvendelse paa aktie i selskap, som har til formaal at drive skibsfart med bestemte skibe.

§ 19. Stifterne og indbyderne pligter uten hensyn til, om skade er forvoldt selskapet, én for alle og alle for én at overta, hvad der maatte mangle i den ifølge deres opgave til den konstituerende generalforsamling tegnede aktiekapital[1]).

Lignende forpligtelse paahviler styret med hensyn til dets opgave til registerføreren om indbetalt aktiekapital[2]).

2det kapitel.

Om aktiekapitalen.

§ 20. Aktier maa ikke tillates tegnet til underkurs.

Tegnes aktier til overkurs, skal den derved erhvervede vinding fortrinsvis anvendes til at dække omkostningene ved

[1]) Se § 12, nr. 5.
[2]) Se § 15, nr. 2.

selskapets stiftelse eller ved forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av nye aktier. 26 juli. Nr. 9.

§ 21. Indskud paa aktie kan ikke avgjøres med gjenstande, som selskapet ikke har bruk for i sin drift.

§ 22. Forinden selskapet kan registreres [1]), maa der paa hver aktie, hvorfor ifølge avtalen vederlag skal ydes i penger, være indbetalt det hele beløp, dersom aktien lyder paa et mindre beløp end et hundrede kroner, og iøvrig mindst en fjerdedel av det paalydende beløp. Er aktierne ikke fuldt indbetalt, maa der være indkaldt et like stort beløp paa hver aktie av samme klasse.

Aktierne maa være fuldt indbetalt inden et aar efter selskapets registrering eller, hvis selskapet har til formaal at drive skibsfart med bestemte skibe, som ved stiftelsen endda ikke er færdigbygget, inden det senere tidspunkt, da bygningen efter kontrakt skal være fuldført.

§ 23. Blir aktiekapitalen forhøiet gjennem utstedelse av nye aktier, skal inden et aar efter beslutningen om forhøielsen det hele beløp være indbetalt paa de nye aktier, hvorfor vederlag skal ydes i penger.

§ 24. Forhøielse av aktiekapitalen ved utstedelse av nye aktier kan alene besluttes av generalforsamlingen. Til gyldig beslutning herom utkræves, at to tredjedele av de avgivne stemmer er derfor. Saadan beslutning kan derhos først fattes, efterat selskapet er registrert [1]) I beslutningen maa angives en bestemt høieste grænse for forhøielsen. Ingen avtale, som indgaar under nærværende lovs § 4, nr. 5—12, er gyldig uten samtykke av generalforsamlingen.

§ 25. Vil de ældre aktieeiere eller fordringshavere i selskapet eller begge i forening ikke overta samtlige nye aktier, har styret eller den eller de, som generalforsamlingen dertil maatte ha bemyndiget, at utfærdige en egenhændig underskrevet indbydelse til tegning av aktier. I denne skal opgives det paa hver ældre aktie indbetalte beløp. Forøvrig kommer ogsaa paa denne tegningsindbydelse til anvendelse de i § 6, § 7 — med undtagelse av de to sidste nummer — § 8 og § 10 givne regler. Den frist, inden hvilke tegningen av aktier skal være avsluttet, maa ikke sættes fjernere end til seks maaneder efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Efter utløpet av den i indbydelsen satte frist kan aktier ikke tegnes.

Naar tegningen er avsluttet eller tegningsfristen utløpet, har styret at inddra tegningslisten og, om nødvendig, at foranstalte reduktion av overtegning i overensstemmelse med tegningsindbydelsen [2]).

[1]) Jfr. § 14.
[2]) Jfr. § 7, nr. 1.

26 juli. Nr. 9.

§ 26. Inden seks maaneder efter utløpet av den i § 23 fastsatte frist skal der ske anmeldelse til handelsregistret om den stedfundne forhøielse av aktiekapitalen, omfattende de aktier, hvis paalydende beløp er fuldt indbetalt. Er der truffet avtale, som indgaar under nærværende lovs § 4, nr. 5—12, skal oplysning derom indtages i anmeldelsen.

Med anmeldelsen skal følge som bilag:

1. tegningslister i original eller i bekræftet gjenpart eller anden legitimation for, at samtlige aktier er overtat;
2. enhver avtale — i original eller i bekræftet gjenpart — av den art, at den indgaar under nærværende lovs § 4, nr. 9—12;
3. skriftlig erklæring fra styret, indeholdende de i § 15 nr. 2 foreskrevne oplysninger samt bevidnelse om, at de for forhøielse av kapitalen i § 24 opstillede betingelser foreligger.

Saafremt der senere foregaar fuld indbetaling paa flere aktier, kan der ske ny anmeldelse herom.

De i §§ 16, 18 og 19, andet led, givne regler finder tilsvarende anvendelse ved forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av nye aktier.

§ 27. Forhøielse av aktiekapitalen gjennem tilskrivning paa aktierne skal anmeldes til handelsregistret. Med anmeldelsen skal følge skriftlig erklæring fra styret om, at den stedfundne forhøielse av aktiekapitalen virkelig har fundet sted gjennem overførelse av selskapets fond eller paa anden maate.

Regelen i § 19, andet led, finder tilsvarende anvendelse.

§ 28. Et skibs-aktieselskap kan ikke ta viljesbestemt pant i egne aktier og kan med de i § 29 nævnte undtagelser kun erhverve eller indkjøpe dem under iagttagelse av de for aktiekapitalens nedsættelse givne regler [1]).

§ 29. Det er selskapet tillatt at erhverve egne aktier under tvangsinddrivelse efter § 43 eller til fyldestgjørelse av egen fordring, som er sikret ved utlæg i aktierne. Disse skal snarest mulig igjen avhændes, og ved næste generalforsamling skal der gjøres særskilt indberetning om kjøpet, likesom de endnu ikke avhændede aktier uttrykkelig skal opføres i regnskapet som »egne aktier i egen besiddelse«.

Likeledes er det tillatt at erhverve egne aktier til amortisation, hvis de er fuldt indbetalt. Dog kan saadan amortisation alene finde sted i henhold til en derom fattet generalforsamlingsbeslutning, likesom selskapet dertil alene kan anvende sit aarlige overskud eller et av overskuddene i saadant øiemed oplagt særskilt fond. Gjennem tvungen indløsning kan amorti-

[1]) Se § 85.

sation alene finde sted i henhold til bestemmelse truffet ved stiftelsen (tegningsindbydelsen) [1]) eller for nye aktiers vedkommende ved beslutningen om aktiekapitalens forhøielse [2]). Om kjøpet eller indløsningen avgir styret indberetning til repræsentantskapet, dersom saadant findes, og til generalforsamlingen. De til amortisation erhvervede aktier skal straks tilintetgjøres av styret og anmeldelse derom avgives til handelsregistret. 26 juli. Nr. 9.

3dje kapitel.

Om aktier og deres overdragelse.

§ 30. Samtlige aktier i et selskap skal være like store og udelelige samt lyde paa viss sum, ikke under ti kroner.

Alle aktier skal lyde paa navn. Det er forbudt at overdra aktie in blanko.

§ 31. For aktierne skal utstedes aktiebrev, som skal være datert, underskrevet av styret [3]) og indeholde: selskapets navn og gjenstanden for dets virksomhet; registreringens datum; aktiens størrelse og aktieeierens navn. Ethvert aktiebrev skal være underskrevet av mindst to personer. Har styret bare ett medlem, vælger generalforsamlingen en aktieeier til at underskrive aktiebrevene sammen med styremedlemmet.

Forsaavidt der er truffet bestemmelser, som gjør indskrænkning i aktiernes omsættelighet, paalægger aktieeierne forpligtelser utenfor pligten til at indfri aktiens paalydende beløp eller tilsteder tvungen indløsning, skal indholdet av disse bestemmelser gjengives i aktiebrevet.

Aktierne skal være nummerert; et aktiebrev kan dog omfatte flere aktier og skal da indeholde et tilsvarende antal nummer.

Aktiebrev maa først utfærdiges, efterat selskapet eller — ved utstedelse av nye aktier — den stedfundne forhøielse av aktiekapitalen er registrert [4]).

§ 32. Aktiebrev maa ikke utleveres, før det paalydende beløp er fuldt indbetalt.

§ 33. Ved ethvert selskap skal der holdes en aktiebok, hvori samtlige aktier skal være indført med nøiagtig angivelse av eierens navn, stilling og bosted.

§ 34. Overdragelse av aktie kan med virkning overfor selskapet først ske, efterat det paalydende beløp er fuldt indbetalt. Aktieeiernes ret til at overdra sine aktier kan i vedtægtene nærmere begrænses.

---

[1]) Se § 4, nr 6, jfr. § 8
[2]) Jfr. § 24.
[3]) Se skrivelse fra Justisdepartementet av 29 august 1916.
[4]) Jfr. §§ 14 og 26.

26 juli Nr. 9.

Gaar et enkelt aktiebrev over til flere eiere, maa disse for styret utpeke en enkelt, som likeoverfor selskapet skal gjælde som eneeier.

Forat overgang av aktiebrev til ny eier skal ha gyldighet likeoverfor selskapet, maa anmeldelse være skedd til selskapets styre. Naar der foreligger tilstrækkelig bevis for eiendomsovergangen, kan godkjendelse av erhvervelsen ikke negtes uten i henhold til bestemmelse i vedtægtene. Godkjendes erhvervelsen, blir anmerkning herom at indføre i aktieboken[1]).

4de kapitel.

Om aktieeiernes rettigheter og forpligtelser.

§ 35. Hvis ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, kan den, som paa anden maate end ved egteskap eller arv er blit eier av aktie, hverken stemme i generalforsamling eller vælges til noget av selskapets ombud, før fire uker efter overdragelsens anmeldelse for styret.

§ 36. Hvor indbetaling paa aktier sker før de foreskrevne betalingsfrister, kan der gives rente av det indbetalte beløp, dog ikke over fem pct. aarlig. Med samme begrænsning kan der i tilfælde av aktiekapitalens forøkelse eller indbetaling paa ældre aktier tilsiges rente for den tid, i hvilken der for de nye aktier eller de nye indbetalinger ikke deltages i utbyttet.

Iøvrig kan utbytte eller rente til aktieeierne alene utdeles av det rene overskud efter aarsopgjøret[2]) samt av, hvad der av tidligere lignende overskud maatte være avsat i saadant øiemed. Dog kan styret i regnskapsaarets løp utdele foreløbig utbytte av optjent overskud med fradrag av et tilstrækkelig beløp til dækning av paaregnelige tap og avskrivninger.

Forsaavidt noget av den indskudte kapital er tapt, maa ingen utdeling finde sted, før tapet er optjent eller kapitalen nedsat, overensstemmende med de i § 85 angivne forskrifter.

§ 37. Hvad en aktieeier har faat utbetalt som utbytte, er han bare forpligtet til at betale tilbake, hvis han ikke har været i god tro, eller hvis aarsutbytte er utbetalt, uten at regnskap har været avgit og revidert samt godkjendt av generalforsamlingen.

§ 38. Aktieeierens forpligtelse til at bidra til aktiekapitalen bestemmes ved hans akties paalydende sum. Denne forpligtelse er ikke gjenstand for forældelse.

§ 39. En aktieeier kan ikke fordre sit indskud tilbake, men har kun krav paa sin forholdsmæssige anpart i den lovlig

[1]) Jfr. § 33.
[2]) Jfr. § 48.

besluttede aarlige utdeling, og — naar selskapet opløses — i den da gjenværende formue. Bestemmelse om, at en aktieeier skal tilstaaes nogen sikkerhetsret i selskapets eiendele for sine indskud, er ugyldig. 26 juli. Nr. 9.

Delvis tilbakebetaling av aktiekapitalen til medlemmene eller eftergivelse av disses indskudspligt kan alene ske under iagttagelse av de for aktiekapitalens nedsættelse givne regler[1]).

§ 40. Terminerne for aktiernes indbetaling fastsættes av generalforsamlingen, forsaavidt bestemmelse derom ikke er indtat i tegningsindbydelsen. Generalforsamlingen kan dog bemyndige repræsentantskapet eller styret til at træffe bestemmelse herom.

§ 41. Indkaldelse av indskud paa aktier sker, forsaavidt ikke anderledes i tegningsindbydelsen eller av generalforsamlingen er bestemt, ved bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« med mindst seks ukers varsel, regnet fra første bekjendtgjørelse.

Aktieeier, som ikke i rette tid betaler indkaldt indskud, svarer, forsaavidt ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, seks pct. aarlig rente av det manglende fra forfaldsdag, indtil betaling sker.

Fordring paa selskapet kan ikke bringes i motregning. Saalænge indkaldt indskud ikke er betalt, blir utbytte, som maatte falde paa vedkommende aktie, at avskrive paa indskuddet med rente.

§ 42. Har en aktieeier ikke til fastsat tid betalt indkaldt indskud paa aktie, kan selskapet, saafremt det gjælder første termin, enten saksøke ham til betaling eller slette hans tegning og overlate de av ham tegnede aktier til andre. Hvis det gjælder senere terminer, kan selskapet indtale indskuddet ved almindelig rettergang eller sætte aktien til auktion[2]) eller i fornødent fald benytte begge fremgangsmaater.

§ 43. Vil selskapet i henhold til foregaaende paragraf avholde auktion, har det at varsle vedkommende aktieeier herom gjennem bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Samtidig har det gjennem anbefalt brev at underrette den, der i aktieboken[3]) staar som eier, hvis han eller en kjendt fuldmægtig for ham bor i Norge, og bopælen er selskapet bekjendt. Er det selskapet meddelt, at aktien er pantsat, tat i utlæg eller belagt med arrest, blir vedkommende rettighetshaver paa samme maate at varsle.

Indbetales ikke indskuddet inden én maaned efter bekjendtgjørelsen i »Norsk Kundgjørelsestidende», har selskapet ret til

[1]) Se § 85.
[2]) Se § 43.
[3]) Se § 33.

26 juli. Nr. 9.

paa vedkommendes vinding eller tap at la aktien bortsælge ved offentlig tvangsauktion uten foregaaende indkaldelse til forlikskommissionen, dom eller eksekution og med fortrin fremfor tredjemand, som maatte ha erhvervet pant eller anden rettighet i aktien. Dog blir den, der i aktieboken staar som eier av aktien, mindst 8 dage før auktionens avholdelse gjennem anbefalt brev at advare om denne, hvis han eller en kjendt fuldmægtig for ham bor i Norge, og bopælen er selskapet bekjendt.

5te kapitel.

Om styret.

§ 44. Selskapets forretninger ledes av et styre, bestaaende av ett medlem (disponent) eller flere medlemmer. Styremedlemmene vælges blandt aktieeierne; de kan være enkeltpersoner eller ansvarlige selskaper, hvis medlemmer alle er norske statsborgere. Bestaar styret av flere medlemmer, vælges ett av disse til formand efter nærmere forskrifter i vedtægtene. Styrets medlemmer tjenstgjør i to aar ad gangen, medmindre vedtægtene fastsætter en anden tjenestetid. For styremedlem, som vælges paa bestemt tid, maa tjenestetiden dog ikke sættes længer end fire aar. Skal valget ske paa ubestemt tid, maa der forbeholdes adgang til opsigelse, og opsigelsesfristen fra selskapets side ikke sættes længer end ett aar. Et medlem forblir i sin stilling, indtil nyt medlem er lovlig valgt, selv om hans tjenestetid er utløpet.

Bestaar styret av flere medlemmer, kan de fordele forretningene mellem sig, hvis ikke vedtægtene anderledes bestemmer.

I saker, som efter vedtægtene skal avgjøres av det samlede styre, maa mindst halvdelen av dette delta i behandlingen. Over forhandlingene skal føres protokol, som underskrives av samtlige deltagende medlemmer.

§ 45. Ethvert medlem av styret kan uten varsel foreløbig fjernes ved beslutning av generalforsamlingen eller av repræsentantskapet, hvor saadant findes; samtidig blir et nyt medlem midlertidig at ansætte. I ethvert tilfælde blir spørsmaalet om, hvorvidt vedkommende endelig skal fjernes, uopholdelig at forelægge en ny generalforsamling — ordentlig eller overordentlig — til avgjørelse.

Saavel til midlertidig som til endelig fjernelse utfordres mindst to tredjedels stemmeflerhet, medmindre vedtægtene bestemmer, at beslutning herom kan fattes med et mindre flertal.

Hvis der ikke er tilstrækkelig flertal for foreløbig eller endelig at fjerne et styremedlem, men der vilde fremkomme saadant flertal ved at sætte ut av betragtning de stemmer, han

selv raader over, kan han paa begjæring av en aktieeier fjernes av sjøretten, om den finder skjellig grund til det. I saa fald beskikker sjøretten et midlertidig styremedlem. 26 juli. Nr. 9.

Styremedlem, som fjernes i henhold til reglerne i denne paragraf, har intet krav paa erstatning, hvis han har utvist svigagtig forhold eller saadan forsømmelighet, skjødesløshet eller uforstand, at der var rimelig grund til hans fjernelse. Iøvrig blir det at avgjøre efter almindelige retsregler, hvorvidt erstatning tilkommer ham.

§ 46. Likeoverfor tredjemand er styret bemyndiget til at handle paa selskapets vegne i alt, hvad der hører til driften av dets forretning, derunder ogsaa til ansættelse av forretningsfører (kontorchef, prokurist). Enhver begrænsning i denne myndighet er uten retsvirkning likeoverfor godtroende tredjemand.

Likeoverfor selskapet er styret forpligtet til at rette sig efter vedtægtene og de bestemmelser, som generalforsamling og repræsentantskap indenfor deres myndighetsomraade har truffet. I forhold til selskapet er styret alene berettiget til at bortfragte skib for længere tid end to aar eller til at ansætte forretningsfører, saafremt der i vedtægtene eller ved beslutning av generalforsamling eller repræsentantskap uttrykkelig er tillagt det ret dertil.

Forretningsfører kan bare ansættes paa opsigelse, og opsigelsestiden kan fra selskapets side ikke sættes længer end seks maaneder.

§ 47. Det er forbudt at gjøre ansættelse av fører for eller mandskap paa noget selskapet tilhørende skib avhængig av, at vedkommende selv tegner eller overtar eller formaar andre til at tegne eller overta aktier i selskapet. Styremedlem eller forretningsfører (kontorchef, prokurist), som overtræder dette forbud eller medvirker til saadan overtrædelse, er pligtig til at indløse de tegnede eller overtagne aktier efter den pris, som er betalt for dem, naar forlangende derom fremsættes inden to aar.

§ 48. Styret har at sørge for, at der føres et ordentlig og tilstrækkelig bokholderi [1]).

Ved hvert regnskapsaars avslutning blir aarsregnskap og balanse at opgjøre overensstemmende med de grundsætninger, som gjælder for en ordentlig og forsigtig forretningsførsel.

Forvaltningsomkostninger maa ikke opføres i balansen blandt aktiva, men skal i sin helhet føres til utgift i aarsregnskapet. Stiftelsesomkostninger skal avskrives av overskuddet, forinden utbetaling av utbytte kan finde sted. Skibe og

[1]) Jfr. lov om forandr. i lovgivningen om gjældsfængsel og gjældsarrest osv. av 3 juni 1874 § 5.

26 juli. Nr. 9.

andre formuesgjenstande maa ikke opføres med større værdier, end deres nuværende tilstand og forholdene forøvrig tilsiger.

§ 49. Aarsregnskapet med balanse skal være opgjort og revidert inden tre maaneder efter regnskapsaarets utgang, hvis vedtægtene ikke bestemmer en anden frist, som dog ikke maa overstige seks maaneder.

§ 50. Har selskapet repræsentantskap, skal styret straks forelægge dette det reviderte aarsregnskap med balanse. Naar derefter repræsentantskapet har behandlet saken og truffet de avgjørelser, som vedtægtene hjemler det, blir aarsregnskapet i dets saaledes vedtagne form at utlægge i selskapets forretningslokale til eftersyn for enhver aktieeier i mindst fjorten dage før avholdelsen av den ordentlige generalforsamling [1]). Derhos blir avskrift eller avtryk av aarsregnskapet at tilstille enhver aktieeier, som derom fremsætter forlangende.

§ 51. Har selskapet ikke repræsentantskap, skal styret mindst fjorten dage før avholdelsen av den ordentlige generalforsamling [1]) oversende revidert aarsregnskap med balanse til samtlige aktieeiere, hvis opholdssted er kjendt.

§ 52. Vil et skibs-aktieselskap i dokumenter, fakturaer, breve, bekjendtgjørelser eller lignende nævne sin aktiekapital, skal det uttrykkelig angives, til hvilken sum kapitalen beløper sig efter sidste aarsopgjør.

§ 53. Tantième kan kun beregnes av driftsoverskuddet i regnskapsaaret, efterat de beløp er fratrukket, som medgaar til nødvendige avskrivninger og avsætninger.

Det samme gjælder om kontorholdsgodtgjørelse, naar den beregnes av overskuddet.

§ 54. Maa det efter aarsopgjøret [2]) eller et i regnskapsaarets løp foretat opgjør antages, at selskapet har lidt saa store tap, at ikke alene dets samtlige opsparte fond, men ogsaa en tredjedel av aktiekapitalen er gaat tapt, skal styret, hvis selskapet ikke har repræsentantskap, uopholdelig indkalde en generalforsamling med kortest mulig varsel og forelægge denne saken. Har selskapet repræsentantskap, skal styret uopholdelig forelægge saken for dette til avgjørelse av, hvad der videre skal foretages.

§ 55. Stevninger og retslige indkaldelser mot et skibsaktieselskap forkyndes for styret eller for dets formand.

I saker mellem styret eller enkelte styremedlemmer paa den ene side og selskapet paa den anden side sker forkyndelse til selskapet for repræsentantskapets ordfører, og repræsentantskapet fører saken for det. Har selskapet ikke repræsentant

---

[1]) Se § 66, sidste led.
[2]) Se § 48.

skap, sammenkalder styret en generalforsamling til valg av en eller flere mænd, som har at motta varsel paa selskapets vegne og at vareta dets tarv under saken. Undlater generalforsamlingen at foreta saadant valg, kan forkyndelsen ske for hvemsomhelst av aktieeierne. 26 juli. Nr. 9.

Føres der sak mellem repræsentantskapet eller dets flertal paa den ene side og selskapet paa den anden side, har styret at sammenkalde en generalforsamling til valg av en eller flere mænd, hvem det paaligger at vareta selskapets tarv under saken og at motta varsel.

§ 56. Et medlem av styret maa ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av noget anliggende, hvori han selv har fremtrædende personlig eller økonomisk særinteresse.

Et medlem av styret og selskapets forretningsfører (kontorchef, prokurist) maa ikke uten samtykke av generalforsamlingen mot godtgjørelse formidle avslutningen av retshandler med selskapet. Saadant samtykke kan naarsomhelst tilbakekaldes av generalforsamlingen med simpel stemmeflerhet. Godtgjørelse, som nogen har oppebaaret i strid med disse bestemmelser, tilfalder selskapet.

6te kapitel.

Om repræsentantskapet.

§ 57. Vedtægtene kan bestemme, at selskapet skal ha et repræsentantskap. Dette skal bestaa av mindst 3 medlemmer, som vælges blandt aktieeierne[1]), og som, forsaavidt ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, tjenstgjør i to aar ad gangen. En repræsentant forblir i sin stilling, indtil ny repræsentant er lovlig valgt, selv om hans tjenestetid er utløpet.

§ 58. Repræsentantskapet sammenkaldes av den av og blandt dets medlemmer valgte ordfører til de i vedtægtene bestemte tider, samt ellers saa ofte ordføreren eller styret finder det fornødent.

Hvert medlem har én stemme, og hvor ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, avgjøres sakene ved simpel stemmeflerhet og saaledes, at i tilfælde av stemmelikhet gjør ordførerens stemme utslaget. Forat repræsentantskapet skal være beslutningsdygtig, maa mindst halvparten avgi møte.

Protokol føres under ordførerens ansvar. Den underskrives av samtlige møtende.

§ 59. Repræsentantskapet har at vaake over, at selskapets øiemed fremmes overensstemmende med lovgivningen, vedtægtene, generalforsamlingens og repræsentantskapets egne beslutninger.

[1]) Jfr. § 64.

26 juli. Nr. 9.

Repræsentantskapet har i den utstrækning, det finder fornødent, og som forholdene tillater, at la sig meddele oplysning om forretningens drift og har i dette øiemed til enhver tid samlet eller ved et utvalg adgang til selskapets bøker. Mindst hvert aar, og ellers saa ofte vedtægtene foreskriver eller repræsentantskapet finder det fornødent, skal styret forelægge det utdrag og balanser av bøkerne, saavelsom forklaring om alt væsentlig, som er foregaat i den forløpne tid. Desuten har repræsentantskapet til ubestemte tider, mindst én gang om aaret, uten varsel at foranstalte undersøkelse av kasse og værdipapirer.

Repræsentantskapet har til generalforsamlingen at avgi sin erklæring om det aarlige regnskap og om forretningens drift og at fastsætte det høieste beløp, der kan bli at utdele som utbytte [1]).

§ 60. Vedtægtene bestemmer forøvrig repræsentantskapets virkekreds saavel i forhold til generalforsamlingen som til styret.

Bestemmelsen i § 56, første led, kommer ogsaa til anvendelse paa repræsentanter.

7de kapitel.

Om generalforsamlingen.

§ 61. Aktieeiernes ret til at delta i varetagelsen av selskapets anliggender utøves gjennem generalforsamlingen.

Vedtægtene fastsætter stemmeretsreglerne, og navnlig, om indehavere av flere aktier skal ha begrænset eller gradert stemmeret, og om der skal gjælde forskjellige regler for forskjellige klasser av aktier. Forsaavidt den konstituerende generalforsamling angaar, træffes bestemmelsen i tegningsindbydelsen eller, om saadan ikke er utstedt, i den for selskapets stiftelse trufne selskapsavtale. Er ingen saadan bestemmelse fastsat, har enhver aktieeier uten hensyn til hans aktiers klasse saa mange stemmer, som han har aktier.

I den konstituerende generalforsamling kan dog utenfor det i § 13, 1ste led, omhandlede tilfælde ingen aktieeier avgi stemme for et antal, overstigende en femtepart av samtlige aktier eller to femteparter av de i generalforsamlingen avgivne stemmer.

§ 62. Er der ikke paa den i foregaaende paragraf angivne maate truffet anden bestemmelse, gjælder følgende regler:

1. En aktieeier kan møte ved fuldmægtig [2]).

[1]) Jfr. § 64.
[2]) Jfr. § 63.

2. De beslutninger, for hvilke nærværende lov ikke opstiller særegne forskrifter, fattes med simpel stemmeflerhet blandt de møtende aktieeiere og saaledes, at i tilfælde av stemmelikhet gjør den, der har forsætet, utslaget. 26 juli. Nr. 9.
3. Har selskapet repræsentantskap, indtar dettes ordfører forsætet i generalforsamlingen; ellers tilkommer forsætet styrets formand.

§ 63. Den, som har og vil avgi fler end én stemme, har at fremlægge en med hans navn underskrevet erklæring, hvori angives, hvor mange stemmer han avgir.

Møter nogen som fuldmægtig for en aktieeier, maa han fremlægge skriftlig fuldmagt. Samtlige de av en fuldmægtig avgivne stemmer blir at optælle, som om alle aktier, hvorfor han avgir stemme, var hans egne.

En aktieeier kan ikke selv, ved fuldmægtig eller som fuldmægtig for andre delta i nogen avstemning angaaende hans egen stemmeret i generalforsamlingen eller angaaende ansvar for ham selv eller avslutning av retshandel med ham selv; dog kan enhver aktieeier stemme paa sig selv til hverv i selskapet.

Avgjørelse av tvist om stemmeret henhører under generalforsamlingen.

Over forhandlingene føres protokol under ansvar av den, som har forsætet[1]). Protokollen oplæses før møtets slutning til vedtagelse og underskrives, foruten av den, som har forsætet, av mindst to av de tilstedeværende aktieeiere.

§ 64. Generalforsamlingen vælger foruten det i § 13 omhandlede utvalg tillike repræsentanter og styremedlemmer samt varamænd for disse tillidsmænd, saafremt vedtægtene foreskriver valg av saadanne. Likeledes fatter generalforsamlingen hvert aar med de av § 36, andet led, og § 59, tredje led, flytende begrænsninger beslutning om, hvorvidt og i hvilket omfang der skal utdeles utbytte paa aktierne.

Dog kan vedtægtene henlægge saavel den sidstnævnte beslutning som valg av styremedlemmer og deres varamænd til repræsentantskapet.

§ 65. Til at foreta forretningsmæssig revision av selskapets bokførsel vælger repræsentantskapet, hvor saadant findes, og ellers generalforsamlingen, en eller flere revisorer. Hvis selskapet ikke har repræsentantskap, eller hvis vedtægtene eller generalforsamlingen bestemmer det, skal revisionen ogsaa omfatte forretningens drift.

Generalforsamlingen vælger aarlig decisorer, hvor saadanne er paabudt i vedtægtene eller forøvrig ansees paakrævet.

Hverken revisorer eller decisorer maa være medlemmer av

[1]) Jfr. § 62, nr. 3.

26 juli. Nr. 9.

styret, indeha nogen styret underordnet stilling i selskapet eller være gift med noget medlem av styret eller beslegtet eller besvogret med noget styremedlem i ret op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen saa nær som søskende.

Revisorer maa ikke ha laan i eller antages som kautionister eller endossenter for nye laan i selskapet.

Generalforsamlingen kan bestemme, at revisionen ikke skal iverksættes av valgte revisorer, men av et selskap eller anden indretning, som særlig befatter sig med regnskapsrevision.

§ 66. Forsaavidt loven eller vedtægtene ikke anderledes bestemmer, skal generalforsamlingen holdes ved selskapets hovedsæte efter indkaldelse av repræsentantskapets ordfører, men hvor repræsentantskap ikke findes, av styret, og indkaldelsen ske med midst otte dages varsel ved brev eller budsendelse til samtlige aktieeiere, hvis opholdssted er kjendt.

Der kan ikke fattes beslutning om andre emner end dem, som er nævnt i indkaldelsen; dog kan der kræves avstemning om, hvorvidt ny generalforsamling skal sammenkaldes til beslutning om forslag fremkommet i møtet.

Ordentlig generalforsamling skal holdes mindst én gang aarlig inden syv maaneder efter regnskapsaarets utgang. Ellers skal generalforsamlingen holdes, saa ofte repræsentantskapet eller dettes ordfører eller styret finder det fornødent.

§ 67. Vil en aktieeier ved dom faa kjendt ugyldig en beslutning av generalforsamling eller repræsentantskap som stridende mot lov eller vedtægter, maa han ha anlagt sak inden tre maaneder, efterat beslutningen er blit ham bekjendt, og i ethvert fald inden et aar, efterat beslutningen er fattet. Er saken begyndt med indkaldelse til forlikskommissionen, maa den, om forlik ikke opnaaes, senest inkamineres ved første ting, hvortil lovlig varsel kan gives, efterat en maaned er forløpet siden sakens henvisning til retten.

Saksøkeren har ved sakens iretteførsel at fremlægge en ham tilhørende aktie. Denne blir av retten at overlevere selskapet, efterat den er blit forsynt med paategning om, at den i sakens anledning er deponert hos selskapet. Aktien kan ikke overdrages til andre eller fordres tilbake, før endelig dom er avsagt. Naar saa er skedd, har retten paa forlangende at forsyne aktien med paategning om, at depositionen er ophørt.

Fremlægges ikke aktien ved sakens iretteførsel, blir saken efter selskapets begjæring at avvise. Klagen ansees i saa fald for at være endelig frafaldt.

Dom, gaaende ut paa beslutningens ugyldighet, virker ikke alene like overfor parterne, men ogsaa like overfor de øvrige aktieeiere. Var den angrepne beslutning anmeldt til handelsregistret, blir den avsagte dom paa bekostning av den, hvem

retten maatte bestemme, og uten hensyn til paaanke ogsaa at anmelde og registrere paa saadan maate som i lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890 § 21 sagt. 26 juli. Nr. 9.

§ 68. Beslutning om, at undersøkelse skal anstilles i anledning av stiftelse eller forretningsførsel eller avvikling, fattes av generalforsamlingen.

Er et forslag om saadan undersøkelse forkastet av generalforsamlingen, kan mindst fem — eller om selskapets medlemsantal er under seksten, mindst to — aktieeiere, som tilsammen eier aktier for mindst en tiendedel av aktiekapitalen, inden tre maaneder efter generalforsamlingens avholdelse og gjennem en av dem opnævnt fælles fuldmægtig hos vedkommende skifteret begjære opnævnt en eller flere mænd til at anstille saadan undersøkelse. Begjæringen skal efterkommes, saafrem det sandsynliggjøres, at der er utvist svig eller grov skjødesløshet, og saafremt der i skifteretten fremlægges aktier for en tiendedel av aktiekapitalen; om aktiernes paategning og opbevaring gjælder, hvad i § 67 er sagt, saaledes at aktierne skal være deponert, indtil undersøkelsen er endt, eller begjæringen er endelig avslaat. Forinden skifteretten træffer sin avgjørelse, har den at gi saavel selskapet som den, hvis forhold paaklages, anledning til at uttale sig. Avgjørelsen kan inden en maaned, efterat den av skifteretten er blit vedkommende meddelt, indbringes for vedkommende regjeringsdepartement til prøvelse overensstemmende med de i lov om akkordforhandling av 6 mai 1899 (jfr. lov av 2 juni 1906) § 45, jfr. §§ 41—42, indeholdte forskrifter.

De av skifteretten opnævnte mænd har i fornøden utstrækning at efterse selskapets bøker, kasse, løsøre, papirer og varer og at avgi sin beretning til skifteretten. Denne underretter aktieeiernes fuldmægtig om undersøkelsens slutning og sammenkalder en generalforsamling til avholdelse inden fire uker derefter og forelægger denne utvalgets indstilling. De opnævnte mænd har at iagtta taushet angaaende forhold eller gjenstande, som ved undersøkelsen er blit dem bekjendt, men som ligger utenfor undersøkelsens ramme; likeoverfor uvedkommende har de ubegrænset taushetspligt [1]). Deres godtgjørelse fastsættes av skifteretten, som likeledes bestemmer, hvem der skal bære de ved undersøkelsen forvoldte utgifter. Skifterettens avgjørelse kan inden samme frist og efter samme regler som oven nævnt av enhver vedkommende indbringes for vedkommende regjeringsdepartement.

§ 69. Erstatning for skade voldt av stiftere, indbydere, styremedlemmer, repræsentanter, revisorer eller decisorer, likesom ogsaa selskapets ret efter § 19 indtales av selskapet. Be-

[1]) Jfr. § 87.

26 juli. Nr. 9.

slutning om anlæg av saadant søksmaal fattes i generalforsamling. Beslutning om, at sak ikke skal anlægges, er befriende for vedkommende.

Dog kan aktieeiere, som ikke har stemt for beslutningen, i saadant antal og i besiddelse av saa mange aktier som i § 68 sagt, ved en av dem opnævnt fælles fuldmægtig, inden tre maaneder efter generalforsamlingens avholdelse, eller — saafremt der efter beslutningen er fremsat begjæring om undersøkelse i henhold til § 68 — efterat undersøkelsen er endt eller begjæringen endelig avslaat, anlægge sak paa selskapets vegne og i dets navn til indtale av erstatning for skade voldt ved svig eller grov skjødesløshet. Er saken begyndt med indkaldelse til forlikskommissionen, maa den, hvis forlik ikke opnaaes, senest inkamineres ved første ting, hvortil lovlig varsel kan gives, efterat en maaned er forløpet siden sakens henvisning til retten. Ved sakens iretteførsel maa der i retten fremlægges aktier for en tiendedel av aktiekapitalen; om aktiernes paategning og opbevaring og om undladelsen av betimelig at fremlægge dem gjælder, hvad i § 67 er sagt.

Tapes saken, har vedkommende aktieeiere selv at bære samtlige omkostninger; vindes den, har de ret til at fordre omkostningene godtgjort av selskapet, dog ikke utover den erstatning, der som følge av søksmaalet er kommet selskapet tilgode.

§ 70. Har aktieeiere i saadant antal som i § 68 sagt, og som tilsammen eier en tiendedel eller, om vedtægtene saa maatte bestemme, en mindre brøkdel av aktiekapitalen, hos selskapets vedkommende[1]) forgjæves forlangt en generalforsamling indkaldt med høist fjorten dages varsel til behandling av bestemt angivne emner, kan de kræve, at skifteretten paa lovlig maate og paa selskapets bekostning indkalder generalforsamling. De maa i saa fald fremlægge aktier for ovennævnte brøkdel av aktiekapitalen; med hensyn til aktiernes paategning og opbevaring finder reglerne i § 67 tilsvarende anvendelse, saaledes at aktierne skal være deponert, indtil generalforsamlingen er avholdt.

Indkaldelsen av generalforsamling ansees forgjæves at være forlangt, naar selskapets vedkommende ikke inden fjorten dage, efterat forlangendet bevislig er fremsat, paa lovlig maate har utfærdiget den.

§ 71. Forandring i selskapets vedtægter kan alene besluttes av generalforsamlingen. Til gyldig beslutning utfordres, at mindst to tredjedele av de avgivne stemmer er derfor.

Gaar beslutningen ut paa forandring i gjenstanden for selskapets virksomhet eller paa fortsættelse utover den bestemte

[1]) Jfr. § 66, 1ste led.

tid, utkræves derhos, at de medlemmer, som har stemt for den, indehar aktier for mindst fire femtedele av aktiekapitalen. Aktier, som maatte være utelukket fra stemmegivning i generalforsamlingen, medtages ikke ved denne beregning. De aktieeiere, som ikke har stemt for beslutningen, kan av aktieselskapet kræve utløsning. I mangel av mindelig overenskomst fastsættes løsningssummen ved lovlig skjøn optat paa aktieselskapets bekostning. Forsaavidt aktierne ikke straks overtages av andre, skal de uopholdelig tilintetgjøres av styret og anmeldelse om indløsningen avgives til handelsregistret. Kan utløsning ikke ske, uten at aktiekapitalen angripes, finder § 85, andet og tredje led, tilsvarende anvendelse. Retten til utløsning tapes, hvis den ikke er gjort gjældende inden tre maaneder, efterat vedkommende aktieeier er blit vidende om beslutningen. 26 juli. Nr. 9.

Hvis en foreslaat ændring i vedtægtene berører forholdet mellem de forskjellige klasser av aktier, utkræves, at den almindelige generalforsamlings beslutning tiltrædes av særskilte generalforsamlinger, dannet av indehaverne av de forskjellige klasser av aktier. Hertil utfordres, at i hver særskilt generalforsamling mindst to tredjedele av de avgivne stemmer er for tiltrædelse.

§ 72. I selskap, hvis styre bare tæller ett medlem, maa spørsmaal om indkjøp eller pantsættelse ved registrert pant av skib forelægges generalforsamlingen til avgjørelse. Har selskapet repræsentantskap, kan vedtægtene henlægge avgjørelsen til dette.

8de kapitel.

Om opløsning, avvikling, sammenslutning og aktiekapitalens nedsættelse.

§ 73. Begjæring om konkursbehandling eller akkordforhandlig kan fra selskapets side alene fremsættes av styret. Dette repræsenterer under konkursbehandlingen selskapet som konkursskyldner. Om det skal nyde godtgjørelse og i tilfælde hvilken, bestemmes av skifteretten.

§ 74[1]). Er antallet av medlemmer i et skibs-aktieselskap sunket ned under tre[2]), skal selskapet inden tre maaneder enten ha avhjulpet denne mangel eller ha opløst sig. Fortsætter selskapet sin virksomhet utover de tre maaneder uten supplering eller opløsning, hefter de medlemmer, som i mindst én maaned har været vidende om forholdet, én for alle og alle for én for de forpligtelser, som er paadrat selskapet efter utløpet av de ovennævnte tre maaneder.

[1]) Jfr. § 90.
[2]) Jfr. § 2.

26 juli Nr. 9.

Er to maaneder hengaat, siden medlemmenes antal sank ned under tre, har enhver aktieeier med én maaneds varsel til den anden aktieeier ret til at kræve, at skifteretten opnævner en eller flere mænd til paa selskapets bekostning at foreta avvikling, saafremt antallet av aktieeiere ikke inden varslets utløp er bragt op til mindst tre. Avviklingen foregaar overensstemmende med reglerne i § 76, andet og tredje led, samt §§ 77—81, saaledes at den eller de opnævnte mænd træder i styrets og skifteretten i generalforsamlingens sted.

§ 75. Er der ikke inden seks maaneder efter utløpet av de i § 22, 2det led, nævnte frister skedd anmeldelse til handelsregistret om, at aktierne er fuldt indbetalt, skal registerføreren forelægge selskapets styre en frist av en maaned til at indkomme med saadan anmeldelse. Oversittes denne frist, skal han gi meddelelse herom til skifteretten. Denne skal derefter erklære selskapet opløst og opnævne en eller flere mænd til at foreta avvikling paa selskapets bekostning. Avviklingen foregaar som i foregaaende paragrafs sidste punktum bestemt.

§ 76. Beslutning om frivillig opløsning av selskapet fattes av generalforsamlingen. Til gyldig beslutning herom utfordres, at to tredjedele av de avgivne stemmer er derfor, og at enten de medlemmer, som stemmer for den, indehar aktier for mindst to tredjedele av aktiekapitalen, eller at beslutningen gjentages med to tredjedels stemmeflerhet av en ny generalforsamling. Aktier, som maatte være utelukket fra stemmegivning i generalforsamlingen, medtages ikke ved beregningen.

Den generalforsamling, som beslutter opløsningen, vælger samtidig et styre til at forestaa avviklingen. Medlemmer av det tjenstgjørende styre kan vælges, saafremt vedtægtene ikke anderledes bestemmer. Iøvrig træder det tidligere styre ut av virksomhet.

Selskapets forretninger kan under avviklingen fortsættes i det omfang, som ansees hensigtsmæssig.

§ 77. Styret har at opta fortegnelse over massen og at opgjøre selskapets status. Fortegnelsen og opgjøret blir at utlægge paa selskapets kontor til oplysning for enhver aktieeier; derhos blir avskrift eller avtryk av opgjøret at tilstille enhver aktieeier, hvis opholdssted er kjendt.

Efterat opløsning er besluttet, har selskapet paa ethvert fra samme utgaat brev, bekjendtgjørelse eller dokument at tilføie ved sit firma ordene »under avvikling« [1]).

§ 78. Styret har at avhænde selskapets eiendele og inddrive dets tilgodehavende samt at betale dets gjæld og opfylde dets øvrige forpligtelser. Forsaavidt det behøves til at dække

[1]) Jfr. handelsregisterlovens § 15.

gjælden, har styret at indkalde indskud paa aktierne, hvis disse ikke er fuldt indbetalt. 26 juli. Nr. 9.

§ 79. Styret har to ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende« at indkalde selskapets fordringshavere til at anmelde sit tilgodehavende. De fordringshavere, som kjendes, gives derhos saavidt mulig særskilt skriftlig underretning.

Kongen kan, naar skjellig grund findes at foreligge, gi styret bevilling til at indkalde selskapets fordringshavere ved præklusivt proklama under varsel og bekjendtgjørelsesmaate, som blir nærmere at angi i bevillingen.

§ 80. Er en fordringshaver ikke at finde, eller vægrer han sig for at motta sit tilgodehavende, blir beløpet, hvis dets størrelse er paa det rene, av styret at indsætte paa hans navn i sparebank. Er fordringen ikke rentebærende og ikke forfalden, kan den indsættes med et beløp, som med tillæg av lovlig rente til forfaldsdag vil gi fordringens hele beløp.

Er en fordrings tilværelse eller omfang uviss eller omstridt, kan der avsættes et saadant beløp, som ved overenskomst mellem selskapet og vedkommende fordringshaver maatte bli bestemt. Beløpet indsættes i saa fald i sparebank paa styrets og fordringshaverens navn i fællesskap og blir ikke at utbetale uten begge parters skriftlige samtykke eller efter endelig dom. Hvad der endelig kommer selskapet tilgode, blir av styret efterskudsvis at utlodde blandt det opløste selskaps medlemmer.

§ 81. Efterat selskapets eiendele er avhændet, dets fordringer inddrevet, dets gjæld betalt eller betalingen sikret som i § 80 bestemt, og alle dets øvrige forpligtelser opfyldt, blir overskuddet at fordele i rede penger mellem aktieeierne mot indlevering av aktiebrevene.

En saadan fordeling maa dog ikke finde sted før 6 maaneder, efterat den i § 79, første punktum, omhandlede indkaldelse anden gang har staat i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Efter sluttet avvikling, og efterat regnskap for samme er avlagt og vedtat i generalforsamling, anmeldes selskapets endelige opløsning til handelsregistret.

Det styre, som har forestaat avviklingen, har at opbevare selskapets bøker i mindst 10 aar efter opløsningen.

§ 82. Beslutning om overdragelse av et aktieselskaps formue som helhet kan alene fattes av generalforsamlingen med saadan stemmeflerhet som i § 76, andet og tredje punktum, sagt. Beslutningen anmeldes uopholdelig til handelsregistret.

Styret sørger for, at selskapets forfaldne gjæld betales, og at dets øvrige forpligtelser opfyldes, forsaavidt vedkommende ikke samtykker i, at de gaar over paa den, til hvem overdragelsen er skedd. Iøvrig kommer bestemmelserne i § 77,

26 juli. Nr. 9.

første og andet led, § 78, andet punktum, § 79, første led, og § 80 til anvendelse.

Overdragelsen kan ikke gjennemføres, og fordeling av overskuddet til aktieeierne kan ikke finde sted, før selskapets kjendte gjæld er betalt eller betalingen sikret og dets øvrige kjendte forpligtelser opfyldt eller gyldig overført paa erhververen, og ikke før mindst 6 maaneder er forløpet, efterat den sidste indkaldelse av fordringshaverne har været indtat i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Naar overdragelsen er gjennemført, anmeldes dette snarest mulig til handelsregistret[1]).

§ 83. Sker den i § 82 omhandlede overdragelse til et aktieselskap mot vederlag i aktier i dette, kommer reglerne i § 25 ikke til anvendelse paa den utstedelse av nye aktier, som hertil utkræves. I dette tilfælde kan det derhos i overenskomsten mellem selskapene bestemmes, at ledelsen av forretningene straks skal overgaa til det selskap, hvortil overdragelsen sker. Det andet selskaps midler blir imidlertid at forvalte særskilt, indtil overdragelsen kan gjennemføres overensstemmende med § 82, tredje led.

Styret i det selskap, hvortil overdragelsen er skedd, har i en generalforsamling, som holdes inden seks uker efter overdragelsens gjennemførelse, at avgi beretning angaaende overdragelsen og de forhold, som staar i forbindelse med den, og at gjøre rede for enhver utgift, selskapene derved har hat. Derhos har begge selskapers styremedlemmer hver for sig at avgi en egenhændig underskrevet erklæring om, hvorvidt de selv eller nogen anden har hat nogen indtægt av overdragelsen, og i tilfælde om indtægtens art og størrelse.

§ 84. Naar to eller flere aktieselskaper gjennem sammenslutning vil danne et nyt aktieselskap, saaledes at den fulde aktiekapital overtages av aktieeierne i de ældre selskaper, kommer forskriftene i § 82 til anvendelse paa hvert av de ældre selskaper. I overenskomstene om sammenslutningen kan det bestemmes, at ledelsen av forretningene i de ældre selskaper straks skal gaa over til et styre, som vælges paa en fælles generalforsamling av alle selskapers aktieeiere. Hvert selskaps midler blir imidlertid at forvalte særskilt, indtil overdragelsen kan gjennemføres.

Naar betingelserne for sammenslutningens gjennemførelse foreligger for alle selskaper, avholdes en generalforsamling, hvori det nye selskap erklæres stiftet. Derefter fastsættes vedtægter og vælges tillidsmænd; vedtægtene maa ikke komme i strid med nogen bestemmelse i overenskomstene om sammenslut-

[1]) Jfr. handelsregisterlovens § 21, 2det led.

ningen. Efterat selskapet saaledes er konstituert, anmeldes det til handelsregistret. 26 juli. Nr. 9.

I den konstituerende generalforsamling skal det styre, som har ledet forretningene under sammenslutningen, avgi saadan beretning med redegjørelse og styremedlemmene i hvert av de ældre selskaper saadanne erklæringer som i § 83, andet led, nævnt.

Forskriftene i § 18 kommer ikke til anvendelse paa aktierne i det nye selskap.

§ 85. Utenfor det i sidste led nævnte tilfælde kan nedsættelse av aktiekapitalen (herunder indbefattet avskrivning paa aktierne) alene finde sted i henhold til generalforsamlingsbeslutning, fattet med saadan stemmeflerhet som i § 76, andet og tredje punktum, bestemt. Saadan beslutning kan alene fattes, efterat begrundet erklæring er indhentet fra repræsentantskapet, hvor saadant findes, og ellers fra styret.

Den fattede beslutning, som tillike skal fastsætte reglerne for dens gjennemførelse, blir at anmelde til handelsregistret og at indrykke to ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

Kjendte fordringshavere skal saavidt mulig særskilt varsles om beslutningen. For fordringshaver, hvis tilgodehavende endnu ikke er forfaldent, eller hvis fordring er uviss eller omstridt, blir beløpet, naar han fremsætter begjæring derom inden den nedenfor i fjerde led nævnte frist, at avsætte overensstemmende med reglerne i § 80.

Den endelige utførelse av beslutningen kan ikke finde sted, før der fra anden gangs offentliggjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« er hengaat tre maaneder, dersom selskapet har kjendte fordringshavere kun i Norge, seks maaneder, dersom det har kjendte fordringshavere kun i Europa, samt et aar, dersom det har kjendte fordringshavere paa noget sted utenfor Europa.

Naar beslutningen er bragt til endelig utførelse, blir anmeldelse at avgi derom til handelsregistret. Er dette ikke skedd inden seks maaneder fra utløpet av de i fjerde led nævnte frister, taper beslutningen sin kraft.

I selskap, som har til formaal at drive skibsfart med bestemte skibe, kan nedsættelse av aktiekapitalen svarende til nedskrivning av skibenes værdi besluttes av generalforsamlingen med to tredjedels flertal av de avgivne stemmer. Beslutningen blir at anmelde til handelsregistret og at indrykke to ganger i »Norsk Kundgjørelsestidende«.

9de kapitel.

Om registrering og kundgjørelse.

§ 86. Enhver anmeldelse skal være ledsaget av saadanne oplysninger, at registreringsmyndigheten derved sættes istand

26 juli. Nr. 9.

til at bedømme, hvorvidt nærværende lovs forskrifter saavel- som vedtægtene er iagttat.

Registreringsmyndigheten har omhyggelig at prøve, hvorvidt det, som begjæres registrert, er stemmende med lovens forskrifter, eller, hvor der handles om en beslutning, hvorvidt denne er tilblit overensstemmende med lov og vedtægter, og den kan kræve sig forelagt alle de oplysninger, som er fornødne til bedømmelse herav. Findes der mangler i denne henseende, blir anmeldelsen at avvise overensstemmende med reglerne i lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890, § 3.

10de kapitel.

Straffebestemmelser.

§ 87. Den, som undlater at gjøre nogen i denne lov foreskrevet anmeldelse, eller som medvirker dertil, straffes med bøter. Paa samme maate straffes den, som mottar aktietegning i strid med regelen i § 10, første leds andet punktum, eller overtræder forbudet i § 30, sidste punktum, eller bryter den i § 68, tredje led, paalagte taushetspligt, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker.

Stiftere, indbydere, styremedlemmer, repræsentanter eller forretningsførere (kontorchefer, prokurister), som iøvrig overtræder nærværende lovs bestemmelser, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker, straffes med bøter eller under særdeles skjærpende omstændigheter med fængsel indtil 3 maaneder, forsaavidt handlingen ikke indgaar under nogen strengere straffebestemmelse [1]).

11te kapitel.

Overgangsbestemmelser.

§ 88. Hvis et bestaaende skibs-aktieselskap ikke er anmeldt til handelsregistret overensstemmende med lov av 17 mai 1890 § 19, skal saadan anmeldelse ske inden tre maaneder, efterat nærværende lov er traadt i kraft. Inden samme frist har derhos ethvert bestaaende skibs-aktieselskap at indsende til handelsregistret en tillægsanmeldelse, forsaavidt noget forhold som omhandlet i § 4, nr. 5—13, er tilstede, og oplysning derom ikke findes indtat i den tidligere anmeldelse; oplysning angaaende forhold av saadan art som i § 4, nr. 9—12, nævnt blir dog alene at medta, dersom registreringen av selskapets stiftelse har fundet sted i løpet av de sidste to aar, før nærværende lov traadte i kraft.

---

[1]) Se bl. a. alm. borgerlig straffelov av 22 mai 1902 § 273, §§ 286 og 287, jfr. §§ 288 og 289, § 373 og § 374.

Er der utstedt aktier paa ihændehaveren, førend den fulde paalydende sum er indbetalt, blir tillægsanmeldelse at avgi til handelsregistret, hvori alene den indbetalte kapital opføres som selskapets aktiekapital, mens den ikke indbetalte del begjæres slettet. Herved gjøres dog ingen forandring i aktieeiernes forpligtelse like overfor selskapet. 26 juli. Nr. 9.

Styret har med hensyn til de her givne forskrifter det i § 19, sidste punktum, bestemte ansvar.

§ 89. Paa skibs-aktieselskaper, som er registrert før nærværende lovs ikrafttræden eller som blir registrert ifølge foregaaende paragraf, kommer følgende bestemmelser til anvendelse:

2det kapitel, samtlige bestemmelser med undtagelse av § 22, dog saaledes, at §§ 20 og 23 kun kommer til anvendelse, naar nye aktier senere utstedes, og § 21 kun ved senere indbetaling paa aktier.

3dje kapitel, samtlige bestemmelser med undtagelse av § 30, første led, samt av § 34, tredje led, saafremt overdragelsen ved toaarsfristens utløp allerede gyldig er skedd, og av §§ 31 og 32, saafremt aktiebrev da allerede er utstedt.

4de—10de kapitel, samtlige bestemmelser.

Av disse bestemmelser faar §§ 23—26, § 30, 2det led, § 45, § 56 og § 87 anvendelse alt fra lovens ikrafttræden, mens de øvrige bestemmelser først faar anvendelse paa ældre selskaper, naar to aar er forløpet efter lovens ikrafttræden.

Vil et allerede bestaaende selskap efter lovens ikrafttræden utstede nye aktier, blir § 30, første led, at befølge, forsaavidt de tidligere utstedte aktier fyldestgjør bestemmelserne i denne paragraf. Lyder de ældre aktier alle paa samme sum, skal de nye aktier utstedes paa samme beløp som de oprindelige, selv om dette er mindre end i § 30 krævet. Er der tidligere utstedt aktier av forskjellig størrelse, skal de nye aktier ha samme størrelse som en av de ældre serier hel-aktier, der fyldestgjør kravet i § 30; fyldestgjør ingen av de ældre serier dette krav, skal de nye aktier ha den samme størrelse som de største av de ældre hel-aktier.

Skibs-aktieselskap, som inden lovens ikrafttræden har utstedt aktier lydende paa ihændehaveren, skal straks indkalde disse til ombytning[1]) med aktier lydende paa navn[2]). Efter 30 december 1916 maa ikke uten Kongens tilladelse utbetales utbytte paa ihændehaveraktier, før saadan ombytning har fundet sted.

§ 90. Lyder et bestaaende skibs-aktieselskaps aktier paa det i § 30 nævnte eller et mindre beløp, kan aktiernes paalydende sum ikke yderligere formindskes.

---

[1]) Se skrivelse fra Justisdepartementet av 29 august 1916.
[2]) Jfr. § 30.

26 juli. Nr. 9.

For det tilfælde, at et skibs-aktieselskap ved nærværende lovs ikrafttræden bestaar av færre end tre medlemmer, og disses antal derefter synker, skal antallet bringes op til det ved lovens ikrafttræden bestaaende, eller selskapet opløses overensstemmende med de i § 74 givne regler.

12te kapitel.

Slutningsbestemmelser.

§ 91. For skifterettens medvirkning efter §§ 68, 70 og 74 betales til statskassen 10 kroner.

Lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 § 36 kommer i tilfælde til anvendelse.

§ 92. Den provisoriske anordning av 7 januar 1916 angaaende skibs-aktieselskapers stiftelse m. v. forblir gjældende til 1 august 1916.

Denne lov træder i kraft 1 august 1916, og samtidig ophæves nævnte provisoriske anordning og iøvrig enhver bestemmelse, som strider mot loven.

26 juli. Nr. 10.

Lov*)[1] om forandring i lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper av 19 juli 1910.

I.

Følgende bestemmelser i lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper av 19 juli 1910 skal herefter lyde saaledes:

§ 2. Denne lov kommer ikke til anvendelse:

a. paa Norges Bank,

b. paa norsk aktieselskap, hvis forretning utelukkende gaar ut paa at drive skibsfart eller paa at drive saadan virksomhet i forbindelse med ekspedition[2]).

Paa aktieselskap, hvis forretning utelukkende gaar ut paa jernveisdrift, og i hvilket staten er økonomisk interessert, kommer loven kun til anvendelse i den utstrækning, som Kongen bestemmer.

§ 3. Et aktieselskap kan ikke bestaa av færre end tre personer. Enhver, som deltar i stiftelsen, maa tegne mindst én aktie.

Selskapet kan ikke konstitueres, før den hele aktiekapital er tegnet.

---

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) St.besl. 24 juli. Se Ot. prp. nr. 5 og 62. Dok. nr. 5 med tillæg og dok. nr. 26. Indst. O. XVIII. St.tid., forh. i Ot. s. 668—676, 720—734, 873—893; i Lt. 219—223, 253—254, 271.

[2]) Jfr. lov om skibsaktieselskaper av 26 juli 1916 § 1.

I aktieselskap, som driver bankvirksomhet, maa alle aktieeiere være norske statsborgere. Dog kan aktier i et saadant selskap for indtil en tiendedel og med Kongens tilladelse for indtil en tredjedel av aktiekapitalen eies av andre end norske statsborgere, mot at selskapet underkaster sig saadan kontrol med hensyn til eiendomsretten til aktierne, som Kongen bestemmer. Like med norske statsborgere regnes i den her nævnte henseende staten, indretninger og fonds, som styres av staten, norske kommuner, norske sparebanker, korporationer og stiftelser, som har helt norsk styre med sæte i Norge, og hvis formaal er almennyttig, samt efter nærmere bestemmelse av Kongen aktieselskaper og andre selskaper med begrænset ansvar, som har helt norsk styre med sæte i Norge, og hvis grundkapital for mindst to tredjedeles vedkommende tilhører staten, norske kommuner og norske statsborgere. Endelig regnes like med norske statsborgere ogsaa andre aktieselskaper, som med hjemmel av denne paragraf, og kommanditaktieselskaper, som med hjemmel av § 92, selv driver bankvirksomhet her i riket. 26 juli. Nr. 10.

§ 4. Hvis de, som vil danne et aktieselskap, selv overtar alle aktier, har de som stiftere at avholde konstituerende generalforsamling, i hvilken de samtlige skal møte enten personlig eller ved fuldmægtig med skriftlig fuldmagt.

I generalforsamlingen skal stifterne fremlægge i original eller bekræftet avskrift enhver kontrakt, som de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende selskapets stiftelse Samtidig skal der tilføres protokollen oplysning om, hvorvidt nogen av stifterne har erholdt provision eller er sikret andre særfordele i anledning av kontrakternes indgaaelse, i tilfælde med angivelse av fordelenes art og størrelse. For at bli gyldig overfor selskapet maa kontrakterne vedtages av samtlige møtende.

Om vedtagelsen av enhver kontrakt skal der ske tilførsel til generalforsamlingens protokol med angivelse av stifternes og medkontrahenternes navn samt av, hvad der fra hver av siderne skal ydes.

I protokollen maa derhos under særskilt post opføres ethvert utlæg, som stifterne maaate ha hat til juridisk, økonomisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, og som de kræver godtgjort av selskapet.

§ 5. Indholdet av den overenskomst, som træffes angaaende selskapets stiftelse, skal samlet gjengives i generalforsamlingens protokol.

Denne gjengivelse av overenskomsten maa angi:

1. gjenstanden for selskapets virksomhet;
2. den kommune, hvor selskapet skal ha forretningskontor;

26 juli. Nr. 10.

3. aktiekapitalen og de enkelte aktiers størrelse;
4. hvorvidt aktierne skal lyde paa navn eller paa ihændehaver.

Derhos skal i denne gjengivelse fuldstændig indtages enhver bestemmelse, som maatte træffes om:

5. at enkelt klasse av aktier skal ha særegne, større eller ringere rettigheter, navnlig vedkommende utbytte eller andel i selskapsformuen eller særlig andel i selskapets styrelse;
6. at selskapet skal kunne tvinge aktieeierne til at la deres aktier indløse — med angivelse av den maate, hvorpaa indløsning skal ske;
7. at aktiernes omsættelighet er indskrænket;
8. at der skal paahvile aktieeierne forpligtelser utenfor pligten til at indfri aktiens paalydende beløp;
9. at der paa aktie skal kunne gjøres indskud, som ikke bestaar i rede penger;
10. at selskapet mot erlæggelse av vederlag i aktier eller paa anden maate skal til bruk eller eie overta bestaaende eller paatænkte anlæg eller andre formuesgjenstande;
11. at enkeltmand skal ha særskilt fordel eller forrettighet i selskapet;
12. at stiftere eller andre skal ha særskilt godtgjørelse for stiftelsen;
13. at selskapets virksomhet skal være begrænset til en viss tid, eller
14. at der for stemmeret i selskapets anliggender skal gjælde andre regler end de i § 61, fjerde punktum, indeholdte.

Forsaavidt angaar de under 9—12 omhandlede bestemmelser, skal det nøiagtig angives, hvad der fra hver side skal ydes. Bestemmelse om, at en bestemt person skal være medlem av selskapets styre, kan alene træffes for et saa langt tidsrum, som valg av styremedlem efter § 44 kan gjælde, og saaledes at vedkommende naarsomhelst skal kunne suspenderes og fjernes overensstemmende med reglerne i § 45. Bestemmelse om, at en bestemt person skal være selskapets forretningsfører (disponent, prokurist), kan bare træffes med forbehold om, at han kan opsiges med en opsigelsestid ikke længer end seks maaneder.

Derefter anføres i protokollen for hver stifters vedkommende, hvor mange aktier han tegner. Tegning, foregaat før denne tid, er ikke bindende for tegneren. Naar paa denne maate samtlige aktier er optat av stifterne, er dermed selskapet stiftet. Naar vedtægter er besluttet og derefter valg paa tillidsmænd foretat, er selskapet konstituert. Om stemmegivning efter selskapets stiftelse gjælder de i 7de kapitel givne regler.

Protokollen underskrives av samtlige møtende. 26 juli.

§ 10. Tegning av aktier skal ske skriftlig paa teg- Nr. 10.
ningslister, som indeholder en ordret gjengivelse av den underskrevne indbydelse. Tegning maa ikke mottages, uten at der samtidig deponeres en tiendedel av de tegnede aktiers paalydende beløp. De deponerte beløp indsættes straks paa tegnernes navn i en i tegningsindbydelsen opgit bankindretning eller i autorisert sparebank, og indvundne renter godtgjøres tegnerne.

Først fjorten dage efter tegningsindbydelsens første bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende« maa der gives adgang til tegning av aktier.

Tegning, som av andre end indbydere er foretat før utløpet av denne tid eller i henhold til en tegningsindbydelse, som ikke fyldestgjør fordringene i § 7, eller uten deponering av det i første leds andet punktum nævnte beløp, er ugyldig.

§ 12. I generalforsamlingen har indbyderne til protokollen at fremlægge:

1. den av dem utfærdige tegningsindbydelse;
2. det nummer av »Norsk Kundgjørelsestidende«, hvori indbydelsen har været offentliggjort;
3. en av samtlige indbydere underskrevet beretning om selskapets stiftelse, bilagt — i original eller i bekræftet gjenpart — med enhver kontrakt, de maatte ha indgaat indbyrdes eller med andre vedkommende stiftelsen; beretningen skal indeholde oplysning om, hvorvidt nogen av indbyderne har erholdt provision eller er sikret andre særfordele i anledning av kontrakternes indgaaelse, i tilfælde med angivelse av fordelenes art og størrelse;
4. en av samtlige indbydere underskrevet opgave over de utlæg til juridisk, økonomisk eller teknisk bistand, bekjendtgjørelser eller lignende, som indbyderne maatte ha hat, og som de kræver godtgjort av selskapet;
5. tegningslisterne i original eller beskræftet avskrift med indbydernes skriftlige erklæring om, at den for stiftelsen nødvendige kapital er tegnet.

I generalforsamlingen kan der ikke fattes beslutning, som strider mot nogen i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art som i § 5, nr. 1—4, nævnt. Heller ikke kan der træffes nogen bestemmelse av saadan art som i § 5, nr. 5—14, nævnt, medmindre forbehold herom med angivelse av bestemmelsens indhold er indtat i tegningsindbydelsen, likesom en i tegningsindbydelsen optat bestemmelse av saadan art som i § 5, nr. 9—12, nævnt ikke kan utvides paa selskapets bekostning.

Bestemmelse om, at en bestemt person skal være medlem av selskapets styre, kan alene træffes for et saa langt tidsrum, som

26 juli. Nr. 10.

valg av styremedlem efter § 44 kan gjælde, og saaledes at vedkommende naarsomhelst skal kunne suspenderes og fjernes overensstemmende med reglerne i § 45. Bestemmelse om, at en bestemt person skal være selskapets forretningsfører (disponent, prokurist), kan bare træffes med forbehold om, at han kan opsiges med en opsigelsestid ikke længer end seks maaneder.

§ 20. Aktier maa ikke tillates tegnet til underkurs.

Tegnes aktier til overkurs, skal den derved erhvervede vinding fortrinsvis anvendes til at dække omkostningene ved selskapets stiftelse eller ved forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av nye aktier. Det muligens overskytende blir at lægge til det i § 23 omhandlede reservefond.

§ 23. I ethvert aktieselskap skal der dannes et reservefond, som alene maa anvendes til at dække underskud, som selskapets virksomhet efter aarsregnskapet eller et i regnskapsaarets løp foretat opgjør har medført, og som ikke kan dækkes av andre i dette øiemed avsatte fond.

Til reservefondet skal der, forinden utdeling av utbytte kan finde sted, i bank- og forsikringsselskaper avsættes mindst en femtedel av det aarlige overskud, indtil fondet har naadd en halvdel av aktiekapitalen, i andre selskaper avsættes mindst en tiendedel av overskuddet, indtil fondet har naadd en tiendedel av aktiekapitalen.

Synker reservefondet under det lovbefalte omfang, blir det atter at fylde efter samme regel.

Ved bank- og forsikringsselskaper skal et beløp svarende til halvdelen av det lovbefalte reservefond anbringes i sikre og for bankers vedkommende tillike let realisable værdipapirer.

§ 30. Samtlige aktier i et selskap skal være like store og udelelige samt lyde paa viss sum, ikke under ti kroner.

I bankaktieselskaper samt i aktieselskaper, som hovedsagelig driver skibsrederi, fangstvirksomhet paa havet eller bergningsvirksomhet, skal alle aktier lyde paa navn.

Det er forbudt at overdra aktie i saadant selskap in blanco. Herfra undtages dog bankaktieselskaper.

§ 31. For aktierne skal utstedes aktiebrev, som skal være datert, underskrevet av styret og indeholde: selskapets navn og gjenstanden for dets virksomhet; registreringens datum; aktiens størrelse og, hvis den ikke lyder paa indehaveren, aktieeierens navn; derhos skal det i aktiebrevet tydelig anføres, hvor meget der inden dets utlevering er indbetalt paa det. Ethvert aktiebrev skal være underskrevet av mindst to personer. Har styret bare ett medlem, vælger generalforsamlingen en aktieeier til at underskrive aktiebrevene sammen med styremedlemmet.

Forsaavidt der er truffet bestemmelser, som gjør ind- 26 juli.
skrænkning i aktiernes omsættelighet, paalægger aktieeierne for- Nr. 10.
pligtelser utenfor pligten til at indfri aktiens paalydende beløp eller tilsteder tvungen indløsning, skal indholdet av disse bestemmelser gjengives i aktiebrevet.

Aktierne skal være nummerert; et aktiebrev kan dog omfatte flere aktier og skal da indeholde et tilsvarende antal nummer.

Aktiebrev maa først utfærdiges, efterat selskapet eller — ved utstedelse av nye aktier — den stedfundne forhøielse av aktiekapitalen er registrert.

Er aktiekapitalen nedsat paa anden maate end ved indkjøp av selskapets egne aktier, maa aktierne i overensstemmelse hermed ogsaa nedskrives og dette paaføres aktiebrevene eller nye saadanne utstedes.

§ 34. Aktieeiernes ret til at overdra sine aktier kan i vedtægtene nærmere begrænses.

Overdrages et enkelt aktiebrev til flere, maa disse for styret utpeke en enkelt, som likeoverfor selskapet skal gjælde som eneeier.

Forat overdragelse av aktiebrev, som lyder paa navn, skal ha gyldighet likeoverfor selskapet, maa anmeldelse være skedd til selskapets styre. Er det paalydende beløp ikke fuldt indbetalt, maa erhververen derhos ha utstedt sin grundfondsforskrivelse og selskapets styre ved datert paategning paa aktiebrevet ha godkjendt overdragelsen. Ved godkjendelsen bortfalder den tidligere eiers forpligtelse likeoverfor selskapet. Styret har at negte godkjendelse, saafremt erhververen ikke kan ansees vederheftig for det paa aktien endnu ikke indbetalte beløp. I bankselskaper kræves godkjendelse av styret, selv om det paalydende beløp er fuldt indbetalt. Godkjendelse skal her negtes, saafremt erhvervelsen er i strid med forskriften i § 3, tredje led. Iøvrig kan godkjendelse ikke negtes uten i henhold til bestemmelse i vedtægtene. Godkjendes erhvervelsen, blir anmerkning herom at indføre i aktieboken.

§ 38. Hvad en aktieeier har faat utbetalt som utbytte, er han bare forpligtet til at betale tilbake, hvis han ikke har været i god tro, eller hvis utbytte er utbetalt, uten at regnskap har været avgit og revidert samt godkjendt av generalforsamlingen.

§ 43. Vil selskapet i henhold til foregaaende paragraf avholde auktion, har det at varsle vedkommende aktieeier herom gjennem bekjendtgjørelse i »Norsk Kundgjørelsestidende«. Samtidig har det gjennem anbefalt brev at underrette den, der aktieboken staar som eier, hvis han eller en kjendt fuldmægtig for ham bor i Norge, og bopælen er selskapet bekjendt.

26 juli. Nr. 10.

Er det selskapet meddelt, at aktien er pantsat, tat i utlæg eller belagt med arrest, blir vedkommende rettighetshaver paa samme maate at varsle.

Indbetales ikke indskuddet inden én maaned efter bekjendtgjørelsen i »Norsk Kundgjørelsestidende«, har selskapet ret til paa vedkommendes vinding eller tap at la aktien bortsælge ved offentlig tvangsauktion uten foregaaende indkaldelse til forlikskommissionen, dom eller eksekution og med fortrin fremfor tredjemand, som maatte ha erhvervet pant eller anden rettighet i aktien. Dog blir den, der i aktieboken staar som eier av aktien, mindst otte dage før auktionens avholdelse gjennem anbefalt brev at advare om denne, hvis han eller en kjendt fuldmægtig for ham bor i Norge, og bopælen er selskapet bekjendt.

Undlater aktiebrevets indehaver at utlevere det, kan selskapet paa vedkommende aktieeiers og indehavers fælles bekostning erhverve dom til dets mortifikation. Hertil utfordres ikke kongelig bevilling. Selskapet utfærdiger derefter nyt aktiebrev, som skal indeholde uttrykkelig angivelse av, at det træder i det mortificertes sted.

§ 44. Selskapets forretninger ledes av et styre, bestaaende av ett eller flere medlemmer. I bankselskaper kan til styremedlemmer uten Kongens tilladelse ikke vælges andre end norske statsborgere, som er bosat i Norge. Bestaar styret av flere medlemmer, vælges en av disse til formand efter nærmere forskrifter i vedtægtene. Styrets medlemmer tjenstgjør i 2 aar ad gangen, medmindre vedtægtene fastsætter en anden tjenestetid. For styremedlem, som vælges paa bestemt tid, maa tjenestetiden dog ikke sættes længer end fire aar. Skal valget ske paa ubestemt tid, maa der forbeholdes adgang til opsigelse, og opsigelsesfristen fra selskapets side ikke sættes længer end ett aar. Et medlem forblir i sin stilling, indtil nyt medlem er lovlig valgt, selv om hans tjenestetid er utløpet.

Bestaar styret av flere medlemmer, kan de fordele forretningene mellem sig, hvis ikke vedtægtene anderledes bestemmer.

I saker, som efter vedtægtene skal avgjøres av det samlede styre, maa mindst halvdelen av dette delta i behandlingen. Over forhandlingene skal føres protokol, som underskrives av samtlige deltagende medlemmer.

§ 45. Ethvert medlem av styret kan uten varsel foreløbig fjernes ved beslutning av generalforsamlingen eller av repræsentantskapet, hvor saadant findes; samtidig blir et nyt medlem midlertidig at ansætte. I ethvert tilfælde blir spørsmaalet om, hvorvidt vedkommende endelig skal fjernes, uopholdelig at forelægge en ny generalforsamling — ordentlig eller overordentlig — til avgjørelse.

Saavel til midlertidig som til endelig fjernelse utfordres mindst to tredjedeles stemmeflerhet, medmindre vedtægtene bestemmer, at beslutning herom kan fattes med et mindre flertal. 26 juli. Nr. 10.

Styremedlem, som fjernes i henhold til reglerne i denne paragraf, har intet krav paa erstatning, hvis han har utvist svigagtig forhold eller saadan forsømmelighet, skjødesløshet eller uforstand, at der var rimelig grund til hans fjernelse. Iøvrig blir det at avgjøre efter almindelige retsregler, hvorvidt erstatning tilkommer ham.

§ 46. Likeoverfor tredjemand er styret bemyndiget til at handle paa selskapets vegne i alt, hvad der hører til driften av dets forretning, derunder ogsaa til ansættelse av forretningsfører (disponent, prokurist). Enhver begrænsning i denne myndighet er uten retsvirkning likeoverfor godtroende tredjemand.

Likeoverfor selskapet er styret forpligtet til at rette sig efter vedtægtene og de bestemmelser, som generalforsamling og repræsentantskap indenfor deres myndighetsomraader har truffet. I forhold til selskapet er styret alene berettiget til at ansætte forretningsfører, saafremt der i vedtægtene eller ved beslutning av generalforsamling eller repræsentantskap uttrykkelig er tillagt det ret dertil.

Forretningsfører kan bare ansættes paa opsigelse, og opsigelsestiden kan fra selskapets side ikke sættes længer end 6 maaneder.

§ 56. Et medlem av styret maa ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av noget anliggende, hvori han selv har fremtrædende personlig eller økonomisk interesse.

Et medlem av styret og selskapets forretningsfører (disponent, prokurist) maa ikke uten samtykke av generalforsamlingen mot godtgjørelse formidle avslutningen av retshandler med selskapet. Saadant samtykke kan naarsomhelst tilbakekaldes av generalforsamlingen med simpel stemmeflerhet. Godtgjørelse, som nogen har oppebaaret i strid med disse bestemmelser, tilfalder selskapet.

Et medlem av en banks eller et forsikringsselskaps styre maa ikke delta i beslutning om laan mot eller diskontering av noget papir, hvorpaa medlemmets navn findes.

§ 57. Vedtægtene kan bestemme, at selskapet skal ha et repræsentantskap. Dette skal bestaa av mindst 3 medlemmer, som vælges blandt aktieeierne, og som, forsaavidt ikke anderledes i vedtægtene er bestemt, tjenstgjør i to aar ad gangen. En repræsentant forblir i sin stilling, indtil ny repræsentant er lovlig valgt, selv om hans tjenestetid er utløpet.

I bankselskaper kan uten Kongens tilladelse ikke andre end norske statsborgere, som er bosat i Norge, vælges til repræsentanter.

26 juli. Nr. 10.

§ 58. Vedtægtene kan bestemme, at enhver myndig person, som eier et visst antal paa navn lydende aktier, skal være berettiget til at være repræsentant, men maa da tillike fastsætte et bestemt forholdstal mellem de valgte og de selvskrevne repræsentanter.

I bankselskaper kan uten Kongens tilladelse ikke andre end norske statsborgere, som er bosat i Norge, være selvskrevne repræsentanter.

§ 61. Aktieeiernes ret til at delta i varetagelsen av selskapets anliggender utøves gjennem generalforsamlingen.

Vedtægtene fastsætter stemmeretsreglerne, og navnlig om indehavere av flere aktier skal ha begrænset eller gradert stemmeret, og om der skal gjælde forskjellige regler for forskjellige klasser av aktier. Forsaavidt den konstituerende generalforsamling angaar, træffes bestemmelsen i tegningsindbydelsen eller, om saadan ikke er utstedt, i den før selskapets stiftelse trufne selskapsavtale. Er ingen saadan bestemmelse fastsat, har enhver aktieeier uten hensyn til hans aktiers klasse saa mange stemmer, som han har aktier.

I den konstituerende generalforsamling kan dog utenfor det i § 13, 1ste led, omhandlede tilfælde ingen aktieeier avgi stemme for et antal, overstigende en femtepart av samtlige aktier eller to femteparter av de i generalforsamlingen avgivne stemmer.

§ 65. Til at foreta forretningsmæssig revision av selskapets bokførsel vælger repræsentantskapet, hvor saadant findes, og ellers generalforsamlingen, en eller flere revisorer. Hvis selskapet ikke har repræsentantskap, eller hvis vedtægtene eller generalforsamlingen bestemmer det, skal revisionen ogsaa omfatte forretningens drift.

Generalforsamlingen vælger aarlig decisorer, hvor saadanne er paabudt i vedtægtene, eller forøvrig ansees paakrævet.

Hverken revisorer eller decisorer maa være medlemmer av styret, indeha nogen styret underordnet stilling i selskapet eller være gift med noget medlem av styret eller beslegtet eller besvogret med noget styremedlem i ret op- eller nedstigende linje eller i sidelinjen saa nær som søskende.

Revisorer maa ikke ha laan i eller antages som kautionister eller endossenter for nye laan i selskapet.

Generalforsamlingen kan bestemme, at revisionen ikke skal iverksættes av valgte revisorer, men av et selskap eller en anden indretning, som særlig befatter sig med regnskapsrevision.

§ 86. Er et aktieselskap gyldig stiftet i sit hjemland, kan det med iagttagelse av efterfølgende bestemmelser drive virksomhet ogsaa her i landet gjennem en forretningsavdeling (filial, underkontor), staaende under et særskilt styre, om hvis myn-

dighet til at forbinde selskapet likeoverfor tredjemand gjælder, hvad i § 46, første led, er sagt. 26 juli. Nr. 10.

Et utenlandsk selskap kan dog ikke drive bankvirksomhet her i landet gjennem forretningsavdeling.

§ 87. Forinden en saadan forretningsavdeling som i § 86 omhandlet aapner virksomhet her i landet, har dens styre at indsende anmeldelse til handelsregistret overensstemmende med lov om handelsregistre, firma og prokura av 17 mai 1890. Anmeldelsen skal, foruten hvad der er foreskrevet i nævnte lov, tillike indeholde de i nærværende lovs § 14, andet led, nævnte oplysninger — oplysninger angaaende bestemmelser av saadan art som i § 5, nr. 9—12 nævnt, dog kun, dersom selskapet er stiftet i løpet av de sidste fem aar — samt bilægges med styrets egenhændig underskrevne erklæring om,

a. at der paa hver aktie, hvorfor vederlag skal ydes i penger, er indbetalt det hele beløp, eller forsaavidt angaar forsikringsselskaper, hvis aktier ikke lyder paa ihændehaveren, og ikke paa et mindre beløp end et hundrede kroner, mindst en fjerdedel av dens paalydende beløp og et like stort beløp paa hver aktie av samme klasse;

b. at alle indskud i værdigjenstande er ydet.

Med anmeldelsen skal derhos følge en av norsk konsul i hjemlandet bekræftet bevidnelse fra den utenlandske registerfører eller anden vedkommende myndighet om, at selskapet lovlig er kommet i stand og har sit hovedkontor i utlandet.

Undladelse av anmeldelse medfører, at ogsaa herværende styremedlemmer blir personlig og solidarisk ansvarlige.

Stedfundne forandringer, derunder ogsaa aapning av konkurs, blir paa samme maate at anmelde.

§ 91. Utenlandske selskaper, hvor samtlige aktier lyder paa ihændehaveren, skal hvert aar inden otte maaneder efter regnskapsaarets utgang i »Norsk Kundgjørelsestidende« la offentliggjøre selskapets aarsregnskap og balanse tillikemed særskilt aarsregnskap for den herværende forretningsavdeling. Efterkommes ikke dette bud, har det utenlandske selskaps herværende styre umiddelbart efter fristens utløp at anmelde dette til handelsregistret og samtidig at offentliggjøre aarsregnskapet for herværende forretningsavdeling.

§ 92. Ved et kommanditaktieselskaps stiftelse maa samtlige fuldt ansvarlige medlemmer samt mindst tre kommanditister delta som stiftere eller som indbydere. Enhver, som ved siden av de fuldt ansvarlige medlemmer deltar i stiftelsen, maa tegne mindst én aktie.

Selskapet kan ikke konstitueres, før den hele kommanditkapital er tegnet.

26 juli. Nr. 10.

I kommanditaktieselskaper, som driver bankvirksomhet, maa alle ansvarlige medlemmer og alle kommanditister være norske statsborgere og de ansvarlige medlemmer tillike bosat i Norge. Dog kan aktier i et saadant selskap for indtil en tiendedel og med Kongens tilladelse indtil en tredjedel av kommanditkapitalen eies av andre end norske statsborgere, mot at selskapet underkaster sig saadan kontrol med hensyn til eiendomsretten til aktierne, som Kongen bestemmer. Like med norske statsborgere regnes i den her nævnte henseende staten, indretninger og fonds, som styres av staten, norske kommuner, norske sparebanker, korporationer og stiftelser, som har helt norsk styre med sæte i Norge, og hvis formaal er almennyttig, samt efter nærmere bestemmelse av Kongen aktieselskaper og andre selskaper med begrænset ansvar, som har helt norsk styre med sæte i Norge, og hvis grundkapital for mindst to tredjedeles vedkommende tilhører staten, norske kommuner og norske statsborgere. Endelig regnes like med norske statsborgere ogsaa andre kommanditaktieselskaper, som med hjemmel av denne paragraf, og aktieselskaper, som med hjemmel av § 3, selv driver bankvirksomhet her i riket.

§ 101. Den, som undlater at gjøre nogen i denne lov foreskrevet anmeldelse, eller som medvirker dertil, straffes med bøter. Paa samme maate straffes den, som mottar aktietegning i strid med regelen i § 10, første led, andet punktum, eller overtræder forbudet i § 30, sidste led, eller bryter den i § 68, tredje led, paalagte taushetspligt, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker.

Stiftere, indbydere, styremedlemmer, repræsentanter eller forretningsførere (disponenter, prokurister), som iøvrig overtræder nærværende lovs bestemmelser, eller som medvirker til, at saadan overtrædelse sker, straffes med bøter eller under særdeles skjærpende omstændigheter med fængsel indtil 3 maaneder, forsaavidt handlingen ikke indgaar under nogen strengere straffebestemmelse.

II.

Denne lov træder i kraft 1 august 1916.

Har et aktieselskap eller kommanditaktieselskap, som driver bankvirksomhet, eller som hovedsagelig driver skibsrederi, fangstvirksomhet paa havet eller bergningsvirksomhet, inden lovens ikrafttræden utstedt aktier lydende paa ihændehaveren, skal det straks indkalde disse til ombytning med aktier, lydende paa navn. Efter 30 december 1916 maa der ikke uten Kongens tilladelse utbetales utbytte paa ihændehaveraktier, før saadan ombytning har fundet sted.

Overfor aktie i bankselskap, som ved lovens ikrafttræden

tilhører nogen, som efter lovens § 3, sidste led, eller § 92, sidste led, skulde være utelukket fra at eie den, kommer de nævnte bestemmelser samt § 34, syvende og ottende punktum, jfr. § 95, først til anvendelse, naar aktien overgaar til ny eier paa anden maate end gjennem arv eller egteskap. 26 juli. Nr. 10.

Bestemmelserne i § 44, andet punktum, § 57, andet led, og § 95 d, jfr. § 57, andet led, kommer alene til anvendelse ved valg, som sker efter denne lovs ikrafttræden.

Bestemmelserne i § 92, fjerde punktum, faar ikke anvendelse paa en person, som ved lovens ikrafttræden er ansvarlig medlem av et bankselskap uten at være norsk statsborger eller uten at være bosat i Norge.

Bestemmelsen i § 86, andet led, jfr. § 95, faar ikke anvendelse paa utenlandsk selskap, som ved lovens ikrafttræden driver bankvirksomhet gjennem forretningsavdeling her i landet.

Midlertidig lov *)[1]) indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899. 26 juli. Nr. 11.

Kongen kan for indtil et aar ad gangen fatte bestemmelse om, at enkelte av de i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 omhandlede vildtsorter uten hensyn til de da gjældende bestemmelser om jagt-, fangst- og fredningstiden for den enkelte vildtsort skal kunne fældes eller fanges, samt i forbindelse hermed fastsætte jagt- eller fangsttiden for vedkommende vildtsort.

Saadan bestemmelse kan omfatte det hele land eller dele derav[2]).

Denne lov træder i kraft straks.

Stortingsbeslutning[3]) om nyt lønsregulativ for statsrevisionens personale. 26 juli.

*) Bekjendtgj. 29 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.
[1]) St.besl. 25 juli. Se Ot. prp. nr. 74. Indst. O. nr. 152. St.tid., forh. i Ot. s. 894—896; i Lt. s. 271.
[2]) Jfr. lov av 20 mai 1899 (nr. 2) § 44, 1ste passus.
[3]) Indst. S. nr. 271. St.tid. s. 2307—2308.
Beslutningen er saalydende:

I.

Grundløn og alderstillæg for statsrevisionens kopister blir fra 1 juli 1916 at beregne som i regulativet for departementssekretærer av 1ste og 2den lønsklasse bestemt.

Statsrevisionen bemyndiges til ved overgangen at træffe avgjørelse om, hvilke av kopisterne blir at henføre til 1ste og 2den lønsklasse, og hvorledes alderstillæggene blir at opføre.

II.

Med lønsregulativet følger forpligtelse til en økning av arbeidstiden svarende til departementsfunktionærernes.

26 juli. **Stortingsbeslutning**[1]) om utbetaling av en maaneds løn til efterlatte efter arbeidere m. fl.

26 juli. **Stortingsbeslutning**[2]) om telegraf- og telefonfunktionærers lønninger.

III.

De funktionærer, som omfattes av dette lønsregulativ, skal være forpligtet til at finde sig i de bestemmelser, som er eller maatte bli truffet med hensyn til statstjenestemænds pensionsordning, hvoriblandt indtil videre at taale avsætning av lønnen med 6 pct.

[1]) Se St. prp. nr. 160. Indst. S. nr. 268. St.tid. s. 2302.

Beslutningen er saalydende:

Den ved Stortingets beslutning av 18 august 1915 (indtat i Lovtid. 2den avd. for 1915 s. 701) givne regel om, at offentlige tjenestemænds løn, pension eller vartpenger av statskassen eller offentlige fond utbetales deres efterlatte for en maaned efter tjenestemandens død, skal herefter gjælde ogsaa andre funktionærer og faste arbeidere i statens eller offentlige fonds tjeneste, medmindre anden regel herom maatte være bestemt for disse i gjældende lønsreglement.

Har vedkommendes løn ikke været utredet som maanedsløn, beregnes det dertil svarende beløp forholdsvis efter aarsfortjenesten. (Jfr. rundskr. fra Justisdepartementet av 21 aug. 1916).

Arbeidere, som ikke har fast ansættelse (anlægsarbeidere), kan tilstaaes et lignende bidrag efter nærmere regler fastsat av vedkommende departement, forsaavidt de nævnte arbeidere har arbeidet i flere aar i sammenhæng ved statens anlæg.

Det samme gjælder ogsaa kommunale arbeidere, til hvis løn staten yder bidrag, saaledes at statskassen efter samme forhold utbetaler andel i en maaneds løn efter tjenestemandens død, forsaavidt vedkommende kommunale myndighet yder sin andel.

[2]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. IX B, kap. 2, tit. 1—13. Tillæg til indst. S. III A. St.tid. s. 2268—2290.

Der besluttedes bl. a.:

I.

1. Grundlønnen for telegrafvæsenets kabelmestre fastsættes til kr. 2 400,00.
2. Grundlønnen for kontorassistenter av 1ste klasse ved Kristiania telefonanlæg fastsættes til kr. 1 800,00.
3. Grundlønnen for sekretærer i telegrafstyret og for sekretæren ved Kristiania telefonanlæg fastsættes til kr. 1 800,00.
4. Lønnen for telegrafbud av klasse 1 b og klasse 1 c fastsættes saaledes:

   Klasse 1 b . . . kr. 900,00
   — 1 c . . . » 800,00

   begge klasser med 3 alderstillæg à kr. 100,00 efter henholdsvis 3, 6 og 9 aars tjeneste samt yderligere 3 alderstillæg à kr. 150,00 efter henholdsvis 12, 15 og 18 aars tjeneste.

II.

De funktionærer, som indgaar under dette lønsregulativ, skal være forpligtet til at finde sig i de bestemmelser, som av staten maatte bli truffet angaaende statstjenestemænds pensionsordning, baade hvad indskud og aldersgrænse m. v. angaar.

III.

— — — —

IV.

— — — —

Stortingsbeslutning[1]) om forandringer i lønsregulativet ved Hypotekbankens hovedsæte m. v. 26 juli.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak, meddeles stadfæstelse — med tre forandringer — paa den av herredsstyret for Kraakstads herred, Akershus amt, den 25 april og 3 juli 1916 fattede beslutning til politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelige resolutioner av 31 mars 1894, 11 april 1901 og 22 november 1912 stadfæstede politivedtægter for herredet og den ved kongelig resolution av 25 oktober 1912 stadfæstede vedtægt om salg av tobak til barn m. v. 28 juli.

Kongelig resolution**), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. og lov av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder, meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Strindens herred, 28 juli.

*) Bekjendtgj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor de stadfæstede politivedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor politivedtægtene er indtat.

[1]) Se St.prp. nr. 12. Indst. S. XVI B. St.tid. s. 2328—2336. Der besluttedes bl. a.:

I.

— — — —

II.

Stortinget samtykker i:

1. — — — —
2. At der foretages følgende forandringer i lønsregulativet ved Hypotekbankens hovedsæte:
   a. for assistenter av 2den klasse fastsættes ét alderstillæg av kr. 300,00 efter 3 aars tjeneste istedenfor tre alderstillæg à kr. 100,00 efter 3, 6 og 9 aars tjeneste;
   b. at de fire assistenter av 1ste klasse, som hittil intet alderstillæg har opnaadd, erholder sit første alderstillæg antecipert fra 1 juli 1916, saaledes at dette anteciperte tillæg igjen bortfalder, naar første alderstillæg efter regulativet erholdes.
3. At lønnen for budet ved Hypotekbankens og Arbeiderbruk- og Boligbankens laanekontor i Tromsø forhøies til kr. 720,00 aarlig fra 1 juli 1916 at regne.
   Herav tilsvarer Boligbanken kr. 240,00 aarlig.
4. — — — —
5. — — — —
6. a. At der ved Hypotekbankens hovedsæte oprettes en ny revisorassistentpost med aarlig løn kr. 1 080,00.
   b. At der av bankens midler stilles til disposition for revisionens formand kr. 600,00 aarlig til antagelse av en midleridig ekstraassistent ved revisionen.

28 juli. Søndre Trondhjems amt, den 22 januar og 1 juli 1916 fattede beslutning til politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 9 september 1895 stadfæstede politivedtægter for herredet.

28 juli. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Søndeleds herredsstyre i Nedenes amt, Egersund landsogns og Aardals herredsstyrer i Stavanger amt, Frænens, Hens og Gryttens herredsstyrer i Romsdals amt henholdsvis under 5 juli, 27 mai, 26 juni, 27 mai, 2 juni og 14 juni 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

28 juli. **Kongelig resolution***), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Hægelands herred, Lister og Mandals amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 16 mars 1910, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for Hægelands herred blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

28 juli. **Kongelig resolution****), hvorved de i møte den 26 februar 1916 vedtagne regler for fællesfløtning i Fjermedalselven, Nedenes amt, approberes i medhold av lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjældende indtil videre.

28 juli. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 meddeles approbation paa den i generalforsamlinger i Vegaarsheiens fællesfløtningsforening den 26 juni 1913 og 27 juni 1914 besluttede forandring i § 17 i fællesfløtningens regler.

---

*) Bekjendtgj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
**) Bekjendtgj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor reglerne er indtat.
***) Bekjendtgj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor §'en i den ændrede lydelse er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44, bestemmes, at det inden Søndre Bergenhus amt skal være forbudt at bruke snare, saks eller faldstok til fangst av aarhane, aarhøne eller jerpe. 28 juli.

Denne bestemmelse gjælder indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1921.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Brandbu herred, Kristians amt, i møte den 28 december 1915 fattede beslutning, hvorefter § 4, 2det punktum, i de ved kongelig resolution av 10 september 1906 approberte skogvedtægter for herredet herefter skal lyde: 28 juli.

»Den tilsynsmanden tilkommende godtgjørelse for ledelse og utførelse av skogforbedringer utredes av vedkommende skogeier med en betaling av kr. 3,00 pr. dag.«

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Enebaks herred, Akershus amt, i møte senest den 26 juni 1916 besluttede skogbrandsregler for herredet, — dog med en enkelt forandring. 28 juli.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til havnelovens § 29 bl. a. meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den av Namsos bystyre i møte den 3 mai 1916 fattede beslutning, om at den for stedet ved kongelig resolution av 14 mai 1898 fastsatte tonnageavgift av lossende eller ladende fartøier forhøies til 8 øre pr. reg. ton av fartøier i utenriksk og til 4 øre pr. reg. ton av fartøier i indenriksk fart. 28 juli.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 74, jfr. § 111, meddeles livsforsikringsselskapet »Hygea« tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhet overensstemmende med det for Forsikringsraadet fremlagte og av dette godkjendte grundlag. 28 juli.

Kongelig resolution, hvorved der bl. a. i henhold til havnelovens § 55 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil 28 juli.

---

*) Bekjendtgj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.

**) Bekjendtgj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor de approberte skogbrandsregler er indtat.

28 juli. videre paa et fremlagt av Namsos bystyre i møte den 3 mai 1916 vedtat regulativ, forsaavidt samme angaar benyttelsen av de stedets havnevæsen tilhørende kaier.

28 juli. **Kongelig resolution**, hvorved vedkommende toldoppebørselsbetjent for opkrævning av den i lov av 23 februar 1916 omhandlede midlertidige avgift til staten av skibstonnage oppebærer i hvert kalenderaar (første gang for tiden 25 februar—31 december 1916) av de indkrævede beløp efter fradag av tilbakebetaling efter nedsættelser for de første kr. 40 000,00 — 1 procent.
» » næste » 60 000,00 — 1/2 »
» » » » 200 000,00 — 1/4 »
» » » » 700 000,00 — 1 pro mille.
» det overskytende — 1/2 » »

De nærmere bestemmelser om beregningen m. v. av opkrævningsgodtgjørelsen gives av Finansdepartementet.

28 juli. **Meddelelse***) fra Landbruksdepartementet, hvorefter departementet ved skrivelse til Den norske Biavlsforening av 28 juli 1916 i medhold av § 2 i lov av 21 juli 1916 om foranstaltninger mot bipest m. v. har bemyndiget foreningen til indtil videre under departementets kontrol at føre den umiddelbare ledelse av kampen mot bipest.

3 aug. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Bratsbergs amt i anledning av en forespørsel fra et formandskap om, hvorvidt der pligtedes erlagt eiendomsskat efter landskattelovens § 8 litr. b av en grube, som ikke tidligere hadde været taksert til eiendomsskat og ansat i skyld, og som gjennem længere tid hadde været og fremdeles var ute av drift.

Departementet uttaler, at gruben uten hensyn til de anførte omstændigheter antages at maatte takseres og skyldlægges overensstemmende med bestemmelserne i landskattelovens § 8, samt at eiendomsskat blir at svare av gruben, saafremt ikke dens eier — om den vedholdende er ute av drift — herom underretter ligningsnævnden paa den i samme lovs § 13, første leds andet punktum, anordnede maate.

4 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak og lov av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder, meddeles stadfæ-

*) Bekjendtgj. 3 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
**) Bekjendtgj. 7 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor de nye politivedtægter er indtat.

stelse paa den av herredsstyret for Evenes herred, Nordlands amt, den 20 januar, 28 april og 21 juli 1916 vedtagne beslutning til nye politivedtægter for herredet, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 9 april 1892 stadfæstede politivedtægter. 4 aug.

Kongelig resolution*), hvormed der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den under 7 juli 1916 av Ømarks herredsstyre, Smaalenene amt, fattede beslutning. 4 aug.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Tysvær herredsstyre i Stavanger amt, Ulstein og Bolsø herredsstyrer i Romsdals amt, Laanke herredsstyre i Nordre Trondhjems amt, Gimsøy og Fauske herredsstyrer i Nordlands amt, henholdsvis under 3 juli, 3 og 29 juni, 10 juli, 29 mai og 30 mars 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 4 aug.

Kongelig resolution**), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Flesbergs herred, Buskeruds amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 16 mai 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves. 4 aug.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution**), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Søndeleds herred, Nedenes amt, til 40 hektar, og kongelig resolution av 13 december 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog 4 aug.

*) Bekjendtgj. 7 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor beslutningen er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

4 aug. av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 hektar for Søndeleds herred blev nedsat til 100 hektar, ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

4 aug. **Kongelig resolution***), hvorved den i §§ 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænse 500 hektar for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Tune herred, Smaalenene amt, til 100 hektar.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

4 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Flubergs herred, Kristians amt, i møte den 17 juli 1916 vedtagne utkast til vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

4 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Nordre Lands herred, Kristians amt, i møte den 22 juli 1916 vedtagne utkast til vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

4 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Torpens herred, Kristians amt, i møte den 29 april 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning, — dog med nogen forandringer.

4 aug. **Kongelig resolution†)**, hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Høilandets herred, Søndre Trondhjems

*) Bekjendtgj. 7 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

**) Bekjendtgj. 7 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor vedtægtene er indtat.

***) Bekjendtgj. 7 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor de approberte vedtægter er indtat.

†) Bekjendtgj. 7 august i Lovtid. 1ste. avd. nr. 47, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

amt, i møte den 6 mai 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring. 4 aug.

Kongelig resolution, hvorved lagmandstingene for Trondhjems lagsogn fra 1 januar 1917 blir at avholde 6 ganger aarlig, nemlig i maanedene februar, april, juni, september, oktober eller november, december. 4 aug.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 4 aug.

1. At Forsvarsdepartementet bemyndiges til at oprette nye ekstraordinære garnisonsavdelinger paa kystbefæstningene overensstemmende med, hvad der er anført i departementets indstilling.
2. At utgiftene hermed utredes av de til nøitralitetsvernet bevilgede midler.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt, hvori uttales: 7 aug.

1) at indtægt av embeds- eller bestillingsgaard, i tilfælde hvor saadan indtægt tilflyter vedkommende embeds- eller bestillingsmand efter hans fraflyttelse fra skattedistriktet, blir at undergi beskatning efter landskattelovens § 18;
2) at avling blir at henregne til indtægten for det aar, hvori indhøstningen har fundet sted uten hensyn til, naar den forbrukes eller sælges.

Bruksregler*) for »Fron sogns bygdealmenning« (eller sameie), approbert av Landbruksdepartementet 8 august 1916. 8 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet til en skibsregisterfører angaaende spørsmaalet, om et skib, som eies av et aktieselskap, der igjen bestyres av et andet aktieselskap, kan anerkjendes som norsk efter sjøfartslovens § 1. Departementet antar efter konferanse med Justisdepartementet, at spørsmaalet maa besvares benegtende. 8 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet til en amtmand angaaende beregning av gebyr for registrering av en eiendomsdom til skibe. 8 aug.

Det tidligere Departement for Handel, Sjøfart og Industri har i sin tid været forespurt om, hvorvidt et i medfør av skibsregisterlovens § 23 (lov 4 mai 1901, nr. 2) paa grund av mangler ved sælgerens hjemmel alene foreløbig registrert skjøte kan utslettes som overflødig eller skal endelig registreres, naar kjøperen efter samme lovs § 34 erhverver eiendomsdom for sin ret til skibet og lar denne registrere.

---

*) Bekjendtgj. 14 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor bruksregerne er indtat.

8 aug. I anledning herav uttalte departementet, at det foreløbig registrerte skjøte antages at maatte registreres endelig.

Departementet sees videre at ha uttalt angaaende gebyrberegningen i det ovennævnte tilfælde, at der antages at burde beregnes fuldt registreringsgebyr for skjøtet, hvorimot der for den samtidig registrerte eiendomsdom, som under de foreliggende omstændigheter alene kan betragtes som bevis for skjøtets rigtighet og ikke som et særskilt adkomstdokument, der skal tjene som eneste hjemmel for skjøteindehaveren, og ved hvilken dom denne er kjendt eiendomsberettiget til skibet, alene bør beregnes et gebyr av kr. 3,00 i henhold til skibsregisterlovens § 36, kfr. sportellovens § 48 b.

Nærværende departement antar, at ovennævnte fremgangsmaate bør anvendes ogsaa ved det foreliggende tilfælde med d/s »Thor«.

11 aug. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Norderhovs herred, Buskeruds amt, i møte den 30 mai 1916 vedtagne utkast til vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning, — dog med et par forandringer.

11 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 5 i lov om indskrænkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ytre Rendalens herred, Hedemarkens amt, i møte den 1 april 1916 besluttede nye skogbrandsregler for herredet, — dog med et par forandringer.

11 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ids herred, Smaalenene amt, i møte den 25 mai 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring.

11 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v.

*) Bekjendtgj. 14 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor de stadfæstede vedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 14 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor de approberte nye skogbrandsregler er indtat.

***) Bekjendtgj. 14 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Nes herred, Buskeruds amt, i møte den 1 mai 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med nogen forandringer. 11 aug.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Sparbu herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 30 mai 1916 besluttede nye skogvedtægter for herredet. 11 aug.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det inden følgende herreder i Hedemarkens amt, nemlig Aamot, Aasnes, Brandval, Eidskogen, Elverum, Furnes, Grue, Hof, Løiten, Nordre Odalen, Nes, Ringsaker, Romedal, Stange, Storelvedalen, Søndre Odalen, Tryssil, Vaaler, Vang og Vinger skal være forbudt at utsætte, opstille eller bruke snarer til fangst av hare. 11 aug.

Denne bestemmelse gjælder indtil videre, — dog ikke længer end til utgangen av aaret 1921.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Bærums herredsstyre i møte den 12 juli 1916 vedtagne byggeforskrifter for Sandvikens brandkommune. 11 aug.

Kongelig resolution, hvorved den ved Kristiania kommuestyres beslutning av 21 juni 1916 vedtagne forandring av § 1, passus 2, i de ved høieste resolutioner av 14 mars 1876 og 30 november 1894 samt ved kongelig resolution av 14 december 1901 approberte takster for benyttelsen av Kristiania offentlige brygger stadfæstes i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 som gjældende fra 1 juli 1916 indtil videre. 11 aug.

Skrivelse**) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket: 12 aug.

Bast og trevler av kokus. Kokusgarn.

Denne bestemmelse træder i kraft 15 dennes.

---

*) Bekjendtgj. 14 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor de nye skogvedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 14 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.

***) Bekjendtgj. 14 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 48, hvor byggeforskriftene er indtat.

14 aug. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til Romsdals amt, hvori paa foranledning meddeles, at vakcinationsattest paa grundlag av tilstedeværende ar efter vakcination alene maa utstedes av en læge, jfr. kancelliplakat av 19 november 1811 § 9 og skrivelse fra medicinaldirektøren til Nordre Bergenhus amt av 6 oktober 1886 i »Norsk medicinallovgivning«. Dersom der ikke kan paavises ar efter vakcinationen, bør ny vakcination foretages, førend vakcinationsattest utstedes. Det var nemlig for tilfældet oplyst, at den gamle vakcinationsprotokol, hvor vedkommendes navn kunde være opført, var brændt.

15 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fabrikeier G. Jansen til minde om hans hustru oprettede »Fru Sofie Jansen, født Ekrolls legat« for trængende i Hamarøy samt paa de under 5 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

15 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av fabrikeier G. Jansen til minde om hans hustru oprettede »Fru Sofie Jansen, født Ekrolls legat« for trængende i Steigen samt paa de for dette legat utfærdigede udaterte statutter.

15 aug. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Hamar i anledning av en beslutning, som et landsskolestyre har fattet i møte den 17 april iaar, og som gaar ut paa, at der skal anvendes 2 timer pr. skoleuke til skriftlige og grammatikalske øvelser i den maalform, som ved kredsavstemningen (om undervisningssproget) er kommet i mindretal.

Skoledirektøren uttaler blandt andet, at han ikke finder, at beslutningen er i strid med loven under forutsætning av, at der til skriftlige og grammatikalske øvelser i skolens hovedmaal brukes 5 timer ukentlig (altsaa 7 timer ukentlig i det hele til saadanne øvelser) og 4 timer ukentlig i læsning, til norskundervisningen ialt saaledes 11 timer ukentlig, og at dette blir fastslaat i skoleplanen.

Departementet bemerker, at det forstaar lovens bestemmelse om, at det tilligger skolestyret at fastsætte, paa hvilket maal elevenes skriftlige arbeider i almindelighet skal avfattes, saaledes, at skolestyret derved er git ret til at fastsætte, at elevene i en viss utstrækning skal ha skriftlige øvelser ogsaa i det maal, som ikke er bestemt til at være skolens hovedmaal. Og i utøvelsen av denne ret er skolestyret uavhængig av kredsen. At der tilkommer skolestyret en saadan ret, synes der da ogsaa at herske enighet om inden skolestyret. Det er bare om utstrækningen av disse øvelser, der raader uenighet, idet et mindretal i skolestyret vil ha øvelserne indskrænket til 1 time om uken. Som ogsaa bemerket

av skoledirektøren er det naturligvis til en viss grad en skjøns- 15 aug.
sak, hvor langt skolestyrets ret i den heromhandlede henseende strækker sig. Men departementet vil, likesom skoledirektøren, ikke gjøre nogen indvending mot den av skolestyret fattede beslutning under forutsætning av, at norskundervisningen, som nævnt, tillægges i det hele 11 ukentlige timer.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 15 aug.
Kristiansand i anledning av en forespørsel om, for hvilken tid en folkeskolelærerinde, som har opsagt sin lærerindepost, er berettiget til at hæve sin lærerindeløn.

Departementet uttaler, at lærerinden er berettiget til at oppebære sin lærerindeløn indtil den dag, da hun har opsagt sin lærerindepost, altsaa i nærværende tilfælde til 20 august 1916. Hun kan selv vælge opsigelsesdagen, og et bystyre har ingen ret til at beslutte, at en folkeskolelærer skal opsi sin lærerpost til en bestemt dag.

Skrivelse fra medicinaldirektøren til en jordmor, hvori 15 aug.
uttales, at selv om en jordmor ikke kommer til enighet med kredsykekassen om et fast honorar pr. fødsel, paahviler der hende desuagtet pligt til at bistaa ogsaa de barselkvinder, som vedkommer kredssykekassen, og som maatte forlange hendes hjælp, jfr. jordmorloven av 19 december 1898 § 4. Jordmoren blir ikke fritat for denne pligt, selv om kredssykekassen træffer avtale med en anden jordmor om et fast honorar pr. fødsel. Hvis kredssykekassen i saadanne tilfælde vægrer sig for at betale det honorar, som jordmoren maatte finde passende, blir tvisten derom at indanke for amtmanden til endelig avgjørelse, jfr. lov om sykeforsikring av 6 august 1915 § 17, punkt 4, 2det led.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Fin- 16 aug.
markens amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At Gamviks jordmordistrikt i Finmarkens amt deles i følgende to distrikter:

1. Gamviks jordmordistrikt, omfattende gaardsnr. 25 og 26.
2. Hop jordmordistrikt, omfattende gaardsnr. 22, 23 og 24. av det gamle Tanens tinglag.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 17 aug.
det av enkefru Charlotte Cathrine Backer, født Conradi, ved testamente av 8 juni 1914 med tillæg av 15 april 1915 oprettede »Overretssakfører Z. Backers og hustrus legat for Larviks diakonisseforening og Larviks

17 aug. kirkelige fattigpleie« samt paa de under 3 mai 1916 utfærdigede vedtægter for dette legat.

17 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Charlotte Cathrine Backer, født Conradi, ved testamente av 8 juni 1914 med tillæg av 15 april 1915 oprettede »Overretssakfører Z. Backers og hustrus legat til støtte for trængende damer i Larvik« samt paa de under 17 april 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

17 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Charlotte Cathrine Backer, født Conradi, ved testamente av 8 juni 1914 med tillæg av 15 april 1915 oprettede »Overretssakfører Z. Backers og hustrus legat til underhold av private sykepleiersker i Larvik« samt paa de under 29 april 1916 utfærdigede vedtægter for dette legat.

17 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av enkefru Charlotte Cathrine Backer, født Conradi, ved testamente av 8 juni 1914 med tillæg av 15 april 1915 oprettede »Overretssakfører Z. Backers og hustrus legat til utdannelse av unge mænd og kvinder i Larvik« samt paa de under 3 mai 1916 utfærdigede vedtægter for dette legat.

17 aug. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Kristiania i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om, hvorvidt en lærer har lov til delvis ved skriftlige øvelser at undervise i landsmaal eller gi barnene skriftlige øvelser hjemme i landsmaal, naar det almindelige bokmaal er besluttet at skulle være hovedmaalet i skolen.

Departementet antar, at lovens uttryk om skolestyrets myndighet til at fastsætte skolens undervisningssprog er formet saaledes, at der er aapnet læreren en viss frihet til undtagelsesvis ogsaa at la barnene utføre skriftlige arbeider i den maalform, som ikke er skolens hovedmaal.

17 aug. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Finmarkens amt i anledning av en forespørsel, om en stadslæge tilkommer honorar for indsprøitning av difteriserum paa en mand ombord i et paa byens havn liggende fartøi for at forebygge sygdommens videre utbredelse ved smitte. Det var oplyst, at den serumbehandlede mand hadde delt køie med en paa byens epidemilazaret for croup behandlet gut, hvorfor stadslægen fandt det forsigtigst baade for ham og for hele det øvrige mandskap, at han blev præventivt sprøitet med serum, uagtet han ikke selv var angrepet av difteri.

Departementet uttaler, at det maa antages at paaligge stadslægen som helseraadets ordfører at sørge for at stanse sygdommens videre utbredelse uten særskilt honorar, jfr. skrivelse fra Justisdepartementet av 17 februar 1904 og instruks for stadslæger av 18 juli 1913 post 1, 17 og 21. 17 aug.

Kongelig resolution *), hvorved bestemmes: 18 aug.

I. I medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket:

a. Fersk fisk av følgende arter:
Sild, torsk, lange, brosme, sei, hyse og haafisk.

b. Saltfisk av følgende arter:
Sild, torsk, lange, brosme, sei, hyse og haafisk.

c. Klipfisk av følgende arter:
Torsk, lange, brosme, sei og hyse.

d. Tørfisk av følgende arter:
Torsk, sei, hyse, lange og brosme.

e. Al rogn av saltvandsfisk.

f. Sildolje og fisketran av alle slags, derunder haatran, samt bottlenosetran og sæltran.

g. Torskemel, sildemel og levermel.

II. Fra foranstaaende utførselsforbud er undtat:

1. Fiskehermetik av den slags, som almindelig nedlægges og er i vanlig pakning, og i de tilfælde, hvor utførselen er i ovensstemmelse med de ved kongelig resolution av 4 juli 1916 givne bestemmelser.

2. Beholdninger av de under I a til og med f nævnte fiskearter og fiskeprodukter, som idag forefindes inden landet, forsaavidt beholdningenes størrelse og beskaffenhet er bestemt under offentlig kontrol paa en av vedkommende regjeringsdepartement fastsat maate, og paa betingelse av, at utførselen ikke kommer i strid med nogen erklæring eller avtale angaaende tilveiebringelsen av utrustning, som er anvendt til fangsten, materialer til tilvirkningen o. l.

3. Den sæltran, som indføres her til landet inden utgangen av september 1916, og som er producert av norske fangstfartøier, som er avseilet til fangsstedene før utfærdigelsen av nærværende resolution.

4. Raa og saltet fisk, som utføres til Rusland i henhold til lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 29 c, og fersk fisk, som sælges i detalj i grænsedistriktene til Rusland og Sverige i kvantiteter, som ikke overstiger gjennemsnittet av saadanne salg i aarene 1913—1915.

*) Bekjendtgj. 19 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

18 aug. III. Fra utførselsesforbudet kan dispenseres av Landbruksdepartementet paa den maate og under de betingelser, som av dette fastsættes.

IV. Landbruksdepartementet bestemmer, fra hvilke havner utførsel i tilfælde kan finde sted.

V. I medhold av § 1 i forannævnte lov av 18 august 1914 fastsættes saavel for salg inden landet som for salg til utførsel følgende maksimalpriser for fisk og fiskeprodukter:

1. Saltfisk: Torsk, levert Finmarkens og Tromsø amter . . . . kr. 0,55 pr. kilo
Torsk, levert Lofoten . . » 0,57½ » »
» — Trondhjem og søndenfor . . . . . » 0,60 » »
Lange . . . . . » 0,70 » »
Brosme . . . . . » 0,66 » »
Sei og hyse . . . . . » 0,45 » »
Haafisk . . . . . » 0,40 » »

2. Klipfisk: Torsk . . . . . » 1,20 » »
Lange . . . . . » 1,20 » »
Brosme . . . . . » 1,00 » »
Sei og hyse . . . . . » 0,55 » »

3. Tørfisk: Torsk, rotskjær . . . . » 1,50 » »
» rund . . . . . » 1,25 » »
Sei, rotskjær . . . . . » 1,00 » »
Hyse, rund . . . . . » 1,00 » »

4. Rogn av torsk samfanget pr. tønde å 120 kg. kr. 60,00
» » sei og lange . . . . . » 50,00

5. Tran:
A. Torskedamptran } prima . . . kr. 2,50 pr. kilo
Raa medicintran }
B. Seidamptran
Tørfiskdamptran 2da
Sommerdamptran
Lys surtran . . . . . » 2,00 » »
Haatran
Bottlenosetran
Lys sæltran
C. Blank og brunblank } . . . . . » 1,70 pr. kilo
Lys sildolje }
D. Pressetran, uklaret
Mørk sildolje . . . . . » 1,50 » »
Bruntran
Torskemel . . . . . » 0,35 » »
Sildemel, nordlandsk . . . . . » 0,35 » »
» vestlandsk . . . . . » 0,33 » »
Levermel . . . . . » 0,30 » »

Sild: 18 aug.

Vaarsild	kr. 50,00	eksportpakket	td.	à 110	kg.
Storsild	» 60,00	—»—	»	» 110	»
Fetsild	» 60,00	—»—	»	» 100	»
Islandssild	» 60,00	—»—	»	» 100	»

Disse maksimalpriser gjælder ikke de i II, 2 omhandlede beholdninger. For den under II, 3 nævnte sæltran gjælder en maksimalpris av kr. 3,00 pr. kg.

VI. Utførselsforbudet gjælder ogsaa fisk, opfisket av norske fartøier utenfor rikets grænser, saaledes at den ikke kan avhændes paa sjøen eller losses i noget andet land uten i saadan utstrækning, som det maatte bli tillatt og indtil der blir truffet andre forføininger med hensyn til nordmænds fiske ved Island.

VII. Overtrædelse av disse bestemmelser og de med hjemmel av disse utfærdigede forskrifter straffes efter straffelovens § 339.2, forsaavidt ikke andre og strengere straffebestemmelser finder anvendelse.

VIII. Disse bestemmelser træder i kraft den 21 august 1916.

Fra samme tidspunkt ophæves de kongelige resolutioner av 8 og 19 november 1915 om betinget forbud mot utførsel av saltet sild og av 11 april 1916 om betinget forbud mot utførsel av fiskelevertran.

Kongelig resolution *), hvorved den av Gulens herredsstyre i møte den 8 juli d. a. enstemmig fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Gulens herred, Nordre Bergenhus amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre. 18 aug.

Kongelig resolution **), hvorved den av Løitens herredsstyre i møte den 5 juni d. a fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Løitens herred, Hedemarkens amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer. 18 aug.

Kongelig resolution **), hvorved den av Nes herredsstyre i møte den 8 juli d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Nes herred, Hedemarkens amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer. 18 aug.

Kongelig resolution **), hvorved den av Lardals herredsstyre i møte den 10 juli d. a. fastsatte vedtægt angaaende 18 aug.

*) Bekjendtgj. 21 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor vedtægten er indtat.

**) Bekjendtgj. 21 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

18 aug. lukning av utsalgssteder i Lardals herred, Jarlsberg og Larviks amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring.

18 aug. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Myklands herredsstyre i Nedenes amt under 8 juli 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Myklands herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

18 aug. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. I den kongelige resolution av 4 juli 1916, kfr. kongelig resolution av 21 s. m., angaaende forbud mot utførsel av varer i alle slags jernblik m. v. gjøres den tilføielse, at utførsel foruten fra de i post 1 nævnte toldsteder ogsaa skal kunne foregaa fra Vardø toldsted.
2. Denne bestemmelse træder i kraft straks.

18 aug. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes:

I. at de ved kongelig resolution av 10 september 1906 fastsatte fiskeriregler for Ogndalen, Egge, Stod, Kvam, Beitstaden og Snaasens herreder i Nordre Trondhjems amt forblir gjældende indtil videre, dog ikke utover 10 aar fra 10 september 1916 at regne;

II. at nærværende resolution træder i kraft straks.

Overtrædelse av fiskerireglerne straffes efter loven.

18 aug. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 65 og 66 bestemmes, at nævnte lov overensstemmende med Søndre Vaagsø herredsstyres subsidiære forslag i møte den 16 november 1914 skal være gjældende for det der omhandlede strøk paa Moldøen i nævnte herred, Nordre Bergenhus amt, og at strøket overgaar til egen kommune i brandvæsenets anliggender.

---

*) Bekjendtgj. 21 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

**) Bekjendtgj. 21 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor grænserne for det omhandlede strøk er beskrevet.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 18 aug.

A. At statens kanonverksted henlægges til Kongsbergs vaabenfabrik og lægges under samme overbestyrelse som vaabenfabrikken.

B. At Forsvarsdepartementet bemyndiges til at træffe nærmere bestemmelse om en midlertidig ordning av administrationen ved Raufoss patronfabrik og krudtverk samt Kongsbergs vaabenfabrik overensstemmende med, hvad der er anført i Forsvarsdepartementets indstilling.

C. At merutgiftene ved den midlertidige ordning utredes av vedkommende driftsbevilgninger.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. bestemmes: 18 aug.

A. At hærens flyvevæsen indtil videre underlægges generalinspektøren for ingeniørvaabenet, som vil ha indtil videre at være generalinspektør ogsaa for hærens flyvevæsen paa samme maate som for de øvrige brancher i ingeniørvaabenet.

B. At der efter Forsvarsdepartementets nærmere bestemmelse nedsættes en permanent flyvekommission, bestaaende av generalinspektøren for ingeniørvaabenet, formand, samt 2 officerer av hæren og 2 av marinen, derav mindst 1 fra hver etats flyvevæsen.

C. .....

D. .....

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 18 aug.
det av overretssakfører Fr. Kittelsen ved gavebrev av 21 december 1915 i henhold til hans avdøde mor enkefru Ingeborg Kittelsens bestemmelse oprettede »Skipper Conrad Haneberg, Rolighet, og datter enkefru Kittelsens legat til understøttelse av trængende i Aaensire« samt paa de under juli 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 18 aug.
det av skibsreder Christen Knudsen i 1865 oprettede legat til fordel for husarme og trængende i Salterø skoledistrikt — nu Stokken skolekreds — i Østre Moland samt paa de under 19 december 1915 utfærdigede statutter for dette legat.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til amtmanden i Lister 19 aug.
og Mandals amt, hvori uttales, at natgodtgjørelsen antages at maatte betragtes som et tillæg til den almindelige kostgodtgjørelse og saaledes ikke i noget tilfælde kan beregnes for flere nætter end det antal døgn, hvorfor der ellers beregnes kostgodtgjørelse, jfr. lov av 26 juli 1916 (nr. 8) § 2.

21 aug. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til amtmændene:

Ved Stortingets beslutning av 26 juli 1916 er det bestemt, at den ved beslutning av 18 august 1915 givne regel om, at offentlige tjenestemænds løn, pension eller vartpenger av statskassen eller offentlige fond utbetales deres efterlatte for en maaned efter tjenestemandens død, herefter skal gjælde ogsaa andre funktionærer og faste arbeidere i statens eller offentlige fonds tjeneste, medmindre anden regel herom maatte være bestemt for disse i gjældende lønsreglement.

Har vedkommendes løn ikke været utredet som maanedsløn, beregnes det dertil svarende beløp forholdsvis efter aarsfortjenesten.

Den nye forskrift er bl. a. forutsat at skulle omfatte de ikke direkte statslønnede betjenter ved fogedkontorene og skattefogedkontorene i byene og landdistriktene, og det er saavel i vedkommende stortingsproposition som i gage- og pensionskomiteens indstilling uttalt, at det overlates vedkommende administration i de tilfælde, som maatte fremby tvil, at træffe bestemmelse om, hvem der skal gaa ind under forskriften.

I henhold hertil har dette departement bestemt, at den omhandlede bestemmelse ogsaa skal gjælde de fast ansatte betjenter ved embedskontorer under dette departement, som lønnes av de for vedkommende embeder bevilgede kontorholdsgodtgjørelser.

Hvilket herved meddeles til underretning for hr. amtmanden og videre kundgjørelse for vedkommende embedsmænd inden hr. amtmandens distrikt.

I paakommende tilfælde blir opgave over betjentens avlønning at indsende til departementet, hvorefter en maaneds løn vil bli anvist de efterlatte direkte paa statskassen.

22 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av Even Iversen Birkestøl ved testamente av 27 april 1892 med tillæg av 10 mai 1904 oprettede legat til fordel for værdige trængende i Sundalens herred samt paa de under 6 juli 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

23 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa »Lars Onsagers og hustru Dorthea Onsagers legat« for værdige trængende inden Furulunds skolekreds i Vestre Gran samt paa de under 21 mars 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

23 aug. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til amtmanden i Nordlands amt i anledning av en forespørsel fra en distriktslæge (helseraadsordfører), om fattigunderstøttede kvinder er avskaaret fra at søke kommunehjælp i henhold til barneforsorgsloven av 10 april 1915.

Departementet uttaler, at det er enig med distriktslægen i, 23 aug.
at den omstændighet, at vedkommende kvinde nyder fattigunderstøttelse, ikke er til hinder for, at hun kan kræve hjælp efter loven.

Vedkommende distriktslæge har desuten spurt, om loven er saa at forstaa, at naar en kvinde er i den økonomiske tilstand — likegyldig om fattigunderstøttet eller ikke — at hun maa ansees berettiget til bidrag efter lovens § 1, saa har hun eo ipso ogsaa berettiget krav paa bidrag efter § 2, forutsat at hendes økonomiske tilstand ikke i mellemtiden væsentlig har bedret sig.

Hertil bemerker departementet, at i praksis vil antagelig som oftest en kvinde, som er berettiget til hjælp efter § 1, ogsaa være berettiget til hjælp efter § 2, hvis hendes økonomiske stilling ikke i mellemtiden er forandret. Men helseraadsutvalget maa i hvert enkelt tilfælde fatte særskilt beslutning om bidrag efter § 2 og undersøke, om lovens betingelse — at moren har saa daarlig raad, at hun maa overlate sit barn til andre, hvis hun ikke faar hjælp — er tilstede.

Provisorisk anordning*) om forbud mot opsigelse 26 aug.
av leieboere.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Naar et kommunestyre har fattet beslutning om kommunal regulering av husleie overensstemmende med lov av 10 mai 1916, kan leier i kommunen eller vedkommende dele av kommunen av saadan leilighet, som omfattes av beslutningen, ikke retsgyldig opsiges uten husleienævndens samtykke. Ved avgjørelsen av, om opsigelse skal tillates eller ikke, skal nævnden ta særlig hensyn til, om leieboeren paa rimelige vilkaar kan skaffe sig anden tjenlig bolig.

Nævndens samtykke til opsigelse kræves dog ikke i tilfælde av manglende betaling av leien eller andet mislig forhold fra leieboerens side.

§ 2. Denne anordning træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov 26 aug.
om kommunale provianteringsraad av 26 juli 1916 dens § 2 fastsættes følgende nærmere forskrifter om provianteringsraadenes virksomhet:

§ 1. Provianteringsraadene har at holde sig nøie underrettet om alt, som kan være av interesse for befolkningens forsyning med fødevarer, brændsel, oljer, forstoffe og andre fornødenhetsartikler.

§ 2. Raadene har at tilveiebringe de opgaver og oplys-

*) Bekjendtgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

26 aug. ninger, som kræves av centraladministrationen, amtmanden eller fællesorganisationer for provianteringsvirksomhet.

Raadene skal til enhver tid rette sig efter de paalæg, som maatte utgaa fra de nævnte myndigheter.

§ 3. Raadene skal sørge for, at beslutninger om salg av varer, som sælges efter offentlig foranstaltning, uten ophold blir gjort bekjendt blandt distriktets befolkning. De skal likeledes dra omsorg for, at prisene paa saadanne varer i fornøden utstrækning blir bekjendt. Handlende, som fører disse varer, skal tilpligtes at ha prisene opslaat paa en iøinefaldende plads paa utsalgsstedet. De skal videre sørge for, at alle meddelelser av almindelig interesse fra de ovenfor i § 2 nævnte myndigheter blir bekjendt inden distriktet.

§ 4. Raadene skal sørge for tilførsel i fornøden utstrækning av vigtigere forbruksvarer og lægge op reserver av saadanne.

Hvis ikke midler er stillet til raadighet, skal raadene i betimelig tid indgaa til de kommunale myndigheter med forslag om bevilgning av, hvad der ansees fornødent.

§ 5. Raadene fører kontrol med prisen paa matvarer og andre fornødenhetsartikler. Hvor varer sælges med statstilskud, sørger de for, at disse sælges til forbrukerne til de billigst mulige priser og i tilfælde i passende mængder.

For at opnaa dette kan raadene enten oprette egne kommunale utsalg eller træffe overenskomster med handlende om omsætningsomkostningene.

§ 6. Naar varer sælges med statstilskud, skal raadene paase, at varen omsættes og forbrukes i overensstemmelse med de forskrifter, som utfærdiges.

§ 7. Hvis et provianteringsraad finder det paakrævet, at der fattes bestemmelser til regulering av prisen paa en vare, sendes andragende herom med saavidt mulig fuldstændige oplysninger til amtmanden.

§ 8. Det paaligger raadene at føre nøiagtig regnskap over sin virksomhet. Av disse regnskaper, som med hensyn til revision og decision er undergit de for kommunale regnskaper gjældende regler, pligter raadene at sende ind til formandskapet et sammendrag ved hvert kvartalskifte.

Raadene bør kunne anta lønnet forretningsfører. Denne betales efter kommunens bestemmelse enten av kommunerne direkte eller av vareomsætningen.

§ 9. Det paaligger raadene ved utgangen av hvert kvartal gjennem vedkommende herreds formandskap at sende ind beretning om sin virksomhet til amtmanden eller, hvis denne saa bestemmer, til en fællesorganisation som under § 2 nævnt.

§ 10. Disse bestemmelser træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 1 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. og § 2 i lov av 26 juli 1916 om kommunale provianteringsraad bestemmes: 26 aug.

§ 1. Ethvert kommunalt provianteringsraad skal uten ophold fastsætte maksimalpriser for salg saavel i stort som i smaat av fødemidler for mennesker eller dyr og brændsel, begge dele av norsk oprindelse, til forbruk inden provianteringsraadets omraade.

Provianteringsraadet kan dog undlate at fastsætte maksimalpriser for en vare, naar særlige grunde taler derfor.

Provianteringsdepartementet avgjør, hvorvidt en vare skal ansees for at være av norsk oprindelse.

§ 2. Maksimalprisen skal sættes til den salgspris, som har været betalt for vedkommende vare inden provianteringsraadets omraade i tiden fra og med lørdag den 19 til og med lørdag den 26 august 1916. Har der i dette tidsrum været forskjellige priser for samme vare, skal maksimalprisen sættes til gjennemsnittet av disse priser, dog med avrunding nedover eller opover til den nærmeste sedvanlige betegnelsesmaate for prisen.

Har en vare ikke været omsat i det nævnte tidsrum, skal maksimalprisen fastsættes paa grundlag av salg i et tidligere tidsrum av 8 dage, regnet fra og med lørdag til og med lørdag, da salg sidst foregik.

Har prisene været forskjellige i forskjellige dele av omraadet, kan provianteringsraadet enten fastsætte særskilte maksimalpriser for de enkelte dele eller en fælles pris for det hele omraade, beregnet efter gjennemsnittet for de enkelte dele med avrunding som i første led bestemt.

§ 3. Provianteringsraadet skal tilføre møteboken saavidt mulig fuldstændige oplysninger om det anvendte grundlag for fastsættelse av maksimalprisene og anføre grundene, hvis der for en eller flere varer ikke er fastsat maksimalpris.

§ 4. De av provianteringsraadet fastsatte maksimalpriser skal av dette straks kundgjøres paa hensigtsmæssigste maate for befolkningen og blir gjældende efter forløpet av 24 timer fra første kundgjørelse.

§ 5. Provianteringsraadet skal uten ophold sende amtmanden utskrift av møteboken.

§ 6. Amtmanden kan ændre de av provianteringsraadet fastsatte maksimalpriser, saafremt han finder, at fastsættelsen ikke stemmer med de i § 2 givne forskrifter. Disse forandringer træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer, og

*) Bekjendtgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

26 aug. skal av provianteringsraadet uten ophold kundgjøres for befolkningen.

Amtmanden kan bestemme, at provianteringsraadet ogsaa skal fastsætte maksimalpriser for varer, som ikke er medtat i dets første fastsættelse av maksimalpriser. Han kan da bestemme, at fastsættelse av maksimalpris for en eller flere varer sker paa grundlag av betalte priser gjennem et av ham fastsat, senere end det i § 2 angivne, men allerede forløpet tidsrum av 8 dage fra og med lørdag til og med lørdag.

§ 7. Provianteringsraadet kan med amtmandens samtykke nedsætte, forhøie eller ophæve de fastsatte maksimalpriser. Amtmanden kan derhos efter forslag fra andre beslutte nedsættelse, forhøielse eller ophævelse av maksimalprisene. Før saadan beslutning fattes, skal provianteringsraadet faa anledning til at uttale sig.

Om saadanne forandringers ikrafttræden og kundgjørelse gjælder, hvad der er bestemt i § 6, 1ste led.

Amtmandens avgjørelser efter nærværende paragraf kan av provianteringsraadet begjæres indbragt til Provianteringsdepartementets avgjørelse, dog uten at saadan begjæring kan hindre, at amtmandens avgjørelser træder i kraft som av ham bestemt.

Amtmanden i et amt kan ogsaa begjære en av amtmanden i et andet amt fastsat maksimalpris paa samme maate indbragt til departementets avgjørelse.

§ 8. Hvis amtmanden finder det paakrævet, kan han til drøftelse av spørsmaal, som nærværende resolution paalægger ham at avgjøre, tilkalde amtsutvalgets valgte medlemmer eller andre, som dette eller han selv opnævner, eller i amt uten amtsutvalg personer han selv opnævner.

Disse tilkommer skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt. Disse utgifter utredes av staten som en utgift vedkommende proviantering. Amtmandens utgifter til øket kontorbetjening m. v. kan efter departementets bestemmelse dækkes paa samme maate.

§ 9. Denne resolution gjør ingen forandring i den myndighet, som ved kongelig resolution av 18 august 1914 er git Statens Provianteringskommission til at træffe bestemmelser om maksimalpriser i henhold til § 1, punkt 1, 3dje led, i lov av samme dag om salg og utførsel av fødevarer m. v., og gir ikke adgang til at forandre de ved kongelig resolution av 18 august 1916 fastsatte maksimalpriser for saltfisk, klipfisk, tørfisk, rogn, tran og eksportpakket sild eller maksimalpriser, som herefter fastsættes av Kongen.

§ 10. Nærværende resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905 § 32, sidste led, kfr. lov av 19 mai 1916, fastsættes nedenstaaende bestemmelse om adgang til immatrikulering ved Universitetet for saadanne, som uten artium har bestaat avgangseksamen ved andre høiere undervisningsanstalter: 26 aug.

Indtil videre skal de, som uten artium har bestaat avgangseksamen ved den kongelige norske Krigsskole eller Sjøkrigsskolens øverste avdeling eller ved Norges Tekniske Høiskole, ha adgang til at immatrikuleres som akademiske borgere ved Universitetet uten at underkaste sig artiumsprøve i enkelte fag eller nogen anden tillægsprøve.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av § 1 i lov nr. 2 av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfæstes den av herredsstyret i Odda herred i møter den 28 april og 14 juli 1916 vedtagne vedtægt for Odda folkeregister. 26 aug.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Eidsbergs herred, Smaalenene amt, den 3 januar, 6 mars og 7 august 1916 fattede beslutning til nye politivedtægter, som skal træde istedenfor de ved kongelig resolution av 17 november 1894, jfr. kongelige resolutioner av 5 december 1896, 19 april 1899 og 11 oktober 1912, stadfæstede vedtægter for herredet. 26 aug.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Sydvaranger herred, Finmarkens amt, den 20 juni 1916 vedtat beslutning til forandring i § 3, andet led, i de ved kongelig resolution av 14 juni 1913, jfr. kongelig resolution av 10 april 1915, stadfæstede politivedtægter for omraadet Kirkenes og Bjørnevand i Sydvaranger herred. 26 aug.

Efter den besluttede forandring skal den nævnte bestemmelse saalydende:

»Spil med kort og lignende er forbudt paa offentlig gate eller kommunens tomter i det fri«

herefter lyde saaledes:

---

*) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.

**) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor de nye politivedtægter er indtat.

26 aug. »Spil med kort og lignende er forbudt paa offentlig gate og i det fri paa kommunens og aktieselskapet Sydvarangers tomter, pladser og kaier«.

26 aug. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa den av herredsstyret for Sørfolds herred, Nordlands amt, under 13 mai 1916 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

26 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av lov om arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolutioner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsættes for bakerier, som gaar ind under nævnte lov, nedenstaaende renholdsregler:

§ 1. Bakeribedriften uvedkommende gjenstande, som kan bidrage til at samle støv eller foraarsake stank i arbeidsrummene eller hindre disses rengjøring, maa ikke findes i bakeriet eller i de rum, som staar i aapen forbindelse med dette.

§ 2. Bakeriet og de rum, som staar i forbindelse med dette, maa altid holdes omhyggelig rent.

Hver dag efter arbeidet skal gulvene rengjøres enten ved skrapning, feining eller vaskning. Desuten skal gulvene vaskes grundig en gang ukentlig, hvor dette lar sig gjøre. Vinduer og dører maa vaskes mindst en gang hver 14de dag.

Vægger og tak skal i sin helhet hvittes, males eller vaskes to ganger aarlig.

§ 3. Traug, bord, hylder og vandbeholdere av enhver slags maa daglig rengjøres eller tømmes.

§ 4. Hvert bakerilokale skal være forsynt med god ventilation. Hvor bakeriovner, dampkjeler eller vandpander fyres gjennem ilæg i bakerrummene, skal der ikke i disse bringes ind mer kul eller andet brænde end nødvendig for dagen. Kul og koks skal opbevares i særskilte beholdere. Aske og andet avfald skal bringes ut daglig.

§ 5. Der skal sørges for tilstrækkelig lys i arbeidslokalerne og tilstøtende rum. Lamperne skal holdes omhyggelig rene.

§ 6. I alle bakerier skal der være vask og vaskestel med saape og haandklær, som bekostes av bedriften. Enhver arbeider skal faa utlevert et rent haandklæ mindst en gang ukentlig.

---

*) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.

Arbeiderne skal vaske sine hænder umiddelbart før og efter deiglavningen. 26 aug.

Enhver arbeider skal faa utlevert en egen dragt, om hvilken chefinspektøren for fabriktilsynet træffer nærmere bestemmelse. Dragten maa ikke brukes utenfor bakeriet og skal renvaskes mindst en gang ukentlig. Bedriften har ansvaret for, at disse forskrifter overholdes. Hvis ikke anderledes er avtalt mellem arbeidsgiver og arbeidere, bekoster bedriften dragt og vask.

I bakerier, hvor der beskjæftiges 5 arbeidere eller derover, skal tilsynet ha adgang til at paaby varm dusj eller karbad.

§ 7. Der skal i bakeriet være et skifterum, hvor arbeiderne kan hænge fra sig sine gangklær og iføre sig sit bakertøi. Dette rum kan med tilsynets tilladelse benyttes som spiserum. Om vinteren skal skifterummet holdes behørig opvarmet.

§ 8. I ethvert arbeidsrum skal der være et tilstrækkelig antal spyttebakker, som skal tømmes og rengjøres hver dag. Personer under 18 aar maa ikke anvendes til at utføre renhold av spyttebakkerne. Det er forbudt at spytte paa gulvet.

§ 9. Der skal ved ethvert bakeri være et tilstrækkelig antal forsvarlig indrettede klosetter, som skal være behørig fjernet fra bakeriet.

Klosetterne skal rengjøres to ganger ukentlig og være forsynt med klosetpapir. Ved bakeribedrifter, hvor fler end 10 personer av begge kjøn er beskjæftiget, skal der være særskilte klosetter for mænd og kvinder.

Enhver arbeider skal vaske sine hænder efter benyttelse av klosetterne.

§ 10. I lokaler, som staar i aapen forbindelse med bakeriet, maa ikke forefindes sovesteder.

§ 11. Ved nyoprettede bakerier tillates ikke kloakkum anbragt inde i bakeriet. Inden 1 aar fra disse reglers ikrafttræden skal kloakkum, som nu er anbragt i selve bakeriet, være fjernet.

§ 12. Tobaksrøkning tillates ikke i bakeriet.

§ 13. Disse bestemmelser, som træder i kraft 1 oktober 1916, utelukker ikke anvendelsen av stedlige sundhetsforskrifter, forsaavidt disse utfylder eller skjærper nærværende regler.

§ 14. Overtrædelse av disse bestemmelser straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339,2.

Kongelig resolution*), hvorved den av Solums herredsstyre i møte den 30 juni d. a. fastsatte vedtægt angaaende 26 aug.

*) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor vedtægten er indtat.

26 aug. lukning av utsalgssteder i Solums herred, Bratsbergs amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

26 aug. **Kongelig resolution***), hvorved den av Gransherreds herredsstyre i møte den 24 juli d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Gransherreds herred, Bratsbergs amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer.

26 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ytre Sandsvær herred, Buskeruds amt, i møte den 16 juni 1916 vedtagne skogvedtægter for herredet.

26 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Vaaler herred, Smaalenene amt, til 20 ha., og kongelig resolution av 21 juli 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

26 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Landviks herred, Nedenes amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 1 mai 1914, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

26 aug. **Kongelig resolution*****), hvorved den i lov om erhvervelse av fjeldstrækninger av 27 august 1915 § 1 omhandlede grænse for koncessionsfri erhvervelse av fjeldstrækning 100 ha. nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Klæbu herred, Søndre Trondhjems amt, indtil videre til 20 ha.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor skogvedtægtene er indtat.

***) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes fiskeriregler som gjældende indtil videre for Jølstervandet og den inden Jølster herred, Nordre Bergenhus amt, liggende del av Jølsterelven tillikemed de i vandet eller elven faldende elver og bækker saa langt som ørret fra vandet eller elven gaar op. 26 aug.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov av 20 august 1915 om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Foldalens herredsstyre i Hedemarkens amt, Aakre herredsstyre i Stavanger amt, Sande herredsstyre i Romsdals amt, Hegre herredsstyre i Nordre Trondhjems amt og Nordreisa herredsstyre i Tromsø amt, henholdsvis under 30 juni, 28 og 10 juli, 9 og 15 juni 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 26 aug.

Kongelig resolution**), hvorved der istedenfor de ved kongelig resolution av 12 november 1915 utfærdigede bestemmelser om motorvognkjøring paa hovedveien Heimdal—Brøttem, Søndre Trondhjems amt, fastsættes i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, følgende bestemmelser som gjældende indtil videre: 26 aug.

»Paa hovedveien Heimdal—Brøttem er almindelig motorvognkjøring tillatt med den indskrænkning, at der paa partiet gjennem Skjøla og paa strækningen Trangfossen (Hyttefossen) til Brøttem ikke maa kjøres med større hastighet end 15 km. i timen.

Denne indskrænkning gjælder ogsaa motorcykler«.

Kongelig resolution**), hvorved i henhold til § 4, 7de led, i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, jfr. tillægslov av 2 april 1901, bestemmes, at den ved kongelig resolution av 15 november 1912 fastsatte sammensætning av bygnings- og reguleringskommissionen for Bærums bygningsdistrikt forandres saaledes, at nævnte kommission forøkes med 1 medlem, 1 bygningshaandverker, som beskikkes av overøvrigheten efter herredsstyrets indstilling for 4 aar. 26 aug.

---

*) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor fiskerireglerne er indtat.

**) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid 1ste avd. nr. 52.

26 aug. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 3 i lov om forbud mot opførelse av træbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904 meddeles saadan almindelig dispensation for samme lov, at det indtil videre tillates utenfor murstrøket i Notodden at opføre 2-etages træbygninger med en høide til gesimsens overkant av 6,5 meter.

I saadan 2-etages træbygning er det ikke tillatt at indrede beboelsesrum i kjelder eller paa loft; dog kan bryggerhus indredes i kjelderen. Det er heller ikke tillatt at opføre nogen slags opbyg eller utbyg paa taket. Ingen utvendig væg maa derhos ha større høide fra grunden regnet til væggens høieste punkt end 8 meter.

26 aug. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Leirviks bygningsrepræsentantskap i møte den 31 juli 1916 vedtagne skjærpede byggeregler for Leirviks brand- og bygningskommune.

26 aug. **Kongelig resolution***,) hvorved i henhold til § 4 i lov av 26 juli 1916 om pligtmæssig avhold fra alkoholnydelse i visse stillinger undtages fra forbudet i lovens § 1:

A. For hærens vedkommende:

1. Militære befalingsmænd ved skoleavdelinger eller andre garnisonerende avdelinger under ophold utenfor skole-, kaserne-, kvarter- eller leiromraade i tiden, efterat deres sedvanlige daglige tjeneste er endt.

   Paa fæstning gjælder forbudet for de i dette punkt nævnte befalingsmænd dog ogsaa i den tid, da der paa fæstningen paagaar ordinære vaabenøvelser eller, naar kommanderende general bestemmer det, ogsaa under anden militær tjeneste.
2. Militære befalingsmænd ved særlige, officielle anledninger efter bestemmelse for hvert enkelt tilfælde av division, generalinspektør eller tilsvarende chef.
3. Militærpersoner, naar de bor i eller besøker privat hjem.

   Kadetters og menige skoleelevers værelser betragtes dog ikke i denne henseende som privat hjem.

B. For marinens vedkommmende:

1. Alle ombordværende paa sjøtogt (jfr. den militære straffelovs § 8, 1 punkt) under skibets henliggen i fremmed havn:

---

*) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.

**) Bekjendtgj. 29 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 52, hvor byggereglerne er indtat.

a) Under ophold i land. 26 aug.
b) Ved repræsentation ombord, saavel privat som officiel.

2. Befalingsmænd paa togt (derunder den del av et sjøtogt, som foregaar i norsk farvand) under ophold i havn:
a) Ved officiel repræsentation ombord likeoverfor utenlandske krigsskibe eller officerer.
b) Efter øvelsernes avslutning for dagen ved selskabelig samvær ombord med personer, som ikke tilhører marinen.

Undtagelserne under 1 og 2 gjælder ikke befalingsmænd, som har vakt eller skal overta vakt inden 6 timer.

3. Ved særlige officielle anledninger:
a) Militære personer paa sjøtogt
b) Militære befalingsmænd paa togt og ved opsat militær avdeling
efter bestemmelse av den paa skibet (stedet) høistbefalende.

4. Militære befalingsmænd ved skoleavdelinger eller andre garnisonerende avdelinger under ophold utenfor skole-, kaserne-, kvarter- eller leiromraade i tiden, efterat deres sedvanlige daglige tjeneste er endt.

5. Militære personer, naar de bor i eller besøker privat hjem.

Kadetters og menige skoleelevers værelser betragtes dog ikke i denne henseende som privat hjem.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 26 aug.

1. At der midlertidig oprettes et provianteringsdepartement*) fra 26de august 1916 at regne.
2. At der under samme henlægges følgende saker, som nu hører under Landbruksdepartementet:
a. Saker angaaende landets forsyning med levnetsmidler og andre fornødenhetsartikler.
b. Retten til at dispensere fra forbudene i lov av 18 august 1914 og fra de med hjemmel av denne lov utfærdigede forbud.
c. Saker vedrørende: lov av 11 juni 1915 om salg av brød efter vegt, lov av 30 juli 1915 om utmaling av brødkorn og brødbakning m. v., lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter, jfr. lov av 24 mai 1916, lov av 26 juli 1916 om kommunale provianteringsraad.

*) Se st.med. nr. 7. Indst. S. LXI. St.tid. s. 2216—2265.

26 aug. 3. At Statens Provianteringskommission skal sortere under Provianteringsdepartementet.

26 aug. **Kongelig resolution**, hvorved der som gjældende indtil videre meddeles approbation paa de i generalforsamlinger den 30 november 1915 og 8 juli 1916 vedtagne nye love for Toten og Vardals Brandforsikringsforening.

26 aug. **Kongelig resolution**, hvorved Nord-Norges ingeniørbataljon blir at forlægge til samme standkvarter som 6 division.

26 aug. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til justissekretæren ved Kristiania byret, hvori uttales, at bestemmelsen i sportellovens § 11 angaaende gebyrfrihet for sjøforklaringer, som optages i anledning av, at nogen ombordværende er omkommet, saavelsom for tingsvidner, som optages om skibsmandskapers død, ogsaa antages at burde gjælde ved sjøforklaringer og tingsvidner av nævnte art vedkommende utenlandske fartøier, jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 30 november 1908.

29 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøknerne Agnes og Annette Bader ved testamenter av 4 mars og 1 april 1909 oprettede legat til ældre arbeidsudygtige kvinder av Førde sogn samt paa de under 28 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

29 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøknerne Agnes og Annette Bader ved testamenter av 4 mars og 1 april 1909 oprettede legat til Førde jorddyrkningsfond samt paa de under 28 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

29 aug. **Stadfæstelse** — meddelt av Kirkedepartementet — paa det av frøknerne Agnes og Annette Bader ved testamenter av 4 mars og 1 april 1909 oprettede legat til sykepleiefondet i Førde samt paa de under 28 februar 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

29 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en advokat i anledning av en forespørsel angaaende anvendelsen av § 89, sidste led, i lov om skibsaktieselskaper av 26 juli d. a.

Departementet bemerker, at det i den nævnte bestemmelse benyttede uttryk »ombytning« jo nærmest peker hen paa, at de ældre ihændehaveraktier skal erstattes av nye aktier lydende paa navn. Overensstemmende med, hvad der blev uttalt under forhandlingene i Stortinget angaaende loven, antar man imidlertid, at der ikke kan være noget at indvende mot, at der

istedenfor en saadan formelig ombytning anvendes den frem- 29 aug.
gangsmaate, at de ældre aktier gjennem paastempling eller paa anden maate forsynes med en tilstrækkelig iøinefaldende paategning om, at de forandres til navnaktier, med tilføielse av aktieeierens navn. Denne paategning antages at burde underskrives av selskapets styre, og skjønt lovens § 31, første led, ikke uttrykkelig er git anvendelse paa det her omhandlede forhold, anser man det dog rettest, at denne bestemmelse befølges ved underskriftens meddelelse. Med hensyn til forstaaelsen av § 31, første led, skal departementet iøvrig bemerke, at naar det her siges, at aktiebrevet skal underskrives av styret, maa dette formentlig forstaaes derhen, at alle styremedlemmer normalt skal underskrive aktiebrevene. Bestaar styret av fler end to medlemmer, antages det dog at ha adgang til at bemyndige to av sine medlemmer til at underskrive aktiebrevene (jfr. lovens § 44, andet led). Paa den anden side antar departementet, overensstemmende med, hvad der var forutsætningen ved lovens istandbringelse, (jfr. ogsaa lov av 26 juli d. a. om forandring i lov om aktieselselskaper og kommanditaktieselskaper av 19 juli 1910) — at alle (begge) underskrifter paa aktiebrevene maa være haandskrevet.

Provisorisk anordning *) om fastsættelse av maksi- 30 aug.
mumspriser ved salg av varer m. v.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Der kan indtil videre fastsættes maksimumspriser, som ikke maa overskrides, ved salg ogsaa av andre gjenstande og varer end de, som gaar ind under bestemmelsen i lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 1, første punktum.

§ 2. Bestemmelserne i den nævnte lov av 18 august 1914 vedkommende fastsættelsen av maksimumspriser og avstaaelse av varer, hvorfor der er fastsat maksimumspris, finder tilsvarende anvendelse. Det samme gjælder bestemmelserne i lovens § 5 og § 6, jfr. lov av 23 juni 1916.

§ 3. Denne anordning træder straks i kraft.

Kongelig resolution *), hvorved bestemmes: 30 aug.

1. I medhold av § 1 c i lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter bestemmes, at der til drift av jernbaner og i industrielle anlæg, hvor drivkraft paa mindst 10 effektive hestekræfter anvendes, eller hvor dampkjelens heteflate er over 20 kvadratmeter, skal fyring med ved være forbudt. Undtat fra dette forbud er sagbruk og andre træforædlingsfabrikker, som anvender sit eget avfald.

*) Bekjendtgj. 30 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

30 aug. 2. Provianteringsdepartementet bemyndiges til at meddele dispensation fra dette forbud og i tilfælde utfærdige nærmere forskrifter.
3. Overtrædelse av disse bestemmelser og de med hjemmel av disse utfærdigede forskrifter er belagt med straf.
4. Bestemmelserne træder i kraft straks.

30 aug. **Kongelig resolution**, hvorved Provianteringsdepartementet bemyndiges til at træffe de bestemmelser, som er omhandlet i provisorisk anordning angaaende fastsættelse av maksimalpriser m. v. av 30 august 1916 § 2, jfr. lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 1, post 1, tredje led, og § 5.

31 aug. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til amtmændene:

Departementet er ved gjennemgaaelsen av de restanselister, som er vedlagt halvaarsekstrakterne av ordinære intraders regnskap, blit opmerksom paa, at der under inddrivelsen av gaardsskatter m. v. ikke overalt befølges de av lovgivningen og administrationen givne forskrifter og særlig da ikke de regler, som er foreskrevet i lov av 3 juli 1914 om pantesikkerhet for og inddrivelse av skatter og andre offentlige avgifter av fast eiendom.

Departementet skal derfor under henvisning til rundskrivelse herfra av 17 november 1914 be de inden hr. amtmandens distrikt ansatte civile oppebørselsbetjenter (skattefogder, byfogder, fogder, lensmænd og skatopkrævere) gjort opmerksom paa følgende:

Hovedregelen efter den foranciterte lov av 3 juli 1914 er fremdeles, at der ved inddrivelsen av eiendomsskatter skal være forsøkt avholdt utpantning i løsøre, forinden det faste gods begjæres realisert ved tvangsauktion. Kun hvor det erfaringsmæssig har vist sig eller med overveiende sandsynlighet kan forutsees, at effektivt utlæg i løsøre ikke er at opnaa, eller hvor bruker og eier av vedkommende faste eiendom er forskjellige personer eller institutioner, bør skatten straks søkes dækket gjennem tvangsauktion over den faste eiendom.

Paa den anden side følger det likefrem av lovens ord, at utpantning og indførsel i fast gods for fremtiden ikke skal foretages, men at der uten videre kan skrides til tvangsrealisation av eiendommen, saafremt skatten ikke paa anden maate blir dækket.

Fremgangsmaaten efter den nye lov blir da, at skatopkræverne som regel inden 1 aar fra skattens forfaldstid utfærdiger de fornødne auktionsbegjæringer og sender dem sammen med det fornødne antal bekræftede gjenparter til auktionsmyndigheten, som besørger dem forkyndt for vedkommende

eiere eller besiddere overensstemmende med bestemmelserne i lovens § 2. For skatopkrævernes arbeide med begjæringenes utfærdigelse m. v. antages de ikke at kunne beregne sig noget gebyr, jfr. sportellovens § 47. Auktionsmyndigheten antages at være berettiget, men ikke forpligtet, til at forlange stevnevidnets tilkommende for forkyndelse av auktionsbegjæringen forskudsvis erlagt av rekvirenten. Hvor en lensmand har bemyndigelse av auktionsmyndigheten til paa egen haand at beramme tvangsauktioner, antages han berettiget til at motta begjæringen om auktion og forkynde den for rette vedkommende. 31 aug.

Begjæring om auktion over forskjellige eiendomme tilhørende samme eier bør saavidt mulig samles i ét dokument, saaledes at der kun blir at erlægge et forkyndelsesgebyr for samme. Likeledes blir der selvfølgelig kun at utfærdige én begjæring vedkommende samme auktion, selv om denne vedkommer flere skatte- eller avgiftsterminer av samme eiendom. Ny auktion bør ikke avholdes over en eiendom, over hvilken der allerede er berammet auktion for andre aars skatter eller avgifter. Bor vedkommende faste eiendoms eier eller den for skatten ansvarlige utenfor lensmandsdistriktet, blir begjæringen om auktion paa samme maate at sende vedkommende stevnevidne (lensmand) til forkyndelse. Kjendes ikke vedkommende eiers opholdssted, kan forkyndelse undlates. Likeledes antages forkyndelse at kunne undlates med vedkommende skattedebitors samtykke.

Forkyndelse av auktionsbegjæringen maa finde sted overensstemmende med de i lov om forkyndelse m. v. i civile saker av 4 juni 1892 kap. I givne forskrifter og for betaling som bestemt i sportellovens §§ 114 og 144.

Forkyndelsen antages saaledes ikke at kunne erstattes med bekjendtgjørelse i Kundgjørelsestidenden eller i andre aviser.

Forkyndelse maa ske ved de antagne og edfæstede stevnevidner og kan saaledes ikke med retsvirkning finde sted ved skatopkrævere, som ikke er ansat som stevnevidne og har avlagt den for disse bestillingsmænd anordnede ed.

Den av lovgivningen tidligere paabudte løsningsfrist er uttrykkelig ophævet ved den nye lov, men begjæring om auktion bør allikevel som regel ikke finde sted før 6 maaneder efter skattens forfaldsdag.

Restanselisten vedkommende ordinære intrader bør som følge av den nye lovs bestemmelser for fremtiden overensstemmende med de nye skemaer for indfordringslister indeholde rubrikker, som bl. a. utviser, naar der er pantet (i løsøre), naar auktion er begjært, og naar den er avholdt.

31 aug. Da det av restanselisterne vedkommende gaardsskatter fremgaar, at der i flere distrikter berammes og avholdes tvangsauktion over eiendomme, som tilhører offentlige institutioner, skal departementet gjøre opmerksom paa, at saadant selvfølgelig ikke maa finde sted. Man henviser i denne henseende til departementets rundskrivelse av 29 mars 1904, hvorav fremgaar, at der i saadanne tilfælde umiddelbart efter skattens forfald bør sendes paakrav til vedkommende departement eller offentlige institution. Der bør selvfølgelig heller ikke i noget tilfælde holdes utpantning for skatter av offentlige eiendomme, til hvis dækning oppebørselsbetjentene selv sitter inde med eller naarsomhelst kan faa anvist de fornødne midler.

Det samme gjælder ogsaa i stor utstrækning skatter av kommunale eiendomme, idet der formentlig vil være adgang til at faa skattene dækket ved likvidation eller i mellemregning med vedkommende kommune.

1 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved der i henhold til lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslove av 18 september 1909 og 20 august 1915 § 46 fastsættes forskrifter for lugarer m. v. paa registreringspligtige fartøier (fiskefartøier undtat) overensstemmende med nedenstaaende utkast:

I.

Soverum.

§ 1.

1. Ethvert rum ombord i skib av 200 reg. ton br. og derover, som er bestemt til soverum for besætningen, skal ha et indhold av mindst 3,96 kubikmeter (140 kubikfot [1]) pr. mand, heri indbefattet det rum, som optages av køier, bord og bænker, men ikke av skap eller andre indebyggede rum, og en dæksflate av mindst 1,30 kvadratmeter (14 kvadratfot) pr. mand, heri indbefattet den dæksflate, som optages av bord og bænker, men ikke av køier og skap eller andre indebyggede rum.
2. Paa skibe under 200 reg.ton br. paaser tilsynet, at soverummenes størrelse er tilstrækkelig og forsvarlig.

§ 2. Paa skibe av 200 reg.ton br. og derover skal høiden av rummene fra overkant av gulvet til underkant av dæksbjelkerne (takbjelkerne) ikke være under 1,85 meter (ca. 6 fot, 1 tomme) og paa skibe av 1000 reg.ton br. og derover ikke under 2 meter (ca. 6 fot, 7 tommer).

---

*) Bekjendtgj. 5 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.

[1]) Alle maal i fot og tommer i disse forskrifter er engelske maal.

§ 3. Paa dampskibe av 200 reg.ton br. og derover skal der 1 septbr.
være særskilte soverum for dæks og for maskinmandskapet.

§ 4.

1. Paa seilskibe av 1000 reg.ton brutto og derover maa der ikke indredes større soverum end til 4 mand. Om særskilt spiserum se § 11.
2. Paa dampskibe av 1000 reg.ton br. og derover maa der ikke indredes større soverum end til 2 mand. Er besætningens antal ulikt, kan et av soverummene indredes til 3 mand. Om særskilt spiserum se § 11.
3. Paa passagerskibe av 3000 reg.ton br. og derover, hvor der av pladshensyn ikke kan indredes tomands-soverum til alle, uten at der i enkelte av disse maa benyttes kunstig lys, kan tilsynet tillate anvendelse av soverum, indredet for flere personer. Plan av soverummene, utarbeidet i passende maalestok, maa i saa fald forelægges tilsynet til godkjendelse i betimelig tid forut for indredningens paabegyndelse.

§ 5.

1. Soverummene skal være forsvarlig beskyttet mot overvand. Soverum i hus og overbygninger paa dæk, som ligger mindre end 8 fot over vinterlastemerket, maa derfor ikke ha direkte utgang til dæk paa den side, som vender mot skibssiden, medmindre der nærmere skibssiden (i borde) findes hus eller overbygninger, som beskytter mot overvand. Soverummene maa ogsaa være forsvarlig beskyttet mot utdunstninger fra lasten og bundvandet.

   Rummene maa ikke indredes under hoveddækket foran kollisionsskottet.

   De maa heller ikke lægges andet sted under hoveddækket, medmindre lysventilerne i skibssiden kan anbringes mindst 0,75 m. (ca. 2 fot, 6 tommer) over skibets vinter-lastelinje. Herfra undtages passagerskibe i stor kystfart og mindre fart, men arrangementet av rummene paa disse skibe maa altid paa forhaand godkjendes av tilsynet. Ved »stor kystfart« forstaaes fart paa den norske kyst paa længere strækning utenskjærs end 30 kvartmil og fart indenfor en linje Lindesnes—Skagen og saa langt ut som til en linje Karlskrona, Bornholm-Swinemünde.

   Paa lastedampskibe av 1000 reg.ton br. og derover maa rummene for maskinmandskapet ikke lægges forut.
2. Rummenes beliggenhet i forhold til lamperum og rum til opbevaring av olje, maling og lignende stoffe, kloset og kjettingkasse maa ikke være saaledes, at det kan medføre ubehageligheter for mandskapet eller være til skade for dets sundhet.

1 septbr. Fra rummene maa der være utgang direkte til dæk eller til gang, som fører til dæk. Utgang gjennem maskinrummet (maskintoppen) alene tillates ikke.

3. I rummene maa der ikke være anbragt nedgang til kjettingkasser, kabelrum eller kjeldere. Anbringes saadanne nedganger i gangen, som fører til rummene, maa de være omhyggelig tildækket.

4. Gulv, vægger og tak (dækket) maa være saaledes bygget, at de yder tilstrækkelig beskyttelse mot kulde og fugtighet og holdes i saadan stand, at de er let at holde rene. Er gulv eller vægger av jern, staal eller lignende, skal de indvendig beklædes med træpanel, dog saaledes, at træpanelet ikke blir liggende umiddelbart paa jernet. Under træpanel mot skibssiden skal anvendes filt, pap eller lignende. Gulvet maa forsynes med et belæg eller paa anden maate sikres mot, at fugtighet kan trænge igjennem.

I træpanel mot skibsside og jernskot skal der nederst være en aapning av mindst 15 centimeters (ca. 6 tommer) bredde eller løse lemmer, som kan borttages for rengjøring. Der, hvor gulvet og jernvæggene støter sammen, maa der anbringes en skraa cementkant og avløpsrør, saaledes at vand ikke kan samle sig der.

Er taket av jern eller staal, skal ogsaa dette paneles, medmindre der er lagt trædæk ovenpaa.

Istedenfor træpanel kan — undtagen mot skibssiden — anvendes andet belæg, som er slet leder for varme, og som let kan holdes rent.

Vægger og tak skal gives lyse farver.

5. Er soverummene beliggende i nærheten av maskinen eller andre sterke varmekilder, maa de være tilstrækkelig isolert mot varme fra disse.

Rummene skal kunne opvarmes. Som regel tillates hertil ikke benyttet petroleumsovn.

§ 6. Soverummene skal være tilstrækkelig lyse og med lysaapning for direkte dagslys.

Rum paa dæk eller i overbygning maa ha tilstrækkelig lystilførsel gjennem vinduer, glasventiler eller skylights og rum under dæk gjennem siderne eller taket.

I rummene skal der være tilstrækkelig kunstig belysning. Lampebeholdere skal være av solid metal, og lamperne skal være forsvarlig ophængt paa en dertil bestemt plads.

Anvendes elektrisk lys, skal der være reserveoljelamper opsat i rummene.

§ 7. Soverummene skal være godt ventilert. Ventilationen maa være indrettet saaledes, at der er tilstrækkelig til-

førsel av frisk luft og avgang av uren luft, selv naar alle lys- 1 septbr.
ventiler, vinduer (skylights) og dører er lukket.

I ganger, som fører til soverum beliggende under dæk eller i bak eller andre overbygninger, skal der findes mindst 2 særlige luftrør, overdæksventilatorer eller lignende, den ene for tilførsel av frisk luft, den anden for avgang av uren luft- eller anden likesaa god ventilation

I soverum beliggende under dæk skal der være mindst en luftkanal fra et av de i gangen anbragte luftrør m v. og en ventilationsaapning i væg eller dør — eller anden likesaa god ventilation.

I soverum beliggende over dæk eller i bak, andre overbygninger eller dækshus skal der være mindst to ventilationsaapninger, en oppe og en nede med tilhørende lok — eller anden likesaa god ventilation.

Finder tilsynet saadan ventilation utilstrækkelig som følge av rummenes beliggenhet eller av andre grunde, kan det paalægge yderligere ventilation.

Luftrør maa ikke munde ut like over eller ved en køi.

§ 8.

1. Enhver av besætningen skal ha egen køi, som maa være mindst 1,83 m. (ca. 6 fot) lang og 0,60 m. (ca. 2 fot) bred, begge dele indvendig maalt. Paa fangstfartøier og paa skibe under 200 reg.ton br. kan dog tillates anvendt køier av 0,55 meters (ca. 1 fot 10 tommer) bredde.
2. Paa skibe av 1000 reg.ton br. og derover skal køierne være av metal eller galv. jern med springmadras.
3. Ingen køi maa anbringes nærmere dækket (gulvet) end 0,30 m. (ca. 1 fot), og ikke mer end to køier maa anbringes over hinanden. Avstanden mellem disse indbyrdes saavelsom mellem øverste køi og dæksbjelken maa ikke være mindre end 0,75 m. (ca. 2 fot, 6 tommer).

Køierne maa ikke anbringes paa siden av hinanden undtagen paa fangstfartøier, hvor to køier tillates anbragt i bredden. I saa fald anbringes mellem køierne en avdelingsvæg mindst 0,30 m. (ca. 1 fot) høi over køibunden.

Køierne maa ikke anbringes i direkte berøring med skibssiden.

§ 9.

1. Til hvert soverum og utenfor og i nærheten av dette skal der være et vel ventilert skap til opbevaring av arbeidsklær (oljeklær, sjøstøvler o. l.) og i hvert soverum laasbare skap eller kistebænker (rum, skuffer) til hver mand til opbevaring av andre effekter.
2. Proviant, fugtige klær eller saker, som er ildelugtende eller skadelige for sundheten, maa ikke opbevares i soverummet.

1 septbr. § 10. Over døren til soverum for mandskapet skal tydelig merkes, for hvor mange mand rummet er bestemt.

Merkningen sker ved indhugning eller paa anden varig maate (ikke ved maling alene).

II.

Spiserum.

§ 11.

1. Paa skibe av 1000 reg.ton br. og derover skal der være særskilte spiserum for dæks- og maskinmandskapet.
2. Spiserummene skal være av tilstrækkelig størrelse og tilbørlig indredet, saa hele mandskapet (dæks- eller maskinmandskapet) — paa skibe med passagercertifikat halve mandskapet — kan indta sine maaltider der samtidig. I rummene skal anbringes skap til opbevaring av den til mandskapet utleverte proviant og til skaffetøi.

Spiserummene maa være lyse og godt ventilert og maa kunne opvarmes.

Vægger og tak skal holdes i lyse farver, og gulvet skal være indredet saaledes, at det let kan holdes rent.

3. Paa skibe, hvor der ikke er indredet eget spiserum for mandskapet, skal der i soverummet anbringes et bord av passende størrelse med fornødne bænker eller lignende og utenfor og i nærheten av soverummet et skap til opbevaring av den til mandskapet utleverte proviant og til skaffetøi.

III.

Kabys.

§ 12. Paa skibe av 100 reg.ton br. og derover skal kabyssen anbringes i et særskilt rum.

Er kabyssen i folkelugaren, skal der anbringes en hætte med avtræksrør op over dækket til avledning av ós og damp.

IV.

Vaske- og baderum.

§ 13.

1. Paa skibe under 1000 reg.ton brutto skal der i hvert soverum være anbragt vaskestel og et passende antal vaskefat, hvis der ikke er indredet særskilt vaskerum.
2. Paa skibe av 1000 reg.ton br. og derover skal der være særskilt vaskerum for mandskapet av tilstrækkelig størrelse og med et vaskestel for hver to mand paa en vakt.

Anbringes der vaskestel i soverummene i samme antal som her nævnt, er dog særskilt vaskerum ikke paakrævet.

3. Paa dampskibe av 1000 reg.ton br. og derover skal der for maskinmandskapet være et særskilt vaskerum med et vaskestel for hver to mand paa en vakt. 1 septbr.
4. Paa dampskibe av 1500 reg.ton br. og derover skal der i vaskerummene eller i særskilte rum anbringes bad eller styrt for mandskapet med adgang til at faa varmt vand, naar der holdes damp, og der forøvrig er anledning dertil.
5. Vaske- og baderum maa være lyse og vel ventilert og maa kunne opvarmes.

V.

Kloset.

§ 14.

1. Ethvert fartøi paa 100 reg.ton br. og derover skal foruten med klosetter til officererne være forsynt med et eller flere forsvarlig byggede og indredede klosetter til bruk for mandskapet.

   For hver 10 mand av mandskapet skal der være mindst et kloset.
2. Klosetrummene skal være saaledes beliggende, at ubehagelig lugt ikke kan trænge ind i mandskapets opholdsrum, og i klosetrummene skal der være ventiler eller rør for avgang av daarlig luft. Klosetskaalene skal være av glasert fajanse eller godt emaljert metal og avløpet fra klosetterne forsvarlig indredet og sikret ved effektivt spyleapparat.

   Klosetrummene maa holdes i lyse farver. Gulvet maa være ugjennemtrængelig for fugtighet, og gulv, vægger og tak maa holdes i saadan stand, at de let lar sig vaske.

VI.

Sykerum.

§ 15.

1. Paa skibe med 12 mands besætning og derover skal der være et særskilt indredet rum for syke med tilstrækkelig lys- og lufttilgang:

   med mindst 1 køi naar besætningen er fra 12—17 mand,

   med mindst 2 køier naar besætningen er fra 18—30 mand,

   med mindst 3 køier naar besætningen er fra 31—45 mand, og

   med mindst 4 køier naar besætningen er 46 mand eller derover.

   Over døren til sykerummet skal der være tydelig merket »Sykerum«. Merkningen sker ved indhugning eller paa anden varig maate (ikke ved maling alene).
2. Sykerummet maa ikke benyttes til anden bruk og maa ikke lægges forut eller agterut over propellen.

1 septbr. Sykerum i hus og overbygninger paa dæk, som ligger mindre end 8 fot over vinterlastemerket, maa ikke ha direkte utgang til dæk paa den side, som vender mot skibssiden, medmindre der nærmere skibssiden findes hus eller overbygninger, som beskytter mot overvand.

3. Disse bestemmelser kommer ikke til anvendelse paa fangstfartøier under 200 reg.ton br. og heller ikke paa skibe i kystfart og fast rute i europæisk fart, naar de under almindelige omstændigheter kan paaregnes ikke at ville bli mer end 3 døgn i sjøen.

VII.

Renhold

§ 16.

1. Soverum, spiserum, kabys, vaske- og baderum og kloset skal daglig rengjøres og luftes, likesaa sykerummet, naar det benyttes.

Den daglige rengjøring paahviler det mandskapet at utføre i fritiden paa søn- og helligdage under skibets ophold ved land og forøvrig i arbeidstiden.

Rengjøringen skal foretages under tilsyn av styrmænd og maskinister, og skibsføreren skal personlig forvisse sig om, at saadant tilsyn føres.

2. Hovedrengjøring skal foretages 3 ganger aarlig. Desuten maa der foretages hovedrengjøring ved bytning av mandskap (dæksmandskap, maskinmandskap), samt naar indtrufne omstændigheter, saasom smitsom sygdom etc. maatte gjøre det paakrævet. Se herom nærmere i lægeboken.

Rengjøring maa ikke foregaa ved feining med tør kost, men kun ved anvendelse av vaat klut, svaber eller lignende.

3. Spytning paa gulvet i rummene tillates ikke. I hvert rum skal anbringes en eller flere spyttebakker, som daglig maa rengjøres, og hvis indhold maa enten brændes eller tømmes i sjøen.
4. Rummene skal oppudses (males) hvert aar.
5. Paa skibe, som indkjøpes fra utlandet, og som ikke er nybygget, skal alle lugarer med inventar omhyggelig rengjøres og desinfiseres, før besætningen gaar ombord.

VIII.

Dispensationer og forandringer.

§ 17. Sjøfartsdirektøren kan tilstaa et fartøi de efter omstændighetene paakrævede lempninger i nærværende forskrif-

ter, som efter vedkommende farvands beskaffenhet og forholdene 1 septbr.
forøvrig findes tilstedelige.

IX.

Overgangsbestemmelser m. v.

§ 18.

1. For skibe, som er bygget (kjølen strækt) før disse forskrifters ikrafttræden, kommer foranstaaende bestemmelser dog kun til anvendelse med følgende undtagelser:

a) Forøkelse av soverummenes størrelse (§§ 1 og 2), indredning av særskilte soverum for dæks- og for maskinmandskapet (§ 3) og av to- og firemands-soverum med eget spiserum (§§ 4 og 11) fordres ikke, medmindre der er plads dertil, og forandringen kan ske uten væsentlig ulempe for skibet.

Tilsynet er dog berettiget til at forlange ombygning og forbedring av rummene, hvis disse ansees utilstrækkelige og uforsvarlige i hygienisk henseende.

b) Soverum, som ikke tilfredsstiller bestemmelserne i § 5 punkterne 1 og 2, kan godkjendes, naar de er vel beskyttet, godt ventilert og tilstrækkelig lyse, men forandring bør ske ved nyindredning, ombygning eller hovedreparation, hvis anledning dertil gives.

c) Nedgang til kjettingkasser, kabelrum eller kjeldere i soverum godkjendes, saalænge en forandring derav ikke kan ske uten væsentlig ulempe for fartøiet (§ 5,3). Saadanne aapninger maa dog omhyggelig tildækkes.

d) Køier av metal eller galv. jern forlanges ikke anbragt paa skibe av 1000 reg.ton br. og derover, før ombygning eller nyindredning finder sted (§ 8,2).

e) Til opbevaring av arbeidsklær m. v. kan tillates anbragt et fælles skap istedenfor som i § 9 foreskrevet et skap for hvert soverum. Anbringelse av laasbare skap eller skuffer i soverummene kan utstaa til ombygning eller nyindredning (§ 9,1).

f) Paa ishavsfartøier tillates det at beholde kabyssen i folkelugaren, hvis der ikke er anledning til at anbringe den i særskilt rum (§ 12).

g) Baderum forlanges ikke, medmindre der ved ombygning eller hovedreparation findes plads dertil (§ 13,4).

h) Er der ikke et kloset til hver 10 mand av mandskapet av den i § 14 foreskrevne beskaffenhet, kan indredning derav utstaa til ombygning foretages, saafremt det foreliggende arrangement ansees forsvarlig i hygienisk henseende.

1 septbr. i) Sykerummets beliggenhet forlanges kun forandret, naar det kan ske uten væsentlig ulempe (§ 15,2).

2. Skib, som indkjøpes fra utlandet, og som ikke er nybygget, kan fritages for befølgelse av foranstaaende regler, naar skibets konstruktion er til hinder derfor.

§ 19. For nybyggede fartøier skal der paa forlangende av tilsynet fremlægges en tegning i 2 eksemplarer, visende hvorledes samtlige rum for besætningen er anbragt og indredet. Tegningen maa være utført i passende maalestok og maa indeholde opgave over de enkelte rums kubikindhold og dæksareal paaført hvert enkelt rum.

Ved andragende om dispensation fra bestemmelserne om rummenes anbringelse og indredning maa lignende tegning medfølge andragendet.

§ 20. Overtrædelse av disse forskrifter straffes med bøter i henhold til den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 339, forsaavidt ikke strengere straf i henhold til anden lovbestemmelse kommer til anvendelse.

§ 21. De ved kongelig resolution av 22 mai 1906 fastsatte forskrifter for lugarer m. v. paa registreringspligtige fartøier ophæves.

1 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved den ved den norske regjerings resolution av 27 november 1907 stadfæstede vedtægt angaaende forbud mot anvendelse av pigtraad til gjærde i Fjotlands herred, Lister og Mandals amt, ophæves.

1 septbr. **Kongelig resolution** **), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredstyret for Vemundviks herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 8 juni 1916 besluttede nye skogvedtægter for herredet.

1 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Ramnes herred, Jarlsberg og Larviks amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 16 mai 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 5 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.

**) Bekjendtgj. 5 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor skogvedtægtene er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at vildren inden Eidfjords, Odda, Kinsarviks og Røldals herreder, Søndre Bergenhus amt, kan fældes foruten i den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 13 bestemte jagttid (nemlig fra og med 1 til og med 14 september) tillike i tiden fra og med 15 til og med 21 september paa betingelse av, at vildren, som er fældet i sidstnævnte tidsrum, enten benyttes av jægeren i hans egen husholdning eller av ham avhændes til provianteringsraadet i det herred, hvor dyret er fældet mot et vederlag, der ikke maa overstige kr. 35,00 pr. dyr. 1 septbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks og gjælder indtil utgangen av aaret 1916.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 6, jfr. § 7, i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Saude herredsstyre i møte den 3 august 1916 fattede beslutning angaaende regulering med tilbaketrukne byggelinjer for det bygningslovgivningen underlagte strøk i Saude herred, Stavanger amt, som ligger mellem Noreelven og Storelven sammesteds, — dog med en enkelt forandring. 1 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, jfr. § 3 i lov om opførelse av trælbygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904, meddeles approbation paa nedenstaaende av Molde bystyre i møte den 26 juni 1916 vedtagne tillægsbestemmelse til sidstnævnte lovs § 3,2, forsaavidt nævnte by angaar: 1 septbr.

Bygningskommissionen kan paaby, at to eller flere trælbygninger, der opføres ved siden av hinanden, enten bygges sammenhængende med mellemliggende brandvæg, eller at de opføres i den lovbefalte avstand fra hinanden.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet**), hvorved i medhold av lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det senest den 17 juli f. a. av Utenriksdepartementet utfærdigede forbud mot utførsel fra riket av kobber m. m. ændres og utvides derhen, at det fra 5 september d. a. og indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket: 1 septbr.

Kobber, ubearbeidet.
Kobbermalm.
Kobberholdig svovlkis.

*) Bekjendtgj. 5 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.
**) Bekjendtgj. 4 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.

1 septbr. Kobberholdig kisavbrand.
Legeringer av kobber med uædle metaller, ubearbeidet.
Avfald av kobber og av kobberholdige legeringer (messing o. l).
Kobber og legeringer derav med uædle metaller, i arbeide:
Plater og baand.
Stænger.
Valset traad.
Trukken traad.
Skaalformede emner til patronfabrikation.
Bolter, nagler, spiker, rør, duk.
Formstykker.
Traad, vreden til liner eller kabler, uten isolering; forsynt med mantel, med eller uten armering; overtrukket med isoleringsmateriale av enhver sort.
Støpte gjenstande.

2 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til riksadvokaten, hvori er bestemt, at der for Skien alene avgives summariske opgaver, forsaavidt angaar bøter for forseelser mot politivedtægtene, straffelovens §§ 349, 350 og 351 samt løsgjængerlovens §§ 16 og 17, (lov av 31 mai 1900, nr. 5), men fuldstændige bøtefortegnelser for alle andre bøters vedkommende.

4 septbr. **Skrivelse***) fra Utenriksdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket:
Kork, uforarbeidet.
Kork i propper.
Korkavfald.
Denne bestemmelse træder i kraft 8 dennes.

4 septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen, hvori uttales:
1. Efter landsskolelovens § 24, 2 led, kan kravet paa lovbefalt lærerjord med bolig ansees opfyldt ved den klokkergaard, som enten haves eller anskaffes, forsaavidt den tilfredsstiller betingelserne i nævnte lovs 1 led, og kirkesangerbestillingen er forbundet med en lærerpost. Er derimot klokkergaarden solgt, og kirkesangeren isteden tillagt renterne av den indkomne salgssum, kan denne efter departementets mening ikke betragtes som avsavnsgodt-

*) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

gjørelse efter den nævnte §'s 6 led. Ved salget av den 4 septbr.
heromhandlede klokkergaard sees det bestemt, at en del av salgssummen skulde tillægges annekssognets kirke som en urørlig kapital, mens renterne av resten, indtil ny klokkergaard blev indkjøpt, skulde tilfalde kirkesangeren. Blir saadan ny klokkergaard indkjøpt, vil den selvfølgelig kunne tjene som lovbefalt lærerjord, forsaavidt kirkesangeren tillike er lærer, og den forøvrig opfylder betingelserne.

2. Til indkjøp av klokkergaard vil bidrag ikke kunne ydes av amtsskolekassen efter landsskolelovens § 46 c (jfr. departementets skrivelser av 8 november 1906 og 20 mai 1910).

Skrivelse fra Socialdepartementet til Romsdals amt, hvor- 7 septbr.
ved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At der fra Hopens jordmordistrikt i Romsdals amt utskilles et nyt jordmordistrikt Veiholmen, omfattende Veiholmen skolekreds av Hopens herred.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Fin- 7 septbr.
markens amt, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes;

At der fra Sydvaranger jordmordistrikt i Finmarkens amt utskilles et nyt jordmordistrikt »Bjørnevand«. Grænsen mellem distrikterne gaar fra riksgrænsen mot Rusland ved Borisgleb, røs nr. 350, i ret linje vest nordvestlig retning forbi sydenden av Sandnesvandet og videre i samme retning til Langfjorden, saa tvers over Langfjorden mellem Strømsbugt og Aslak Savios boplads. Herfra 3 kilometer ret vestover ind paa fjeldet. Herfra ret sydover til Sandnesdalselven, som saa følges til riksgrænsen mot Finland.

Delingen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

Plakat*) om forbud mot indførsel og transport 8 septbr.
av stikkelsbærplanter.

I kraft av lov om bekjæmpelse av skadeinsekter og plantesygdomme av 21 juli 1916 bestemmes herved:

1. Indførsel eller transport av stikkelsbærplanter og dele derav, herunder indbefattet utilberedte stikkelsbær, skal indtil videre være forbudt til Finmarkens amt, Tromsø amt, Nordlands amt, Nordre Trondhjems amt, Søndre Trondhjems amt, Romsdals amt og Nordre Bergenhus amt saavel fra ethvert sted inden den øvrige del av riket som fra fremmed land.

---

*) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

8 septbr. 2. Saafremt der maatte vise sig mistænkelige sygdomstegn paa stikkelsbærplanter inden de i punkt 1 nævnte amter, er vedkommende haveeiere eller brukere forpligtet til straks at underrette politiet, amtsgartneren, statsentomologen eller nogen anden av de i lovens § 5 omhandlede funktionærer, kfr. lovens § 4.

3. Paa ethvert sted inden de ovennævnte amter, hvor stikkelsbærdræperen blir paavist, er vedkommende haveeiere eller brukere forpligtet til ufortøvet at iverksætte de foranstaltninger til sygdommens bekjæmpelse, som paalægges dem av amtsgartneren, statsentomologen eller nogen anden av de i lovens § 5 omhandlede funktionærer, kfr. lovens § 5, § 6 og § 2 c.

4. Krav paa godtgjørelse for utlæg eller arbeide eller erstatning for skade skal fremsættes for Landbruksdepartementet, politiet eller nogen av de i lovens § 5 omhandlede funktionærer, kfr. lovens § 7.

5. Overtrædelse av dette forbud medfører strafansvar.

6. Denne plakat træder i kraft straks.

8 septbr. **Plakat***) om foranstaltninger til bekjæmpelse av »potetkræft«.

I kraft av lov om bekjæmpelse av skadeinsekter og plantesygdomme av 21 juli 1916 bestemmes herved:

1. Indførsel av poteter fra Storbritannien og Irland og Det Tyske Rike skal indtil videre være forbudt.

2. Naar Landbruksdepartementet har erklært potetavling smittet av »potetkræft« (*Synchytrium endobioticum*), skal eieren være forpligtet til efter paalæg av amtmanden og med tilsyn eller bistand av amtsagronomen eller amtsgartneren uopholdelig at tilintetgjøre avlingen og potetgræsset ved brænding eller dyp nedgravning, lagvis med ulæsket kalk, kfr. lov av 21 juli 1916 § 5, sidste led, og § 6.

3. Jordstykke, som Landbruksdepartementet har erklært smittet av potetkræft, skal eieren eller brukeren efter paalæg og under tilsyn som nævnt i punkt 2 vande med 1 % formalinopløsning i forholdet 10 liter pr. m^2.

Det skal være forbudt at dyrke poteter eller tomater paa jordstykket og at føre jord bort fra dette inden et tidsrum av 6 aar efter vandingen.

4. Potetbinger, vogner, redskaper og andre gjenstande, som har været benyttet under lagring, transport eller optagning av smittet avling, skal eieren efter paalæg og under tilsyn som nævnt i punkt 2 vaske med 10 % formalinopløsning.

---

*) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

5. Krav paa godtgjørelse for utlæg eller arbeide eller erstatning for skade skal fremsættes for Landbruksdepartementet, politiet eller nogen av de i lovens § 5 omhandlede funktionærer, kfr. lovens § 7. 8 septbr.
6. Overtrædelse av foranstaaende bestemmelser medfører strafansvar.
7. Denne plakat træder i kraft straks.

Plakat*) om foranstaltninger til bekjæmpelse av »kornrust«. 8 septbr.

I kraft av lov om bekjæmpelse av skadeinsekter og plantesygdomme av 21 juli 1916 bestemmes herved:

1. Plantning eller saaning av berberis skal indtil videre være forbudt.
2. Eier eller bruker av jord skal ha ret til at kræve, at berberisbusker, som findes indenfor en avstand av 300 meter fra eiendommens grænser, fjernes av eieren eller i tilfælde brukeren av vedkommende jord, kfr. lov av 21 juli 1916 § 5, sidste led, og § 6.

   Begjæring herom fremsættes for amtmanden, som gir paalæg om buskenes fjernelse og fastsætter den frist, inden hvilken dette skal ske.
3. Undtat fra disse bestemmelser er de botaniske haver, der er knyttet til undervisningsanstalter, som er godkjendt av Landbruksdepartementet.

   Dog maa ingen av disse avhænde berberisplanter eller frø inden landet.
4. Krav paa godtgjørelse for utlæg eller arbeide eller erstatning for skade skal fremsættes for Landbruksdepartementet, politiet eller nogen av de i lovens § 5 omhandlede funktionærer, kfr. lovens § 7.
5. Overtrædelse av foranstaaende bestemmelser medfører strafansvar.
6. Denne plakat træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved den ved kongelig resolution av 12 februar 1914 utfærdigede plakat av samme dato om forbud mot indførsel fra fremmed land av stikkelsbærplanter samt den ved kongelig resolution av 26 april 1912 utfærdigede plakat av samme dato om forbud mot transport av stikkelsbærplanter ophæves. 8 septbr.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfæstes den av Bergens by- 8 septbr.

*) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.
**) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor den nye vedtægt er indtat.

8 septbr. styre den 4 august 1916 for Bergens folkeregister vedtagne nye vedtægt, som skal træde istedenfor de ved den norske regjerings resolution av 8 december 1911 stadfæstede vedtægter.

8 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved den av Torpens herredsstyre i møte den 24 juli d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Torpens herred, Kristians amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring. Vedtægten træder i kraft 1 oktober 1916.

8 septbr. **Kongelig resolution** **), hvorved den av Vossestrandens herredsstyre i møter den 27 mai og 19 august d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Vossestrandens herred, Søndre Bergenhus amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

8 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved den av Harstads bystyre i møte den 29 mai d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Harstad stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring.

Vedtægten, som træder i kraft 1 oktober 1916, træder istedenfor den ved kongelig resolution av 28 juni 1902, jfr. regjeringens resolutioner av 10 august 1905 og 30 juni 1906 samt kongelig resolution av 9 februar 1909, stadfæstede lukningsvedtægt for Harstad.

8 septbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved bestemmes:

I. I medhold av lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915 § 18 fastsættes for tekstilfabrikker, som gaar ind under nævnte lov, istedenfor den ved kongelig resolution av 31 mars 1916 for disse bedrifter under nr. 12 litr. b fastsatte skjærpende bestemmelse, saalydende:

»Desinfektion efter tilsynets nærmere bestemmelse av vævskytler, hvor trædningen foregaar ved sugning«, —

følgende bestemmelser:

»b. Forbud mot anvendelse av sugeskytler og andre skytler, ved hvilke sugning kan finde sted. Chefinspektøren for fabriktilsynet kan paa andragende tillate

*) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

anvendelsen av haandtrædeskytler, som kan trædes ved sugning, dog ikke utover 2 aar fra forbudets utstedelse og bare paa betingelse av, at den skyttel-type, som ønskes anvendt, er konstruert saaledes, at den kan trædes likesaa let, som den kan suges.« 8 septbr.

II. Det i post I fastsatte forbud træder i kraft 6 maaneder efter nærværende resolutions dato.

III. Overtrædelse av den i post I fastsatte skjærpende bestemmelse straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339,2.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 8 april 1905 § 29 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at benytte sættegarn eller lignende redskaper til fangst av fisk: 8 septbr.

I. Indenfor en strækning ved Storvaselvens utløp av Storvatnet i Hamarøy herred, Nordlands amt, der begrænses:

a) opad av en ret linje trukket mellem to indhugne merker, det ene i en sten ved vandkanten paa Storvatnets nordre side beliggende 40 m. vestenfor Anders Pettersens baatnøst og 195 m. fra elveutløpet, — dette regnet til en ret linje, trukket over en ved elvens eller vandets søndre bred liggende stor sten i retning mot vestre hjørne av Anders Pettersens stue — og det andet i en bergreve ved vandet paa dettes søndre side 200 m. fra elveutløpet, og

b) nedad av en linje over Storvaselven mellem to indhugne merker, begge beliggende 200 m. nedenfor nævnte elveutløp.

II. Indenfor en strækning ved samme elvs utløp i Lommervatnet, der begrænses utad av en cirkellinje, trukket i en avstand av 200 m. fra elveutløpet og opad av en ret linje trukket mellem to i fjeldet indhugne merker paa elvebreddene ca. 200 m. fra elvens utløp.

Overtrædelse av denne bestemmelse er belagt med straf.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Suldals herred, Stavanger amt, i møte den 14 juni 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med nogen forandringer. 8 septbr.

---

*) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

**) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

8 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Aremarks herred, Smaalenene amt, i møte den 22 mai 1916 besluttede skogvedtægter for herredet.

8 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Vegusdals herred, Nedenes amt, til 20 ha., og kongelig resolution av 16 mai 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

8 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, andet punktum, meddeles approbation paa de av Birkenes herredsstyre i Nedenes amt, Bjerkreims herredsstyre i Stavanger amt, Strindens herredsstyre i Søndre Trondhjems amt og Røra og Stjørdalens herredsstyrer i Nordre Trondhjems amt, henholdsvis under 16 og 10 august, 1 og 31 juli samt 11 august 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

8 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av § 7 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det i samme lovs § 4 indeholdte utførselsforbud, der ved kongelig resolution av 3 oktober 1914 midlertidig blev sat ut av kraft bl. a. for vildts vedkommende, igjen gjøres gjældende for denne vare.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

8 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes som gjældende fra 1 oktober 1916:

I. At der oprettes et Departement for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri, hvortil henlægges:

---

*) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor skogvedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

1. Fra Socialdepartementet: Den indenlandske han- 8 septbr.
delsnæring, markeder og børser, haandverkslovgivningen, maal og vegt, den industrielle eiendomsret, haandverks- og industriutstillinger, tekniker- og haandverksstipendier samt saltvandsfiskerierne med havfiskefondene. Desuten saker angaaende bergverkslovgivningen, saker angaaende erhvervelse av bergverk og anden fast eiendom her i riket (skog og vandfald undtat), i henhold til lov av 18 september 1909, haandhævelsen av lov om erhvervelse av kalkstenforekomster av 3 juli 1914 samt handelsregistrene.
2. Fra Justisdepartementet: Saker angaaende revision og anvisning av regninger vedkommende politiopsynsreiser til fiskeværene og hvad dermed staar i forbindelse, samt saker angaaende revision og anvisning av regninger vedkommende de undersøkelser, statsguardeinen i henhold til lov nr. 2 av 6 juni 1891 og forskrifter av 23 december s. a. foretar angaaende guld- og sølvarbeiders finhet, saavelsom for den erstatning, der i den anledning kan tilkomme vedkommende guldsmede m. v.
3. Fra Finansdepartementet: Saker vedkommende Kongsbergs sølvverk med undtagelse av administrationen av sølvverkets skogeiendomme, myntindretningen paa Kongsberg og Kongsbergs sølvverks driftsfond.

Samtlige ovennævnte saker henlægges under en avdeling for Handel, Industri og Fiskeri.
4. Fra Utenriksdepartementet: Sjøfartsavdelingen med undtagelse av de saker, som vedrører understøttelse i utlandet og hjemsendelse av nødlidende norske undersaatter, som ikke er sjømænd.
5. Fra Arbeidsdepartementet: Poststyrelsen, omfattende anliggender vedkommende postvæsen, den statsunderstøttede dampskibsfart, telegraf- og telefonvæsen m. v.

II. At det nuværende departement for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri efter utskillelsen av de ovenfor under post I, 1, nævnte saker blir at benævne »Departementet for Sociale Saker«, og at der til dette overføres følgende saker:
1. Fra Kirkedepartementet: Saker angaaende fattigvæsenet og saker angaaende foranstaltninger til indskrænkning av omstreifervæsenet samt saker vedkommende offentlige stiftelser og legater (undtagen regnskapsrevision) samt bevillinger til navnforandring.

8 septbr. 2. Fra Justisdepartementet: Saker vedkommende ildsfarlighetslovgivningen og saker angaaende Finmarkens Brændevinsavgiftskasse.

8 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved der for Valdresbanen og Urskog—Hølandsbanen fastsættes takster for gods m. v. og levende dyr overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 8 september 1916. Taksterne fastsættes som gjældende indtil videre.

8 septbr. **Kongelig resosution**, hvorved de i generalforsamling i Fredrikshalds Kanalselskap den 21 juni 1916 vedtagne forandringer i det ved kongelige resolutioner av 28 juni 1897 og 6 mai 1911 fastsatte taktsregulativ samt i det ved kongelige resolutioner av 9 december 1899 og 8 december 1911 fastsatte reglement for kanalens benyttelse approberes som gjældende indtil videre.

8 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse paa Tvedestrands bystyres beslutning av 19 mai 1916 om en forandring i de ved høieste resolution av 19 november 1875, jfr. høieste resolution av 19 december 1876, stadfæstede bryggetakster for Tvedestrand. Beslutningen træder straks i kraft og forblir gjældende indtil videre.

8 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Levanger bystyre i møte den 9 juni 1916 vedtagne takster for benyttelsen av de Levanger by tilhørende kaier.

8 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa Kristiania bystyres beslutning av 12 juli 1916 om opkrævning av avgift av forskjellige varer, som indføres over Kristiania havn.

8 septbr. **Skrivelse** fra Fængselstyrelsen til riksadvokaten:

Til underretning for paatalemyndighetens tjenestemænd sender man hr. riksadvokaten nedenstaaende avtryk av et brev, man idag har sendt til forskjellige redningshjem for kvinder:

Kvinder, som er dømt efter løsgjængerloven, og som paatalemyndigheten er bemyndiget til at sætte i tvangsarbeidshus, blir i visse tilfælde av paatalemyndigheten fritat for tvangs-

arbeidet paa betingelse av, at de tar ophold i et redningshjem 8 septbr.
— som paa forhaand har erklært sig villig til at ta imot dem
— og blir der en viss tid.

Da man har fundet det rimelig, at der tilstaaes redningshjemmene en godtgjørelse for kvinder, som er optat i dem paa nævnte maate, er der efter Justisdepartementets forslag for budgetterminen 1916—1917 bevilget et beløp i dette øiemed.

Herav vil hjemmene fra 1 juli d. a. bli utbetalt et bidrag, som fastsættes til kr. 0,50 daglig, for hver kvinde, som paa forannævnte maate optages i dem. Bidraget vil ogsaa bli betalt hjemmene for kvinder, som tillates optat i dem istedenfor at sættes ind igjen i tvangsarbeidshus efter at ha brutt betingelserne for løslatelse paa prøve.

Begjæring om anvisning av disse bidrag kan sendes Fængselstyrelsen, Justisdepartementet, ved utgangen av hvert kvartal, ledsaget av en nøiagtig fortegnelse over de kvinder, som der søkes bidrag for, samt opgave over det antal dage, de har været i hjemmet i kvartalet.

At vedkommende kvinde er anbragt i hjemmet istedenfor at sættes i tvangsarbeide, maa samtidig legitimeres gjennem skriftlig erklæring herom fra den myndighet, som har frafaldt tvangsarbeidet mot vedkommendes optagelse i hjemmet.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 9 septbr.
Kristiansand i anledning av en ansøkning fra et herredsskolestyre om tilladelse til at yde en av herredets lærere en aarlig godtgjørelse for avsavn av lærerbolig.

Departementet uttaler som svar paa ansøkningen, at da saadan bolig allerede forefindes og er tillagt læreren, er der ikke efter loven adgang til at indvilge andragendet. Landsskolelovens § 24 gir adgang til at indvilge et andragende om fritagelse for at anskaffe lærerbolig, hvor saadan anskaffelse vil medføre uforholdsmæssige bekostninger, men den gir ikke adgang til at gi avsavnsgodtgjørelse istedenfor en lærerbolig, som allerede forefindes.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet til en overretssak- 11 septbr.
fører, hvori uttales, at der for registrering av eiendomsdom, som er erhvervet for at skaffe indehaveren av registert — men med vanhjemmelspaategning forsynt — skjøte paa skib, fuld hjemmel til skibet, antages alene at burde beregnes et gebyr av kr. 3,00 i henhold til skibsregisterlovens § 36 (l. 4 mai 1901, nr. 2), kfr. sportellovens § 48 b.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 14 septbr.

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899

*) Bekjendtgj. 14 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.

14 septbr. bestemmes, at elg kan fældes inden Aadalens herred, Buskeruds amt, foruten i den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 fastsatte tid (nemlig fra og med 10 til og med 30 september) ogsaa i tiden fra og med 1 til og med 7 oktober 1916 paa betingelse av, at kjøt av elg, som fældes i sidstnævnte tidsrum inden nævnte herred, av jægeren avhændes til provianteringsraadet i Aadalens herred mot et vederlag, der ikke maa overstige 1 krone pr. kilo, levert inden herredet efter provianteringsraadets nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

14 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. Det ved kongelig resolution av 19 november 1913 utfærdigede forbud mot klapjagt paa elg inden Smaalenene amt skal ikke gjælde for jagt efter elg inden herredene Rødenes og Rømskogen i samme amt i aaret 1916, forsaavidt kjøttet av elg, fældet ved klapjagt, enten benyttes i jægerens egen husholdning eller avhændes til provianteringsraadet inden det herred, hvor elgen er fældet, for høist 1 krone pr. kilo, levert inden herredet efter bestemmelse av vedkommende provianteringsraads formand.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

14 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at elg kan fældes inden Nordre Frons, Søndre Frons og Hedalens herreder, Kristians amt, i tiden fra og med 14 september til og med 30 september 1916 paa betingelse av, at kjøt av elg, som fældes inden de nævnte herreder, enten benyttes av jægeren i hans egen husholdning eller av ham avhændes til provianteringsraadet i det herred, hvor dyret er fældet, mot et vederlag, der ikke maa overstige 1 krone pr. kilo, levert inden herredet efter provianteringsraadets nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 14 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 14 septbr.

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at vildren inden Suldals herred, Stavanger amt, kan fældes foruten i den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 13 bestemte jagttid (nemlig fra og med 1 til og med 14 september) tillike i tiden fra og med 15 til og med 21 september 1916 paa betingelse av, at vildren, som er fældet i sidstnævnte tidsrum, enten benyttes av jægeren i hans egen husholdning eller av ham avhændes til herredets provianteringsraad mot et vederlag, der ikke maa overstige kr. 35,00 pr. dyr, levert inden herredet efter provianteringsraadets nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 14 septbr.

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at vildren inden Ullensvangs herred, Søndre Bergenhus amt, kan fældes foruten i den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 13 bestemte jagttid (nemlig fra og med 1 til og med 14 september) tillike i tiden fra og med 15 til og med 21 september 1916 paa betingelse av, at vildren, som er fældet i sidstnævnte tidsrum, enten benyttes av jægeren i hans egen husholdning eller av ham avhændes til provianteringsraadet i det herred, hvor dyret er fældet, mot et vederlag, som ikke maa overstige kr. 35,00 pr. dyr.

II. Den, som handler i strid med denne resolution eller i strid med den kongelige resolution av 1 september 1916 angaaende lignende tilladelse for Eidfjords, Odda, Kinsarviks og Røldals herreder, Søndre Bergenshus amt, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 14 septbr.

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at vildren inden Lærdals herred, Nordre Bergenhus amt, kan fældes foruten i den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 13 bestemte

*) Bekjendtgj. 14 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.

14 septbr. jagttid (nemlig fra og med 1 til og med 14 september) tillike i tiden fra og med 15 til og med 21 september 1916 paa betingelse av, at vildren, som er fældet i sidstnævnte tidsrum, enten benyttes av jægeren i hans egen husholdning eller av ham avhændes til herredets provianteringsraad mot et vederlag, der ikke maa overstige kr. 35,00 pr. dyr, levert inden herredet efter provianteringsraadets nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

14 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Nøtterø herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 30 juni 1916 besluttede forandring av de ved regjeringens resolution av 12 juli 1906 approberte skogvedtægter for herredet.

14 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Vennesla herred, Lister og Mandals amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 17 mars 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

14 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av § 4, sidste avsnit, i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at den i samme paragraf omhandlede undtagelse fra forbudet mot utførsel av fødevarer, forsaavidt angaar bær, midlertidig ophæves, saaledes at det indtil videre er forbudt at utføre bær fra riket.

Bestemmelsen træder i kraft straks.

14 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved bl. a. bestemmes:

I. a) Den ved kongelig resolution av 4 august 1914 nedsatte kommission — Statens Provianteringskommission — ophæves.

— — — — — — — — — — — — — — —

*) Bekjendtgj. 14 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 57, hvor skogvedtægtenes §§ 1 og 2 i forandret lydelse er indtat.

**) Bekjendtgj. 14 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.

II. Der oprettes midlertidig et Provianteringsdirek- 14 septbr.
torat, som sorterer under Provianteringsdepartementet, og hvorunder lægges de saker, som hittil har henhørt under Statens Provianteringskommission.

— — — — — — — — — — — — — — — —

VI. a) Den Statens Provianteringskommission ved kongelig resolution av 18 august 1914 givne bemyndigelse til at fastsætte maksimumspriser ophæves.
b) Provianteringsdepartementet bemyndiges til at træffe de bestemmelser, som er omhandlet i § 1, post 1, 3dje avsnit, i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. og i provisorisk anordning av 30 august 1916 om fastsættelse av maksimumspriser ved salg av varer m. v.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Stadfæstelse — meddelt av Kirkedepartementet — paa 14 septbr.
det av ingeniør Oluf Christian Sanne ved testamente av 8 december 1910 oprettede legat til bedste for Hedningemissionen samt paa de under 8 oktober 1912 utfærdigede statutter for dette legat.

Nye bruksregler*) for Hirkjølen statsalmenning i 16 septbr.
Ringebu, approbert av Landbruksdepartementet 16 september 1916.

Nye bruksregler*) for Vaardalen statsalmenning i 16 septbr.
Loms herred, approbert av Landbruksdepartementet 16 september 1916.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Smaa- 16 septbr.
lenene amt, hvori uttales, at der bør beregnes sportler som for sjøretsbesigtigelser bestemt (sportellovens § 6, jfr. §§ 2 og 3) i et tilfælde, hvor der under sjøforklaring vedrørende et fartøis grundstøtning er avgit erklæring om dets sjødygtighet paa grundlag av en fremlagt dykkerattest.

Kongelig resolution**), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov 18 septbr.
om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Sells herred, Kristians amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 21 april 1910, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves.
Denne bestemmelse træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor bruksreglerne er indtat.
**) Bekjendtgj. 14 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.

18 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916, indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899, bestemmes, at vildren inden Eresfjords og Vistdalens herred, Romsdals amt, kan fældes foruten i den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 13 fastsatte tid (nemlig fra og med 1 til og med 14 september) tillike i tiden fra og med 19 til og med 22 september 1916 paa betingelse av, at kjøttet av vildren, som fældes i det sidstnævnte tidsrum, enten brukes i jægerens egen husholdning eller av ham avhændes til herredets provianteringsraad for høist kr. 35,00 pr. dyr, levert inden herredet efter provianteringsraadets nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

18 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, bestemmes, at det ved kongelig resolution av 12 februar 1915 utfærdigede forbud mot motorvognkjøring paa hovedveien Sandefjord—Haugtuft (i Sandeherred) ophæves, forsaavidt angaar partiet fra Torp til Haugtuft.

18 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til §§ 6 og 7 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den av Stavanger bystyre i møte den 6 juli 1916 fattede beslutning angaaende regulering tildels med tilbaketrukne byggelinjer av strøket omkring Ledaal sammesteds, dog saaledes, at den over kirkegaarden regulerte gangsti (»gate nr. 305«) utgaar av reguleringsplanen.

(Paa et under saken fremlagt kart er reguleringen avmerket med røde linjer og de tilbaketrukne byggelinjer optrukket med røde strekede linjer).

18 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, § 1 i lov av 17 juni 1869 samt §§ 65 og 66 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes, at bygningsloven og brandloven skal være gjældende for Melbo i Hadsels herred, Nordlands amt, indenfor de av Hadsels herredsstyre i møte den 26 april 1916 angivne grænser, og at stedet

---

*) Bekjendtgj. 19 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 58.

**) Bekjendtgj. 19 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor de omhandlede grænser er beskrevet.

overgaar til særskilt kommune i bygnings- og brandvæsenets anliggender. 18 septbr.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, § 1 i lov indeholdende adskillige bestemmelser angaaende bygningsvæsenet m. v. av 17 juni 1869 og §§ 65 og 66 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes, at bygningsloven og brandloven skal være gjældende for Mehavn fiskevær i Gamviks herred indenfor de av herredsstyret i møte den 16 august 1916 fastsatte grænser med den i Arbeidsdepartementets foredrag av 18 september 1916 omhandlede tilføielse, og at stedet overgaar til egen kommune i bygnings- og brandvæsenets anliggender. 18 septbr.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til § 11 i de ved kongelig resolution av 18 august 1916 fastsatte betingelser for tilladelse til regulering av Strandefjorden og Øiangen i Valdres utfærdiges som gjældende indtil videre reglementer for reguleringsdammenes manøvrering overensstemmende med de i Arbeidsdepartementets foredrag av 18 september 1916 indtagne forslag. 18 septbr.

Kongelig resolution ***), hvorved der utfærdiges som gjældende indtil videre reglement for manøvrering av A/S Høyangfaldene, Norsk Aluminium Co's reguleringsdammer i Høyangelvenes vasdrag i Sogn overensstemmende med det i Arbeidsdepartementets indstilling av 18 september 1916 indtagne forslag. 18 septbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Værdalens herred i Nordre Trondhjems amt mot en godtgjørelse av kr. 300,00 aarlig, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved Medicinalvæsenet bevilgede midler. 18 septbr.

Kongelig resolution, hvorved postreglementets nuværende bestemmelse i kapitel VII § 4 a om pakkers kubikindhold utgaar, hvorhos bestemmes: 18 septbr.

Summen av en pakkes længde og av dens omkreds (maalt omkring det tykkeste av pakken) maa, naar pakken alene skal befordres med jernbane eller dampskib, ikke overskride 260 cm.

*) Bekjendtgj. 19 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor de omhandlede grænser er beskrevet.

**) Bekjendtgj. 19 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor reglementerne er indtat.

***) Bekjendtgj. 19 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor reglementet er indtat.

18 septbr. (pakker indeholdende ski er dog tillatt, selv om grænsen overskrides).

Naar pakken skal befordres med gaaende post, maa summen av dens længde og omkreds ikke overskride 125 cm. og i alle andre tilfælde ikke overskride 170 cm.

Disse regler træder i kraft fra 1 oktober førstkommende.

20 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til en amtmand i anledning av dennes forespørsel om, hvorvidt der antages at være lovlig adgang til at opretholde et bidragsforelæg, hvorved en mand er ilagt underholdningsbidrag til sin hustru, naar egteskapet senere er opløst ved dom, uten at manden ved dommen er paalagt pligt til at utrede bidrag til hustruens underhold.

Departementet uttaler, at spørsmaalet antages at maatte besvares benegtende.

20 septbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet, hvori meddeles, at § 3, 1ste punktum, i de av departementet under 20. oktober 1915 fastsatte forskrifter angaaende forsikringspligt, førelse av mandtal, indkrævning av præmier m. v. i henhold til lov av 8 august 1908 om ulykkesforsikring for fiskere med tillægslove av 18 august 1911 og 6 august 1915 herefter skal lyde saaledes:

»Til mandtallets istandbringelse uedsætter kommunestyret en nævnd, bestaaende av kommunekassereren eller en anden av kommunestyret for et eller flere aar ad gangen ansat person som mandtalsfører og 2 av kommunestyret i eller utenfor dets midte valgte medlemmer. Disse 2 medlemmer kan ogsaa vælges blandt næringsdrivende fiskere, hvis næring ikke hindrer dem i at delta i nævndens arbeide. De fungerer indtil den endelige mandtalsliste (§ 5, sidste led) er færdig efter avholdelsen av valg paa nyt kommunestyre og dette derefter har valgt nye medlemmer.«

22 septbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en husleienævnd i anledning av forespørsel om forstaaelsen av den provisoriske anordning om forbud mot opsigelse av leieboere av 26 august 1916.

Departementet oplyser, at formanden i Kristiania husleienævnd har uttalt følgende om, hvorledes nævnden i Kristiania har stillet sig i lignende tilfælde:

Eier av leiegaard, der agter at overta nogen leilighet til eget bruk — og dette sidste har været anset godtgjort — har som regel hittil faat nævndens samtykke til fornøden opsigelse av leieboer, idet det dog samtidig stadig har været paalagt ham at gi leieboeren saa langt varsel som mulig før fraflyttelsen.

Nævnden har behandlet 6 à 8 saadanne tilfælde — i 1 tilfælde har dog samtykket været negtet, da man ansaa eierens

andragende mindre begrundet. Dette tilfælde er imidlertid ind- 22 septbr.
bragt til fornyet avgjørelse, idet fyldigere oplysninger samtidig er indkommet.

Andragender fra eier, der agter at opsi leieboeren for at indrette gaarden til fabrik eller verksted etc. eller for at skaffe plads for hans egne arbeidere, har hittil altid været avslaat.

Samtlige ovennævnte avgjørelser angaar tilfælde, hvor eieren har kjøpt eiendommen før utfærdigelsen av anordningen av 26 august 1916.

Formanden tilføier, at han har forstaat forordningen dithen, at nævnden — istedenfor ubetinget at avslaa eierens andragende — kan gi sit samtykke avhængig av, at leieboeren gives et rummelig varsel før fraflyttelsen — en fremgangsmaate, som muligens kan anbefale sig i flere tilfælde.

Departementet uttaler for sit vedkommende, at husleienævndens samtykke ifølge anordningen utkræves til alle opsigelser av leieboere (i leilighet, som omfattes av vedkommende kommunestyrebeslutning), saaledes ogsaa i tilfælde av, at opsigelsen sker for at skaffe en ny eier husrum. Hvorledes nævnden i sidstnævnte tilfælde bør stille sig, kan departementet ikke gi nogen almindelig uttalelse om, men henviser til oplysningene fra formanden i husleienævnden i Kristiania angaaende dens herom trufne avgjørelser.

Provisorisk anordning *) angaaende tvungen av- 23 septbr.
staaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Bergens kommune kan efter beslutning av magistrat og formandskap kræve avstaat mot erstatning bruken av ledige beboelsesleiligheter inden byens grænser for at anvende dem til bolig for husvilde.

Som ledig ansees en leilighet, naar den enten ikke er i bruk, eller den vel er i bruk, men bruken paa grund av opsigelse eller anden omstændighet skal ophøre inden 14 dage.

Avstaaelsen kan dog ikke iverksættes, saafremt huseieren inden en i beslutningen fastsat frist, regnet fra den dag, beslutningen er meddelt ham, godtgjør, at han har bortleiet den eller selv skal benytte den, og at leiligheten skal tages i bruk inden 14 dage efter fristens utløp.

§ 2. Bestemmelserne i lov av 15 april 1916 om ekspropriation av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Bergen §§ 2—5 faar tilsvarende anvendelse.

§ 3. Ved beslutning av magistrat og formandskap kan det bestemmes, at enhver, som inden kommunen eller visse dele

*) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.

23 septbr. av denne eier hus med beboelsesleiligheter, som han ikke selv har i bruk, inden en fastsat frist skal gi magistraten skriftlig opgave over antallet og størrelsen av leilighetene tillikemed oplysning om leieforholdene. I ethvert tilfælde pligter huseierne efter særskilt forlangende av magistraten at meddele saadanne oplysninger inden en frist av 3 dage.

§ 4. Denne anordning træder i kraft straks.

23 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved bestemmes:

1. Fra 1 oktober 1916 blir at beregne et gebyr til statskassen av
   a) kr. 5,00 for Justisdepartementets legalisationer av de under departementet sorterende tjenestemænds underskrifter og av underskrifter av dissentermenigheters forstandere.
   b) kr. 10,00 for Justisdepartementets meddelelse av giftermaalsattester og lignende attester til bruk ved indgaaelse av egteskap i utlandet.
2. Ovennævnte gebyrer blir at berigtige ved anvendelse av tilsvarende stempelpapir eller stempelmerke.

23 septbr. **Kongelig resolution** **), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Tysvær herred, Stavanger amt, under 3 juli 1916 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

23 septbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved den av Vangs herredsstyre i møte den 1 juli d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Vangs herred, Hedemarkens amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer.

23 septbr. **Kongelig resolution** †), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles appropation paa det av herredsstyret for Lunde herred, Bratsbergs amt, i møte det 31 juli 1916 vedtagne utkast til vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

23 septbr. **Kongelig resolution** †), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning

*) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.
**) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor vedtægten er indtat.
***) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
†) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor vedtægtene er indtat.

av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Bø herred, Bratsbergs amt, i møter den 3 juli og 21 august 1916 vedtagne utkast til vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning. 23 septbr.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 23 septbr.

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916, indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899, bestemmes, at elg kan fældes inden Lesje herred, Kristians amt, i tiden fra og med 25 september til og med 7 oktober 1916 paa betingelse av, at kjøt av elg, som fældes inden herredet, av jægeren avhændes til herredets provianteringsraad mot et vederlag, som ikke maa overstige 1 krone pr. kilo, levert inden herredet efter provianteringsraadets nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 23 septbr.

I. I medhold av § 18 i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 samt i medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916, indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899, bestemmes:

a) I aaret 1916 skal der paa nedennævnte jagtterræng i Nordre Trondhjems amt uten hensyn til de til hvert jagtterræng hørende eiendommes indbyrdes grænser kunne fældes følgende antal elger:

1. Paa eiendommene g.nr. 135, br.nr. 1, Bæverdalen og g.nr. 147, br.nr. 2, Bogna og Gilten almenning i Kvams herred. . . . 7 elger.
2. Paa eiendommene g.nr. 11, br.nr. 1, 2, 3 og 4, Solum i Klingens herred. . . . 7 elger.
3. Paa eiendommene g.nr. 13, br.nr. 1 og 2, Ørsundli, g.nr. 14, br.nr. 10, Reitskogen og g.nr. 14, br.nr. 11, Fuglleikskogen i Klingens herred samt g.nr. 157, br.nr. 1, Bratli i Namdalseidets herred. . . 4 elger.
4. Paa eiendommene:
   g.nr. 170, br.nr. 1, Lingen,
   — 171, — 1, Trebostad,
   — 171, — 6, Brataasen,
   — 172, — 3, Skatlandsstrand,

*) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.

23 septbr. g.nr. 172, br.nr. 7, Skog,
— 172, — 8, Tømte,
— 173, — 1, Høifætten nordre.
— 173, — 2, Høifætten søndre
i Namdalseidets herred. . . . 2 elger.

b. Elg kan fældes inden ovennævnte fire jagtterræng foruten i den i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 13 fastsatte tid, nemlig fra og med 10 til og med 30 september, ogsaa i tiden fra og med 1 til og med 7 oktober 1916 paa betingelse av, at kjøt av elg, som fældes i sidstnævnte tidsrum paa nævnte jagtterræng, av jægeren avhændes til provianteringsraadet i det herred, hvor elgen er fældet, mot et vederlag, der ikke maa overstige 1 krone pr. kilo, levert inden herredet efter vedkommende provianteringsraads nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

23 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 6 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa den paa et fremlagt kart med helt optrukne røde og sorte linjer avmerkede reguleringsplan for Aandalsnes med undtagelse av reguleringen paa Nesbakken og med de forandringer, som er vedtat av Aandalsnes bygningsrepræsentantskap i møte den 14 april 1915 samt med de i Arbeidsdepartementets foredrag omhandlede forbehold, forsaavidt passager m. m. over jernbanen angaar.

23 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation paa de av Saude herredsstyre i møte senest den 3 august 1916 vedtagne byggeforskrifter for det bygningsloven ved kongelig resolution av 25 februar 1916 underlagte strøk av Saude herred, Stavanger amt.

23 septbr. **Kongelig resolution** *), hvorved portoen for postanvisninger paa beløp over kr. 1 000,00 fra 1 oktober 1916 fastsættes til 1 pro mille av anvisningens beløp.

23 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved A/S Skandia Kobberverk tilstaaes utsættelse til 18 september 1917 med at

---

*) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.
**) Bekjendtgj. 25 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor byggeforskriftene er indtat.

igangsætte regelmæssig bergverksdrift i de tre malmfelter: Nordreisenfeltet, Taarstadfeltet i Evenes herred og Lillebottenfeltet i Tysfjordens herred, hvilke omfattes av selskapets koncession av 28 oktober 1907, mot at selskapet straks til Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri erlægger en avgift, stor kr. 1000,00, som tillægges Bergfondet. 23 septbr.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse paa det av Hammerfest bystyre i møte den 29 januar 1916 vedtagne takstregulativ for benyttelse av Hammerfest kommunes brygger og kaier (med undtagelse av dampskibskaien), saaledes at regulativet straks træder i kraft og forblir gjældende indtil videre. 23 septbr.

Kongelig resolution *), hvorved med hjemmel av § 84 i lov om smaabruk- og boliglaan m. v. av 23 juli 1915 bestemmes, at nævnte lov træder i kraft fra 1 januar 1917, dog saaledes, at lovens bestemmelser om adgangen til at erholde laan til betaling av gjæld paa smaabruk og boliger indtil videre ikke gjøres gjældende. 29 septbr.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2 punktum, meddeles approbation paa de av Søndre Aurdals herredsstyre i Kristians amt, Nærbø og Vats herredsstyrer i Stavanger amt, Selbu og Børsens herredsstyrer i Søndre Trondhjems amt og Flakstads herredsstyre i Nordlands amt, henholdsvis under 1 september, 26 og 19 august, 8 juli, 1 september og 22 august 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i Søndre Aurdals herred, Kristians amt, i Nærbø og Vats herreder, Stavanger amt, paa eiendommene Nervik til og med Aunet (gaardsnumrene 132—140) i Selbu herred, og i Børsens herred, Søndre Trondhjems amt, samt i Flakstads herred, Nordlands amt, — paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 29 septbr.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av lov om pigtraads anvendelse til gjærde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfæstelse paa den under 26 august 1916 av Nærbø herredsstyre, Stavanger amt, fattede beslutning om regler for pigtraads anvendelse til gjærde i nævnte herred. 29 septbr.

*) Bekjendtgj. 30 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60.
**) Bekjendtgj. 30 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60, hvor beslutningen er indtat.

29 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at elg kan fældes inden Dovre herred, Kristians amt, i tiden fra og med 30 september til og med 7 oktober 1916 paa betingelse av, at kjøt av elg, som fældes inden herredet, av jægeren avhændes til herredets provianteringsraad mot et vederlag, som ikke maa overstige 1 kr. pr. kilo, levert inden herredet efter provianteringsraadets nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

29 septbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 88,2 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den nævnte lov skal være gjældende for et strøk av Fane herred indenfor de av Fane herredsstyre i møte den 2 juni 1916 fastsatte grænser.

29 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved Arbeidsdepartementet bemyndiges til som en midlertidig forføining i øiemed at hæve vandstanden i Øieren at tillate en delvis avstængning av avløpet fra Øieren og at paaby tapning fra Mjøsen under øverste reguleringsgrænse.

29 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. Provianteringsdepartementet bemyndiges til at anta de til Fiskeforsyningskomiteens formand indkomne anbud paa leveranse til den indenlandske forsyning av sild, fisk og tran.
2. De ved kongelig resolution av 18 august 1916 fastsatte maksimalpriser for fisk og fiskeprodukter forandres i følgende punkter:

Prisen for a) klipfisk av sei og hyse sættes til kr. 0,85 istedenfor kr. 0,55 pr. kg.
—»— b) saltfisk av brosme sættes til kr. 0,60 istedenfor kr. 0,66 pr. kg.

29 septbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer bestemmes:

1. Ingen varer maa tillates utført til utlandet, medmindre der for toldvæsenet er avgit erklæring indeholdende oplysning om varens oprindelse og i til-

*) Bekjendtgj. 30 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60.
**) Bekjendtgj. 30 september i Lovtid. nr. 60, hvor grænserne er beskrevet.

fælde naar og av hvem den er indført, samt gaaende ut 29 septbr.
paa, at utførselen ikke vil være i strid med nogen garanti-
erklæring avgit til norsk offentlig myndighet eller til pri-
vat institution eller sammenslutning, som av vedkommende
departement er bemyndiget til i henhold til godkjendt av-
tale at motta saadanne erklæringer, eller med anden garanti-
erklæring avgit i en av Regjeringen godkjendt form.

2. Saadan erklæring som i punkt 1 nævnt skal avgives av eksportøren undtagen i tilfælde av, at den vare, som agtes utført, i færdig stand er indført av nogen anden, idet i saa fald denne skal avgi erklæringen. Er varen helt eller delvis tilvirket her i riket ved anvendelse av indførte raamaterialer eller hjælpemidler, skal ogsaa vedkommende tilvirker avgi saadan erklæring som i punkt 1 nævnt.
3. Hvis der foreligger skjellig grund til mistanke med hensyn til den avgivne erklærings rigtighet, skal utførselen ikke tillates, uten at forholdet først omhyggelig er undersøkt og Finans- og Tolddepartementets bestemmelse i fornødent fald er indhentet.
4. De nærmere bestemmelser om erklæringenes indhold og kontrollen med samme træffes av Finans- og Tolddepartementet.
5. Overtrædelse av disse bestemmelser og de med hjemmel av dem utfærdigede forskrifter straffes efter straffelovens § 339, 2, forsaavidt ikke andre og strengere straffebestemmelser finder anvendelse.
6. De særbestemmelser, som maatte gjælde for utførsel av visse varer, blir fremdeles gjældende, forsaavidt de er videregaaende end de her fastsatte.
7. Disse bestemmelser træder i kraft den 9 oktober 1916.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at av de un- 29 septbr.
der Oplysningsvæsenets Fond bestyrede kapitaler, hvorav de aarlige renter tilfalder geistlige embedsmænd, bestillingsmænd eller brukere av benefisert gods, blir renterne fra 1 januar 1917 og indtil videre at utbetale med 4½ av 100 istedenfor med 4 av 100 aarlig.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om 29 septbr.
forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles Livsforsikringsselskapet Fram A/S tilladelse til at la de av selskapets fællesstyre under 13 september d. a. vedtagne nye »Forsikringsvilkaar for Frams krigsforsikring« træde istedenfor de ældre ved kongelig resolution av 26 mars 1915 stadfæstede.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. de av Kristian- 29 septbr.
sunds Øl- og Vinsamlag i generalforsamling den 15 mars

29 septbr. 1912 vedtagne og av Kristiansunds bystyre i møte den 18 april 1916 godkjendte vedtægter for samlaget stadfæstes i medhold av §§ 23 og 25 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin m. v. som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1922.

29 septbr. **Kongelig resolution**, hvorved Finans- og Tolddepartementet bl. a. bemyndiges til at oprette et nyt midlertidig kontor under nævnte departement.

29 septbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Buskeruds amt, hvori i anledning av en forespørsel uttales, at en varamand til herredsstyret, som faktisk har gjort tjeneste som repræsentant i den forløpne del av indeværende valgperiode, antages berettiget til at negte at motta valg som repræsentant ved det forestaaende kommunevalg, jfr. landsformandskapslovens § 10.

Departementet uttaler paa foranledning videre, at et listeforslag, som er indlevert inden den i landsformandskapslovens § 6, post 1, satte frist, ikke antages at kunne tages tilbake av forslagsstillerne efter fristens utløp.

30 septbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Jarlsberg og Larviks amt i anledning av en fra en husleienævnd fremkommet forespørsel angaaende forstaaelsen av lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916 og provisorisk anordning om forbud mot opsigelse av leieboere av 26 august 1916.

Departementet uttaler: Forbudet mot opsigelse uten husleienævndens samtykke kommer i almindelighet til anvendelse ogsaa, naar leien er avsluttet for et bestemt tidsrum eller indtil en viss datum, medmindre det efter de foreliggende omstændigheter maa ansees paa det rene, at leieforholdet er av mere forbigaaende karakter og fra begge parters side er forutsat at skulle ophøre, naar den i kontrakten fastsatte tid er utløpet.

30 septbr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i henhold til lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket:

staal og jerntraad, trukket eller valset av enhver art.

Denne bestemmelse træder i kraft 2 oktober 1916.

30 septbr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at utførsel fra riket av kaffesurogater indtil videre skal være forbudt.

Bestemmelsen træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 61.

Telegram fra Socialdepartementet til en byfoged hvori ut- 30 septbr.
tales, at efter departementets mening er opsigelse av leieboer, foretat før kommunestyrets beslutning om regulering av husleie, retsgyldig uten husleienævndens samtykke, men at spørsmaalet iøvrig hører under eksekutionsmyndighetens egen avgjørelse.

Overenskomst [1]) mellem det Kongelige Norske Telegrafstyre 31 juli
og det Kongelige Danske Telegrafdirektorat om betalingen for 4 oktbr.
utveksling av meteorologiske telegrammer mellem Norge og Danmark.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Smaa- 5 oktbr.
lenene amt i anledning av en mellem en husleienævnd og eier av en leiegaard opstaat meningsforskjel angaaende en av sidstnævnte foretat opsigelse av to leieboere.

Departementet, uttaler, at spørsmaalene om, hvorvidt de stedfundne opsigelser er retsgyldige uten husleienævndens samtykke, fordi der, som av eieren paastaat, foreligger manglende betaling av leien, eller om der, som nævnden og vedkommende leier mener, av eieren er indrømmet utsættelse, hører under domstolenes — ved utkastelse i henhold til N. L. 6—14—6 under fogedrettens — avgjørelse.

Kongelig resolution*), hvorved den av Levanger bystyre 6 oktbr.
i møter den 9 juni og 2 august d. a. fastsatte vedtægt for lukning av utsalgssteder i Levanger stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer.

Kongelig resolution*), hvorved den av Stathelle bystyre 6 oktbr.
i møte den 7 september 1916 besluttede vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Stathelle stadfæstes i medhold av § 28 første led, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 6 6 oktbr.
i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ømarks herred, Smaalenene amt, i møte senest

*) Bekjendtgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor skogvedtægtene er indtat.

[1]) Overenskomsten, som en indtat i »Overenskomster« nr. 1 (s. 2), er for Norges vedkommende approbert ved kongelig resolution av 27 oktober 1916.

den 5 august 1916 besluttede skogvedtægter for herredet.

6 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Drangedals herred, Bratsbergs amt, i møter den 14 juni og 9 september 1916 besluttede skogvedtægter for herredet.

6 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved bestemmes:

I. I medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 samt § 18 i lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at det tillates Vaage kommune at fælde 3 elger mot en avgift av tilsammen kr. 120,00 inden Stordalens og Langmarkens statsalmenning i Vaage herred, Kristians amt, i tiden fra og med 7 til og med 14 oktober 1916 paa betingelse av, at kjøt av elg, som fældes inden almenningen, av jægeren avhændes til Vaage herreds provianteringsraad mot et vederlag, som ikke maa overstige 1 krone pr. kilo, levert inden herredet efter provianteringsraadets nærmere bestemmelse.

II. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.

III. Denne resolution træder i kraft straks.

6 oktbr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Hitterdals herred, Bratsbergs amt, i møte den 1 april 1916 vedtagne utkast til vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

6 oktbr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa det av herredsstyret for Vefsens herred, Nordlands amt, i møte den 6 september 1916 vedtagne utkast til vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

---

*) Bekjendtgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor skogvedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 61.

***) Bekjendtgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor vedtægtene er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved i medhold av § 4, sidste avsnit, i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at den i samme paragraf omhandlede undtagelse fra forbudet mot utførsel av fødevarer, forsaavidt angaar kondensert melk, midlertidig ophæves, saaledes at det indtil videre er forbudt at utføre kondensert melk fra riket. 6 oktbr.

Bestemmelsen træder i kraft straks.

Kongelig resolution, hvorved den aarlige godtgjørelse, som ifølge sportellovens § 148, 2det punktum, skal erlægges for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd, retsvidner i straffesaker og private politisaker samt bisiddere og overskjønsmænd ved haandverksret, for Kristianias vedkommende fra 1 juli 1916 at regne bestemmes til kr. 2800,00 — to tusen otte hundrede — kroner. 6 oktbr.

Kongelig resolution, hvorved politivaktmesteren i Skien som uniform skal benytte samme uniform som politibetjentene sammesteds (se kongelig resolution av 30 september 1913) med den forandring, at der paa surtoutens, jakkens og kappens skulderklaffer anbringes et romertal II istedenfor romertal I, og at overkonstablene sammesteds som uniform skal benytte samme uniform som for politibetjentene i Skien bestemt med følgende forandringer: 6 oktbr.

Ingen skulderklaffer paa sortout og jakke, ingen gradsbetegnelse paa kappen og paa luen et 10 mm. bredt guldbaand istedenfor et 15 mm. bredt saadant.

Kongelig resolution[1]), hvorved bestemmes: 6 oktbr.

I. Fra 1 januar 1917 deles det nuværende Fosen sorenskriverembede i følgende to embeder:

a. Hittra sorenskriverembede, omfattende tinglagene Frøya, Hitteren, Fillan, Hevne og Agdenes, med en gage av kr. 5400,00 paa de nedenfor under IV nævnte betingelser og med forpligtelse for embedets indehaver til at ta bopæl i Fillan.

b. Fosen sorenskriverembede, omfattende tinglagene Bjørnør, Aafjorden, Bjugn, Ørlandet, Stadsbygden, Rissen og Lensviken, med en gage av kr. 5000,00 foruten paaregnet overskud kr. 400.00 av den embedet tilliggende embedsgaard Berg paa Ørlandet og med forpligtelse for embedets indehaver til at ta popæl paa Ørlandet.

---

*) Bekjendtgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 61.

[1]) Se St. prp. nr. 104. Tillæg 2 til indst. S. XXII A. St.tid s. 1795—1797.

6 oktbr. II. Fra 1 januar 1917 deles det nuværende Senjen sorenskriverembede i følgende to embeder:

a. Trondenes sorenskriverembede, omfattende tinglagene Kvæfjord, Trondenes, Torsken og Berg, med en gage av kr. 5400,00 paa de nedenfor under IV nævnte betingelser og med forpligtelse for embedets indehaver til at bopæl i eller ved Harstad.

b. Senjen sorenskriverembede, omfattende tinglagene Ibbestad, Salangen og Tranøy, med en gage — foruten paaregnet overskud kr. 300,00 av den embedet tilliggende embedsgaard Ibbestad i Ibbestad — av kr. 5100,00 paa de nedenfor under IV nævnte forpligtelser og med forpligtelse for embedets indehaver til at ta bopæl i Ibbestad.

III. Fra 1 januar 1917 deles det nuværende Tromsø sorenskriverembede i følgende to embeder:

a. Malangen sorenskriverembede, omfattende tinglagene Tromsøysund, Balsfjord, Lenvik og Maalselven, med en gage av kr. 5000,00 og med forpligtelse for embedets indehaver til at ta popæl i eller ved Tromsø.

b. Lyngen sorenskriverembede, omfattende tinglagene Lyngen, Karlsøy og Skjervøy, med en gage av kr. 5400,00 paa de nedenfor under IV omhandlede betingelser og med forpligtelse for embedets indehaver til indtil videre at ta popæl i eller ved Tromsø.

IV. De foran under I, II og III nævnte sorenskrivere i Hittra, Trondenes, Senjen og Lyngen sorenskriverier maa finde sig i de forandringer ved Pensionsvæsenets ordning, som statsmagtene maatte bestemme. Av den regulerte løn avsættes foreløbig, saafremt vedkommende ikke paa anden maate har sikret sig pension, 6 pct. til indskud i en sparebank for senere at overføres til en pensionskasse. Avsætningen sker, efterhvert som lønnen hæves.

6 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes, at paa reiser til og fra tjeneste ved Statsrevisionen er statsrevisorerne fra 1 juli 1916 berettiget til skyssgodtgjørelse efter lov av 10 juli 1894 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse samt kostgodtgjørelse efter lovens § 17, 1ste klasse, heri ikke indbefattet kostgodtgjørelse under ophold i Kristiania.

11 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Socialdepartementet — paa det av dr. Christian Sandborg og hustru Fanny Sandborg, f. Delagénière, ved tastamente av 3 februar 1914 oprettede legat til bedste for enker efter læger samt paa de under 24 mai 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av proprietær Ole P. Schjerven ved gavebrev av 19 april 1916 oprettede legat til Hems kirke i Lardal samt paa de i gavebrevet indeholdte statutmæssige bestemmelser for dette legat. 11 oktbr.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre cement fra riket. 11 oktbr.

Bestemmelsen træder i kraft den 12 oktober 1916.

Telegram fra Socialdepartementet til magistraten i Kristiansand, hvori departementet angaaende provisorisk anordning av 26 august 1916 om forbud mot opsigelse av leieboere uttaler, at i kommuner, hvor husleieregulering ved anordningens utfærdigelse var indført, antages forbudet mot opsigelse at virke fra anordningen uten ny beslutning av kommunestyret; i andre kommuner virker forbudet fra kommunestyrets beslutning. 12 oktbr.

Provisorisk anordning *) angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Haugesund, Stavanger og Aalesund. 13 oktbr.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Bestemmelserne i den provisoriske anordning av 23 september 1916 angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen utvides til ogsaa at gjælde i Haugesund, Stavanger og Aalesunds kommuner.

§ 2. Denne anordning træder i kraft straks.

Kongelig resolution *), hvorved bestemmes: 13 oktbr.

I.

Undervandsbaater, utrustet for krigsbruk og tilhørende krigførende magt, maa ikke færdes eller opholde sig paa norsk sjøterritorium. Hvis de overtræder dette forbud, utsætter de sig for uten varsel at bli angrepet med vaabenmagt.

Forbudet er ikke til hinder for, at undervandsbaat paa grund av haardt veir eller havari søker norsk omraade for at redde menneskeliv; fartøiet skal da inden omraadet holdes i overvandsstilling og ha nationalflagget og det internationale signal for anledningen til sin nærværelse heist. Fartøiet skal forlate omraadet, saasnart den grund, som har berettiget dets ankomst, er bortfaldt.

Andre undervandsbaater end de nævnte kan heller ikke

*) Bekjendtgj. 14 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 62.

13 oktbr gaa ind eller færdes paa norsk sjøterritorium, medmindre det sker ved lys dag i sigtbart veir og i overvandsstilling med nationalflagget heist.

Fremmed undervandsbaat, som færdes i norsk farvand, maa paa grund av de vanskeligheter, der er forbundet med at skjelne mellem de forskjellige arter av undervandsbaater, selv bære al risiko for enhver skade, eventuelt ødelæggelse, foraarsaket ved forveksling av skibets karakter.

II.

Denne resolution træder i kraft den 20 oktober 1916.

13 oktbr. **Kongelig resolution***) hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. meddeles stadfæstelse paa en av herredsstyret for Hurums herred, Buskeruds amt, den 27 september 1916 vedtat beslutning til forandring i de ved kongelig resolution av 26 juni 1893, jfr. kongelige resolutioner av 27 juli 1896, 18 december 1897 og 31 august 1901, stadfæstede politivedtægter for herredet.

13 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Sems herred, Jarlsberg og Larviks amt, under 11 september 1916 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v.

13 oktbr. **Kongelig resolution*****), hvorved med hjemmel av 3dje led av § 4 i lov om sykeforsikring av 6 august 1915 bestemmes, at den i samme lovs § 1, 3 opstillede undtagelse fra forsikringspligt sløifes for losse- og lastearbeide i Nordlands amt.

Resolutionen gjøres gjældende straks.

13 oktbr. **Kongelig resolution*****), hvorved i medhold av § 1 i lov av 31 juli 1912 til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke og i overensstemmelse med Langesunds bystyres beslutning i møte den 31 august 1916 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden ladestedet Langesund fra 1 januar 1917 skal være gjenstand for bevilling.

13 oktbr. **Kongelig resolution*****), hvorved grænsen for avgiften av de almindelige rettigheter til skjænk-

*) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor den besluttede forandring er indtat.

**) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 63.

ning av øl, vin, frugtvin og mjød i Kongsberg fastsættes i medhold av § 28, 1 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin m. v. og i overensstemmelse med Kongsbergs bystyres beslutning av 1 september 1916 til kr. 3000,00. 13 oktbr.

Kongelig resolution*), hvorved grænsen for avgiften av almindelige rettigheter til skjænkning av øl, vin, frugtvin og mjød i Bergen fastsættes i medhold av § 28, 1 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin m. v. og under henvisning til Bergens bystyres beslutning i møte den 2 oktober 1916 til kr. 1500,00. 13 oktbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ytre Rendalens herred, Hedemarkens amt, i møte den 10 juni 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring. 13 oktbr.

Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Aadalens herred, Buskeruds amt, i møter den 15 april og 2 september 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning. 13 oktbr.

Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Vaaler herred, Hedemarkens amt, i møter den 8 januar, 11 mars og 16 august 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning. 13 oktbr.

Kongelig resolution†), hvorved der i medhold av § 59 i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 meddeles approbation paa den paa generalforsamling den 29 april 1916 fattede beslutning om forandret lydelse av § 1 i reglement for fløtningen i det Fredrikhaldske vasdrag. 13 oktbr.

*) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 63.
**) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.
***) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor vedtægtene er indtat.
†) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor § 1 i den ændrede lydelse er indtat.

13 oktbr. **Kongelig resolution** *), hvorved bestemmes:

1. Et fremlagt utkast fastsættes som reglement [1]) for utskrivning av hester og kjøretøier til feltbruk.
2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til i henhold til reglementet at træffe de bestemmelser, som ved lov om utskrivning av hester og kjøretøier til feltbruk av 27 juli 1896 med forandringer ved lov av 29 mai 1901 er tillagt »Kongen« og »Kongen eller den, han bemyndiger dertil.«
3. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at foreta de mindre ændringer i reglementet, som maatte vise sig nødvendige.

13 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 116,3 led, bestemmes, at nævnte lov indtil videre ikke skal komme til anvendelse paa det gjensidige selskap »Skagerakkystens gjensidige Assuranseforening for Fiskefartøier«.

Fritagelsen er betinget av, at selskapet aarlig en maaned efter generalforsamlingens avholdelse til Forsikringsraadet indsender avskrift av sit regnskap.

13 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved overkontroløren og underkontrolørerne ved tobak- og fyrstikbeskatningen (jfr. lov nr. 3 av 29 april 1916) med hensyn til kostgodtgjørelse blir at henregne til henholdsvis 2den og 3dje klasse efter lov om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse av 10 juli 1894 § 17.

13 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Socialdepartementet — paa det av skibsmægler Johan Bollmann ved gavebrev av 21. juni 1916 oprettede »Kjøbmand Johan Henrik Bollmann og hustru Maren Jensine Prøys's legat for ubemidlede barn av forældre tilhørende Bergens Handelsstand« samt paa de av giveren samme dag utfærdigede statutter for dette legat.

13 oktbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Socialdepartementet — paa det av fru Malla Mohr oprettede »Kjøbmand Anton Mohrs legat for kjøbmænd« (i Bergen) og paa den under 25. september 1916 utfærdigede fundas for dette legat.

13 oktbr. **Skrivelse** *) fra Utenriksdepartementet, hvorved i medhold av lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket

bambusstokker.

Denne bestemmelse træder i kraft 16. dennes.

---

*) Bekjendtgj. 16 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 63.

[1]) Utgit av Forsvarsdepartementet som særavtryk.

Skrivelse fra Handelsdepartementet til Jarlsberg og Larviks amt i anledning av forespørsel fra en magistrat, om der var adgang til at godta som tilstrækkelig legitimation efter § 3 c, 2det led, i lov om haandverksnæring av 25 juli 1913 et indsendt vidnesbyrd om kyndighet i bokholderi og kalkulation. Vidnesbyrdet var utfærdiget paa den anordnede formular, men det var undertegnet av 2 barberere, hvorav ingen hadde drevet vedkommende fag med næringsbrev i mindst 5 aar. 13 oktbr.

Departementet uttaler — efter at ha indhentet erklæring fra Hovedbestyrelsen for den norske Fællesforening for Haandverk og Industri — at da barbernæringen først blev undergit haandverkslovens forskrifter ved kongelig resolution av 19 juni 1914, og der saaledes indtil videre ikke findes haandverksborgere, som har drevet faget med næringsbrev i mindst 5 aar, kan der i tilfælde som dette for barberfaget gjøres undtagelser, indtil der er hengaat saa lang tid, at der findes haandverkere med lovlige kvalifikationer enten paa stedet eller paa nærliggende steder.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av frk. Julie Berg ved testamente av 27 januar 1913 oprettede legat til stipendier for unge kvinder til utdannelse ved statens lærerindeskole i husstel samt paa de under 29 august 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 16 oktbr

Skrivelse fra Finansdepartementet til overkontroløren i 1ste distrikt i anledning av en forestilling fra Den norske Bryggeriforening om kontrol med gammelt øl, som i bedærvet tilstand tilbakeføres til bryggerierne for at tilintetgjøres der. 16 oktbr.

Departementet uttaler, at der efter ølbeskatningsloven av 28 juni 1912 § 20 ikke antages at være adgang til at gjøre fradrag i ølavgiften for andet tilbakeført øl end det, som skal undergives ny behandling og derfor paany blir at indføre i driftsboken, samt at paragraffens bestemmelse om avgiftsfradrag for tilintetgjort øl kun refererer sig til øl, som ikke er fraført bryggeriet, og derfor ikke hjemler fritagelse for den avgift, der pligtes av øllet, naar det engang er fraført bryggeriet. Det tilføies, at øl, som maatte tilbakeføres til et bryggeri uten at skulle undergives ny behandling, maa holdes helt avsondret fra bryggeriets øvrige virksomhet.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Nordre Trondhjems amt, hvori i anledning av en forespørsel uttales, at departementet fastholder sin uttalelse i skrivelse av 26 juni 1902 (indtat i Lovtidenden for samme aar) om, at en for- 18 oktbr.

18 oktbr. likskommissær ikke antages at kunne fordre sig fritat for at være medlem av herredsstyret.

18 oktbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til stiftamtmanden i Bergen stift angaaende forstaaelse av § 3 i lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916.

Med bemerkning, at spørsmaalets avgjørelse tilligger domstolene, uttaler departementet, at det er enig med Bergens husleienævnd i, at der efter den nævnte lovbestemmelse er adgang for nævnden til — med virkning fra den tid, som der kan bli lovlig opsagt til — at nedsætte en husleie, selv om denne ikke er paalagt siden utfærdigelsen av den provisoriske anordning av 17 december 1915 eller lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916, se Ot. prp. nr. 21 for 1916, side 14—16.

Med hensyn til spørsmaalet om, hvad nævnden skal gaa ut fra ved sit skjøn over en husleies rimelighet, henvises til ovennævnte lovparagrafs 2det led.

18 oktbr. **Telegram** fra Socialdepartementet til stiftamtmanden i Bergen, hvori departementet uttaler, at det er enig med Bergens husleienævnd i, at § 4 i lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916 efter sin ordlyd maa antages at ramme enhver opsigelse, som er skedd efter lovens utfærdigelse, naar husleienævnden i henhold til lovens § 3 paabyr leien nedsat.

Spørsmaalet hører iøvrig under domstolenes — ved utkastelse i henhold til N. L. 6—14—6 under fogderettens — avgjørelse.

20 oktbr. **Provisorisk anordning***) angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Trondhjem.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Bestemmelserne i lov av 15 april 1916 om ekspropriation av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Bergen og i provisorisk anordning av 23 september 1916 angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen utvides til ogsaa at gjælde i Trondhjems kommune.

§ 2. Denne anordning træder i kraft straks.

20 oktbr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av § 1 i lov av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfæstes de av Stavanger

*) Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64.

**) Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor vedtægten i sin helhet er indtat, saaledes som den skal lyde efter de vedtagne ændringer.

bystyre i møte den 21 september 1916 vedtagne ændringer i den ved kongelig resolution av 2 juni 1916 stadfæstede vedtægt for Stavanger folkeregister. 20 oktbr.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Saude herred i Stavanger amt i møte 27 april 1916 fattede beslutning om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden herredet. 20 oktbr.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Lyngdals herredsstyre i Lister og Mandals amt, Øre herredsstyre i Romsdals amt og Hølandets herredsstyre i Nordre Trondhjems amt, henholdsvis under 1, 9 og 25 september 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning. 20 oktbr.

Kongelig resolution **), hvorved bestemmes: 20 oktbr.

1. De i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Tveits herred, Lister og Mandals amt, til 10 ha.
2. I medhold av samme lovs § 1 bestemmes for nævnte herred, at lyng- og heiestrækninger og andre skogbare utmarkstrækninger, som er høvelige til barskogavl, skal indgaa under skoggrund.
3. Disse bestemmelser træder i kraft straks.

Kongelig resolution ***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hurdalens herred, Akershus amt, i møte den 25 september 1916 besluttede vedtægter for herredet om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning. 20 oktbr.

*)Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor sundhetsforskriftene er indtat.

**) Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64.

***) Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor vedtægtene er indtat.

20 oktbr. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av § 59 i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 meddeles approbation paa den i møte den 12 juli 1916 fattede beslutning om ændret lydelse av § 2 i de ved kongelige resolutioner av 21 oktober 1903 og 17 januar 1913 approberte regler for fællesfløtning m. v. i Digeelvens vasdrag, Nedenes amt.

20 oktbr. **Kongelig resolution** **), hvorved der i medhold av lov om veivæsenet av 21 juni 1912 § 66, femte led, meddeles stadfæstelse i den utstrækning, dette er fornødent, paa den av Jarlsberg og Larviks amtsting i møter den 5 mars 1915 og 9 mars 1916 fattede beslutning om forandringer i amtets veiplakat som gjældende indtil videre.

Efter de besluttede forandringer skal veiplakatens § 1 lyde saaledes:

»Til lasskjørsel — herfra undtat avlings indkjørsel i hus — skal, naar varerne veier over 600 kg. for 4-hjulede og over 400 kg. for 2-hjulede kjøretøier,

fælgbredden være mindst:

a. for lassvegt indtil 1000 kg. 8 cm.
b. » — » 1500 » 10 cm.
c. » — over 1500 » 12 cm.

hjulhøiden være mindst:

d. for 2-hjuls kjøretøier 90 cm.
e. » 4-hjuls — 65 cm.

For hjulhøidens vedkommende er almindelige enspændte 2- og 4-hjulede høivogner undtat«.

20 oktbr. **Kongelig resolution** **), hvorved der i medhold av lov om veivæsenet av 21 juni 1912 § 66, femte led, meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende av Søndre Trondhjems amtsting i møte den 10 mars 1916 fattede beslutning angaaende regler om lassvegt for godstrafik med hjulredskaper paa hovedveien Støren—Aune i Opdal som gjældende indtil videre:

For godstrafik med hjulredskap paa hovedveien Støren—Aune i Opdal maa ikke benyttes tungere lass end 600 kg. netto for 2-hjulet og 1200 kg. for 4-hjulet vogn, medmindre denne er indrettet saaledes som i § 4 i veiplakaten av 30 april 1908 er bestemt om bruk av sværere lastevogner.

20 oktbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 23, 27, 67 og 69

*) Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor § 2 i den ændrede lydelse er indtat.
**) Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64.
***) Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor tillægsbestemmelserne m. v. er indtat.

meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Hølens bystyre i møte den 28 mars 1916 vedtagne utkast til tillægsbestemmelser til brandloven samt til reglement for befal og mandskap ved brandvæsenet, forsaavidt nævnte by angaar. 20 oktbr.

Kongelig resolution*), hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa det av Namsos bystyre i møte den 3 mai 1916 vedtagne regulativ for behandling av bygningsanmeldelser og tilsyn med byggearbeider sammesteds. 20 oktbr.

Kongelig resolution, hvorved der som gjældende indtil videre meddeles approbation paa de i generalforsamling den 15 august 1916 vedtagne forandringer i den ved høieste resolution av 28 april 1891, jfr. høieste resolution av 1 december 1899, approberte plan for Drangedals gjensidige Brandforsikringsselskap. 20 oktbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Smaalenene amt i anledning av en forespørsel om, hvad der skal foretages i en sak, hvor en pike har negtet at opgi far til et barn, som hun fødte utenfor egteskap den 28 mai sidstleden, og i den anledning har vedtat en forelægsstraf av kr. 30,00, subsidært 24 dages fængsel efter straffelovens § 339, 1. 25 oktbr.

Paa henvendelse til Justisdepartementet, om der antages at kunne træffes yderligere strafferetslige forføininger mot moren, har Justitsdepartementet uttalt følgende:

Spørsmaalet hører under paatalemyndighetens og domstolenes avgjørelse, men departementet antar, at der er adgang til at sætte vedkommende pike under forfølgning som sigtet for forbrydelse mot straffelovens § 215. Den allerede ilagte straf gjælder kun negtelse av at opgi barnefaren inden den i lov av 10 april 1915 § 7 fastsatte frist. Men henset til den familie- og arveretslige stilling, som loven indrømmer et utenfor egteskap født barn i forhold til dets virkelige far, maa det i tilfælde ogsaa efter utløpet av den nævnte frist antages at være morens pligt overfor barnet at gi oplysning om, hvem faren er, saavel av hensyn til sikringen av dets underhold, som av hensyn til dets navne- og arveret. En fortsat negtelse av at opgi faren efter fristens utløp synes derfor at maatte opfattes som et forsøk paa i retsstridig hensigt at unddra barnet den dette tilkommende familiestand.

Til denne uttalelse har Socialdepartementet henholdt sig.

---

*) Bekjendtgj. 23 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 64. hvor regulativet er indtat.

27 oktbr. **Provisorisk anordning***) angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Haugesund.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Bestemmelserne i lov av 15 april 1916 angaaende ekspropriation av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Bergen utvides til ogsaa at gjælde i Haugesunds kommune.

§ 2. Denne anordning træder i kraft straks.

27 oktbr. **Kongelig resolution** **), hvorved den av Søndre Lands herredsstyre i møter 22 mai, 13 juni og 11 september 1916 fastsatte vedtægt om lukning av utsalgssteder i Søndre Lands herred, Kristians amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer.

27 oktbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved den av Nordre Lands herredsstyre i møter 20 juni og 29 august d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Nordre Lands herred, Kristians amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

27 oktbr. **Kongelig resolution** **), hvorved den av Fede herredsstyre i møte 9 oktober d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Fede herred, Lister og Mandals amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med nogen forandringer.

27 oktbr. **Kongelig resolution***), hvorved den av Hafslo herredsstyre i møter 10 juli og 11 september d. a. fattede beslutning om forandring av § 1 i den ved kongelig resolution av 26 mars 1907 approberte lukningsvedtægt for utsalgssteder i Hafslo herred, Nordre Bergenhus amt, stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

Efter den besluttede forandring skal § 1, første punktum, i lukningsvedtægten lyde saaledes:

»Landhandel — og bakerbutikker skal stænges kl. 8 aften med undtagelse av maanedene april til og med september, i hvilken tid lukningstiden fastsættes til kl. 10«.

27 oktbr. **Kongelig resolution** †), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles

---

*) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65.

**) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

***) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor vedtægten er indtat.

†) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor sundhetsforskiftene er indtat.

approbation paa den av bystyret for Kristiansund i møte den 18 april 1916 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden byen. 27 oktbr

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Asker herred, Akershus Amt, i møte den 16 juni 1916 besluttede skogvedtægter for herredet. 27 oktbr.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Øvre Eker herred, Buskeruds amt, i møte den 23 juni 1916 besluttede skogvedtægter for herredet. 27 oktbr.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Søndre Odalens herred, Hedemarkens amt, i møte den 28 august 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med nogen forandringer. 27 oktbr.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1909 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Nordre Odalens herred, Hedemarkens amt, i møter den 5 juni og 26 august 1916 besluttede skogvedtægter for herredet. 27 oktbr.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Østre Gausdals herred, Kristians amt, i møte den 8 september 1916 besluttede nye skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring. 27 oktbr.

Kongelig resolution **), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Aamli herred, Nedenes amt, i møte den 1 juli 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med et par forandringer. 27 oktbr.

*) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor skogvedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

27 oktbr. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Vinje herred, Bratsbergs amt, i møte den 6 juli 1916 besluttede skogvedtægter for herredet.

27 oktbr. **Kongelig resolution** **), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hjartdals herred, Bratsbergs amt, i møte den 4 juli 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring.

27 oktbr. **Kongelig resolution** *), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Snaasens herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 17 august 1916 besluttede nye skogvedtægter for herredet.

27 oktbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Engerdalens herred, Hedemarkens amt, i møte den 9 september 1916 besluttede vedtægter angaaende istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

27 oktbr. **Kongelig resolution** †), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Lardals herred, Jarlsberg og Larviks amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 11 oktober 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

27 oktbr. **Kongelig resolution** ††), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsættes

*) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor skogvedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

***) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor vedtægtene er indtat.

†) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65.

††) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor fiskerireglerne er indtat.

fiskeriregler for Hitterdals herred i Bratsbergs amt som gjældende indtil videre. 27 oktbr.

Kongelig resolution *), hvorved de ved kongelig resolution av 1 juli 1907 fastsatte regler for fiskeri av ferskvandsfisk i Sundals herred, Romsdals amt, — oprindelig gjældende i 5 aar fra 1 januar 1907, fornyet for 5 aar ved kongelig resolution av 4 august 1911 — fornyes i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 yderligere for 5 aar fra 1 januar 1917 at regne. 27 oktbr.

Kongelig resolution *), hvorved kronprinsregentens resolution av 18 januar 1901, hvorved det i henhold til § 3 i lov av 25 juli 1897 indeholdende tillægsbestemmelser angaaende lappene og rensdyrdriften inden de søndenfor Finmarkens amt liggende landsdele blev bestemt, at det skal være forbudt for nomadiserende lap saavelsom fastboende (lap eller andre) at utøve eller la utøve beitning med ren inden Skjaaks herred, Kristians amt, ophæves for den del av nævnte herred, som ligger søndenfor Otta elv og vestenfor Føysa (Stor-Føysa). 27 oktbr.

Nærværende resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution **), hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa de av Kristiania bystyre i møte den 12 oktober 1916 vedtagne regler for avgift av varer, som oplægges paa bryggер eller i skur paa disse. 27 oktbr.

Kongelig resolution *), hvorved i henhold til § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der skal oprettes et havnestyre for uthavnen Fosnavaag i Herø herred, Romsdals amt. 27 oktbr.

Havnestyret underlægges det omraade, som bestaar foruten av den indre havn, av det strøk, som ligger indenfor krydset av 2 hinanden skjærende rette linjer fra »Kviteberget« til Skotholmens kai og fra Nordre Igesundsholm til skolehuset i Bunø.

Kongelig resolution, hvorved i medhold av § 25 i lov om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse av 10 juli 1894, jfr. lov av 26 juli 1916, bestemmes, at inspektøren for den offentlige arbeidsformidling og for tilsynet med de av det offentlige anerkjendte arbeidsledighets- 27 oktbr.

*) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd nr. 65.
**) Bekjendtgj. 30 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor reglerne er indtat.

27 oktbr. kasser under inspektionsreiser — foruten skyssgodtgjørelse efter nævnte lov — tilstaaes kostgodtgjørelse efter lovens 2den klasse.

27 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 31 bestemmes, at det i kongelig resolution av 23 juli 1908 omhandlede sikkerhetsfond ved det Dunderland Iron Ore Company Limited tilhørende Dunderlands Bergverk i Mo herred, Nordlands amt, at regne fra den tid, da fondet i 1914 naadde 100 000 kroner og indtil videre, skal økes paa den maate, at renterne tillægges kapitalen.

27 oktbr. **Kongelig resolution**, hvorved bl. a. bestemmes, at Provianteringsdepartementet bemyndiges til i henhold til love av 20 august 1915 og 24 mars 1916 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter at træffe bestemmelse om avstaaelse til staten av eiendomsret til eller anden raadighet over skib.

31 oktbr. **Telegram** fra Justisdepartementet til Alstahaugs formandskap, hvori uttales, at en fast ansat og lønnet forretningsfører i kommunalt provianteringsraad antages, om han er villig til at motta valg, at kunne vælges til medlem av formandskapet og til ordfører. Vedkommende maa imidlertid i saa fald opgi forretningsførerstillingen og kan ikke fungere som formand, før han har fratraadt som forretningsfører og har avlagt regnskap for den tid, han har indehat denne stilling, jfr. landsformandskapslovens § 9.

1 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvori i anledning av en indkommet forespørsel uttales, at et formandskapsmedlem ikke antages paa grund av denne stilling at være utelukket fra eller i henhold til formandskapslovens § 35 at kunne fordre sig fritat for at være medlem av kommunalt provianteringsraad. Av hensyn til bestemmelsen i formandskapslovens § 9 kan et formandskapsmedlem imidlertid ikke forrette som regnskapsførende medlem av raadet og heller ikke være særskilt ansat lønnet forretningsfører for dette. Han kan motta ansættelse som saadan forretningsfører, men maa i saa fald træde tilbake som medlem av formandskapet og bare fortsætte som repræsentant i kommunestyret.

1 novbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Tromsø amt, hvori departementet foranlediget ved en ligningsnævnds forespørsel uttaler, at i tilfælde, hvor et ligningsmøte gaar tilspilde paa grund av saa mange medlemmers uteblivelse, at forsamlingen efter landskattelovens § 128 (byskatte-

lovens § 120) ikke blir beslutningsdygtig, antages de mødende heller ikke at kunne fatte gyldig bestemmelse efter landskattelovens § 120 (byskattelovens § 112) om de uteblevnes ilæggelse av bøter. Det bemerkes, at under ligningsnævndens behandling av spørsmaalet herom i senere beslutningsdygtig møte vil selvsagt de enkelte medlemmer ha at fratræde, forsaavidt angaar spørsmaalets avgjørelse for deres eget vedkommende. 1 novbr.

Provisorisk anordning*) angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiania og i Kristiansund. 2 novbr.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Bestemmelserne i lov av 15 april 1916 om ekspropriation av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Bergen og i provisorisk anordning av 23 september 1916 angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen utvides til ogsaa at gjælde i Kristiania og i Kristiansunds kommuner.

§ 2. Denne anordning træder i kraft straks.

Kongelig resolution,**) hvorved i medhold av lov av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfæstes den av Skiens bystyre i møter 27 april og 10 oktober 1916 vedtagne vedtægt for folkeregister for Skien. 2 novbr.

Kongelig resolution,*) hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Skudeneshavns kommunestyre i møte den 24 januar 1916 fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat og drikke i Skudeneshavn fra 1 januar 1917 skal være gjenstand for bevilling. 2 novbr.

Kongelig resolution,***) hvorved den av Orkedalens herredsstyre i møter 3 juni og 14 oktober 1916 fastsatte vedtægt om lukning av utsalgssteder i Orkedalens herred, Søndre Trondhjems amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer. 2 novbr.

Kongelig resolution,*) hvorved i medhold av § 2 i lov av 14 juli 1916 om midlertidig forlængelse av den i 2 novbr.

*) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66.
**) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor vedtægten er indtat.
***) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

2 novbr. artikel 4 i Pariserkonventionen av 20 mars 1883, senest revi dert i Washington 2 juni 1911, fastsatte prioritetsfrist for patentkrav bestemmes, at den i nævnte lovs § 1 omhandlede forlængelse av prioritetsfristen for tiden skal tilkomme borgere og undersaatter av Nord-Amerikas Forenede Stater.

2 novbr. **Kongelig resolution,***) hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Fjelds herredsstyre i Søndre Bergenhus amt og Hemnes herredsstyre i Nordlands amt under 28 december 1915 og 25 september 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

2 novbr. **Kongelig resolution,****) hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Bergs herred, Smaalenene amt, i møte den 15 mai 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring.

2 novbr. **Kongelig resolution,****) hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Rødenes herred, Smaalenene amt, i møte den 15 juli 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med et par forandringer.

2 novbr. **Kongelig resolution,****) hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Flesbergs herred, Buskeruds amt, i møte den 24 juni 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring.

2 novbr. **Kongelig resolution,****) hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Grue herred, Hedemarkens amt, i møte den

*) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66.
**) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

4 juli 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — 2 novbr.
dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution,*) hvorved der i medhold av § 6 i 2 novbr.
lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v.
av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Flubergs herred, Kristians amt, i møte den 11
september 1916 besluttede skogvedtægter for herredet.

Kongelig resolution,**) hvorved der i medhold av § 6 i 2 novbr.
lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v.
av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Eidanger herred, Bratsbergs amt, i møter den
15 juni og 19 september 1916 besluttede skogvedtægter
for herredet, — dog med et par forandringer.

Kongelig resolution,**) hvorved der i medhold av § 6 i 2 novbr.
lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v.
av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Gjerpens herred, Bratsbergs amt, i møte den 22
juli 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog
med et par forandringer.

Kongelig resolution,**) hvorved der i medhold av § 6 i 2 novbr.
lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse
m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Fyresdals herred, Bratsbergs amt, i møte den
1 juli 1916 besluttede skogvedtægter for herredet,
— dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution,***) hvorved i medhold av § 6 i 2 novbr.
lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov
nr. 2 av 26 juli 1916, bestemmes, at tilladelse til erhvervelse
av skoggrund gjennem tvangsauktion, derunder ogsaa
auktion i henhold til konkurslovens § 127, indtil videre
ikke skal være nødvendig for Norges Kreditforening for Land- og Skogbruk, forsaavidt erhvervelsen
sker for at redde en fordring, som tilhører foreningen, og som
denne har panteret for i eiendommen.

Kongelig resolution,†) hvorved der i henhold til lov om 2 novbr.
brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 9, 19, 23, 27 og 67

*) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor skogvedtægtene er indtat.
**) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.
***) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66.
†) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor forskriftene er indtat.

2 novbr. meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av de av Kokkehaugens bygningsrepræsentantskap i møter den 19 mars 1915 og 8 mai 1916 vedtagne forskrifter for brandvernet — med en i Arbeidsdepartementets foredrag omhandlet tilføielse — samt videre for brandsyn og feiervæsenet i Kokkehaugens brand- og bygningskommune.

2 novbr. **Kongelig resolution**,*) hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23, 24, 27 og 69 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Kongsbergs bystyre i møter den 23 april 1915 og 29 september 1916 vedtagne reglement for Kongsbergs borgerlige brandvern.

2 novbr. **Kongelig resolution**,**) hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 og §§ 65 og 66 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes, at grænserne for det strøk av Ringsaker herred, som ved kongelig resolution av 18 juni 1895 blev underlagt den almindelige bygningslovgivning, samt grænserne for Moelvens brandkommune utvides overensstemmende med Ringsaker herredsstyres beslutning i møte den 28 august 1916.

2 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes, at en anden læge end embedslægen kan antages til indtil videre at forrette som ordfører i helseraadet for Nesna herred i Nordlands amt mot en godtgjørelse av kr. 200,00 aarlig, som blir at utrede av de til tilfældige utgifter ved medicinalvæsenet bevilgede midler.

4 novbr. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til amtmændene:

Læsning fra kirkebakken.

Om denne sak har Justisdepartementet den 14 september d. a. sendt dette departement en skrivelse, hvorav hitsættes i utdrag:

»For sidste Storting blev efter indstilling fra dette departement fremsat en odelstingsmeddelelse angaaende spørsmaalet om at avskaffe læsning fra kirkebakken (Ot. med. nr. 2 for 1916). Efter de uttalelser, man hadde indhentet om saken, fandt departementet at maatte fraraade, at adgangen til at læse kundgjørelser fra kirkebakken blev avskaffet for det

*) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor reglementet er indtat.

**) Bekjendtgj. 6 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor grænserne er beskrevet.

hele lands vedkommende, og man fandt ogsaa, at det vilde ha 4 novbr.
sine vanskeligheter at ha forskjellige kundgjørelsesregler i de forskjellige distrikter. Paa den anden side antok departementet, at læsningen fra kirkebakken maa kunne indskrænkes betydelig uten at skade berettigede interesser. Forsaavidt angaar de tilfælde, hvor læsningen har sin hjemmel i lov, anførte departementet, at en saadan indskrænkning ikke lar sig foreta uten lovforandring. — — — — — Forsaavidt angaar de tilfælde, hvor læsning nu finder sted uten at være paabudt i nogen lov, uttalte departementet, at det vilde anse det ønskelig, om læsningen i nogen grad kunde bli indskrænket. Saaledes som forholdene nu er, sender nemlig forskjellige myndigheter til læsning adskillige kundgjørelser, som har liten interesse for almenheten, men hvis oplæsning tildels tar forholdsvis lang tid og bidrar til at svække interessen for læsningen til skade ogsaa for de meddelelser, hvor denne kundgjørelsesmaate er berettiget. En ændring i dette forhold kan gjennemføres paa administrativ vei ved, at vedkommende departementer sørger for, at læsning fra kirkebakken, hvor saadan ikke er paabudt i lov, ikke blir benyttet undtagen i de tilfælde, hvor der er særlig grund til at anta, at denne kundgjørelsesmaate er paakrævet og hensigtsmæssig.

Justiskomité nr. 2, som fik saken til behandling, var enig med departementet i, at man ikke for tiden eller ved en enkelt lovbestemmelse bør gaa til at avskaffe al kundgjørelse ved læsning fra kirkebakken, men komiteen var paa den anden side ogsaa enig i, at det var ønskelig at ophæve læsningen saa langt, det er forenlig med en god og hensigtsmæssig kundgjørelsesmaate (Indst. O. nr. 22 for 1916). Komiteens indstilling blev bifaldt av Odelstinget 29 mars 1916 (Odelstingstid. 1916 s. 179 flg.).

Man tillater sig at henlede det ærede departements opmerksomhet paa det her omhandlede forhold og at henstille — — — — — — — — — at læsning fra kirkebakken, hvor saadan ikke er paabudt i lov, ikke blir benyttet undtagen i de tilfælde, hvor der er særlig grund til at anta, at denne kundgjørelsesmaate er paakrævet og hensigtsmæssig.«

Hvilket herved meddeles, idet man skal anmode hr. amtmanden om at gjøre de inden Deres distrikt ansatte lensmænd bekjendt med saken.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 6 novbr.
Trondhjem i anledning av en henvendelse fra et landsskolestyre angaaende utbetaling av alderstillæg til en lærerinde.

Departementet uttaler, at naar det er paa det rene, at vedkommende lærerinde pr. 30 juni 1916 hadde en tjene-

6 novbr. stetid av 3 aar og saaledes er berettiget til 1. alderstillæg, har hun efter departementets mening retslig krav paa, at tillægget utbetales hende, straks det forfalder til betaling, uten hensyn til, at hun først blev ansat, efterat skolebudgettet blev behandlet av amtstinget og det hende tilkommende tillæg derfor ikke er blit opført paa budgettet. I overensstemmelse hermed har departementet uttalt sig i sin i Lovtidenden indtagne skrivelse av 12 oktober 1901, forsaavidt angik en fra et andet amt indflyttet lærer, som allerede oppebar alderstillæg; men denne regel maa efter departementets mening like meget gjælde ogsaa, naar der er spørsmaal om en lærer, som først opnaar den fornødne tjenestetid efter sin indflytning i amtet, naar der kun foreligger fuld legitimation for tjenestetiden.

7 novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen i anledning av en forespørsel fra et landsskolestyre om forstaaelsen av landsskolelovens § 39 sidste led om lærernes ret til fri skyss eller skyssgodtgjørelse.

Av forespørslen fremgaar, at vedkommende lærer har to kredser og underviser 4 dage i uken i den ene kreds og 2 dage i den anden. Mellem kredsenes skolehus er der en avstand av 4800 m.; men da der ingen lærerbolig findes, bor læreren paa en gaard, som ligger ca. 1500 m. fra det ene skolehus. Den vanlige bygdevei gaar fra lærerens bolig om det ene skolehus saaledes, at læreren, naar han fra sit hjem skal til det længst bortliggende skolehus, faar en vei av ialt 6300 m. Spørsmaalet er da, om læreren paa sine daglige reiser til det længst bortliggende skolested kan regne avstanden fra sit hjem (6300 m.), i hvilket tilfælde han efter loven har krav paa fri skyss eller skyssgodtgjørelse, eller om han maa regne avstanden fra det ene skolehus til det andet, i hvilket sidste tilfælde avstanden blir for kort til at begrunde krav paa fri skyss- eller skyssgodtgjørelse.

Departementet uttaler, at naar skoleruten er ordnet saaledes som ovenfor anført, og der ikke i noget av skolehusene er anvist læreren bolig, maa han efter departementets mening paa sine daglige reiser til og fra skolestedet være berettiget til at regne avstanden fra sit hjem, og da denne er over 6 km., ha krav paa fri skyss eller skyssgodtgjørelse.

For flytninger fra kreds til kreds har en lærer ret til fri skyss eller skyssgodtgjørelse, naar avstanden er mindst 3 km.

7 novbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til amtmanden i Kristians amt i anledning av forespørsel fra en lensmand om, hvorvidt han, naar herredsskatter til distriktet er blit ham oversendt til utpantning gjennem sakfører, har ad-

gang til overensstemmende med dennes anmodning ved utpant- 7 novbr.
ningen at paabyrde debitor det av sakføreren beregnede inkassosalær.

Departementet uttaler, at spørsmaalet maa besvares benegtende.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i 8 novbr.
Kristiansand i anledning av forespørsel fra et landsskolestyre, om 2 paatænkte kurser, det ene med 24 ukers undervisning for konfirmerte piker i haandarbeide og husstel, det andet med 12 ukers undervisning for konfirmerte gutter i sløid og om mulig skomakerarbeide, kan gaa ind under landsskolelovens bestemmelser om fortsættelsesskoler.

Departementet uttaler, at efter dets mening bør overtilsynet ikke godkjende disse skoler som fortsættelsesskoler (landsskolelovens § 9), medmindre der ved kurset gives nogen undervisning ogsaa i mindst ett almendannende fag, f. eks. i norsk, historie eller samfundslære, idet det ogsaa efter den ved loven av 13 august 1915 gjorte forandring i skolelovens § 1 om fortsættelsesskoler har været meningen, at disse skoler skal ha en viss almendannende karakter (se St. prp. nr. 37, 1914 side 4 og indst. O. XII side 1).

Derimot kan det formentlig ikke være noget til hinder for, at disse skoler betragtes som arbeidsskoler (§ 46 h), forutsat at elevene er over skolepligtig alder.

Skrivelse fra Socialdepartementet til stiftamtmanden i 9 novbr.
Kristiania i anledning av en forespørsel, om en leilighet paa 4 værelser og kjøkken m. v., hvorav leieren selv benytter en del til kontorrum, mens resten er fremleiet til beboelse, gaar ind under lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916 og provisorisk anordning om forbud mot opsigelse av leieboere av 26 august s. a.

Forespørslen hadde av departementet været forelagt formanden i Kristiania husleienævnder, som bl. a. uttalte: »Husleienævnden staar undertiden likeoverfor det tilfælde, at flere rum er bortleiet underett — ved samme kontrakt og for samme pris — og brukes dels til beboelse, dels til forretning, og har hittil altid indtat det standpunkt, at alle eller ingen av rummene falder ind under reguleringen. En opstykning har været anset som ugjørlig, siden kontrakt og pris er fælles.«

Departementet gjengir denne uttalelse og bemerker, at det med de foreliggende mangelfulde oplysninger ikke finder at kunne gi nogen bestemtere besvarelse av forespørslen.

9 novbr. **Rundskrivelse** fra Arbeidsdepartementet til amtmændene:

Regler for krydsning eller paralelføring av overjordiske elektriske sterkstrømsledninger med veier.

Efter lov om veivæsenet av 21 juni 1912 § 40 skal elektriske kraftledninger ikke kunne anbringes over, under, langs eller umiddelbart ved offentlig vei uten tilladelse av amtsveistyret, som i tilfælde fastsætter de nærmere regler og betingelser for anbringelsen.

En av amtsveistyret i henhold hertil truffet bestemmelse kan indbringes for departementet til endelig avgjørelse.

Da det vil være ønskelig, at der i de forskjellige amter fastsættes ensartede regler for krydsning m. v. av elektriske ledninger og offentlig vei, har Elektricitetskommissionen i forening med veidirektøren utarbeidet et utkast til regler, der forutsættes at kunne tjene til veiledning for amtsveistyrerne:

Dette utkast er saalydende:

Regler for krydsning eller paralelføring av overjordiske elektriske sterkstrømsledninger med veier.

A. Hvor overjordisk høispændt kraftledning krydser offentlige veier samt større gaardsveier, skal en av følgende krydsanordninger anvendes:

1. Forsterket ophængning.
2. Kort krydsningsspænd.
3. Jordet beskyttelsesnet.

I krydsningsspændet skal enten anvendes jernmaster med solid betongfundament eller dobbeltstolper av træ forsvarlig avstivet eller bardunert. Jernmastene skal ikke paakjendes mer end til $^1/_3$ og træstolperne ikke mer end til $^1/_{10}$ av sin bruddbelastning. Krydsningsmastene skal desuten kunne utholde helt ensidig ledningsstræk eller indbyrdes forbindes med barduner, saa at mastene tilsammen kan utholde helt ensidig stræk.

Bardunene maa ikke paakjendes mer end til $^1/_5$ av sin bruddbelastning uten hensyn til, at driftsledningene inden krydsningsspændet kan opta en del av belastningen.

Skjøter maa ikke anbringes i krydsningsspændet og det nærmeste spænd paa hver side.

Jordledningsbøiler skal anbringes under de høispændte ledninger paa den side av krydsningsstolperne, som vender fra krydsningsspændet, forsaavidt nabospændene er utført som almindelige spænd. Tegning av jordledningsbøile, som agtes anvendt, indsendes før opsættelsen gjennem tilsynet ved elektricitetsvæsenet til departementet til godkjendelse.

1. Ved krydsning efter punkt 1 skal hver ledning fæstes til mindst 2 isolatorer i hver ende av spændet. Ledningens laveste del maa mindst være 7 meter over jorden (fig. 1). 9 novbr.

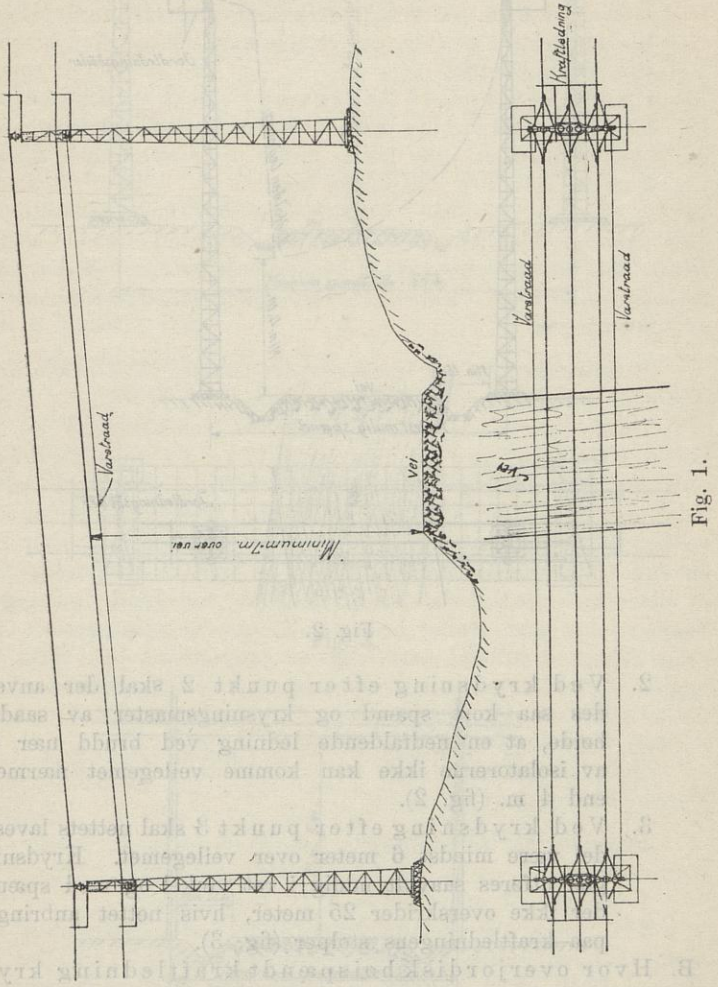

Fig. 1.

Tegning visende den forsterkede ophængning av de høispændte ledninger indsendes gjennem tilsynet ved elektricitetsvæsenet til departementet til godkjendelse, før arbeidet paabegyndes.

Krydsningsspændet skal utføres saa kort, som de stedlige forhold tillater. Spænd over 50 meter bør

9 novbr.

mest mulig undgaaes. Der skal i passende avstand under de høispændte ledninger anbringes mindst 2 stkr. jordforbundne solide varetraader.

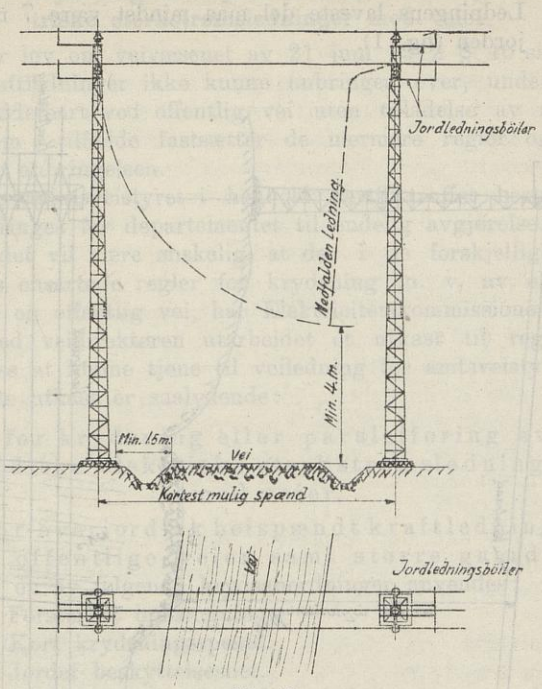
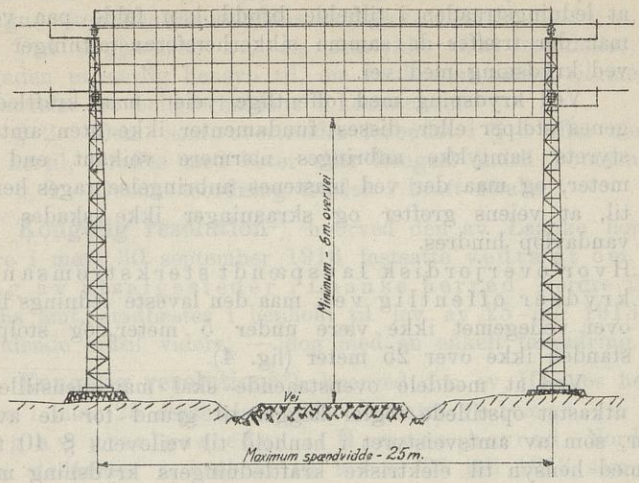

Fig. 2.

2. Ved krydsning efter punkt 2 skal der anvendes saa kort spænd og krysningsmaster av saadan høide, at en nedfaldende ledning ved brudd nær en av isolatorerne ikke kan komme veilegemet nærmere end 4 m. (fig. 2).
3. Ved krydsning efter punkt 3 skal nettets laveste del være mindst 6 meter over veilegemet. Krydsningen utføres saavidt mulig i ret vinkel og med spænd, der ikke overskrider 25 meter, hvis nettet anbringes paa kraftledningens stolper (fig. 3).

B. Hvor overjordisk høispændt kraftledning krydser mindre befærdede veier, saasom mindre gaardsveier, mark- og skogveier, gangstier m. v., anvendes jordledningsbøiler og almindelige spænd (tegninger av jordledningsbøiler skal godkjendes som under punkt A). Krydsningsstolperne kan utføres uten særlige hensyn til krydsningen.

Minimum - 6m. over vei
Vei
Maximum spandvidde - 25m.

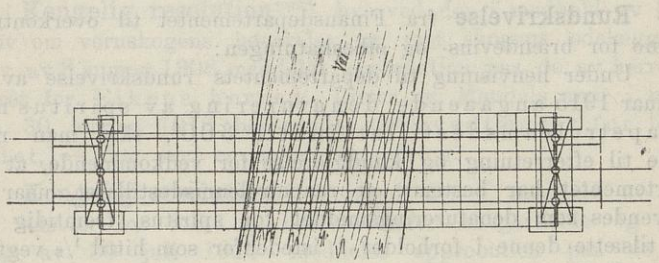

Vei

Fig. 3.

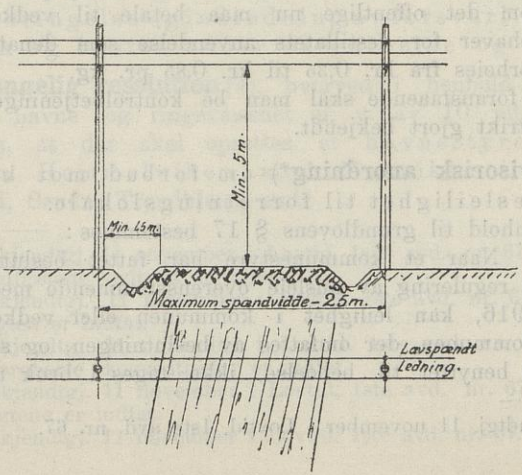

Min. 5m.
Min. 15m.
Maximum spandvidde - 25m.
Lavspændt
Ledning.

Fig. 4.

9 novbr. C. Hvor en høispændt ledning føres saa nær vei, at ledningstraaden i tilfælde brudd kan falde paa veien, maa der træffes de samme sikkerhetsforanstaltninger som ved krydsning med vei.

Ved krydsning med offentlige veier maa kraftledningenes stolper eller disses fundamenter ikke uten amtsveistyrets samtykke anbringes nærmere veikant end 1,5 meter, og maa der ved mastenes anbringelse tages hensyn til, at veiens grøfter og skraaninger ikke skades eller vandavløp hindres.

D. Hvor overjordisk lavspændt sterkstrømsanlæg krydser offentlig vei, maa den laveste lednings høide over veilegemet ikke være under 5 meter og stolpeavstanden ikke over 25 meter (fig. 4).

Ved at meddele ovenstaaende skal man henstille, at de i utkastet opstillede regler lægges til grund for de avgjørelser, som av amtsveistyret i henhold til veilovens § 40 træffes med hensyn til elektriske kraftledningers krydsning m. v. av offentlig vei.

9 novbr. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til overkontrolørerne for brændevins- og ølbeskatningen:

Under henvisning til departementets rundskrivelse av 25 januar 1915 angaaende denaturering av spiritus med raapetroleumsdestillat indtil 300°, skal man meddele til efterretning og kundgjørelse for vedkommende, at departementet har bestemt, at raapetroleumsdestillatet, naar det anvendes som denatureringsmiddel for spiritus, fremtidig blir at tilsætte denne i forholdet 1 istedenfor som hittil $^1/_2$ vegtpct. Samtidig har man truffet bestemmelse om, at utsalgsprisen for raapetroleumsdestillatet som følge av prisstigning paa varen og avgift, som det offentlige nu maa betale til vedkommende patentindehaver for destillatets anvendelse som denatureringsmiddel, forhøies fra kr. 0,35 til kr. 0,85 pr. kg.

Med foranstaaende skal man be kontrolbetjeningen inden Deres distrikt gjort bekjendt.

10 novbr. **Provisorisk anordning***) om forbud mot bruk av beboelsesleilighet til forretningslokale.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Naar et kommunestyre har fattet beslutning om kommunal regulering av husleie overensstemmende med lov av 10 mai 1916, kan leilighet i kommunen eller vedkommende dele av kommunen, der omfattes av beslutningen, og som hittil har været benyttet til beboelse, ikke tages i bruk til forret-

*) Bekjendtgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 67.

ningslokale, saasom kontor, butik, lager, fabrik-, verkstedslokale e. lign., uten husleienævndens samtykke. 10 novbr.

Ved avgjørelsen av, om samtykke skal meddeles, skal nævnden ta særlig hensyn til, om bruk som nævnt vil medføre forværrelse av boligforholdene i kommunen.

§ 2. Den, som overtræder forbudet i § 1 eller medvirker hertil, straffes med bøter eller fængsel indtil 3 maaneder.

§ 3. Denne anordning træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved den av Laanke herredsstyre i møte 30 september 1916 fastsatte vedtægt om lukning av utsalgssteder i Laanke herred, Nordre Trondhjems amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring. 10 novbr.

Kongelig resolution**), hvorved den av Hemnes herredstyre i møte 25 september 1916 fastsatte vedtægt om lukning av utsalgssteder i Hemnes herred, Nordlands amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre. 10 novbr.

Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Eikens herred, Lister og Mandals amt, i møte den 30 august 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring. 10 novbr.

Kongelig resolution†), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hegre herred, Nordre Trondhjems amt, i møte den 23 august 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning. 10 novbr.

Kongelig resolution††), hvorved i henhold til § 41 i lov om havne- og ringeveesenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der skal oprettes et havnestyre for uthavnen Hommelviken med Murviken i Malviks herred, Søndre Trondhjems amt. 10 novbr.

---

*) Bekjendtgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 67, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 67, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 67, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

†) Bekjendtgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 67, hvor vedtægtene er indtat.

††) Bekjendtgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 67.

10 novbr. Det havnestyret underlagte omraade begrænses av en tre linje fra amtsgrænsen til Flatholmskjæret og av en ret linje fra dette skjær til Roten.

10 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved i henhold til lov om rettergangsmaaten i handelssaker av 20 december 1902, 8, jfr. lov nr. 5 av 8 juni 1907, bestemmes, at det ved kongelig resolution av 12 december 1903 fastsatte antal faste medlemmer og varamænd ved handelsretten i kjøpstaden Bergen fra 1 januar 1916 forhøies til henholdsvis 48 og 18.

10 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 29 meddeles stadfæstelse — med en enkelt forandring — paa en fremlagt ny plan for det ifølge kongelig resolution av 16 juli 1907 oprettede sikkerhetsfond ved Aamdals kobberverk i Skafsaa sogn, Mo herred i Bratsbergs amt.

10 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i forstanderskapsmøte den 31 august 1916 av Harams og Roalds herredsstyrer fattede beslutning om forandring i §§ 19 og 22 i de for Harams og Roalds Brandtrygdelag ved kongelig reoslution av 23 januar 1914 approberte grundregler.

10 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation — med nogen ændringer — paa den i generalforsamlinger den 17 november 1915 og 29 august 1916 vedtagne nye plan for Onsø Brandassuranseforening for Bygninger.

11 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt i anledning av forespørsel fra en lensmand om, hvorvidt han har adgang til at beregne sig en godtgjørelse for at meddele oplysninger om en mands og hans hustrus økonomiske stilling til bruk ved utfærdigelsen av forelæg om underholdningsbidrag til hustruen.

Under henvisning til, at bestemmelsen i § 43 i lov nr. 3 av 10 april 1915 ved § 9 i lov nr. 6 av samme dag om forældre og egtebarn er git anvendelse ogsaa paa de forhold, som omhandles i sidstnævnte lov, uttaler departementet, at bidragsfogden for sit arbeide med at tilveiebringe og meddele de omhandlede oplysninger er berettiget til at beregne sig en godtgjørelse én gang for alle av kr. 3,00 for manden og det samme beløp for hustruens vedkommende. Godtgjørelsen blir at utrede av kommunekassen paa hustruens hjemsted mot refusion hos den bidragspligtige.

Skrivelse fra medicinaldirektøren, hvori paa forespørsel meddeles, at der ikke er adgang for hvemsomhelst til erhvervsmæssig at tilvirke en vare, som kaldes liktornsalve. En saadan vare kan nemlig — foruten ved apotek — kun tilvirkes og sælges av de fabrikanter, som har faat departementets tilladelse dertil i henhold til lov av 3 juli 1914. For at faa saadan tilladelse maa man enten ha underkastet sig apotekereksamen eller paa anden maate ha erhvervet sig den fornødne faglige utdannelse. 11 novbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til amtmanden i Smaalenene amt, hvori departementet uttaler, at husleienævndens medlemmer efter lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916 § 2, 1ste punktum, antages at være forpligtet til at fungere i ett aar fra den dag, de er valgt av kommunestyret, og at hvert av de valgte medlemmer har at forrette i dette tidsrum, medmindre kommunestyret fritar dem. 13 novbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Romsdals amt, hvori uttales, at i tilfælde, hvor en skatyders skog kaster mere av sig end til husbehov, blir indtægten av skogen i sin helhet at ansætte ved procentberegning efter landskattelovens § 48, første led, idet der ikke i saa tilfælde gjælder noget særegent om den del, hvis avkastning tjener til husbehov, derunder brændeved; jfr. Indst. O. nr. VI for 1911 s. 49. 13 novbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av indrulleringschef H. F. Knagenhjelm oprettede »Karen Anker Knagenhjelms legat for sindssyke ved Rotvold asyl« samt paa de under 8 november 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 14 novbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av skibsmægler Alex. Birger Grieg ved gavebrev av 24 juli 1916 oprettede »Sjøfarendes Aldershjems Understøttelsesfond« og paa de under 12 september 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 14 novbr.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet, hvorved departementet i henhold til ildsfarlighetsloven (jfr. lov nr. 3 av 1 mai 1909) § 16,3 tillater, at den i bensinbeholdere fra firma W. Langner, Breslau, benyttede eksplosionssikre indretning benyttes i fast staaende beholdere, som leveres sammen med maskiner til kemiske vaskerier. 14 novbr.

*) Bekjendtgj. 18 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

17 novbr. **Provisorisk anordning***) angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Aalesund.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Bestemmelserne i lov av 15 april 1916 angaaende ekspropriation av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Bergen utvides til ogsaa at gjælde i Aalesunds kommune.

§ 2. Denne anordning træder i kraft straks.

17 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910, jfr. lov av 14 juli d. a., skal eiendommen Skultervandsaasen, g. nr. 16, br. nr. 1. i Drangedal, Bratsbergs amt, være fredet, saaledes at skog og anden vegetation paa eiendommen ikke kan hugges, oprykkes, skades eller borttages.

II. Fredningsbeslutningen blir at kundgjøre ved opslag paa den fredede eiendom.

17 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 1 i lov av 14 juli 1916 om merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer fastsættes følgende regler for merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer:

§ 1. Naar hermetiske fiskevarer av norsk oprindelse falbydes, forhandles eller utføres, kommer indtil videre nedenstaaende bestemmelser til anvendelse.

§ 2. Alle æsker eller bokser indeholdende saadan hermetik skal være merket. Dog er salg av blanke umerkede æsker eller bokser tillatt norske hermetikfabrikanter sig imellem.

§ 3. For at ansees som merket maa æsken eller boksen

enten: være forsynt med dekoration trykt paa siden eller lokket;

eller: være forsynt med en papiretiket i mindst to farver — hvit bundfarve ikke medregnet — anbragt paa siden eller lokket eller omslagspapiret;

eller: være forsynt med papir- eller papomslag i mindst to farver — hvit bundfarve ikke medregnet;

eller: være forsynt med messingetiket eller en imitert messingetiket, som ikke behøver at være flerfarvet;

eller: være forsynt med dekorert toplok av blik.

§ 4. Paa æskernes eller boksenes dekoration, samt paa etikettene eller de flerfarvede omslag eller toplokket, skal tydelig være angit:

1. Oprindelseslandet, ved angivelser saasom: Norge, Nedlagt i Norge, Norsk, eller oversættelse herav.

*) Bekjendtgj. 18 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

2. Producentens fulde navn og hjemsted. Hvor desuten eksportørs eller utenlandsk importørs navn er angit, maa deres navn ikke være angit med større bokstaver end producentens. 17 novbr.

3. Hvis varen er nedlagt i olje: oljesorten — eller oljesortene, hvis blandet olje er anvendt.

§ 5. Istedenfor producentens navn og hjemsted kan være anført den fabrikants, som sælger eller utfører varen.

Som fabrikant regnes ogsaa sammenslutning, der bestaar utelukkende av norske hermetikfabrikanter under særskilt firmanavn.

§ 6. Dersom eksportørs eller importørs navn anbringes paa kasserne, skal disse ogsaa bære angivelse av varens oprindelsesland, samt producents eller den eksporterende fabriks navn.

§ 7. Al hermetisk nedlagt brisling skal paa æskernes dekoration, samt paa etikettene eller det flerfarvede omslag eller toplokket, bære betegnelsen »Brisling« eller »Sardiner« eller en oversættelse av sidstnævnte ord.

Betegnelsen »Brisling« maa ikke benyttes, hvor indholdet ikke er brisling.

§ 8. Al hermetisk smaasild nedlagt paa samme maate som brisling eller som sardiner skal paa æskernes dekoration, samt paa etikettene eller de flerfarvede omslag eller toplokket, bære betegnelsen »Sild« eller »Sardiner« eller en oversættelse av sidstnævnte ord.

§ 9. Ovenstaaende bestemmelser træder i kraft 1 januar 1917.

Det skal dog indtil videre, og mot at vedkommende fabrikanter og eksportører underkaster sig saadan kontrol, som Handelsdepartementet bestemmer, være tillatt fabrikanter og eksportører at bruke op ældre beholdninger av etiketter og dekorerte æsker, som de maatte ha paa lager ved dette reglements ikrafttræden, selv om disse ikke er i overensstemmelse med reglementets forskrifter.

Dog maa i saa fald iagttages følgende:

Paa ældre dekorert æske blir at klæbe en etiket, som indeholder de oplysninger, dette reglement forlanger.

Ældre etiket blir at supplere med de oplysninger, dette reglement forlanger, enten ved trykning eller ved paaklæbning av en ekstra-etiket.

§ 10. Overtrædelse av disse bestemmelser straffes med bøter i henhold til lov om merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer av 14 juli 1916.

Kongelig resolution*), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov 17 novbr.

*) Bekjendtgj. 18 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

17 novbr. nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Nedre Eker herred, Buskeruds amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 16 mai 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

17 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. De i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Finslands herred, Lister og Mandals amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 21 juli 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves.

II. I medhold av førstnævnte lovs § 1 bestemmes for samme herred, at lyng- og heiestrækninger og andre skogbare utmarksstrækninger, som er høvelige til barskogavl, skal indgaa under skoggrund.

III. Disse bestemmelser træder i kraft straks.

17 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. De i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Oddernes herred, Lister og Mandals amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 22 november 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 5 nævnte flateindhold 500 ha. for samme herred blev nedsat til 100 ha., ophæves.

II. I medhold av lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 1, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, bestemmes for samme herred, at lyng- og heiestrækninger og andre skogbare utmarksstrækninger, som er høvelige til barskogavl, skal indgaa under skoggrund.

III. Disse bestemmelser træder i kraft straks.

17 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

I. De i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse

*) Bekjendtgj. 18 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Aaserals herred, Lister og Mandals amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 26 april 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves. 17 novbr.

II. I medhold av førstnævnte lovs § 1 bestemmes for samme herred, at lyng- og heiestrækninger og andre skogbare utmarksstrækninger, som er høvelige til barskogavl, skal indgaa under skoggrund.

III. Disse bestemmelser træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Høvaags herred, Nedenes amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 15 august 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves. 17 novbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Birkenes herred, Nedenes amt, til 20 ha., og kongelig resolution av 23 september 1910, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves. 17 novbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved de i §§ 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Drangedals herred, Bratsbergs amt, til 100 ha., og kongelig resolution av 26 januar 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 250 ha., ophæves. 17 novbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 17 novbr.

*) Bekjendtgj. 18 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

17 novbr. august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Hovins herredsstyre i Bratsbergs amt, Valsøfjordens herredsstyre i Romsdals amt og Skjørns herredsstyre i Søndre Trondhjems amt, henholdsvis under 19 juni, 14 og 12 oktober 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

17 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Drangedals herred, Bratsbergs amt, i møter den 22 mai og 30 oktober 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

17 novbr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 19, andet led, bestemmes, at den største tillatte hastighet for kjøring med motorvogner og motorcykler inden Kristiansands by indtil videre forhøies — undtagen for broen »Thygeson Mindes« vedkommende — fra 15 kilometer i timen saaledes:

1. Forsaavidt angaar Sætersdalsveien inden byens landdistrikt fra Kaptein Krags vei og videre opover — til 35 kilometer i timen.
2. For byterritoriet iøvrig til 24 kilometer i timen.

17 novbr. **Kongelig resolution****), hvorved i henhold til § 41 i lov om havne- og ringeveesenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der skal oprettes havnestyre for Veavaagen med omliggende havner i Aakre herred, Stavanger amt.

Det havnestyret underlagte omraade begrænses av rette linjer, nemlig fra »Hapaløkbækkens« utløp i »Hapaløkbugten« til søndre pynt av Gangholmen, fra dennes sydvestre pynt til sydvestre pynt av Salvø, fra dennes nordpynt til vestre pynt av Sandholmen, og fra dennes nordøstre pynt til »Aarhammeren«, hvorfra videre til »Slettaodden«.

17 novbr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i henhold til § 19 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 meddeles godkjen-

*) Bekjendtgj. 18 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 68, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 18 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

***) Bekjendtgj. 18 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 68, hvor regulativet m. v. er indtat.

delse som gjældende indtil videre for Krapfos og Krabbens brand- og bygningskommuner av det av nævnte steders bygningsrepræsentantskaper i møter henholdsvis den 2 juli og 3 august 1916 vedtagne regulativ for den betaling, som for utførelse av feining sammesteds skal erlægges av huseierne til vedkommende feier. 17 novbr.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes: 17 novbr.

I. Tredjeprestembederne ved Trefoldighets og Grønlands menigheter og hjælpepreststillingen i Gamle Akers menighet i Kristiania blir at nedlægge fra utgangen av 1916 at regne.

II. Fra 1 januar 1917 at regne blir der at foreta følgende forandringer med hensyn til Kristiania bymenigheter:

1) Fra Gamle Akers menighet utskilles en ny, Markus menighet, omfattende det strøk, som begrænses av Pilestrædet, Dalsbergstien, Frydenlundsgate, Ullevoldsveien, Nordal Bruns gate til Pilestrædet.
2) Fra Sagene menighet utskilles en ny, Lilleborg menighet, omfattende det strøk, som begrænses av en linje, som trækkes fra Akerselven over »Myrens« tomter til Thorshaugsgaten, gjennem denne, Vossegaten, Tværbakken, Fagerheimsgaten og Sannergaten til Akerselven.
3) Fra Petrus menighet utskilles en ny, Mattæus menighet, omfattende det strøk, som begrænses av Toftes gate, Herslebs gate, Lakkegaten, Trondhjemsveien, Kirkegaardsgaten, Rathkes gate, Sofienberggate til Toftes gate.
4) Fra Paulus menighet utskilles en ny, Hauges menighet, omfattende det strøk, som begrænses av Akerselven, Bergverksgaten, Helgesens gate, Markveien, Grüners gate, Toftes gate og Nordre gate til Akerselven.
5) Fra Grønlands menighet utskilles en ny, Wexels menighet, omfattende det strøk, som begrænses saaledes: Fra Nybroen gjennem Trondhjemsveien, Herslebs gate, Lakkegaten, Heimdalsgaten, Motzfeldts gate, Grønland, Lakkegaten til Hausmanns bro, Akerselven tilbake til Nybroen.
6) Fra Trefoldighets menighet henlægges til Vor Frelsers menighet det strøk, som begrænses av Universitetsgaten, Kristian IVdes gate, Wergelandsveien, Parkveien, Hægdehaugsveien, Oscars gate, Frognerveien, Observatoriegaten, Parkveien, Drammensveien, Karl Johans gate tilbake til Universitetsgaten.

17 novbr. III. I hver av de 5 nye menigheter ansættes der en sognepresi, som tillægges de prestelige indtægter, der falder av sognene, deriblandt erstatning av kommunen for avløst betaling for kirkelige handlinger og for avløst høitidsoffer, beregnet efter følgende av bystyret vedtagne maalestokke:

For sognepresten i Markus menighet 35/34 øre pr. menighetslem.
» — i Lilleborg — 40/30 » —
» — i Mattæus — 44/20 » —
» — i Hauges — 46/20 » —
» — i Wexels — 51/20 » —

Menighetenes klokkere tillægges lignende erstatning, beregnet efter følgende maalestokke, henholdsvis for avløst betaling for kirkelige handlinger og for avløst høitidsoffer:

For klokkeren i Markus menighet 14/11 øre pr. menighetslem.
» — i Lilleborg — 8/4 » —
» — i Mattæus — 9/3 » —
» — i Hauges — 12/3 » —
» — i Wexels — 11/2 » —

Maalestokkene for beregningen av de sognepresten og den residerende kapellan i Grønland tilkommende erstatninger fastsættes til henholdsvis 20/5 og 17/6 øre pr. menighetslem.

IV. De erstatninger, som indspares ved Gamle Aker menighets deling og ved nedlæggelse av Trefoldighets tredjeprestembede, anvendes i fornøden utstrækning til utfyldning av de i post III fastsatte forhøiede maalestokke for 4 av de nye sogneprester og forøvrig til varig forbedring av nedennævnte geistlige embedsmænds lønninger ved fastsættelse for dem av følgende nye maalestokke, henholdsvis for avløst betaling for kirkelige handlinger og for avløst høitidsoffer:

For sognepresten ved Petrus menighet 17/9 øre pr. menighetslem.
» den resid. kapellan ved Petrus menighet 14/8 øre pr. menighetslem.
» sognepresten ved Paulus menighet 18/9 øre » —
» den resid. kapellan ved Paulus menighet 17/5 øre pr. —
» sognepresten ved Oslo menighet 32/23 » » —

V. De erstatninger for avløst betaling for kirkelige handlinger og for avløst høitidsoffer, som tilkommer de geistlige embedsmænd og klokkeren i Vor Frelsers menighet, blir

at beregne efter følgende maalestokke, idet den del av tredjeprestens indtægtserstatning, som falder paa den til menigheten henlagte del av Trefoldighets sogn, henlægges til den residerende kapellan: 17 novbr.

For sognepresten 28/22 øre pr. menighetslem.
» den resid. kapellan 22/18 » » —
» klokkeren 12/6 » » —

Sogneprest- og stiftsprovstembedet ved Vor Frelsers menighet skal fremdeles oppebære renterne av den embedskapital og de indtægter av tidligere benefisert gods m. v., som tidligere tillaa den residerende kapellan.

Av det beløp, hvormed Vor Frelsers sognekalds indtægter maatte overstige kr. 6000,00 aarlig, stilles indtil kr. 2000,00 til stiftsprovstens disposition for av ham at anvendes til lønning av en personelkapellan eller hjælpeprest.

VI. De Grønlands sogneprestembede tilliggende indtægter av tidligere benefisert gods blir — efter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse — at fordele saaledes, at omtrent kr. 400,00 aarlig tillægges hver av sogneprestene ved Mattæus, Hauges og Wexels menigheter, mens Grønlands sogneprest beholder resten.

VII. I henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 29, 2det led, fastsættes den husleiegodtgjørelse, som sogneprestene ved Markus, Lilleborg, Mattæus, Hauges og Wexels menigheter tilkommer av kommunen, indtil videre til kr. 1400,00 aarlig overensstemmende med bystyrets beslutning av 12 oktober 1916, som er gjentat i møte den 16 november næstefter.

VIII. I henhold til den geistlige lønningslovs § 25 (saaledes som den lyder ifølge lov av 26 juli 1912) blir der av de aarlige overskud av prestelige indtægter i efternævnte menigheter indtil videre at utrede følgende aarlige bidrag som erstatning for indtægtstap i anledning av omreguleringen:

1)	Sogneprest i Sagene, S. Blaker . . .	kr.	1000,00
2)	Resid. kapellan i Sagene, H. F. S. Møller	»	1000,00
3)	Sogneprest i Petrus, H. B. Klæboe . .	»	600,00
4)	Resid. kapellan i Petrus, O. Hvalbye .	»	400,00
5)	Sogneprest i Paulus, P. J. Lødrup . .	»	400,00
6)	Resid. kapellan i Paulus, N. Wiig . .	»	200,00
7)	Sogneprest i Grønland, C. J. Ecktell .	»	600,00
8)	Resid. kapellan i Grønland, S. E. M. Diesen	»	100,00
	Tilsammen	kr.	4300,00

17 novbr. Dette beløp blir at utrede saaledes:

Av Trefoldighets	menighets	indtægtsoverskud	kr.	200,00
» Gamle Aker	—	—	»	900,00
» Uranienborg	—	—	»	500,00
» Frogner	—	—	»	1800,00
» Fagerborg	—	—	»	900,00

IX. I henhold til byformandskapslovens § 40 meddeles approbation i fornøden utstrækning paa Kristiania bystyres beslutning av 27 mai 1915 angaaende oprettelse av de nye menigheter.

17 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved den av tinglagene Bjugn, Ørlandet og Agdenes bestaaende maanedstingkreds i det nuværende Fosen sorenskriveri fra 1 januar 1917 deles i to maanedstingkredser, den ene bestaaende av Bjugn og Ørlandets tinglag i det omregulerte Fosen sorenskriveri, den anden av Agdenes tinglag i det nye Hittra sorenskriveri.

17 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Fra den tid, som av amtmanden i Nordlands amt bestemmes, utskilles fra Herøy sogn i prestegjeldet av samme navn i Nordre Helgelands provsti, Tromsø stift, et eget Nordvik sogn, omfattende gnr. 21 til og med gnr. 53 og gnr. 56 til og med gnr. 59 i det nuværende Herøy sogn.
2. Fra samme tid deles Herøy herred paa de av herredsstyret i møter 14 april 1915, 12 april, 28 juli og 30 august 1916 vedtagne vilkaar i 2 herreder, Herøy herred og Nordviks herred, svarende til sognene av samme navn.
3. — — — — — — — — — — — — — — — — —
4. Den Herøy kirke tilliggende, ved kongelig resolution av 11 januar 1853 bestemte fisketiendeerstatning, kr. 828,83 pr. aar, foruten tillæg deles fra den dag, den i post 1 omhandlede deling træder i kraft, saaledes at Nordvik sognekirke faar kr. 425,00 pr. aar foruten derav beregnet tillæg og Herøy hovedkirke kr. 403,83 pr. aar foruten derav beregnet tillæg.
5. Kirkedepartementet bemyndiges til at træffe de forføininger med hensyn til ordningen av vedkommende sogneprests og kirkesangeres lønning efter lov av 14 juli 1897, som den under post 1 omhandlede sognedeling gjør nødvendig.
6. Tromsø biskop bemyndiges til indtil videre at træffe nærmere bestemmelser om fordelingen av gudstjenesterne i Herøy prestegjeld.
7. — — — — — — — — — — — — — — — — —

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 § 42 meddeles stadfæstelse paa den mellem A/S Hafslund og herredsstyrerne i Skjebergs og Borge herreder i Smaalenene amt i møte den 26 august d. a. (jfr. aktieselskapets skrivelse av 26 september næstefter til amtmanden i Smaalenene amt) indgaaede overenskomst om ophævelse av de særskilte fattigvæsener ved Hafslunds bruk i Skjeberg og Sandesunds bordtomter i Borge fra 1 juli 1916 at regne. 17 novbr.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa nedenstaaende 17 novbr.

Reglement for Den Norske Stats Smaabruk- og Boligbank

(stadfæstet i henhold til lov om Smaabruk- og Boliglaan m. v. av 23 juli 1915 § 8):

§ 1. Hypotekbankens direktion danner bankens styre. Forretningene fordeles mellem styret ved Hypotekbankens hovedsæte og administrationen ved denne banks laanekontorer overensstemmende med de nedenfor foreskrevne regler.

§ 2. Ved hovedsætet ansættes bankens funktionærer av styret. Ved laanekontorene ansættes sekretær, kasserer og bokholder, forsaavidt de er fælles med Hypotekbanken, overensstemmende med hypotekbanklovens § 20. De øvrige betjenter ved laanekontorene ansættes av vedkommende administration.

§ 3. Størrelsen av de beløp, for hvilke bankens kasserere har at stille kaution, bestemmes av Socialdepartementet.

§ 4. De fornødne kommissionærer for hovedsætet ansættes av styret og for laanekontorene av disses administrationer. Kommissionærerne stiller saadan kaution, som styret eller vedkommende administration bestemmer. De kan opsiges med 3 maaneders varsel og i tilfælde av misligheter fjernes straks.

Som kommissionær maa ikke ansættes nogen av statens oppebørselsbetjenter.

§ 5. Instruks for kommissionærerne utfærdiges av styret med Socialdepartementets approbation.

§ 6. Fuldtallig møte av styret (vedkommende administration) kræves til beslutning om optagelse av laan for bankens regning, om utstedelse av nye obligationsserier, om salg av obligationer, om rentefoten, om bevilgning av pantelaan, om ansættelse av kommissionærer og de i § 2 omhandlede betjenter samt forøvrig i alle tilfælde, hvor saadant vedtages av styret (vedkommende administration) eller forlanges av et enkelt medlem av styret (administrationen).

Hvorledes de øvrige forretninger skal utføres og fordeles mellem styret eller administrationens medlemmer, bestemmes av styret eller vedkommende administration selv.

17 novbr. Et av styrets medlemmer eller for laanekontorene en av administratorerne skal daglig være tilstede i forretningstiden.

Anvisning av bevilgede pantelaan maa alene ske ved et styres- eller administrationsmedlem.

§ 7. Over styrets og administrationens forhandlinger føres protokol. Ved hvert fjerdingaars slutning indsendes styrets forhandlingsprotokol til Socialdepartementet, og gjenpart av hver administrations forhandlingsprotokol tilstilles styret, som igjen forelægger samme for Socialdepartementet.

Hvilke protokoller der forøvrig skal føres og deres indretning, bestemmes av styret.

Alle protokoller ved hovedsætet autoriseres av Socialdepartementet og alle protokoller ved laanekontorene av stiftamtmanden.

§ 8. Indbydelse til anbud paa nye laan utfærdiges av bankens styre. Finansdepartementet meddeles underretning om de forberedende skridt, som banken foretar, til erhvervelse av laaneanbud m. v. Finansdepartementets approbation maa erhverves paa styrets beslutninger om avsluttelse av kontrakter om laan, laanenes størrelse, laanevilkaarene, bestemmelse om tiden for laanemidlenes inddragning samt skemaet for bankens obligationer. Likeledes maa Socialdepartementets approbation erhverves paa fastsættelsen av renten for utlaan av bankens midler og forandring av renten.

§ 9. Det paaligger styret at sørge for, at bankens værdipapirer opbevares i ildfaste hvælv eller skap paa den for øiemedet hensigtsmæssigste og for utøvelsen av en stadig kontrol mest betryggende maate.

§ 10. Hovedsætets kontorer skal være aapne hver dag mindst 4 timer og laanekontorene mindst 2 timer.

§ 11. I forbindelse med de foreskrevne bekjendtgjørelser om obligationer, som er opsagt til indfrielse, har styret at bekjendtgjøre fuldstændige fortegnelser over alle tidligere opsagte, men endnu ikke indfridde obligationer.

§ 12. Efterhaanden som bankens obligationer blir amortisert, skal de tillikemed de indfridde rentekupons overleveres til bankens revision for at eftertælles og tilintetgjøres. Hvilke obligationer saaledes er amortisert, indberettes til Socialdepartementet.

§ 13. Styret bestemmer, hvor stort beløp der skal stilles til raadighet for ethvert av laanekontorene.

§ 14. I den takstforretning, der lægges til grund for laan mot pant i fast eiendom, skal der meddeles en nøiagtig beskrivelse over eiendommens beliggenhet, utstrækning, bygninger, herligheter eller mangler samt i det hele alle oplysninger, som kræves til en sikker bedømmelse av eiendommens værdi. Hvis der søkes laan til opførelse av nye eller utbedring av

ældre bygninger, skal der vedlægges plan og tegninger samt 17 novbr.
specifisert overslag for bebyggelsen.

§ 15. De av arbeidsnævndenes medlemmer, der fungerer som takstmænd, bør være edfæstet som skjøns- og meddomsmænd.

§ 16. Pantelaan med prioritet efter stedsevarende avgifter maa kun bevilges i tilfælde, hvor avgiftene er saaledes ordnet, at de ikke medfører nogen særegen risiko for senere panthavere. Derhos skal det gjøres skyldneren til pligt at utrede alle de omkostninger, som maatte foranlediges ved, at banken lar møte ved auktioner over pantet, rekvirert av de foran samme prioriterte panthavere.

§ 17. Ved bevilgning av pantelaan har laanekontorenes administrationer at iagtta foruten de ovenfor givne forskrifter tillike de yderligere regler, som styret til enhver tid efter de vekslende forhold maatte ha fastsat, hvilke regler derfor skal meddeles laanekontorenes administrationer.

§ 18. Laanekontorenes administrationer har hver i sit distrikt at utføre de dem ved reglement eller styrets beslutninger tillagte forretninger samt

a) efter styrets fordeling av laanemidlene at bevilge de ansøkte laan,
b) at utbetale bevilgede laan,
c) at inkassere renter og avdrag av bankens i distriktet utestaaende fordringer og i tilfælde av misligholdelse av laanene at opsi og inddrive disse (jfr. lovens § 75 samt §§ 23, 24, 36, 52, 55 og 57),
d) at meddele vedkommende garanterende kommune den i lovens § 75, in fine, paabudte underretning.
e) at paase, at kommunernes beslutninger om laan eller garanti er approbert av regjeringen.
f) at utbetale forfaldne obligationer og kupons,
g) i betimelig tid at indsende til styret de i lovens § 9 omhandlede regnskapsutdrag, aarsberetning og opgave over hver kommunes laane- og garantiansvar.

§ 19. Socialdepartementet anordner den fornødne revision av bankens forretningsførsel baade ved hovedsætet og laanekontorene.

Revisorerne har daglig at gjennemgaa bøkerne og paase, at feil i regnskapsførselen eller overskridelse av reglerne om utlaan ikke finder sted, samt i det hele, at lovgivningen om Den Norske Stats Smaabruk- og Boligbank, nærværende reglement og de i henhold til samme av vedkommende departement og bankens styre utfærdigede bestemmelser overholdes.

Revisionens løn fastsættes av Socialdepartementet.

17 novbr. Revisionens utsættelser tillikemed styrets eller vedkommende administrations besvarelser forelægges Socialdepartementet til avgjørelse.

Socialdepartementet har mindst 1 gang om aaret at la efterse hovedsætets og laanekontorenes kasse, bøker og papirer. Styret og laanekontorenes administrationer har mindst 1 gang hvert fjerdingaar at undersøke vedkommende kasserers beholdning og bøker.

§ 20. Bestemmelserne i kap. 2, 3, 4, 5, 6 og 8 i lov om smaabruk- og boliglaan m. v. av 23 juli 1915 særlig lovens § 75 samt §§ 23, 24, 36, 52, 55 og 57 gives ogsaa anvendelse paa de laan, som er git av den Norske Arbeiderbruk- og Boligbank.

17 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved der til Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri henlægges følgende saker:

Fra Utenriksdepartementet.

Norges Oplysningskontor for Næringsveiene og de under dette kontor hørende kommercielle stipendier og reisestipendier for unge underordnede handelsfolk.

Fra Finansdepartementet.

Administrationen av Kongsberg Sølvverks skogeiendomme

Denne resolution træder i kraft straks.

17 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i henhold til §§ 12 og 20 i lov av 10 juli 1894 angaaende offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse for reiser i telegrafvæsenets anliggender til og fra Spitsbergen fra 1 juli 1916 at regne fastsættes følgende godtgjørelse:

A. For telegraftjenestemænd (radiotelegrafstationens maskinist herunder indbefattet), forsaavidt angaar den del av reisen, som falder utenfor rikets grænser: Befordringsutgifter efter utlæg samt kostgodtgjørelse efter 2den klasse i lov av 10 juli 1894 i forbindelse med lov av 26 juli 1916.

B. For den øvrige betjening (radiotelegrafstationens stuert): Kostgodtgjørelse efter 4de klasse i forannævnte love for reiser inden riket samt befordringsutgifter efter utlæg og kostgodtgjørelse efter 3dje klasse i de samme love for reiser utenfor rikets grænser.

17 novbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

1. Den mellem Landbruksdepartementet og skibsrederne Christofer Hannevig og Edvard Hannevig under 13 november avfattede kontrakt angaaende salg av Raadhusgaten 34 i Kristiania, den saakaldte Veterinærtomt, godkjendes.
2. Det tillates at foreta et makeskifte av ca. 730 kvadrat-

meter av fæstningens areal mot syd i forlængelse av Ve- 17 novbr.
terinærtomten mot et tilsvarende areal av Veterinærtomtens østlige del mot Raadhusgaten, saaledes som Forsvarsdepartementet paa Militæretatens vegne og kjøperne av Veterinærtomten foreløbig er blit enige om.

Kongelig resolution, hvorved der i henhold til § 4 i lov 17 novbr.
av 21 juli 1916 om utvidelse av det ved lov av 2 mai 1912 tillatte pengelotteri (jfr. sidstnævnte lovs §§ 1 og 4) bl. a. meddeles approbation paa plan for det utvidede lotteri, vedtat av lotterikomiteen — dog med en enkelt forandring med hensyn til gevinstfordelingen.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nor- 17 novbr.
dre Bergenhus amt, hvori departementet angaaende spørsmaalet om, fra hvilket tidspunkt lensmændene kan beregne sig avskrivningsgebyr for statsskat, uttaler, at selv om der ikke holdes særskilt skattemøte til mottagelse av statsskat, antages avskrivningspenger at maatte kunne beregnes, saasnart den lovbestemte forfaldsdag 30 juni er forløpet, eller i tilfælde efter forløpet av 4 uker fra den dag, da skattelistens utlæggelse blir kundgjort.

Bestemmelsen i sportellovens § 130 sidste del om, at avskrivningsgebyr først kan beregnes, efterat en maaned efter forfaldstid er forløpet, antages nemlig kun at gjælde indfordringer, hvis betaling efter sin art ikke er forutsat at skulle foregaa paa skattemøte (jfr. departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 12 oktober 1907 samt forarbeiderne til sportelloven, St. prp. nr. 20 for 1897 side 8 sammenholdt med St. prp. nr. 40 for s. a. side 85—86).

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Søn- 18 novbr.
dre Trondhjems amt, hvori departementet i anledning av en indkommet forespørsel uttaler, at en overformynder i henhold til § 2 i lov av 28 september 1857, indeholdende forandring i reglerne for bestyrelsen og behandlingen av umyndiges midler, antages at kunne fordre sig fritat for valg til medlem av herredsstyret.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Nordre Bergenhus 18 novbr.
amt, hvori i medhold av lov om jordmødre av 19 december 1898 § 7 bestemmes:

At det ved høieste resolution av 13 december 1892 oprettede Vaagsø jordmordistrikt i Nordre Bergenhus amt omreguleres i følgende to distrikter:

1. Søndre Vaagsø jordmordistrikt, omfattende Søndre Vaagsø herred, og
2. Nordre Vaagsø jordmordistrikt, omfattende Nordre Vaagsø herred samt av Selje herred gaardsnr. 95

18 novbr. Osmundsvaag og gaardsnr. 98 til og med 101 Hjertenes, Uren, Tvendesæter og Hagevik.
Omreguleringen træder i kraft fra den tid, amtmanden bestemmer.

9 novbr.
20 novbr.

Kapitelstakster for aaret 1916

(i overensstemmelse med N. L.s 3—14—15 og lov av 17 august 1848).

Kristiania stift:
(sat 15 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr.	32,49
100	—	bygmel eller malt	»	32,62
100	—	havremel eller malt	»	33,54
100	—	blandmel eller malt	»	30,08
1	hektoliter	landskylds byg eller korn, hvor samme ei ydes efter tyngde eller vegt	»	15,84
1	—	landskylds eller ledings havre	»	14,04

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	18,70
1	—	byg	»	15,02
1	—	blandkorn	»	12,59
1	—	havre	»	12,87
1	—	letbyg	»	9,11
1	—	lethavre	»	7,25

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 sidste aars kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr.	19,92
100	—	bygmel eller malt	»	19,61
100	—	havremel eller malt	»	20,23
100	—	blandmel eller malt	»	19,16
1	hektoliter	landskylds byg	»	9,52
1	—	landskylds havre	»	8,97

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 sidste aars kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	10,07
1	—	byg	»	7,90
1	—	blandkorn	»	7,13
1	—	havre	»	6,82
1	—	letbyg	»	4,82
1	—	lethavre	»	4,28

9 novbr.
20 novbr.

Hamar stift:
(sat 9 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr.	33,01
100	—	bygmel	»	33,51
100	—	havremel	»	34,56
100	—	blandmel	»	34,03
1	hektoliter	landskyldsbyg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vegt	»	16,27
1	—	landskylds- eller ledingshavre	»	15,49
100	kilogram	bygmalt	»	25,47
100	—	havremalt	»	26,27
100	—	blandkornmalt	»	25,87

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	19,00
1	—	byg	»	15,43
1	—	blandkorn	»	13,57
1	—	havre	»	13,26
1	—	letbyg	»	9,19
1	—	lethavre	»	8,74

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 sidste aars kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr.	20,93
100	—	bygmel	»	21,30
100	—	havremel	»	21,87
100	—	blandmel	»	21,44
1	hektoliter	landskyldsbyg	»	10,35
1	—	landskyldshavre	»	9,78
100	kilogram	bygmalt	»	16,19
100	—	havremalt	»	16,62
100	—	blandkornmalt	»	16,41

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 sidste aars kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	10,69
1	—	byg	»	8,77
1	—	blandkorn	»	7,57
1	—	havre	»	7,43
1	—	letbyg	»	4,71
1	—	lethavre	»	4,77

Kristiansand stift:
(sat 14 november).

1	hektoliter	byg	kr.	16,57
1	—	havre	»	13,47

9 novbr.
20 novbr.

1 hektoliter havremel . . . . . kr. 15,01
100 kilogram byg . . . . . » 25,59
100 — havre . . . . . » 26,00
100 — havremel . . . . . » 28,97

Middeltallet av kapitelstaksterne for de sidste 10 aar fra 1907 til 1916, begge iberegnet, blir:

1 hektoliter byg . . . . . kr. 10,23
100 kilogram byg . . . . . » 15,80
100 — havre . . . . . » 16,61

Bergen stift:
(sat 20 november).

Hvete . . . . . kr. 20,47
Rug . . . . . » 21,99
Byg . . . . . » 15,24
Havre . . . . . » 12,21
Blandkorn . . . . . » 15,02
Malt . . . . . » 21,82

alt pr. hektoliter.

Hvad Kongens tiende i Nordhordland angaar, da skal der efter den derom gjældende bestemmelse kun gives for en hektoliter kr. 3,45 (kr. 4,80 pr. tønde).

Middeltallet av de sidste 20 aars kapitelstakster blir:

For hvete kr. 13,03, for rug kr. 9,95, for byg kr. 9,11, for havre kr. 6,34, for blandkorn kr. 7,65 og for malt kr. 37,24, alt pr. hektoliter.

Middeltallet av de sidste 10 aars kapitelstakster blir:

For hvete kr. 14,36, for rug kr. 11,76, for byg kr. 10,38, for havre kr. 7,46, for blandkorn kr. 8,86 og for malt kr. 36,74, alt pr. hektoliter.

Trondhjem stift:
(sat 18 november).

1 hektoliter bedste rug . . . . . kr. 18,59
1 — ringere rug . . . . . » 14,64
1 — sædebyg . . . . . » 15,68
1 — ringere byg . . . . . » 12,70
1 — bedste blandkorn . . . . . » 13,90
1 — ringere blandkorn . . . . . » 11,79
1 — sædehavre . . . . . » 12,88
1 — ringere havre . . . . . » 10,34
1 kilogram bedste rugmel . . . . . » 0,34
1 — ringere rugmel . . . . . » 0,29
1 — bedste bygmel . . . . . » 0,30
1 — ringere bygmel . . . . . » 0,25

1	kilogram	bedste havremel	kr.	0,31 9 novbr. 20 novbr.
1	—	ringere havremel	»	0,26
Middeltal av de 10 sidste aars kapitelstakster paa sædebyg for 1 hektoliter			»	9,72
Middeltal av de 10 sidste aars kapitelstakster paa sædehavre for 1 hektoliter			»	8,14

Tromsø stift.

(sat 20 novembør).

1	hektoliter	bedste rug.	kr.	19,03
1	—	ringere rug	»	16,51
1	—	sædebyg	»	19,33
1	—	ringere byg	»	15,79
1	—	bedste blandkorn	»	17,22
1	—	ringere blandkorn	»	14,34
1	—	sædehavre	»	19,41
1	—	ringere havre.	»	15,68
1	—	bygmalt	»	27,00
10	kilogram	rugmel	»	3,25
10	—	bygmel	»	3,17
10	—	ringere bygmel	»	2,80
10	—	havremel	»	3,62
10	—	ringere havremel.	»	2,90
10	—	hvite erter.	»	7,64
10	—	ringere erter	»	6,28
Middeltal av de sidste 10 aars kapitelstakster paa 1 hektoliter sædebyg			»	12,77

Kirkernes landskyld:

10	kilogram	lange	kr.	15,00
10	—	rundfisk	»	13,00
10	—	titling	»	12,00
10	—	stor rotskjær	»	16,00
10	—	smaa rotskjær	»	14,00
10	—	stor sei.	»	12,00
10	—	middels sei	»	11,00
10	—	smaa sei	»	9,00
10	—	ost i salten	»	4,89

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Revi- 21 novbr.
sionsdepartementet angaaende beregningen av lodspengene for 3 fartøier paa reise fra utlandet til Kristiansand for ordre. Det ene fartøi gik ind til Oksø, idet det førte signal efter lods. Lodsvakten bragte ombord ordre til at gaa til Rotterdam, hvorhen fartøiet gik, efterat lodsen hadde været ombord ca. 1 time. Det andet fartøi mottok under indseilingen til Kristiansand ordre om at gaa andensteds hen og gik derpaa

21 novbr. ut igjen. Det hadde sjølods ombord baade under ind- og utseilingen. Det tredje gik med lods ombord næsten helt ind til Kristiansand, men mottok saa den ønskede besked om ruten over Nordsjøen, hvorefter det fortsatte reisen.

Departementet antok, at de omhandlede fartøier var lodsfri, da de ikke hadde anløpet noget bestemmelsessted, se lodslovens § 3 (l. 26 mai 1889, nr. 4). Lodsbetalingen blev derfor at beregne i henhold til lovens § 27, 8, som kun antages at gjælde ikke lodspligtige skibe, jfr. Ot. prp. 1898—99 nr. 9 side 7 i. f. og departementets skrivelse til vedkommende overlods av 5 november 1900 (indtat i Lovtidenden). Av lodspengene skulde der saaledes ikke betales avgift til Lodsunderstøttelseskassen.

21 novbr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket fæhaar, hestetagl, hesteman og grisebust.

Bestemmelsen træder i kraft straks.

4 oktbr. 22 novbr. **Tillæg til telegrafoverenskomst** [1]) mellem Norge, Sverige og Danmark.

22 novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Hamar biskop, hvori dette — foranlediget ved en forespørsel fra en statskirken tilhørende gjendøpt mand — har uttalt følgende:

Den norske kirke har aldrig anerkjendt gjendaab, men vel voksendaab for dem, der ikke er døpt som barn. Den vedkjender sig derfor fremdeles den 9de trosartikel i den augsburgske konfession av 1530, som lyder saaledes:

»Om daaben lærer de (d. e. de protestantiske menigheder), at den er nødvendig til salighed, og at Guds naade tilbydes ved daaben, og at børn skulle døbes, hvilke da, ved daaben overantvordede Gud, annammes til naade hos Gud.

De fordømme gjendøberne, som forkaste barnedaaben og paastaa, at børn blive salige uden daab«.

Den nævnte augsburgske konfession er ved lov (Chr. V.s N. L. 2—1) bestemt som et av vort kirkesamfunds bekjendelsesskrifter.

De til vor kirke hørende menighedslemmer pligter selvsagt at lyde de for kirken gjældende love og bestemmelser. De dertil hørende forældre pligter saaledes at la sine barn døpe i

*) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.

[1]) Overenskomsten om tillægget, som er indtat i »Overenskomster« nr. 1 (s. 2), er for Norges vedkommende approbert ved kongelig resolution av 15 december 1916.

kirken og at la dem opdrage i den evangelisk lutherske religion (se grundlovens § 2 og departementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 27 juni 1904). Dette paahviler de vedkommende som en kirkelig pligt, som, om fornødent, vilde kunne fremtvinges opfyldt ad rettens vei. Departementet er imidlertid i den senere tid kommet til den opfatning, at disse pligter ikke bør søkes opfyldt ved ydre tvangsmidler, men alene ved aandelig paavirkning (se bl. a. nævnte skrivelse av 1904, sidste avsnit). Man vil saaledes ikke længer tilraade den fremgangsmaate, som man har git anvisning paa i sine i Lovtidenden indtagne skrivelser av 31 december 1888 og 5 december 1900, nemlig at presten efter samtale med den, som har latt sig gjendøpe, gir denne valget mellem enten at tilbakekalde sin vildfarelse eller ogsaa frivillig melde sig ut eller av presten bli utskrevet av statskirken. Uagtet departementet finder det ønskelig, at vedkommende i nævnte tilfælde selv tar den eneste rigtige konsekvens av sin gjendaab og melder sig ut av kirken, finder man som nævnt ikke længer at kunne tilraade, at der fra det offentliges side anvendes nogen direkte eller indirekte tvangsforholdsregel mot ham. 22 novbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av frk. Constance Bjørnsen ved testamente av 1 juli 1915 oprettede »Gottwaldt Bjørnsen og hustru Fredrikke, født Glads legat« til bedste for forældreløse sykelige, ugifte og trængende døtre efter departemensfunktionærer samt paa de under 7 september 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 23 novbr.

Rundskrivelse fra Handelsdepartementet til amtmændene: 23 novbr.

Kristiania og Bergens handels- og børskomiteer har ved forskjellige leiligheter henledet departementets opmerksomhet paa, at der i enkelte av landets firmaregistre er optat firmaer, hvis firmanavn indeholder betegnelsen »børs«.

Komiteerne har anført, at det maa ansees for misbruk av børsnavnet, at dette benyttes i private selskapers firmanavn, og har anmodet departementet om at sørge for, at saadanne firmaer utslettes av handelsregistret eller — saafremt de ikke allerede er indført i registret — negtes optagelse i dette.

Departementet skal i denne anledning uttale, at det er enig med de nævnte komiteer i, at det maa ansees som misbruk av børsnavnet, at dette benyttes i private selskapers firmanavn. Det maa derhos antages, at en optagelse i firmaregistret av saadanne firmaer er i strid med firmalovens § 10.

Naar der i et firmanavn benyttes uttrykket »børs«, indeholder nemlig firmaet en angivelse av et foretagende, som ikke staar i forbindelse med forretningen, idet en børs er en i hen-

23 novbr. hold til lov oprettet offentlig institution, hvis formaal er at være samlingsplads for de handlende, hvor disse kan avtale og avgjøre med hinanden alt, hvad der angaar handelen etc. (se lov om oprettelse av en børs i Kristiania av 8 september 1818 § 1), mens en børs som saadan aldrig avslutter nogen forretning.

Departementet skal derfor anmode hr. amtmanden om at henstille til firmaregisterførerne i Deres distrikt at paase, at der ikke optages i firmaregistret firmaer som de her omhandlede.

Saafremt et firma, der benytter uttrykker »børs« i sit navn, allerede maatte være indført i firmaregistret, skal man be henstillet til registerføreren at opta forhandlinger med firmaet om at tilbakekalde firmaanmeldelsen og i tilfælde indsende ny saadan.

Om resultatet av vedkommende forhandlinger imøteser departementet meddelelse.

Det er departementets hensigt, i tilfælde, ved saksanlæg at bevirke de ulovlig registrerte firmaer slettet av handelsregistret.

24 novbr. **Provisorisk anordning** *) angaaende anmeldelse av reisende med skib.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Naar det av hensyn til rikets sikkerhet antages paakrævet, kan Justisdepartementet bestemme, at skibsføreren paa skib, som kommer fra utlandet, eller som avgaar til utlandet, skal avgi skriftlige opgaver med oplysninger om de reisende, skibet medfører. Forsaavidt utenlandske reisende angaar, kan anmeldelsespligt ogsaa paalægges skibsføreren paa skib i de indenlandske ruter, som av Justisdepartementet bestemmes.

Justisdepartementet bestemmer, til hvilken myndighet opgaverne skal avgives, og fastsætter skema for dem.

§ 2. Den, som undlater overensstemmende med de efter § 1 utfærdigede forskrifter at avgi opgave over nogen, som pligtes anmeldt, straffes med bøter.

Paa samme maate straffes den, som bevirker eller medvirker til, at der for hans vedkommende ikke blir avgit nogen opgave, eller til at oplysningene i noget punkt blir ufuldstændige eller urigtige.

§ 3. Denne anordning træder i kraft straks.

24 novbr. **Provisorisk anordning** *) om de private bedrifters pligt til at meddele oplysninger til bruk for industriens mobilisering.

---

*) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes: 24 novbr.

§ 1. Enhver, som er indehaver av eller medlem av styret for en privat bedrift, er forpligtet til at meddele krigsforsyningskommissionen de oplysninger om bedriften (dens art, størrelse, indretning, utstyr, beholdninger, produktion og personale m. v.), som kommissionens centralstyre eller de lokale krigsforsyningskommissioner forlanger til forberedelse av planer for utnyttelse i militære øiemed av private bedrifter og forraad i tilfælde av krig. I forlangendet fastsættes tillike den frist, inden hvilken oplysningene maa meddeles.

§ 2. Krigsforsyningskommissionens medlemmer og andre, som i stillings medfør faar kjendskap til de meddelte oplysninger, pligter at bevare taushet om dem.

§ 3. Denne anordning træder i kraft straks.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 24 novbr.

I. I medhold av lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915 § 18 fastsættes for cellulosefabrikkenes kokehus og fyrhus, sulfitfabrikkenes syrehus og lukkede massekummer, hvor massen lempes ved haandkraft, og sodahus i sulfatfabrikker nedenstaaende skjærpende bestemmelser:
   1. Anskaffelse av vask og garderoberum og fastsættelse av renholdsregler.
   2. 8 timers skift, dog for cellulosefabrikkenes fyrhus bare, forsaavidt der anvendes haandfyring eller fyres i søndagsdøgnet.
   3. Forbud mot anvendelse av barn og unge arbeidere.
   4. Særskilt spiserum.

II. De under post I nævnte skjærpende bestemmelser sættes i kraft saaledes:
   Nr. 1 og nr. 4 1 juni 1917,
   nr. 2 1 mars 1917 og
   nr. 3 1 januar 1917.

III. Fristen for ikrafttrædelsen av den i post I nr. 2 nævnte skjærpende bestemmelse kan av Departementet for Sociale Saker paa andragende forlænges.

IV. Overtrædelse av de i post I nævnte skjærpende bestemmelser straffes med bøter, jfr. straffelovens § 339,2.

Kongelig resolution**), hvorved den av Flubergs herreds- 24 novbr.
styre i møte 23 oktober 1916 fastsatte vedtægt om lukning av utsalgssteder i Flubergs herred, Kristians

*) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.
**) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

24 novbr. amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring.

24 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved grænsen for den avgift, som blir at ilægge almindelige rettigheter til skjænkning av øl, vin, frugtvin og mjød i ladestedet Sandnes, fastsættes i medhold av § 28 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin m. v. og i overensstemmelse med den av bystyret i møte den 12 oktober 1916 fattede beslutning til kr. 5000,00.

24 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov av 31 juli 1912 til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke og i overensstemmelse med Ørstens herredsstyres beslutning i møte den 26 april 1916 bestemmes, at bevertning med mat eller drikke inden Ørstens herred, Romsdals amt, fra 1 januar 1917 det hele aar skal være gjenstand for bevilling.

24 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 1 i lov av 14 juli 1916 om midlertidig forlængelse av den i artikel 4 i Pariserkonventionen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte prioritetsfrist for patentkrav bestemmes:

Den i henhold til artikel 4 i Pariserkonventionen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte frist av 12 maaneder for opnaaelse av den i nævnte artikel omhandlede fortrinsret, som tilkommer borger eller undersaat av nogen unionsstat for indgivelse av krav paa patent, forlænges, forsaavidt fristen ikke var utløpet den 29 juli 1914, yderligere til og med 30 juni 1917.

24 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov av 18 juni 1915 om midlertidig forlængelse av den i lovene om patenter av 16 juni 1885 og 2 juli 1910, henholdsvis § 6 og § 14, omhandlede tillægsfrist for betaling av aarsavgift for patenter bestemmes:

Den i § 6, tredje led, i lov om patenter av 16 juni 1885 og i § 14, andet led, i lov om patenter av 2 juli 1910 omhandlede tillægsfrist av 3 maaneder for betaling av aarsavgift for patenter forlænges for de patenter, for hvilke aarsavgiften forfalder i tiden fra og med 1 april 1916 til og med 31 december 1916, til 9 maaneder, og for de patenter, for hvilke aarsavgiften forfalder i tiden fra og med 1 januar 1917 til og med 29 juni 1917, til 30 september 1917.

**) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.

Kongelig resolution*), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Trysils herred, Hedemarkens amt, til 25 ha., og kongelig resolution av 19 november 1913, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves. 24 novbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution**), hvorved i medhold av lov av 12 juli 1848 om behandlingen av det saakaldte krabastømmer og bundtømmer meddeles approbation paa den av styret for Randsfjordens fællesfløtningsforening vedtagne beslutning om ændret lydelse av § 3 og § 5 i det ved kongelig resolution av 14 juni 1913 approberte reglement for behandling av krabas- og bundtømmer i vasdraget. 24 novbr.

Kongelig resolution*), hvorved istedenfor den ved kongelig resolution av 11 april 1913 utfærdigede bestemmelse angaaende motorvognkjøring paa hovedveien Sogndal—Egersund, Stavanger amt, fastsættes i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, andet led, følgende som gjældende indtil videre: 24 novbr.

Motorvognkjøring paa hovedveien Sogndal—Egersund skal indtil videre være forbudt, undtagen forsaavidt kjøringen foregaar i fast rute efter erhvervet bevilling av vedkommende myndighet.

Kongelig resolution*), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, § 1 i lov av 17 juni 1869 samt §§ 65 og 66 i lov om brandvæsenet av 15 august 1908 bestemmes, at den almindelige bygningslovgivning overensstemmende med Søndre Vaagsø herredsstyres beslutning i møte den 30 september 1916 skal være gjældende for gaardene: g.nr. 113 Sætrenes, — 114 Skram Øvre, — 115 Skram Nedre, — 116 Midtgaard og — 117 Gotteberg, Skramsbygden, Søndre Vaagsø herred, og at strøket overgaar til egen kommune i bygningsvæsenets anliggender. 24 novbr.

Grænserne for den ved kongelig resolution av 18 august 1916 oprettede brandkommune paa ovennævnte sted utvides, saaledes at de falder sammen med grænserne for stedets bygningskommune.

*) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.
**) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor §§ 3 og 5 i den ændrede lydelse m. v. er indtat.

24 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 meddeles stadfæstelse paa Sundalens herredsstyres beslutning i møte den 9 september 1916 angaaende indførelse av murtvang for bebyggelsen paa Sundalsøren paa strækningen mellem den paa et fremlagt kart optrukne blaa linje og fabrikstrøket.

24 novbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til § 41 i lov om havne- og ringevæsenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der skal oprettes et havnestyre for den del av Bærums sjøterritorium, som ligger indenfor en ret linje fra Kreierskjæret ved Nesøen over Kjeholmen til Langodden paa fastlandet. Til havneomraadet henregnes Sandvikselven indtil Løkke bro.

24 novbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til § 61 i lov om vasdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 meddeles stadfæstelse som gjældende indtil videre paa et utkast til regler for seilasen paa Bægna og Aadalselven.

24 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

I. Den i henhold til lov nr. 5 av 21 juli 1894 ved Stortingets beslutning av 27, 28 og 29 juli 1897, tilfølgetat ved kongelig resolution av 6 november s. a., vedtagne omordning av det civile embedsverk blir fra 20 april 1917 at gjennemføre i Romsdals amt med de ændringer, som følger av Stortingets beslutninger av 6 mai 1916 angaaende Justisdepartementets civile budget for budgetterminen 1916—1917 og av 28 juni 1916 om bevilgning av revidert kontorholdsgodtgjørelse m. v. for embeder hørende under Justisdepartementet, og iøvrig med de modifikationer med hensyn til tidspunktet for de nuværende tjenestemænds fratræden og de nye tjenestemænds overtagelse av sine stillinger, som er nærmere omhandlet i Justisdepartementets indstilling.

II. I anledning av nævnte omordning og i henhold til Stortingets beslutninger av 6 mai 1916 angaaende Justisdepartementets civile budget for 1916—1917 og av 28 juni 1916 om bevilgning av revidert kontorholdsgodtgjørelse m. v. for embeder hørende under Justisdepartementet bestemmes:

1) Molde byfogedembede ophæves fra 20 april 1917.
2) fra 20 april 1917 oprettes et Romsdal og Nordmør politimesterembede, omfattende Molde kjøp-

*) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.
**) Bekjendtgj. 25 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor reglerne er indtat.

stad og Romsdal og Nordmør fogderier med gage og kontorholdsgodtgjørelse av statskassen kr. 4000,00 og kr. 2400,00, og forøvrig paa de nedenfor under III nærmere omhandlede betingelser. 24 novbr.

3) Eksekutionsforretningene i Molde og politiopsynet i Molde under Romsdal og Nordmør politimesters fraværer paa reiser henlægges fra 20 april 1917 til lensmanden i Bolsø.

4) Fra 20 april 1917 henlægges Søndmør fogderi til politimesteren i Aalesund, hvis gage forhøies til kr. 4200,00, hvorav Aalesunds kommune utreder kr. 1400,00, og som tillægges en kontorholdsgodtgjørelse av kr. 1200,00 paa de nedenfor under III nærmere omhandlede betingelser.

5) Fra 1 april 1917 oprettes et nyt politifuldmægtigembede ved Aalesunds politimesterembede med gage av statskassen kr. 2400,00 og 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter 3 og 6 aars tjenestetid og forøvrig paa de nedenfor under III omhandlede betingelser.

III. De ovenfor under II, 2, 4 og 5, omhandlede politimestre i Romsdal og Nordmør samt Aalesund og politifuldmægtig ved Aalesunds politimesterembede tilpligtes at finde sig i de forandringer ved Pensionsvæsenets ordning, som statsmagtene maatte bestemme. Av den for disse embeder regulerte løn avsættes foreløbig, saafremt vedkommende ikke paa anden maate har sikret sig pension, 6 pct. til indskud i en sparebank for senere at overføres til en pensionskasse. Avsætningen sker, efterhvert som lønnen hæves.

Kongelig resolution, hvorved bestemmes, at maanedsting for Gransherreds tinglag i Øvre Telemarkens østfjeldske sorenskriveri fra og med 1917 blir at avholde foruten i februar og juni ogsaa i september maaned efter amtmandens nærmere bestemmelse med hensyn til tid og sted for tingets avholdelse. 24 novbr.

Amtmanden i Bratsbergs amt bemyndiges til at træffe nærmere bestemmelse om tid og dagantal for sak- og maanedstingene inden Øvre Telemarkens østfjeldske sorenskriveri ogsaa for de tings vedkommende, for hvilke saadan bemyndigelse ikke tidligere er ham meddelt.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. de av Grimstads Øl- og Vinsamlag i generalforsamling den 26 april 1916 vedtagne og av Grimstads bystyre i møter den 28 juni og 18 september 1916 godkjendte vedtægter stadfæstes i 24 novbr.

24 novbr. medhold av §§ 23 og 35 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin m. v. som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1919.

24 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved bestemmes:

1. At der nedsættes et krigsforsikringsraad, hvis opgave skal være at drøfte spørsmaal vedrørende krigsforsikring av norske skibe og av varer, fragt og lignende, navnlig med formaal at søke opnaadd lettelse i forsikringsutgiftene og formindskelse av risikoen.
2. Raadet bestaar av to repræsentanter for hver av efternævnte institutioner, selskaper og foreninger og valgt av disse:
   Krigsforsikringen,
   A/S Norsk Varekrigsforsikring,
   Sjøassurandørernes Centralforening i Kristiania,
   Norges Rederforbund,
   Det Norske Veritas,
   og De norske eksportnæringers landsforbund.
   Derhos kan Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri og Forsvarsdepartementet hver opnævne et medlem. Blandt de valgte medlemmer opnævner Kongen raadets formand.
3. Formanden sammenkalder raadet til møte, naar han finder saadant paakrævet, eller naar skriftlig begjæring derom fremkommer fra det halve antal av raadets medlemmer. Raadet fastsætter selv sin forretningsorden.

24 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 30 juli 1916 vedtagne forandring i § 3, første led, andet punkt, i de for Ulviks Brandforsikringsselskap ved kongelig resolution av 8 april 1910 approberte love.

24 novbr. **Kongelig resolution**, hvorved den ved kongelig resolution av 25 august 1914 trufne bestemmelse om fritagelse for ekstrapræmie av de i Enkekassen indtil 15 august 1914 tegnede frivillige forsikringer under deltagelse med den norske hær og flaate i krig gjøres gjældende for et yderligere tidsrum av 2 aar fra 25 august 1916 at regne (jfr. lov av 8 april 1899 § 5, sidste led).

25 novbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Socialdepartementet — paa den av enkefru Anna Collett Børs ved testamente av 23 april 1914 oprettede stiftelse »Fru Collett Børs's gamlehjem for tjenestepiker« i Kristiania samt paa de under 29 september 1916 utfærdigede statutter for nævnte stiftelse.

25 novbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til overlodsen i det vestenfjeldske distrikt, hvori uttales, at dersom en

kystlods ikke har indsendt fornøden attest om at ha utført lodsning i de sidste 5 aar paa hele den kyststrækning, hans certifikat gjælder, og ikke paa forlangende fremlægger fornyet vidnesbyrd om farvandskjendskap (kystlodsloven av 15 august 1911 § 5), bør de farvand, for hvilke der mangler attest, strykes i hans certifikat. Fremlægger han senere tilfredsstillende vidnesbyrd, blir vedkommende farvand atter at paaføre certifikatet. 25 novbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 29 novbr.

I rundskrivelse av 1 december 1915 (indtat i Norsk Lovtidende, 2den avdeling) henledet departementet opmerksomheten paa den nye lov om sykeforsikring av 6 august 1915, som fra 3 januar 1916 har avløst den ældre lov om samme emne av 18 september 1909 med tillægslov av 1 april 1911, idet man bl. a. meddelte, at de ved embedskontorer under dette departement hørende statslønnede betjenter paa grund av de nye forskrifter vilde bli indskudspligtige i vedkommende kredssykekasse, forsaavidt deres samlede aarlige indtægt ikke overskrider henholdsvis kr. 1 600,00 og kr. 1 800,00. Samtidig gav departementet nærmere forskrifter med hensyn til utbetaling av præmien til vedkommende kredssykekasse m. v.

Efterat der nu med hensyn til departementernes tjenestemænd er truffet bestemmelse om, at den paa disse faldende andel ($^6/_{10}$ dele) av kredssykekassepræmien blir at utrede av det offentlige uten avkortning i lønnen sammen med den paa staten som arbeidsgiver faldende $^1/_{10}$ del, har departementet bestemt, at den samme regel fra 1 juli 1916 ogsaa skal bringes til anvendelse overfor de statslønnede betjenter.

I henhold hertil vil der ikke i de statslønnede betjenters lønninger bli at indeholde nogen kredssykekassepræmie, og de præmieandele, som siden 1 juli d. a. allerede maatte være indeholdt i lønningene, vil bli at utbetale betjentene. De saaledes utbetalte beløp vil ved utgangen av indeværende halvaar bli vedkommende oppebørselsbetjent refundert paa samme maate som de paa staten faldende præmieandele ved kvitteringenes indsendelse hertil, jfr. nævnte rundskrivelse av 1 december 1915.

Med foranstaaende bedes vedkommende oppebørselsbetjenter og samtlige statslønnede betjenter inden hr. amtmandens distrikt gjort bekjendt.

Skrivelse fra Socialdepartementet til magistraten i Kristiania i anledning av en forespørsel fra formanden i Kristiania husleienævnder om, hvorvidt den provisoriske anordning av 26 august 1916 om forbud mot opsigelse av leieboere ogsaa gjælder opsigelse av forretningslokaler, og, i bekræftende 29 novbr.

29 novbr. fald, om den finder anvendelse paa opsigelse, som er foretat før bystyrets beslutning om at utvide husleiereguleringen til at omfatte ogsaa andre rum end beboelsesrum.

Departementet uttaler, at den provisoriske anordning, efter hvad der fremgaar av departementets til grund for anordningen liggende foredrag, er ment som en videre utbygning av § 4 i lov om regulering av husleie av 10 mai 1916 og som denne er forutsat at skulle finde anvendelse i samme utstrækning, som husleieforholdene iøvrig ved kommunestyrets beslutning blir undergit regulering efter lovens § 1. Departementet er derfor enig med Kristiania husleienævnders formand i, at anordningen av 26 august 1916 efter bystyrets beslutning omfatter ogsaa forretningslokaler.

Med hensyn til tidspunktet for opsigelsesforbudets ikrafttræden er departementet likeledes enig med nævndenes formand i, at opsigelse, som er foretat før bystyrets beslutning om at utvide husleiereguleringen til at omfatte ogsaa forretningslokaler, er retsgyldig uten husleienævndens samtykke.

Spørsmaalene hører iøvrig under domstolenes avgjørelse.

30 novbr. **Instruks** for stadsfysikus i Aalesund, utfærdiget av Socialdepartementet 30 november 1916.

§ 1. Stadsfysikus fører indseende med byens sundhets- og sykepleie. Han skal ha sin opmerksomhet henvendt paa alt, som kan tjene til fremme av byens medicinal- og sundhetsvæsen, og skal træffe eller bringe i forslag de foranstaltninger, som i den henseende paakræves — derunder ogsaa indbefattet foranstaltninger mot epidemiske og smitsomme sygdommes utbredelse.

Han fører endvidere indseende med, at de sundhetspleien og medicinalvæsenet vedkommende love og bestemmelser overholdes, og har i tilfælde av misligheter at træffe eller foranledige truffet de i ethvert tilfælde fornødne foranstaltninger.

§ 2. Han er de i kommunens tjeneste ansatte lægers, tandlægers og jordmødres nærmeste foresatte og har at paase, at de utfører de forretninger, som paahviler dem. Han fører likeledes tilsyn med byens øvrige lægers, tandlægers, jordmødres og øvrige medicinalpersonales utøvelse av deres kald.

§ 3. Han er forpligtet til mot særskilt godtgjørelse at fungere som fast retsmedicinsk sakkyndig ved strafferetslige undersøkelser, forsaavidt disse ikke er av psykiatrisk eller medicinsk-kemisk natur, og har forøvrig at bistaa øvrigheten med avgivelse av skjøn og betænkninger, hvortil lægevidenskabelig sakkundskap er fornøden.

§ 4. Som ordfører i byens helseraad har han at lede dettes forhandlinger og at utføre de forretninger, som enten ved lov eller ved bestemmelser, truffet i henhold til lov, til enhver tid er helseraadets ordfører paalagt.

§ 5. Hver maaned indsender han til medicinaldirektøren 30 novbr. indberetning om epidemiske og smitsomme sygdomme. Ved utbrud av særlig truende art bør medicinaldirektøren underrettes telegrafisk.

Ved begyndelsen av hvert aar utarbeider han paa grundlag av de fra byens læger, tandlæger og jordmødre indkomne befalte aarlige medicinalberetninger og sine egne erfaringer en hovedberetning om sundhetstilstanden og medicinalforholdene i byen i det forløpne aar, hvilke han med de nævnte beretninger og øvrige bilag gjennem amtmanden indsender til medicinaldirektøren.

§ 6. Han har mot særskilt godtgjørelse at avgi de i lov om behandling av lik av 4 juni 1898 omhandlede erklæringer.

§ 7. Han utfører lægetilsynet ved byens fængsler. Forøvrig maa han ikke uten særskilt tilladelse fra det departement, hvorunder det Civile Medicinalvæsen hører, overta fast lægestilling ved noget sykehus eller anden offentlig indretning eller stiftelse.

§ 8. Han fører kontrol med byens sykehus, i hvis styre han er pligtig til at indtræde som medlem, forsaavidt det maatte forlanges, samt med byens offentlige indretninger og stiftelser. Han fører overtilsyn med fattigsykepleien og har at bistaa fattigstyret med betænkninger om alt, som staar i forbindelse med fattigsykepleien, naar han dertil opfordres eller selv dertil finder sig foranlediget. Forsaavidt vedkommende kommunale myndighet forlanger det, har han at føre tilsyn med byens fattige sykes indlæggelse paa og utskrivning fra sykehus.

Han skal endvidere føre tilsyn med de i byen værende fattige sindssyke og yder den til enhver tid bestemte bistand ved anbringelse av saadanne syke i forpleining, likesom han skal anstille de undersøkelser og føre det tilsyn, som efter omstændighetene ansees fornødent med hensyn til andre sindssyke, som holdes under bevogtning hos sin familie eller fremmede. Videre skal han føre tilsyn med abnorme og utsatte barn og avgi de om dem fornødne erklæringer.

§ 9. Han fører tilsyn med de hygieniske forhold i byens skoler samt har at undersøke og avgi erklæring om elever ved byens folkeskoler, naar dette maatte forlanges, og i det hele fungere som skolelæge ved byens offentlige skoler.

Som skolelæge ved byens folkeskoler har han saaledes:

a. At være vedkommende kommunale myndigheters raadgiver i alt, hvad der vedrører skolens — skolebygningenes, skolemateriellets, lærerpersonalets og skolebarnenes — sundhet, forsaavidt denne kan tænkes at avhænge av forhold inden skolen eller øve indflydelse paa skolens gjerning.

30 novbr.

b. Han har, naar det forlanges, at bistaa med gjennemgaaelse av skolens samtlige lokaler og forøvrig efter eget initiativ til ubestemte tider at paase, at fornødent renhold i skolens rum, priveter, gaardspladser o. s. v. iagttages, samt at der forøvrig ikke forefindes noget, der kan skade skolens sundhetspleie, og at der er tat bedst mulig hensyn til barnene ved deres anbringelse i klasserne, og har herom at gjøre forestilling til inspektøren.

c Hvor et sykt eller lidende barn findes saaledes stillet, at skolen finder sig forpligtet til at optræde til dets forsorg, skal han bistaa inspektøren saavel med anvisning paa som med henvisning til de instanser, hvis medvirken utfordres, forat barnet kan komme under kur og pleie.

d. Han bør av og til være tilstede ved gymnastik-, skrive- og tegneundervisningen, ved undervisningen i sløid eller anden haandgjerning, samt ved guttenes badning paa skolen for paa grundlag av den derved erhvervede kundskap at gi de vink, som han maatte finde nødvendig.

e. Han har, naar det er ham mulig, at yde den paakrævede første lægehjælp ved pludselige sygdomstilfælde, der maatte indtræffe paa skolen.

f. Han har at avgi de attester, uttalelser eller erklæringer, som vedkommende kommunale myndigheter maatte kræve med hensyn til sundhetstilstanden ved skolen.

g. Skolelægen har paa anmodning av skolestyret eller inspektøren at foreta en speciel undersøkelse av enkelte barns sundhetstilstand, naar det gjælder:

1. fritagelse for skoleundervisningen (i sin helhet eller enkelte fag);
2. tvil om hvorvidt skoleforsømmelse er begrundet i sygdom;
3. konstatering av saadanne aandelige eller legemlige svakheter hos elevene, der kunde betinge utelukkelse fra skolen og eventuelt anbringelse i andre dertil skikkede anstalter;
4. skjøn angaaende stedfundne avstraffelser.

§ 10. Han fører tilsyn med vakcinationen i byen og har efter begjæring fra medicinaldirektøren mot derfor fastsat godtgjørelse selv at utføre vakcination og revakcination og ellers at besørge dette utført av en anden læge eller av en av medicinaldirektøren autorisert vakcinatør.

§ 11. Han har at føre kontrol med apotekervæsenet og hvert efteraar, samt ellers saa ofte han finder det fornødent eller det av departementet eller medicinaldirektøren forlanges, at foreta visitation av byens apotek.

§ 12. Han har at avgi de uttalelser og erklæringer, som

i stillingens medfør maatte avfordres ham av amtslægen, amt- 30 novbr.
manden, medicinaldirektøren eller departementet samt av byens magistrat og formandskap.

§ 13. Han har at holde kontor, hvor han er forpligtet til daglig at være tilstede til saadan tid, som bestemmes av helseraadet — med medicinaldirektørens approbation, om stadsfysikus saa maatte ønske.

§ 14. Han fører kopibok og journal over alle indkomne og utfærdigede skrivelser, som med de deri akterte dokumenter forblir ved embedets arkiv, samt forøvrig de protokoller, som maatte bli stadsfysici eller helseraadsordførere paalagt at føre.

§ 15. Han har at finde sig i de ændringer i og tillæg til denne instruks, som maatte bli bestemt, og har iøvrig at rette sig efter de love, anordninger og forskrifter, som for hans embede er eller maatte bli git.

§ 16. Hvor det motsatte ikke er bestemt, pligter han at utføre de i instruksen omhandlede hverv uten særskilt godtgjørelse.

Provisorisk anordning*) angaaende tvungen av- 1 decbr.
staaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Sarpsborg.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Bestemmelserne i lov av 15 april 1916 om ekspropriation av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Bergen og i provisorisk anordning av 23 september 1916 angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen utvides til ogsaa at gjælde i Sarpsborgs kommune.

§ 2. Denne anordning træder i kraft straks.

Kongelig resolution**), hvorved den av Størens herreds- 1 decbr.
styre i møte 11 november d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Størens herred, Søndre Trondhjems amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution*), hvorved bestemmes: 1 decbr.

1. Kongelig resolution av 26 mars 1915 om trækning av fiskeredskaper paa søn- og helligdage inden Kinns opsynsdistrikt ophæves.
2. I medhold av § 9 i lov om torskefiskerierne i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter av 28 juni 1913 bestemmes som gjældende indtil videre:

*) Bekjendtgj. 2 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 70.
**) Bekjendtgj. 2 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 70, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

1 decbr. A. Paabudet i lovens § 9, første punktum, om at alle fiskeredskaper skal være optat av sjøen inden midnat før søn- og helligdage, skal ikke være gjældende inden Kinns opsynsdistrikt, Nordre Bergenhus amt.

B. Det skal inden samme opsynsdistrikt være tillatt efter kl. 3 eftm. langfredag og 2den paaskedag at trække fiskeredskaper, naar veiret har været til hinder for disses optagelse sidst forutgaaende virkedag.

1 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa en av Trondhjems bystyre under 14 september 1916 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Trondhjems Bymark paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan straks dræpes av den eller dem, som magistrat og formandskap opnævner med saadan myndighet.

1 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 2, 3dje og 4de led, i lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (med tillægslove) meddeles approbation paa Tinn herredsstyres beslutning av 25 januar 1916 om indførelse av kommunal kjøtkontrol i Tinns landkommune paa betingelse av, at kjøtkontrolstationen til enhver tid skal være godkjendt av departementet, og at ansættelsen av kjøtkontrolør likeledes skal godkjendes av departementet.
2. I henhold til samme lovs § 5, 3dje led, meddeles approbation paa de av Tinns herredsstyre i møte den 25 januar 1916 fastsatte avgifter for undersøkelse og stempling av kjøt utenfor kontrolstationen og tider, til hvilke kontrol utenfor stationen skal kunne finde sted.

1 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved i henhold til lov om kommunale slagtehus, kjøtkontrol m. v. av 27 juni 1892 (kfr. love av 27 juli 1895, 6 august 1897, 25 juli 1910 og 14 juli 1914) dens § 2, 2det avsnit, bestemmes, at kjøt av dyr, der slagtes i de dele av Kongsberg by, som ligger utenfor den ved kongelig resolution av 19 november 1904 fastsatte murtvangsgrænse, indtil videre fritages for undersøkelse av kommunal kjøtkontrol, naar kjøttet ifølge erklæring, avgit av den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes av denne og hans husstand.

1 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved der bl. a. tillates opført et nyt kapel paa Græsvik i Onsø prestegjeld under

*) Bekjendtgj. 2 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 70.

Vestre Borgesyssels provsti i Kristiania stift paa det ifjor nedbrændte kapels tomt efter en fremlagt plan med de av statens bygningsinspektør foreslaatte ændringer i denne. Derhos bemyndiges Kristiania stiftsdirektion til at samtykke i mindre væsentlige ændringer i byggeplanen, om saadanne under arbeidets gang maatte vise sig ønskelige eller nødvendige. 1 decbr.

Kongelig resolution, hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles livsforsikringsselskapet »Idun« tilladelse til at la de av selskapets repræsentantskap den 19 september 1916 vedtagne nye »Bestemmelser om krigsforsikring« i livsforsikringsselskapet »Idun« træde istedenfor dem, som blev stadfæstet ved kongelig resolution av 7 juli 1916. 1 decbr.

Kongelig resolution, hvorved i henhold til lov om fattigvæsenet av 19 mai 1900 §§ 29 og 31 bestemmes, at opsamlingen til det i kongelig resolution av 22 mai 1909 omhandlede sikkerhetsfond ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne herred, Hedemarkens amt, skal fortsættes overensstemmende med reglerne i fondets plan, indtil fondet har naadd en størrelse av kr. 25 000,00. 1 decbr.

Kongelig resolution, hvorved der meddeles approbation paa den i generalforsamling den 18 april 1916 vedtagne forandring i § 12 i de ved den norske regjerings resolution av 23 december 1912 (jfr. kongelige resolutioner av 23 mai 1913 og 10 september 1915) approberte vedtægter for Akershus gjensidige Brandassuranse-forening (husavdelingen). 1 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av enkefru Ellen Persen ved gavebrev av 16 august 1911 oprettede »P. O. Persen og Ellen Persens legat for hotelfolk« samt paa de under 26 september 1915 utfærdigede statutter for dette legat. 1 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av kjøbmand Olaf Braae ved testamente av 25 november 1894 oprettede legat for folkelig oplysning paa Tolgen samt paa de under 11 februar og 22 september 1916 utfærdigede regler for dette legat. 2 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av bankdirektør Mathias Hansen ved gavebrev av 9 september 1916 til minde om hans avdøde hustru oprettede »Fru Benny Marie Hansens legat« til fordel for trængende ældre damer, hjemmehørende i Kristiansand samt paa de under 18 oktober 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 2 decbr.

2 decbr. **Stadfæstelse** — meddelt av Socialdepartementet — paa det av frk. Karen Johanne Helene Meyer ved testamente av 19 januar 1909 oprettede Samuel B. Meyer og hustrus legat for enslige værdige trængende damer av den dannede klasse i Bergen og nærmeste omegn samt paa de under 21 september 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

2 decbr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en stadsfysikus, som hadde forespurt, om der var anledning til at la sundhetsbetjenten være helseraadet behjælpelig med tilsynet efter tuberkulosens § 5 (l. 8 mai 1900).

Medicinaldirektøren henholdt sig til en uttalelse av overlægen for tuberkulosen, hvorefter helseraadets ordfører paa steder, hvor helseraadet ikke har »antat en anden læge« til at foreta det hygieniske tilsyn med anmeldte tuberkuløse patienter, ved selvsyn maa erhverve sig kjendskap til de forhold, under hvilke disse patienter lever. Dette hindrer imidlertid ikke, at inspektionen indimellem kan foretages ogsaa av en sundhetsbetjent, som bemyndiges hertil, en ordning, som ikke er usedvanlig. Inspektionen maa selvfølgelig foregaa i nøie overensstemmelse med givne regler og altid være human og diskret. Ansvaret herfor paahviler helseraadets ordfører. Ordlyden i. tuberkuloselovens § 5 antages saaledes ikke at være til hinder for, at helseraadets ordfører ved disse som ved andre inspektioner, som paahviler ham, i den utstrækning som forholdene tilsiger, under eget ansvar kan benytte den assistanse, som maatte staa til hans raadighet.

4 decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til et skolestyre i anledning av forespørsel fra en lærer ved en kommunal middelskole:

1) Om han har ret til at benytte landsmaalet som undervisningsmaal.

2) Om middelskolens elever kan benytte landsmaal i mundtlige fremstillinger, eller om det er læreren, som bestemmer det.

Departementet antar, at bestemmelsen i landsfolkeskolelovens § 73, 1 (efter loven av 13 august 1915) maa kunne passe i alle landets barneskoler, altsaa ogsaa i middelskolen. Bestemmelsen lyder saaledes: »Ved den mundtlige undervisning bruker elevene sit eget talesprog, og læreren skal saavidt mulig tillempe det for ham naturlige talesprog efter dette«.

Som følge av likestillingen av norsk og norsk-dansk som riksmaal har alle offentlige tjenestemænd adgang til at benytte begge sprog i sin embedsførsel. Denne adgang er altsaa ved folkeskoleloven begrænset for barneskolens vedkommende. I skoler for ældre staar læreren friere. Ved Universitetet, i lærerskolerne o. fl. benytter lærerne norsk ellen norsk-dansk efter eget valg.

Skrivelse*) fra Socialdepartementet til fiskeridirektøren, hvorefter opsynet ved Lofotfisket i aaret 1917 skal træde i kraft fra og med 18 januar. 4 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av tidligere elever av Kristiania Handelsgymnasium ved gavebrev av 28 september 1916 oprettede »Kristiania handelsgymnasiums jubilæumsfond« samt for statutter (udatert) for dette fond. 6 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av skibsreder Ingolf Hysing Olsen til minde om hans avdøde hustru ved gavebrev av 3 april 1916 oprettede »Fru Ingerid Hysing Olsens legat for søstre av Bergens kreds av Røde Kors« samt paa de under 18 oktober 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 6 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av kjøbmand E. A. Smith ved gavebrev av 11/24 januar 1912 oprettede »E. A. Smith og hustru Anna, født Røvigs legat« til Trondhjems handelsstands understøttelseskasse samt paa de under 20 oktober 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 6 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av frk. Fredrikke Bernhardine Jenssen ved testamente av 9 mai 1913 oprettede legat til Trondhjems handelsstands understøttelseskasse samt paa de under 20 oktober 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 6 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av konsul Anton Jenssen ved gavebrev av 29 juni 1916 oprettede »Konsul Anton Jenssen og hustru Emilie, født Bührings legat« til Trondhjems handelsstands understøttelseskasse samt paa de under 20 oktober 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 6 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av kjøbmand Gerhard Bernt Hansens arvinger ved gavebrev av 10 juli 1916 oprettede »Kjøbmand Gerhard Bernt Hansens legat« til Trondhjems handelsstands understøttelseskasse samt paa de under 20 oktober 1916 utfærdigede statutter for dette legat. 6 decbr.

Stadfæstelse — meddelt av Socialdepartementet — paa det av kjøbmand John L. Ysland ved testamente av 1 juni 1912 oprettede »Kjøbmand John L. Yslands legat for værdige trængende handelsmænd eller saadannes 6 decbr.

*) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.

6 decbr. enker av Trondhjems by« samt paa de under 20 oktober 1916 utfærdigede statutter for dette legat.

6 decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til amtmanden i Romsdals amt i anledning av spørsmaalet om, hvem der skal betale avgiften for en forpagtet lærerjord, læreren eller herredet.

Departementet uttaler, at da den gjældende skolelov ikke tilsteder, at der for bruken av lærerjord betinges nogen avgift, og desuten bestemmer, at den aarlige leiesum i tilfælde skal utredes av herredskassen, maa den aarlige avgift for bruken av lærerjorden utredes av herredskassen, ikke av vedkommende bruker.

6 decbr. **Skrivelse** fra Fængselsstyrelsen til riksadvokaten:

For i nogen grad at regulere de høie fangetal i flere kredsfængsler har styrelsen — som det vil være hr. riksadvokaten bekjendt — efterhaanden bestemt, at visse større hjælpefængsler kan ta imot fanger, som efter indsættelsesreglerne av 1 juni 1911 skulde sættes ind i kredsfængsel.

Man har nu maattet gaa videre paa denne vei og desuten maattet bestemme, at nogen smaafængsler skal ta fanger, som egentlig skulde til større hjælpefængsel.

Efter disse bestemmelser gjør nu indtil videre

a) følgende større hjælpefængsler tjeneste som kredsfængsler: Fredrikshald, Sarpsborg, Fredriksstad, Moss, Eidsberg, Kongsvinger, Gjøvik, Nes (Hallingdal), Horten, Tønsberg, Sem, Larvik, Kragerø, Arendal, Haugesund, Vossevangen, Vik, Aalesund, Kristianssund og Stenkjær;

b) følgende smaafængsler tjeneste som større hjælpefængsler: Porsgrund, Brevik, Stathelle, Langesund, Hornnes, Mandal, Flekkefjord og Lervik.

Med foranstaaende bedes vedkommende statsadvokater og politimestre gjort bekjendt.

7 decbr. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til amtmændene, hvori bl. a. uttales følgende:

I rundskrivelse nr. 14 vedkommende skattelovene av 1911 punkt 2, sidste passus, uttalte departementet, at adgangen for hustru til at forlange sig særskilt lignet med hjemmel av landsskattelovens § 16, byskattelovens § 11, antoges at være betinget av, at hendes særindtægt ikke laa under den laveste skatbare indtægtsgrænse, som maatte gjælde i vedkommende distrikt, og at manden, om hustruens indtægt ikke naadde denne grænse, maatte lignes underett for hendes særformue og særindtægt og sin egen formue og indtægt. Ved derefter i rundskrivelse nr. 15 s. 4 at gjenta denne uttalelse bemerket departementet bl. a. følgende:

»Hvad her er uttalt med hensyn til kommuneskatligningen,

antages ogsaa at maatte komme til anvendelse ved statsskatlig- 7 decbr.
ningen. Kun forsaavidt hustruen har en særindtægt av mindst kr. 1000,00, kan hun forlange sig særskilt lignet i statsskat. Har hustruen saa stor indtægt, at hun kan lignes særskilt for kommuneskattens vedkommende, men ikke i statsskat, maa hendes indtægt ved statsskatligningen tillægges mandens indtægt og lignes underett med denne«.

Efter ved forskjellige anledninger at ha hat disse spørsmaal under fornyet overveielse finder departementet ikke længer at burde fastholde denne lovforstaaelse. Forsaavidt kommuneskatligningen angaar, antar man, at en hustrus adgang til at begjære sig særskilt lignet med hjemmel av de nævnte lovbestemmelser maa staa hende aapen, selvom hendes indtægt ikke naar op i den for vedkommende distrikt gjældende laveste skatbare indtægtsgrænse. Og i overensstemmelse hermed finder departementet at burde tilbakekalde, hvad der paa det anførte sted i rundskrivelse nr. 15 er uttalt med hensyn til fremgangsmaaten ved statsskatligningen. Om en ved kommuneskatligningen særskilt lignet hustrus indtægt maatte være under kr. 1000,00, vil den saaledes herefter dog ikke være at tillægge mandens indtægt ved statsskatligningen av ham.

Kongelig resolution*), hvorved den av Notoddens by- 8 decbr.
styre i møter 24 februar, 1 september og 17 november d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Notodden stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre og trædende istedenfor den ved kongelig resolution av 12 september 1907 approberte vedtægt, — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolution**), hvorved den av Askøens herreds- 8 decbr.
styre i møte 28 oktober 1916 fattede beslutning om forandring i § 1 i lukningsvedtægten for Laksevaag sogn av Askøens herred, Søndre Bergenhus amt, approbert ved kongelige resolutioner av 27 april 1909 og 5 februar 1915, stadfæstes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, dog saaledes, at bestemmelsen føies som tillæg til 2det punktum i nævnte paragraf og forandres til at lyde saaledes:

»dog kan melkeutsalg, forsaavidt de ikke er forbundet med anden handel end handel med bakervarer, holde aapent fra kl. 8½ til kl. 10½ hver helligdags formiddag«.

---

*) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.

8 decbr. **Kongelig resolution** *), hvorved den av Singsaas herredsstyre i møte 11 november 1916 fastsatte vedtægt om lukning av utsalgssteder i Singsaas herred, Søndre Trondhjems amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med et par forandringer.

8 decbr. **Kongelig resolution** **), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdomme av 8 mai 1900 meddeles approbation paa den av Sarpsborgs bystyre i møte 18 september 1916 fattede beslutning om

1) Nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvæsenet inden byen.
2) Forskrifter om melkehandelen, — dog med en enkelt forandring.
3) Forskrift om anmeldelsespligt ved tuberkuløse sykes flytning.

8 decbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2det punktum, meddeles approbation paa de av Vangs herredestyre i Kristians amt, Vartdalstrandens og Frei herredsstyrer i Romsdals amt, Malviks og Singsaas herredsstyrer i Søndre Trondhjems amt samt Moskenes herredsstyre i Nordlands amt, henholdsvis under 14 november, 14 og 18 oktober, 4, 11 og 16 november 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

8 decbr. **Kongelig resolution** †), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Lunner herred, Kristians amt, i møte den 22 juli 1916 besluttede skogvedtægter for herredet.

8 decbr. **Kongelig resolution** ***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v.

---

*) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.
**) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor sundhetsforskriftene m. v. er indtat.
***) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.
†) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor skogvedtægtene er indtat.

av 8 august 1908 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Ramnes herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møte den 29 september 1916 fattede beslutning om forandring av § 1 i de for herredet ved kongelig resolution av 16 juni 1911 approberte skogvedtægter, hvorefter denne skal lyde: 8 decbr.

»Inden Ramnes herred maa ikke hugges til salg eller industriel produktion bartrær, som 5 meter fra middels bakke holder mindre tvermaal utenpaa barken end 16 cm.«.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Krødsherreds herred, Buskeruds amt, i møte den 13 september 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med nogen forandringer. 8 decbr.

Kongelig resolution*), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Nissedals herred, Bratsbergs amt, i møter den 17 juli og 30 august 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring. 8 decbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Brandvals herred, Hedemarkens amt, i møte den 25 september 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning, — dog med et par forandringer. 8 decbr.

Kongelig resolution**), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hamarøy herred, Nordlands amt, i møte den 27 mai 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning, — dog med en enkelt forandring. 8 decbr.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 19 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av nedenstaaende av Askims bygningsrepræsentantskap i møte den 23 oktober 1916 vedtagne 8 decbr.

*) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor de approberte vedtægter er indtat.

***) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.

8 decbr. takstregulativ for betaling for feining i Askims brand- og bygningskommune:

Taksterne for feiningen skal være:

For 1 etages hus pr. pipe	.	kr.	0,40.
» 2 — » —»—	.	»	0,50.
» 3 — og høiere pr. pipe		»	0,60.
» bakeripiper	. . . . .	»	1,00.

8 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 § 23 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Kongsbergs bystyre i møte den 10 november 1916 vedtagne tillæg til § 4, post 12 (seillaget) i det ved kongelig resolution av 2 november 1916 godkjendte reglement for Kongsbergs borgerlige brandvern.

Efter det vedtagne tillæg skal post 12 lyde saaledes:

»Til seillaget hører 1 formand, 1 næstformand, 4 rodemestre, 4 kjørere og 60 mandskaper.«

8 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov om brandvæsenet av 15 august 1908 §§ 23, 24, 27 og 69 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av det av Harstads bystyre i møte den 29 december 1915 vedtagne forslag til regler og forskrifter for brandvernet sammesteds, — dog med nogen forandringer.

Det ved høieste resolution av 5 oktober 1894 approberte brandreglement for Harstad ophæves.

8 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v., § 2 i lov av 26 juli 1916 om kommunale provianteringsraad og provisorisk anordning av 30 august 1916 om fastsættelse av maksimalpriser ved salg av varer m. v. fastsættes følgende

Forskrifter for prisregulering.

§ 1. Formaalet for prisreguleringen, saaledes som denne nedenfor bestemmes, er saavidt mulig at sikre for befolkningens behov alle varer i størst mulig utstrækning til rimelig pris og uten unødig stor forskjel paa importpris og den pris, som producenterne faar paa den ene side og den pris, som forbrukerne maa betale paa den anden side. Det haves for øie, at prisene ikke sættes saa lave, at tilvirkning og tilførsel av varen hemmes.

---

*) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd nr. 71.

**) Bekjendtgj. 11 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor de godkjendte regler m. v. er indtat.

§ 2. Bortset fra Kristiania og Bergen skal der i hvert 8 decbr.
amt være et prisreguleringsraad paa 9 medlemmer med amtmanden som formand. Vedkommende amtsting vælger 4 medlemmer med varamænd med godt kjendtskap til landdistrikternes produktionsforhold og livsvilkaar. Indtil amtstinget kan foreta valg, fungerer amtsutvalgets 4 valgte medlemmer eller andre, som amtsutvalget opnævner. De øvrige 4 medlemmer med varamænd vælges av provianteringsraadene i de inden amtet liggende byer og ladesteder. Provianteringsdepartementet kan bestemme, at ogsaa bymæssig bebyggede strøk gives adgang til at vælge eller delta i valget av disse medlemmer. Samme departement foretar fordelingen av repræsentanter mellem byer, ladesteder og i tilfælde bymæssig bebyggede strøk. Hvis det maatte bli bestemt, at to eller flere saadanne steder skal vælge en repræsentant sammen, vil der efter amtmandens nærmere bestemmelse bli holdt et valgmøte, hvortil hvert steds provianteringsraad sender saa mange repræsentanter, som Provianteringsdepartementet bestemmer.

Hvor vedkommende amts produkter for en væsentlig del avsættes til en by, som ligger utenfor amtet, kan Provianteringsdepartementet bestemme, at denne bys provianteringsraad skal opnævne et eller to av medlemmene av amtets prisreguleringsraad, saaledes at dette amts byer, ladesteder og bymæssig bebyggede strøk kun faar at vælge to eller tre medlemmer av raadet. For Kristianias vedkommende fastsættes maksimalprisene av et prisreguleringsraad paa 11 medlemmer. Stiftamtmanden i Kristiania blir formand.

Amtstingene i Smaalenene, Akershus, Buskeruds, Hedemarkens og Kristians amter vælger hver et medlem med en eller flere varamænd. Indtil det valg kan foretages, blir disse medlemmer med varamænd at opnævne av vedkommende amtsutvalg. Kristiania Provianteringsraad opnævner de øvrige 5 medlemmer med varamænd.

For Bergens vedkommende fastsættes maksimalprisene av et prisreguleringsraad paa 11 medlemmer. Stiftamtmanden i Bergen blir formand.

Amtstinget i Søndre Bergenhus amt vælger tre og amtstinget i Nordre Bergenhus amt to medlemmer med varamænd. Indtil det valg kan foretages, opnævnes disse medlemmer med varamænd av vedkommende amtsutvalg. Bergens Provianteringsraad vælger de øvrige 5 medlemmer med varamænd.

Et prisreguleringsraad kan nedsætte et arbeidsutvalg bestaaende av amtmanden og to medlemmer, et valgt av de av amtstinget valgte medlemmer og et medlem, valgt blandt de av Provianteringsraadet opnævnte medlemmer. Prisreguleringsraadet kan bemyndige arbeidsutvalget til at træffe mindre vigtige

8 decbr. avgjørelser, deriblandt godkjendelse av maksimalpriser for salg i smaat.

§ 3. Maksimalprisene bør i størst mulig utstrækning sættes ens for det hele amt. Men der kan fastsættes forskjellige priser for dele av amt, enten for alle varer, som bringes ind under prisregulering, eller for enkelte varer.

Naar maksimalpriser sættes forskjellige for dele av et amt, maa der tages hensyn til, at der blir et rimelig forhold mellem prisene, saaledes som transport og andre forhold tilsiger.

§ 4. Maksimalprisene fastsættes av prisreguleringsraadet kun for salg i stort, dog saaledes, at pris for salg av melk i smaat fastsættes samtidig med pris for salg i stort. Hvad der skal ansees for salg i stort og salg i smaat, avgjøres ut fra lokal sedvane og nuværende behov. Prisreguleringsraadet kan bestemme, at der skal beregnes tillæg for en vares tilbringelse.

§ 5. Maksimalprisene for salg i smaat overlates som regel til det lokale provianteringsraad, som ogsaa kan bestemme tillæg for varens tilbringelse.

De av provianteringsraad fastsatte priser for salg i smaat maa godkjendes av prisreguleringsraadet eller arbeidsutvalget. Hvis amtets prisreguleringsraad finder det paakrævet, kan det ogsaa fastsætte maksimalpriser for salg i smaat.

§ 6. Amtmanden bestemmer, fra hvilket tidspunkt fastsatte maksimalpriser træder i kraft.

§ 7. Provianteringsraad kan for varer, som er produsert inden dettes omraade, fastsætte for salg til forbruk inden dette en lavere pris end den, som er fastsat for amtet eller vedkommende del av amtet, naar det iagttages, at denne pris staar i et passende forhold til den fastsatte maksimalpris for amt eller vedkommende del av amt; men en saadan fastsættelse av maksimalpris blir ikke gyldig, før den er godkjendt av amtets prisreguleringsraad og da fra den tid, amtmanden bestemmer.

§ 8. Et prisreguleringsraads avgjørelse kan av et mindretal inden dette paaankes til avgjørelse av Provianteringsdepartementet.

§ 9. Til landet indført vare eller vare, som i det væsentlige er produsert av indført raaemne, kan ikke lægges ind under prisregulering uten forut indhentet samtykke fra Provianteringsdepartementet, som ogsaa maa godkjende fastsat maksimalpris, før den av amtmanden kan sættes i kraft.

§ 10. Provianteringsdepartementet kan bestemme, hvilke varesorter der skal bringes ind under prisregulering.

§ 11. Interesserte har adgang til i den utstrækning, som amtets prisreguleringsraad finder rimelig, for dette mundtlig eller skriftlig at fremholde sin opfatning av et prisreguleringsraads

spørsmaal. Anser prisreguleringsraadet det paakrævet, kan der tilkaldes særlige sakkyndige mot en rimelig godtgjørelse. Provianteringsdepartementet avgjør, hvorvidt godtgjørelsen skal utredes av statskassen og i tilfælde med hvilket beløp. 8 decbr.

§ 12. Provianteringsdepartementet kan bestemme, at der søkes opnaadd saavidt mulig ens maksimalpris for varer i flere amter. I den anledning skal der for hvert amt være et utvalg paa 3 medlemmer, hvorav amtmanden er det ene. De av amtstinget valgte repræsentanter i prisreguleringsraadet opnævner et medlem og de av provianteringsraadene opnævnte repræsentanter det tredje. Provianteringsdepartementet bestemmer, hvilken amtmand der skal indkalde til saadant møte og forrette som fællesraadets formand.

Fællesraadet kan fastsætte maksimalpriser, selv om der ikke er fastsat saadan pris i noget av amtene. Hvad der er bestemt i §§ 8, 9, 10 og 11, finder anvendelse ogsaa paa fællesraadets forhandlinger og avgjørelse.

§ 13. Medlemmer av prisreguleringsraad og arbeidsutvalg (§ 2) og av de i § 12 omhandlede fællesraad tilkommer paa reiser skyss- og kostgodtgjørelse som for ordførere bestemt. Utgiftene bæres av statskassen.

§ 14. Hvis et amtmandsembede er ledig eller den fast utnævnte eller efter konkurranse konstituerte amtmand (stiftamtmand) er permittert eller har forfald, kan Kongen beskikke en anden end den midlertidig konstituerte til at utføre det arbeide, som i nærværende resolution er tillagt amtmanden (stiftamtmanden).

§ 15. De gjældende maksimalpriser, som er fastsat i henhold til kongelig resolution av 26 august 1916, blir i kraft, indtil anderledes bestemmes i henhold til nærværende resolution.

§ 16. Denne resolution gjør ingen forandring i den myndighet, som ved kongelig resolution av 14 september 1916 er git Provianteringsdepartementet til at træffe bestemmelser om maksimalpriser i henhold til § 1, punkt 1, 3dje led, i lov av samme dag om salg og utførsel av fødevarer m. v. og i provisorisk anordning av 30 august 1916 om fastsættelse av maksimalpriser ved salg av varer m. v., og gir ikke adgang til at forandre de ved kongelig resolution av 18 august 1916 fastsatte maksimalpriser for saltfisk, klipfisk, tørfisk, rogn, tran og eksportpakket sild, eller maksimalpriser, som herefter fastsættes av Kongen.

§ 17. Nærværende resolution træder i kraft fra den tid, Provianteringsdepartementet bestemmer — for det hele land eller enkelte amter.

8 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved der meddeles stadfæstelse paa et fremlagt utkast til regler om opsætning av krigspoliti.

Justisdepartementet bemyndiges til at foreta den i § 3 omhandlede beskikkelse av krigspolitimestre og krigspolitifuldmægtiger samt til at fastsætte de i § 11 omhandlede nærmere bestemmelser angaaende krigspolitiets opsætning m. v.

De omhandlede regler er saalydende:

§ 1. I krigstid eller naar krig er at befrygte, kan der — i den utstrækning, hvori det av hensyn til den almindelige retsordens opretholdelse eller til forsvarets tarv findes nødvendig — opsættes krigspoliti bestaaende av dertil i henhold til vernepligtsloven uttagne mandskaper, fornemmelig personer med politiutdannelse, og av frivillige, som findes skikket til denne tjeneste.

§ 2. Krigspolitiet skal danne et særskilt organisert politikorps, hvis myndighet omfatter vedkommende krigsskueplads eller nærmere angit omraade og med angang til, naar saa maatte findes paakrævet, at optræde ogsaa utenfor samme.

Fra det øieblik av, at nogen har tiltraadt sin tjeneste i dette politikorps, og indtil han kaldes tilbake fra denne tjeneste, mottar han sine instruktioner av og avgir sine meldinger og rapporter til den eller de tjenestemænd, under hvilke han har at forrette.

§ 3. Til at overta ledelsen av krigspolitiet beskikkes av Kongen eller den, han dertil bemyndiger, en eller flere krigspolitimestre og det fornødne antal krigspolitifuldmægtiger.

§ 4. Krigspolitimestre og krigspolitifuldmægtiger har under vedkommende amtmand og statsadvokater borgerlig politimyndighet og paatalemyndighet paa krigsskuepladsen eller vedkommende omraade. Krigspolitifuldmægtiger kan dog efter bestemmelsen i straffeproceslovens § 75, sidste punktum, ikke beslutte tiltale eller anke og derhos indtil videre ikke fatte beslutning om anvendelse av andre retsmidler.

Krigspolitimestre og krigspolitifuldmægtiger kan i tilfælde, hvor det findes nødvendig, anmode andre borgerlige myndigheter om deres tjenstlige hjælp. Alle politimyndigheter har at efterkomme saadanne anmodninger.

§ 6. Krigspolitiet har at vaake over den almindelige ordens opretholdelse og sikkerhet for person og eiendom. Det medvirker ved paatalen av strafbare handlinger efter de regler, som for det borgerlige politi er git i lovene om rettergangsmaaten i borgerlige og i militære straffesaker samt i andre gjældende bestemmelser.

Krigspolitiet skal ta sig av følgende særlige opgaver:

a) Bistand ved opretholdelse av orden paa forbindelsesveier,

forlægningssteder, ved proviantering, avlevering av syke, paa etappestationer o. lign. 8 decbr.

b) Omsorg for syke, som er blit efter sine avdelinger, forlatte hester, materiel m. m.

c) Opsigt med, at militære og andre forskrifter vedrørende den almindelige orden eller sundhet overholdes.

d) Beskyttelse av befolkningen mot overgrep av personer tilhørende krigsmagten.

e) Hindring av rømning og rømlingers tilbakeførelse til de militære avdelinger.

f) Fjernelse av løsgjængere, prostituerte kvinder og andre civile personer, som ikke har tilladelse til at opholde sig ved den væbnede magt.

g) Kontrol med de civile personer, som har tilladelse til at følge den væbnede magt.

h) Hindring av spionage, indhentelse av underretninger om fienden, naar dette er mulig.

§ 6. Krigspolitimesteren skal, naar hans nærværelse andensteds ikke paakræves, opholde sig ved hovedkvarteret. Han skal paa forlangende gi den øverstkommanderende enhver oplysning om krigspolitiets tjeneste, og har han — saavel som hans underordnede — at sørge for, at alle meddelelser, som kommer til politiets kundskap, og som kan antages at være av militær interesse, ufortøvet tilstilles vedkommende militære befalingsmand.

Angaaende de steder, paa hvilke krigspolitiets underordnede funktionærer bør stationeres, samt deres antal paa hvert sted, skal krigspolitimesteren rette sig efter den øverstbefalendes bestemmelse, som dog først bør træffes, efterat krigspolitimesterens mening derom er hørt.

En overordnet funktionær ved krigspolitiet bør om mulig opholde sig ved etappechefskvarteret; denne funktionær skal til enhver tid være à jour med krigspolitiets fordeling.

§ 7. Krigspolitiets funktionærer har saavidt mulig at efterkomme anmodning fra militær befalingsmand om bistand til ordens opretholdelse.

§ 8. Krigspolitiets funktionærer kan til enhver tid i tjenestens medfør indfinde sig paa militært omraade.

Enhver militærperson er forpligtet til paa begjæring at yde krigspolitiet bistand til ordens opretholdelse eller bistand til utførelse av krigspolitiets tjeneste iøvrig, naar det kan ske uten hinder av militære tjenestepligter.

Krigspolitiet maa ikke skride ind likeoverfor avdeling under militær kommando. Gir en saadan grund til paatale, sker indberetning til vedkommende chef eller til krigspolitimesteren.

8 decbr. § 9. De almindelige politimyndigheter pligter at yde fornøden bistand ved forberedelsen av krigspolitiets opsætning.

§ 10. De almindelige politimyndigheter kan paalægges hver inden sit distrikt at lede eller bistaa ved ledelsen av den del av krigspolitiet, som opsættes i eller fordeles til kyst- og grænsedistrikter. Opsætning av krigspoliti i saadanne distrikter kan finde sted, uten at krigspolitiet forøvrig opsættes.

§ 11. Nærmere bestemmelser angaaende krigspolitiets opsætning, organisation, virksomhet, avlønning, forpleining, uniformering m. v. fastsættes av Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

8 decbr. **Kongelig resolution**, hvorved de ved kongelige resolutioner av 4 november 1899, 27 februar 1906 og 23 mars 1909 fastsatte statutter for »Generalmajor Otto Nyquist's legat« forandres saaledes, at de fremtidig kommer til at lyde overensstemmende med et fremlagt utkast.

12 decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Bergen, hvori meddeles, at virksomhet som lærer i boklige fag ved en med amts- og statsbidrag drevet praktisk jenteskole antages at maatte kunne medregnes som tjenestetid til opnaaelse av alderstillæg efter landsskolelovens § 20.

12 decbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til riksadvokaten:

I anledning av den maate, hvorpaa loven av 26 juli 1916 om pligtmæssig avhold fra alkoholnydelse i visse stillinger er blit haandhævet paa forskjellige steder, har Forsvarsdepartementet indtrængende henstillet til dette departement at foranledige, at loven blir haandhævet paa saadan maate, at der paa offentlige bevertningssteder ikke blir gjort nogen forskjel paa behandlingen av uniformerte personer og andre gjester.

I anledning herav skal departementet angaaende forstaaelsen av den omhandlede lov tillate sig at bemerke:

Lovens straffetrusel er principalt rettet mot personer i visse stillinger, som overtræder forbudet mot alkoholnydelse. Den er ikke rettet mot indehavere av utskjænkningssteder eller andre, som skjænker alkoholholdige drikke til personer i disse stillinger. Det principale er i loven vedkommendes egen overtrædelse.

Medvirkning hertil fra utenforstaaendes side er i almindelighet ikke strafbar, men er i § 7 belagt med straf for de der nævnte personer. Avgjørelsen av, i hvilke tilfælde medvirkning fra disse personers side er strafbar, hører under domstolene.

Det spørsmaal, som paa grund av de i Forsvarsdepartementets skrivelse nævnte forhold har særlig interesse, er, hvor-

vidt den omstændighet, at de i § 1 nævnte personer er i uni- 12 decbr.
form — dette har navnlig betydning for militære, jernbanefolk og sporveiskonduktører — medfører en saadan formodning om, at de er i de tilfælde, hvor alkoholnydelse er forbudt, at kaféverter m. v. blir skyldig i strafbar medvirkning, hvis de foretar skjænkning uten at forvisse sig om, at vedkommende er berettiget til nydelse av alkohol.

En saadan forstaaelse av loven synes at medføre saa store reelle betænkeligheter, at den ikke uten tvingende nødvendighet antages at burde hævdes. Bortset fra, at denslags henvendelser til vedkommende selv jo byder liten garanti, naar de rettes til personer, som v i l overtræde forbudet, maa det nemlig erkjendes, at en kontrol av denne art, navnlig hvor det gjælder en undtagelseslov for personer i visse stillinger, vil ha et særlig chikanøst præg, naar den skal utøves i et offentlig lokale, tildels av underordnet personale. Men dernæst vil den ha tilfølge, at personer i de i § 1 nævnte stillinger vil la være at optræde i uniform, hvad der i mange henseender er uheldig — ikke mindst for gjennemførelsen av det øiemed, som loven tilsigter at opnaa.

Efter departementets opfatning er imidlertid den omstændighet, at de i § 1 nævnte personer er iført uniform, ikke i og for sig tilstrækkelig til at danne nogen præsumtion om, at de er forbudt alkoholnydelse. Dette forbud ophører nemlig ved tjenestens slut, gjælder heller ikke under permission for militærpersoner, medmindre vedkommende befalingsmand i det enkelte tilfælde har fastsat det, og endelig ikke i de undtagelsestilfælde, som med hjemmel av lovens § 14 i kongelig resolution av 26 august 1916 er fastsat for militære. Det sees ogsaa av Ot. prp. nr. 64 for 1916, side 7, at propositionen tar bestemt avstand fra den tanke at forby nydelse av alkohol for enhver, som bærer militær uniform.

Departementet finder efter den foran fremholdte opfatning, at de i lovens § 7 nævnte personer ikke er skyldig i strafbar medvirkning, alene fordi de har undlatt at forvisse sig om, at uniformerte personer i de i § 1 nævnte stillinger er i de tilfælde, hvor alkoholnydelse er tillatt. Herav følger imidlertid ikke, at de aldrig har pligt til at anstille saadanne undersøkelser. Naar særlige omstændigheter foreligger, som gjør det sandsynlig, at overtrædelse finder sted, kan der være saa sterk grund for indehavere av bevertninger m. v. til at forvisse sig om, at vedkommende er i et av de tilfælde i loven, hvor alkoholnydelse er tillatt, at domstolene vil anse strafbar medvirkning for at foreligge. Men dette gjælder, enten vedkommende er i uniform eller ei.

Pligt til at anstille saadan undersøkelse vil f. eks. særlig

12 decbr. foreligge i tilfælde, hvor politiet har git indehavere av bevertninger m. v. meddelelse om, at de maa gaa ut fra, at alkoholnydelse regelmæssig er forbudt personer i de i § 1 nævnte stillinger. Hertil vil der kunne være en særlig opfordring, hvor f. eks. bevertninger ligger i nærheten av en ekserserplads eller fæstning, eller hvor orlogsfartøier er stationert i eller anløper en by, og de militære chefer regelmæssig forbyr alkoholnydelse under permission. I saadanne tilfælde bør de henvende sig til politiet og anmode dette om at gi meddelelse til indehaverne av bevertningssteder m. v. om, at de alene kan gaa ut fra, at alkoholnydelse er tillatt, hvor dette særskilt legitimeres. De maa da ikke uten særlig undersøkelse skjænke til personer, om hvem de vet eller paa grund av uniformen maa slutte, at vedkommende har en saadan stilling som nævnt i § 1. Det samme gjælder ved utmarsjer, manøvrer, troppetransporter o. lign., forsaavidt angaar de distrikter, som berøres av disse.

Under saadanne omstændigheter forutsætter man, at de militære chefer samarbeider med politiet i den antydede retning overalt, hvor der dertil er særlig foranledning, og at Forsvarsdepartementet har sin opmerksomhet henvendt paa, at saa sker.

Forsvarsdepartementet har i skrivelse av 1 december d. a. tiltraadt den forannævnte forutsætning om samarbeide mellem de militære chefer og politiet.

Forsaavidt hr. riksadvokaten er enig i det foran anførte, vil man henstille til Dem at paalægge statsadvokatene og politimyndighetene at haandhæve loven i overensstemmelse hermed.

Hvor der fra politiets side er skedd meddelelser til de i § 7 nævnte personer om, at loven bør forstaaes anderledes end her hævdet, forutsætter man, at politiet gjør vedkommende bekjendt med departementets opfatning.

12 decbr. **Rundskrivelse** fra riksadvokaten til statsadvokatene:

Av svarene paa min henvendelse av 14 oktober 1916 til samtlige statsadvokater om anvendelsen av straffeprocesloven § 475 fremgaar, at der raader adskillig uoverensstemmelse i praksis med hensyn til utgangspunktet for beregningen av fradraget for varetægtsfængsel efter dommens avsigelse.

Jeg tillater mig derfor at henstille, at for eftertiden følgende regler befølges:

1. Vedtar domfældte dommen, regnes fradraget, hvad enten vedtagelsen har fundet sted ved domsavsigelsen eller senere for underdommeren, paatalemyndighetens tjenestemænd eller fængslets vaktmester, fra vedtagelseserklæringens avgivelse, uten hensyn til, naar erklæringen indløper til den myndighet, hvem det tilligger at beordre straffen fuldbyrdet

(jfr. riksadvokatens i Kjerschows utgave av straffeproces- 12 decbr.
loven side 652 indtagne skrivelse av 18 november 1891).

2. Avgir domfældte ingen vedtagelseserklæring, men lar betænkningsfristen hengaa, regnes fradraget fra utløpet av domfældtes ankefrist (jfr. riksadvokatens i Kjerschows utgave av straffeprocesloven side 654 indtagne skrivelse av 27 mai 1892).
3. Erklærer domfældte anke eller begjærer han fornyet behandling ved lagmandsret i tilfælde, hvor adgangen til saadan behandling er betinget av kjæremaalsutvalgets samtykke, regnes fradraget fra den dag, saken kommer tilbake til den myndighet, hvem det tilligger at beordre straffen fuldbyrdet, eller fra det øieblik fuldbyrdelsen beordres, hvis dette f. eks. paa grund av telegrafisk underretning sker tidligere. Da avkortningen bør regnes fra den dag, saken indløper til vedkommende myndighets (statsadvokatens eller politimesterens) kontor, bør dettes betjening gi dokumenterne paategning om, naar saa skedde i de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesordre paa grund av tjenestemandens fravær først senere kan utfærdiges (jfr. Justisdepartementets skrivelse av 9 mars 1899 i. f.).
4. Blir et av domfældte fremsat eller tiltraadt benaadningsandragende avslaat helt eller delvis, kommer tilsvarende regler til anvendelse som anført foran under post 3, medmindre der i den kongelige resolution maatte være git anden bestemmelse (jfr. Justisdepartementets skrivelse av 14 juli 1900).

Forøvrig henviser jeg til riksadvokatens (i Kjerschows utgave av straffeprocesloven side 651 og 652 indtagne) skrivelser av 9 april 1890 og 12 januar 1892.

Hr. statsadvokaten anmodes om at gjøre de Dem underordnede politimestre bekjendt med nærværende skrivelse.

Instruks[1]) for stadsfysikus i Kristiansand, utfærdiget av 13 decbr.
Socialdepartementet 13 december 1916.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en byfoged, hvori 13 decbr.
uttales, at der ikke antages at være noget til hinder for, at ligningsvæsenets faste forretningsfører er tilstede ved ligningsraadets forhandlinger.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Kri- 14 decbr.
stians amt i anledning av en forespørsel om, hvorvidt der antages at være adgang til at utfærdige bidragsforelæg til fordel for hustru og barn i et tilfælde,

[1]) Instruksen er likelydende med instruksen for stadsfysikus i Aalesund av 30 november 1916, indtat s. 508.

14 decbr. hvor manden opholder sig i utlandet, og der ingen oplysning foreligger om hans økonomiske stilling.

Departementet uttaler, at der i det foreliggende tilfælde bør utfærdiges forelæg, saafremt de øvrige betingelser herfor er tilstede.

15 decbr. **Provisorisk anordning***) om iverksættelse av undersøkelse av landets forraad av varer.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Efter forskrifter fastsat av Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri kan der til tider, som departementet fastsætter, iverksættes undersøkelse av landets forraad av raastoffe, halvfabrikater og andre varer.

§ 2. Enhver, som sitter inde med varer, som indgaar under den i § 1 nævnte undersøkelse tilhørende ham selv eller andre, eller har kontrakt om levering av saadanne varer fra utlandet, er pligtig til at meddele de oplysninger, som maatte bli forlangt.

§ 3. Enhver, som i stillings medfør faar kjendskap til de meddelte oplysninger, pligter at bevare taushet om dem.

§ 4. Denne anordning træder i kraft straks.

15 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Ørskogs herred, Romsdals amt, den 14 februar og 28 oktober 1916 fattede beslutning til politivedtægter for herredet.

15 decbr. **Kongelig resolution*****), hvorved den av Modums herredsstyre i møte den 27 november 1916 fastsatte vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Modums herred, Buskeruds amt, stadfæstes i medhold av § 28, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjældende indtil videre.

15 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved i medhold av § 1 i lov til forebyggelse av smughandel med alkoholiske drikke av 31 juli 1912 og i overensstemmelse med den av Breviks bystyre i møte den 11 oktober d. a. fattede beslutning bestemmes, at bevertning med mat eller drikke i Brevik fra 1 februar 1917 skal være gjenstand for bevilling.

---

*) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72.

**) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor politivedtægtene er indtat.

***) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor vedtægten er indtat.

Kongelig resolution*), hvorved den av Hevne herredsstyre i møte 27 november 1916 fastsatte vedtægt om lukning av utsalgssteder i Hevne sogn av Hevne herred, Søndre Trondhjems amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre, — dog med en enkelt forandring. 15 decbr.

Kongelig resolution**), hvorved den av Stamnes herredsstyre i møter 15 mai, 20 august og 22 november 1916 fastsatte vedtægt om lukning av utsalgssteder i Stamnes herred, Nordlands amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre. 15 decbr.

Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommissioner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbation paa den av herredsstyret for Gols herred i Buskeruds amt i møte den 25 mars 1916 fattede beslutning om et tillæg til de for herredet ved kongelig resolution av 17 august 1899 approberte sundhetsforskrifter. 15 decbr.

Kongelig resolution†), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at de ved kongelig resolution av 12 december 1903 fastsatte bestemmelser for fiskeri i Store Brusdalsvand i Borgunds og Skodje herreder og Lille Brusdalsvand (Spjelkavikvand) i Borgunds herred, Romsdals amt, ophæves, dog saaledes, at der for begge disse vand fremdeles gjælder følgende bestemmelse: 15 decbr.

Bruken av bundne redskaper med mindre maskevidde end 35 mm. mellem knuterne i vaat tilstand er til enhver tid forbudt.

Overtrædelse av denne resolution er belagt med straf.

Kongelig resolution†), hvorved i medhold av lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det skal være forbudt inden Tromsø amt at anvende snarer, faldstok eller lignende indretning til fangst av tiur, røi og aarfugl. 15 decbr.

Bestemmelsen gjælder indtil videre, dog ikke længer end utgangen av 1921.

*) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor den stadfæstede vedtægt er indtat.

**) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor vedtægten er indtat.

***) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor tillægget er indtat.

†) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72.

15 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Ytre Sandsvær herred, Buskeruds amt, i møte den 18 november 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning, — dog med en enkelt forandring.

15 decbr. **Kongelig resolution***), hvormed der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Tyristrandens herred, Buskeruds amt, i møte den 15 november 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning, — dog med et par forandringer.

15 decbr **Kongelig resolution****), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Aamots herred, Hedemarkens amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 15 august 1912, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

15 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i henhold til lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896 § 89 meddeles stadfæstelse paa Aandalsnes bygningsrepræsentantskaps beslutning i møte den 24 november 1916 angaaende tillægsbestemmelse til nævnte lovs § 72.

Denne resolution træder i kraft straks.

Tillægsbestemmelsen er saalydende:

»Bygverk kan negtes opført, dersom det ved sit utseende efter bygningskommissionens skjøn vil virke skjæmmende paa omgivelserne eller vedkommende strøk«.

15 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. De midlertidige hjælpepreststillinger i Uranienborg, Frogner og Fagerborg menigheter i Kristiania blir at ophæve fra utgangen av mars 1917 at regne.

II. Fra 1 april næste aar at regne blir der i hver av Uranienborg, Frogner og Fagerborg menig-

*) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor de approberte vedtægter er indtat.

**) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72.

heter at oprette et residerende kapellani, hvis indehaver tillægges: 15 decbr.

a) en løn, stor 3 500 kr. aarlig, som utredes av det beløp, hvormed vedkommende sogneprestembedes indtægter overstiger 6 000 kr. aarlig;

b) en aarlig husleiegodtgjørelse, som i henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 29, 2det led, blir at bestemme av Kristiania bystyre med kongelig stadfæstelse.

III. Hver av de vordende residerende kapellaner paalægges:

a) avvekslende med sognepresten at avholde høimesse- og aftengudstjeneste hver søn- og helligdag under iagttagelse av, at sognepresten — forsaavidt han ønsker det — præker til høimesse paa de store høitiders første dag;

b) skiftevis med sognepresten hver sin uke at utføre de forefaldende kirkelige forretninger, dog saaledes, at sognepresten ogsaa utenfor sin uke kan overta dem av disse, som han ønsker;

c) skiftevis at avholde konfirmantforberedelse og konfirmation, dog saaledes, at sognepresten har ret til for sin embedstid at vælge den tid, han maatte foretrække dertil.

Kongelig resolution, hvorved det overdrages Departementet for Sociale Saker at avgjøre andragender i henhold til arbeiderbeskyttelsesloven av 18 september 1915 § 24, 2 a, om dispensation fra samme paragrafs bestemmelse om natarbeide, jfr. § 24, 1 e. 15 decbr.

Kongelig resolution, hvorved bl. a. de av generalforsamling i Lillehammer Øl- og Vinsamlag den 19 juni 1916 vedtagne og av Lillehammer bystyre i møte den 11 oktober og 16 november næstefter med endel forandringer godkjendte vedtægter for samlaget stadfæstes i medhold av §§ 23 og 35 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjænkning av brændevin m. v. som gjældende indtil videre, dog ikke længer end til utgangen av aaret 1918. 15 decbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til amtmændene: 15 decbr.

Departementets opmerksomhet er blit henledet paa, at retsmøter saavel under sjøforklaringer som under efterforskninger i sjøfartsforhold undertiden administreres paa en maate, som er mindre tilfredsstillende, dels fordi retsmøterne hyppig blir ledet av mindre erfarne edsvorne fuldmægtiger, dels fordi administrator ofte selv fører protokollen.

I anledning herav skal man av hensyn til de betydelige interesser, som i regelen vil knytte sig til, at det bevismateriale, som tilveiebringes under de nævnte retsmøter, blir saa fyldig

15 decbr. og paalidelig som mulig, be henstillet til vedkommende underdommere inden hr. amtmandens distrikt ikke at betro administrationen av sjøforklaringer og retsmøter under efterforskning i sjøfartsforhold til sine edsvorne fuldmægtiger, forinden disse har vundet nogen erfaring i behandlingen av disse saker. Det bedes videre iagttat, at der i hvert fald ved de langvarigere retsmøter — i den utstrækning, hvori det er mulig av hensyn til embedernes øvrige forretninger — blir benyttet særskilt protokolfører.

Samtidig skal man ogsaa med hensyn til skibsinspektørernes stilling, hvor de i henhold til instruks av 11 april 1913 § 6 deltar i retsmøter og sjøforklaringer, be vedkommende underdommeres opmerksomhet henledet paa, at skibsinspektørerne ved kongelig resolution av s. d. § 6 er tillagt samme politi- og paatalemyndighet inden sit omraade som den, der er tillagt politimestre angaaende almindelige borgerlige forbrydelser og forseelser.

15 decbr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til stadsfysikus i Kristiania i anledning av et avertissement, hvori en person anbefaler hyldebærsaft som middel mot gigt og ischias og averterer sig som leverandør av dette middel.

Medicinaldirektøren ber vedkommende averterende gjort opmerksom paa, at nævnte vare vistnok kan sælges saavel av kjøbmænd som av apotekere, men for kjøbmænds vedkommende alene med den indskrænkning, at varen ikke ved avertissementer, cirkulærer eller paa anden maate maa falbydes som tjenlig til at helbrede sygdomme, kfr. litr. b i kongelig plakat av 29 august 1908.

16 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved for tiden fra og med 18 december 1916 til og med 8 januar 1917 bestemmes:

1. i henhold til lov nr. 1 av 18 august 1914 §§ 3 og 7, at salg og skjænkning av brændevin ikke maa finde sted undtagen i de i lovens § 3 andet punktum nævnte tilfælde. Fra og med 9 januar 1917 blir bestemmelserne i kongelig resolution av 23 juni 1916 om adgang til salg og skjænkning av brændevin atter gjældende.
2. i henhold til lov nr. 8 av 20 august 1915 om forbud mot indførsel av brændevin, vin og øl m. v. § 1, at indførsel fra utlandet og forsendelse inden riket av brændevin og vin ikke maa finde sted.

   Dog tillates:

   a. indførsel og forsendelse inden riket av brændevin og vin til de til salg og skjænkning berettigede;
   b. forsendelse inden riket av brændevin til apotekere og

*) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72.

læger til medicinsk bruk og av brændevin til teknisk og videnskabelig bruk, og 16 decbr.

c. forsendelse inden riket av brændevin fra brænderierne til destillationerne.

3. Politiet bemyndiges til at dispensere fra forbudet i post 2 mot indførsel og forsendelse inden riket av brændevin og vin, hvor der er fare for, at varerne ellers vil skades.

Instruks[1]) for stadsfysikus i Skien, utfærdiget av Socialdepartementet 16 december 1916. 16 decbr.

Instruks[1]) for stadsfysikus i Kristiansund, utfærdiget av Socialdepartementet 16 december 1916. 16 decbr.

Skrivelse*) fra Utenriksdepartementet, hvorved i medhold av lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 bestemmes, at det under 25 mars d. a. utfærdigede forbud mot utførsel fra riket av støpejernsavfald (gammelt støpejern) utvides derhen, at det fra 21 december d. a. og indtil videre skal være forbudt at utføre fra riket: 16 decbr.

Jernavfald og skrapjern, alle slags, saavel av smijern og staal som av støpejern.

Skrivelse fra Socialdepartementet til stiftamtmanden i Bergen, hvori departementet i anledning av en klage over en husleienævnd bl. a. uttaler: 16 decbr.

Naar lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916 § 3 sætter husleienævndens samtykke som betingelse for husleiens forhøielse og gir nævnden myndighet til at paaby husleie nedsat, er herved efter departementets mening forutsat, at der fra utleierens side foreligger et forlangende om en viss leiesum, hvorom altsaa nævnden skal træffe avgjørelse. Saavidt departementet skjønner, vilde det ligge utenfor loven, om husleienævnden — istedenfor at ta standpunkt til et bestemt leieforlangende — selv foretok en fastsættelse av leien; jfr. den til grund for loven liggende Ot. prp. nr. 21 for 1916, side 5—6. Det vilde vistnok ogsaa i ikke uvæsentlig grad øke husleienævndenes arbeide, om de indlot sig paa en mer almindelig husleieregulering, likesom dette kanske vilde bidra til at hæve leienivaaet, hvad der vilde være i strid med lovens hensigt.

Skrivelse fra Justisdepartementet til stiftamtmanden i Kristiania foranlediget ved en forespørsel fra auktionsforvalteren om, hvorvidt han for en auktion i henhold til § 34 i lov om kjøp (av 24 mai 1907), tillyst og avholdt av en advokat, var berettiget til at beregne salær til statskassen og 19 decbr.

[1]) Instruksen er likelydende med instruksen for stadsfysikus i Aalesund av 30 november 1916, indtat s. 508.

*) Bekjendtgj. 16 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 72.

19 decbr. gebyr til sig selv for plakater og opslag, Finansdepartementet, for hvilket saken var blit forelagt, hadde i skrivelse av 13 september 1916 uttalt, at spørsmaalets besvarelse vilde avhænge av, om en auktion av den i lov om kjøp § 34 omhandlede art kan siges at indgaa under de i lov om auktionsvæsenet av 17 juni 1869 § 1, 2det led, omhandlede auktioner.

Departementet uttaler, at det overensstemmende med tidligere avgjørelser antar, at en auktion efter lov om kjøp § 34 indgaar under de i lov av 17 juni 1869 § 1, 2det led, omhandlede auktioner, og at det avkrævede gebyr overensstemmende hermed og under henvisning til Finansdepartementets forannævnte skrivelse blir at erlægge.

21 decbr. **Skrivelse** fra medicinaldirektøren til en helseraadsordfører, hvori direktøren som svar paa en forespørsel — i tilslutning til en uttalelse av overlægen for tuberkulosen — meddeler:

Saafremt en jordmor, der lider av aapen lunge- og larynxtuberkulose, overholder de almindelige regler, som hindrer sygdommens overførelse til andre, hvad det blir den behandlende læges eller helseraadets ordførers sak at paase, er der formentlig ikke adgang for helseraadet til at forby hende at praktisere.

Undlater hun derimot at følge de givne forskrifter, og der derved opstaar fare for sygdommens overførelse til andre, indtræder betingelserne for at anvende tuberkuloselovens § 6, andet led, ifølge hvilken helseraadet kan beslutte patientens indlæggelse i sykehus.

Av de regler, jordmoren i første række har at overholde, er, at hun i al sin færd iagttar den ytterste forsigtighet og renlighet med sin person og sine klær. Er hun ute i praksis, skal hun i tilfælde altid benytte spytteflaske og sørge for, at hendes opspyt blir tilintetgjort ved opbrænding, nedgravning eller paa anden betryggende maate, likesom hun skal paase, at de av hende benyttede spiseredskaper vaskes op for sig selv og helst kokes, før de benyttes av andre.

Det anbefales likeledes, at hun befatter sig mindst mulig med barnets pleie, indskrænker sig til at gi anvisninger og paaser, at disse overholdes.

Skulde jordmoren ikke holde sig de forholdsregler efterrettelig, som helseraadet saaledes fastsætter for hende, og skulde hun heller ikke frivillig ville ophøre at praktisere, bør der reises spørsmaal om hendes indlæggelse i sykehus eller tuberkulosehjem i henhold til tuberkuloselovens § 6.

22 decbr. **Provisorisk anordning***) om forandring i de provisoriske anordninger angaaende husleie av 26 august og 10 november 1916.

*) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 73.

I henhold til grundlovens § 17 bestemmes: 22 decbr.

§ 1. Forskriften i de provisoriske anordninger av 26 august og 10 november 1916 om samtykke fra de kommunale husleienævnder i de i anordningene nævnte tilfælde gjælder ikke eiendom, som tilhører stat eller kommune.

§ 2. En kommunal husleienævnds negtelse av samtykke i noget av de tilfælde, som omhandles i de provisoriske anordninger av 26 august og 10 november 1916, kan indbringes til prøvelse og i tilfælde omgjørelse av Departementet for Sociale Saker, naar det husrum, det gjælder, skal være til kontor, butik, lager e. lign. til offentlig bruk.

§ 3. Denne anordning træder i kraft straks.

Kongelig resolution *), hvorved der i medhold av lov 22 decbr.
av 25 juli 1913 meddeles stadfæstelse paa Granvin herredsstyres beslutning i møter 22 september og 2 december d. a. om forandring i den for Granvins herred, Søndre Bergenhus amt, ved kongelig resolution av 27 august 1915 stadfæstede lukningsvedtægt for utsalgssteder, dog saaledes, at beslutningen indskytes som ny § 3 i den nugjældende vedtægt og forandres til at lyde saaledes:

»Utsalgssteder, hvor ikke sælges andet end bakervarer, er undtat fra denne vedtægts bestemmelser, jfr. dog for søn- og helligdages vedkommende den almindelige helligdagslovgivning og for juleaften lov av 14 juli 1897.«

De nuværende §§ 3 og 4 i vedtægten forandres til §§ 4 og 5.

Kongelig resolution *), hvorved med hjemmel av 2det 22 decbr.
led av § 4 i lov om sykeforsikring av 15 august 1915 bestemmes, at alle laste- og lossearbeidere, alle bygge- og anlægsarbeidere og alle fiskere i det hele land, som forøvrig gaar ind under nævnte lov, indtil videre skal være forsikringspligtige, uanset om den enkeltes indtægt overstiger den i lovens § 1, 2a fastsatte indtægtsgrænse.

Resolutionen gjøres gjældende fra 1 januar 1917.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til lov 22 decbr.
om brandvæsenet av 15 august 1908 § 19 meddeles godkjendelse som gjældende indtil videre av Kristiania bystyres beslutning i møte den 14 december 1916 angaaende forhøielse av de ved kongelig resolution av 18 september 1909 stadfæstede feiertakster for byen.

Beslutningen er saalydende:

De av bystyret den 24 juni 1909 fastsatte og ved konge-

*) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 73.

22 decbr. lig resolution av 18 september s. a. stadfæstede takster for feining i Kristiania gives fra 1 januar 1917 og indtil videre et tillæg av 15 — femten — pct.

22 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i henhold til § 4 i lov indeholdende adskillige bestemmelser angaaende bygningsvæsenet av 17 juni 1869 med tillægslov av 20 august 1915 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa Rena bygningsrepræsentantskaps beslutninger av 23 mars, 15 juni og 18 november 1916 angaaende nedsættelse fra 1 januar 1917 at regne av bygningsskatten for huseierne paa Nordre Kirkeberget i Rena bygningskommune til 50 procent av den ordinære bygningsskat.

22 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved bestemmes:

I. Forvaltningen av de paa en fremlagt fortegnelse opførte legaters midler, som staar under bestyrelse av magistraten eller andre kommunale myndigheter i Bergen, tillates i henhold til lov om overformynderiet i Kristiania m. v. av 25. februar 1899 § 8, jfr. lov av 22 mai 1908 og kongelig resolution av 14 mai 1914, henlagt under Bergens overformynderi fra 1 januar 1917.

II. Samtlige ovennævnte legaters midler inddrages i henhold til samme lovbestemmelse under Bergens overformynderis fællesforvaltning fra samme tidspunkt.

III. Den i ovennævnte lovs § 3 omhandlede forvaltningsavgift av de under overformynderiet staaende midler bestemmes fra 1 januar 1917 indtil videre til $2^1/_2$ procent av de avgiftspligtige midlers avkastning i regnskapsaaret.

22 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved der bl. a. meddeles approbation paa det av Justisdepartementet foretagne kjøp for kr. 315 000,00 av eiendommen Grubbegaten nr. 1 i Kristiania.

22 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved bl. a. det gjennem medlemmenes skriftlige avstemning i 1915 vedtagne utkast til plan for »Understøttelsesforeningen for fyrbetjenters efterlatte« stadfæstes — med et par forandringer — i henhold til lovene av 9 august 1839 og 4 august 1845 samt, forsaavidt angaar planens § 18, i henhold til lov av 29 mars 1890 § 1, nr. 3 b, jfr. § 8, og lov av 28 april 1916 § 3, nr. 3, jfr. § 15.

22 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 75 meddeles livsfor-

*) Bekjendtgj. 22 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 73.

sikringsselskapet »Brage« tilladelse til fra 1 januar 1917 overesstemmende med selskapets fællesstyres beslutning av 5 oktober 1916 at forandre ordene »inden utgangen av 1916« i §§ 1 og 2 av selskapets bestemmelser om krigsforsikring av 22 august 1914 til »inden utgangen av 1917.« 22 decbr.

Kongelig resolution, hvorved det bestemmes, at saker angaaende de ved kongelig resolution av 1 mars 1805 paalagte kvartprocent-avgifter til fattigvæsenet i det tidligere Akershus stifts kjøpstæder og angaaende andre lignende avgifter til fattigvæsenet utskilles fra Departementet for Sociale Saker og henlægges til Justisdepartementet fra 1 januar 1917 at regne. 22 decbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Socialdepartementet, hvori uttales, at det ubetingede forbud i § 53, post 2, i lov av 6 august 1915 om sykeforsikring mot, at en ordfører eller varaordfører er lønnet tjenestemand i kommunens kredssykekasse, antages at medføre, at en ordfører eller varaordfører ikke under nogen omstændighet kan være revisor for kredssykekassen. 27 decbr.

En revisor for kredssykekassen kan dog ikke tvinges til at opgi denne stilling ved at vælges til ordfører eller varaordfører. Han kan selv avgjøre, om han vil motta valget til disse ulønnede ombud med den følge, at han i tilfælde maa fratræde revisorstillingen, jfr. Justisdepartementets i Lovtidenden indtagne skrivelse av 10 januar 1914.

De øvrige medlemmer av formandskapet og kommunestyret antages at kunne være revisorer for kredssykekassen og likeledes kommunerevisorer, jfr. Indredepartementets i Lovtidenden indtagne telegram av 17 december 1898. Av § 44 i landsformandskapsloven fremgaar, at en fungerende ordfører kan være amtsrevisor. For alle disse tilfælde gjælder imidlertid, at vedkommende bør fratræde som medlem av herredsstyret eller amtstinget ved disse korporationers decision av vedkommende regnskaper.

Kongelig resolution *), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobak av 19 april 1899 meddeles stadfæstelse paa den av herredsstyret for Rødøy herred, Nordlands amt, under 13 november 1916 fattede beslutning til vedtægt om salg av tobak til barn m. v. 29 decbr.

Kongelig resolution *), hvorved den av Laardals herredsstyre i møter 23 oktober og 5 december d. a. fastsatte vedtægt angaaende lukning av utsalgssteder i Laar- 29 decbr.

*) Bekjendtgj. 30 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 74, hvor vedtægten er indtat.

29 decbr. dals herred, Bratsbergs amt, stadfæstes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjældende indtil videre.

29 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes:

1. I medhold av § 4 i lov om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter av 18 september 1915, at ikrafttrædelsen av lovens § 23, 1 utstaar indtil videre, dog ikke utover 31 mars 1917.
2. I medhold av ovennævnte lovs § 31, 2det punktum, at bestemmelserne i lovens § 23 ikke kommer til anvendelse i bedrifter, hvor natarbeide finder sted i medhold av lovens § 24. Denne bestemmelse gjøres gjældende indtil videre, dog ikke utover 31 mars 1917.

29 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved bestemmes, at post 1 i høieste resolution av 17 december 1897 skal lyde saa:

»Fiskeværene Nyksund med Gaasø og Kraaknes, Langnes og Stø med Husjord, Barholmen og Støvalen i Øksnes herred, Nordlands amt, skal utgjøre ett opsynsdistrikt, inden hvilket indtil videre ansættes særskilt opsyn til ordens opretholdelse under torskefisket i det tidsrum, som bestemmes av amtmanden i nævnte amt«.

Denne resolution træder i kraft straks.

29 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse om mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Vinger herred, Hedemarkens amt, i møte den 14 august 1916 besluttede skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring.

29 decbr. **Kongelig resolution*****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Lille-Elvedalens herred, Hedemarkens amt, i møte den 26 april 1916 besluttede nye skogvedtægter for herredet, — dog med en enkelt forandring.

29 decbr. **Kongelig resolution†)**, hvorved bestemmes:

1. I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles

---

*) Bekjendtgj. 30 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 74.
**) Bekjendtgj. 30 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 74, hvor de approberte skogvedtægter er indtat.
***) Bekjendtgj. 30 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 74, hvor de approberte nye skogvedtægter er indtat.
†) Bekjendtgj. 30 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 74, hvor de nye skogvedtægter er indtat.

approbation paa de av herredsstyret for Torpens herred, Kristians amt, i møter den 24 juli og 6 november 1916 besluttede nye skogvedtægter for herredet. 29 decbr.

2. De ved kongelig resolution av 27 september 1912 approberte skogvedtægter for Nordre Lands herred ophæves for Torpens herreds vedkommende fra den tid, nærværende vedtægter træder i kraft.

Kongelig resolution *), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Skjebergs herred, Smaalenene amt, til 20 ha., og kongelig resolution av 16 mai 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves. 29 decbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution *), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Gjerstads herred, Nedenes amt, til 50 ha., og kongelig resolution av 16 mai 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves. 29 decbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution *), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Størens herred, Søndre Trondhjems amt, til 50 ha. 29 decbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution *), hvorved de i §§ 2, 3 og 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede grænser for koncessionsfri erhvervelse av skog nedsættes i medhold av samme lovs § 5 for Kvams herred, Nordre Trondhjems amt, til 10 ha., og kongelig resolution av 17 mars 1911, hvorved det i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909 § 3 nævnte flateindhold 500 ha. for herredet blev nedsat til 100 ha., ophæves. 29 decbr.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

---

*) Bekjendtgj. 30 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 74.

29 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Lier herred, Buskeruds amt, i møte den 5 december 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

29 decbr. **Kongelig resolution***), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbation paa de av herredsstyret for Hedalens herred, Kristians amt, i møte den 29 januar 1916 besluttede vedtægter om istandbringelse og indredning av forsvarlig husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning.

29 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade paa bufæ ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2 punktum, meddeles approbation paa de av Vangs herredsstyre i Hedemarkens amt, Gols herredsstyre i Buskeruds amt, Fane herredsstyre i Søndre Bergenhus amt, Beiarns herredsstyre i Nordlands amt, Helgøy herredsstyre i Tromsø amt, henholdsvis under 8, 27, 2, 20 november og 15 juli 1916 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred paatræffes uten ledsager i beitestrækning i den tid, bufæ beiter, kan saavel grundeieren som bufæets eier eller besidder og enhver i strækningen havneberettiget straks la dræpe paa stedet eller, inden 3 maaneder, kræve dræpt ved politiets foranstaltning.

29 decbr. **Kongelig resolution****), hvorved i medhold av § 7 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det i samme lovs § 4 indeholdte utførselsforbud, der ved kongelig resolution av 3 oktober 1914 midlertidig blev sat ut av kraft bl. a. for fjærfæs vedkommende, igjen gjøres gjældende for denne vare.

Bestemmelsen træder i kraft straks.

29 decbr. **Kongelig resolution,** hvorved der i medhold av lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 § 74 meddeles »Norske Forenede Livsforsikringsaktieselskap« tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhet overensstemmende med det for Forsikringsraadet fremlagte og av dette god-

*) Bekjendtgj. 30 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 74, hvor vedtægtene er indtat.

**) Bekjendtgj. 30 december i Lovtid. 1ste avd. nr. 74.

kjendte grundlag, dog under forbehold av, at dette vedtages av selskapet, forinden det begynder sin virksomhet. 29 decbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til amtmanden i Nordre Bergenhus amt, hvori det paa forespørsel fra en ligningsnævnd, om det til en statsfunktionærs løn av Stortinget bevilgede dyrtidstillæg blir at henregne til hans skattepligtige indtægt, uttales, at spørsmaalet maa besvares bekræftende. 30 decbr.

Tillæg*).

1915

12 juni. 25 juni. 1916 **Overenskomst**[1]) mellem det Kongelige Norske Telegrafstyre og den Kongelige Svenske Telegrafstyrelse om betalingen for utveksling av meteorologiske telegrammer mellem Norge og Sverige.

11 april. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til amtmanden i Jarlsberg og Larviks amt i anledning av forespørsel om lovligheten av at bevilge en herredsordfører kr. 780,00 »til utlæg og arbeide« i anledning av et av kommunen optat laan paa kr. 200 000,00.

Departementet uttaler: Landsformandskapslovens § 35 bestemmer bl. a., at formændene, herunder ordføreren, ikke maa tillægges godtgjørelse av kommunen »for deres møie eller for befordring.« Den i nærværende sak omhandlede bevilgning antages at rammes av denne lovbestemmelse i den utstrækning, hvori bevilgningen tilgodeser ogsaa ordførerens arbeide med laanets optagelse (eller, som ordføreren mener, det tidstap han har lidt), og man maa saaledes forsaavidt anse bevilgningen ulovlig. Derimot antar departementet, at det ikke bør ansees stridende mot den nævnte lovbestemmelse, at ordføreren faar sine reiseutgifter (og andre utlæg) i den omhandlede anledning dækket av kommunen. Lovens bud om, at formændene ikke maa tillægges godtgjørelse for »befordring«, antages nemlig at burde fortolkes som sigtende til reiser inden herredet til de sedvanlige kommunale møter eller i andre almindelige kommunale anliggender og ikke til tilfælde, hvor ordføreren i anliggender som i nærværende sak omhandlet foretar reiser utenfor kommunens grænser.

---

*) Det herunder indtagne har foreligget for redaktionen for sent til at kunne optages paa sin plads i vedkommende hefte.

[1]) Overenskomsten, som er indtat i »Overenskomster« for 1916 nr. 1 (s. 1), er for Norges vedkommende approbert ved kongelig resolution av 27 oktober 1916.

Skrivelse fra Justisdepartementet til amtmanden i Roms- 28 april.
dals amt i anledning av forespørsel fra ordføreren i repræsentantskapet for en bygningskommune om forstaaelsen av § 4 i lov nr. 10 av 20 august 1915 om forandringer i lov indeholdende adskillige bestemmelser om bygningsvæsenet m. v. av 17 juni 1869. Forespørslen var foranlediget ved, at bygningskommunen hadde besluttet at anlægge elektricitetsverk under forutsætning av, at indvaanerne av bygningskommunen da maatte være fritat for at delta i de utgifter, som maatte paaføres vedkommende herredskommune ved anlæg av kommunalt elektricitetsverk i herredet.

Departementet uttaler: Man har forelagt denne sak for Arbeidsdepartementet, som i skrivelse hertil av 15 april sidstleden uttaler følgende: » . . . . . I anledning herav tillater man sig at bemerke, at der ved lov av 17 juni 1869 er aapnet adgang for et strøk til gjennem beskatning av strøkets hus at skaffe midler til iverksættelse av forføininger med hensyn til bygningsvæsenet uten at frita vedkommende huseiere for skatter, som paahviler det hele herreds indbyggere.

Paa samme forutsætning bygger ogsaa loven av 20 august 1915, som utvider rammen for en bygningskommunes bevilgningsmyndighet til at omfatte ogsaa endel andre formaal, hvoriblandt belysning og anlæg av elektricitetsverk. Forsaavidt derfor et herred maatte gi bevilgning til lignende formaal som de i nævnte lov omhandlede, vil en bygningskommunes indbyggere ikke kunne kræve nogen fritagelse for at delta i de hertil av herredet bevilgede utgifter.«

I tilslutning til Arbeidsdepartementets uttalelse skal dette departement bemerke, at de inden bygningskommunen bosatte skatydere likefuldt som herredskommunens øvrige skatydere vil være forpligtet til at bære de økede skattebyrder, som anlæg av herredskommunalt elektricitetsverk maatte medføre, uten hensyn til om bygningskommunens indvaanere vil faa noget nytte av det herredskommunale elektricitetsverk eller ikke. Paa den anden side vil bygningskommunens skatydere — paa samme maate som herredets øvrige skatydere — nyde fordel av den lettelse i skattebyrderne, som en lønnende drift av et herredskommunalt elektricitetsverk maatte medføre.

Telegram fra Justisdepartementet til en forlikskommissær, 2 juni.
hvori uttales, at en varamand for sparebankdirektøren antages ikke i almindelighet ugild som forlikskommissær i bankens saker, medmindre det gjælder saker, han som fungerende direktør har hat befatning med.

Kongelig resolution, hvorved i medhold av lov om ad- 14 juli.
gang for stat og kommune til at drive handel med visse slags

14 juli. varer av 17 august 1915 bestemmes, at landets kommuner efter beslutning av vedkommende kommunestyre, indtil videre kan sælge levnetsmidler, brændsel, petroleum, kraftfor og gjødningsstoffe uten hinder av de i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 indeholdte forskrifter.

Denne resolution træder i kraft straks.

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2den avdeling

for

1916.

Oversigt

over registrets avdelinger.

Almenninger.

Arv, skifte og konkurs, umyndige og verger.

Auktionsvæsen.

Bank- og pengevæsen, gjældsbrev.

Brand- og bygningsvæsen, Norges Brandkasse.

Brændevin, øl m. v.

Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer m. v.

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v.

Egteskap, forældre og barn.

Fattigvæsen.

Fiskeri, jagt og fredning.

Forbrydelser, straffe, strafanstalter.

Forsikringsvæsen (brand-, sjø-, livs-, ulykkes- og husdyrforsikring m. v.).

Handel.

Haandverk, fabrikker, bergverk.

Jurisdiktions- og grænseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

Kirker og kirkegaarder.

Kjøpstæder og ladesteder.

Kommune- og valgvæsen.

Kongen og kongehuset.

Landvæsen.

Lotterier.

Love og grundlovsbestemmelser m. v.

Maal og vegt.
Medicinal- og sundhetsvæsen.
Militærvæsen, vernepligt, indrullerings- og utskrivningsvæsen.
Offentlige stiftelser, legater m. v.
Pant.
Pensionsvæsen, pensions- og enkekasser m. v.
Politivæsen.
Post-, telegraf- og telefonvæsen.
Privilegier, rang, titler, ordener m. v.
Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet.
Religion, gudstjeneste og geistlighet.
Retten.
Samfærdselsmidler (veivæsen, jernbaner, skyss m. v).
Sjøvæsen, havne-, lods-, fyr- og redningsvæsen.
Skatter og avgifter.
Skogvæsen.
Skole- og undervisningsvæsen.
Sociale anliggender.
Sportelvæsen.
Statistik.
Statskassen, statens eiendomme.
Stempelvæsen.
Stortinget, stemmeret.
Toldvæsen, ind- og utførsel.
Tyende.
Utskiftnings-, kart- og opmaalingsvæsen m. v.
Vasdrags- og fløtningsvæsen.

Almenninger.

1916			Side
April	29	Bruksregler for en del av Dragaas statsalmenning, Holtaalens herred	148
Mai	10	Do. for Roltedalens statsalmenning i Søndre Trondhjems amt	161
Juni	9	Res. om overførelse av Gusli (Meldals) almenning fra Snaasen til Grong herreds matrikel . . .	223
Aug.	8	Bruksregler for »Fron sogns bygdealmenning« (eller sameie)	385
Septbr.	16	Nye bruksregler for Hirkjølen statsalmenning i Ringebu	435
—	16	Nye do. for Vaardalen statsalmenning i Loms herred .	435

Arv, skifte og konkurs, umyndige og verger.

1916			
April	7	Lov indeholdende forandringer i lov om arv av 31 juli 1854	112
Mai	23	Rundskr., hvori overformynderiernes opmerksomhet henledes paa bestemm. i l. 28 september 1857 § 12 om paategning paa obligationer for umyndiges midler og paa nødvendigheten av nøie opbevaring av myndlingernes værdipapirer m. v.	186
Juli	21	Lov nr. 1 om skifte- og konkurssaker.	298
Decbr.	22	Res. om henlæggelse under Bergens overformynderi og inddragning under sammes fællesforvaltning av endel under bestyrelse av magistraten eller andre kommunale myndigheter i Bergen staaende legatmidler	538

Auktionsvæsen.

1916			
Juni	24	Skr. ang. spørsmaal om godtgjør. til lensmændene for utgifter ved forgjæves avholdt auktion over gods, hvori er avholdt utpantning for opfostringsbidrag efter l. 10 april 1915 (nr. 3)	241
Juli	8	Skr. om et efter en tvangsauktion men inden approba-	

1916 Side

tionsfristens utløp underhaanden indgit overbud er at betragte som auktionsbud m. v. 290

Decbr. 19 Skr. om auktionsforvalters adg. til for auktion efter l. om kjøp av 24 mai 1907 § 34 at beregne salær til statskassen og gebyr til sig selv for plakater og opslag m. v. 535

Bank- og pengevæsen, gjældsbrev.

1916

Mars 8 Res. om gjenoptagelse av Norges Banks indløsning av bankens sedler med guld 73

April 15 Lov nr. 3 om bemyndigelse for Kongen til midlertidig at frita Norges Bank for pligten til at kjøpe guld m. v. 126

— 28 Res. om fritagelse for Norges bank for pligten til at utlevere sedler mot guld i barrer. 146

— 29 Res. om ophævelse indtil videre av retten til mot indlevering av guld til Statens Myntindretning at erholde utmyntet guldmynter 147

Mai 6 St. besl. om lønsregulativ ved hovedsætet for Arbeiderbruk- (Smaabruk-) og Boligbanken m. v. . . . 156

Juni 2 Telegr. om at varamand for sparebankdirektør ikke i alm.-het er ugild som forlikskommissær i bankens saker 545

— 13 Skr. om at en bank ikke pligter at opgi for lign.myndighetene størrelsen av navngit persons laan i banken 224

Juli 21 Lov nr. 8 om forandr. i lov om Norges Bank av 23 april 1892 med tillægslove 309

— 21 St.besl. om grundfond for Den Norske Stats Smaabruk- og Boligbank 325

— 26 St.besl. om forandr. i lønsregulativet ved Hypotekbankens hovedsæte m. v. 379

Novbr. 17 Res. om reglement for Den Norske Stats Smaabruk- og Boligbank 489

Brand- og bygningsvæsen, Norges Brandkasse.

1916

Janr. 14 Rundskr. om adgang til at forlange brandtakst over bygninger, som ikke agtes indlemmet i Brandkassen m. v.. 19

— 21 Res. om forandr. i bygn.loven for Kristiania 23

— 21 Res. om tillægsbestemm. til bygn.loven 27 juli 1896 § 33, 1ste led, for Hamar 23

— 21 Res. om ophævelse av post 2 i kgl. res. 8 oktober 1904 ang. undtagelse fra bygn.loven av visse dele av Fredriksstads bys marker og om dispensation fra murtvangsloven for disse strøk. 23

1916				Side
Janr.	21	Res.	om forskrifter for byggestillaser i Bergen . . .	24
—	21	Res.	om regler for branvernets ordning i Stjenkjær .	24
Febr.	16	Res.	om utvidelse av byggebeltet i Strinden	47
—	25	Res.	om bygningslovens anvendelse paa et strøk av Saude herred, Stavanger amt	64
—	25	Res.	om forandr. i hovedreglerne for feiervæsenet i Drammen.	64
—	25	Res.	om nyt reglement for feiervæsenet i Lillehammer	64
—	25	Res.	om forandr. i feierreglementet for Tromsø . . .	65
—	25	Skr.	om anvendelse av bygn.lovens ekspropr.- og refusionsregler ved anlæg i regul.væsenets interesse av off. gate eller vei i en bys byggebelte m. v.	67
Mars	3	Res.	om tillægsbestemm. til brandloven for Mjøndalens bygningskommune	69
—	3	Res.	om regler for brandvernets ordning og for betaling til feiermesteren i Hemnesbergets brand- og bygningskommune m. v.	69
—	8	Res.	om den almindelige bygningslovs anvendelse paa Norheimsund, Øistese og Aalvik i Kvams herred, S. Bergenhus amt, m. v.	73
—	17	Res.	om regul.plan med tilbaketrukne byggelinjer for de bygn.loven underlagte strøk i Vestfjorddalen (Rjukan)	87
—	17	Res.	om brand- og bygningslovens anvendelse paa Tyssedal i Odda samt om stedets overgang til egen brand- og bygningskommune	87
—	24	Res.	om fast aarsløn til feiermesteren i Ørje brandkommune	94
—	24	Res.	om den alm. bygningslovs anvendelse paa Nes (Eydehavn) i Østre Molands herred	95
—	24	Res.	om tillægsbestemmelse til bygningsloven for Stavanger.	95
—	24	Res.	om betalingsregulativ for bygningsinspektøren i Stavanger	95
—	31	Res.	om tillægsbestemm. til bygn.lovens § 63, fjerde led, for Elverums bygningskommune	106
—	31	Res.	om tillægsbestemm. til brandloven for Mo brandkommune, Nordlands amt	106
April	4	Lov	om tillæg til lov om bygningsvæsenet i Rergen av 19 april 1899	108
—	14	Res.	om byggeforskrifter for Aandalsnes bygn.kommune	124
—	15	Lov	nr. 1 om ekspropriation av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Bergen.	125
—	28	Res.	om regulering av strøket nærmest søndenfor Svartediket i Bergen	145

1916				Side
April	28	Res.	om tillægsbestemm. til bygningsloven for Molde .	145
—	28	Res.	om reguleringsplan m. v. for brandstrøket i Molde	145
—	28	Res.	om instruks for stadskonduktøren i Molde, bestemm. om tvungen opmaaling av tomter og grunder m. v. og betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider sammesteds	146
—	28	Skr.	om rammen for en bygn.kommunes bevilgningsmyndighet (i anl. av anlæg av elektr.verk), lov 20 august 1915, nr. 10, § 4	545
Mai	5	Res.	om fritagelse for anskaffelse av selvvirkende brandsignalmidler i Øiestads bygningskommune . . .	152
—	5	Res.	om tillægsbestemm. til Trondhjems bygningslovs §§ 16 og 20 for byggebeltet i Strinden . . .	152
—	10	Lov	om kommunal regulering av husleie	159
—	12	Res.	om betalingsregulativ for bygningstilsyn m. v. for det bygnin.loven underlagte strøk av Varhaugs herred	167
—	15	Rundskr.	i anledn. av lov 10 mai 1916 om kommunal regulering av husleie	169
—	19	Res.	om regler for brandvernets ordning i Farsund og om tillægsbestemm. til brandloven sammesteds .	179
—	26	Res.	om betalingsregulativ for feining i Sandefjord .	190
—	26	Res.	om tillægsbestemm. til bygningsloven for Molde .	190
Juni	9	Res.	om utvidet dispensation fra murtvangsloven for Sarpsborg	219
—	9	Res	om reglement for feiervæsenet i Kongsberg m. v.	220
—	16	Res.	om reglement for brandsynet i Arendal	232
—	16	Res.	om forandret reglement med takst for feiervæsenet i Arendal	232
—	16	Res.	om utvidelse av grænserne for Jevnaker brand- og bygningskommune i Stokke herred	232
—	23	Res.	om omregulering med tilbaketrukne byggelinjer samt byggeforskrifter for de nordvestre bydele i Hamar	239
—	23	Res.	om bygningslovens anvendelse paa et strøk av Kirkebø herred i N. Bergenhus amt ved A/S Høyangfaldene, Norsk Aluminium Co's anlæg . .	239
—	30	Res.	om regulering med tilbaketrukne byggelinjer av den søndre bydel i Svelvik med tilstøtende byggebelte.	272
Juli	7	Res.	om brandlovens anvendelse paa Aandalsnes bygningskommune m. v.	289
—	14	Res.	om reglement for brandsyn og feiervæsen samt forskrifter for brandvernet i Leirviks brand- og bygningskommune	295

1916			Side
Juli	21	Lov nr. 7 om anlæg av kommunal kloak.	308
—	21	Res. om regulering av Svend Foyns gate med tilbaketrukket byggelinje i Tønsberg	325
Aug.	11	Res. om byggeforskrifter for Sandvikens brandkommune, Bærum	387
—	18	Res. om brandlovens anvendelse og oprett. av egen brandkommune for et strøk paa Moldøen, N. Bergenhus amt	394
—	26	Provisor. anordn. om forbud mot opsigelse av leieboere	397
—	26	Res. om forandret sammensætning av bygnings- og reguleringskommissionen for Bærums bygningsdistrikt	405
—	26	Res. om alm. dispensation fra murtvangsloven for opførelse av 2-etages træbygninger i Notodden utenfor murtvangsstrøket sammesteds	406
—	26	Res. om skjærpede byggeregler for Leirviks brand- og bygningskommune	406
Septbr.	1	Res. om regulering med tilbaketrukne byggelinjer av strøket mellem Noreelven og Storelven i Saude herred	421
—	1	Res. om tillægsbestemm. til murtvangsloven § 3, 2, forsaavidt Molde angaar	421
—	18	Res. om regulering tildels med tilbaketrukne byggelinjer av strøket omkring Ledaal i Stavanger . .	436
—	18	Res. om bygnings- og brandlovens anvendelse paa Melbo i Hadsel og om stedets overgang til egen bygnings- og brandkommune	436
—	18	Res. om do. do. paa Mehavn fiskevær i Gamviks herred og om do. do. til do. do.	437
—	22	Skr. om at husleienævndens samtykke ifølge prov. anordn. av 26 august 1916 antages nødvendig til alle opsigelser av leieboere m. v.	438
—	23	Res. om reguleringsplan for Aandalsnes	442
—	23	Res. om byggeforskrifter for det bygningsloven underlagte strøk av Saude herred, Stavanger amt . .	442
—	29	Res. om bygningslovens anvendelse for et strøk av Fane herred	444
—	30	Skr. om at forbudet mot opsigelse av leieboer uten husleienævndens samtykke alm.vis ogsaa kommer til anvendelse, naar leien er avsluttet for et bestemt tidsrum eller indtil en viss datum	446
—	30	Telegr. om at opsigelse av leieboer før kommunestyrets beslutning om regulering av husleie antages retsgyldig uten husleienævndens samtykke	447
Oktbr.	5	Skr. om gyldigheten uten husleienævndens samtykke av opsigelse av leieboer	447

1916 Side

Oktbr. 12 Telegr. om, at i kommuner, hvor husleieregulering ved utfærdigelse av provisor. anordn. av 26 aug. 1916 var indført, antages forbudet mot opsigelse at virke fra anordningen uten ny beslutn. av kommunestyret 451
— 13 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Haugesund, Stavanger og Aalesund 451
— 18 Skr, om forstaaelsen av § 3 i lov om kommunal reguleing av husleie av 10 mai 1916 456
— 18 Telegr. om forstaaelsen av § 4 i samme lov 456
— 20 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Trondhjem 456
— 20 Res. om tillægsbestemm. til brandloven samt reglement for befal og mandskap ved brandvæsenet for Hølen 458
— 20 Res. om regulativ for behandl. av bygn.anmeldelser og tilsyn med byggearbeider i Namsos 459
— 27 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Haugesund 460
Novbr. 2 Provisor. anordn, ang. do. do. av do. til do, do. samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiania og Kristiansund 465
— 2 Res. om forskrifter for brandvernet samt for brandsyn og feiervæsenet i Kokkehaugens brand- og bygningskommune 467
— 2 Res. om reglement for Kongsbergs borgerlige brandvern 468
— 2 Res. om utvidelse av Moelvens bygningsdistrikts og brandkommunes grænser (Ringsaker herred) . . 468
— 9 Skr. om en leilighet, hvorav leieren selv benytter en del til kontorrum, mens resten er fremleiet til beboelse, gaar ind under l. 10 mai 1916 og provisorisk anordn. 26 aug. s. a. 471
— 10 Provisor. anordn. om forbud mot bruk av beboelsesleilighet til forretningslokale 476
— 17 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Aalesund . 480
— 17 Res. om betalingsregulativ for feining i Krapfos og Krabbens brand- og bygn.kommnne samt om fast aarsløn for feieren 484
— 24 Res. om den alm. bygningslovgivnings anvendelse paa Skramsbygden (Moldøen) i S. Vaagsø herred og utvidelse av grænserne for brandkommunen paa nævnte sted. 503
— 24 Res. om indførelse av murtvang for en nærmere avgrænset strækning paa Sundalsøren 504

Brand- og bygningsvæsen, Norges Brandkasse. 557

1916 Side

Novbr. 29 Skr. om, at anordn. 26 august 1916 omfatter ogsaa forretningslokaler, samt ang. tidspunktet for opsigelsesfristens ikrafttræden 507

Decbr. 1 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Sarpsborg 511

— 8 Res. om takstregulativ for betaling for feining i Askims brand- og bygningskommune 519

— 8 Res. om tillæg til reglementet for Kongsbergs borgerlige brandvern 520

— 8 Res. om regler og forskrifter for brandvernet i Harstad 520

— 15 Res. om tillægsbestemm. til bygningslovens § 72 for Aandalsnes bygningskommune 532

— 16 Skr. om forstaaelsen av § 3 i lov om komm. regulering av husleie av 10 mai 1916 ang. husleienævndens samtykke som betingelse for husleiens forhøielse. . . . . .

— 22 Provisor. anordn. om forandr. i de provisor. anordn. ang. husleie av 26 august og 10 november 1916. 536

— 22 Res. om nedsætt. av bygningsskatten for huseierne paa Nordre Kirkeberget i Rena bygningskommune. . 538

Brændevin, øl m. v.

1916

Mars 3 Res. om smughandelslovens anvendelse i Kopervik . . 68

April 3 St.besl. om særskilt godtgjørelse ved siden av aarslønnen til fast beskikkede brændevinskontrolører m. v. 108

— 14 Kundgj. om avgifter av brændevinstilvirkningen m. v. 119

Mai 12 Res. om smughandelslovens anvendelse i Bangsund i Klingens herred, N. Trondhjems amt 163

— 12 Res. om do. do. for bopladsen Sjusjavre og Kirkestedet samt de indenfor 10 km. fra dette liggende gaarder i Karasjoks herred 163

Juni 7 Res. om forbud mot salg og skjænkning av brændevin m. v. 205

— 9 Res. om at forannævnte resol. av 7 juni ikke skal være til hinder for indførsel av brændevin og vin til de til salg berettigede m. v. 217

— 16 Res. om at forsendelse inden riket av vin og øl skal være tillatt m. v. 230

— 16 Res. om smughandelslovens anvendelse i Borge herred, Smaalenene amt 231

— 16 Res. om do. do. i Kirkebø herred, N. Bergenhus amt 231

1916 Side
Juni 23 Res. om indskrænkning i forbudet mot salg og skjænkning av brændevin og ophævelse av forbudet mot indførsel fra utlandet og forsendelse inden riket av brændevin, vin og øl m. v. 236
— 23 Res. om forbud mot postbefordring av spirituosa til steder ved Ryfylkefjordene (jfr. skrivelse av 12 juli 1916 s. 292) 239
Juli 7 Res. om smughandelslovens anvendelse for strandstedet Vikøren i Viks herred N. Bergenhus amt . . . 287
— 26 Lov nr. 4 om pligtmæssig avhold fra alkoholnydelse i visse stillinger 332
— 26 Res. ang. bestemmelse om gjennemførelsen av forannævnte lov 333
Aug. 26 Res. om undtagelser fra forbudet i forannævnte lov av 26 juli 1916 (nr. 4) . . . . . .
Septbr. 29 Res. om vedtægter for Kristiansunds Øl- og Vinsamlag 445
Oktbr. 13 Res. om smughandelslovens anvendelse i Langesund . 452
— 13 Res. om grænsen for skjænkeavgiften i Kongsberg . . 452
— 13 Res. om do. for do. i Bergen. . . . 453
— 16 Skr. om forstaaelsen av ølbeskatningsloven av 28 juni 1912 § 20 455
Novbr. 2 Res. om smughandelslovens anvendelse i Skudeneshavn 465
— 9 Rundskr. om denaturering av spiritus med raapetroleumsdestillat indtil 300° 476
— 24 Res. om grænsen for skjænkeavgiften i Sandnes . . . 502
— 24 Res. om smughandelslovens anvendelse i Ørstens herred 502
— 24 Res. om vedtægter for Grimstads Øl- og Vinsamlag . 505
Decbr. 12 Skr. om forstaaelsen av lov av 26 juli 1916 om pligtmæssig avhold fra alkoholnydelse i visse stillinger . 526
— 15 Res. om smughandelslovens anvendelse i Brevik . . . 530
— 15 Res. om vedtægter for Lillehammer Øl- og Vinsamlag 533
— 16 Res. om forbud mot salg og skjænkning av brændevin m. v. 534

Bøker, literatur, kunst, oldsaker, museer m. v.

1916
Febr. 23 Skr. ang. forstaaelsen av § 3 i lov om fredning og bevaring av fortidslevninger av 13 juli 1905 (»foranstaltning«) 53
Mai 5 Res. om forandr., for Lillestrøms herreds vedkommende, av vedtægtene for det tidligere Skedsmo herred ang. adgang til at gi dramatiske og andre off. forestillinger 149
Juni 3 St.besl. om gage til en ny amanuensis ved Riksarkivet og en ny do. ved Stiftsarkivet 201
Juli 14 Res. om forandr. i fundas for »Norsk Folkemusæum« 296

Side

Diplomati og konsulatvæsen, traktater, forhold til utlandet m. v.

1915

Juni 12 / Juni 25 — Overensk. mellem det Norske Telegrafstyre og den Svenske Telegrafstyrelse om betalingen for utveksling av meteorologiske telegrammer mellem Norge og Sverige 544

1916

Janr. 21 — Res. om henlæggelse av konsulaterne i San Francisco, Chicago og St. Paul under legationen i Washington som generalkonsulater, disse konsulaters samt generalkonsulatet i New Yorks distrikt m. v. . . 25

Febr. 25 — Res. om oprettelse av en ministerpost i Rom 65

Mars 17 — Lov om straffebestemm. for utenlandske militærpersoner, som er internert her i riket under krig mellem fremmede magter 82

Mai 19 — Res. om oprettelse av et ulønnet konsulat i Noumea og om forandring av konsulatet i Papeetes distrikt 180

— 23 — Rundskr. om forstaaelsen av uttrykket »hjemmehørende i riket« i lov nr. 1 av 24 juni 1915 § 3 . . . 186

Juni 30 — Res. om forholdsregler overfor tilbakeholdte fremmede krigsskibe 272

Juli 14 — Lov nr. 4 om forlængelse av prioritetsfristen for patentkrav 294

— 14 — Res. om bestemmelse om hvilke stater skal nyde godt av forlængelsen av prioritetsfristen for patentkrav 294

Juli 31 / Oktbr. 4 — Overensk. om betalingen for utveksling av meteorologiske telegrammer mellem Norge og Danmark . . 447

— 13 — Res. om undervandsbaaters adgang til norsk sjøterritorium 451

Novbr. 2 — Res. om at forlængelsen av prioritetsfristen for patentkrav skal tilkomme borgere av Amerikas Forenede Stater, jfr. lov 14 juli 1916 § 1 465

Oktbr. 4 / Novbr. 22 — Tillæg til telegrafoverenskomst mellem Norge, Sverige og Danmark 498

Novbr. 24 — Res. om forlængelse av prioritetsfristen for patentkrav 502

Egteskap, forældre og barn.

1915

Decbr. 17 — Skr. om det i l. om forsorg for barn av 10 april 1915 (nr. 2) § 4 omhandlede helseraadsutvalg skal føre særskilt protokol og ang. utredelsen av utgiftene ved anskaffelsen 1

1916				Side
Janr.	7	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Tønsets herred	10
—	7	Res.	om do. for do. til barn i Strandviks herred, S. Bergenhus amt	10
—	28	Res.	om anvendelse av pleiebarnlovens §§ 1—9 i Lier herred	29
Febr.	4	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Asker herred	37
—	4	Res.	om do. for do. til barn i Aamots herred, Hedemarkens amt	37
—	11	Res.	om do. for do. til barn i Austrheims herred, S. Bergenhus amt	42
—	11	Skr.	om forstaaelsen av lov om forsorg for barn av 10 april 1915 §§ 1 og 2, jfr. § 4, 2det led (om beregn. av bidrag)	43
—	17	Skr.	om forstaaelsen av lov om barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hverandre, av 10 april 1915 § 43, tredje led (ang. bidragsfogdens godtgjørelse for undersøkelse ang. farens og morens økonomiske forhold)	49
—	25	Res.	om plan for Kristiania komm. tvangsskole for gutter	66
—	25	Res.	om plan for »Barnehjemmet« paa Stabæk i Bærum	66
Mars	16	Skr.	om at bidragsfogden tilkom. skyss- og kostgodtgjør. for reiser til retsmøter i farskapssaker	82
—	28	Skr.	om forstaaelsen av overgangsbestemmelserne i §§ 46 og 47 i lov av 10 april 1915 om barn, hvis forældre ikke har indgaat egteskap med hverandre	97
April	7	Res.	om anvendelse av pleiebarnlovens §§ 1—9 i Kristiansand	113
—	7	Res.	om plan for »Stupind fagskole« i Nesoddens herred	114
—	11	Skr.	om adg. til at utfærdige resolution om underholdsbidrag mot en her i landet boende utlænding, naar hans hustru og barn er utlændinger og bosat i utlandet, jfr. lov (nr. 6) av 10 april 1915 § 1	115
Mai	5	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Landviks herred, Nedenes amt	149
—	5	Res.	om do. for do. til barn i Inderøens herred	150
—	19	Res.	om do. for do. til barn i Eikens herred, Lister og Mandals amt	177
—	26	Res.	om do. for do. til barn i Strandebarms herred	188
—	26	Res.	om do. for do. til barn i Surendalens herred	188
—	31	Rundskr.	om ordningen av jordmødres anmeldelse av fødsler m. v. (efter ændrede skemaer), jfr. lov 10 april 1915, nr. 3	192
Juni	8	Skr.	om at vergeraadet (skolestyret) helt paa egen haand avgjør spørsm. om refusion av utgifter ved et barns bortsættelse, lov 6 juni 1916 § 52	207

1916				Side
Juni	10	Skr.	om forstaaelsen av § 8 i lov om forsorg for barn av 10 april 1915 (fortrinsret for kommunen til refusion for ydet hjælp)	223
—	23	Skr.	om hvilken bidragsfoged kan kræve de. ov 10 april 1915 (nr. 3) § 26, 2det led, fast nd-krævningsgodtgjør., naar inddrivelse av bidrag sker ved tilbakehold i skyldnerens løn, og dennes bosted og arbeidssted ikke ligger inden samme bidragsfogeds distrikt	241
—	24	Skr.	ang. spørsm. om godtgjør. til lensmændene for utgifter ved forgjæves avholdt auktion over gods, hvori er avholdt utpantning for opfostringsbidrag eft. l. 10 april 1915 (nr. 3)	241
—	27	Skr.	om henstillen til politiet at underrette skolehjem, naar derfra paa prøve utskrevne barn forser sig	242
Juli	7	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Tjømø herred	285
—	7	Res.	om forandr. i vedtægten for do. til barn i Mo herred, Nordlands amt	285
—	7	Res.	om vedtægt for do. til barn i Lurøy herred, Nordlands amt	285
—	21	Skr.	om undladelse av forelæg efter lov (nr. 3) av 10 april 1915, naar moren til et utenfor egteskap født barn har indgaat egteskap med den opgivne far m. v.	326
—	21	Skr.	om beregning av indfordringsgodtgjør. efter lov (nr. 3) av 10 april 1915 ved indfordring av bidrag, paalagt i henhold til den ældre lovgivning	326
Aug.	23	Skr.	ang. forstaaelsen av barneforsorgsloven av 10 april 1916, §§ 1 og 2 (ogsaa fattigunderstøtt. kvinder kan kræve hjælp efter loven)	396
—	26	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Sørfolds herred, Nordlands amt	402
Septbr.	20	Skr.	om at der ikke er adgang til at opretholde bidragsforelæg efter egteskaps opløsning ved dom, naar manden ikke ved dommen er tilpligtet bidrag til hustruens underhold	438
—	23	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Tysvær herred, Stavanger amt	440
Oktbr.	13	Res.	om do. for do. til barn i Sems herred	452
—	25	Skr.	om strafferetsl. forføin. mot en pike, som negter at opgi far til et av hende utenfor egteskap født barn (forsøk paa i retsstridig hensigt at unddra barnet den dette tilkom. familiestand)	459
Novbr.	11	Skr.	om at bidragsfogden kan beregne godtgjør. for oplysninger om en mands og hans hustrus økonom. stilling til bruk ved forelæg om underholdn.bidrag til hustruen	478

1916			Side
Decbr. 14	Skr.	om adg. til at utfærdige bidragsforelæg, hvor manden opholder sig utlandet m. v.	529
— 29	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Rødøy herred	539

Fattigvæsen.

1916			
Janr. 5	Skr.	om at efter fattigl. 19 mai 1900 § 5 har marinen forsørgelsespligt kun likeoverfor stadig tjenstgjørende militære med familie (ikke likeoverfor enke efter pensionert underofficer)	1
— 7	Res.	om plan for et sikkerhetsfond ved Bergverksaktieselskapet Røragens bergverk i Røros herred . .	13
— 7	Res.	om plan for Det norske Nitridaktieselskaps sikkerhetsfond til Støkkens fattigdistrikt, Nedenes amt	13
Febr. 11	Res.	om forandr. i planen for sikkerhetsfondet ved Bossmo A/S gruber i Mo herred, Nordlands amt.	43
Juni 7	Skr.	om at opholdskommunen ikke kan kræve refusion hos hjemstavnskommunen for utgifter ved anbringelse av en gut i »Sophies Minde«	205
— 7	Skr.	om en kommunes ret til refusion for skoleutgifter vedkommende en der bortsat gut, som er hjemstavnsberettiget i en anden kommune	206
— 8	Skr.	om at vergeraadet (skolestyret) helt paa egen haand avgjør spørsm. om refusion av utgifter ved et barns bortsættelse, l. $^{6}/_{6}$ 1896 § 52	207
Juli 14	Res.	om plan for A/S Arendal Smelteverks sikkerhetsfond til Støkkens fattigdistrikt, Nedenes amt . .	296
— 21	Res.	om økning av sikkerhetsfondet ved Trollerud Sølverk i Svene	325
Oktbr. 27	Res.	om økning av sikkerhetsfondet ved Dunderlands bergverk i Mo herred	464
Novbr. 10	Res.	om ny plan for sikkerhetsfondet ved Aamdals kobberverk	478
— 17	Res.	om ophævelse av de særskilte fattigvæsener ved Hafslunds bruk i Skjeberg og Sandesunds bordtomter i Borge	489
Decbr. 1	Res.	om fortsættelse av opsamlingen til sikkerhetsfondet ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne . . .	513
— 22	Res.	om overførelse av saker vedk. kvartprocent-avgiften til fattigvæsenet fra Socialdepartementet til Justisdepartementet	539

Fiskeri, jagt og fredning.

1916			
Febr. 4	Res.	om fredning uv »slangegraner« paa Riis i Vestre Aker og Opager i Grue	37

1916				Side
Febr.	4	Res.	om fredning av en paa Barland i Sannikedal voksende bregne »Polypodium vulgare var. phegoteroides Neum«	37
—	23	Skr.	ang. forstaaelsen av § 3 i lov om fredning og bevaring av fortidslevninger av 13 juli 1905 (»foranstaltning«)	53
Mars	17	Res.	om forbud mot bruk av snarer m. v. til fangst av tiur, røi og hare i Stavanger amt	85
—	17	Res.	om forbud mot at bruke snurrevad — flyndrenot — paa en strækning ved utløpet av Figgenelven, Stavanger amt	85
April	14	Res.	om fiskeriregler for Selbu herred	123
—	14	Res.	om forbud mot fangst av ferskvandsfisk i Nordfrøya herred	123
—	28	Res.	om fiskeriregler for Hemsedals herred	144
—	28	Res.	om do. for Sells herred	144
Mai	6	Skr.	om at Lofotopsynet er hævet 30 april	157
—	12	Res.	om fiskeriregler for Flesbergs herred	165
—	12	Res.	om forandr. i fiskereglerne for Aals herred	165
—	12	Res.	om fredning av tiur, røi, aarhane og aarhøne i Kristians amt	166
—	19	Lov	nr. 3 om fredning av krebs m. v.	176
—	19	Res.	om forbud mot bruk av garn til fangst av sei paa fiskegrunder i Lekafjorden	178
—	26	Res.	om fiskeriregler for Østre Slidre herred	189
—	26	Res.	om fornyelse av fiskereglerne for endel vand og elver i den til Ullensvangs herred støtende del av Hardangervidden	190
—	26	Res.	om fiskeriregler for Vaage herred	190
—	26	Res.	om do. for Dovre herred	190
Juni	9	Res.	om do. for Vestre Slidre herred	218
—	23	Res.	om forbud mot at anbringe snarer, faldstok m. v. for hare, tiur, røi, aarfugl, jerpe og rype i Smaalenene amt	238
—	23	Res.	om fredning av tiur, røi, aarhane og aarhøne i Smaalenene amt	238
—	30	Res.	om forandring i fiskereglerne for Tinns herred	271
Juli	7	Res.	om forbud mot fangst av fugl med limpinder, fuglelim, lokkefor eller fangstbur i Akershus amt	288
—	7	Res.	om fiskeriregler for Nannestads herred, Akershus amt	289
—	7	Res.	om ophævelse av forbudet mot ethvert fiske i mai i tiden fra lørdag middag kl. 12 til tirsdag middag kl. 12 i Nes herred, Akershus amt	289
—	14	Lov	nr. 1 indeh. forandr. i lov om naturfredning av 25 juli 1910	292

1916 Side

Juli 14 Lov nr. 3 om merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer 293
— 26 Midlertidig lov nr. 11 indeh. tillæg til lov ang. jagt og fangst av 20 mai 1899 377
— 28 Res. om forbud mot at bruke snarer, saks eller faldstok til fangst av aarhane, aarhøne eller jerpe i S. Bergenhus amt 381
Aug. 11 Res. om forbud mot at utsætte, opstille eller bruke snarer til fangst av hare i følgende herreder i Hedemarkens amt: Aamot, Aasnes, Brandval, Eidskogen, Elverum, Furnes, Grue, Hof, Løiten, N. Odalen, Nes, Ringsaker, Romedal, Stange, Storelvedalen, S. Odalen, Trysil, Vaaler, Vang og Vinger 387
— 18 Res. om fornyelse av fiskerireglerne for Ogndalens, Egge, Stods, Kvams, Beitstadens og Snaasens herreder i N. Trondhjems amt 394
— 26 Res. om fiskeriregler for Jølstervandet og den inden Jølster herred liggende del av Jølsterelven m. v. 405
Septbr. 1 Res. om utvidelse for aaret 1916 av jagttiden for vildren i Eidfjord, Odda, Kinsarviks og Røldals herreder i S. Bergenhus amt 421
— 8 Res. om forbud mot bruk av sættegarn eller lign. redskaper paa strækninger ved Storvaselvens utløp av Storvatnet i Hamarøy herred og sammes utløp i Lommervatnet 427
— 14 Res. om utvidelse for aaret 1916 av jagttiden for elg i Aadalens herred m. v. 431
— 14 Res. om klapjagt paa elg i Rødenes og Rømskogens herreder i aaret 1916 m. v. 432
— 14 Res. om at elg kan fældes i N. og S. Frons og Hedalens herreder i tiden 14—30 september 1916 m. v. 432
— 14 Res. om utvidelse for aaret 1916 av jagttiden for vildren i Suldals herred m. v. 433
— 14 Res. om do. for aaret 1916 av do. for vildren i Ullensvangs herred 433
— 14 Res. om do. for aaret 1916 av do. for vildren i Lærdals herred m. v. 433
— 18 Res. om do. for aaret 1916 av do. for vildren i Eresfjords og Vistdalens herred, Romsdals amt . . . 436
— 23 Res. om at elg kan fældes i Lesje herred i tiden 25 september til 7 oktober 1916 m. v. 441
— 23 Res. om at der paa 4 jagtterræng i Kvams, Klingens og Namdalseidets herreder for aaret 1916 kan

1916 Side

fældes tils. 20 elger enten i den lovbestemte jagttid eller i tiden 1—7 oktober m. v. 441
Septbr. 29 Res. om at elg kan fældes i Dovre herred i tiden 30 september til 7 oktober 1916 m. v. 444
Oktbr. 6 Res. om tilladelse for Vaage kommune til i tiden 7—14 oktober 1916 at fælde 3 elger i Stordalens og Langmarkens almenning i Vaage herred 448
— 27 Res. om fiskeriregler for Hitterdals herred 462
— 27 Res. om fornyelse av fiskerireglerne for Sundals herred, Romsdals amt 463
Novbr. 17 Res. om fredning av eiendommen »Skultervandsaasen« i Drangedal 480
— 17 Res. om regler for merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer 480
Decbr. 1 Res. om ophævelse av kgl. res. av 26 mars 1915 om trækning av fiskeredskaper paa søn- og helligdage inden Kinns opsynsdistrikt m. v. 511
— 4 Skr. om Lofotopsynets ikrafttræden i 1917 515
— 15 Res. om fiskeriregler for Store Brusdalsvand i Borgund og Skodje herreder og for Lille Brusdalsvand (Spjelkavikvand) i Borgunds herred, Romsdals amt 531
— 15 Res. om forbud mot at anvende snarer, faldstok eller lign. indretning tll fangst av tiur, røi og aarfugl i Tromsø amt 531
— 29 Res. om utskill. av fiskeværene Nyksund, Langnes og Stø m. v. i Øksnes herred som eget opsynsdistrikt 540

Forbrydelser, straffe, strafanstalter.

1916
Janr. 26 Rundskr. (Regler) om indmelding til vedkommende militære myndighet av straffeforfølgning mot militærpersoner m. v. 26
— 28 Res. om straffereglement for Bastø skolehjems almindelige avdelinger og for skolehjemmets særavdeling . 34, 35
Mars 17 Lov om straffebestemmelser for utenlandske militærpersoner, som er internert her i riket under krig mellem fremmede magter 82
Mai 15 Rundskr. indeh. forholdsordre til mønstringsfunktionærer ved fuldbyrdelse av straffedomme, hvorved retten til at være skibsfører m. v. frakjendes nogen . . 169
— 16 Cirk. om at reglerne om utgifter ved transport av straffanger og tvangsarbeidere ogsaa skal gjælde for transport til arbeidssted av personer efter § 31 i l. av 10 april 1915 (nr. 3) m. v. 173
— 16 Skr. om forandr. av reglementet for kredsfængslerne og de større hjælpefængsler 173

1916 Side

Mai 16 Skr. om utbetaling av arbeidspenger vedk. personer, som indsættes i arbeidshus i henhold til lovene av 10 april 1915 173
— 16 Skr. om indsættelse av mænd i tvangsarbeidshus i henh. til § 31 i lov av 10 april 1915, nr. 3, jfr. lov nr. 6 av s. d., § 6 (Opstad tvangsarbeidshus) 173
Juli 21 Lov nr. 3 om forandr. i lov om rettergangsmaaten i militære straffesaker av 29 mars 1900 § 142, jfr. lov av 22 mai 1902 303
Septbr. 2 Skr. om avgivelse av bøtefortegnelser for Skien . . . 422
— 8 Skr. om godtgjør. til redningshjem for kvinder, som optages der istedenfor at sættes i tvangsarbeidshus. 430
Oktbr. 25 Skr. om strafferetslige forføin. mot en pike, som negter at opgi far til et av hende utenfor egteskap født barn (forsøk paa i retsstridig hensigt at unddra barnet den dette tilkom. familiestand) 459
Decbr. 6 Skr. om indsættelse av fanger i smaafængsler istedenfor i større hjælpefængsler m. v. 516
— 12 Rundskr. om utgangspunktet for beregningen av fradraget for varetægtsfængsel efter dommens avsigelse, straffeprocesl. § 475 528

Forsikringsvæsen (brand-, sjø-, livs-, ulykkes- og husdyrforsikring m. v.).

1916

Janr. 7 Res. om forandr. i planen for Vangs Brandforsikringsforening 13
— 7 Res. om do. i do. for Vestnes prestegjelds Brandforsikringsselskap 13
— 7 Res. om vedtægter for Samtrygdelaget »Trudvang« . . 14
— 12 Res. om nyt skadereglement for Kongsbergs Sølvverk og Mynten m. v., jfr. ulykkesforsikringsloven av 13 august 1915 § 1, sidste led 16
— 21 Res. om ny plan for Klingen og Vemundviks Brandforsikringsselskap for Løsøre 25
Febr. 4 Res. om sykeforsikringspligt for laste- og lossearbeidere i Trondhjem uanset indtægt og arbeidsforholdets varighet 38
— 16 Res. om forlænget gyldighet av livsforsikr.selskapet »Norrøna«s »Bestemmelser om krigsforsikring« . 47
— 25 Res. om utvidelse av livsforsikr.selskapet »Glitne«s invaliditetsforsikring i forbindelse med livsforsikring 66
— 25 Res. om forandr. i reglerne for beregn. av præmier m. v. for forsikringer med ukepræmie i livsforsikr.-selskapet »Fram« A/S 67

Forsikringsvæsen (brand-, sjø-, livs-, ulykkes- og husdyrforsikr. m.v.). 567

1916 Side

Febr. 25 Res. om forandr. i lovene for Tveit herreds Brandforsikringsselskap 67

Mars 17 Res. om sykeforsikringspligt for de i Tromsø med laste-, losse- og bryggearbeide beskjæftigede arbeidere uanset arbeidsforholdets varighet 85

— 17 Res. om plan for Leines gjens. Brandassuranseforening for Bygninger og Løsøre 88

April 7 Res. om forandr. i planen for Eids og Storheims Brandforsikr.forening 114

— 7 St.besl. om oprett. av nye poster ved Riksforsikr.-anstalten 115

— 14 Res. om plan for Viks Brandtrygdelag 125

— 14 Res. om forandr. i planen for Opdals gjens. Br.forsikr.-forening for Løsøre 125

— 14 Res. om do. i do. for Frosta gjens. Brandforsikr.forening (husavdelingen) 125

— 28 Res. om forandr. i livsforsikr.selskapet »Gjensidiges« vedtægter m. v. 147

Mai 2 St.besl. om forandr. av lønsregulativet for Forsikringsraadet sekretær, aktuar og revisor 148

— 5 Res. om forandr. i vedtægtene for »Livsforsikr.selskapet Norrøna« 155

— 12 Res. om nye bestemm. for krigsforsikring i livsforsikr.-selskapet »Glitne« 167

— 12 Res. om plan for Elverums gjens. Brandforsikr.selskap for Løsøre 167

— 12 Res. om ny plan for Hols Brandtrygdelag 167

— 12 Res. om forandr. i planen for Hetlands private Brandforsikr.forening (for Bygninger) 167

— 12 Res. om do. i do. for Andebu gjens. Brandforsikr.forening (»Andebu Brandkasse«) 167

— 26 Lov indeh. forandring i lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915 188

— 26 Res. om plan for Vossestrandens Brandforsikr.selskap for Løsøre 190

— 26 Res. om forandr. i lovene for »Eidets hestekasse«, Namdalseidets herred 190

Juni 9 Res. om sykeforsikringspligt for laste-, losse- og bygningsarbeidere i Bergen uanset indtægt og arbeidsforholdets varighet 218

— 9 Res. om forandr. i planen for Spydebergs gjens. Brandforsikr.forening for Løsøre 222

— 9 Res. om do. i do. for Kvams Hustrygdelag 222

— 16 Res. om love for Suldals gjens. Brandtrygdelag . . . 232

— 16 Res. om bonusregler for forsikringer paa mindre gode liv for livsforsikr.selskapet »Glitne« 232

1916				Side
Juni	23	Res.	om forandr. i planen for Indre Søndmør Brandforsikr.forening for Hus	240
—	23	Res.	om approbation av »Lensmændenes Garantiforening«	241
—	30	Res.	om forandr. i planen for Ytterøens prestegjelds Brandassur.forening for Hus	274
Juli	7	Res.	om tilladelse for livsforsikr.selskapet »Norrøna« til at indføre ny tabel for barneforsikring	289
—	7	Res.	om do. for livsforsikr.selskapet »Idun« til at drive livsforsikringsvirksomhet m. v.	289
—	14	Res.	om nye bestemm. om barneforsikring for livsforsikr.selskapet »Glitne«	296
—	21	Lov	nr. 5 om øket erstatning for sjøfolk ved krigsulykke	304
—	26	Lov	nr. 5 om midlert. lov om tillægserstatning for skadebotberettigede og rentenydere ifølge lovgivningen om ulykkesforsikr. for industriarbeidere og sjømænd	334
—	28	Res.	om tilladelse for livsforsikr.selskapet »Hygea« til at drive livsforsikringsvirksomhet	381
Aug.	26	Res.	om nye love for Toten og Vardals Brandforsikringsforening	408
Septbr.	20	Skr.	om forandr. av § 3 i forskriftene ang. forsikringspligt, førelse av mandtal m. v. av 20 oktober 1915	438
—	29	Res.	om nye vilkaar for krigsforsikring for livsforsikr.-selskapet »Fram« A/S	445
Oktbr.	13	Res.	om sykeforsikringspligt for losse- og lastearbeide i Nordlands amt	452
—	13	Res.	om at 1. om forsikr.selskaper av 29 juli 1911 indtil videre ikke skal komme til anvendelse paa »Skagerakkystens gjens. Assur.forening for Fiskefartøier«	454
—	20	Res.	om forandr. i planen for Drangedals gjens. Brandforsikr.selskap	459
Novbr.	10	Res.	om forandr. i grundreglerne for Harams og Roalds Brandtrygdelag	478
—	10	Res.	om ny plan for Onsø Brandassuranseforening for Bygninger	478
—	24	Res.	om nedsættelse av et krigsforsikringsraad	506
—	24	Res.	om forandr. i lovene for Ulviks Brandforsikr.selskap	506
—	24	Res.	om forlænget gyldighet av i Enkekassen tegnede frivillige forsikringer uten ekstrapræmie ogsaa under krig	506
—	29	Rundskr.	om det offentliges utredelse av statslønnede betjenters andel av kredssykekassepræmie m. v.	507
Decbr.	1	Res.	om nye bestemm. om krigsforsikring i livsforsikr.-selskapet »Idun«	513

Forsikringsvæsen (brand-, sjø-, livs-, ulykkes- og husdyrforsikr. m. v.). 569

1916 Side

Decbr. 1 Res. om forandr. i vedtægtene for Akershus gjens. Brandassuranseforening (husavdelingen) 513

— 22 Res. om sykeforsikringspligt for alle laste-, losse-, bygge- og anlægsarbeidere samt fiskere uanset indtægtens størrelse 537

— 22 Res. om forandr. i livsforsikr.selskapet »Brage«s bestemmelser om krigsforsikring 538

— 29 Res. om utsættelse med ikrafttrædelsen av arbeiderforsikringslovens § 23 m. v. 540

— 29 Res. om tilladelse for »Norske Forenede Livsforsikringsselskap« til at drive livsforsikringsvirksomhet m. v. 542

Handel.

1916

Janr. 7 Res. om vedtægt for tobakssalg til barn i Tønsets herred 10

— 7 Res. om do. for do. til barn i Strandviks herred, S. Bergenhus amt 10

— 7 Skr. om utførselsforbud for borsyre m. v. 14

— 8 Skr. om do. for verktøi og verktøistaal m. v. 14

— 12 Res. om lukningsvedtægt for det bygn.loven underlagte strøk av Spydebergs herred 14

— 14 Skr. om utførselsforbud for amylalkohol (fuselolje). . . 19

— 21 Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Ulviks herred 20

— 21 Res. om do. for do. i Os herred 20

— 21 Res. om do. for do. i Herø herred, Romsdals amt . . 21

— 21 Res. om forandr. i lukningsvedtægten for Kabelvaag og Svolvær 21

— 21 Res. om do. i do. for Kirkenes og Bjørnevand i Sydvaranger herred 21

— 21 Res. om utførselsforbud for smør 23

Febr. 4 Res. om vedtægt for tobakssalg til barn i Asker herred 37

— 4 Res. om do. for do. til barn i Aamots herred, Hedemarkens amt 37

— 11 Res. om do. for do. til barn i Austrheims herred, S. Bergenhus amt 42

— 11 Res. om forandring i lukningsvedtægten for Trondhjem 43

— 12 Skr. om utførselsforbud for kobberoxyd og kobberoxydyl 44

— 22 Skr. om do. for hornsalt 51

— 23 Res. om do. for kaffe 53

— 23 Res. om do. for agnskjæl 53

— 24 Skr. om do. for gummivarer 54

— 29 Skr. om do. for dyrisk avfald 68

Mars 3 Res. om smughandelslovens anvendelse i Kopervik . . 68

— 8 Res. om vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Odda herred. 71

1916				Side
Mars	17	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Buksnes og Hols herred, Nordlands amt	85
—	20	Skr.	om utførselsforbud for hvalolje	89
—	21	Skr.	om utvidelse av utførselsforbudet for ben, talg og fett fra husdyr m. v.	89
—	24	Lov	nr. 2 om forandr. i lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter	91
—	24	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Evje herred	93
—	24	Res.	om utførselsforbud for krydderier	93
—	25	Skr.	om do. for støpejernsavfald	96
—	31	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Onsø herred	105
April	6	Skr.	om utførselsforbud for oljekit	111
—	11	Res.	om do. (og utførselsavgift) vedrørende fiskelevertran	115
—	11	Skr.	om at aktieselskap ikke kan anvende oplagte fond til forhøielse av aktiekapitalen gjennem utstedelse av friaktier, se l. 19 juli 1910 § 27, jfr. §§ 24 og 20	116
—	11	Skr.	om utførselsforbud for stivelse	116
—	14	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Nannestads herred	121
—	15	Lov	nr. 2 om smaasalg av saltet sild efter vegt	126
Mai	5	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Landviks herred, Nedenes amt	149
—	5	Res.	om do. for do. til barn i Inderøens herred	150
—	5	Res.	om utførselsforbud for raastoffe for fiskeguanofabrikationen	150
—	9	Res.	om do. for makrel	158
—	10	Skr.	om do. for platina	161
—	12	Res.	om smughandelslovens anvendelse i Bangsund i Klingens herred, N. Trondhjems amt	163
—	12	Res.	om do. do. for bopladsen Sjusjavre og Kirkestedet samt de indenfor 10 km. fra dette liggende gaarder i Karasjoks herred	163
—	12	Res.	om ophævelse av utførselsforbudet for agnskjæl	165
—	12	Skr.	om utførselsforbud for natronhydrat og natriumkarbonat	169
—	15	Skr.	om do. for carnaubavoks	171
—	19	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Eikens herred, Lister og Mandals amt	177
—	19	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Romedals herred	178
—	19	Res.	om do. for do. i Eikens herred, Lister og Mandals amt	178

1916				Side
Mai	19	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Andenes byggekommune i Dverbergs herred	178
—	19	Rundskr.	ang. bestemm. om avhændelse m. v. av de i lov 3 juli 1914 omhandlede gifter og apotekvarer	181
—	26	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Strandebarms herred	188
—	26	Res.	om do. for do. til barn i Surendalens herred	188
—	26	Res.	om forandr. i lukningsvedtægten for Stathelle	189
—	26	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Molde	189
—	31	Skr.	om utførselsforbud for fosforsyre	195
Juni	2	Res.	om ophævelse av Kongsvinger marked	197
—	3	Res.	om utførselsforbud for boks, bjelker og planker	200
—	3	Res.	om do. for uer, kveite og sei	201
—	7	Res.	om forbud mot salg og indførsel av brændevin m. v.	205
—	9	Res.	om at forannævnte resol. av 7 juni ikke skal være til hinder for, at indførsel av brændevin og vin sker til de til salg berettigede m. v.	217
—	9	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Naustdals herred, N. Bergenhus amt	218
—	13	Skr.	om utførselsforbud for tomme, nye sildetønder	224
—	16	Res.	om at forsendelse inden riket av vin og øl skal være tillatt m. v.	230
—	16	Res.	om smughandelslovens anvendelse i Borge herred, Smaalenene amt	231
—	16	Res.	om do. do. i Kirkebø herred, N. Bergenhus amt.	231
—	16	Res.	om forandr. i lukningsvedtægten for Grimstad	231
—	16	Res.	om vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Tune herred	231
—	16	Res.	om do. for do. do. i Solums herred	231
—	16	Res.	om utførselsforbud for laks og hermetisk fisk	231
—	23	Lov	om tillæg til og forandr. i lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 med tillægslov av 11 juni 1915	235
—	23	Res.	om forandr. i forbudet mot salg og skjænkning av brændevin og ophævelse av forbudet mot indførsel fra utlandet av brændevin, vin og øl	236
—	28	St.besl.	om oprett. av et Handelsdepartement og deling av det handelspolitiske kontor i Utenriksdepartementet	243
—	30	Lov	nr. 1 om kommission, handelsagentur og handelsreisende	246
—	30	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Vannelvens herred	270
—	30	Res.	om forføininger til salg av sammalet mel til nedsat pris samt forbud mot at anvende til dyreføde korn og mel, som er solgt til nedsat pris	270

1916				side
Juni	30	Rundskr.	om stempelavgift av visse slutsedler	274
Juli	4	Skr.	om utførselsforbud for varer i emballage av alle slags jernblik m. v.	281
—	4	Skr.	om do. for limlær og lim fremstillet derav	282
—	7	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Tjømø herred	285
—	7	Res.	om forandr. i vedtægten for do. til barn i Mo herred, Nordlands amt	285
—	7	Res.	om vedtægt for do. til barn i Lurøy herred, Nordlands amt	285
—	7	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Oppegaards herred	287
—	7	Res.	om forand i lukningsvedtægten for Buksnes og Hols herred	287
—	7	Res.	om smughandelslovens anvendelse for strandstedet Vikøren i Viks herred, N. Bergenhus amt	287
—	7	Res.	om ophævelse av januarmarkedet i Skibotten i Lyngen og flytning av marsmarkedet sammesteds.	287
—	10	Res.	om utførselsforbud for uer (rødfisk) og kveite m. v.	290
—	14	Lov	nr. 3 om merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer	293
—	14	Res.	om tilladelse for landets kommuner til indtil videre at sælge levnetsmidler, brændsel, petroleum, kraftfôr og gjødningsstoffe	545
—	21	Lov	nr. 9 om kjøp paa avbetaling	311
—	21	Midlertidig lov	nr. 12 om forbud mot salg av skibe til utlandet	319
—	21	Res.	om forandr. i lukningsvedtægten for Drammen.	324
—	21	Res.	om utførselsforbud for varer i emballage av alle slags jernblik (jfr. res. av 4 juli)	324
—	26	Lov	nr. 1 om kommunale provianteringsraad	328
—	26	Lov	nr. 10 om forandr. i lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper av 19 juli 1910	366
Aug.	12	Skr.	om utførselsforbud for bast og trevler av kokus, kokusgarn	387
—	18	Res.	om do. for flere sorter saltvandsfisk og fiskeprodukter samt fastsætt. av maksimalpriser for disse varer	391
—	18	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Gulens herred	393
—	18	Res.	om do. for do. i Løitens herred	393
—	18	Res.	om do. for do. i Nes herred, Hedemarkens amt	393
—	18	Res.	om do. for do. i Lardals herred, Jarlsberg og Larviks amt	393
—	18	Res.	om tillæg til utførselsforbudet for varer i emballage av jernblik	394
—	26	Res.	om forskrifter for komm. provianteringsraad	397
—	26	Res.	om maksimalpriser for fødemidler for mennesker og dyr samt brændsel	399

1916				Side
Aug.	26	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Sørfalds herred, Nordlands amt	402
—	26	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Solums herred	403
—	26	Res.	om do. for do. i Gransherreds herred	404
—	26	Res.	om oprett. av et Provianteringsdepartement m. v.	407
—	30	Provisor. anordn.	om fastsættelse av maksimalpriser ved salg av varer m. v.	409
—	30	Res.	om henlæggelse av de i forannævnte anordning omhandlede saker til Provianteringsdepartementet.	410
Septbr.	1	Skr.	om ændring og utvidelse av utførselsforbudet for kobber m. v.	421
—	4	Skr.	om utførselsforbud for kork og korkavfald	422
—	8	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Torpens herred	426
—	8	Res.	om do. for do. i Vossestrandens herred	426
—	8	Res.	om do. for do. i Harstad	426
—	8	Res.	om utførselsforbud for vildt	428
—	8	Res.	om oprett. av et Handelsdepartement (og omdannelse av Socialdepartementet).	428
—	14	Res.	om utførselsforbud for bær	434
—	14	Res.	om ophævelse av Statens Provianteringskommission og midlert. oprett. av et Provianteringsdirektorat m. v.	434
—	23	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Tysvær herred, Stavanger amt	440
—	23	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Vangs herred, Hedemarkens amt	440
—	29	Res.	om antagelse av anbud paa leveranse til den indenlandske forsyning av sild, fisk og tran samt om ændring i maksimalprisene for fisk og fiskeprodukter av 18 august 1916	444
—	29	Res.	om erklæringer, som skal avgives overfor toldvæsenet ved varers utførsel til utlandet	444
—	30	Skr.	om utførselsforbud for staal og jerntraad	446
—	30	Skr.	om do. for kaffesurogater	446
Oktbr.	6	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Levanger	447
—	6	Res.	om vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Stathelle	447
—	6	Res.	om utførselsforbud for kondensert melk	449
—	11	Skr.	om do. for cement	451
—	13	Res.	om vedtægt for tobakssalg til barn i Sems herred	452
—	13	Res.	om smughandelslovens anvendelse i Langesund	452
—	13	Skr.	om utførselsforbud for bambusstokker	454
—	27	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Søndre Lands herred	460

1916			Side
Oktbr.	27	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Nordre Lands herred	460
—	27	Res. om do. for do. i Fede herred, Lister og Mandals amt	460
—	27	Res. om forandr. i lukningsvedtægten for Hafslo herred	460
Novbr.	2	Res. om smughandelslovens anvendelse i Skudeneshavn.	465
—	2	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Orkedalens herred	465
—	10	Res. om do. for do. i Laanske herred, N. Trondhjems amt	477
—	10	Res. om do. for do. i Hemnes herred	477
—	10	Res om forhøielse av antallet av faste medlemmer og varamænd ved handelsretten i Bergen	478
—	11	Skr. om tilvirkning og salg av »ligtornsalve«	479
—	17	Res. om overførelse til Handelsdepartementet av saker vedk. Norges Oplysningskontor for Næringsveiene og administrationen av Kongsberg Sølvverks skogeiendomme	492
—	21	Skr. om utførselsforbud for fæhaar, hestetagl, hesteman og grisebust	498
—	23	Rundskr. om benyttelsen av navnet »børs« i private selskapers firmanavn	499
—	24	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Flubergs herred	501
—	24	Res. om smughandelslovens anvendelse i Ørstens herred	502
Decbr.	1	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Størens herred	511
—	8	Res. om do. for do. i Notodden	517
—	8	Res. om forandr. i lukningsvedtægten for Laksevaag sogn av Askøens herred, S. Bergenhus amt	517
—	8	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Singsaas herred	518
—	8	Res. om forskrifter for prisregulering	520
—	15	Provisor. anordn. om iverksættelse av undersøkelse av landets forraad av varer	530
—	15	Res. om vedtægt for handel med brukte eller kasserte ting i Modums herred	530
—	15	Res. om smughandelslovens anvendelse i Brevik	530
—	15	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Hevne sogn av Hevne herred	531
—	15	Res. om do. for do. i Stamnes herred, Nordlands amt.	531
—	15	Skr. om salg av »hyldebærsaft«	534
—	16	Skr. om utførselsforbud for jernavfald og skrapjern	535
—	22	Res. om forandr. i lukningsvedtægten for Granvins herred, S. Bergenhus amt	537
—	29	Res. om vedtægt for tobakssalg til barn i Rødøy herred	539
—	29	Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Laardals herred	539
—	29	Res. om utførselsforbud for fjærfæ	542

1916 Side

Haandverk, fabrikker, bergverk.

Janr.	7	Res.	om befordring med jernbanen av sprængstoffet Sikrit	10
—	7	Res.	om plan for et sikkerhetsfond ved Bergverksaktieselskapet Røragens bergverk i Røros herred. . .	13
—	7	Res.	om plan for Det norske Nitridaktieselskaps sikkerhetsfond til Støkkens fattigdistrikt, Nedenes amt .	13
—	12	Res.	om nyt skadereglement for Kongsbergs Sølvverk og Mynten m. v.	16
—	12	Forskrifter	om forsendelse med jernbanen av sprængstoffet Sikrit	17
—	21	Res.	om yderligere 1 aars utsættelse for A/S Trollerud Sølvverk med driften i forskjellige utmaal i det Kongsbergske grubefelt	25
Febr.	11	Res.	om forandr. i planen for sikkerhetsfondet ved Bossmo A/S gruber i Mo herred, Nordlands amt .	43
—	16	Res.	om opførelse av »glashytter« paa fortegnelsen over særskilt sundhetsfarlige bedrifter	45
Mars	8	Res.	om instruks for forretningsforholdet mellem riksmæglingsmanden og kredsmæglingsmændene . . .	76
—	17	Res.	om regler for erlægg. av avgifter for tilsyn med ildsfarlige gjenstande	83
—	31	Res.	om forskrifter for arbeidet i shoddy- og fillerivningsanlæg og skjærpende bestemm. for forskjellige arter av bedrifter	101
Mai	5	Res.	om regler for transport i særskilte kasser av ballistit fra Engene fabrikker i Hurum til militæretaten	149
—	6	St.besl.	om oprett. av et teknologisk institut.	156
—	12	Res.	om skjærpende bestemm. for arbeidet i glashytter, l. $^{18}/_{9}$ 1915 § 18	163
—	12	St.besl.	om lønsregulativ for tjenestemænd ved elektricitetsvæsenet	168
—	20	Skr.	om størrelsen av kasser eller beholdere til opbevaring og transport av fyrstikker	186
Juni	9	Lov	nr. 1 om tvungen voldgift i arbeidstvister . . .	208
—	9	Res.	om avgjørelse ved voldgift av tvister om lønsavtaler ved bergverkene m. v., som har været under mægling ved riksmæglingsmanden m. v.	212
—	23	Res.	om forbud mot anvendelse av avfald fra sakbruk til fremstilling av træmasse eller cellulose . . .	238
—	30	Res.	om opførelse av sulfitfabrikkenes lukkede massekummer paa fortegnelsen over særskilt sundhetsfarlige bedrifter	270
Juli	7	Res.	om befordring med jernbanen av sprængstoffet Aerolit	286
—	7	Forskrifter	om forsendelse av do. do..	285

1916 Side

Juli 10 Skr. om bestemm. ang. arbeidstid i lov av 18 september 1915 kan gjøres anvendelig fra 1 januar 1917 for konditorsvendene i Kristiania, Bergen og Stavanger m. v. 291

— 14 Lov nr. 4 om forlængelse av prioritetsfristen for patentkrav 294

— 14 Res. ang. bestemmelse om, hvilke stater skal nyde godt av forlængelsen av prioritetsfristen for patentkrav 294

— 14 Res. om plan for A/S Arendal Smelteverks sikkerhetsfond til Støkkens fattigdistrikt, Nedenes amt . . 296

— 21 Res. om økning av sikkerhetsfondet ved Trollerud Sølvverk i Svene 325

— 26 Lov nr. 6 om tillæg til lov om tvungen avstaaelse av grund m. v. til anlæg av elektriske kraftledninger av 23 juli 1894 og lov om foranstaltninger til betryggelse mot fare og ulemper ved elektriske anlæg m. v. av 16 mai 1896 335

Aug. 26 Res. om renholdsregler for bakerier 402

— 30 Res. om forbud mot fyring med ved i dampkjeler (jernbaner og industrielle anlæg) 409

Septbr. 8 Res. om skjærpende bestemmelser for tekstilfabrikker . 426

— 23 Res. om yderligere 1 aars utsættelse for A/S »Skandia Kobberverk« med at igangsætte drift i dets malmfelter 442

Oktbr. 13 Skr. om forstaaelsen av haandverksl. 25 juli 1913 § 3 c, 2det led 455

— 27 Res. om økning av sikkerhetsfondet ved Dunderlands bergverk i Mo herred 464

Novbr. 2 Res. om at forlængelsen av prioritetsfristen for patentkrav skal tilkomme borgere av Amerikas Forenede Stater, jfr. lov 14 juli 1916 § 1 465

— 9 Rundskr. om regler for krydsning m. v. av elektriske ledninger og offentlig vei 472

— 10 Res. om ny plan for sikkerhetsfondet ved Aamdals kobberverk 478

— 14 Skr. om at den eksplosionssikre indretning i firmaet W. Langners bensinbeholdere tillates benyttet i fast staaende beholdere, som leveres sammen med maskiner til kemiske vaskerier 479

— 24 Provisor. anordn. om de private bedrifters pligt til at meddele oplysninger til bruk for industriens mobilisering 500

— 24 Res. om skjærpende bestemm. for sundhetsskadelige avdelinger i cellulosefabrikker m. v. 501

— 24 Res. om forlængelse av prioritetsfristen for patentkrav 502

1916			Side
Decbr.	1	Res. om fortsættelse av opsamlingen til sikkerhetsfondet ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne	513
—	15	Provisor. anordn. om iverksættelse av undersøkelse av landets forraad av varer.	530
—	29	Res. om utsættelse med ikrafttrædelsen av arbeiderforsikringslovens § 23	540

Jurisdiktions- og grænseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

1916			
Janr.	6	Skr. om deling av Kviteseids jordmordistrikt. . . .	2
Febr.	22	Skr. om ophævelse av delingen av Tune do.	51
—	23	Skr. om deling av Nesoddens jordmordistrikt. . . .	54
Mars	17	Skr. om deling av Nordre Aurdals herred i 3 jordmordistrikter.	88
—	24	Res. om deling av Hole herred og tinglag m. v. . .	95
—	24	Res. om do. av Finnaas herred	96
—	24	Res. om do. av Fjelbergs herred.	96
—	24	Res. om overførelse av g.nr. 55, br.nr. 5 og 7, Skarstein ytre, fra Austad sogn og herred, Lyngdals prestegjeld, til Spind sogn og herred, Herreds prestegjeld m. v.	96
April	6	Skr. om deling av Østre Talviks jordmordistrikt. . .	111
—	12	Skr. om do. av Bremsnes jordmordistrikt, Romsdals amt	116
—	12	Skr. om do. av Evenes jordmordistrikt, Nordlands amt	116
Mai	3	Skr. om deling av Løkens jordmordistrikt, Hølands herred (et nyt, Bjørkelangen jordmordistr.). . . .	149
—	5	Res. om deling av Rakkestads herred	155
Juni	9	Res. om overførelse av Gusli (Meldals) almenning fra Snaasen til Grong herreds matrikel	223
—	9	Res. om flytning av standkvarter for 2den brigade og Vestoplandenes infanteriregiment nr. 6	223
—	15	St.besl. om deling av Nes lensmandsdistrikt i Hallingdal i to distrikter	227
—	16	Res. om deling av Ulsteins herred	232
—	23	Res. om overførelse av nogen gaarder av Fjelbergs prestegjeld fra Ølen sogn til Bjoestranden sogn .	239
—	23	Res. om deling av Øiestads tinglag	240
—	23	Res. om Stathelle ladesteds henlæggelse til Skiens lægedistrikt	240
Aug.	16	Skr. om deling av Gamviks jordmordistrikt, Finmarkens amt	389
—	26	Res. om forlæggelse av Nord-Norges ingeniørbataljon til samme standkvarter som 6. division (Harstad) . .	408
Septbr.	7	Skr. om deling av Hopens jordmordistrikt, Romsdals amt	423

1916			Side
Septbr. 7	Skr.	om do. av Sydvaranger jordmordistrikt	423
Oktbr. 6	Res.	om deling av Fosen, Senjen og Tromsø sorenskriverembeder	449
Novbr. 17	Res.	om deling og omregulering av enkelte av Kristiania bys menigheter	485
— 17	Res.	om deling av den av tinglagene Bjugn, Ørlandet og Agdenes bestaaende maanedstingkreds i Fosen sorenskriveri	488
— 17	Res.	om deling av Herøy herred m. v.	488
— 18	Skr.	om omregulering av Vaagsø jordmordistrikt, N. Bergenhus amt	493
— 24	Res.	om gjennemførelse av den civile embedsordning i Romsdals amt fra 20 april 1917	504
— 24	Res.	om anordning av tingene i Øvre Telemarkens østenfjeldske sorenskriveri	505

Kirker og kirkegaarder.

1916			
Janr. 7	Res.	om opførelse av Ruds kapel i Modums prestegjeld m. v.	13
Novbr. 4	Rundskr.	om læsning fra kirkebakken	468
Decbr. 1	Res.	om opførelse av nyt kapel paa Græsvik i Onsø prestegjeld	512

Kjøpstæder og ladesteder.

1916			
Janr. 28	Res.	om kinematografvedtægt for Aalesund	29
Febr. 11	Res.	om forandring i lukningsvedtægten for Trondhjem	43
— 11	Res.	om forandring i ligningsvedtægtene for Kristiania	43
Mars 3	Res.	om smughandelslovens anvendelse i Kopervik	68
— 8	Res.	om kinematografvedtægter for Risør	71
April 14	Res.	om hundeavgiftsreglement for Kristiansund	121
— 15	Lov	nr. 1 om ekspropriation av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Bergen	125
— 28	Res.	om vedtægt for Aalesunds folkeregister	143
Mai 26	Res.	om forandr. i lukningsvedtægten for Stathelle	189
— 26	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Molde	189
Juni 2	Res.	om vedtægt for Stavanger folkeregister	197
— 2	Res.	om ophævelse av Kongsvinger marked	197
— 9	Res.	om vedtægt for Kristiansands folkeregister	217
— 16	Res.	om forandr. i lukningsvedtægten for Grimstad	231
Juli 21	Res.	om forandr. i lukningsvedtægten for Drammen	324
Septbr. 8	Res.	om ny vedtægt for Bergens folkeregister	425
— 8	Res.	om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Harstad	426

1916 Side
Septb. 23 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen . . . 439
Oktbr. 6 Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Levanger. 447
— 13 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Haugesund, Stavanger og Aalesund 451
— 13 Res. om smughandelslovens anvendelse i Langesund . 452
— 13 Res. om grænsen for skjænkeavgiften i Kongsberg. . 452
— 13 Res. om do. for do. i Bergen. 453
— 20 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Trondhjem 456
— 20 Res. om ændringer i vedtægten for Stavanger folkeregister 456
— 27 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Haugesund 460
Novbr. 2 Provisor. anordn. ang. do. do. av do. til do. do. samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiania og Kristiansund. 465
— 2 Res. om vedtægt for Skiens folkeregister 465
— 2 Res. om smughandelslovens anvendelse i Skudeneshavn 465
— 17 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Aalesund 480
— 24 Res. om grænsen for skjænkeavgiften i Sandnes. . . 502
Decbr. 1 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Sarpsborg. 511
— 8 Res. om lukningsvedtægt for utsalgssteder i Notodden. 517
— 15 Res. om smughandelslovens anvendelse i Brevik. . . 530

Kommune- og valgvæsen.

1915
Decbr. 17 Skr. om at det hører under de komm. myndigheters bestemmelse, om det i l. om forsorg for barn av 10 april 1915 (nr. 2) § omhandlede helseraadsutvalg skal føre særskilt protokol m. v. 1
1916
Febr. 11 Res. om forandring i ligningsvedtægten for Kristiania 43
— 16 Telegr. om, at i distrikt, hvor ligningsraadet er ophævet, kan ligningsnævnden gjøre sig bekjendt med de for tidligere aar til raadet indleverte selvangivelser. 49
— 22 Skr. om at lensmand ikke kan undslaa sig for vælges til medlem av ligningsnævnden 51

1916				Side
Febr.	24	Skr.	om at amtskasserer ikke kan tilbakeholde amtsskolekassens bidrag til en kommunes skolebygninger til dækkelse av kommunens gjæld til amtskassen.	54
Mars	10	Skr.	om at medlem av ligningsnævnd er forpl. til at overta hvervet som nævndens formand	78
—	29	Skr.	om kommunerevisorers funktionstid, om varamænd for dem ved en revisors midl. forfald eller endelige avgang i funktionstiden	100
April	11	Skr.	om adg. til at bevilge en herredsordfører godtgjørelse for arbeide og utlæg i kommunens tjeneste.	544
—	13	Skr.	om, at utredelsen av utgifter ved antagelse av lønnet medhjælp til optagelse av skattemandtal paahviler kommunen, jfr. l.skattel. § 70	117
—	14	Res.	om hundeavgiftsreglement for Kristiansund.	121
—	28	Res.	om vedtægt for Aalesunds folkeregister	143
—	28	Skr.	om rammen for en bygningskommunes bevilgn.myndighet (i anl. av anlæg av elektr.verk), l. 20 august 1915, nr. 10, § 4	544
Mai	10	Lov	om kommunal regulering av husleie	159
—	15	Rundskr.	ianl. av forannævnte lov	169
Juni	2	Res.	om vedtægt for Stavanger folkeregister	197
—	2	Telegr.	om at varamand for sparebankdirektør ikke i almindelighet er ugild som forliksk ommissær i bankens saker	545
—	9	Res.	om vedtægt for Kristiansands folkeregister.	217
—	16	Skr.	bl. a. om forstaaelsen av uttr. »offentlige valg« i sportellovens § 119	234
Juli	26	Lov	nr. 1 om kommunale provianteringsraad.	328
Aug.	26	Provisor. anordn.	om forbud mot opsigelse av leieboere	397
—	26	Res.	om vedtægt for Odda folkeregister	401
Septbr.	8	Res.	om ny vedtægt for Bergens folkeregister	425
—	22	Skr.	om at husleienævndens samtykke efter prov. anordn. av 26 aug. 1916 antages nødvendig til alle opsigelser av leieboere m. v.	438
—	23	Provisor. anordn.	ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen	439
—	29	Skr.	om 1) at herredsstyre-varamand, som har fungert som repræsentant i valgperioden, kan negte valg som saadan ved forestaaende kommunevalg (l. formandskapslovens § 10), og 2) at listeforslag indlevert inden den i samme lovs § 6,1 satte frist ikke kan tages tilbake av forslagsstillerne efter fristens utløp	446
—	30	Skr.	om at forbudet mot opsigelse av leieboer uten husleienævndens samtykke alm.vis ogsaa kommer	

1916 Side

til anvendelse, naar leien er avsluttet for et bestemt tidsrum eller indtil en viss datum . . . 446
Septbr. 30 Telegr. om at opsigelse av leieboer før kommunestyrets beslutning om regulering av husleie antages retsgyldig uten husleienævndens samtykke 447
Oktbr. 5 Skr. om gyldigheten uten husleienævndens samtykke av opsigelse av leieboer 447
— 12 Telegr. om at i kommuner, hvor husleieregulering ved utfærdigelse av provisor. anordn. av 26 aug. 1916 var indført, antages forbudet mot opsigelse at virke fra anordningen uten ny beslutning av kommunestyret 451
— 13 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Haugesund, Stavanger og Aalesund 451
— 18 Skr. om at forlikskommissær ikke kan fordre sig fritat for at være medlem av herredsstyret. 455
— 18 Skr. om forstaaelsen av § 3 i lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916 456
— 18 Telegr. om forstaaelsen av § 4 i lov om do. do. . . 456
— 20 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Trondhjem 456
— 20 Res. om ændringer i vedtægten for Stavanger folkeregister 456
— 27 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Haugesund . 460
— 31 Telegr. om at lønnet forretn.fører i komm. proviantеringsraad kan vælges til medl. av formandskapet og til ordfører, naar han opgir forretn.førerstillingen m. v. 464
Novbr. 1 Skr. om at formandskapmedlem ikke er utelukket fra eller kan fordre sig fritat for at være medlem av komm. proviantеringsraad, men ikke kan forrette som regnskapsførende medlem av raadet m. v. . 464
— 1 Skr. om, at hvor et ligningsmøte gaar tilspilde paa gr. av uteblivelse, kan de mødende ikke fatte gyldig bestemm. om de uteblivende medlemmers ilæggelse av bøter m. v., l.skattel. §§ 128 og 120, byskattel. §§ 120 og 112 464
— 2 Res. om vedtægt for Skiens folkeregister 465
— 2 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiania og Kristiansund . 465
— 10 Provisor. anordn. om forbud mot bruk av beboelsesleilighet til forretningslokale 476
— 13 Skr. om husleienævnds funktionstid. 479

1916			Side
Novbr.	17	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Aalesund	480
—	18	Skr. om at overformynder kan fordre sig fritat for valg til medlem av herredsstyret.	493
—	29	Skr. om at anordn. av 26 august 1916 omfatter ogsaa forretningslokaler, samt om tidspunktet for opsigelsesforbudets ikrafttræden.	507
Decbr.	1	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Sarpsborg	511
—	13	Skr. om at ligningsvæsenets faste forretningsfører kan være tilstede ved ligningsraadets forhandlinger .	529
—	16	Skr. om forstaaelsen av § 3 i lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916 ang. husleienævndens samtykke som betingelse for husleiens forhøielse.	535
—	22	Provisor. anordn. om forandr. i de provisor. anordn. ang. husleie av 26 august og 10 november 1916	536
—	22	Res. om henlæggelse under Bergens overformynderi og inddragning under sammes fællesforvaltning av endel under bestyrelse av magistraten eller andre kommunale myndigheter i Bergen staaende legatmidler.	538
—	27	Skr. om at ordfører eller varaordfører ikke kan være revisor for kredssykekassen, men derimot de øvr. medl. av kommunestyret, som ogsaa kan være kommunerevisorer, likesom fungerende ordfører kan være amtsrevisor.	539

Kongen og Kongehuset.

1916			
Febr.	16	Res. om rikets bestyrelse under Kongens reise til Trondhjem	47

Landvæsen.

1916			
Janr.	7	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i Koperviks herred	11
—	7	Res. om do. til do. do. i Viks herred, N. Bergenhus amt	11
—	7	Res. om do. til do. do. i Overhallens herred. . . .	11
—	7	Res. om do. til do. do. i Vefsens herred	11
—	7	Res. om do. til do. do. i Bodins herred	12
—	7	Res. om do. til do. do. i Sørreisa herred	12
—	7	Res. om do. til do. do. i Tromsøysunds herred . . .	12
—	12	Res. om do. til do. do. i Tønsets herred	15
—	12	Res. om do. til do. do. i Nordre Aurdals herred . .	15

1916				Side
Janr.	12	Res.	om adgang til at dræpe streifende hund i Leikanger herred	15
—	12	Res.	om do. til do. do. i Bardu herred, Tromsø amt	16
—	12	Res.	om forandr. i reglerne for anvendelse av pigtraadgjærde i Finnaas herred, S. Bergenhus amt	16
—	28	Res.	om adgang til at dræpe streifende hund i Ringebu herred	31
—	28	Res.	om do. til do. do. i Hitterdals herred	31
—	28	Res.	om do. til do. do. i Bakke herred	31
—	28	Res.	om do. til do. do. i Skogns herred	31
Febr.	16	Res.	om do. til do. do. i Vaale herred	45
—	16	Res.	om do. til do. do. i Vaage herred	45
—	16	Res.	om do. til do. do. i Torpens herred, Kristians amt	46
—	16	Res.	om do. til do. do. i Time herred	46
—	16	Res.	om do. til do. do. i Leiranger herred, Nordlands amt	46
—	16	Res.	om do. til do. do. i Dverbergs herred, Nordlands amt	46
—	25	Res.	om do. til do. do. i Byglands herred	62
—	25	Res.	om do. til do. do. i Førde herred	63
—	25	Res.	om do. til do. do. i Hitterens herred	63
—	25	Res.	om do. til do. do. i Sørfrøya herred	63
—	25	Res.	om do. til do. do. i Beitstadens herred	63
—	25	Res.	om do. til do. do. i Trondenes herred	63
Mars	3	Res.	om do. til do. do. i Mo herred, Bratsbergs amt	68
—	3	Res.	om do. til do. do. i Aurlands herred	68
—	3	Res.	om do. til do. do. i Kolvereids herred	68
—	3	Res.	om do. til do. do. i Egge herred, N. Trondhjems amt	69
—	8	Res.	om do. til do. do. i Ytre Sandsvær herred	72
—	8	Res.	om do. til do. do. i Hols herred, Buskeruds amt.	72
—	8	Res.	om do. til do. do. i Saude herred	73
—	8	Res.	om do. til do. do. i Leinstrandens herred, S. Trondhjems amt	73
—	8	Res.	om indførelse av slagtetvang i Trondhjem m. v.	73
—	17	Res.	om adgang til at dræpe streifende hund i Nordre Lands herred	85
—	17	Res.	om do. til do. do. i Valestrands herred, S. Bergenhus amt	86
—	17	Res.	om do. til do. do. i Sundalens herred, Romsdals amt	86
—	17	Res.	om do. til do. do. i Bynesets herred.	86
—	17	Res.	om do. til do. do. i Nærø herred.	86
—	24	Res.	om do. til do. do. i Borgunds herred, Romsdals amt	94
—	24	Res.	om do. til do. do. i Gjesdals herred, Stavanger amt	94

1916				Side
April	14	Res.	om adgang til at dræpe streifende hund i Lille-Elvedals herred	123
—	14	Res.	om do. til do. do. i Ogne herred, Stavanger amt	123
—	14	Res.	om do. til do. do. i Strandens herred, Romsdals amt	124
—	14	Res.	om do. til do. do. i Stamnes herred, Nordlands amt	124
—	28	Res.	om do. til do. do. i Biri herred	144
—	28	Res.	om do. til do. do. i Tiller herred, S. Trondhjems amt	144
—	28	Res.	om do. til do. do. i Hillesøy herred, Tromsø amt	145
—	29		Bruksregler for en del av Dragaas statsalmenniog, Holtaalens herred	148
Mai	5	Res.	om adgang til at dræpe streifende hund i Nissedals herred	151
—	5	Res.	om do. til do. do. i Fjære herred	151
—	5	Res.	om do. til do. do. i Stords herred	151
—	5	Res.	om do. til do. do. i Bjugns herred	152
—	5	Res.	om do. til do. do. i Brønnøy herred	152
—	10		Bruksregler for Roltedalens statsalmenning i Søndre Trondhjems amt	161
—	12		Plakat om forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige	162
—	12	Res.	om adgang til at dræpe streifende hund i Øvre Eker herred	166
—	12	Res.	om do. til do. do. i Størens herred	166
—	19	Res.	om do. til do. do. i Voldens herred	179
—	19	Res.	om do. til do. do. i Surendalens herred	179
—	19	Res.	om do. til do. do. i Meldalens herred	179
Juni	2	Res.	om regler for pigtraads anvendelse til gjærde i Solums herred	197
—	7	St.besl.	om oprett. av en veterinærhøiskole i Kristiania	205
—	9	Res.	om adgang til at dræpe streifende hund i Ivelands, Rovde og Bremsnes, Høilands, Evenes og Steigens herreder	219
—	22	St.besl.	om omrettelse av et torvlaanefond	235
—	30	Res.	om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til at træffe forføininger til salg av sammalet mel til nedsat pris samt forbud mot at anvende til dyrefø̈de korn og mel, som er solgt til nedsat pris	270
—	30	Res.	om ophævelse av forbudet av 12 mai 1916 mot indførsel av levende storfæ m. v. fra Sverige og fornyet ikrafttræden av de tidligere for denne indførsel gjældende bestemmelser	271
—	30	Res.	om adgang til at dræpe streifende hund i Snertingdalens, Slemdals, Søgne, Hjelmelands, Skaane-	

1916			Side
		viks, Soknedalens, Søkkelvens, Ulvundeidets, Lødingens og Alstahaugs herreder	271
Juli	7	Res. om ophævelse av forbudet mot anvendelse av pigtraadgjærde i Valle herred	288
—	7	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i Faabergs, Haus, Klæbu, Leksvikens, Sandvollans, Vemundviks og Hamarøy herreder	288
—	14	Lov nr. 2 indeh. forandr. i lov om skylddeling av 20 august 1909	292
—	21	Lov nr. 6 om foranstaltninger mot bipest m. v. . .	306
—	21	Res. ang. bestemmelse om, hvilke sygdomme indtil videre skal henregnes til bipest	308
—	21	Lov nr. 15 om bekjæmpelse av skadeinsekter og plantesygdomme	321
—	21	Res. ang. bestemmelse om, hvilke insekter og plantesygdomme indtil videre skal ansees farlige for planter, busker eller trær	323
—	21	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i Kvikne, Lunner, Melhus, Stadsbygdens og Ogndalens herreder	324
—	21	Rundskr. ang. de ved lov av 14 juli 1916 vedtagne forandringer i lov om skylddeling av 20 august 1909	327
—	28	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i Søndeleds og Egersund landsogns herreder, Aardals herred (Stavanger amt), Frænens, Hens og Grytens herreder	380
—	28	Medd. om at Den norske Biavlsforening indtil videre skal føre den umiddelbare ledelse av kampen mot bipest	382
Aug.	4	Res. om pigtraads anvendelse til gjærde i Ømarks herred.	383
—	4	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i Tysvær, Ulsteins, Bolsø, Laanke, Gimsøy og Fauske herreder	383
—	8	Bruksregler for »Fron sogns bygdealmenning« (eller sameie)	385
—	18	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i Myklands herred, Nedenes amt	394
—	26	Res. om do. til do. do. i følgende herreder: Foldalen, Aakre (Stavanger a.), Sande (Romsdals a.), Hegre og Nordreisa	405
Septbr.	1	Res. om ophævelse av forbudet mot anvendelse av pigtraadgjærde i Fjotlands herred.	420
—	8	Plakat om forbud mot indførsel og transport av stikkelsbærplanter	423

1916			Side
Septbr.	8	Plakat om foranstaltninger til bekjæmpelse av »potetkræft«	424
—	8	Plakat om do. til do. av »kornrust«	425
—	8	Res. om ophævelse av forbudene av 1914 og 1912 mot indførsel og transport av stikkelsbærplanter	425
—	8	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i følgende herreder: Birkenes, Bjerkreim, Strinden, Røra og Stjørdalen	428
—	16	Nye bruksregler for Hirkjølen statsalmenning i Ringebu	435
—	16	Nye do. for Vaardalen statsalmenning i Loms herred	435
—	29	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i følgende herreder: S. Aurdal, Nærbø og Vats (Stavanger a.), Selbu, Børsen og Flakstad	443
—	29	Res. om regler for pigtraads anvendelse til gjærde i Nærbø herred, Stavanger amt	443
Oktbr.	20	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i følgende herreder: Lyngdal, Øre (Romsdals a.) og Hølandet (N. Trondhlems amt)	457
—	27	Res. om ophævelse av forbudet mot renbeitning inden Sjaaks herred, forsaavidt angaar den søndenfor Otta elv og vestenfor Føysa liggende del av herredet	463
Novbr.	2	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i Fjelds og Hemnes herreder	466
—	17	Res. om do. til do. do. i Hovins, Valsøfjordens og Skjørns herreder	483
Decbr.	1	Res. om do. til do. do. i Trondhjems bymark	512
—	1	Res. om indførelse av kommunal kjøtkontrol i Tinns landkommune og om avgifter og tider for kontrol utenfor kontrolstationen	512
—	1	Res. om at kjøt av dyr, der slagtes utenfor murtvangsgrænsen i Kongsberg, skal være fritat for undersøkelse av kommunal kjøtkontrol	512
—	8	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i følgende herreder: Vang (Kristians a.), Vartdalsstranden og Frei (Romsdals a.), Malvik og Singsaas (S. Trondhjems a.) og Moskenes (Nordlands a.)	518
—	15	Provisor. anordn. om iverksættelse av undersøkelse av landets forraad av varer.	530
-	29	Res. om adgang til at dræpe streifende hund i Vangs herred (Hedemarkens a.), Gols herred, Fane herred, Beiarn herred (Nordlands a.) og Helgøy herred (Tromsø a.).	542

1916 Side

Lotterier.

Juli 21 Lov nr. 13 indeh. tillæg til lov av 2 mai 1912 om oprettelse av et lotteri til indtægt for skogsaken og tuberkulosesaken 319

Novbr. 17 Res. om plan for det utvidede pengelotteri 493

Love og grundlovsbestemmelser m. v.

1916

Janr. 7 Provisor. anordn. angaaende skibsaktieselskapers stiftelse m. v. 2

Febr. 23 Lov nr. 1 om midlertidig avgift av skibstonnage . . 51

— 23 Lov nr. 2 indeholdende forandringer i lov av 17 august 1915 om utligning av skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur . 52

Mars 11 Lov indeholdende midlertidige tillægsbestemmelser til skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 78

— 14 Lov om avgift ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger 81

— 17 Lov om straffebestemmelser for utenlandske militærpersoner, som er internert her i riket under krig mellem fremmede magter 82

— 24 Lov nr. 1 om forandring i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 91

— 24 Lov nr. 2 om forandring i lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter 91

— 31 Res. om ikrafttræden av lov om tilvirkn. av gifter og apotekvarer av 3 juli 1914. 101

April 4 Lov om tillæg til lov om bygningsvæsenet i Bergen av 19 april 1899 108

— 7 Lov indeholdende forandringer i lov om arv av 31 juli 1854 112

— 14 Lov om aktuareksamen ved Universitetet 117

— 15 Lov nr. 1 om ekspropriation av bruksret til foreningsog forsamlingslokaler i Bergen. 125

— 15 Lov nr. 2 om smaasalg av saltet sild efter vegt . . 126

— 15 Lov nr. 3 om bemyndigelse for Kongen til midlertidig at frita Norges Bank for pligten til at kjøpe guld m. v. 126

— 28 Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse av 8 april 1916 til forandring i grundlovens § 12. . 127

— 28 Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse av 8 april 1916 til forandring i grundlovens § 69. . 128

1916			Side
April	28	Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse av 8 april 1916 til forandring i grundlovens § 75 a	128
—	28	Lov om indskrænkning i retten til at søke utlæg for gjæld	128
Mai	10	Lov om kommunal regulering av husleie	159
—	19	Lov nr. 1 om forandring av §§ 32 og 36 i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905	174
—	19	Lov nr. 2 om forandring av § 12 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896	175
—	19	Lov nr. 3 om fredning av krebs m. v.	176
—	19	Lov nr. 4 um tillegg til lov um sams normaltid for kongeriget Norig fraa 29 juni 1894	177
—	19	Res. om det lovlige klokkeslet i Norge fra 22 mai til utgangen av september 1916	177
—	26	Lov indeholdende forandring i lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915	188
Juni	7	Lov om tillæg til lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908	203
—	9	Kundgjørelse av grundlovsbestemmelse av 19 mai 1916 til forandring i grundlovens § 52 d.	208
—	9	Lov nr. 1 om tvungen voldgift i arbeidstvister	208
—	9	Lov nr. 2 om utbetaling av hyre til skibsbesætning efter krigsulykke m. v.	213
—	9	Lov nr. 3 om forandring i lov om høiesteretsadvokaters beskikkelse av 28 september 1857	213
—	9	Lov nr. 4 indeholdende tillæg til lovgivningen om stempelavgift av dokumenter	213
—	9	Res. om ikrafttræden av foranstaaende lov av 9 juni nr. 4	217
—	9	Res. om ikrafttræden av de ved lov 13 august 1915 vedtagne forandringer i §§ 4, 5, 6 og 8 i l. om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889	217
—	23	Lov om tillæg til og forandring i lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 med tillægslov av 11 juni 1915	235
—	30	Lov nr. 1 om kommission, handelsagentur og handelsreisende	246
—	30	Lov nr. 2 om midlertidig tillæg til lodspengene	263
Juli	14	Lov nr. 1 indeholdende forandring i lov om naturfredning av 25 juli 1910	292
—	14	Lov nr. 2 indeholdende forandringer i lov om skylddeling av 20 august 1909	292
—	14	Lov nr. 3 om merkning av hermetisk nedlagte fiskevarer	293
—	14	Lov nr. 4 om midlertidig forlængelse av den i artikel	

1916 Side

4 i Pariserkonventionen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte prioritetsfrist for patentkrav 294
Juli 21 Lov nr. 1 om skifte- og konkurssaker. 298
— 21 Lov nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v. 301
— 21 Lov nr. 3 om forandring i lov om rettergangsmaaten i militære straffesaker av 29 mars 1900 § 142, jfr. lov av 22 mai 1902 303
— 21 Lov nr. 4 om anvendelse av Fogedembedsgaardsfondets midler. 304
— 21 Lov nr. 5 om øket erstatning for sjøfolk ved krigsulykke 304
— 21 Lov nr. 6 om foranstaltninger mot bipest m. v. . . 306
— 21 Lov nr. 7 om anlæg av kommunal kloak. 308
— 21 Lov nr. 8 om forandringer i lov om Norges Bank av 23 april 1892 med tillægslove. 309
— 21 Lov nr. 9 om kjøp paa avbetaling. 311
— 21 Lov nr. 10 indeholdende forandringer i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslov av 18 september 1909 317
— 21 Midlertidig lov nr. 11 angaaende forandring i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslov av 18 september 1909 . . 318
— 21 Midlertidig lov nr. 12 om forbud mot salg av skibe til utlandet 319
— 21 Lov nr. 13 indeholdende tillæg til lov av 2 mai 1912 om oprettelse av et lotteri til indtægt for skogsaken og tuberkulosesaken 319
— 21 Lov nr. 14 indeholdende forandring i lov om døve, blinde og aandssvake barns undervisning og om pleie- og arbeidshjem for ikke dannelsesdygtige aandssvake av 4 juni 1915. 320
— 21 Lov nr. 15 om bekjæmpelse av skadeinsekter og plantesygdomme 321
— 26 Lov nr. 1 om kommunale provianteringsraad . . . 328
— 26 Lov nr. 2 om forandring i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. ændringslov av 13 august 1915 329
— 26 Lov nr. 3 om forandring i lov om ordningen av retsforholdene vedkommende statens høifjeldsgrund m. v. av 8 august 1908 331
— 26 Lov nr. 4 om pligtmæssig avhold fra alkoholnydelse i visse stillinger 332
— 26 Lov nr. 5 om midlertidig lov om tillægserstatning for skadebotberettigede og rentenydere ifølge lovgiv-

Side

ningen om ulykkesforsikring for industriarbeidere og sjømænd 334
Juli 26 Lov nr. 6 om tillæg til lov om tvungen avstaaelse av grund m. v. til anlæg av elektriske kraftledninger av 23 juli 1894 og lov om foranstaltninger til betryggelse mot fare og ulemper ved elektriske anlæg m. v. av 16 mai 1896 335
— 26 Lov nr. 7 om tillæg til lov av 12 august 1848 indeholdte særskilte bestemmelser angaaende anlæg av jernveier til almindelig benyttelse. 336
— 26 Lov nr. 8 om ændringer i lov av 10 juli 1894 om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse 336
— 26 Lov nr. 9 om skibs-aktieselskaper 337
— 26 Lov nr. 10 om forandring i lov om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper av 19 juli 1910 . . . 366
— 26 Midlertidig lov nr. 11 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899. . . 377
Aug. 26 Provisorisk anordning om forbud mot opsigelse av leieboere 397
— 30 Provisorisk anordning om fastsættelse av maksimumspriser ved salg av varer m. v. 409
Septbr. 23 Provisorisk anordning angaaende tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen 439
— 29 Res. om ikrafttræden av lov om smaabruk- og boliglaan m. v. av 23 juli 1915 443
Oktbr. 13 Provisorisk anordning ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Haugesund, Stavanger og Aalesund 451
— 20 Provisorisk anordning ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Trondhjem 456
— 27 Provisorisk anordning ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Haugesund 460
Novbr. 2 Provisorisk anordning ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiania og Kristiansund 465
— 10 Provisorisk anordning om forbud mot bruk av beboelsesleilighet til forretningslokale. 476
— 17 Provisorisk anordning ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Aalesund 480
— 24 Provisorisk anordning ang. anmeldelse av reisende med skib. 500

1916 Side
Novbr. 24 Provisorisk anordning om de private bedrifters pligt til at meddele oplysninger til bruk for industriens mobilfsering 500
Decbr. 1 Provisorisk anordning ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Sarpsborg. . . 511
— 15 Provisorisk anordning om iverksættelse av undersøkelse av landets forraad av varer 530
— 22 Provisorisk anordning om forandr. i de provisoriske anordninger angaaende husleie av 26 august og 10 november 1916 536
— 29 Res. om utsættelse med ikrafttræden av arbeiderforsikringslovens § 23 m. v. (l. 10 september 1915) . 540

Maal og vegt.

1916
April 15 Lov nr. 2 om smaasalg av saltet sild efter vegt . . 126

Medicinal- og sundhetsvæsen.

1916
Janr. 6 Skr. om deling av Kviteseids jordmordistrikt . . . 2
— 7 Res. om forandr. i og tillæg til sundhetsforskriftene for Kristiania 10
— 21 Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Son . . . 21
— 21 Res. om do. til do. for Ømarks herred. 21
— 21 Res. om do. til do. for Hofs herred, Jarlsberg og Larviks amt 22
— 21 Res. om do. til do. for Lillehammer 22
— 21 Res. om sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Hjelmelands herred 22
— 21 Res. om do. do. for Sjernerø herred, Stavanger amt . 22
— 21 Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Austads herred, Lister og Mandals amt 22
— 21 Res. om do. til do. for Øislebø herred, do. do. . . . 23
— 26 Skr. om helseraads myndighet med hensyn til utskrivelsen av patienter fra epidemisykehus m. v. . 28
— 28 Res. om anvendelse av pleiebarnlovens §§ 1—9 i Lier herred 29
— 28 Res. om sundhetsforskrifter for Ringebu herred . . . 29
— 28 Res. om do. for Lardals herred (renholdsregler for butikker m. v.) 29
— 28 Res. om tuberkuloseforskrift for Kristiansand. . . . 29
— 28 Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Hægebostads herred 30
— 28 Res. om do. til do. for Lyngdals herred 30

1916				Side
Janr.	28	Res.	om sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Opdals herred, S. Trondhjems amt	30
—	28	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Frænens herred	30
—	28	Res.	om do. til do. for Hemnes herred og strandstedet Hemnesberget	30
Febr.	16	Res.	om opførelse av »glashytter« paa fortegnelsen over særskilt sundhetsfarlige bedrifter	45
—	21	Skr.	om stadslæges pligt til uten særskilt godtgjørelse at overta lægetilsynet med alle i byen værende fattige syke uanset deres hjemstavnsforhold m. v., jfr. lov (nr. 1) av 16 juli 1912 § 3	50
—	22	Skr.	om ophævelse av delingen av Tune jordmordistrikt	51
—	23	Skr.	om deling av Nesoddens jordmordistrikt.	54
—	25	Res.	om nye sundhetsforskrifter og om tuberkuloseforskrift for Hollens herred	59
—	25	Res.	om sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Klepps herred.	60
—	25	Res.	om do. do. for Høilands herred	60
—	25	Res.	om do. do. for Breims herred, N. Bergenhus amt	60
—	25	Res.	om do. do. for Sande herred, Romsdals amt	61
—	25	Res.	om nye do. og do. for Stemshaugs herred, samme amt	61
—	25	Res.	om nye do. og do. for Flakstads herred	61
—	25	Res.	om oprettelse av apotek paa Gvarv i Saude herred, Bratsbergs amt	67
Mars	8	Res.	om sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Tingvolds herred.	71
—	8	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Steigens herred.	71
—	8	Res.	om sundhetsforskrifter for rorboder i Vardø	72
—	8	Res.	om plan for et komm. slagtehus i Trondhjem og samtykke til indførelse av slagtetvang	73
—	8	Skr.	om, at departementet ikke har adgang til at samtykke i utredelse av statsbidrag til løn til en jordmor, som ikke er offentlig ansat distriktsjordmor	78
—	13	Skr.	om adg. til utlevering av spiritus fra apotek	81
—	17	Res.	om bemyndigelse for medicinaldirektøren til at forandre grundprisen paa forskjellig medicin	88
—	17	Skr.	om deling av Nordre Aurdals herred i 3 jordmordistrikter	88
—	24	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Søkkelvens herred, Romsdals amt	93

1916				Side
Mars	31	Res.	om ikrafttræden av lov om tilvirkning av gifter og apotekvarer av 3 juli 1914	101
—	31	Res.	om forskrifter for arbeidet i shoddy- og fillerivningsanlæg og skjærpende bestemm. for forskjellige arter av bedrifter	101
April	6	Skr.	om deling av Østre Talviks jordmordistrikt	111
—	7	Res.	om anvendelse av pleiebarnlovens §§ 1—9 i Kristiansand	113
—	12	Skr.	om deling av Bremsnes jordmordistrikt, Romsdals amt	116
—	12	Skr.	om do. av Evenes jordmordistrikt, Nordlands amt	116
—	14	Res.	om forandr. i sundhetsforskriftene for Sveio herred	121
—	14	Res.	om tillæg til do. for Tromsø (renholdsregler i butikker)	122
—	14	Bes.	om nye sundhetsforskrifter for Berlevaags herred og for fiskevær, tuberkuloseforskrifter og epidemiforskrifter	122
—	14	Res.	om oprettelse av to nye apotek i Sarpsborg	125
—	28	Res.	om nye sundhetsforskrifter for Hylestads herred, Nedenes amt	143
Mai	3	Skr.	om deling av Løkens jordmordistrikt, Hølands herred	149
—	5	Skr.	om reglerne for sindssykes optagelse i asyl	156
—	12	Plakat	om forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige	162
—	12	Res.	om skjærpende bestemm. for arbeidet i glashytter, l. $^{18}/_{9}$ 1915 § 18	163
—	12	Res.	om forandr. i pl. 4 juni 1904, jfr. pl. 20 februar 1914, om utlevering av gifter og andre stoffe fra apotek	164
—	12	Res.	om nye sundhetsforskrifter for Valle herred, Nedenes amt	164
—	12	Res.	om sundhetsforskrifter for Øvre Siredalens herred, Lister og Mandals amt	164
—	12	Res.	om nye sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Granvins herred, S. Bergenhus amt	164
—	12	Res.	om oprett. av et 3dje apotek i Haugesund.	167
—	19	Res.	om tillæg til sundhetsforskriftene for Molde	178
—	19	Rundskr.	om bestemmelser ang. tilvirkning m. v. av de i lov 3 juli 1914 omhandlede gifter og apotekvarer	181
—	26	Res.	om oprett. av apotek paa Sandaker i Kristiania	190
—	31	Rundskr.	om ordningen av jordmødres anmeldelse av fødsler m. v. (efter ændrede skemaer), jfr. lov 10 april 1915 (nr. 3).	192

1916			Side
Juni	2	Kundgj. om avgift til statskassen av apotekenes omsætning	196
—	2	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Bodø.	197
—	2	Res. om oprett. av nye lægestillinger	198
—	5	Rundskr. om antagelse av lærling ved apotek m. v.	201
—	9	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Leiranger herred, Nordlands amt	218
—	9	Res. om oprett. av to apotek i Aker herred	222
—	23	Res. om ophævelse av bestemm. i kgl. res av 31 juli 1912 om utførelsen av overlægeforretningene vedkom. den spedalske sygdom	240
—	23	Res. om Stathelle ladesteds henlæggelse til Skiens lægedistrikt	240
—	30	Res. om opførelse av sulfitfabrikkenes lukkede massekummer paa fortegnelsen over særskilt sundhetsfarlige bedrifter	270
—	30	Res. om bemyndigelse for medicinaldirektøren vedrør. utregning av medicinaltakstens grundpris for atropinsalte	270
—	30	Res. om ophævelse av forbudet av 12 mai 1916 mot indførsel av levende storfæ m. v. fra Sverige og fornyet ikrafttræden av de tidligere for denne indførsel gjældende bestemmelser	271
—	30	Res. om oprett. av nye lægestillinger	272
Juli	14	Res. om utvidelse av det komm. sindssykeasyl paa Dikemark i Asker herred	296
—	21	Lov nr. 13 indeh. tillæg til lov av 2 mai 1912 om oprettelse av et lotteri bl. a. til indtægt for tuberkulosesaken	319
Aug.	14	Skr. om utstedelse av vakcinationsattest m. v.	388
—	15	Skr. om jordmors pligt til at bistaa ogsaa de barselkvinder, som vedkommer kredssykekassen, selv om hun ikke enes med denne om et fast honorar pr. fødsel	389
—	16	Skr. om deling av Gamviks jordmordistrikt, Finmarkens amt	389
—	17	Skr. om at en stadslæge pligter som helseraadets ordfører uten særskilt honorar at søke stanset videre utbredelse av en sygdom (indsprøitning av difteriserum)	390
—	26	Res. om renholdsregler for bakerier.	402
Septbr.	1	Res. om forskrifter for lugarer m. v. paa registreringspligtige fartøier	412
—	7	Skr. om deling av Hopens jordmordistrikt, Romsdals amt	423
—	7	Skr. om do. av Sydvaranger jordmordistrikt	423

1916			Side
Septbr.	18	Res. om at en anden læge end embedslægen kan være ordfører i Værdalens helseraad	437
Oktbr.	20	Res. om sundhetsforskrifter for Saude herred. . . .	457
—	27	Res. om nye do. for Kristiansund	460
Novbr.	2	Res. om at en anden læge end embedslægen kan være ordfører i Nesna helseraad	468
—	11	Skr. om tilvirkning og salg av »ligtornsalve«	479
—	18	Skr. om omregulering av Vaagsø jordmordistrikt, N. Bergenhus amt.	493
—	24	Res. om skjærpende bestemm. for sundhetsskadelige avdelinger i cellulosefabrikker m. v.	501
—	30	Instruks for stadsfysikus i Aalesund	508
Decbr.	1	Res. om indførelse av kommunal kjøtkontrol i Tinns landkommune m. v.	512
—	2	Skr. om adg. til at la sundhetsbetjenten være helseraadet behjælpelig med tilsynet efter tuberkulosel. av 8 mai 1900 § 5	514
—	8	Res. om nye alm. sundhetsforskrifter, forskrifter om melkehandelen og tuberkuloseforskrift for Sarpsborg	518
—	13	Instruks for stadsfysikus i Kristiansand	529
—	15	Res. om tillæg til sundhetsforskriftene for Gols herred	531
—	15	Skr. om salg av »hyldebærsaft»	534
—	16	Instruks for stadsfysikus i Skien	535
—	16	Instruks for do. i Kristiansund	535
—	21	Skr. om adg. til at praktisere for jordmor, som lider av aapen lunge- og larynxtuberkulose m. v. . .	536

Militærvæsen, vernepligt, indrullerings- og utskrivningsvæsen.

1916			
Janr.	5	Skr. om at der ikke er adg. til at indvilge et andragende fra enken efter en pensionert underofficer om understøtt. av bevilgningen til marinens trængende, jfr. fattigl. 19 mai 1900 § 5	1
—	5	Skr. om marinens forpligtelse likeoverfor sykeforsikringspligtige verftsarbeidere i sygdomstilfælde . . .	2
—	26	Rundskr. (Regler) om indmelding til vedkommende militære myndighet av straffeforfølgning mot militærpersoner m. v.	26
Mars	17	Lov om straffebestemmelser for utenlandske militærpersoner, som er internert her i riket under krig mellem fremmede magter.	82
—	21	Skr. om at konstabler av Sjømilitære Korps uten avgangseksamen ikke bør ansættes som vernepl. underofficerer efter endt tjenestetid m. v. . . .	89

1916			Side
Mars	22	Skr. om at utlændingers opsamling av blaaskjæl paa norsk territorium kan forbydes av admiralen i henh. til kgl. res. av 6 november 1914 § 3 . .	90
Mai	27	St.besl. om nedsættelse av vernepligtsalderen til 21 aar fra 1 januar 1917 at regne	191
—	27	Rundskr. angaaende lensmændenes fremmøte paa alarmpladser ved mobilisering	191
Juni	2	St.besl. om oprett. av en kontorchefsstilling ved Karljohansverns verft istedenfor verftssekr.stillingen .	200
—	9	Res. om fastsætt. av standkvarterer for 2den brigade og Vestoplandenes infanteriregiment nr. 6 . . .	223
—	22	St.besl. om kommanderende generals stilling	235
—	23	Res. om henlægg. av infanteriunderofficersskolerne under generalinspektøren for infanteriet	241
—	30	Res. om forholdsregler overfor tilbakeholdte fremmede krigsskibe	272
Juli	1	Skr. om at vernepligtig officer, som ved bedømmelseskommission er erklært hjælpedygtig, ikke kan tilstaaes avsked	281
—	14	Res. om forandr. av betegnelserne for Marinens 1ste grads underofficer og derav følgende forandr. i uniformsreglementerne.	297
—	21	Lov nr. 3 om forandr. i rettergangsmaaten i militære straffesaker av 29 mars 1900 § 142; jfr. lov av 22 mai 1902	303
—	21	Res. om avgivelse av vidnesbyrd for utført tjeneste av militær tjenestemand m. v.	325
Aug.	4	Res. om oprettelse av nye ekstraordinære garnisonsavdelinger for kystbefæstningene	385
—	18	Res. om midlertidig ledelse av hærens flyvevæsen m. v.	395
—	26	Res. om forlæggelse av Nord-Norges ingeniørbataljon til samme standkvarter som 6 division (Harstad) . .	408
Oktbr.	13	Res. om reglement for utskrivning av hester og kjøretøier til feltbruk	454
Novbr.	24	Provisorisk anordn. om de private bedrifters pligt til at meddele oplysninger til bruk for industriens mobilisering	500
Decbr.	8	Res. om regler for opsætning av krigspoliti	524

Offentlige stiftelser, legater m. v.

1916			
Janr.	11	Stadf. paa »Henrich Thomassen Heftyes legat til videnskabelige stipendier«	14
—	13	Stadf. paa »A. og O. Grønnebergs legat«	18
—	13	Stadf. paa »Familien Stillesens stipendie-legat« . . .	18
—	15	Stadf. paa brukseier Carl Lauritz Schifters legat . . .	19

1916			Side
Janr.	19	Stadf. paa »Legat for tuberkuløse og andre trængende syke i Selbu, oprettet av Selbygger i Amerika og deres efterkommere«	20
—	25	Stadf. paa »Skibsreder Ole Tangens og hustrus legat for trængende sjømænd og deres efterlatte« i Skien .	26
Febr.	4	Stadf. paa »Kjøbmand Mons Andreas Olsen og hustru Dorthea Christine Olsens legat til beklædning av fattige barn i Domkirkens menighet i Bergen« .	39
—	5	Stadf. paa »Statsraad Lindvig og hustrus legat for trængende sjøfolk og deres efterlatte, bosat i Kragerø«	39
—	7	Stadf. paa Marta og Gunder Michelsens legat til fordel for trængende paa strandstedet Sand.	39
Mars	4	Stadf. paa »Ole Larsen Bolstad og hustrus Oline Olsdatter Bolstads legat«	70
—	4	Stadf. paa George Olsons og hustrus legat til fattige i Østre Fredriksstad.	70
—	4	Stadf. paa »Frøken Elevine Rindes legat til forskjellige veldædige øiemed«.	71
—	6	Stadf. paa »Kelnerhustruernes understøttelsesfond« . .	71
—	8	Stadf. paa Regine Hansens legat	78
—	17	Stadf. paa legatet »Søren Øyens gave til St. Jørgens stiftelse« i Trondhjem	88
April	4	Stadf. paa det av Bjelland sogns frivillige fattigpleie oprettede legat til fordel for værdige trængende i sognet	111
—	4	Stadf. paa »Cand. jur. Ejvind Schous legat«	111
—	5	Stadf. paa »Statssekretær Jacob Aall og hustrus legat«.	111
—	5	Stadf. paa fhv. kjøbmand And. Larsen og hustru, født Wischmans legat til landophold for trængende syke barn i Kristiania	111
—	14	Res. om forandr. i fundasen for »Enkedronning Josefines legat for kvindelig utdannelse«	125
—	18	Stadf. paa »P. Hunstad og hustrus legat«	127
—	26	Stadf. paa »Godseier Thoning Owesens legat for blinde hjemmehørende i det nordenfjeldske Norge« . .	127
Mai	2	Stadf. paa »Fru Sofie Jansen, født Ekrolls legat« for trængende i Andebu	148
—	2	Stadf. paa Sammes legat for trængende i Sem. . . .	149
—	5	Stadf. paa frøken Anne Kures legat til Rygge kommune	155
—	5	Stadf. paa »Thorvald og Mally Lammer's fond« . . .	156
—	5	Stadf. paa frøken Anne Olsens legat til bedste for Barbu barnehjem	156
—	6	Stadf. paa »Jens Johnsen Gimmings og hustrus legat« .	157
—	9	Stadf. paa »Fondet for syke og til sanitære formaal inden Strandebarm«	158

1916			Side
Mai	9	Stadf. paa legatet »Kristiansunds enke- og tjenestepikehjem«	159
—	12	Stadf. paa »Fru Alhed Schous gave til skolepiker i Førde skolekreds«	168
—	15	Stadf. paa Anne Margrete Enes's legat for trængende i Inderøen sogn	169
—	15	Stadf. paa tillægsgave til legatet »Bendt Redses minde«	169
—	19	Stadf. paa statsminister Gunnar Knudsens legat til »Borgestad Arbeiderfond«	180
—	19	Stadf. paa sammes legat »Gjerpens sykepleierforenings fond«	180
—	19	Stadf. paa sammes legat »Gjerpens sogns fond til utdeling av nytestamenter«	180
—	19	Stadf. paa byraachef Georg Martin Hows legat til fordel for forældreløse gutter av Kristiania m. v.	180
—	20	Stadf. paa »Johannes og Anne Christine Dreyers legat«	185
—	24	Stadf. paa »Gartner N. Rohdes legat«	187
—	24	Stadf. paa gaardbruker Halvor Torgersens legat	187
Juni	5	Stadf. paa konsul Nicolay Wiborgs legat til fordel for trængende inden haandverksstanden i Kragerø	201
—	5	Stadf. paa sammes legat til fordel for trængende inden handelsstanden i Kragerø	201
—	6	Stadf. paa kammerherre Haaken Mathiesen og hustrus legat til fripladser paa Stensby sykehus (Eidsvold) for arbeidere i firmaet Haaken Mathiesens tjeneste	203
—	6	Stadf. paa Orkla grube-aktiebolags legat »Orklafondet« (til Norges tekn. Høiskole)	203
—	6	Stadf. paa legatet »Fru C. Schous gave til hjælp for sykepleien i Østre Aker«	203
—	8	Stadf. paa gaardbruker Olav Knutzon Brokkes legat til fattige barns beklædning i Fyresdal	207
—	8	Stadf. paa konsul Christian Børs's legat til fordel for Bergens offentlige bibliotek	207
—	8	Stadf. paa sammes legat til fordel for Bergens billedgalleri	207
—	8	Stadf. paa »Fru Valborg Hougens legat«	207
—	17	Stadf. paa »Legatet for frøken Gunhilde Bergs og Johannes Bergs barnehjem«	234
—	19	Stadf. paa »Fondet til sjømændenes vel i Grimstad«.	234
—	28	Stadf. paa konsul Christian Børs's legat til fordel for Vestlandske kunstindustrimusæum«.	244
—	28	Stadf. paa »Severin Jacobsen og hustrus legat«	244
—	29	Stadf. paa Johannes Johannessen og hustrus legat til bedste for fattig- og sykepleien i Sandvollan (tidligere Hustad) herred	245
—	30	Stadf. paa »Eges legat« for trængende ældre damer i Bergen	274

1916			Side
Juni	30	Stadf. paa »Aarsæths legat« for værdige trængende ugifte damer	274
Juli	7	Stadf. paa »Toldkasserer Løvdahls legat«	290
—	7	Stadf. paa grosserer Bernhard Olsens legat til Kristiania bys forskjønnelse	290
—	18	Stadf. paa »Stiftelsen i Gausdal for norske teologer«	297
Aug.	15	Stadf. paa »Fru Sofie Jansen, født Ekrolls legat« for trængende i Hamarøy	388
—	15	Stadf. paa sammes legat for trængende i Steigen	388
—	17	Stadf. paa »Overretssakfører Z. Backers og hustrus legat for Larviks diakonisseforening og Larviks kirkelige fattigpleie«	389
—	17	Stadf. paa Sammes legat til støtte for trængende damer i Larvik	390
—	17	Stadf. paa Sammes legat til underhold av private sykepleiersker i Larvik	390
—	17	Stadf. paa Sammes legat til utdannelse av unge mænd og kvinder i Larvik	390
—	18	Stadf. paa »Skipper Conrad Haneberg, Rolighet, og datter enkefru Kittelsens legat til understøttelse av trængende i Aaensire«	395
—	18	Stadf. paa skibsreder Christian Knudsens legat til fordel for husarme og trængende i Salterø skoledistrikt (Stokken skolekreds) i Østre Moland	395
—	22	Stadf. paa Even Iversen Birkestøls legat til fordel for værdige trængende i Sundalens herred	396
—	23	Stadf. paa »Lars Onsagers og hustru Dorthea Onsagers legat«	396
—	29	Stadf. paa frøknerne Agnes og Annette Baders legat til ældre arbeidsudygtige kvinder av Førde sogn	408
—	29	Stadf. paa Sammes legat til Førde jorddyrkningsfond	408
—	29	Stadf. paa Sammes legat til sykepleiefondet i Førde	408
Septbr.	14	Stadf. paa ingeniør Oluf Christian Sannes legat til bedste for Hedningemissionen	435
Oktbr.	11	Stadf. paa dr. Christian Sandborg og hustrus legat til bedste for enker efter læger	450
—	11	Stadf. paa proprietær Ole P. Schjervens legat til Hems kirke i Lardal	451
—	13	Stadf. paa kjøbmand J. H. Bollmann og hustrus legat for ubemidlede barn av forældre tilhørende Bergens Handelsstand	454
—	13	Stadf. paa »Kjøbmand Anton Mohrs legat for kjøbmænd« (i Bergen)	454
—	16	Stadf. paa frk. Julie Bergs legat til stipendier for unge kvinder til utdannelse ved statens lærerindeskole i husstel	455

1916			Side
Novbr.	14	Stadf. paa »Sjøfarendes Aldershjems Understøttelsesfond«	479
—	14	Stadf. paa »Karen Anker Knagenhjelms legat for sindssyke ved Rotvold asyl«	479
—	23	Stadf. paa »Gottvaldt Bjørnsen og hustru Fredrikke, født Glads legat«	499
—	25	Stadf. paa stiftelsen »Fru Collett Børs's gamlehjem for tjenestepiker« i Kristiania	506
Decbr.	1	Stadf. paa »P. O. Persen og Ellen Persens legat for hotelfolk«	513
—	2	Stadf. paa kjøbmand Olaf Braae's legat for folkelig oplysning paa Tolgen	513
—	2	Stadf. paa »Fru Benny Marie Hansens legat« til fordel for trængende ældre Damer i Kristiansand	513
—	2	Stadf. paa Samuel B. Meyer og hustrus legat for enslige værdige trængende damer av den dannede klasse i Bergen	514
—	6	Stadf. paa »Kristiania handelsgymnasiums jubilæumsfond«	515
—	6	Stadf. paa »Fru Ingerid Hysing Olsens legat for søstre av Bergens kreds og Røde Kors«	515
—	6	Stadf. paa »E. A. Smith og hustru Anna, født Røvigs legat« til Trondhjems handelsstands understøttelseskasse	515
—	6	Stadf. paa frk. Fredrikke Bernhardine Jensens legat til do. do.	515
—	6	Stadf. paa »Konsul Anton Jenssen og hustru Emilie, født Bührings legat« til do. do.	515
—	6	Stadf. paa »Kjøbmand Gerhard Bernt Hansens legat« til do. do.	515
—	6	Stadf. paa »Kjøbmand John L. Yslands legat for værdige trængende handelsmænd eller saadannes enker av Trondhjems by«	515
—	8	Res. om forandr. i statuttene for »Generalmajor Otto Nyquist's legat«	526

Pant.

1916			Side
April	28	Lov om indskrænkning i retten til at søke utlæg for gjæld	128

Pensionsvæsen, pensions- og enkekasser m. v.

1916			
Janr.	27	Skr. ang. spørsm. om forpligtelse til enkekasseindskud for en foreløbig for 3 aar og senere med 6 maaneders gjens. opsigelse ved Mineværsenet ansat ingeniør	29

1916			Side
Mars	31	Res. om tillæg til statuttene for Understøtt.foreningen for norske læger og deres efterlatte	106
Juni	9	Res. om forandr. i pensionsfondet for enker efter avdøde officerer og underofficerer ved Kristiania bys borgervæbning og brandkorps	223
Juli	7	Res. om efter hvilken tarif lensmændene i Nes og Flaa, (Hallingdal) skal gjøre indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd	290
Novbr.	24	Res. om forlænget gyldighet av i Enkekassen tegnede frivillige forsikringer uten ekstrapræmie ogsaa under krig	506
Decbr.	22	Res. om plan for »Understøttelsesforeningen for fyrbetjenters efterlatte«	538

Politivæsen.

1916			
Janr.	12	Res. om tillæg til politivedtægtene for Holmestrand	14
—	28	Res. om kinematografvedtægt for Aalesund	29
Febr.	4	Res. om fastsættelse av uniform for politibetjentene i Bodø	38
—	11	Res. om forandring i politivedtægtene for Lille-Elvedalens herred	42
—	11	Res. om do. i do. for Brevik	42
—	25	Res. om politivedtægter for Flaa herred, Buskeruds amt	59
—	25	Res. om ny uniformslue for politibetjentene i Fredrikshald	66
Mars	8	Res. om kinematografvedtægter for Risør	71
—	31	Res. om forandr. i politivedtægtene for Stavanger	101
April	14	Res. om hundeavgiftsreglement for Kristiansund.	121
—	28	Res. om forandring i politivedtægtene for Vardø	143
—	28	Res. om kinematografvedtægter for strandstedet Sandnessjøen, Stamnes herred	143
—	28	Res. om uniform for politibetjentene i Bergen	146
Mai	5	Res. om forandr., for Lillestrøms herreds vedkommende, av vedtægtene for det tidligere Skedsmo herred ang. adgang til at gi dramatiske og andre off. forestillinger.	149
—	12	Res. om nye politivedtægter for Solums herred	162
—	19	Rundskr. (Bestemmelser) ang. giftstoffe, som omfattes av den tilladelse politiet i henh. til § 3 i l. 3 juli 1914 kan meddele til tilvirkn. av gifter m. v.	183
—	23	Rundskr. om forstaaelsen av uttrykket »hjemmehørende i riket« i lov nr. 1 av 24 juni 1915 § 3	186
Juni	2	Res. om politivedtægter for Aasnes herred	197
—	9	Res. om forandr. i politivedtægtene for Trondhjem.	217

1916			Side
Juni	9	Res. om uniform for politibetjentene i Bodø	220
—	9	Res. om oprett. av politiinspektørembede i Trondhjem, nye politifuldmægtigembeder i Bergen, Fredrikshald, Moss, Drammen, Horten, Aalesund og ved Rogalands politimesterembede, forhøielse av gagerne for forskjellige politiembeder m. v. (Justisdepartementets civile budget)	220
—	16	St. besl. om bevilgning av gage for et opdagelseschefsembede i Bergen	234
Juli	7	Res. om tillæg til politivedtægtene for Kristiania (vedk. sporveisdriften)	284
—	7	Res. om nye politivedtægter for Øvre Eker herred . .	284
—	7	Res. om do. do. for Øier herred	285
—	14	Res. om do. do. for Kristiansund	294
—	21	Res. om do. do. for Hols herred, Buskeruds amt . .	323
—	21	Skr. om indberetning til »Polititidende« naar en person er straffet for ulovlig omførselshandel	326
—	28	Bes. om politivedtægter for Kraakstads herred . . .	379
—	28	Res. om do. for Strindens herred	379
Aug.	4	Res. om nye do. for Evenes herred, Nordlands amt .	382
—	26	Res. om do. do. for Eidsbergs herred	401
—	26	Res. om forandring i politivedtægtene for Kirkenes og Bjørnevand i Sydvaranger herred	401
Oktbr.	6	Res. om fastsætt. av uniform for politivaktmesteren i Skien	449
—	13	Res. om forandr. i politivedtægtene for Hurums herred	452
Novbr.	24	Provisor. anordn. ang. anmeldelse av reisende med skib	500
Decbr.	8	Res. om regler for opsætning av krigspoliti	524
—	15	Res. om politivedtægter for Ørskogs herred	530

Post-, telegraf- og telefonvæsen.

1915			
Juni	12 / Juni 25	Overensk. mellem det Norske Telegrafstyre og den Svenske Telegrafstyrelse om betalingen for utveksling av meteorologiske telegrammer mellem Norge og Sverige	544
1916			
Juni	14	St.besl. om ansættelse av kvindelige telegraffunktionærer i telegrafbestyrer- og telegraffuldmægtigstillinger	225
—	23	Res. om forbud mot postbefordring av spirituosa til steder ved Ryfylkefjordene (jfr. skrivelse av 12 juli 1916, s. 292).	239
—	23	Res. om utvidelse av post-inkassationsvirksomheten . .	241

1916 Side

Juli 7 Res. om bestemm. for skibes utstyr med apparater for morsesignalering m. v. 283
— 25 Skr. om autorisation av Joh. Fossum og Hj. Jensens »Haandbog i Morsesignalering for sjømænd« til bruk ombord 328
— 26 St.besl. om fastsætt. av grundløn for telegraf- og telefonfunktionærer m. v. 378
Septbr. 18 Res. om maksimumsstørrelsen for pakker 437
— 23 Res. om portoen for postanvisninger paa beløp over 1000 kroner 442
Juli 31 / Oktbr. 4 Overensk. om betalingen for utveksling av meteorologiske telegrammer mellem Norge og Danmark . . 447
Novbr. 17 Res. om skyss- og kostgodtgjør. for funktionærer ved Spitsbergen radio 492
Oktbr. 4 / Novbr. 22 Tillæg til telegrafoverenskomst mellem Norge, Sverige og Danmark. 498

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet.

1916

Febr. 7 Rundskr. ang. indberetning til Justisdepartementet om sakføreres bopæl og ophør av praksis m. v. . . 39
— 7 Cirk. om indsendelse til overkontroløren for tobaks- og fyrstikbeskatningen av generalekstrakt for hele budgetterminen av toldoppebørselsbetjentenes regnskap vedk. forhandling av stempelmerker for visse tobaksvarer 40
— 19 Skr. ang. politimestres pligt til at motta bankbøker som depositum og ang. utbetaling av beløpet . . 50
— 22 Skr. om at lensmand ikke kan undslaa sig for at vælges til medlem av ligningsnævnden 51
— 24 Skr. om at amtskasserer ikke kan tilbakeholde amtsskolekassens bidrag til en kommunes skolebygninger til dækkelse av kommunens gjæld til amtskassen 54
— 25 Res. om oprettelse av en ministerpost i Rom. . . . 65
— 25 Res. om indkjøp av eiendommen Østby, Øvre gate nr. 125 i Lillehammer, til embedsgaard for sorenskriveren i S. Gudbrandsdalen 66
Mars 31 Res. om indkjøp av en tomt av Egge søndre, g.nr. 4, br.nr. 2, i Egge herred til embedsgaard for amtmanden i N. Trondhjems amt. 106

1916			Side
April	3	St.besl. om bevilgning av løn til docentur i kirkehistorie, retsvidenskap og radiokemi m. v. ved Universitetet	108
—	3	St.besl. om oprett. av en inspektørstilling for den offentlige arbeidsformidling	108
—	3	St.besl. om særskilt godtgjørelse ved siden av aarslønnen til fast beskikkede brændevinskontrolører m. v.	108
—	4	St.besl. om fastsætt. av lønsregulativet av 1914 for sekretærer og assistenter i Oplysningskontoret i Næringsveiene overensstemm. med regulativet i departementerne	110
—	4	St.besl. om oprett. av en toldkontrolørpost i Larviks tolddistrikt	111
—	7	Res. om oprett. av nye poster ved Riksforsikr.anstalten	115
—	11	Skr. om adgang til at utfærdige resolution om underholdsbidrag mot en her i landet boende utlænding, naar hans hustru og barn er utlændinger og bosat i utlandet, jfr. lov (nr. 6) av 10 april 1915 § 1	115
—	14	St.besl. ang. beregning av utskiftningsformændenes alderstillæg og anciennitet m. v.	125
—	28	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 8 april 1916 til forandring i grundlovens § 12	127
Mai	2	St.besl. om oprett. av stillinger ved kontrollen med tobaks- og fyrstikbeskatningen	148
—	2	St.besl. om forandr. av lønsregulativet for Forsikr.raadets sekretær, aktuar og revisor	148
—	6	St.besl. om lønsregulativ ved hovedsætet for Arbeiderbruk-, (Smaabruk-) og Boligbanken m. v.	156
—	12	St.besl. om do. for tjenestemænd ved elektricitetsvæsenet	168
—	15	Rundskr. indeh. forholdsordre til mønstringsfunktionærer ved fuldbyrdelse av domme, hvorved retten til at være skibsfører m. v. frakjendes nogen	169
—	19	Res. om oprett. av et ulønnet konsulat i Noumea og om forandring av konsulatet i Papeetes distrikt	180
—	23	Rundskr. hvori overformynderierne indskjærpes bestemm. i lov 28 september 1857 § 12 om paategning paa obligationer for umyndiges midler og nødvendigh. av nøie opbevaring av myndlingernes midler m. v.	186
—	27	Rundskr. om lensmændenes fremmøte paa alarmpladser ved mobilisering	191
Juni	2	Res. om oprett. av nye lægestillinger	198
—	2	St.besl. om do. av en kontorchefsstilling ved Karljohansverns verft istedenfor verftssekretærstillingen	200

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet. 605

1916 Side

Juni 3 St.besl. om gage til en ny amanuensis ved Riksarkivet og en ny do. ved Stiftsarkivet 201

— 7 St.besl. om oprett. av en veterinærhøiskole i Kristiania 205

— 8 St.besl. om utbetaling av geistlige embedsmænds løn efter døden 206

— 9 Res. om at gjennemførelsen av lov 9 juni 1916 (nr. 1) om tvungen voldgift i arbeidstvister henlægges til Socialdepartementet 212

— 9 Lov nr. 3 om forandr. i lov om høiesteretsadvokaters beskikkelse av 28 september 1857 213

— 9 Res. om avgivelse av forskjellige bestemmelser vedkommende Justisdepartementets civile budget (oprett. av nye embeder, lønsforhøielser m. v.). . . 220

— 9 Res. om edsformular for medlemmer av voldgiftsretten 222

— 14 St.besl. om lønsregulativ for statslønnede fuldmægtiger og betjenter ved amtskassererkontorerne 225

— 15 St.besl. om forandring av benævnelsen amtskasserer til skattefoged og om deling av Nes lensm.distrikt i Hallingdal i to distrikter 227

— 16 St.besl. om lønsregulativ for funktionærer ved Bastø skolehjem 233

— 16 St.besl. om bevilgning av gage for et opdagelseschefsembede i Bergen 234

— 22 St.besl. om indkjøp av embedsboliger for politimesteren i Vestfinmarken og byfogden i Fredrikstad . . . 235

— 22 St.besl. om kommanderende generals stilling 235

— 22 Res. om henlægg. av infanteriunderofficersskolerne under generalinspektøren for infanteriet 241

— 24 Rundskr. om amtskasserernes fritagelse for at motta direkte skatteindbetaling 242

— 27 Skr. om henstillen til politiet at underrette skolehjem, naar derfra paa prøve utskrevne barn forser sig m. v. 242

— 28 St.besl. om oprett. av et Handelsdepartement, om deling av det handelspolitiske kontor i Utenriksdepartementet og oprett. av nye stillinger i forskjel. departementer 243

— 28 St.besl. om gageregulativ for edsvorne fuldmægtiger, statslønnede fuldmægtiger og betjenter ved stiftamtmands- og amtmandsembedene m. v. 243

— 30 Res. om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til at træffe de nødv. forføininger til gjennemførelse av lov 30 juni 1916 (nr. 2) om midlert. tillæg til lodspengene. 263

30 Res. om oprett. av nye lægestillinger 272

1916			Side
Juli	1	Skr. om at vernepligtig officer, som ved bedømmelseskommissionen er erklært hjælpedygtig, ikke kan tilstaaes avsked	281
—	5	Skr. om at politimester ikke pligter at motta til opbevaring pengebeløp, som en sakfører har inkassert for en klient, eller bankbøker for saadanne pengebeløp, naar klientens opholdssted er ukjendt	283
—	20	St.besl. om lønsregulativ for amtsingeniørkontoristerne	298
—	21	Lov nr. 4 om anvendelse av fogedembedsgaardsfondets midler	304
—	21	Res. om overførelse til Justisdepartementet av dispositionsretten over fogedembedsgaardsfondets midler	304
—	21	Res. om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til at fastsætte bestemm. om avgivelse av vidnesbyrd ang. militære tjenestemænds tjeneste	325
—	21	Skr. til rigsadvokaten om indberetning til Polititidende, naar en person er straffet for ulovlig omførselshandel	326
—	26	Res. om gjennemførelsen av lov 26 juli 1916 (nr. 4) om pligtmæssig avhold fra alkoholnydelse i visse stillinger	333
—	26	Lov nr. 8 om ændringer i lov av 10 juli 1894 om off. tjenestemænds skyss- og kostgodtgjør.	336
—	26	St.besl. om nyt lønsregulativ for statsrevisionens personale	377
—	26	St.besl. om utbetaling av en maaneds løn til efterlatte efter faste arbeidere i statens eller off. fonds tjeneste m. v. (jfr. rundskr. av 21 august)	378
—	26	St.besl. om fastsætt. av grundløn for telegraf- og telefonfunktionærer m. v.	378
—	26	St.besl. om forandr. i lønsregulativet ved Hypotekbankens hovedsæte m. v.	379
Aug.	7	Skr. om beskatning av indtægt av embeds- eller bestillingsgaard efter vedkommendes fraflytning fra skattedistriktet m. v., jfr. l.skattel. § 18	385
—	18	Res. om midlertidig ordning av administrationen ved Raufoss patronfabrik og Kongsbergs vaabenfabrik	395
—	19	Skr. ang. tillægget for overnatning efter l. 26 juli 1916 (nr. 8) § 2	395
—	21	Rundskr. om, at stortingsbeslutning av 26 juli om utbetaling av en maaneds løn til funktionærers efterlatte ogsaa skal gjælde fast ansatte betjenter ved embedskontorer under Justisdepartementet	396
—	26	Res. om oprett. av et Provianteringsdepartement og om hvilke saker skal henlægges til dette	407
—	30	Res. om bemynd. for Provianteringsdepartementet til at fastsætte maksimalpriser ved salg av varer m. v. i henhold til provisor. anordn. av 30 august 1916	410

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmænd i almindelighet. 607

1916 Side

Septbr. 8 Res. om oprett. av et Handelsdepartement og omdannelse av Socialdepartementet m. v. 428

— 14 Res. om ophævelse av Statens Provianteringskommission og midlert. oprettelse av et Provianteringsdirektorat m. v. 434

— 29 Res. om forhøielse av renten av Oplysningsvæsenets Fonds embedskapitaler fra 4 til 4½ pct. aarlig 445

— 29 Res. om oprett. av et nyt midlertidig kontor under Finansdepartementet 446

Oktbr. 6 Res. om deling av Fosen, Senjen og Tromsø sorenskriverembeder 449

— 27 Res. om bemynd. for Provianter.departementet til at træffe bestemm. om avstaaelse til staten av eiendomsret til eller anden raadighet over skib . . 464

Novbr. 7 Skr. om at lensmand for utpantning gjennem sakfører for herredsskatter er uberettiget til at paabyrde debitor inkassosalær 470

— 17 Res. om deling og omregulering av enkelte av Kristiania bys menigheter m. v. 485

— 17 Res. om overførelse til Handelsdepartementet av saker vedk. Norges Oplysningskontor for Næringsveiene og administrationen av Kongsberg Sølvverks skogeiendomme 492

— 24 Res. om gjennemførelse av den civile embedsordning i Romsdals amt fra 20 april 1917 504

— 24 Res. om nedsættelse av et krigsforsikringsraad . . . 506

— 29 Rundskr. om det offentliges utredelse av statslønnede betjenters andel av kredsykekassepræmie . . . 507

— 30 Instruks for stadsfysikus i Aalesund. 508

Decbr. 13 Instruks for stadsfysikus i Kristiansand 529

— 15 Res. om at hjælpepreststillingene i Uranienborg, Frogner og Fagerborg menigheter fra 1 april 1917 skal forandres til resid. kapellanembeder . . . 532

— 15 Res. om overdragelse til Socialdepartementet at avgjøre andragender om dispensation fra bestemmelsen i arbeiderbeskyttelsesloven om natarbeide 533

— 15 Rundskr. om administrationen av sjøforklaringer og retsmøter under efterforskning i sjøfartshold og om skibsinspektørernes politi- og paatalemyndighet m. v. 533

— 16 Instruks for stadsfysikus i Skien. 535

— 16 Instruks for do. i Kristiansund 535

— 22 Res. om overførelse av saker vedk. kvartprocent-avgiften til fattigvæsenet fra Socialdepartementet til Justisdepartementet 539

Side

Religion, gudstjeneste og geistlighet.

1916

Janr. 7 Res. om avholdelse av gudstjenester i Rud kapel, Modums prestegjeld 13

Febr. 25 Res. om avholdelse av ekstraordn. gudstjenester paa hverdage til utførelse av daabs- og nadvershandlinger efter de ældre ritualer 66

Mars 24 Res. om overførelse av g.nr. 55, br.nr. 5 og 7, Skarstein ytre, fra Austad sogn, Lyngdals prestegjeld, til Spind sogn, Herreds prestegjeld m. v. . . . 96

April 1 Skr. om presters ret til skyssgodtgjør. paa reiser til ekstraordinære gudstjenester paa hverdage m. v. . 107

Mai 12 Anordn. om tiden for avholdelse av almindelig bededag 161

Juni 8 St.beslutn. om utbetaling av geistlige embedsmænds løn efter døden 206

— 14 St.beslutn. om stipendier til teologiske studenter (til prøver i hebraisk og græsk m. v.) 224

— 23 Res. om overførelse av nogen gaarder av Fjelbergs prestegjeld fra Ølen sogn til Bjoestranden sogn . 239

Juli 14 Res. om kirkebokens og fødselsregistrets førelse av en anden prest end sognepresten 296

Septbr. 29 Res. om forhøielse av renten av Oplysningsvæsenets Fonds embedskapitaler fra 4 til $4^1/_2$ pct. aarlig . 445

Novbr. 17 Res. om deling og omregulering av enkelte av Kristiania bys menigheter 485

— 17 Res. om utskillen fra Herøy sogn, Tromsø stift, av et eget Nordvik sogn m. v. 488

— 22 Skr. om gjendaab 498

Decbr. 15 Res. om at hjælpepræststillingene i Uranienborg, Frogner og Fagerborg menigheter fra 1 april 1917 skal forandres til resid. kapellanembeder 532

Retten.

1916

Mars 24 Res. om deling av Hole herred og tinglag og om stedet for saktingenes avholdelse for Tyristrandens tinglag 95

— 24 Res. om deling av Finnaas herred i 3 herreder. . . 96

— 24 Res. om do. av Fjelbergs herred i 2 herreder . . . 96

— 24 Res. om overførelse av eiendommen Skarstein ytre fra Austad sogn og herred, Lyngdals prestegjeld, til Spind sogn og herred, Herreds prestegjeld m. v. 96

April 15 Lov nr. 1 om ekspropriation av bruksret til foreningsog forsamlingslokaler i Bergen. 125

1916			Side
April	28	Lov om indskrænkning i retten til at søke utlæg for gjæld	128
Mai	5	Res. om deling av Rakkestads herred i 2 herreder	155
Juni	9	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 19 mai 1916 til forandring i grundlovens § 52 d	208
—	9	Lov nr. 1 om tvungen voldgift i arbeidstvister	208
—	9	Res. om avgjørelse ved voldgift av tvister om lønsavtaler ved bergverkene m. v., som har været under mægling ved riksmæglingsmanden m. v.	212
—	9	Lov nr. 3 om forandr. i lov om høiesteretsadvokaters beskikkelse av 28 september 1857	213
—	9	Res. om oprett. av forskjellige nye assessor- og politiembeder, lønsforhøielser m. v. (Justisdepartementets civile budget)	220
—	9	Res. om edsformular for medlemmer av voldgiftsretten	222
	9	Res. om overførelse av Gusli (Meldals) almenning fra Snaasen til Grong herreds matrikel	223
—	10	Res. om opnævnelse av et medlem med varamand av den nedsatte voldgiftsret m. v.	223
—	16	Res. om deling av Ulsteins herred i 2 herreder.	232
—	20	Skr. om at der efter veilovens § 60, andet led, kan eksproprieres ret til bruk av en privat bro for transport av vedlikeholdsmateriale til en off. vei	234
—	23	Res. om deling av Øiestads tinglag	240
Juli	21	Lov nr. 1 om skifte- og konkurssaker	298
—	21	Lov nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v.	301
—	21	Lov nr. 3 om forandr. i lov om rettergangsmaaten i militære straffesaker av 29 mars 1900 § 142, jfr. lov av 22 mai 1902.	303
—	21	Res. om overførelse til Justisdepartementet av dispositionsretten over Fogedembedsgaardsfondets midler	304
—	26	Lov nr. 3 om forandr. i lov om ordningen av retsforholdene vedk. statens høifjeldsgrund m. v. av 8 august 1908.	331
Aug.	4	Res. om tiden for avholdelse av lagmandstingene for Trondhjems lagsogn	385
Septbr.	23	Prov. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen	439
Oktbr.	6	Res. om deling av Fosen, Senjen og Tromsø sorenskriverembeder	449
—	13	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Haugesund, Stavanger og Aalesund	451
—	20	Provisor. anordn. ang. do. do. av do. til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Trondhjem.	456

1916			Side
Oktbr.	27	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Haugesund	460
Novbr.	2	Provisor. anordn. ang. do. do. av do. til do. do. samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiania og Kristiansund	465
—	10	Res. om forhøielse av antallet av faste medlemmer og varamænd ved handelsretten i Bergen	478
—	17	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler i Aalesund	480
—	17	Res. om deling av den av tinglagene Bjugn, Ørlandet og Agdenes bestaaende maanedstingkreds i Fosen sorenskriveri	488
—	17	Res. om deling av Herøy herred m. v.	488
—	24	Res. om anordning av tingene i Øvre Telemarkens østfjeldske sorenskriveri	505
Decbr.	1	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Sarpsborg	511
—	15	Rundskr. om administrationen av sjøforklaringer og retsmøter under efterforskning i sjøfartsforhold og om skibsinspektørernes politi- og paatalemyndighet m. v.	534

Samfærdselsmidler (veivæsen, jernbaner, skyss m. v.).

1916			
Janr.	7	Res. om befordring med jernbanen av sprængstoffet Sikrit	10
—	12	Forskrifter om forsendelse med do. av do. do.	17
—	21	Res. om ophævelse av forbudet av 1913 mot motorvognkjør. enkelte dage i uken paa strækningen Kvelle kirke i Hedrum—Svarstad kirke i Lardal	24
—	28	Res. om ophævelse av forbudet mot motorvognkjøring paa hovedveien Saude—Hellandsbygden, Stavanger amt	32
Febr.	4	Res. om forhøielse av hastigheten for kjøring med motorvogn inden Stavanger by	38
—	25	Res. om forandret bestemmelse for motorvognkjøring over Hamar bro	64
—	25	Skr. om anvendelse av veilovens forskrifter ved anlæg av vei i en bys byggebelte m. v.	67
Mars	3	Res. om kostgodtgjørelse for ingeniøren ved Statsbanernes brokontor og maskinkontroløren paa reiser i utlandet for at kontrolere leveranser til Statsbanerne	70
April	1	Skr. om prests ret til skyssgodtgjør. i anl. av ekstraordn. gudstjenester paa hverdage m. v.	107
—	7	Res. om regler for kjørehastighet m. v. for Tryvandsbanen	113

1916			Side
April	10	Driftsreglement for Tryvandsbanen	115
—	14	Res. om forandr. av forbudet mot motorvognkjøring paa hovedv. Øie—Tryggestad, Romsdals amt	124
—	28	Res. om midl. forhøielse av Lierbanens godstakster	147
—	28	Res. om midl. forhøielse av Valdresbanens gods- og persontakster	147
Juni	2	Res. om midlert. forhøielse av Lillesand—Flaksvandbanens takster for befordring av reisende og frimerkegods m. v.	200
—	2	Res. om do. do. av fragtgodstaksterne ved Tønsberg—Eidsfossbanen og Holmestrand—Vittingfossbanen	200
—	9	Res. om anvendelse av skysslovens § 25 paa hele ruten Vik i Eidfjord- Fosli, S. Bergenhus amt	219
—	9	Res. om nye billetpriser samt takster for befordring av levende dyr og gods ved Sulitjelmabanen	222
—	16	Res. om midlert. forhøielse av Lierbanens godstakster	233
—	20	Skr. om at der efter veiloven kan eksproprieres ret til bruk av en privat bro for transport av vedlikeholdsmateriale til en off. vei, lovens § 60, andet led	234
—	23	Res. om midlert. forhøielse av taksterne for reisende og fragtgods ved Urskog—Hølandsbanen	240
—	23	Res. om forandr. i taksterne m. v. for Bandak-Nordsjø og Nordsjø—Skiens kanalerne	241
—	30	Res. om ophævelse av indskrænkningen for motorvognkjøring paa hovedveien Storebro—Seielstad bro-Forset-bro, Kristians amt	272
Juli	7	Res. om befordring med jernbanen av sprængstoffet Aerolit	285
—	7	Forskrifter om forsendelse av do. do.	286
—	14	Res. om ændrede takster for benyttelse av sluseanlægget i Lindaasstrømmen	295
—	21	Lov nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m. v.	301
—	21	Res. om forandret bestemmelse for motorvognkjøring paa hovedveien Gulsvik—Gol i Hallingdal	325
—	26	Lov nr. 7 om tillæg til lov av 12 august 1848 indeh. særskilte bestemm. ang. anlæg av jernveier til alm. benyttelse	336
—	26	Lov nr. 8 om ændringer i lov av 10 juli 1894 om off. tjenestemænds skyss- og kostgodtgjør.	336
Aug.	19	Skr. om tillægget for overnatning efter foranstaaende lovs § 2	395
—	26	Res. om forandret bestemm. for motorvognkjøring paa hovedv. Heimdal—Brøttem, S. Trondhjems amt	405
Septbr.	8	Res. om nye takster for Valdresbanen og Urskog—Hølandsbanen for gods og levende dyr	430

1916 Side

Septbr. 8 Res. om forandr. i takstregulativet og reglementet for benyttelse av Fredrikshaldskanalen 430
— 18 Res. om ophævelse av forbudet mot motorvognkjøring paa hovedv. Sandefjord—Haugtuft (i Sandeherred), forsaavidt angaar partiet Torp—Haugtuft. . . . 436
Oktbr. 6 Res. om beregn. av skyss- og kostgodtgjør. for statsrevisorerne paa reiser til og fra tjeneste ved Statsrevisionen 450
— 13 Res. om beregn. av kostgodtgjør. paa reiser for kontrolører ved tobaks- og fyrstikbeskatningen . . . 454
— 20 Res. om forandr. i veiplakaten for Jarlsberg og Larviks amt 458
— 20 Res. om regler ang. lassvegt for godstrafik med hjulredskaper paa hovedv. Støren—Aune i Opdal . . 458
— 27 Res. om fastsætt. av kostgodtgjør. for inspektøren for arbeidsformidlingen og arbeidsledighetskasserne . 463
Novbr. 9 Rundskr. om regler for krydsning m. v. av elektriske ledninger og offentlig vei 472
— 17 Res. om forhøielse av den største tillatte kjørehastighet for motorvognkjøring m. v. i Kristiansand . . . 484
— 17 Res. om skyss- og kostgodtgjør. for funktionærer ved Spitsbergen radio 492
— 24 Res. om forandret bestemm. for motorvognkjøring paa hovedv. Sogndal—Egersund 503

Sjøvæsen, havne-, lods-, fyr- og redningsvæsen.

1916

Janr. 7 Provisor. anordn. ang. skibsaktieselskapers stiftelse m. v. 2
— 18 Skr. om lodspligt for et fartøi, som paa reise fra en utenlandsk havn til en anden anløp Norge . . . 20
Febr. 1 Skr. om ikke-lodspligt for et fartøi i almindelig fragtfart efter analogisk anvendelse av fritagelsesgrunden i lodsl. $^{26}/_{5}$ 1899 (nr. 4) § 2,5 36
— 2 Skr. om ikke-lodspligt for et fartøi i alm. fragtfart efter analogisk anvendelse av fritagelsesgrunden i forannævnte lovsted 36
— 4 Res. om ophævelse av havnestyre for forskjellige uthavner inden Søgne og Greipstads herreder samt om oprettelse av havnestyrer for uthavnene Ny-Hellesund, Høllen, Torvefjorden og Aalo i Søgne herred 38
— 23 Lov nr. 1 om midlertidig avgift av skibstonnage . . 51
— 25 Kundgj. om midlertidig avgift til statskassen av skibstonnage 58
— 25 Plakat om forandret betaling for sjøfolks hjemsendelse med norsk skib. 58
— 25 Res. om oprettelse av havnestyre for Aandalsnes, Gryttens herred 65

1916				Side
Febr.	25	Res.	om oprettelse av havnestyre for Knappe- og Hellesund med tilliggende uthavner i Hjelme herred, S. Bergenhus amt	65
—	25	Res.	om forbud mot utkastning av fiskeavfald i forskjellige havner paa Selje prestegaard	65
—	25	Res.	om forandr. i takstreglementet for benyttelse av Porsgrunds brygger	67
Mars	8	Res.	om regler for tonnageavgift i henhold til lov 23 februar 1916 og avgiftsbeslutning 24 februar s. a.	74
—	21	Skr.	om at konstabler av Sjømilitære Korps uten avgangseksamen ikke bør ansættes som vernepl. underofficerer efter endt tjenestetid m. v.	89
—	24	Lov	nr. 2 om forandr. i lov av 20 august 1915 om foranstaltninger til at sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter	91
—	28	Rundskr.	om sjøfolks hjemsendelse (stuerter)	96
—	31	Res.	om takster for benytt. av havnevæsenets brygger i Molde	107
Mai	12	Res.	om takstregulativ for benyttelse av Kristiansands havnevæsens brygger	168
—	12	Res.	om tillæg til takstregulativet for do. av Narvik havnevæsens kaier i Kleven	168
—	15	Rundskr.	indeh. forholdsordre til mønstringsfunktionærer ved fyldbyrdelse av domme, hvorved retten til at være skibsfører m. v. frakjendes nogen	169
—	26	Lov	indeh. forandring i lov om forsikring av norske fartøier mot krigsfare av 16 juli 1915	188
—	26	Skr.	om forstaaelsen av skibsregisterloven av 4 mai 1901 med tillægslov av 14 juli 1909 (om direkte skjøtning av skib, registreringsgebyr)	191
Juni	9	Lov	nr. 2 om utbetaling av hyre til skibsbesætning efter krigsulykke m. v.	213
—	15	Skr.	om forstaaelsen av skibsregisterlovens § 32 (ang. bekjendtgjør. i Kundgj.tidenden, naar et skib skifter eier m. v.)	226
—	30	Lov	nr. 2 om midlertidig tillæg til lodspengene.	263
—	30	Kundgj.	om midlert. avgift til statskassen av skibstonnage for 1916—17	263
—	30	Res.	om forholdsregler overfor tilbakeholdte fremmede krigsskibe	272
Juli	5	Skr.	om beregning av lodsbetaling og avgift til Lodsunderstøtt.kassen av oppebaarne beløp	283
—	7	Res.	om bestemm. for skibes utstyr med apparater for morsesignalering m. v.	283
—	14	Res.	om takstregulativ for benyttelse av Vardø nye dampskibskai	296

1916			Side
Juli	14	Res. om takster for benyttelse av kommunens brygge i Skjærhalden (Hvaler)	296
—	14	Res. om tillæg til Vadsø bryggetakster (vedkommende loddetrafikken)	297
—	21	Lov nr. 5 om øket erstatning for sjøfolk ved krigsulykke	304
—	21	Lov nr. 10 indeh. forandr. i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslov av 18 september 1909	317
—	21	Midlertidig lov nr. 11 indeh. forandr. i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslov av 18 september 1909	318
—	21	Midlertidig lov nr. 12 om forbud mot salg av skibe til utlandet	319
—	21	Res. om forhøielse av tonnageavgiften i Narvik	324
—	21	Res. om regulativ for oplagsavgift av varer paa Kristiansands havnevæsens brygger m. v.	325
—	25	Skr. om autorisation av Joh. Fossum og Hj. Jensens »Haandbok i Morsesignalering for sjømænd« til bruk ombord	328
—	26	Lov nr. 9 om skibs-aktieselskaper	337
—	28	Res. om forhøielse av tonnageavgiften for Namsos	381
—	28	Res. om takstregulativ for benyttelse av Namsos havnevæsens kaier	381
Aug.	8	Skr. om at et skib, som eies av et aktieselskap, der igjen bestyres av et andet aktieselskap, ikke kan anerkjendes som norsk efter sjøfartslovens § 1.	385
—	8	Skr. om registrering av skjøte efter erhvervet eiendomsdom til skib og om gebyrberegning for registrering av eiendomsdom (jfr. skr. av 11 september 1916 s. 431)	385
—	11	Res. om forandr. i taksterne for benyttelsen av Kristiania off. brygger	387
—	29	Skr. om anvendelsen av § 89, sidste led, i lov om skibsaktieselskaper av 26 juli 1916 (ombytning av aktier)	408
Septbr.	1	Res. om forskrifter for lugarer m. v. paa registreringspligtige fartøier	412
—	8	Res. om forandr. i bryggetaksterne for Tvedestrand.	430
—	8	Res. om bryggetakster for Levanger	430
—	8	Res. om avgift av varer, som indføres over Kristiania havn	430
—	23	Res. om takstregulativ for benyttelse av Hammerfest kommunes brygger og kaier	443
Oktbr.	13	Res. om undervandsbaaters adgang til norsk sjøterritorium	451
—	27	Res. om regler for avgift av varer, som oplægges paa Kristiania brygger m. v.	463

1916 Side
Oktbr. 27 Res. om oprett. av havnestyre for uthavnen Fosnavaag i Herø herred, Romsdals amt 463
— 27 Res. om bemynd. for Provianteringsdepartementet til at træffe bestemm. om avstaaelse til staten av eiendomsret til eller anden raadighet over skib. . . 464
Novbr. 10 Res. om oprett. av havnestyre for uthavnen Hommelviken med Murviken i Malviks herred 477
— 17 Res. om oprett. av do. for Veavaagen med omliggende havner i Aakre herred, Stavanger amt 484
— 21 Skr. om beregning av lodspenger. 497
— 24 Provisor. anordn. ang. anmeldelse av reisende med skib 500
— 24 Res. om oprett. av havnestyre for Sandviken med omgivelser i Bærum 504
— 24 Res. om nedsættelse av et krigsforsikringsraad (krigsforsikring av norske skibe m. v.) 506
— 25 Skr. om kystlods's certifikat (l. 15 aug. 1911, nr. 8, § 5) 506
Decbr. 15 Rundskr. om administrationen av sjøforklaringer og retsmøter under efterforskning i sjøfartsforhold og om skibsinspektørernes politi- og paatalemyndighet m. v. 533

Skatter og avgifter.

1916
Janr. 7 Res. om forlængelse av tillægsfristen for betaling av aarsavgiften for patenter (jfr. l. 18 juni 1915) . 10
— 28 Res. om tillæg til skattetaksterne for Bergen . . . 32
Febr. 7 Cirk. om indsendelse til overkontroløren for tobaks- og fyrstikbeskatningen av generalekstrakt for hele budgetterminen av toldoppebørselsbetjentenes regnskap vedk. forhandling av stempelmerker for visse tobaksvarer 40
— 11 Res. om forandring i ligningsvedtægten for Kristiania 43
— 14 Skr. om ikke-fradrag ved beskatning av gevinst ved avhændelse av aktie, erhvervet i spekulationsøiemed m. v., jfr. l.skattel. 43, byskattel. § 37. . . . 44
— 14 Skr. om ikke-fradrag av renter ved beregningen av den i forannævnte §er som skattepligtig indtægt omhandlede gevinst ved avhændelse av faste eiendomme eller tomter m. v. 44
— 16 Telegr. om at i distrikt, hvor ligningsraadet er ophævet, kan ligningsnævnden gjøre sig bekjendt med de for tidligere aar til raadet indleverte selvangivelser 49
— 23 Lov nr. 1 om midlertidig avgift av skibstonnage . . 51
— 23 Lov nr. 2 indeholdende forandr. i lov av 17 august 1915 om utligning av skat til staten paa indtægtsstigning som følge av krigskonjunktur 52

1916			Side
Febr.	25	Kundgj. om skat til staten paa ingtægtsstigning som følge av krigskonjunktur i 1916—17 paa grundlag av indtægtsaaret 1915	55
—	25	Kundgj. om skat til do. paa do. som følge av do. i 1916—17 paa grundlag av indtægtsaaret 1916	56
—	25	Kundgj. om midlertidig avgift til statskassen av skibstonnage	58
—	25	Res. om paalæg av fløtningsavgift i Vasaasvasdraget i Hof, Jarlsberg og Larviks amt	65
—	25	Res. om forandr. i takstreglementet for benyttelse av Porsgrunds brygger	67
Mars	8	Res. om regler for tonnageavgift i henhold til lov 23 februar 1916 og avgiftsbeslutning 24 februar s. a.	74
—	11	Lov indeh. midlertidige tillægsbestemm. til skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911	78
—	14	Lov om avgift ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger	81
—	17	Res. om regler for erlægg. av avgifter for tilsyn med ildsfarlige gjenstande	83
—	24	Kungj. om avgifter ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger	92
—	24	Res. om betalingsregulativ for bygningsinspektøren i Stavanger	95
—	31	Res. om takster for benytt. av havnevæsenets brygger i Molde	107
April	11	Res. om utførselsavgift vedr. fiskelevertran	115
—	13	Skr. om at ligningsnævnds medlemmer ikke pligter personlig at opta skattemandtal, jfr. landskattel. § 70	117
—	14	Kundgj. om midlertidig toldfrihet for kornvarer og poteter	118
—	14	Kundgj. om avgifter til statskassen av brændevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra eller rug, av ætylætertilvirkningen samt av øltilvirkningen	119
—	14	Kundgj. om avgift til statskassen av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops	121
—	14	Kundgj. om avgift til statskassen av jord, som anvendes til dyrkning av tobak i 1916—17	121
—	19	Telegr., hvorefter gevinst ved salg av skib medtages ved gjennemsnitsligning efter l.skattel. § 50 av indtægt av skibsrederinæring	127
—	28	Kundgj. om formues- og indtægtsskat til statskassen i 1916—17	133
—	28	Res. om betalingsregulativ for tvungen opmaaling av tomter og grunder samt for tilsyn med byggearbeider i Molde	146

1916			Side
April	28	Res. om midl. forhøielse av Lierbanens godstakster.	147
—	28	Res. om midl. forhøielse av Valdresbanens gods- og persontakster	147
Mai	12	Kundgj. om stempelavgift til statskassen av cigarer, cigaretter, cigarethylser og snus i 1916—17	161
—	12	Kundgj. om avgift til statskassen av fyrstiktilvirkningen	162
—	12	Res. om betalingsregulativ for bygningstilsyn m. v. for det bygn.loven underlagte strøk av Varhaugs herred	167
—	12	Res. om takstregulativ for benyttelse av Kristiansands havnevæsens brygger	168
—	12	Res. om tillæg til takstregulativet for do. av Narvik havnevæsens kaier i Kleven.	168
—	26	Res. om betalingsregulativ for feining i Sandefjord.	190
Juni	2	Kundgj. om avgift til statskassen av apotekenes omsætning	196
—	2	Res. om midlert. forhøielse av Lillesand—Flaksvandbanens takster for befordring av reisende og frimerkegods m. v.	200
—	2	Res. om do. do. av fragtgodstaksterne ved Tønsberg—Eidsfossbanen og Holmestrand—Vittingfossbanen	200
—	2	Skr. om at skatyders utgifter ved underhold av arbeidsudygtige forældre ikke bevirker indtægtsfradrag, men kommer i betragtning ved klasseansættelsen	200
—	9	Lov nr. 4 indeh. tillæg til lovgivningen om stempelavgift av dokumenter.	213
—	9	Res. om takstregulativ for feining i Kongsberg m. v.	220
—	9	Res. om nye billetpriser samt takster for befordring av levende dyr og gods ved Sulitjelmabanen	222
—	13	Skr. om at en bank ikke efter skattelovgivningen pligter at opgi for ligningsmyndighetene størrelsen av navngit persons laan i banken	224
—	15	St.besl. om foraudr. av benævnelsen amtskasserer til skattefoged	227
—	16	Kundgj. om arveavgift, otteprocentskat og tiendevogsleding 1916—17	227
—	16	Res. om takst for feiervæsenet i Arendal	232
—	16	Res. om midlert. forhøielse av Lierbanens godstakster.	233
—	21	Skr. om at der ikke er adg. til at la private personer (sakførere) faa sig utskrifter av skattedistrikternes ligninger forelagt til gjennemgaaelse	235
—	23	Res. om midlert. forhøielse av taksterne for reisende og fragtgods ved Urskog—Hølandsbanen	240
—	23	Res. om forandr. i taksterne m. v. for Bandak—Nordsjø og Nordsjø—Skiens kanalerne.	241
—	24	Rundskr. om amtskassereres fritagelse for at motta direkte skatteindbetaling	242

1916			Side
Juni	30	Kundgj. om midlert. avgift til statskassen av skibstonnage for 1916—17	263
—	30	Kundgj. om avgifter ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger	263
—	30	Kundgj. om stempelavgift av dokumenter og av spillekort 1916—17	264
—	30	Kundgj. om toldavgifter fra 1 juli 1916	269
—	30	Rundskr. om stempelavgift av visse slutsedler	274
Juli	3	Skr. om at eier eller fører av fiskemotorskøite ikke pligter at sende lign.myndighetene indberetn. om størrelsen av det paa hver av fiskemandskapet faldne utbytte	281
—	14	Res. om ændrede takster for benyttelse av sluseanlægget i Lindaasstrømmen	295
—	14	Res. om takstregulativ for benyttelse av Vardø nye dampskibskai	296
—	14	Res. om takster for benyttelse av kommunens brygge i Skjærhalden, Hvaler	296
—	14	Res. om tillæg til Vadsø bryggetakster (vedkommende loddetrafikken)	297
—	21	Res. om forhøielse av tonnageavgiften i Narvik	324
—	21	Res. om regulativ for oplagsavgift av varer paa Kristiansands havnevæsens brygger m. v.	325
—	28	Res. om forhøielse av tonnageavgiften for Namsos	381
—	28	Res. om takstregulativ for benyttelse av Namsos havnevæsens kaier	381
Aug.	3	Skr. om taksering og beskatning av en grube, som hadde været ute av drift m. v., jfr. l.skattel. § 8 b	382
—	7	Skr. om beskatning av indtægt av embeds- eller bestillingsgaard efter vedkommendes fraflytning fra skattedistriktet m. v., jfr. l.skattel. § 18	385
—	11	Res. om forandr. i taksterne for benyttelsen av Kristiania off. brygger	387
—	31	Rundskr. om inddrivelsen av gaardsskatter	410
Septbr.	8	Res. om nye takster for Valdresbanen og Urskog—Hølandsbanen for gods og levende dyr	430
—	8	Res. om forandr. i takstregulativet (og reglementet) for benyttelse av Fredrikshaldskanalen	430
—	8	Res. om forandr. i bryggetaksterne for Tvedestrand	430
—	8	Res. om bryggetakster for Levanger	430
—	8	Res. om avgift av varer, som indføres over Kristiania havn	430
—	23	Res. om takstregulativ for benyttelse av Hammerfest kommunes brygger og kaier	443
Oktbr.	13	Res. om grænsen for skjænkeavgiften i Kongsberg	452
—	13	Res. om do. for do. i Bergen	453

1916			Side
Oktbr.	16	Skr.	om forstaaelsen av ølbeskatningsloven av 28 juni 1912, § 20 455
—	27	Res.	om regler for avgift av varer, som oplægges paa Kristiania brygger. 463
Novbr.	1	Skr.	om at hvor et ligningsmøte gaar tilspilde paa grund av uteblivelse, kan de møtende ikke fatte gyldig bestemm. om de uteblivende medlemmers ilæggelse av bøter m. v., l.skattel. §§ 128 og 120, byskattel. §§ 120 og 112 464
—	7	Skr.	om at lensmand for utpantning gjennem sakfører for herredsskatter er uberettiget til at paabyrde debitor inkassosalær 470
—	13	Skr.	om ansættelse av indtægt av skog, som kaster mere av sig end til husbehov 479
—	17	Res.	om betalingsregulativ for feining i Krapfos og Krabbens brand- og bygn.kommune samt om fast aarsløn for feieren. 484
—	17	Skr.	om beregning av avskrivningsgebyr for statsskat. 493
—	9		
—	20		Kapitelstakster for 1916 494
—	24	Res.	om grænsen for skjænkeavgiften i Sandnes . . 502
—	24	Res.	om forlængelse av tillægsfristen for betaling av aarsavgift for patenter 502
Decbr.	1	Res.	om fastsætt. av avgifter for stempling og undersøkelse av kjøt utenfor kontrolstationen i Tinns landkommune m. v. 512
—	7	Rundskr.	om hustrus adgang til at forlange sig særskilt lignet. 516
—	8	Res.	om takstregulativ for betaling for feining i Askims brand- og bygningskommune 519
—	13	Skr.	om at ligningsvæsenets faste forretningsfører kan være tilstede ved ligningsraadets forhandlinger . 529
—	22	Res.	om forhøielse av feiertaksterne for Kristiania . . 537
—	22	Res.	om nedsætt. av bygningsskatten for huseierne paa Nordre Kirkeberget i Rena bygningskommune. . 538
—	30	Skr.	om at dyrtidstillæg er at henregne til skattepligtig indtægt 543

Skogvæsen.

1916			
Janr.	7	Res.	om skogvedtægter for Verrans herred, N. Trondhjems amt 12
—	12	Res.	om nye do. for Stods herred 15
—	21	Res.	om do. do. for Folddalens herred 23
Febr.	4	Res.	om fredning av »slangegraner« paa Riis i Vestre Aker og Opager i Grue. 37

1916				Side
Febr.	4	Res.	om fredning av en paa Barland i Sannikedal voksende bregne »Polypodium vulgare var. phegoteroides Neum«	37
—	16	Res.	om skogvedtægter for Skogns herred.	45
—	16	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Holtaalens herred . .	45
—	25	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Norderhovs herred m. v.	61
—	25	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Aamli herred m. v.	62
—	25	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Horgs herred, S. Trondhjems amt	62
—	25	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Inderøens herred	62
Mars	3	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Nes herred, Akershus amt	69
—	8	Res.	om skogvedtægter for Hølands herred	72
—	24	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Grans herred.	94
—	24	Res.	om skogvedtægter for Hisø herred	94
—	31	Res.	om ophævelse av § 5 i skogvedtægtene for Nordre Lands herred	105
—	31	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Brandbu herred . . .	106
April	7	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Nedre Eker herred	113
—	7	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Røkens herred	113
—	14	Res.	om skogbrandsregler for Gjerpens herred . . .	123
—	15	Res.	om skogvedtægter for Øvre Sandsvær herred . .	127
—	28	Res.	om do. for Vaaler herred, Hedemarkens amt . .	144
Mai	5	Res.	om do. for Skiptvets herred	150
—	5	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Sande herred, Jarlsberg og Larviks amt	150
—	5	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Frolands herred. . . .	150
—	5	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Ivelands herred, Nedenes amt	150
—	5	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Holtaalens herred	151
—	12	Res.	om skogvedtægter for Skjebergs herred. . . .	165
—	12	Res.	om skogbrandsregler for Nordre Aurdals herred .	165
—	19	Res.	om skogvedtægter for Hofs herred, Jarlsb. og Larviks amt.	179

1916				Side
Mai	26	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Andebu herred	189
—	26	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Øvrebø herred	189
Juni	7	Lov	om tillæg til lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødelæggelse m. v. av 8 august 1908 . .	203
—	9	Res.	om skogbrandsregler for Etnedalens herred. . .	219
—	14	St.besl.	om oprett. av en statsskogskole for Sørlandet i Oddernes herred	224
—	23	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Hedrums herred . . .	237
—	23	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Ytre Rendalens herred	237
—	23	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Nordre Frons herred	237
—	23	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Bindalens herred.	238
—	23	Res.	om skogbrandsregler for Seljords herred . . .	238
—	23	Res.	om forbud mot anvendelse av avfald fra sakbruk til fremstilling av træmasse eller cellulose . . .	238
—	30	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Strømmens herred, Jarlsberg og Larviks amt.	271
Juli	7	Res.	om forbud mot anvendelse av ved til drift av dampmaskiner i fartøier	287
—	7	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Greipstads herred, Lister og Mandals amt	288
—	14	Res.	om skogbrandsregler for Slemdals herred . . .	295
—	14	Res.	om do. for Vestre Slidre herred	295
—	14	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Holts herred	295
	21	Lov	nr. 13 indeh. tillæg til lov av 2 mai 1912 om oprettelse av et lotteri bl. a. til indtægt for skogsaken	319
—	26	Lov	nr. 2 om forandr. i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. ændringslov av 13 august 1915	329
—	28	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Hægelands herred, Lister og Mandals amt	380
—	28	Res.	om forandr. i skogvedtægtene for Brandbu herred	381
—	28	Res.	om skogbrandsregler for Enebaks herred . . .	381
Aug.	4	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Flesbergs herred. . . .	383
—	4	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Søndeleds herred	383
—	4	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Tune herred .	384

				Side
Aug.	4	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Flubergs herred . . .	384
—	4	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Nordre Lands herred	384
—	4	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Torpens herred.	384
—	4	Res.	om skogvedtægter for Høilandets herred . . .	384
—	11	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Norderhovs herred . .	386
—	11	Res.	om nye skogbrandsregler for Ytre-Rendalens herred	386
—	11	Res.	om skogvedtægter for Ids herred	386
—	11	Res.	om do. for Nes herred, Buskeruds amt. . . .	386
—	11	Res.	om nye do. for Sparbu herred.	387
—	26	Res.	om skogvedtægter for Ytre Sandsvær herred . .	404
—	26	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Vaaler herred, Smaalenene amt	404
—	26	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Landviks herred, Nedenes amt	404
—	26	Res.	om do. av do. do. for fjeldstrækning i Klæbu herred.	404
—	30	Res.	om forbud mot fyring med ved i dampkjeler m. v. (jernbaner og industrielle anlæg)	409
Septbr.	1	Res.	om nye skogvedtægter for Vemundviks herred .	420
—	1	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Ramnes herred	420
—	8	Res.	om skogvedtægter for Suldals herred.	427
—	8	Res.	om do. for Aremarks herred	428
—	8	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Vegusdals herred . . .	428
—	14	Res.	om forandr. i skogvedtægtene for Nøtterø herred	434
—	14	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Vennesla herred, Lister og Mandals amt	434
—	18	Res.	om do. av do. do. for skogareal i Sells herred .	435
—	23	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Lunde herred, Bratsbergs amt	440
—	23	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Bø herred, Bratsbergs amt.	440
Oktbr.	6	Res.	om skogvedtægter for Ømarks herred	447
—	6	Res.	om do. for Drangedals herred.	448
—	6	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Hitterdals herred. . .	448
—	6	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Vefsens herred	448

1916			Side
Oktbr.	13	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Aadalens herred . . . 453
—	13	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Vaaler herred, Hedemarkens amt 453
—	13	Res.	om skogvedtægter for Ytre Rendalens herred . . 453
—	20	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Tveits herred og om at lyng- og heiestrækninger, høvelige til barskogavl, skal indgaa under skoggrund 457
—	20	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Hurdalens herred . . 457
—	27	Res.	om skogvedtægter for Asker herred 461
—	27	Res.	om do. for Øvre Eker herred 461
—	27	Res.	om do. for Søndre Odalens herred 461
—	27	Res.	om do. for Nordre Odalens herred 461
—	27	Res.	om nye do. for Østre Gausdals herred 461
—	27	Res.	om skogvedtægter for Aamli herred 461
—	27	Res.	om do. for Vinje herred. 462
—	27	Res.	om do. for Hjartdals herred 462
—	27	Res.	om nye do. for Snaasens herred 462
—	27	Res.	om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Lardals herred 462
—	27	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Engerdalens herred . . 462
Novbr.	2	Res.	om skogvedtægter for Bergs herred, Smaalenene amt 466
—	2	Res.	om do. for Rødenes herred. 466
—	2	Res.	om do. for Flesbergs herred 466
—	2	Res.	om do. for Grue herred 466
—	2	Res.	om do. for Flubergs herred. 467
—	2	Res.	om do. for Eidanger herred. 467
—	2	Res.	om do. for Gjerpens herred 467
—	2	Res.	om do. for Fyresdals herred 467
—	2	Res.	om at tilladelse til erhvervelse av skoggrund gjennem tvangsauktion ikke skal være nødv. for Norges Kreditforening for Land- og Skogbruk, forsaavidt erhvervelsen sker for at redde en fordring, som tilhører foreningen, og som denne har panteret for i eiendommen 467
—	10	Res.	om skogvedtægter for Eikens herred, Lister og Mandals amt 477
—	10	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Hegre herred, N. Trondhjems amt 477

1916 Side

Novbr. 17 Res. om fredning av eiendommen »Skultervandsaasen« i Drangedal 480
— 17 Res. om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Nedre Eker herred . . . 481
— 17 Res. om do. av do. do. for skogareal i Finslands herred samt om at lyng- og heiestrækninger, høvelige til barskogavl, skal indgaa under skoggrund. 482
— 17 Res. om do. av do. do. for skogareal i Oddernes herred samt om do. do. 482
— 17 Res. om do. av do. do. for skogareal i Aaserals herred samt om do. do. 482
— 17 Res. om do. av do. do. for skogareal i Høvaags herred 483
— 17 Res. om do. av do. do. for skogareal i Birkenes herred 483
— 17 Res. om do. av do. do. for skogareal i Drangedals herred. 483
— 17 Res. om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Drangedals herred . . 484
— 24 Res. om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Trysils herred 503
Decbr. 8 Res. om skogvedtægter for Lunner herred, Kristians amt 518
— 8 Res. om forandr. i skogvedtægtene for Ramnes herred 518
— 8 Res. om skogvedtægter for Krødsherreds herred. . . 519
— 8 Res. om do. for Nissedals herred 519
— 8 Res. om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Brandvals herred. . . 519
— 8 Res. om vedtægter for do. under do. do. i Hamarøy herred. 519
— 15 Res. om vedtægter for do. under do. do. i Ytre Sandsvær herred. 532
— 15 Res. om vedtægter for do. under do. do. i Tyristrandens herred. 532
— 15 Res. om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Aamots herred, Hedemarkens amt. 532
— 29 Res. om skogvedtægter for Vinger herred. 540
— 29 Res. om nye do. for Lille Elvedalens herred 540
— 29 Res. om nye do. for Torpens herred 540
— 29 Res. om nedsætt. av den koncessionsfri maksimumsgrænse for skogareal i Skjebergs herred . . . 541
— 29 Res. om do. av do. do. for skogareal i Gjerstads herred. 541
— 29 Res. om do. av do. do. for skogareal i Støren herred 541
— 29 Res. om do. av do. do. for skogareal i Kvams herred, Nordre Trondhjems amt 541

1916 Side
Decbr. 29 Res. om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Lier herred 542
— 29 Res. om vedtægter for do. under do. do. i Hedalens herred, Kristians amt. 542

Skole- og undervisningsvæsen.

1916
Janr. 17 Skr. ang. behandling av spørsmaalet om valg av tomt for en av herredets skoler 19
— 28 Res. om reglement for Bastø skolehjem og for skolehjemmets særavdeling, straffereglement for skolehjemmets almindelige avdelinger og for særavdelingen. 32
Febr. 3 Rundskr. om utredelsen av utgifter ved begravelse av et paa skolehjem anbragt barn m. v. 36
— 3 Rundskr. om do. av do. ved sykehusophold (smitsom sygdom) for et paa skolehjem anbragt barn m. v. 37
— 16 Skr. om et skolestyres adgang til paa grund av pladsmangel at utelukke fra folkeskolen et av vergeraadet i kommunen bortsat barn m. v. 47
— 16 Skr. om fremgangsmaaten ved forelæggelse for kredsen av spørsmaalet om skolens undervisningssprog efter den nye skolelov 48
— 16 Skr. om forstaaelsen av reglerne om »amtsvikarkasse« efter l.skolel. § 33 (l. 13/8 1915, nr. 1) . . . 49
— 25 Res. om plan for Kristiania komm. tvangsskole for gutter. 66
— 25 Res. om plan for »Barnehjemmet« paa Stabæk i Bærum, jfr. l. 6 juni 1896 (nr. 1) §§ 1 og 19 . . 66
— 25 Skr. om utredelsen av utgifter ved kundgjør. av ledige lærerposter ved en bruksskole 67
Mars 22 Skr. om anvendelsen av salgsutbytte av tømmer fra skolejordskog m. v. 89
— 24 Lov nr. 1 om forandr. i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 91
April 3 St.besl. om bevilgning av løn til docentur i kirkehistorie, retsvidenskap og radiokemi m. v. ved Universitetet. 108
— 7 Res. om plan for »Stupind fagskole« i Nesoddens herred 114
— 14 Lov om aktuareksamen ved Universitetet. 117
Mai 5 Res. om reglement for optagelsesprøven ved de fireaarige landsgymnasier. 153
— 8 Skr. om avholdelse av nyt kredsmøte i anl. av spørsm. om skolens undervisningssprog, l.skolel. § 54, næstsidste led 158
— 16 Skr. om beregn. av lærers tjenestetid til opnaaelse av

alderstillæg, forsaavidt permissionstiden angaar 171
Mai 16 Skr. om adg. for lærere ved amts- og ungdomsskoler til at være med i en amtsvikarkasse for folkeskolelærere 172
— 19 Lov nr. 1 om forandr. av §§ 32 og 36 i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905 174
— 19 Lov nr. 2 om forandr. av § 12 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 175
Juni 7 St.besl. om oprett. av en veterinærhøiskole i Kristiania 205
— 7 Skr. om at opholdskommunen ikke kan kræve refusion hos hjemstavnskommunen for utgifter ved anbringelse av en gut i »Sophies Minde« 205
— 7 Skr. om en kommunes ret til refusion for skoleutgifter vedkommende en der bortsat gut, som er hjemstavnsberettiget i en anden kommune 206
— 9 Res. om ikrafttræden av de ved lov av 13 august 1915 vedtagne forandringer i §§ 4, 5, 6 og 8 i lov om folkeskolen paa landet av 26 juni 1889 . . 217
— 14 Skr. om betingelserne for ansættelse i storskolepost med storskolens løn og alderstillæg, skolel. § 21, jfr. § 26 og § 29 225
— 14 Skr. om beting. for at bli fritat for hvervet som medlem av tilsynsutvalget, om sammenkaldelse av kredsmøte til valg av nye medlemmer m. v. . . 226
— 15 Skr. om at tilsynsutvalgets indstilling ved læreransættelser ikke kan sløifes m. v. 227
— 16 St.besl. om lønsregulativ for funktionærer ved Bastø skolehjem 233
— 27 Skr. om henstillen til politiet at underrette skolehjem, naar derfra paa prøve utskrevne barn forser sig m. v. 242
— 28 Skr. om forstaaelsen av l.skolelovens bestemmelse om, at elevene skal lære at læse saavel landsmaal som det almindelige bokmaal m. v. 245
— 29 Skr. om at en ikke-norsk statsborger kan vælges til medlem av folkeskolens tilsynsutvalg efter byskolel. § 47 c 246
— 30 Skr. om at myndigheten til at anvise optjent lærerlønn til utbetaling av kommunekassen tilligger skolestyrets formand 281
Juli 5 St.besl. om ny organisationsplan for døveskolerne . . 283
— 21 Lov nr. 14 indeh. forandr. i lov om døve, blinde og aandssvake barns undervisning og om pleie- og arbeidshjem for ikke dannelsesdygtige aandssvake av 4 juni 1915 320

1916				Side
Aug.	15	Skr.	om at det tilligger skolestyret at fastsætte maalformen for skriftlige arbeider i folkeskolen m. v.	388
—	15	Skr.	om at folkeskolelærerinde, som opsiger sin post, hæver løn til den dag, da hun har opsagt posten	389
—	17	Skr.	om at lærer undtagelsesvis ogsaa kan la barnene utføre skriftlige arbeider i den maalform, som ikke er skolens hovedmaal.	390
—	26	Res.	om immatrikulering ved Universitetet uten artium	401
Septbr.	4	Skr.	om betingelserne for at kravet paa lovbefalt lærerjord med bolig kan ansees opfyldt m. v. . . .	422
—	9	Skr.	om at der ikke er adgang til at gi avsavnsgodtgj. istedenfor lærerbolig, som allerede forefindes, l.skolel. § 24	431
Novbr.	6	Skr.	om utbetaling av alderstillæg til lærer (lærerinde)	469
—	7	Skr.	om lærers ret til fri skyss eller skyssgodtgjørelse, l.skolel. § 39, sidste led.	470
—	8	Skr.	om »fortsættelsesskoler«, l.skolel. § 9 (jfr. lovens § 46 h, »arbeidsskoler«).	471
Decbr.	4	Skr.	om bruken av landsmaal ved undervisningen i den høiere almenskole	514
—	6	Skr.	om at avgiften for en forpagtet lærerjord skal utredes av herredet (ikke av læreren)	516
—	12	Skr.	om at virksomhet som lærer i boklige fag ved en jenteskole kan medregnes som tjenestetid til opnaaelse av alderstillæg efter l.skolel. § 20. . .	526

Sociale anliggender.

1916				
Mars	8	Res.	om instruks for forretningsforholdet mellem riksmæglingsmanden og kredsmæglingsmændene . .	76
—	17	Res.	om oprett. av offentlig arbeidsformidlingskontor i Egersund.	88
—	31	Res.	om forskrifter for arbeidet i shoddy- og fillerivningsanlæg og skjærpende bestemm. for forskjellige arter av bedrifter	101
April	3	St.besl.	om oprett. av en inspektørstilling for den offentlige arbeidsformidling.	108
—	15	Lov	nr. 1 om ekspropriation av bruksret til foreningsog forsamlingslokaler i Bergen.	125
—	28	Res.	om oprett. av offentlig arbeidsformidlingskontor i Hammerfest og Kirkenes	147
Mai	10	Lov	om kommunal regulering av husleie	159
—	12	Res.	om skjærpende bestemm. for arbeidet i glashytter, l. $^{18}/_{9}$ 1915 § 18.	163
—	15	Rundskr.	i anledning av lov 10 mai 1916 om kommunal regulering av husleie	169

1916			Side
Juni	9	Lov nr. 1 om tvungen voldgift i arbeidstvister. . .	208
—	30	Res. om opførelse av sulfitfabrikkenes lukkede massekummer paa fortegnelsen over særskilt sundhetsfarlige bedrifter	270
Juli	21	Lov nr. 5 om øket erstatning for sjøfolk ved krigsulykke	304
—	26	Lov nr. 5 om midlertidig lov om tillægserstatning for skadebotberettigede og rentenydere ifølge lovgivningen om ulykkesforsikr. for industriarbeidere og sjømænd	334
Aug.	26	Provisor. anordn. om forbud mot opsigelse av leieboere	397
—	26	Res. om renholdsregler for bakerier.	402
Septbr.	1	Res. om forskrifter for lugarer m. v. paa registreringspligtige fartøier	412
—	8	Res. om skjærpende bestemmelser for tekstilfabrikker .	426
—	22	Skr. om at husleienævndens samtykke ifølge provisor. anordn, av 26 august 1916 antages nødvendig til alle opsigelser av leieboere m. v.	438
—	23	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Bergen	439
—	30	Skr. om at forbudet mot opsigelse uten husleienævndens samtykke almindeligvis ogsaa kommer til anvendelse, naar leien er avsluttet for et bestemt tidsrum eller indtil en viss datum	446
—	30	Telegr. om at opsigelse av leieboer før kommunestyrets beslutning om regulering av husleie antages retsgyldig uten husleienævndens samtykke	447
Oktbr.	5	Skr. om gyldigheten uten husleienævndens samtykke av opsigelse av leieboer	447
—	12	Telegr. om at i kommuner, hvor husleieregulering ved utfærdigelse av provisor. anordn. av 26 aug. 1916 var indført, antages forbudet mot opsigelse at virke fra anordningen uten ny beslutn. av kommunestyret	451
—	13	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til ledige beboelsesleiligheter i Haugesund, Stavanger og Aalesund	451
—	18	Skr. om forstaaelsen av § 3 i lov om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916	456
—	18	Telegr. om forstaaelsen av § 4 i samme lov	456
—	20	Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Trondhjem	456
—	27	Provisor. anordn. ang. do. do. av do. til forenings- og forsamlingslokaler i Haugesund	460

1916 Side

Novbr. 2 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiania og Kristiansund . 465

— 9 Skr. om en leilighet, hvorav leieren selv benytter en del til kontorrum, mens resten er fremleiet til beboelse, gaar ind under l. 10 mai 1916 og provisorisk anordn. 26 aug. s. a. 471

— 10 Provisor. anordn. om forbud mot bruk av beboelsesleilighet til forretningslokale 476

— 24 Res. om skjærpende bestemm. for sundhetsskadelige avdelinger i cellulosefabrikker m. v. 501

— 29 Skr. om, at anordn. av 26 august 1916 omfatter ogsaa forretningslokaler m. v. 507

Decbr. 1 Provisor. anordn. ang. tvungen avstaaelse av bruksret til forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Sarpsborg. 511

— 16 Skr. om forstaaelsen av § 3 i l. om kommunal regulering av husleie av 10 mai 1916 ang. husleienævndens samtykke som betingelse for husleiens forhøielse. 535

— 22 Provisor. anordn. om forandr. i de provisor. anordn. ang. husleie av 26 august og 10 november 1916 536

— 29 Res. om utsættelse med ikrafttrædelsen av arbeiderforsikringslovens § 23 m. v. 540

Sportelvæsen.

1916

Febr. 17. Skr. om beregning av sportler for underett avholdt forbudsforretning og forliksmægling i anledning av forskjellige personers hugst i almenning . . . 50

April 1 Skr. om at lensmand ikke tilkommer særskilt gebyr for underretning til arvinger i et dødsbo om tiden for avholdelse av registrering i boet. 107

Mai 24 Skr. om at lensmand ikke tilkommer gebyr for tilsigelse av grundeier til møte paa aastedet til forhandling om avstaaelse av grustak til veivedlikehold. . . 188

Juni 15 Skr. om at attester til bruk ved off. tjenestemands ansøkning om fri sakførsel skal utfærdiges uten betaling, sportell. § 80, næstsidste led, og § 143, tredje sidste led 227

— 16 Skr. om at lensmand ikke tilkommer gebyr efter sportell. § 119 a for bekjendtgjør. angaaende forliks-kommissær-, stortings- og kommunevalg m. v., — derimot gebyr efter § 119, 1ste led, for bekjendtgjør. om anmeldelse av hunder 234

— 23 Res. om fastsætt. av den aarlige godtgjørelse for til-

1916			Side
		sigelse av lagrettemænd og domsmænd m. v. for Kristiansand	240
Juni	23	Res. om fastsætt. av den aarlige godtgjørelse for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd m. v. for Stavanger	240
Juli	7	Res. om fastsætt. av do. for do. av do. do. for Notodden	289
Aug.	8	Skr. om gebyrberegning for registrering av eiendomsdom til skib, jfr. skibsregisterloven av 4 mai 1901 § 36 og sportellovens § 48 b (jfr. skr. av 11 september 1916 s. 431)	385
—	26	Skr. om at bestemmelsen om gebyrfrihet i sportellovens § 11 d ogsaa gjælder ved sjøforklaringer og tingsvidner vedkommende utenlandske fartøier . .	408
Septbr.	16	Skr. om gebyrberegn., hvor under sjøforklaring vedrør. et fartøis grundstøtning er avgit erklæring om dets sjødygtighet paa grundlag av en fremlagt dykkerattest, sportell. § 6, jfr. §§ 2 og 3 . .	435
Oktbr.	6	Res. om fastsætt. av den aarlige godtgjørelse for tilsigelse av lagrettemænd og domsmænd m. v. for Kristiania	449
Novbr.	17	Skr. om fra hvilket tidspunkt lensmændene kan beregne sig avskrivningsgebyr for statsskat, jfr. sportell.s § 130.	493

Statskassen, statens eiendomme.

1916			
Febr.	25	Res. om indkjøp av eiendommen Østby, Øvre gate nr. 125 i Lillehammer, til embedsgaard for sorenskriveren i S. Gudbrandsdalen	66
Mars	31	Res. om do. av en tomt av Egge søndre, g.nr. 4, br.nr. 2, i Egge herred til embedsgaard for amtmanden i N. Trondhjems amt.	106
Juni	22	St.besl. om indkjøp av embedsboliger for politimesteren i Vestfinmarken og byfogden i Fredrikstad. . .	235
Septbr.	23	Res. om gebyr til statskassen for legalisation av underskrifter m. v.	440
Novbr.	17	Res. ang. salg av Raadhusgaten 34, Kristiania, »Veterinærtomten« m. v.	492
Decbr.	22	Res. om kjøp av Grubbegaten nr. 1 i Kristiania . .	538

Stempelvæsen.

1916			
Febr.	7	Cirk. om indsendelse til overkontroløren for tobaks- og fyrstikbeskatningen av generalekstrakt for hele budgetterminen av toldoppebørselsbetjentenes regnskap vedk. forhandling av stempelmerker for visse tobaksvarer	40

1916			Side
Mai	12	Kundgj. om stempelavgift til statskassen av cigarer, cigaretter, cigarethylser og snus i 1916—17 . .	161
Juni	9	Lov nr. 4 indeh. tillæg til lovgivningen om stempelavgift av dokumenter.	213
—	30	Kundgj. om stempelavgift av dokumenter og av spillekort 1916—17.	264
—	30	Rundskr. om stempelavgift av visse slutsedler . . .	274

Stortinget, stemmeret.

1916			
April	28	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 8 april 1916 til forandring i grundlovens § 69. . . .	128
—	28	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 8 april 1916 til forandring i grundlovens § 75 a . . .	128
Juni	9	Kundgj. av grundlovsbestemmelse av 19 mai 1916 til forandring i grundlovens § 52 d . . .	208

Toldvæsen, ind- og utførsel.

1916			
Janr.	7	Skr. om utførselsforbud for borsyre m. v.	14
—	8	Skr. om do. for verktøi og verktøistaal m. v. . . .	14
—	14	Skr. om do. for amylalkohol (fuselolje).	19
—	21	Res. om do. for smør	23
Febr.	12	Skr. om do. for kobberoxyd og kobberoxydyl . . .	44
—	22	Skr. om do. for hornsalt	51
—	23	Res. om do. for kaffe	53
—	23	Res. om do. for agnskjæl	53
—	24	Skr. om do. for gummivarer	54
—	29	Skr. om do. for dyrisk avfald	68
Mars	14	Lov om avgift ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger	81
—	20	Skr. om utførselsforbud for hvalolje.	89
—	21	Skr. om utvidelse av utførselsforbudet for ben, talg og fett fra husdyr m. v..	89
—	24	Kundgj. om avgifter ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger.	92
—	24	Res. om utførselsforbud for krydderier.	93
—	25	Skr. om do. for støpejernsavfald.	96
April	4	St.besl. om oprett. av en toldkontrolørpost i Larviks tolddistrikt	111
—	6	Skr. om utførselsforbud for oljekit	111
—	11	Res. om utførselsforbud (og utførselsavgift) vedrørende fiskelevertran	115
—	11	Skr. om utførselsforbud for stivelse.	116
—	14	Kundgj. om midlertidig toldfrihet for kornvarer og poteter	118

1916				Side
Mai	5	Res.	om utførselsforbud for raastoffe for fiskeguanofabrikationen	150
—	9	Res.	om do. for makrel	158
—	10	Skr.	om do. for platina	161
—	12	Plakat	om forbud mot indførsel av levende storfæ, faar og gjeter fra Sverige	162
—	12	Res.	om ophævelse av utførselsforbudet for agnskjæl	165
—	12	Skr.	om utførselsforbud for natronhydrat og natriumkarbonat	169
—	15	Skr.	om do. for carnaubavoks	171
—	31	Skr.	om do. for fosforsyre	195
Juni	3	Res.	om do. for boks, bjelker og planker	200
—	3	Res.	om do. for uer, kveite og sei	201
—	7	Res.	om forbud mot indførsel av brændevin m. v.	205
—	9	Res.	om at forannævnte resol. av 7 juni ikke skal være til hinder for, at indførsel av brændevin og vin sker til de til salg berettigede m. v.	217
—	13	Skr.	om utførselsforbud for tomme, nye sildetønder	224
—	16	Res.	om do. for laks og hermetisk fisk	231
—	23	Lov	om tillæg til og forandr. i lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 med tillægslov av 11 juni 1915	235
—	23	Res.	om ophævelse av forbudet mot indførsel fra utlandet av brændevin, vin og øl m. v.	236
—	30	Kundgj.	om avgifter ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlændinger	263
—	30	Kundgj.	om toldavgifter fra 1 juli 1916	269
—	30	Res.	om midlert. toldfrihet for de i foranstaaende kundgj. under »kornvarer« nævnte varer m. v.	269
—	30	Res.	om ophævelse av forbudet av 12 mai 1916 mot indførsel av levende storfæ m. v. fra Sverige og fornyet ikrafttræden av de tidligere for denne indførsel gjældende bestemmelser	271
Juli	4	Res.	om utførselsforbud for varer i emballage av alle slags jernblik m. v.	281
—	4	Skr.	om do. for limlær og lim fremstillet derav	282
—	10	Res.	om do. for uer (rødfisk) og kveite m. v.	290
—	21	Res.	om at Sarpsborg og Holmestrand tages med blandt tillatte utførselstoldsteder for utførsel av fødevarer i blikemballage, jfr. res. av 4 juli 1916	324
—	28	Res.	om godtgj. til toldoppebørselsbetjentene for opkrævning av midlert. avgift til staten av skibstonnage	382
Aug.	12	Skr.	om utførselsforbud for bast og trevler av kokus, kokusgarn	387
—	18	Res.	om do. for flere sorter saltvandsfisk og fiskeprodukter samt fastsætt. av maksimalpriser for disse varer	391

1916			Side
Aug.	18	Res. om tillæg til utførselsforbudet for varer i emballage av jernblik	394
Septbr.	1	Skr. om ændring og utvidelse av utførselsforbudet for kobber	421
—	4	Skr. om utførselsforbud for kork og korkavfald	422
—	8	Plakat om forbud mot indførsel m. v. av stikkelsbærplanter	423
—	8	Res. om ophævelse av forbudet av 1914 mot indførsel av stikkelsbærplanter	425
—	8	Res. om utførselsforbud for vildt	428
—	14	Res. om do. for bær	434
—	29	Res. om erklæringer, som skal avgives ved varers utførsel til utlandet	444
—	30	Skr. om utførselsforbud for staal og jerntraad	446
—	30	Skr. om do. for kaffesurogater	446
Oktbr.	6	Res. om do. for kondensert melk	449
—	11	Skr. om do. for cement	451
—	13	Skr. om do. for bambusstokker	454
Novbr.	21	Skr. om do. for fæhaar, hestetagl, hesteman og grisebust	498
Decbr.	16	Skr. om do. for jernavfald og skrapjern	535
—	29	Res. om do. for fjærfæ	542

Utskiftnings-, kart- og opmaalingsvæsen m. v.

1916			
April	14	St.besl. ang. beregning av utskiftningsformændenes alderstillæg og anciennitet m. v.	125
—	28	Res. om tvungen opmaaling av tomter og grunder med betalingsregulativ i Molde	146

Vasdrags- og fløtningsvæsen.

1916			
Janr.	21	Res. om reglement for benyttelse av reguleringsdammen i Børsvand (Forsaasvesdraget)	25
—	28	Res. om manøvreringsreglement for reguleringsdammen i Tveraaen (i Søgne)	32
Febr.	16	Res. om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Holtaalens herred	45
—	25	Res. om paalæg av fløtningsavgift i Vasaasdraget i Hof, Jarlsberg og Larviks amt	65
Mars	3	Res. om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Nes herred, Akershus amt	69
—	17	Res. om reglement for behandling av krabas- og bundtømmer i Fura og Svartelven og Akersviken vasdrag i Hedemarkens amt	87

1916				Side
Mars	31	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Brandbu herred . . .	106
April	7	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Nedre Eker herred.	113
—	7	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Røkens herred.	113
—	14	Res.	om fællesfløtningsregler for Trøa elv, N. Odalens herred.	122
Mai	5	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Sande herred, Jarlsberg og Larviks amt	150
—	12	Res.	om forandr. i fællesfløtningsreglerne for Vegaarsheiens vasdrag i Nedenes amt.	166
Juni	23	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Hedrums herred . . .	237
—	23	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Ytre Rendalens herred	237
—	23	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Nordre Frons herred	237
—	23	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Bindalens herred.	238
—	23	Res.	om forandr. i avgiftene for gjennemgang av tømmer i Bandak-Nordsjø og Nordsjø-Skienskanalerne	241
Juli	7	Res.	om manøvreringsreglement for A/S Saudefaldenes reguleringsanlæg i Storelven i Saude.	289
—	28	Res.	om fællesfløtningsregler for Fjermedalselven, Nedenes amt	380
—	28	Res.	om forandr. i fællesfløtningsreglerne for Vegaarsheiens vasdrag, Nedenes amt	380
Aug.	4	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Flubergs herred . . .	384
—	4	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Nordre Lands herred	384
—	4	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Torpens herred.	384
—	11	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Norderhovs herred.	386
Septbr.	18	Res.	om reglementer for manøvrering av reguleringsdammene for Strandefjorden og Øiangen i Valdres	437
—	18	Res.	om manøvreringsreglement for A/S Høyangfaldene, Norsk Aluminium Co's reguleringsanlæg i Høyangelvenes vasdrag i Sogn	437
—	23	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Lunde herred, Bratsbergs amt	440

1916			Side
Septbr.	23	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Bø herred, Bratsbergs amt 440
—	29	Res.	om delvis avstængning av avløpet fra Øieren og tapning fra Mjøsen under øverste reguleringsgrænse 444
Oktbr.	6	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Hitterdals herred. . . 448
—	6	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Vefsens herred. 448
—	13	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Aadalens herred. 453
—	13	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Vaaler herred, Hedemarkens amt 453
—	13	Res.	om forandr. i fløtningsreglementet for det Fredrikshaldske vasdrag 453
—	20	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Hurdalens herred . . 457
—	20	Res.	om forandr. i fællesfløtningsreglerne for Digeelvens vasdrag, Nedenes amt 458
—	27	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Engerdalens herred . . 462
Novbr.	10	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Hegre herred, N. Trondhjems amt. 477
—	17	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Drangedals herred 484
—	24	Res.	om forandr. i reglementet for behandling av krabas- og bundtømmer i Randsfjorden 503
—	24	Res.	om regler for seilasen paa Bægna og Aadalselven 504
Decbr.	8	Res.	om vedtægter for indredning av husvær under skogarbeide og fløtning i Brandvals herred. . . 519
—	8	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Hamarøy herred. 519
—	15	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Ytre Sandsvær herred 532
—	15	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Tyristrandens herred 532
—	29	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Lier herred 542
—	29	Res.	om vedtægter for do. under do. do. i Hedalens herred, Kristians amt 542

Rettelse.

S. 18 staar i post 1, anden linje: pakker av ikke over 25 kg.s vegt, — skal være: av ikke over **2,5 kg.s** vegt.

Depotbiblioteket
h070 32 422

Norsk

Lovtidende

1916